

2012

Γενική Έκθεση

για τη Δραστηριότητα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**Γενική Έκθεση για τη Δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
— 2012**

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας
Εκδόσεις
1049 Βρυξέλλες
ΒΕΛΓΙΟ

Η Γενική Έκθεση για τη Δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης — 2012
εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 28 Ιανουαρίου 2013
με τα στοιχεία εγγράφου COM(2013) 19.

http://europa.eu/generalreport/index_el.htm

Εικόνα εξωφύλλου: © Plantu 2012

2013 — 220 σ. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-79-26650-8 (print)
ISBN 978-92-79-26602-7 (PDF)
ISBN 978-92-79-26624-9 (EPUB)

ISSN 1608-7267 (print)
ISSN 1977-3439 (online)

doi:10.2775/90002 (print)
doi:10.2775/9087 (PDF)
doi:10.2775/91823 (EPUB)

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2013

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2013

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με την προϋπόθεση ότι θα αναφέρεται η πηγή.
Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή μεμονωμένων φωτογραφιών απαιτείται
απευθείας άδεια από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Printed in Luxembourg

2012

Γενική Έκθεση

για τη Δραστηριότητα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

7

Βραβείο Νομπέλ Ειρήνης για το 2012

9

Για μια ενισχυμένη οικονομική και νομισματική
ένωση και πολιτική ένωση

13

Διαβούλευση για το μέλλον της Ευρώπης

18

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

23

Ενίσχυση της αρχιτεκτονικής της ΟΝΕ

25

Ενίσχυση του ευρωπαϊκού θεματολογίου για την ανάπτυξη

30

Μεταρρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα: επενδύοντας
στην εμπιστοσύνη

38

Χρηματοδότηση του μέλλοντος: εξασφάλιση βιώσιμων
δημόσιων εσόδων μέσω του βελτιωμένου συντονισμού
της φορολογικής πολιτικής

47

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

51

Οι πολιτικές της ΕΕ για την ανάπτυξη — Ευρώπη 2020

53

Ανοικτή και δίκαιη εσωτερική αγορά

74

Η συμβολή του εμπορίου στην οικονομική μεγέθυνση

84

Αγροτική πολιτική και πολιτική για την αλιεία και τη θάλασσα

86

Προϋπολογισμός

91

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

97

Θεμελιώδη δικαιώματα και ιθαγένεια

99

Δικαιοσύνη

107

Εσωτερικές υποθέσεις

109

Αντιμετώπιση των καθημερινών ανησυχιών των πολιτών

118

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΜΙΑ ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΗ ΕΕ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΣΚΗΝΗ

139

Η ευρωπαϊκή γειτονία	141
Στρατηγικές εταιρικές σχέσεις	145
Ανθρώπινα δικαιώματα και δημοκρατία	149
Πολυμερής διακυβέρνηση και παγκόσμιες προκλήσεις	151
Ειρήνη και ασφάλεια	159
Διεύρυνση	162
Περιφερειακές πολιτικές και ανάπτυξη	167

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΕΠΙ ΤΩ ΕΡΓΩ

183

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	185
Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο	197
Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	198
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	199
Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης: ορισμένες βαρυσήμαντες αποφάσεις	201
Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	204
Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο	206
Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή	207
Η Επιτροπή των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης	208
Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	209
Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής	210
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	211
Εθνικά κοινοβούλια και ο ρόλος τους στην ευρωπαϊκή σκηνή	212
Διαφάνεια	213

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

215

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μπορούμε να είμαστε περήφανοι για τον τρόπο με τον οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αντιμετώπισε τις προκλήσεις που είχε μπροστά της η Ευρώπη το 2012.

Η χρονιά ξεκίνησε κάτω από δύσκολες συνθήκες. Υπήρχε όλο και λιγότερη εμπιστοσύνη στο ευρώ, η οικονομική ανάπτυξη παρουσίαζε κάμψη και, το κυριότερο, η εμπιστοσύνη των πολιτών μας στην ικανότητα της Ευρώπης να επιλύσει τα προβλήματατά της ήταν στο ναδίρ της.

Το προηγούμενο έτος η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέβαλε κάθε προσπάθεια για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις που είχε μπροστά της.

Οι χώρες της ευρωζώνης που ήταν σε ανάγκη έλαβαν την απαραίτητη υποστήριξη, καθώς διευθετούν τα δημοσιονομικά τους και επιλύουν τα βαθιά ριζωμένα διαρθρωτικά τους προβλήματα. Ενεργούν αποφασιστικά και τα αποτελέσματα έχουν αρχίσει να φαίνονται.

Όχι μόνο καθιερώσαμε ένα σύστημα οικονομικής διακυβέρνησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά είδαμε και τα αποτελέσματά του στην πράξη, ότι δηλαδή παρέχει ένα πλαίσιο μεταρρυθμίσεων σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

© Ευρωπαϊκή Ένωση

Εξασφαλίσαμε τον συνδυασμό της δημοσιονομικής εξυγίανσης με τις έξυπνες επενδύσεις. Η πρότασή μας για τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, αποτελεί τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό για τις επενδύσεις, την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Έχει σχεδιαστεί για να συμπληρώνει τους εθνικούς προϋπολογισμούς και να προσφέρει προστιθέμενη αξία στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πρωτοπόρος στην εφαρμογή νέων και περισσότερο υπεύθυνων κανόνων για τον χρηματοοικονομικό τομέα και, με τη σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στην πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για έναν ενιαίο εποπτικό μηχανισμό, θέσαμε τον θεμέλιο λίθο για την πραγματική ευρωπαϊκή τραπεζική ένωση, η οποία είναι απαραίτητη για την αποφυγή της κρατικής χρηματοδότησης ανεύθυνων τραπεζών στο μέλλον, εις βάρος των κρατικών προϋπολογισμών.

Αυτή η φιλόδοξη προσπάθεια εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης αρχίζει και δίνει αποτελέσματα, με τις χρηματοοικονομικές αγορές να επανακτούν την εμπιστοσύνη τους και τους επενδυτές να επιστρέφουν σε οικονομίες που αντιμετώπιζαν δυσκολίες.

Εξίσου σημαντική είναι η ενίσχυση της παγκόσμιας θέσης της Ευρώπης, με τις πολιτικές και τις ενέργειές μας τον περασμένο χρόνο. Η ικανότητα της Ευρώπης στη διπλωματία, στο να συμμετέχει σε πολυμερή φόρα και να παρέχει υποστήριξη σε όσους έχουν ανάγκη, κατέδειξε στην πράξη και ποικιλοτρόπως τις αξίες μας.

Ήμασταν πρωτοπόροι στις παγκόσμιες προσπάθειες για την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων: της αειφόρου ανάπτυξης και της κλιματικής αλλαγής. Διαμορφώ-

σαμε την ατζέντα στο Ρίο+20 και στην Ντόχα και, ακόμη και αν δεν πετύχαμε όλους τους στόχους μας, δώσαμε ώθηση στη δημόσια συζήτηση, κάτι που θα συνεχίσουμε να κάνουμε.

Η επισκόπηση των δραστηριοτήτων μας το 2012 δεν θα ήταν πλήρης αν δεν αναφέραμε την ιδιαίτερη τιμή που έγινε στην Ευρωπαϊκή Ένωση με την απονομή του Βραβείου Νομπέλ Ειρήνης. Το Βραβείο Νομπέλ αποτελεί την αναγνώριση 60 επιτυχημένων ετών όσον αφορά την ειρήνη, τη δικαιοσύνη και τη δημοκρατία στην ήπειρό μας. Αποτελεί επίσης και ερέθισμα για να εργαστούμε ακόμη πιο σκληρά στο μέλλον για να αξιοποιήσουμε αυτό το επίτευγμα.

Στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να συνεχίσουμε την καταπολέμηση της κρίσης, ειδικά του αντικτύπου της στην κοινωνία, και την οικοδόμηση μιας ισχυρής Ευρώπης, που να είναι παγκόσμια ανταγωνιστική και να βασίζεται στη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Με την έγκριση του σχεδιασμού μας για την ολοκλήρωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, θέσαμε ένα μακροπρόθεσμο όραμα αλλά και τα συγκεκριμένα βήματα που πρέπει να κάνουμε σε βραχυμεσοπρόθεσμο ορίζοντα.

Πριν από τις επόμενες εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θα υποβάλουμε συγκεκριμένες ιδέες για την τροποποίηση της Συνθήκης, για τους στόχους που πρέπει να επιδιώξουμε, για τον τρόπο που θα γίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση περισσότερο συνεκτική, ανοιχτή, δημοκρατική και αποτελεσματική και για το μοντέλο που θα την καταστήσει Ένωση των πολιτών της Ευρώπης. Είναι η στιγμή για να ξεκινήσει η θεμελιώδης συζήτηση για το πώς πρέπει να εξελιχθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση, τόσο από οικονομική όσο και από πολιτική άποψη.

Και σε παγκόσμιο επίπεδο πρέπει να γίνουν πολλά, για να εκπληρωθούν οι δεσμεύσεις της Ευρώπης και για να βοηθήσουμε άλλους να τηρήσουν τις υποχρεώσεις τους κατά τη διαμόρφωση της κοινής μας μοίρας.

Η *Γενική Έκθεση για τη Δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης — 2012* παρέχει ευρεία επισκόπηση των πεπραγμένων του περασμένου έτους και μια εικόνα όσων πρέπει να γίνουν το 2013 αλλά και μετέπειτα. Συνιστώ την ανάγνωσή της για την εμβάθυνση των γνώσεων όσον αφορά τις εργασίες της Ένωσης.

José Manuel Barroso

1963

Ο γερμανός ομοσπονδιακός καγκελάριος
Konrad Adenauer και ο γάλλος πρόεδρος
Charles de Gaulle στο Παρίσι, Γαλλία.

2012

Οι πρόεδροι Van Rompuy, Barroso και Schulz στην τελετή απονομής του Βραβείου Νομπέλ Ειρήνης στο Όσλο, Νορβηγία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Προς μια πολιτική ένωση

- ▶ **Βραβείο Νομπέλ Ειρήνης για το 2012**
- ▶ **Προς μια πολιτική ένωση**
- ▶ **Συμμετοχή των πολιτών**

Ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα του έτους ήταν η απονομή του Βραβείου Νομπέλ Ειρήνης 2012 στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την αφοσίωσή της στην ειρήνη και το κράτος δικαίου από τότε που ιδρύθηκε μετά τους δύο τρομακτικούς παγκόσμιους πολέμους του 20ού αιώνα. Το 2012 σηματοδοτήθηκε και από την επανέναρξη του διαλόγου όσον αφορά το μέλλον της Ένωσης, την ολοκλήρωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης και τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ θα μπορούσε να προχωρήσει προς μια βαθύτερη πολιτική ένωση. Ο διάλογος εμπλουτίστηκε με πολλές και ποικίλες συνεισφορές, όπως το σχέδιο στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εισηγήσεις από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και από τη συνεργασία του προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Herman Van Rompuy με άλλους αξιωματούχους. Μετά από έκκληση του προέδρου της Επιτροπής José Manuel Barroso στην ομιλία του για την κατάσταση της Ένωσης, ο διάλογος διευρύνθηκε πέρα από το θεσμικό πλαίσιο με σκοπό την απευθείας συμμετοχή των πολιτών της Ένωσης.

Βραβείο Νομπέλ Ειρήνης για το 2012

Στις 12 Οκτωβρίου η Νορβηγική Επιτροπή Νομπέλ απένειμε το Βραβείο Νομπέλ Ειρήνης 2012 στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στους προκατόχους της για την επί έξι δεκαετίες συνεισφορά τους στην προώθηση της ειρήνης και της συμφιλίωσης, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ευρώπη.

Ανακοίνωση της Επιτροπής Νομπέλ

«Κατά τη διάρκεια του Μεσοπολέμου, η Νορβηγική Επιτροπή Νομπέλ απένειμε επανειλημμένα βραβεία σε πρόσωπα που επεδίωκαν τη συμφιλίωση μεταξύ Γερμανίας και Γαλλίας. Μετά το 1945, η συμφιλίωση αυτή έγινε πλέον πραγματικότητα. Τα φοβερά δεινά του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου κατέδειξαν την ανάγκη να δημιουργηθεί μια νέα Ευρώπη. Μέσα σε χρονικό διάστημα 70 ετών, η Γερμανία και η Γαλλία διεξήγαγαν τρεις πολέμους. Σήμερα, ένας πόλεμος μεταξύ των δύο αυτών χωρών είναι αδιανόητος. Αυτό δείχνει ότι, με κατάλληλα στοχοθετημένες προσπάθειες και με την οικοδόμηση αμοιβαίας εμπιστοσύνης, πατροπαράδοτοι εχθροί μπορούν να γίνουν στενοί εταίροι.

Τη δεκαετία του 1980, εντάχθηκαν στην ΕΕ η Ελλάδα, η Ισπανία και η Πορτογαλία. Η καθιέρωση δημοκρατικού καθεστώτος αποτέλεσε προϋπόθεση για την ένταξή τους. Η κατάρρευση του τείχους του Βερολίνου κατέστησε δυνατή την ένταξη στην ΕΕ διαφόρων χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, εγκαινιάζοντας έτσι μια νέα εποχή στην ευρωπαϊκή ιστορία. Σε μεγάλο βαθμό έχει δοθεί τέλος στη διαίρεση μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Η δημοκρατία έχει ενισχυθεί και πολλές εθνικές συγκρούσεις εθνοτικής προέλευσης έχουν διευθετηθεί.

Η ένταξη της Κροατίας στην ΕΕ το επόμενο έτος, η έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με το Μαυροβούνιο και η αναγνώριση της Σερβίας ως υποψήφιας χώρας ενισχύουν τη διαδικασία συμφιλίωσης στα Βαλκάνια. Την τελευταία δεκαετία, η δυνατότητα ένταξης της Τουρκίας στην ΕΕ συνέβαλε επίσης στην προαγωγή της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα αυτή.

Η ΕΕ διέρχεται σήμερα περίοδο σοβαρών οικονομικών δυσχερειών και σημαντικών κοινωνικών αναταραχών. Η Νορβηγική Επιτροπή Νομπέλ επιθυμεί να εστιάσει σε αυτό που κρίνει ως το σημαντικότερο επίτευγμα της ΕΕ: την επιτυχία της στον αγώνα για την ειρήνη και τη συμφιλίωση και για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ο σταθεροποιητικός ρόλος της ΕΕ συνέβαλε στον μετασχηματισμό του μεγαλύτερου μέρους της Ευρώπης από μια ήπειρο πολέμου σε μια ήπειρο ειρήνης.

Το έργο της ΕΕ αντανάκλα “την αδελφосύνη ανάμεσα στα έθνη” και συνιστά μια μορφή “ειρηνευτικής διαδικασίας”, την οποία αναφέρει ο Άλφρεντ Νομπέλ ως κριτήριο για την απονομή του Βραβείου Ειρήνης στη διαθήκη του το 1895.»

Στις 10 Δεκεμβρίου, στο Όσλο, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Martin Schulz, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Herman Van Rompuy και ο πρόεδρος της Επιτροπής José Manuel Barroso εκπροσώπησαν την Ευρωπαϊκή Ένωση στην τελετή απονομής του Βραβείου Νομπέλ Ειρήνης. Ο κ. Thorbjørn Jagland, πρόεδρος της Νορβηγικής Επιτροπής Νομπέλ και νυν γενικός γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης, επέδωσε στους τρεις προέδρους το δίπλωμα και το μετάλλιο του Βραβείου Νομπέλ Ειρήνης.

Ο κ. Thorbjørn Jagland, πρόεδρος της νορβηγικής επιτροπής των βραβείων Νομπέλ, χειροκροτεί ενώ ο κ. Herman van Rompuy, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ο κ. Martin Schulz, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, φωτογραφίζονται με το δίπλωμα και το μετάλλιο του Βραβείου Νομπέλ Ειρήνης στο πλαίσιο της τελετής απονομής του βραβείου.

Στην προσφώνησή του, ο κ. Jagland είπε ότι το Βραβείο Νομπέλ «άξιζε στην ΕΕ και έπρεπε να της δοθεί» και τόνισε την ανάγκη για θεσμούς που θεμελιώνουν και θωρακίζουν την ειρήνη. Οι πρόεδροι Van Rompuy και Barroso απήντησαν εκφωνώντας από κοινού την ομιλία του Βραβείου Νομπέλ Ειρήνης για το 2012.

Στο πλαίσιο της ομιλίας, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου αναφέρθηκε στη φρίκη των ευρωπαϊκών πολέμων, καθώς και στη διορατικότητα των ιδρυτών της Ένωσης να εγκαινιάσουν μια νέα πορεία συμβιβασμού, φιλίας και ελπίδας. Αναγνωρίζοντας ότι η ΕΕ διέρχεται τη χειρότερη οικονομική κρίση των δύο τελευταίων γενεών που θέτει υπό δοκιμασία τους πολιτικούς δεσμούς στην Ένωση, τόνισε ότι η ΕΕ πρέπει να διατηρήσει το αίσθημα της συμπόρευσης και την «επαγγελία της Ευρώπης» για τα σημερινά και τα αυριανά παιδιά.

Ο πρόεδρος της Επιτροπής, από την πλευρά του, ανέφερε ότι η ευφυΐα των ιδρυτών της ΕΕ έγκειτο στο ότι κατανόησαν ότι για να υπάρξει εγγυημένα ειρήνη στο μέλλον έπρεπε να ξεπεραστεί η έννοια του εθνικού κράτους —η μοναδικότητα της ΕΕ ήταν ότι συνδυάζει τη νομιμότητα του δημοκρατικού κράτους με τη νομιμότητα των υπερεθνικών θεσμών. Τόνισε ότι η ΕΕ δεν αφορά απλά την ειρήνη μεταξύ κρατών, αλλά ότι ενσαρκώνει ένα πνεύμα καλής προαίρεσης, εμπιστοσύνης και δικαιοσύνης. Πρόκειται για μια νέα νομική τάξη που δεν βασίζεται τόσο στην ισορροπία δυνάμεων μεταξύ εθνικών κρατών, αλλά περισσότερο στην ελεύθερη συγκατάθεση των κρατών να μοιραστούν μεταξύ τους την κυριαρχία.

Εκτός από τους τρεις προέδρους, η επίσημη αντιπροσωπεία της ΕΕ στο Όσλο περιλάμβανε εκπροσώπους των άλλων θεσμικών οργάνων, των κοινωνικών εταίρων και του Ευρωπαϊκού Φόρουμ για τους Νέους, καθώς και των επιτροπών προσωπικού των θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

Νέοι της Ευρώπης στο Όσλο

Στην αντιπροσωπεία της ΕΕ συμμετείχαν και οι τέσσερις νικητές του διαγωνισμού σχεδίου και συγγραφής «Ειρήνη, Ευρώπη, Μέλλον» για νέους ηλικίας 8 έως 24 ετών, που οργανώθηκε σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Φόρουμ για τους Νέους. Στο πλαίσιο αυτό οι τρεις πρόεδροι έκαναν την ακόλουθη δήλωση: «Το Βραβείο Νομπέλ Ειρήνης 2012 δεν αποτελεί μόνον αναγνώριση παρελθόντων επιτευγμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά βλέπει επίσης και προς το μέλλον. Είναι καθήκον μας να εμπνέουμε την επόμενη γενιά Ευρωπαίων. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο θέλουμε να μας συνοδεύουν στο Όσλο οι νέοι της Ευρώπης, που θα κληρονομήσουν μια ειρηνική ήπειρο και θα είναι υπεύθυνοι για το μέλλον της.»

Υποβλήθηκαν περίπου 5 400 αιτήσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό, από 33 χώρες: 1 173 σχέδια για την κατηγορία ηλικίας 8-12 ετών, 1 870 κείμενα για την κατηγορία ηλικίας 13-17 ετών και 2 354 κείμενα για την κατηγορία ηλικίας 18-24 ετών. Οι τέσσερις νικητές είναι: Ana Fanlo Vicente, από την Ισπανία, 12 ετών, Elena Nicoletta Garbujó, από την Ιταλία, 16 ετών, Ilona Zielkowska, από την Πολωνία, 21 ετών, και Larkin Zahra, από τη Μάλτα, 23 ετών.

Νικητές του διαγωνισμού
«Ειρήνη, Ευρώπη, Μέλλον».
Από αριστερά προς τα
δεξιά: Ana Fanlo Vicente,
Larkin Zahra, Ilona
Zielkowska και Elena
Nicoletta Garbujó.

Το χρηματικό ποσό του βραβείου—930 000 ευρώ ή 8 εκατ. σουηδικές κορόνες—θα διατεθεί για έργα υπέρ των παιδιών που βρίσκονται σε εμπόλεμες ζώνες ή περιοχές με βίαιες συγκρούσεις. Η Επιτροπή αποφάσισε να διπλασιάσει το ποσό σε 2 εκατ. ευρώ συνολικά. Επελέγησαν τέσσερα έργα που θα καλύψουν τις ανάγκες περισσότερων από 23 000 παιδιών ανά τον κόσμο από περιοχές με συγκρούσεις και θα παράσχουν πρόσβαση σε βασική εκπαίδευση και φιλικούς για τα παιδιά χώρους:

- ▶ 4 000 παιδιά σύρων προσφύγων σε καταυλισμούς στα σύνορα μεταξύ Ιράκ και Συρίας·
- ▶ 5 000 παιδιά από τη Κολομβία, εκ των οποίων τα πιο πολλά είναι πρόσφυγες στον Ισημερινό·
- ▶ 11 000 παιδιά από το Κονγκό που έχουν εκτοπιστεί στο ανατολικό τμήμα της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό και πρόσφυγες στην Αιθιοπία· και
- ▶ 3 000 παιδιά στο Πακιστάν, στον Βορρά της χώρας που πληττεται από συγκρούσεις.

Το μετάλλιο του Βραβείου
Νομπέλ Ειρήνης.

Υπό την αιγίδα της πρωτοβουλίας της ΕΕ «Παιδιά της Ειρήνης», η γαλλική ACTED θα δραστηριοποιηθεί για παιδιά από τη Συρία που βρίσκονται στον προσφυγικό καταυλισμό Domiz, στο βόρειο Ιράκ, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR) θα παράσχει αρωγή στην Κολομβία και στον Ισημερινό, η οργάνωση Save the Children και το Νορβηγικό Συμβούλιο Προσφύγων θα δραστηριοποιηθούν για τα παιδιά στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό και στην Αιθιοπία, ενώ η Unicef θα υλοποιήσει το έργο στο Πακιστάν.

Όσο για το μετάλλιο, αυτό θα εκτεθεί στο κοινό στον Οίκο Ευρωπαϊκής Ιστορίας (House of European History), ένα νέο σχέδιο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες. Έτσι θα εξασφαλιστεί ότι στο μετάλλιο του Βραβείου Νομπέλ Ειρήνης θα έχουν πρόσβαση όλοι οι ευρωπαίοι πολίτες, τόσο οι σημερινές όσο και οι μελλοντικές γενιές, στο πλαίσιο μόνιμης έκθεσης.

Για μια ενισχυμένη οικονομική και νομισματική ένωση και πολιτική ένωση

Η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση έφερε στο προσκήνιο την ανάγκη να συμπληρωθεί και να ενισχυθεί σημαντικά η υφιστάμενη αρχιτεκτονική της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ΟΝΕ). Κατά τη διάρκεια του έτους, αναζητήθηκαν και συζητήθηκαν τα μέσα που θα επιτρέψουν να ενισχυθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο η ανθεκτικότητα της ΟΝΕ τους επόμενους μήνες και έτη, σε μια βάση μεγαλύτερης ολοκλήρωσης και αυξημένης αλληλεγγύης στους κόλπους της ζώνης του ευρώ.

Εν όψει της συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τον Ιούνιο, υποβλήθηκε έκθεση⁽¹⁾ στους ηγέτες της ΕΕ για την παγίωση και την ενίσχυση της ΟΝΕ με σκοπό την εξασφάλιση οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας, σταθερότητας και διαρκούς ανάπτυξης. Η έκθεση, που καταρτίστηκε από τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σε συνεργασία με τον πρόεδρο της Επιτροπής, τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, είχε ως στόχο να διαμορφωθεί ένα όραμα για την ΟΝΕ προκειμένου να εξασφαλιστεί σταθερότητα και συνεχής ευημερία. Προς τούτο η έκθεση πρότεινε μια ισχυρή και σταθερή αρχιτεκτονική στον χρηματοπιστωτικό, τον δημοσιονομικό, τον οικονομικό και τον πολιτικό τομέα, στην οποία θα στηρίζεται η στρατηγική για την απασχόληση και την ανάπτυξη.

Αυτό είχε ως συνέπεια να ανατεθεί στον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, σε στενή συνεργασία με τους άλλους τρεις προέδρους, να αναπτύξει έναν συγκεκριμένο και χρονικά προσδιορισμένο χάρτη πορείας για την επίτευξη γνήσιας οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Υπήρξαν περαιτέρω σημαντικές συνεισφορές όσον αφορά τη διαμόρφωση της εξελισσόμενης αυτής πολιτικής, όπως μια προσωρινή έκθεση⁽²⁾ προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Οκτωβρίου, η έκθεση Thyssen⁽³⁾, το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁽⁴⁾, το σχέδιο στρατηγικής που υπέβαλε η Επιτροπή στα τέλη Νοεμβρίου και η έκθεση των τεσσάρων προέδρων προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου.

Τον Δεκέμβριο του 2012, οι ηγέτες της ΕΕ, κατά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, συμφώνησαν ως προς μια διαδικασία —έναν χάρτη πορείας για την επίτευξη ουσιαστικής οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Το σχέδιο στρατηγικής της Επιτροπής, παρότι αποτελεί συνεισφορά για την εκπόνηση του χάρτη πορείας και της έκθεσης των τεσσάρων προέδρων προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου, προχωρά πολύ περισσότερο δεδομένου ότι παρουσιάζει το όραμα καθώς και συγκεκριμένες ιδέες της Επιτροπής για τον βραχυπρόθεσμο, μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα, ιδίως ιδέες για θεσμικές μεταβολές που ενδέχεται να απαιτήσουν αλλαγή των Συνθηκών.

Ο κ. Herman Van Rompuy, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, πλαισιωμένος από τον κ. José Manuel Barroso, πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και τον κ. Δημήτρη Χριστόφια, πρόεδρο της Κύπρου, του κράτους μέλους που ασκούσε την Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε συνέντευξη Τύπου μετά τη λήξη των εργασιών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τον Δεκέμβριο.

Χάρτης πορείας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Ο χάρτης πορείας⁽⁵⁾ που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου τονίζει την ανάγκη οικοδόμησης πάνω στο υφιστάμενο θεσμικό και νομικό πλαίσιο. Υπογραμμίζει την ανάγκη να διαφυλαχθεί η ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς μέσω της θέσπισης ενός υγιούς πλαισίου για τη ζώνη του ευρώ που θα είναι δίκαιο, διαφανές και ανοικτό έναντι όλων των άλλων χωρών της ΕΕ.

Ακολουθεί σύντομη περίληψη με τα κύρια χαρακτηριστικά του χάρτη πορείας.

1. Τραπεζική ένωση

Ενιαία εποπτική αρχή

Το πρώτο σημαντικό βήμα για τη δημιουργία τραπεζικής ένωσης είναι η σύσταση ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (EEM). Θα καλύπτει τις τράπεζες της ζώνης του ευρώ και θα είναι ανοικτός προς όλα τα κράτη μέλη. Η συμφωνία επ' αυτού επετεύχθη τον Δεκέμβριο και θα διευκολύνει την προεδρία του Συμβουλίου στις διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την ταχεία επίτευξη τελικής συμφωνίας, ούτως ώστε ο EEM να μπορέσει να τεθεί σε εφαρμογή το συντομότερο δυνατόν. Ο EEM θα απαρτίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τις αρμόδιες εθνικές αρχές. Η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή θα διατηρήσει τον ρόλο της στην επεξεργασία προτύπων και στην εξασφάλιση συνοχής.

Αφ' ης στιγμής θεσπιστεί ένας αποτελεσματικός EEM, ο ευρωπαϊκός μηχανισμός σταθερότητας (ΕΜΣ) θα είναι σε θέση να προβαίνει άμεσα στην ανακεφαλαιοποίηση τραπεζών. Συμφωνία επί του επιχειρησιακού πλαισίου που θα στηρίζει τη δυνατότητα αυτή, περιλαμβανομένου του ορισμού των κληροδοτημένων περιουσιακών στοιχείων, θα πρέπει να επιτευχθεί το συντομότερο δυνατό το 2013. Ο EEM θα αρχίσει να ασκεί εποπτεία τον Μάρτιο του 2014, ή 12 μήνες μετά την έναρξη ισχύος της σχετικής νομοθεσίας, αναλόγως του ποια ημερομηνία είναι μεταγενέστερη.

Κεφαλαιακές απαιτήσεις των τραπεζών

Οι νέοι κανόνες για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις των τραπεζών, που θα καταστήσουν τον χρηματοπιστωτικό τομέα ικανότερο να διαχειρίζεται κινδύνους και να απορροφά κραδασμούς, βρίσκονται στα τελευταία στάδια διαπραγμάτευσης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θεώρησε ότι έχουν «ύψιστη προτεραιότητα» και ζήτησε την ταχεία έγκρισή τους.

Εξυγίανση τραπεζών και συστήματα εγγύησης καταθέσεων

Οι νομοθετικές προτάσεις για περισσότερο εναρμονισμένα εθνικά πλαίσια εξυγίανσης τραπεζών και εγγύησης καταθέσεων θα πρέπει να συμφωνηθούν πριν από τον Ιούνιο του 2013.

Ενιαίος μηχανισμός εξυγίανσης

Η Επιτροπή θα προτείνει, κατά τη διάρκεια του 2013, έναν ενιαίο μηχανισμό εξυγίανσης για τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στον EEM. Ο εν λόγω μηχανισμός, περιλαμβανομένων κατάλληλων και αποτελεσματικών προστατευτικών μέτρων, θα διαφυλάττει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα σε περίπτωση αφερεγγυότητας τραπεζών, ενώ ταυτόχρονα θα προστατεύει τους φορολογουμένους λόγω του ότι θα βασίζεται σε συνεισφορές από τον ίδιο τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Στόχος είναι να επιτευχθεί συμφωνία για τον μηχανισμό αυτόν έως το θέρος του 2014.

2. Δημοσιονομική διατηρησιμότητα και ενισχυμένος συντονισμός οικονομικής πολιτικής

Άμεση προτεραιότητα στον τομέα αυτόν είναι η συμπλήρωση και η εφαρμογή νομοθεσίας καίριας σημασίας για ισχυρότερη οικονομική διακυβέρνηση. Οι ηγέτες ζήτησαν την ταχεία έγκριση της «δέσμης των δύο μέτρων» ώστε να ενισχυθεί η δημοσιονομική εποπτεία στη ζώνη του ευρώ. Αυτό θα συμπληρώσει τη «δέσμη των έξι μέτρων» για τη δημοσιονομική και μακροοικονομική εποπτεία στην ΕΕ, η οποία περιέχει ορισμένους ειδικούς κανόνες για τα μέλη της ζώνης του ευρώ και τέθηκε σε ισχύ το 2012. Το τρίτο κύριο στοιχείο είναι η Συνθήκη για τη Σταθερότητα, τον Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση (ΣΣΣΔ, «δημοσιονομικό σύμφωνο»), η οποία αναμένεται να τεθεί σε ισχύ στις αρχές του 2013.

3. Ζητήματα οικονομικής πολιτικής προς εξέταση έως το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου 2013

Ορισμένα άλλα σημαντικά ζητήματα σχετικά με τον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ χρήζουν περαιτέρω εξέτασης. Ο πρόεδρος Van Rompuy, σε στενή συνεργασία με τον πρόεδρο της Επιτροπής, θα υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου 2013 χάρτη πορείας για τα ακόλουθα θέματα:

- ▶ μεγαλύτερο εκ των προτέρων συντονισμό των μειζόνων μεταρρυθμίσεων οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών [βλ. άρθρο 11 της συνθήκης για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση (ΣΣΣΔ)]· η Επιτροπή θα προτείνει σχετικό πλαίσιο εντός του περιγράμματος του ευρωπαϊκού εξαμήνου·
- ▶ κοινωνική διάσταση της ONE, περιλαμβανομένου του κοινωνικού διαλόγου·
- ▶ δυνατότητα «εφαρμογής των αμοιβαίως συμφωνηθεισών συμβάσεων για την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη» που θα έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ και προαιρετικό για τα άλλα·
- ▶ μηχανισμοί αλληλεγγύης για να υποστηριχθούν οι εν λόγω συμβάσεις.

4. Δημοκρατική νομιμότητα

Σε ολόκληρη τη διαδικασία, θεμελιώδης αρχή είναι «η διασφάλιση της δημοκρατικής νομιμότητας και λογοδοσίας στο επίπεδο όπου λαμβάνονται οι αποφάσεις». Αυτό θα μπορούσε για παράδειγμα να γίνει με την εισαγωγή «νέων μηχανισμών που αυξάνουν τον βαθμό συνεργασίας ανάμεσα στα εθνικά κοινοβούλια και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο» (βλ. άρθρο 13 της ΣΣΣΔ και πρωτόκολλο αριθ. 1 των Συνθηκών).

Σχέδιο στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Το σχέδιο στρατηγικής της Επιτροπής ⁽⁶⁾ για την ONE και την πολιτική ένωση αποτελεί τη συνεισφορά του θεσμικού αυτού οργάνου για τη διεξαγωγή ενός ευρύτερου και βαθύτερου διαλόγου όσον αφορά τη μορφή που θα λάβει η Ένωση στο απώτερο μέλλον. Μολονότι συμβάλλει με αναλύσεις και συγκεκριμένες προτάσεις, βαίνει πέραν της τρέχουσας κατάστασης και επιδιώκει να καθορίσει το σχήμα που θα πρέπει να λάβει μια πολιτική ένωση για να στηρίξει την αξιοπιστία και τη βιωσιμότητα της ONE μακροπρόθεσμα, καθώς και το είδος των δημοκρατικών δομών που ενδεχομένως να απαιτούσε κάτι τέτοιο.

Ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε συνέντευξη Τύπου για το σχέδιο στρατηγικής για μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση.

Το σχέδιο στρατηγικής καθιστά σαφές ότι ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου πρέπει να αναβαθμιστεί ως μέρος της ενίσχυσης της δημοκρατικής λογοδοσίας που πρέπει να συνοδεύει οποιαδήποτε μελλοντική αλλαγή των Συνθηκών για την αναβάθμιση της ONE. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου δήλωσε σαφώς ότι η περαιτέρω ολοκλήρωση της διαδικασίας χάραξης πολιτικής και μεγαλύτερης ενοποίησης των αρμοδιοτήτων θα πρέπει να συνοδεύεται από ανάλογη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Τα θέματα που διακυβεύονται στους τομείς της δημοσιονομικής ένωσης, του συντονισμού οικονομικής πολιτικής και της αντίστοιχης πολιτικής ένωσης είναι θεμελιώδη. Βρίσκονται στον πυρήνα των εθνικών πολιτικών και του πολιτικού βίου εκάστου κράτους μέλους, δηλαδή τον πυρήνα της εθνικής κυριαρχίας.

«Καθώς βαίνουμε προς μια βαθιά και ουσιαστική ONE, είναι απολύτως αναγκαίο να εξασφαλίσουμε την αναλογούσα δημοκρατική νομιμότητα και την κατάλληλη λογοδοσία» — José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Βρυξέλλες, 28 Νοεμβρίου 2012

Σε μια βαθιά και ουσιαστική ONE, όλες οι μείζονες οικονομικές και δημοσιονομικές επιλογές πολιτικής των κρατών μελών θα πρέπει να υπόκεινται σε βαθύτερο συντονισμό, έγκριση και εποπτεία σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Βήματα προς μεγαλύτερη ευθύνη και οικονομική πειθαρχία θα πρέπει να συνδυάζονται με περισσότερη αλληλεγγύη και οικονομική υποστήριξη. Σε κάθε βήμα απαιτείται πολιτική ολοκλήρωση, με την οποία θα διασφαλίζεται η δημοκρατική λογοδοσία και νομιμότητα. Ο μετασχηματισμός αυτός θα πρέπει να γίνει σταδιακά, σε βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη βάση και, εφόσον τεθεί σε εφαρμογή το σχέδιο στρατηγικής της Επιτροπής, θα συνεπάγεται τελικά αλλαγή των Συνθηκών.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

		Σχέδιο στρατηγικής για μια βαθιά και ουσιαστική ΟΝΕ Έναρξη συζήτησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο	Παράγωγο δίκαιο	Τροποποίηση των Συνθηκών
ΚΑΘ' ΟΛΗ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΑ Εντός των επόμενων 18 μηνών	1. Πλήρης εφαρμογή του ευρωπαϊκού εξαμήνου και της δέσμης των έξι μέτρων και ταχεία συμφωνία για τη δέσμη των δύο μέτρων και εφαρμογή αυτού	●	
		2. Τραπεζική ένωση: Κανονιστική ρύθμιση και εποπτεία του χρηματοπιστωτικού τομέα: ταχεία συμφωνία σχετικά με προτάσεις για ένα ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων και έναν ενιαίο εποπτικό μηχανισμό	●	
		3. Τραπεζική ένωση: Ενιαίος μηχανισμός εξυγίανσης	●	
		4. Ταχεία λήψη απόφασης όσον αφορά το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο	●	
		5. Εκ των προτέρων συντονισμός μεταρρυθμίσεων μείζονος σημασίας και σύσταση ενός μέσου σύγκλισης και ανταγωνιστικότητας (ΜΣΑ)	●	
		6. Προώθηση των επενδύσεων στη ζώνη του ευρώ βάσει του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης	●	
		7. Εξωτερική εκπροσώπηση της ζώνης του ευρώ	●	
	ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΑ 18 μήνες έως 5 έτη	1. Περαιτέρω ενίσχυση της δημοσιονομικής και οικονομικής ολοκλήρωσης	●	●
		2. Ειδικό δημοσιονομικό δυναμικό για τη ζώνη του ευρώ οικοδομώντας πάνω στο ΜΣΑ	●	●
		3. Ταμείο απόσβεσης χρέους		●
		4. Ευρωγραμμάτια		●
	ΜΑΚΡΟ- ΠΡΟΘΕΣΜΑ Πέραν των 5 ετών	1. Πλήρης τραπεζική ένωση		●
		2. Πλήρης δημοσιονομική και οικονομική ένωση		●
		Πολιτική ένωση: Ανάλογη πρόοδος όσον αφορά τη δημοκρατική νομιμοποίηση και τη λογοδοσία	●	●

Διαβούλευση για το μέλλον της Ευρώπης

«Θα ήθελα να γίνω μάρτυρας της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού δημόσιου χώρου, όπου τα ευρωπαϊκά θέματα συζητούνται και αναλύονται υπό ευρωπαϊκή θεώρηση.

Δεν μπορούμε να εξακολουθήσουμε να προσπαθούμε να λύσουμε ευρωπαϊκά προβλήματα με εθνικές λύσεις.

Η συζήτηση αυτή επιβάλλεται να διεξαχθεί εντός των κοινωνιών μας και μεταξύ των πολιτών μας» — José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Στρασβούργο, 12 Σεπτεμβρίου 2012.

Ο πρόεδρος της Επιτροπής, στην ομιλία του για την κατάσταση της Ένωσης⁽⁷⁾ ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τον Σεπτέμβριο, είπε ότι πριν από τις επόμενες εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2014, η Επιτροπή θα παρουσιάσει τις βασικές γραμμές για τη μορφή που θα λάβει στο μέλλον η Ευρωπαϊκή Ένωση και ότι θα υποβάλει συγκεκριμένες ιδέες προς συζήτηση όσον αφορά αλλαγές στις Συνθήκες εγκαίρως για τη διεξαγωγή διαλόγου.

Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του, πρότεινε επίσης μια πιο φιλόδοξη εξέλιξη της Ένωσης —δηλαδή να κινηθεί προς την κατεύθυνση μιας ομοσπονδίας εθνικών κρατών, αλλά όχι ενός υπερκράτους. Το σκεπτικό στο οποίο βασίζεται η πρόταση αυτή σχετίζεται με τον ρυθμό της παγκοσμιοποίησης. «Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, κοινή κυριαρχία σημαίνει περισσότερη ισχύ, όχι λιγότερη», ανέφερε ο πρόεδρος.

Σε εκείνη την ομιλία του για την κατάσταση της Ένωσης, ο πρόεδρος Barroso ζήτησε τη διεξαγωγή εκτενούς διαβούλευσης σε ολόκληρη την Ευρώπη με θέμα τις πολιτικές και τα μέσα που απαιτούνται για το μέλλον. Ετάχθη σθεναρά υπέρ της περαιτέρω ανάπτυξης ενός ευρωπαϊκού δημόσιου χώρου όπου τα ευρωπαϊκά θέματα συζητούνται και αναλύονται υπό ευρωπαϊκή θεώρηση. Τόνισε ότι απαιτείται μεγαλύτερη αφοσίωση στις θεμελιώδεις αξίες της Ευρώπης και ότι μια Ευρωπαϊκή Ένωση με μεγαλύτερη πολιτική διάσταση σημαίνει επίσης ότι «πρέπει να εστιάσουμε την ευρωπαϊκή δράση στα ουσιαστικά ζητήματα τα οποία έχουν σημασία και πρέπει να διευθετηθούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο».

Με την απονομή του Βραβείου Νομπελ Ειρήνης το 2012 στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το αίτημα αυτό απέκτησε μεγαλύτερο βάρος λόγω της δημόσιας αναγνώρισης των θεμελιωδών αξιών της Ένωσης και των επιτευγμάτων της. Θα αναζωογονήσει τη συζήτηση για στενότερη πολιτική ένωση με τη συνοδευτική απαίτηση για περισσότερες δημοκρατικές δομές.

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης της διαβούλευσης αυτής στον ευρωπαϊκό δημόσιο χώρο, προγραμματίζεται να πραγματοποιηθεί σειρά δομημένων «διαλόγων με τους πολίτες» σε όλα τα κράτη μέλη με σκοπό την άμεση συμμετοχή των πολιτών σε ολόκληρη την Ένωση.

Η κ. Viviane Reding,
αντιπρόεδρος της
Επιτροπής αρμόδια για
θέματα δικαιοσύνης,
θεμελιωδών δικαιωμάτων
και ιθαγένειας, στη διάρκεια
διαλόγου με τους πολίτες
στο Cadiz, Ισπανία.

Διάλογοι με τους πολίτες

Οι διάλογοι αυτοί επικεντρώνονται στο ερώτημα «Τι είδους Ευρώπη επιθυμούμε;»

Οι διάλογοι με τους πολίτες διαρθρώνονται γύρω από τρεις βασικούς άξονες και λαμβάνουν τη μορφή συζήτησης:

1. Η οικονομική κρίση στην Ευρώπη. Έχει πράξει η Ευρωπαϊκή Ένωση τα δέοντα για την επίλυση της κρίσης; Πιστεύουν οι πολίτες ότι η Ευρώπη αποτελεί μέρος του προβλήματος ή μέρος της λύσης;
2. Δικαιώματα των πολιτών. Η ευρωπαϊκή ιθαγένεια συνεπάγεται ορισμένα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Τι σημαίνει Ευρώπη στην καθημερινότητά μας; Τι μπορεί να κάνει η Ευρώπη για να βελτιώσει τη ζωή των πολιτών της;
3. Το μέλλον της Ευρώπης. Η οικονομική κρίση προκάλεσε βαθιές αλλαγές της οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής κατάστασης στην ΕΕ και στα κράτη μέλη. Πώς θα έπρεπε η Ευρωπαϊκή Ένωση να προσαρμοστεί στη νέα αυτή πραγματικότητα;

«Θέλουμε να δημιουργήσουμε μια νέα Ευρώπη με τα 500 εκατομμύρια πολίτες μας», είπε η αντιπρόεδρος Reding. «Οι συνάδελφοί μου και εγώ θέλουμε να συζητήσουμε με τους πολίτες προτού υποβάλουμε τα σχέδιά μας για το μέλλον της ΕΕ.»

Οι τρεις πρώτοι διάλογοι με τους πολίτες πραγματοποιήθηκαν στο Κάδιζ (Ισπανία, Σεπτέμβριος 2012), στο Γκρατς (Αυστρία, Νοέμβριος 2012) και στο Βερολίνο (Γερμανία, Νοέμβριος 2012). Ένας τέταρτος διάλογος πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι (Γαλλία, Νοέμβριος 2012) με συμμετέχοντες στην εκδήλωση «Semaines sociales de France 2012».

Ο επόμενος επίσημος διάλογος προγραμματίζεται να διεξαχθεί στο Δουβλίνο (Ιρλανδία) τον Ιανουάριο και θα συμπέσει με την έναρξη του ευρωπαϊκού έτους των πολιτών 2013.

Όλοι οι διάλογοι διεξάγονται σε ανοικτό σχήμα 200 έως 500 ατόμων, όπου πολιτικοί ιθύνοντες από την Επιτροπή και τα άλλα θεσμικά όργανα, καθώς και τοπικά πολιτικά πρόσωπα ενημερώνονται για τις ανησυχίες και τις προσδοκίες των πολιτών όσον αφορά τη χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση, τα δικαιώματα των πολιτών και το μέλλον της Ένωσης έως το 2020.

Η κ. Viviane Reding, αντιπρόεδρος της Επιτροπής αρμόδια για θέματα δικαιοσύνης, θεμελιωδών δικαιωμάτων και ιθαγένειας, στο Βερολίνο, Γερμανία, στη διάρκεια διαλόγου με τους πολίτες.

Ενθαρρύνεται επίσης η διεξαγωγή διαλόγων και σε μικρότερα σχήματα ή για συγκεκριμένα θέματα. Ένας διάλογος για θέματα απασχόλησης έλαβε χώρα στη Νάπολη (Ιταλία) στα τέλη Νοεμβρίου, ενώ κάτι παρόμοιο έγινε και στη Σουηδία όπου διεξήχθη θεματικός διάλογος για την ενεργό γήρανση στις 28 Νοεμβρίου στη Στοκχόλμη, ο οποίος μάλιστα συνέπεσε και με την περάτωση του ευρωπαϊκού έτους 2012.

Ο κεντρικός κόμβος πληροφόρησης για τη σειρά διαλόγων είναι διαθέσιμος στο διαδίκτυο ⁽⁸⁾. Η εξαγγελία εκδηλώσεων (περιλαμβανομένων πρακτικών λεπτομερειών, πληροφοριών για τις προκαταρκτικές συζητήσεις, τις εγγραφές και τα κοινωνικά μέσα) γίνεται στη γλώσσα του κράτους μέλους, ενώ στον δικτυακό τόπο παρέχεται ζωντανή μετάδοση της εκδήλωσης.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (¹) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/134069.pdf
- (²) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/132809.pdf
- (³) <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2012-0339+0+DOC+PDF+VO//EN&language=EN>
- (⁴) Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2012, που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με την έκθεση των προέδρων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωομάδας «Προς μια γνήσια Οικονομική και Νομισματική Ένωση».
- (⁵) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/134353.pdf#page=2
- (⁶) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Σχέδιο στρατηγικής για μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση — Έναρξη συζήτησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο [COM (2012) 777].
- (⁷) http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-12-596_el.htm
- (⁸) <http://ec.europa.eu/european-debate>

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

AFP, σελίδα 6
Ευρωπαϊκή Ένωση, σελίδες 7, 11, 12, 13, 16, 18, 19
Heiko Junge/Scanpix Norway/AFP, σελίδα 10

1964

Ανέγερση του κτιρίου Berlaymont,
έδρα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
στις Βρυξέλλες, Βέλγιο.

2012

Το ανακαινισμένο
Berlaymont.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης και της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

- ▶ Ενίσχυση του ευρωπαϊκού θεματολογίου για την ανάπτυξη
- ▶ Μεταρρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα
- ▶ Προς τραπεζική ένωση

Η συνεχιζόμενη χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση έχει αντιμετωπιστεί με έντονη και συνεχή δράση από τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις εθνικές κυβερνήσεις και το έργο αυτό συνεχίστηκε με ταχύ ρυθμό κατά τη διάρκεια του 2012. Όλοι συνεργάστηκαν στενά για την υποστήριξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, ώστε να τεθεί σε εφαρμογή ένα ισχυρότερο σύστημα διακυβέρνησης για το μέλλον και να ενισχυθούν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την ενίσχυση της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Στο πλαίσιο της κρίσης, ελήφθησαν σημαντικές αποφάσεις στη διάρκεια του έτους που ενίσχυσαν σημαντικά την ικανότητα της Ένωσης να αντιμετωπίσει την κρίση και να την υπερβεί.

Σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση εφαρμόζονται αυτή τη στιγμή μέτρα μεταρρύθμισης και δημοσιονομικής εξυγίανσης. Εφαρμόζονται κοινοί χρηματοοικονομικοί προστατευτικοί μηχανισμοί και τα θεσμικά όργανα της Ένωσης έχουν συστηματικά αποδείξει ότι υποστηρίζουν το κοινό νόμισμα, μέσω της ικανότητάς τους να αναλαμβάνουν δράση για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτει η κρίση. Ειδικότερα, ελήφθησαν μέτρα για να εξασφαλιστεί ότι ο νέος Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας, με σημαντική πρόσθετη ώθηση, θα καταστεί επιχειρησιακός έως το φθινόπωρο. Οι δημοσιονομικές και μακροοικονομικές ανισορροπίες σε ορισμένα κράτη μέλη της ευρωζώνης εξακολούθησαν να αποτελούν πηγή ανησυχίας κατά τη διάρκεια του έτους, αλλά καταβλήθηκαν σοβαρές προσπάθειες για την αντιμετώπισή τους. Το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης ενισχύθηκε σημαντικά με την έναρξη ισχύος νέας νομοθεσίας για τη θέσπιση αυστηρότερης εποπτείας των οικονομικών και φορολογικών θεμάτων.

Μια νέα συνθήκη, περισσότερο γνωστή ως «δημοσιονομικό σύμφωνο», που προαναγγέλλει εντονότερη σταθερότητα, συντονισμό και διακυβέρνηση στην οικονομική και νομισματική ένωση υπογράφηκε από 25 από τα 27 κράτη μέλη και αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό ορόσημο στη διαρθρωτική απάντηση της Ένωσης στην κρίση.

Εικοσιπέντε ευρωπαίοι ηγέτες —όλοι εκτός Τσεχικής Δημοκρατίας και Ηνωμένου Βασιλείου— υπέγραψαν τη Συνθήκη για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην οικονομική και νομισματική ένωση στις αρχές Μαρτίου. Δεσμεύθηκαν δε για περισσότερη πειθαρχία και σύγκλιση, στέλλοντας έτσι ένα πολύ σαφές μήνυμα σχετικά με το μη αναστρέψιμο του ευρώ και της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Το υπό ανασκόπηση έτος σηματοδότησε επίσης τη 10η επέτειο από την εισαγωγή των χαρτονομισμάτων και των κερμάτων ευρώ.

Η ανάπτυξη και η απασχόληση εξαρτώνται από έναν υγιή και εύρυθμο χρηματοπιστωτικό τομέα. Η Επιτροπή καταπολέμησε την κρίση από την αρχή με μια ολοκληρωμένη σειρά μέτρων για τη ρύθμιση και την εποπτεία του τομέα. Στο τέλος του 2011 πολλές βασικές πρωτοβουλίες είχαν ήδη εγκριθεί ή υποβλήθηκαν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Το πιο σημαντικό νέο στοιχείο κατά τη διάρκεια του 2012 ήταν η πρόταση τραπεζικής ένωσης με επίκεντρο τον ενιαίο εποπτικό μηχανισμό. Κατά τη διάρκεια του έτους προωθήθηκαν περαιτέρω νομοθετικές ενισχύσεις για τη βελτίωση της προστασίας των επενδυτών και την ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς.

Ενίσχυση της αρχιτεκτονικής της ΟΝΕ

Συνθήκη για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην οικονομική και νομισματική ένωση

Εικοσιπέντε ευρωπαίοι ηγέτες —όλοι εκτός Τσεχικής Δημοκρατίας και Ηνωμένου Βασιλείου— υπέγραψαν τη Συνθήκη για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην οικονομική και νομισματική ένωση ⁽¹⁾ στις αρχές Μαρτίου. Δεσμεύθηκαν δε για περισσότερη πειθαρχία και σύγκλιση, στέλνοντας έτσι ένα πολύ σαφές μήνυμα σχετικά με το μη αναστρέψιμο του ευρώ και της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Τι μεταβάλλει η Συνθήκη

Οι υπογράφοντες θα εισαγάγουν «φρένο στο χρέος» στην εθνική τους νομοθεσία, κατά προτίμηση σε συνταγματικό επίπεδο, με δεσμευτικό και μόνιμο αποτέλεσμα. Οι εθνικοί προϋπολογισμοί θα πρέπει να είναι ισοσκελισμένοι ή πλεονασματικοί, με ετήσιο διαρθρωτικό έλλειμμα κάτω από το 0,5 % του ΑΕγχΠ. Σε αντίθετη περίπτωση, θα ενεργοποιείται μηχανισμός αυτόματης διόρθωσης. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύθηκαν επίσης να επιτύχουν εμβάθυνση του οικονομικού συντονισμού.

Η Συνθήκη επισημοποίησε, επίσης, τις συνόδους κορυφής της ευρωζώνης. Συνεδριάσεις κορυφής για το ευρώ θα πραγματοποιούνται τουλάχιστον δύο φορές ετησίως. Όσοι συμμετέχουν στο ενιαίο νόμισμα μπορούν να λαμβάνουν ορισμένες αποφάσεις και να εμπλέκουν, ενδεχομένως, τις λοιπές χώρες.

Η Συνθήκη, που αναφέρεται συχνά ως το «δημοσιονομικό σύμφωνο», τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2013, αφότου επικυρώθηκε από τουλάχιστον δώδεκα χώρες της ευρωζώνης, όπως απαιτείται.

*Συνθήκη για
τη σταθερότητα,
τον συντονισμό και
τη διακυβέρνηση
στην οικονομική και
νομισματική ένωση.*

Δέσμη δύο μέτρων

Τα δύο σχέδια κανονισμών θα ενισχύσουν περαιτέρω την οικονομική διακυβέρνηση της ευρωζώνης με βάση τα όσα έχουν ήδη επιτευχθεί μέσω της δέσμης των έξι μέτρων («the six pack») που θεσπίστηκαν πέρυσι και του ευρωπαϊκού εξαμήνου. Αυτή η ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης θα είναι ένα από τα βασικά θέματα της βαθιάς και ουσιαστικής οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ONE), όπως περιγράφεται στο σχέδιο που υποβλήθηκε από την Επιτροπή στα τέλη Νοεμβρίου (βλέπε κεφάλαιο 1 για περισσότερες λεπτομέρειες).

Ο πρώτος από αυτούς τους δύο κανονισμούς ⁽²⁾ κωδικοποιεί και αποσαφηνίζει τις διαδικασίες για την ενισχυμένη επιτήρηση των κρατών μελών που αντιμετωπίζουν, ή που κινδυνεύουν να αντιμετωπίσουν, σοβαρές οικονομικές δυσκολίες. Συνδέει, επίσης, το πλαίσιο της Συνθήκης με τις πρακτικές για την παροχή τής υπό όρους οικονομικής βοήθειας, για παράδειγμα μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας.

Ο δεύτερος κανονισμός ⁽³⁾ εναρμονίζει το χρονοδιάγραμμα για την εκπόνηση και την έγκριση των εθνικών προϋπολογισμών των κρατών μελών της ευρωζώνης. Ο κανονισμός αυτός βασίζεται στις αρχές του εκ των προτέρων ή προηγούμενου συντονισμού πολιτικής που προβλέπεται στο ευρωπαϊκό εξαμήνο και θα συμβάλει στη διασφάλιση ότι τα δημοσιονομικά σχέδια είναι σύμφωνα με τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις.

*Η κ. Viviane Reding,
αντιπρόεδρος
της Επιτροπής αρμόδια για
θέματα δικαιοσύνης,
θεμελιωδών δικαιωμάτων
και ιθαγένειας, στη Γαλλική
Εθνοσυνέλευση,
όπου παρουσίασε
το ευρωπαϊκό εξάμηνο.*

Μία από τις πιο σημαντικές καινοτομίες της παρούσας νομοθετικής πρότασης είναι ότι παρέχει στην Επιτροπή το δικαίωμα να ζητήσει να τροποποιηθεί ένα σχέδιο εθνικού προϋπολογισμού, εάν η ανάλυση δείχνει ότι η χώρα δεν θα επανέλθει στην τροχιά της τήρησης των δεσμεύσεων του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Αυτό θα αποτελέσει σημαντική αλλαγή στη διαδικασία για τη διασφάλιση του πιο αποτελεσματικού συντονισμού των δημοσιονομικών πολιτικών στην ευρωζώνη, όταν υπάρχει τέτοια ισχυρή αλληλεξάρτηση —για λόγους χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και, ειδικότερα, για λόγους βιώσιμης ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης στην Ευρώπη. Έως το τέλος του έτους οι εν λόγω δύο προτάσεις εξακολουθούσαν να εξετάζονται στο πλαίσιο της διαδικασίας συναπόφασης στο Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Εμβάθυνση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου εξέτασε έκθεση με τίτλο ⁽⁴⁾ «Προς μια πραγματική οικονομική και νομισματική ένωση» που παρουσίασε ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, σε συνεργασία με τους προέδρους της Επιτροπής, της Ευρωομάδας (Eurogroup) και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Καθόρισε «τέσσερις βασικούς θεμέλιους λίθους» για το μέλλον της ΟΝΕ: ένα ολοκληρωμένο χρηματοοικονομικό πλαίσιο· ένα ολοκληρωμένο δημοσιονομικό πλαίσιο· ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο οικονομικής πολιτικής· και ενίσχυσε τη δημοκρατική νομιμοποίηση και λογοδοσία. Οι ευρωπαίοι ηγέτες εξέτασαν το θέμα ξανά στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Οκτωβρίου με βάση ενδιάμεση έκθεση.

Πριν από την υποβολή της τελικής έκθεσης των τεσσάρων προέδρων στο Συμβούλιο του Δεκεμβρίου η Επιτροπή παρουσίασε ένα προσχέδιο για την ολοκλήρωση της ΟΝΕ ⁽⁵⁾, το οποίο καθορίζει μια σειρά ενεργειών σε βραχυπρόθεσμο, μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Κατά την προετοιμασία της έκθεσης «Προς μια γνήσια οικονομική και νομισματική ένωση»: ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κ. Herman Van Rompuy, ο πρόεδρος της Ευρωομάδας κ. Jean-Claude Juncker και ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. José Manuel Barroso.

Ενώ το σχέδιο αποτελεί τη συμβολή της Επιτροπής στην τελική έκθεση και τον χάρτη πορείας των τεσσάρων προέδρων ⁽⁶⁾ για το Συμβούλιο του Δεκεμβρίου, θα λειτουργεί επίσης ως αυτοτελής έκθεση, η οποία θα παρέχει μια πιο μακροπρόθεσμη προοπτική με σαφές χρονοδιάγραμμα και δική του ακολουθία. Το σχέδιο της Επιτροπής προσδιορίζει τι απομένει να γίνει για να επιτευχθεί μια πραγματική τραπεζική, φορολογική, οικονομική και πολιτική ένωση, μαζί με ένα σαφές χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή των διαφόρων αυτών στοιχείων που είναι αναγκαία για τη διεκπεραίωση των εργασιών που άρχισαν στο Μάαστριχτ. Ορισμένες από τις δράσεις που καλύπτονται από το έγγραφο έχουν ήδη προταθεί ή βρίσκονται στο στάδιο της νομοθετικής διαδικασίας. Ωστόσο, ορισμένα από τα στοιχεία που προτείνονται θα απαιτήσουν τροποποίηση της Συνθήκης. Βλέπε κεφάλαιο 1 για περισσότερες λεπτομέρειες.

Στις αρχές του Δεκεμβρίου ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου υπέβαλε την τελική έκθεση η οποία ζητούσε την πολιτική δέσμευση για την υλοποίηση του προτεινόμενου χάρτη πορείας.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε σε συμπεράσματα ⁽⁷⁾ σχετικά με χάρτη πορείας για την ολοκλήρωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, με βάση τη μεγαλύτερη ολοκλήρωση και την ενίσχυση της αλληλεγγύης. Η διαδικασία αυτή θα αρχίσει με την ολοκλήρωση, την ενίσχυση και την εφαρμογή της νέας ενισχυμένης οικονομικής διακυβέρνησης, καθώς και με τη θέσπιση του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (single supervisory mechanism — SSM) και των νέων κανόνων σχετικά με την αποκατάσταση και την εξυγίανση και σχετικά με τις εγγυήσεις καταθέσεων. Θα ολοκληρωθεί δε με τη δημιουργία ενός ενιαίου μηχανισμού εξυγίανσης, που η Επιτροπή προτίθεται να προτείνει μόλις υπάρξει συμφωνία για τον SSM.

«Η πολιτική ένωση μπορεί, και πρέπει, να αναπτυχθεί παράλληλα με τη φορολογική, την οικονομική και τη χρηματοπιστωτική ένωση» — Mario Draghi, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας: ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση μεγαλύτερης αλληλεγγύης

Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ΕΜΣ) ⁽⁸⁾ είναι ένας μόνιμος μηχανισμός διαχείρισης κρίσεων, επιπλέον του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Χρηματοπιστωτικής Σταθεροποίησης (ΕΜΧΣ) που αποσκοπεί στην πρόληψη της μετάδοσης της κρίσης στην ευρωζώνη και στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης. Τον Φεβρουάριο οι υπουργοί Οικονομικών της ευρωζώνης υπέγραψαν τη Συνθήκη ΕΜΣ. Επιπλέον, τον Μάρτιο, οι ηγέτες της ευρωζώνης επανεξέτασαν το συνολικό ανώτατο όριο του ΕΤΧΣ/ΕΜΣ, καθορίζοντας τη σωρευτική ικανότητα δανειοδότησης σε 700 δισεκατ. ευρώ και επιτάχυναν την πληρωμή του καταβλημένου κεφαλαίου του ΕΜΣ, έτσι ώστε ο ΕΜΣ να μπορέσει να αξιοποιήσει την πλήρη και αποτελεσματική ικανότητά του δανεισμού ύψους 500 δισεκατ. ευρώ ταχύτερα· δύο δόσεις καταβλήθηκαν το 2012, δύο ακόμη θα καταβληθούν κατά τη διάρκεια του 2013 και η τελευταία το 2014.

Ο ΕΜΣ τέθηκε σε ισχύ στις 27 Σεπτεμβρίου 2012, μόλις υποβλήθηκαν οι πράξεις κύρωσης από κράτη μέλη τα οποία αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 90 % του εγκεκριμένου κεφαλαίου του ΕΜΣ. Η εναρκτήρια συνεδρίαση του συμβουλίου των διοικητών του ΕΜΣ και η συνεδρίαση του συμβουλίου των διευθυντών πραγματοποιήθηκαν στις 8 και στις 9 Οκτωβρίου, αντίστοιχα. Ενέκριναν τα έγγραφα εφαρμογής του ΕΜΣ —συμπεριλαμβανομένων του καταστατικού, του εσωτερικού κανονισμού, της τιμολόγησης και των επενδυτικών πολιτικών, καθώς και των κατευθυντήριων γραμμών του μέσου— γεγονός που σηματοδοτεί τη στιγμή κατά την οποία ο ΕΜΣ άρχισε να λειτουργεί πλήρως.

Πώς λειτουργεί ο ΕΜΣ

Ο ΕΜΣ εξουσιοδοτείται να χρησιμοποιεί τα ακόλουθα μέσα δανεισμού προς όφελος των μελών του, υπό κατάλληλους όρους:

- ▶ παρέχει δάνεια στο πλαίσιο ενός μακροοικονομικού προγράμματος προσαρμογής·
- ▶ αγοράζει χρέος στην πρωτογενή και δευτερογενή αγορά χρέους·
- ▶ παρέχει προληπτική οικονομική συνδρομή με τη μορφή πιστώσεων·
- ▶ χρηματοδοτεί ανακεφαλαιοποιήσεις των χρηματοπιστωτικών οργανισμών μέσω της χορήγησης δανείων σε κυβερνήσεις των μελών του ΕΜΣ. Ο ΕΜΣ θα ενδυναμωθεί, ώστε να ανακεφαλαιοποιήσει τράπεζες στην ευρωζώνη μόλις δημιουργηθεί ένας αποτελεσματικός ενιαίος εποπτικός μηχανισμός για τράπεζες της ευρωζώνης.

Με την έναρξη ισχύος του ΕΜΣ, η ευρωζώνη εξοπλίστηκε με έναν μόνιμο μηχανισμό αντιμετώπισης κρίσεων που θα είναι σε θέση να παρέχει χρηματοδοτική συνδρομή, υπό διάφορες μορφές, στα κράτη μέλη της ευρωζώνης στην περίπτωση που προκύψουν οι ανάγκες αυτές. Μπορεί να παρέχει βοήθεια μέσω δανείων, προληπτικών πιστωτικών κονδυλίων και χρηματοδοτικής βοήθειας για την ανακεφαλαιοποίηση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και μέσω της παρέμβασης τόσο στις πρωτογενείς όσο και στις δευτερογενείς αγορές. Επιπλέον, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων αποφάσισαν ότι, μόλις συσταθεί ένας ενιαίος εποπτικός μηχανισμός, ο ΕΜΣ θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα ανακεφαλαιοποίησης τραπεζών άμεσα. Το 2012 άρχισε το έργο σε τεχνικό επίπεδο, ώστε να αναπτυχθεί κάποιο μέσο για τον σκοπό αυτό.

Η Συνθήκη ΕΜΣ σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιβεβαίωσε την εγκυρότητα της απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ). Η απόφαση ⁽⁹⁾, που εκδόθηκε στις 27 Νοεμβρίου, αποτελούσε απάντηση στην αγωγή που υποβλήθηκε από μέλος του Ιρλανδικού Κοινοβουλίου ενώπιον των ιρλανδικών δικαστηρίων ότι η τροποποίηση της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) με απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ήταν παράνομη. Το Δικαστήριο απεφάνθη ότι η τροποποίηση δεν έρχεται σε αντίθεση με τις αποκλειστικές αρμοδιότητες που κατέχει η ΕΕ στους τομείς της νομισματικής πολιτικής ή του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών. Επίσης, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε το δικαίωμα των κρατών μελών να συνάπτουν μεταξύ τους συμφωνία για τη δημιουργία ενός μηχανισμού σταθερότητας, όπως η Συνθήκη ΕΜΣ, υπό την προϋπόθεση ότι οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται είναι συνεπείς με τη νομοθεσία της ΕΕ.

Ομάδα G20

Στη σύνοδο κορυφής της ομάδας G20 στο Los Cabos τον Ιούνιο συμφωνήθηκε η αύξηση των πόρων του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) κατά 456 δισεκατ. USD. Το ποσό αυτό υπερβαίνει τα 430 δισεκατ. USD επιπλέον πόρων που συμφώνησαν το ΔΝΤ και η ομάδα G20 τον Απρίλιο του 2012. Όπως συμφωνήθηκε και αντικατοπτρίζεται στη δήλωση των ηγετών της ομάδας G20 από το Los Cabos, οι πόροι αυτοί θα διατίθενται για το σύνολο της συμμετοχής του ΔΝΤ και δεν δεσμεύονται για κάποια συγκεκριμένη περιφέρεια. Η ΕΕ θα συνεισφέρει περισσότερο από το ήμισυ των πόρων, δηλαδή 240 δισεκατ. USD.

Μαζί με την αύξηση των ευρωπαϊκών ζωνών ασφάλειας (firewalls) για την υποστήριξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας της ευρωζώνης, αυτό θα ενισχύσει την ικανότητα της διεθνούς κοινότητας να δώσει απαντήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζονται επί του παρόντος.

«Έχουμε αντιμετωπίσει και θα εξακολουθήσουμε να αντιμετωπίζουμε ειδικές ανά χώρα κρίσεις, να επιδεικνύουμε αλληλεγγύη και θα εξακολουθήσουμε να ενεργούμε, ώστε να εξασφαλίζουμε γενική χρηματοοικονομική σταθερότητα στην ευρωζώνη. Και, πλέον, έχουμε μέσα που δεν διαθέταμε στην αρχή» — Herman Van Rompuy, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στη σύνοδο κορυφής της ομάδας G20 στο Los Cabos, Μεξικό.

Τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ — 10 έτη μετά

Το ευρώ, ως το δεύτερο αποθεματικό νόμισμα στον κόσμο, και το ρευστό στις τσέπες περίπου 300 εκατομμυρίων πολιτών, συνιστά αξιοσημείωτο επίτευγμα, παρά τη σοβαρή χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση των τελευταίων ετών.

Πριν από 10 μόλις χρόνια, 12 κράτη μέλη εισήγαγαν τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα του ευρώ ως το καθημερινό τους νόμισμα, ενώ ο αριθμός αυτών των κρατών μελών ανέρχεται σήμερα σε 17. Όλες οι χώρες της Ένωσης, εκτός από δύο, έχουν δεσμευθεί να προσχωρήσουν στο ευρώ σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που υπέχουν βάσει της Συνθήκης — η Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν επιλογή εξαίρεσης.

Το ευρώ δεν είναι απλώς μια τεχνική νομισματική συμφωνία, αλλά και ένα από σύμβολο της αποφασιστικότητας για συνεργασία με πνεύμα συνυπευθυνότητας και αλληλεγγύης και αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Νομίσματα και χαρτονομίσματα σε ευρώ.

Ενίσχυση του ευρωπαϊκού θεματολογίου για την ανάπτυξη

Δεύτερο ευρωπαϊκό εξάμηνο του 2012

Ενώ η διαδικασία του ευρωπαϊκού εξαμήνου εγκαινιάστηκε το 2011 σε συμφωνία με τα κράτη μέλη, η διαδικασία του 2012 υποστηρίχθηκε από το ευρωπαϊκό δίκαιο ως μέρος της νεοενισχυθείσας οικονομικής διακυβέρνησης της ζώνης του ευρώ και της ευρύτερης ΕΕ. Το εξάμηνο αποτελεί βασικό στοιχείο της νομοθετικής «δέσμης των έξι μέτρων» που ενίσχυσε σημαντικά το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης και επέκτεινε το πεδίο εφαρμογής της δημοσιονομικής εποπτείας. Το εξάμηνο επικεντρώνεται στην ορθή οικονομική διακυβέρνηση και στην εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Η Επιτροπή δρομολόγησε το δεύτερο ευρωπαϊκό εξάμηνο τον Νοέμβριο του 2011 με την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης για το 2012 ⁽¹⁰⁾. Το κύριο μήνυμα της έρευνας του 2012 ήταν ότι, απέναντι στην επιδείνωση της οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης, απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για να επανέλθει η Ευρώπη σε τροχιά ανάπτυξης και για να υποστηριχθεί η ανάπτυξη και η απασχόληση και ότι τα κράτη μέλη δεν έχουν πράξει αρκετά για να θεσπίσουν τα μέτρα για τα οποία είχαν δεσμευθεί σε επίπεδο ΕΕ κατά το πρώτο ευρωπαϊκό εξάμηνο.

Η ετήσια επισκόπηση για την ανάπτυξη του 2012 κάλεσε την Ένωση και τα κράτη μέλη να εστιάσουν τις προσπάθειές τους σε πέντε προτεραιότητες:

- ▶ επιδίωξη διαφοροποιημένης και φιλικής προς την ανάπτυξη δημοσιονομικής εξυγίανσης·
- ▶ αποκατάσταση του κανονικού ρυθμού δανειοδοσίας στην οικονομία·
- ▶ προώθηση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας για το παρόν και το μέλλον·
- ▶ καταπολέμηση της ανεργίας και των κοινωνικών επιπτώσεων της κρίσης·
- ▶ εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης.

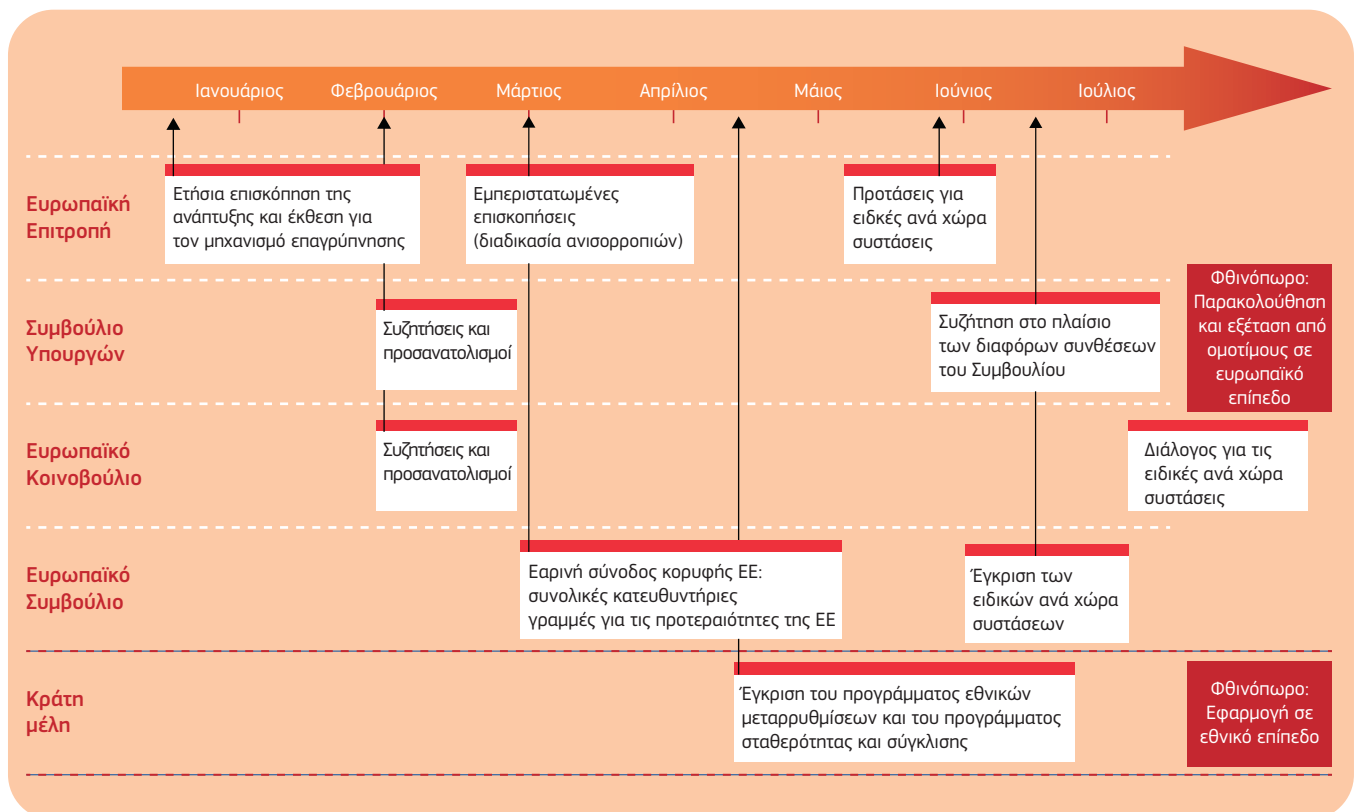
Με ποιον τρόπο λειτουργεί το εξάμηνο;

Το ευρωπαϊκό εξάμηνο είναι ένας ετήσιος κύκλος. Ως κεντρικό στοιχείο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αναλάβει το καθήκον να εκτελεί λεπτομερείς αναλύσεις των προγραμμάτων των κρατών μελών για τις οικονομικές και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και να προτείνει συστάσεις για δράση. Οι εν λόγω συστάσεις —που ονομάζονται ειδικές ανά χώρα συστάσεις— εξετάζονται στη συνέχεια και εγκρίνονται από το Συμβούλιο και απευθύνονται στα κράτη μέλη.

Το ευρωπαϊκό εξάμηνο ξεκινά όταν η Επιτροπή εκδίδει την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης στην οποία καθορίζονται οι σημαντικότερες προτεραιότητες της ΕΕ για τα επόμενα χρόνια με στόχο την ενίσχυση της ανάπτυξης και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διαδικασία αυτή μέσω του αποκαλούμενου «οικονομικού διαλόγου». Για να ενισχυθεί ο διάλογος μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να καλέσει τους προέδρους των θεσμικών οργάνων της ΕΕ να συζητήσουν τυχόν ειδική περίπτωση και στάδιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου, όπως επισημαίνεται στο γράφημα παρακάτω.

«Το ευρωπαϊκό εξάμηνο είναι ένας τρόπος πρόβλεψης και πρόληψης επικίνδυνων οικονομικών ανισορροπιών προτού αυτές να εξαπλωθούν σε άλλες χώρες» — José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Διαδικασία μακροοικονομικής ανισορροπίας

Οι νέες ρυθμίσεις οικονομικής διακυβέρνησης που θεσπίστηκαν από τη νομοθετική «δέσμη των έξι μέτρων» εισάγουν, για πρώτη φορά στην Ένωση, μια διαδικασία για την παρακολούθηση και τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών: τη διαδικασία μακροοικονομικής ανισορροπίας.

Η έκθεση της Επιτροπής για τον μηχανισμό επαγρύπνησης ⁽¹¹⁾ του Φεβρουαρίου ήταν το πρώτο βήμα της νέας διαδικασίας για την πρόληψη και τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών. Στην έκθεση τονίζονταν προκλήσεις και πιθανοί κίνδυνοι που προκύπτουν από μακροοικονομικές ανισορροπίες σε ορισμένα κράτη μέλη. Το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε διεξοδική εξέταση ⁽¹²⁾ των πηγών των ανισορροπιών και αναλύσεις των κινητήριων δυνάμεων πίσω από αυτές τις εξελίξεις. Με βάση τις εν λόγω εξετάσεις, το Συμβούλιο απηύθυνε συστάσεις προς τα οικεία κράτη μέλη βάσει του προληπτικού και διορθωτικού σκέλους της διαδικασίας.

Πίνακας αποτελεσμάτων της διαδικασίας μακροοικονομικής ανισορροπίας

Οι δείκτες του πίνακα αποτελεσμάτων είναι:

- ▶ τριετείς αντίστροφοι μέσοι όροι του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ως % του ΑΕγχΠ·
- ▶ καθαρή διεθνής επενδυτική θέση στο τέλος του έτους σε % του ΑΕγχΠ·
- ▶ τριετής ποσοστιαία μεταβολή των πραγματικών συναλλαγματικών ισοτιμιών βάσει του εναρμονισμένου δείκτη τιμών καταναλωτή/αποπληθωριστών δείκτη τιμών καταναλωτή·
- ▶ πενταετής ποσοστιαία μεταβολή του μεριδίου των παγκόσμιων εξαγωγών (μερίδια αγοράς των εξαγωγών), που μετρώνται σε τρέχουσες τιμές·
- ▶ τριετής ποσοστιαία μεταβολή του ονομαστικού μοναδιαίου κόστους εργασίας·
- ▶ ετήσιες μεταβολές των τιμών των ακινήτων σε σχέση με τον τελικό δείκτη τιμών καταναλωτή·
- ▶ ροή των πιστώσεων του ιδιωτικού τομέα σε ποσοστό του ΑΕγχΠ·
- ▶ ιδιωτικό χρέος σε ποσοστό του ΑΕγχΠ·
- ▶ χρέος γενικής κυβέρνησης σε ποσοστό του ΑΕγχΠ·
- ▶ τριετείς αντίστροφοι μέσοι όροι ποσοστού ανεργίας·
- ▶ ετήσιες μεταβολές των συνολικών υποχρεώσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων και ειδικές ανά χώρα συστάσεις

Κατά τη δεύτερη φάση του ευρωπαϊκού εξαμήνου, τον Απρίλιο, τα κράτη μέλη υπέβαλαν τα εθνικά τους προγράμματα οικονομικής μεταρρύθμισης (εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων και προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης).

Ύστερα από λεπτομερή ανάλυση κάθε προγράμματος, η Επιτροπή παρουσίασε ειδικές ανά χώρα συστάσεις ⁽¹³⁾, οι οποίες προσανατολίζονται προς την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Η Επιτροπή υπέβαλε 28 προτάσεις συστάσεων του Συμβουλίου, μία για κάθε κράτος μέλος, με ειδικά ανά χώρα καθοδήγηση της οικονομικής πολιτικής, όπως η πολιτική στον τομέα των δημοσίων οικονομικών και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, καθώς και μία για το σύνολο της ευρωζώνης. Οι χώρες της ΕΕ ενθαρρύνθηκαν επίσης να καταστήσουν τα δικαστικά συστήματά τους ακόμη πιο αποτελεσματικά και να εφαρμόσουν τις αναγκαίες δικαστικές μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο των προγραμμάτων τους οικονομικής ανάκαμψης.

Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης 2013

Η ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης (ΕΕΑ) για το 2013 ⁽¹⁴⁾ εγκαινιάστηκε από την Επιτροπή στα τέλη Νοεμβρίου του 2012. Η επισκόπηση αυτή καθόρισε τον τρόπο με τον οποίο η κοινή ευθύνη μεταξύ ευρωπαϊκού και εθνικού επιπέδου θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την προώθηση αλλαγών σε ολόκληρη την ΕΕ, θέτοντας τα θεμέλια για την επιστροφή στην οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση.

Η επισκόπηση σκιαγράφησε, επίσης, δράσεις προτεραιότητας που πρέπει να πραγματοποιηθούν από τα κράτη μέλη, ώστε να διασφαλιστούν καλύτερα συντονισμένες και πιο αποτελεσματικές πολιτικές για την προώθηση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης. Προκειμένου να διατηρηθεί η δυναμική των μεταρρυθμίσεων, η Επιτροπή συνιστά την επικέντρωση στις ίδιες πέντε προτεραιότητες που προσδιορίστηκαν για το προηγούμενο έτος.

Το κύριο μήνυμα της ετήσιας επισκόπησης για την ανάπτυξη φέτος είναι ότι, ενώ οι πολιτικές της ΕΕ αρχίζουν να δείχνουν αποτελέσματα —τα ελλείμματα μειώνονται, οι πιέσεις στις χρηματοοικονομικές αγορές υποχωρούν και υπάρχουν σημάδια ότι η ανταγωνιστικότητα βελτιώνεται σε ορισμένα κράτη μέλη— απαιτείται συνεχής μεταρρύθμιση για τη δημιουργία βιώσιμης ανάπτυξης και απασχόλησης. Κάθε μία από τις πέντε προτεραιότητες επικεντρώνεται στην επίτευξη ανάπτυξης και απασχόλησης με ειδική έμφαση στην αμεροληψία. Δεν υπάρχει ημερήσια διάταξη «ενιαίας αντιμετώπισης» για την ενίσχυση της ανάπτυξης και της απασχόλησης, αλλά υπάρχουν κοινοί στόχοι και ένα φάσμα μεταρρυθμίσεων που πρέπει να εξεταστούν.

Τον Δεκέμβριο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έλαβε υπό σημείωση την ΕΕΑ του 2013 και προσυπέγραψε τις προτεραιότητες που έθεσε η Επιτροπή για το επόμενο έτος. Με βάση την έρευνα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα εγκρίνει κατευθυντήριες γραμμές για τα εθνικά μεταρρυθμιστικά προγράμματα των κρατών μελών και τα προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης των κρατών μελών κατά την εαρινή τους συνεδρίαση το 2013.

Οικονομική βοήθεια

Οι ευρωπαϊκοί μηχανισμοί χρηματοπιστωτικής συνδρομής είναι ικανοί να υποστηρίξουν τα κράτη μέλη της ΕΕ που αντιμετωπίζουν δυσκολίες διαφυλάσσοντας έτσι τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της ΕΕ και της ευρωζώνης. Αποτελούνται από δάνεια που παρέχονται από κοινού από την ΕΕ (ΕΜΧΣ), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Η χρηματοδοτική συνδρομή συνδέεται με την τήρηση των όρων μακροοικονομικής πολιτικής, οι λεπτομέρειες της οποίας αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ του κράτους μέλους που επιθυμεί την προσφυγή στη στήριξη και των επίσημων δανειστών και καθορίζονται σε μνημόνιο συμφωνίας.

Υποστήριξη εξακολούθησε να παρέχεται όλο τον χρόνο στην Ελλάδα, την Ιρλανδία και την Πορτογαλία. Κατά τη διάρκεια του έτους, η Κύπρος και η Ισπανία ζήτησαν επίσης χρηματοδοτική συνδρομή, στην τελευταία περίπτωση ειδικά για τον τραπεζικό τομέα.

Ο κ. Klaus Regling,
διευθυντής
του Ευρωπαϊκού Ταμείου
Χρηματοπιστωτικής
Σταθερότητας, η κ. Christine
Lagarde, γενική
διευθύντρια του Διεθνούς
Νομισματικού Ταμείου,
ο κ. Jean-Claude Juncker,
πρόεδρος της Ευρωομάδας,
και ο κ. Olli Rehn,
αντιπρόεδρος της
Επιτροπής αρμόδιος για τις
οικονομικές και
νομισματικές υποθέσεις και
το ευρώ, σε συνάντηση στο
πλαίσιο της Ευρωομάδας
στις 20 Φεβρουαρίου.

Ελλάδα: δεύτερο πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής

Για την υποστήριξη των προσπαθειών της ελληνικής κυβέρνησης να επαναφέρει την οικονομία της σε τροχιά ανάπτυξης, τα κράτη μέλη της ευρωζώνης συμφώνησαν στις 2 Μαΐου σε ένα τριετές πρόγραμμα⁽¹⁵⁾, παρέχοντας ένα σύνολο 80 δισεκατ. ευρώ σε διμερή δάνεια (το ποσό αυτό μειώθηκε τελικά κατά 2,7 δισεκατ. ευρώ, επειδή η Σλοβακία αποφάσισε να μη συμμετάσχει στη συμφωνία μηχανισμού για το ελληνικό δάνειο, ενώ η Ιρλανδία και η Πορτογαλία αποχώρησαν από τον μηχανισμό, καθώς ζήτησαν οι ίδιες χρηματοδοτική συνδρομή). Μαζί με 30 δισεκατ. ευρώ από συμφωνία «standby» με το ΔΝΤ, διαμορφώθηκε δέσμη δανείου ύψους 110 δισεκατ. ευρώ.

Από το 2010 η Επιτροπή, η ΕΚΤ και το ΔΝΤ συνεργαζόμενα ως τρόικα βοήθησαν την Ελλάδα να επαναφέρει την οικονομία της σε κατάσταση βιωσιμότητας. Η Ελλάδα σημείωσε σημαντικές δημοσιονομικές προσαρμογές υπό εξαιρετικά δυσχερείς συνθήκες. Από κοινού με το ΔΝΤ, οι χώρες της ευρωζώνης έχουν πλέον διαθέσει 237,3 δισεκατ. ευρώ χρηματοδότησης για την Ελλάδα έως το 2014. Οι πιστωτές του ιδιωτικού τομέα συνεισφέρουν ακόμη 106 δισεκατ. ευρώ μέσω της ανταλλαγής χρέους η οποία μείωσε την ονομαστική αξία της επένδυσής τους κατά 53,5 %.

Στο δεύτερο πρόγραμμα⁽¹⁶⁾ που συμφωνήθηκε τον Μάρτιο, τα κράτη μέλη μέσω του ΕΤΧΣ και του ΔΝΤ δέσμευσαν τα μη εκταμιευμένα ποσά του πρώτου προγράμματος συν επιπλέον 130 δισεκατ. ευρώ για την περίοδο 2012–2014. Κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου, και υπό τον όρο ολοκληρωμένων ερευνών, το ΕΤΧΣ εξουσιοδοτείται να δεσμεύσει συνολικά ποσό ύψους 144,7 δισεκατ. ευρώ (συμπεριλαμβανομένων των ποσών που έχουν ήδη δεσμευτεί ή εκταμιευθεί για τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών), ενώ το ΔΝΤ θα συνεισφέρει 28 δισεκατ. ευρώ εντός περιόδου τεσσάρων ετών.

Στα μέσα Δεκεμβρίου η Ευρωομάδα ενέκρινε επίσημα τη δεύτερη εκταμίευση στο πλαίσιο του δεύτερου προγράμματος οικονομικής προσαρμογής για την Ελλάδα, μετά την οριστικοποίηση των σχετικών εθνικών διαδικασιών και αφού εξέτασε το αποτέλεσμα της ενέργειας εξαγοράς χρέους που διεξήχθη από την Ελλάδα, η οποία θα οδηγήσει σε ουσιαστική μείωση του ελληνικού δείκτη χρέους προς το ΑΕγχΠ. Η Ευρωομάδα επιβεβαίωσε ότι αυτό, μαζί με τις πρωτοβουλίες που συμφωνήθηκαν από την Ευρωομάδα στις 27 Νοεμβρίου και την πλήρη εφαρμογή του προγράμματος προσαρμογής, αναμένεται να μειώσει το δημόσιο χρέος της Ελλάδας, οδηγώντας το σε βιώσιμη τροχιά, συγκεκριμένα στο 124 % του ΑΕγχΠ το 2020. Η Ελλάδα και τα άλλα κράτη μέλη της ευρωζώνης προετοιμάζονται να λάβουν πρόσθετα μέτρα, αν χρειαστεί, για να εξασφαλιστεί ότι ο στόχος αυτός ικανοποιείται. Στη βάση αυτή, τα κράτη μέλη εξουσιοδότησαν το ΕΤΧΣ να αποδεσμεύσει την επόμενη δόση για συνολικό ποσό 49,1 δισεκατ. ευρώ από τα οποία τα 34,3 δισεκατ. ευρώ καταβλήθηκαν τον Δεκέμβριο.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΕΩΝ, ΣΕ ΔΙΣΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

Πρώτο πρόγραμμα			
Εκταμίευση	ΕΤΧΣ	ΔΝΤ	Σύνολο
Μάιος 2010	14,5	5,5	20,0
Σεπτέμβριος 2010	6,5	2,6	9,1
Δεκ. 2010–Ιαν. 2011	6,5	2,5	9,0
Μάρτιος 2011	10,9	4,1	15,0
Ιούλιος 2011	8,7	3,2	11,9
Δεκέμβριος 2011	5,8	2,2	8,0
Σύνολο εκταμίευσης πρώτου προγράμματος	52,9	20,1	73,0
Δεύτερο πρόγραμμα			
Εκταμίευση	ΕΤΧΣ	ΔΝΤ	Σύνολο
Μάιος–Ιούνιος 2012 (*)	74	1,6	75,6
Δεκέμβριος 2012 (**)	34,3		34,3
Σύνολο εκταμίευσης δεύτερου προγράμματος	108,3	1,6	109,9
Σύνολο	161,2	21,7	182,9

(*) Η πρώτη εκταμίευση στο πλαίσιο του δεύτερου προγράμματος πραγματοποιήθηκε σε επτά δόσεις από τον Μάρτιο έως τον Ιούνιο του 2012.

(**) Η δεύτερη εκταμίευση ανέρχεται σε 52,34 δισεκατ. ευρώ συνολικά (ΕΤΧΣ και ΔΝΤ) και πραγματοποιείται τμηματικά.

Task force για την Ελλάδα

Η task force που τέθηκε στη διάθεση της Ελλάδας για να παρέχει τεχνική συνδρομή στην εφαρμογή του δύσκολου προγράμματος μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων των μεταρρυθμίσεων στη φορολογία, στις αγορές εργασίας, στην υγειονομική περίθαλψη, στο δικαστικό σύστημα, στη δημόσια διοίκηση, στην ενέργεια, στις μεταφορές και σε ένα φάσμα άλλων μεταρρυθμίσεων, συνέχισε τις εργασίες της ⁽¹⁷⁾ το 2012, αλλά ο ρυθμός των μεταρρυθμίσεων ήταν βραδύτερος από τον αναμενόμενο λόγω της εκλογικής κατάστασης στη χώρα. Με τον σχηματισμό της νέας ελληνικής κυβέρνησης δόθηκε νέα ώθηση στη διαδικασία κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους.

Ιρλανδία

Η συμφωνηθείσα εξωτερική βοήθεια για την Ιρλανδία φτάνει τα 67,5 δισεκατ. ευρώ σε διάρκεια τριών ετών (στην οποία ο ΕΜΧΣ θα συνεισφέρει 22,5 δισεκατ. ευρώ) στο πλαίσιο συνολικής δέσμης αξίας 85 δισεκατ. ευρώ (συμπεριλαμβανομένων των συνεισφορών από την Ιρλανδία).

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΕΩΝ, ΣΕ ΔΙΣΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

Εκταμίευση	ΕΤΧΣ	ΕΜΧΣ	ΔΝΤ (*)	Διμερής συμφωνία (**)	Σύνολο
1ο τρίμηνο 2011	3,6	8,4	5,8	0,0	17,8
2ο τρίμηνο 2011	0,0	3,0	1,4	0,0	4,4
3ο τρίμηνο 2011	3,0	2,5	1,5	0,5	7,5
4ο τρίμηνο 2011	2,8	0,0	3,9	0,5	7,2
1ο τρίμηνο 2012	2,7	4,5	3,2	0,7	11,1
2ο τρίμηνο 2012	0,0	2,3	1,4	0,5	4,2
3ο τρίμηνο 2012	0,0	0,0	0,9	0,7	1,6
4ο τρίμηνο 2012	0,0	1,0	0,9	—	1,9
Σύνολο εκταμίευσης 2011/12	12,1	21,7	19	2,9	55,7
Προς εκταμίευση	5,6	0,8	3,5	1,9	11,8
Σύνολο δέσμευσης	17,7	22,5	22,5	4,8	67,5

(*) Επειδή τα ποσά του ΔΝΤ βασίζονται στις συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ-ΕΤΔ, μπορεί να εμφανίζουν διαφορές.

(**) Οι διμερείς συμφωνίες περιλαμβάνουν τη Δανία, τη Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Πορτογαλία

Η συμφωνηθείσα συνδρομή για την Πορτογαλία φτάνει τα 78 δισεκατ. ευρώ σε τρία έτη με μερίδιο από τον ΕΜΧΣ ύψους 26 δισεκατ. ευρώ.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΕΩΝ, ΣΕ ΔΙΣΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

Εκταμίευση	ΕΤΧΣ	ΕΜΧΣ	ΔΝΤ (*)	Σύνολο
Μάιος-Σεπτ. 2011	5,9	13,5	6,1	25,5
4ο τρίμηνο 2011	—	0,6	4,0	4,6
1ο τρίμηνο 2012	3,8	1,5	2,8	8,1
2ο τρίμηνο 2012	5,2	4,5	5,2	14,9
3ο τρίμηνο 2012	2,6	—	1,4	4,0
4ο τρίμηνο 2012	0,8	2,0	1,5	4,3
Σύνολο εκταμίευσης 2011/12	18,3	22,1	21,1	61,4
Προς εκταμίευση	7,7	3,9	4,9	16,5
Σύνολο δέσμευσης	26	26	26	78

(*) Επειδή τα ποσά του ΔΝΤ βασίζονται στις συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ-ΕΤΔ, μπορεί να εμφανίζουν διαφορές.

Ισπανία

Η Ισπανία ζήτησε χρηματοδοτική συνδρομή για τον χρηματοπιστωτικό τομέα της στις 25 Ιουνίου 2012. Οι ειδικοί ανά οικονομικό τομέα όροι πολιτικής περιλαμβάνουν μέτρα για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης ανθεκτικότητας του τραπεζικού τομέα, αποκαθιστώντας έτσι την πρόσβασή του στην αγορά, και την αποτελεσματική αντιμετώπιση του κληροδοτημένου αποθέματος περιουσιακών στοιχείων που προκύπτει από την έκρηξη της φούσκας της αγοράς ακινήτων. Η συμφωνία εγκρίθηκε από τη συνεδρίαση της Ευρωομάδας στις Βρυξέλλες στις 20 Ιουλίου 2012, με το μνημόνιο συμφωνίας (ΜΣ), ενώ η συμφωνία διευκόλυνσης οικονομικής ενίσχυσης (FFA) υπογράφηκε ακολούθως.

Οι όροι και οι προϋποθέσεις ενίσχυσης του δημοσιονομικού τομέα αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγματεύσεων μεταξύ των ισπανικών αρχών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε συνδυασμό με την ΕΚΤ και την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, με την τεχνική συνδρομή του ΔΝΤ.

Στη συνεδρίαση της Ευρωομάδας της 4ης Δεκεμβρίου οι υπουργοί Οικονομικών της ευρωζώνης χαιρέτισαν την έκδοση σχετικής απόφασης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) για την έγκριση της εκταμίευσης έως 39,5 δισεκατ. ευρώ για την Ισπανία ⁽¹⁸⁾. Η εκταμίευση είναι η πρώτη δόση του προγράμματος για τον χρηματοπιστωτικό τομέα της χώρας. Κατά τη συνάντησή τους, οι υπουργοί εξέτασαν την πρόοδο του προγράμματος ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών στην Ισπανία, που εγκρίθηκε τον Ιούλιο, για την αναμόρφωση αδύναμων τμημάτων του τραπεζικού τομέα της χώρας. Κεφάλαια από την εκταμίευση αυτή θα χρησιμοποιηθούν για να ενισχυθούν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που επλήγησαν περισσότερο, καθώς και για να αξιοποιηθεί η νεοϊδρυθείσα εταιρεία διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, η οποία θα αποκτήσει και θα διαχειρίζεται τα μη αποδοτικά περιουσιακά στοιχεία των τραπεζών. Σε συναφή εξέλιξη, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα σχέδια αναδιάρθρωσης τεσσάρων ισπανικών τραπεζών είναι σύμφωνα με τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ. Η έγκριση της Επιτροπής ανοίγει το δρόμο για να λάβουν ενίσχυση οι τράπεζες από τον ΕΜΣ.

Κύπρος

Στο πλαίσιο των προβλημάτων στον τραπεζικό τομέα και των μακροοικονομικών ανισορροπιών, η Κύπρος ζήτησε χρηματοδοτική συνδρομή από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος προς την κατεύθυνση ενός ενδεχόμενου προγράμματος μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής για την Κύπρο, το οποίο προβλέπει σημαντική οικονομική, φορολογική και διαρθρωτική προσαρμογή, όπως προβλέπεται στο σχέδιο μνημονίου συμφωνίας που έχει συμφωνηθεί σε επίπεδο προσωπικού στις 23 Νοεμβρίου. Οι υπουργοί Οικονομικών της ευρωζώνης, στη συνεδρίαση της 13ης Δεκεμβρίου, εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για το γεγονός ότι οι κυπριακές αρχές απέδειξαν τη δέσμευσή τους στις εν λόγω μεταρρυθμίσεις και ότι το Κυπριακό Κοινοβούλιο ψήφισε μια πρώτη σειρά μέτρων, όπως συμφωνήθηκε με τους διεθνείς οργανισμούς. Η Ευρωομάδα σημείωσε τα ενδιάμεσα αποτελέσματα της δέουσας επιμέλειας για τις κεφαλαιακές ανάγκες του κυπριακού οικονομικού τομέα, του οποίου οι κύριες παράμετροι ήταν, σε γενικές γραμμές, σύμφωνες με τις προσδοκίες βάσει των σχετικών συζητήσεων για το πρόγραμμα. Τα τελευταία αποτελέσματα αναμένονταν στις αρχές του 2013.

Μεταρρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα: επενδύοντας στην εμπιστοσύνη

Προς τραπεζική ένωση

Τα τρωτά σημεία στον τραπεζικό τομέα έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην κρίση δημόσιου χρέους. Η αρνητική αλληλεπίδραση μεταξύ των προϋπολογισμών μεμονωμένων κρατών μελών και ορισμένων τραπεζών τους αποτελεί απειλή για τη χρηματοοικονομική σταθερότητα της ΕΕ. Δεδομένων των ομαδοποιημένων νομισματικών αρμοδιοτήτων στην ευρωζώνη και της στενότερης οικονομικής ολοκλήρωσης, υπάρχουν συγκεκριμένοι κίνδυνοι από πλευράς διασυννοριακών δευτερογενών αποτελεσμάτων σε περίπτωση τραπεζικών κρίσεων. Ο συντονισμός της εθνικής εποπτείας των τραπεζών δεν αποτελεί πλέον επιλογή για τη ευρωζώνη. Η μετάβαση προς ένα ολοκληρωμένο σύστημα, μια «τραπεζική ένωση», κρίνεται αναγκαία.

Σημειώθηκε σημαντική πρόοδος κατά τη διάρκεια του έτους για τη δημιουργία μιας βιώσιμης «τραπεζικής ένωσης» —μιας κοινής δέσμης κανόνων για την εποπτεία και την αντιμετώπιση γενικότερα των διασυννοριακών δευτερογενών επιπτώσεων των τραπεζικών προβλημάτων και, ιδίως, για να σπάσει ο φαύλος κύκλος του τραπεζικού χρέους και του δημόσιου χρέους.

Τον Μάιο του 2012 στο πλαίσιο της μακροπρόθεσμης προοπτικής για την οικονομική και δημοσιονομική ολοκλήρωση, η Επιτροπή έκανε έκκληση για μια τραπεζική ένωση, ώστε να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη στις τράπεζες και το ευρώ. Παράλληλα, οι εν εξελίξει μεταρρυθμίσεις του κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ για τον χρηματοπιστωτικό τομέα πρέπει να συμπληρωθούν προκειμένου να διασφαλιστεί η ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς. Απαιτούνται αποφασιστικά και άμεσα μέτρα για την επίτευξή τους. Στο πλαίσιο αυτό, τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια του Ιουνίου και του Οκτωβρίου ζήτησαν να συσταθεί ένας ενιαίος εποπτικός μηχανισμός για τις τράπεζες, ο οποίος να είναι δεσμευτικός για τα κράτη μέλη της ευρωζώνης αλλά ανοικτός στο μέτρο του δυνατού για κράτη μέλη εκτός της ευρωζώνης. Μια τέτοια ολοκληρωμένη εποπτεία είναι αναγκαία για να εξασφαλιστεί ότι τουλάχιστον όλα τα κράτη μέλη της ευρωζώνης μπορούν να έχουν πλήρη εμπιστοσύνη στην ποιότητα και την αμεροληψία της τραπεζικής εποπτείας, ανοίγοντας τον δρόμο για τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ), ώστε να μπορέσουν να ανακεφαλαιοποιηθούν άμεσα οι τράπεζες που δεν μπορούν να αντλήσουν κεφάλαια από τις αγορές.

Η πρόταση της Επιτροπής⁽¹⁹⁾ του Σεπτεμβρίου για έναν SSM αποτελεί βασικό στοιχείο για την ενίσχυση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Το Συμβούλιο κατέληξε σε ευρεία συμφωνία σχετικά με τις λεπτομέρειες του SSM στα μέσα Δεκεμβρίου. Χαιρετίζοντας τη συμφωνία αυτή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε τους συννομοθέτες να επιτύχουν ταχέως τελική συμφωνία, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η εφαρμογή της το ταχύτερο δυνατό.

Πώς λειτουργεί ο SSM

Ο SSM θα απαρτίζεται από την ΕΚΤ και τις εθνικές αρμόδιες αρχές. Η ΕΚΤ θα είναι αρμόδια για τη συνολική λειτουργία του SSM. Σύμφωνα με τις προτάσεις, η ΕΚΤ θα έχει την άμεση εποπτεία ορισμένων τραπεζών της ευρωζώνης, αν και με διαφοροποιημένο τρόπο και σε στενή συνεργασία με τις εθνικές εποπτικές αρχές. Τα κράτη μέλη εκτός της ευρωζώνης που επιθυμούν να συμμετάσχουν στον SSM θα είναι σε θέση να το πράξουν, συνάπτοντας ρυθμίσεις στενής συνεργασίας.

Τα νομισματικά καθήκοντα της ΕΚΤ είναι αυστηρώς διαχωρισμένα από εποπτικά καθήκοντα για την εξάλειψη των δυνητικών συγκρούσεων συμφερόντων μεταξύ των στόχων της νομισματικής πολιτικής και της προληπτικής εποπτείας. Για τον σκοπό αυτό, το εποπτικό συμβούλιο που είναι αρμόδιο για την εκπόνηση των καθηκόντων εποπτείας θα μπορούσε να συγκροτηθεί εντός της ΕΚΤ. Χώρες εκτός ευρωζώνης που συμμετέχουν στον SSM θα έχουν πλήρη και ίσα δικαιώματα ψήφου στο εποπτικό συμβούλιο. Τα σχέδια αποφάσεων του συμβουλίου θα θεωρείται ότι έχουν εγκριθεί, εκτός αν απορριφθούν από το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ.

Οι εθνικές εποπτικές αρχές θα εξακολουθήσουν να είναι επιφορτισμένες με καθήκοντα που δεν μεταβιβάζονται στην ΕΚΤ, για παράδειγμα σε σχέση με την προστασία των καταναλωτών, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τις υπηρεσίες πληρωμών και τα υποκαταστήματα τραπεζών χωρών εκτός της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT) θα διατηρήσει την αρμοδιότητά της για την περαιτέρω ανάπτυξη του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων και την εξασφάλιση της σύγκλισης και της συνοχής της εποπτικής πρακτικής.

Οι προτάσεις προβλέπουν αλλαγές στον κανονισμό της EAT, ιδίως όσον αφορά τις διαδικασίες ψηφοφορίας, για να εξασφαλιστεί ισότιμη και αποτελεσματική λήψη αποφάσεων εντός της ενιαίας αγοράς. Οι τροπολογίες θα εξασφαλίσουν ότι οι χώρες που συμμετέχουν στον SSM δεν θα δεσπόζουν καταχρηστικά στο συμβούλιο εποπτών της EAT.

Η ΕΚΤ θα αναλάβει τα εποπτικά της καθήκοντα εντός του SSM την 1η Μαρτίου 2014 ή 12 μήνες μετά την έναρξη ισχύος της νομοθεσίας, όποια από τις δύο είναι μεταγενέστερη, υπό την προϋπόθεση επιχειρησιακών ρυθμίσεων. Τον Δεκέμβριο το κείμενο εξακολουθούσε να υπόκειται σε τριμερή διαπραγμάτευση με το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Τον Ιούνιο εγκρίθηκαν προτάσεις ⁽²⁰⁾ από την Επιτροπή για κανόνες σε επίπεδο ΕΕ για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών που αποσκοπούν να εξασφαλίσουν ότι, στο μέλλον, οι αρχές θα έχουν τα μέσα να παρεμβαίνουν αποφασιστικά τόσο προτού να εμφανιστούν προβλήματα στην κατάσταση μιας τράπεζας όσο και στα αρχικά στάδια της διαδικασίας, εάν εμφανιστούν. Περαιτέρω, αν η οικονομική κατάσταση μιας τράπεζας επιδεινωθεί ανεπανόρθωτα, η πρόταση εξασφαλίζει ότι οι κρίσιμες λειτουργίες μιας τράπεζας μπορούν να διασωθούν, ενώ το κόστος της αναδιάρθρωσης και της διάσωσης προβληματικών τραπεζών βαρύνει τους ιδιοκτήτες και τους πιστωτές της τράπεζας και όχι τους φορολογούμενους.

*Ειδική συνεδρίαση
του Ευρωπαϊκού
Συμβουλίου — Συζήτηση
στρογγυλής τραπέζης
στις 22 Νοεμβρίου.*

Ταυτόχρονα, η χρηματοπιστωτική κρίση υπογράμμισε ότι οι δημόσιες αρχές δεν είναι επαρκώς εξοπλισμένες για να αντιμετωπίσουν τις προβληματικές τράπεζες που λειτουργούν στις σημερινές παγκόσμιες αγορές. Προκειμένου να διατηρηθούν βασικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, οι κυβερνήσεις υποχρεώθηκαν να διαθέσουν δημόσιους πόρους σε τράπεζες και να εκδώσουν εγγυήσεις σε πρωτοφανή κλίμακα: μεταξύ Οκτωβρίου 2008 και Οκτωβρίου 2011, η Επιτροπή ενέκρινε ποσό ύψους 4,5 τρισεκατ. ευρώ (που ισοδυναμεί με ποσοστό 37 % του ΑΕγχΠ της ΕΕ) μέτρων κρατικών ενισχύσεων για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Αυτό απέτρεψε τη μαζική χρεοκοπία τραπεζών και την οικονομική αναστάτωση, αλλά επιβάρυνε τους φορολογουμένους με την επιδείνωση των δημόσιων οικονομικών και απέτυχε να επιλύσει το ζήτημα της αντιμετώπισης μεγάλων διασυννοριακών τραπεζών που αντιμετωπίζουν προβλήματα.

Η χρηματοπιστωτική κρίση παρείχε σαφείς ενδείξεις της ανάγκης για πιο εύρωστες ρυθμίσεις διαχείρισης κρίσεων σε εθνικό επίπεδο, καθώς επίσης και την ανάγκη θέσπισης ρυθμίσεων που θα είναι πιο κατάλληλες για την αντιμετώπιση των διασυννοριακών τραπεζικών χρεοκοπιών. Κατά τη διάρκεια της κρίσης υπήρξαν ορισμένες χρεοκοπίες τραπεζών εξεχουσας σημασίας (Fortis, Lehman Brothers, ισλανδικές τράπεζες, Anglo Irish Bank, Dexia) που αποκάλυψαν σοβαρές ελλείψεις στις υφιστάμενες ρυθμίσεις. Δεδομένης της απουσίας μηχανισμών για την οργάνωση μιας ομαλής εκκαθάρισης, τα κράτη μέλη της ΕΕ δεν είχαν άλλη επιλογή από τη διάσωση του τραπεζικού τομέα τους.

Η πρόταση κανόνων σε επίπεδο ΕΕ για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών αποβλέπει στην αλλαγή της κατάστασης αυτής. Σε αυτό το πλαίσιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου κάλεσε τους συννομοθέτες να εγκρίνουν αυτές τις προτάσεις (και την πρόταση για τα συστήματα εγγύησης καταθέσεων —βλέπε παρακάτω) πριν από τον Ιούνιο του 2013 έτσι ώστε να μπορούν να εφαρμοστούν από τα κράτη μέλη κατά προτεραιότητα.

Στο πλαίσιο στο οποίο η τραπεζική εποπτεία μεταβαίνει πραγματικά προς έναν ενιαίο εποπτικό μηχανισμό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι θα απαιτηθεί ένας ενιαίος μηχανισμός εξυγίανσης με τις απαραίτητες εξουσίες ώστε να διασφαλιστεί ότι κάθε τράπεζα ενός κράτους μέλους που συμμετέχει στον SSM είναι δυνατόν να εξυγιανθεί με τα κατάλληλα εργαλεία. Καλεί δε την Επιτροπή να υποβάλει σχετική πρόταση το 2013.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου κάλεσε επίσης τους συννομοθέτες να εγκρίνουν νέους κανόνες για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις των τραπεζών, όπως πρότεινε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2011 (γνωστοί ως CRD IV). Οι CRD IV έχουν μεγάλη σημασία για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και αποτελούν ύψιστη προτεραιότητα για την ανάπτυξη ενός ενιαίου εγχειριδίου κανόνων για τις τράπεζες.

Η πρόταση της Επιτροπής για τα συστήματα εγγύησης των καταθέσεων συζητείται από το 2010 και αποτελεί άλλη μια σημαντική πτυχή του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων για τις τράπεζες. Θέλουμε να εξασφαλίσουμε ότι κάθε κράτος μέλος έχει θεσπίσει ένα πλήρως χρηματοδοτούμενο σύστημα εγγύησης των καταθέσεων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου ζήτησε να εγκριθεί αυτή η πρόταση πριν από τον Ιούνιο του 2013.

Τέλος, το ενιαίο εγχειρίδιο των κανόνων θα μπορούσε να περιλάβει κανόνες για τη δομή του τραπεζικού τομέα. Η έκθεση Liikanen, που καταρτίστηκε από ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου της Επιτροπής για τη μεταρρύθμιση της δομής του τραπεζικού τομέα της ΕΕ (υπό την προεδρία του κ. Erkki Liikanen, διοικητή της Τράπεζας της Φινλανδίας) και δημοσιεύτηκε τον Οκτώβριο, πρότεινε λύσεις για το διαχωρισμό της λήψης καταθέσεων από δραστηριότητες υψηλότερου κινδύνου. Η Επιτροπή εξετάζει αυτές τις ιδέες.

Προστασία των καταναλωτών στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

Η έλλειψη διαφάνειας, η χαμηλή συνειδητοποίηση των κινδύνων και η κακή διαχείριση των περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων είχαν ως αποτέλεσμα να πωλούνται επανειλημμένα στους καταναλωτές στην ΕΕ ακατάλληλα επενδυτικά και ασφαλιστικά προϊόντα. Η εμπιστοσύνη των καταναλωτών στον χρηματοπιστωτικό τομέα κλονίστηκε. Επιπλέον, η υφιστάμενη νομοθεσία δεν εξελίχθηκε επαρκώς γρήγορα, ώστε να αντικατοπτρίζει την αυξανόμενη πολυπλοκότητα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Μόνο με τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση των παραπάνω αδυναμιών μπορεί να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών και να τεθούν ισχυρά θεμέλια για την ανάπτυξη στην ΕΕ. Για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και την οικονομική ανάπτυξη μεσοπρόθεσμα αλλά και μακροπρόθεσμα χρειάζονται εύρωστες αγορές λιανικής με σωστή ρύθμιση, που να δίνουν προτεραιότητα στα συμφέροντα των καταναλωτών. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή παρουσίασε σήμερα δέσμη νομοθετικών προτάσεων για την καθιέρωση αυστηρότερων προτύπων και την άρση των νομικών κενών προς όφελος των καταναλωτών. Συγκεκριμένα, στη δέσμη προτείνονται νέα, φιλικά προς τον καταναλωτή πρότυπα ενημέρωσης για επενδύσεις, τίθενται υψηλότερα πρότυπα για παροχή συμβουλών και καθίστανται αυστηρότεροι ορισμένοι κανόνες αναφορικά με τα επενδυτικά κεφάλαια, ώστε να διασφαλιστεί η ασφάλειά τους.

Το βίντεο «Βγαίνοντας δυνατότεροι από την κρίση».

Η δέσμη μέτρων αποτελείται από τρεις νομοθετικές προτάσεις: μια πρόταση κανονισμού για τα βασικά ενημερωτικά έγγραφα σχετικά με δέσμες επενδυτικών προϊόντων για ιδιώτες επενδυτές ⁽²¹⁾, αναθεώρηση της οδηγίας για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση ⁽²²⁾ και μια πρόταση για την ενίσχυση της προστασίας εκείνων που αγοράζουν επενδυτικά κεφάλαια ⁽²³⁾ (που επί του παρόντος διέπεται από την οδηγία για τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες).

Οι εν λόγω διατάξεις θα ενισχύσουν το νομικό και κανονιστικό περιβάλλον για τις μεταδιαπραγματευτικές αγορές στην Ευρωπαϊκή Ένωση και θα συμπληρώσουν το T2S, την πρωτοβουλία του «Ευρωσυστήματος» για τη δημιουργία ενός ενιαίου μηχανισμού για τον διακανονισμό τίτλων για την Ευρώπη.

Τον Νοέμβριο τέθηκαν σε ισχύ οι κανόνες για την απαγόρευση των ακάλυπτων συμφωνιών ανταλλαγής αντιστάθμισης πιστωτικού κινδύνου για κρατικούς χρεωστικούς τίτλους και τις ανοικτές πωλήσεις μετοχών και κρατικών χρεωστικών τίτλων ⁽²⁴⁾.

Στα τέλη του 2012 τέθηκε σε εφαρμογή ένας νέος κανονισμός ⁽²⁵⁾ για την αύξηση της διαφάνειας σε παράγωγα και τον περιορισμό των κινδύνων που συνεπάγονται τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΩΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ G20 ⁽²⁶⁾

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΡΟΤΑΘΕΙΣΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΕΙΤΕ ΕΧΟΥΝ ΕΓΚΡΙΘΕΙ ΕΙΤΕ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ			
	ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ	ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ
Ιούλιος 2010	Οδηγία CRD III: νέοι κανόνες για την αμοιβή, τις απαιτήσεις εποπτείας και τη διακυβέρνηση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (*)		Αναθεώρηση της οδηγίας για τα συστήματα εγγύησης των καταθέσεων (*)
			Αναθεώρηση της οδηγίας για τα συστήματα αποζημίωσης των επενδυτών
Σεπτέμβριος 2010	Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικών Κινδύνων και των ευρωπαϊκών εποπτικών αρχών για τις τράπεζες, τις κινητές αξίες και τις αγορές και ασφάλειες (*)		
		Κανονισμός για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα (*)	
		Κανονισμός για τις ανοικτές πωλήσεις και ορισμένες πτυχές των συμβάσεων αντιστάθμισης πιστωτικού κινδύνου (*)	
Οκτώβριος 2010		Οδηγία για τα αμοιβαία κεφάλαια υψηλού κινδύνου και τα κεφάλαια ιδιωτικών συμμετοχών (*)	
Δεκέμβριος 2010	Μεταρρυθμίσεις των οργανισμών αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (μέρος 2) (*)		Κανονισμός SEPA (ενιαίος χώρος πληρωμών σε ευρώ)
Μάρτιος 2011			Οδηγία για τα ενυπόθηκα δάνεια
Ιούλιος 2011	Αναθεώρηση της οδηγίας για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις των τραπεζών (CRD IV) (*)		Σύσταση σχετικά με την πρόσβαση σε βασικό τραπεζικό λογαριασμό
Οκτώβριος 2011		Αναθεώρηση της οδηγίας για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (Mifid) και νέα μέτρα για την κατάχρηση αγοράς (*)	
	Αναθεώρηση των λογιστικών οδηγιών και της οδηγίας περί διαφάνειας		
Νοέμβριος 2011	Μεταρρυθμίσεις των οργανισμών αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (μέρος 3) (*)		
		Μεταρρύθμιση του τομέα λογιστικού ελέγχου	
Δεκέμβριος 2011		Πρόταση για καθεστώς επιχειρηματικών κεφαλαίων	
Μάρτιος 2012		Πρόταση για τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων	
Ιούνιος 2012	Πρόταση για ένα πλαίσιο για την πρόληψη και διαχείριση κρίσεων στον τραπεζικό τομέα (*)		
Ιούλιος 2012		Οδηγία για τις δέσμες επενδυτικών προϊόντων για ιδιώτες επενδυτές	
	Επανεξέταση της οδηγίας για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση	Επανεξέταση της οδηγίας για τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ)	
Σεπτέμβριος 2012	Τραπεζική ένωση: προτάσεις για έναν ενιαίο εποπτικό μηχανισμό		

(*) Προτάσεις της ομάδας G20.

■ Προτάσεις που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

■ Προτάσεις της Επιτροπής που έχουν συζητηθεί στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Σκιώδες τραπεζικό σύστημα

Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του χρηματοπιστωτικού τομέα, κατέστησαν αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπιση του αυξανόμενου τομέα της μη τραπεζικής ή πιστωτικής δραστηριότητας ή του λεγόμενου «σκιώδους τραπεζικού συστήματος», η οποία μέχρι στιγμής δεν αποτέλεσε πρωταρχικό επίκεντρο της προληπτικής ρύθμισης και εποπτείας. Ως έναν βαθμό, το σκιώδες τραπεζικό σύστημα επιτελεί σημαντικές λειτουργίες στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Για παράδειγμα, δημιουργεί πρόσθετους πόρους χρηματοδότησης και παρέχει στους επενδυτές εναλλακτικές λύσεις πέρα από τις τραπεζικές καταθέσεις. Ενδέχεται όμως να απειλήσει τη μακροπρόθεσμη χρηματοπιστωτική σταθερότητα λόγω της σώρευσης άγνωστων πηγών κινδύνου στον χρηματοπιστωτικό τομέα και λόγω των ενδεχόμενων δευτερογενών συνεπειών του σκιώδους τραπεζικού τομέα στον κανονικό τραπεζικό τομέα.

Τον Μάρτιο η Επιτροπή παρουσίασε μια πράσινη βίβλο ⁽²⁷⁾ η οποία εξέτασε τα υφιστάμενα μέτρα και πρότεινε ένα κανονιστικό πλαίσιο. Οι κύριοι τομείς ήταν η διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, ο δανεισμός αξιόγραφων και οι συμφωνίες επαναγοράς και η τιτλοποίηση. Θα προταθεί σχετική νομοθεσία στις αρχές του 2013.

Οργανισμοί αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας

Οι τροποποιήσεις του κανονισμού για τους οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας (ΟΑΠΙ) είχαν συμφωνηθεί ανάμεσα στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τον Νοέμβριο. Οι νέοι κανόνες θα καταστήσουν τους οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας περισσότερο υπόλογους για τις πράξεις τους, καθώς οι αξιολογήσεις δεν είναι μόνο απλές γνώμες. Ως εκ τούτου, οι νέοι κανόνες εξασφαλίζουν ότι ένας οργανισμός αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας μπορεί να υπέχει ευθύνη σε περιπτώσεις αμέλειας ή προθέσεως, προκαλώντας ζημιές σε έναν επενδυτή. Ο κανονισμός θα ενθαρρύνει τον ανταγωνισμό, για παράδειγμα, καθιερώνοντας κανόνες εναλλαγής, παρόλο που αυτά θα περιοριστούν σε πολύπλοκα δομημένα χρηματοπιστωτικά μέσα. Οι νέοι κανόνες θα βελτιώσουν την ανεξαρτησία των οργανισμών αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας και την αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων, εισάγοντας περιορισμούς μετόχων για σημαντικές συμμετοχές. Οι επενδυτές θα απαγορευθεί να κατέχουν ταυτόχρονα σημαντικά μερίδια σε περισσότερους από έναν οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής ανεξαρτησία των οργανισμών αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας.

Οι ΟΑΠΙ αποτελούν σημαντικούς παράγοντες στις σημερινές χρηματοπιστωτικές αγορές, με ενέργειες αξιολόγησης που έχουν άμεσο αντίκτυπο στις ενέργειες των επενδυτών, των δανειοληπτών, των εκδοτών και των κυβερνήσεων. Για παράδειγμα, η εταιρική υποβάθμιση μπορεί να έχει συνέπειες στα κεφάλαια που πρέπει να διατηρεί μια τράπεζα και η υποβάθμιση του δημόσιου χρέους καθιστά τον δανεισμό μιας χώρας πιο ακριβό. Παρά την έγκριση ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τους οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας το 2009 και το 2010, οι εξελίξεις στο πλαίσιο της κρίσης του χρέους του ευρώ έχουν δείξει ότι το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο δεν είναι αρκετά ικανοποιητικό. Συνεπώς, τον Νοέμβριο του 2011, η Επιτροπή υπέβαλε προτάσεις για τη θέσπιση αυστηρότερου πλαισίου και την αντιμετώπιση των σημαντικών αδυναμιών.

Τον Νοέμβριο του 2012, επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία σε επίπεδο ΕΕ για πρόσθετους κανόνες για τους ΟΑΠΙ, που αποσκοπούν στη μείωση της υπέρμετρης εμπιστοσύνης στις αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, στην εξάλειψη της σύγκρουσης συμφερόντων και στη θέσπιση ενός καθεστώτος αστικής ευθύνης. Οι ΟΑΠΙ θα πρέπει να είναι πιο διαφανείς όταν αξιολογούν κυρίως κράτη, να τηρούν τους κανόνες του χρονοδιαγράμματος για τις αξιολογήσεις του δημόσιου χρέους της χώρας και να δικαιολογούν τη χρονική στιγμή της ανακοίνωσης μη ζητηθισών αξιολογήσεων του δημόσιου χρέους. Θα πρέπει να τηρούν αυστηρότερους κανόνες που θα τους καταστήσουν περισσότερο υπόλογους για λάθη σε περίπτωση αμέλειας ή εκ προθέσεως. Αυτό είναι σημαντικό, διότι οι αξιολογήσεις έχουν άμεσο αντίκτυπο στις χρηματοπιστωτικές αγορές και την ευρύτερη οικονομία και, επομένως, στην ευημερία των ευρωπαίων πολιτών.

Κεφαλαιακές απαιτήσεις

Προτάθηκαν ⁽²⁸⁾ επίσης ευρωπαϊκοί κανόνες για την ενίσχυση της κανονιστικής ρύθμισης του τραπεζικού τομέα (πακέτο CRD IV), αλλά δεν έχει ακόμα επιτευχθεί συμφωνία στο Συμβούλιο.

Φόρος επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών

Η θέσπιση σε επίπεδο ΕΕ ενός φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών (ΦΧΣ) ήταν ψηλά στην ημερήσια διάταξη το 2012. Ένας ΦΧΣ, όπως προτάθηκε από την Επιτροπή το 2011 ⁽²⁹⁾, θα διευκολύνει τον χρηματοπιστωτικό τομέα να προβεί σε δίκαιη συνεισφορά στα δημόσια οικονομικά και να συμμετέχει στο κόστος της ανασύστασης των οικονομιών της Ευρώπης.

Επιπλέον, ένας ΦΧΣ θα μπορούσε να μειώσει σημαντικά τις συνεισφορές των κρατών μελών στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Τον Μάιο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υποστήριξε σθεναρά την πρόταση της Επιτροπής. Ωστόσο, στις 22 Ιουνίου κατέστη σαφές ότι στο Συμβούλιο των Υπουργών η στήριξη του ΦΧΣ, όπως προτάθηκε από την Επιτροπή, δεν ήταν ομόφωνη. Τον Οκτώβριο ένδεκα κράτη μέλη ⁽³⁰⁾ απηύθυναν επιστολή προς την Επιτροπή για να ζητήσουν την έναρξη της διαδικασίας ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα του ΦΧΣ, η οποία θα τους επέτρεπε να προχωρήσουν σε ένα τέτοιο φορολογικό μέτρο. Στις 13 Νοεμβρίου στη συνεδρίαση του Συμβουλίου Οικονομικών και Δημοσιονομικών Θεμάτων (Ecofin), οι Κάτω Χώρες εξέφρασαν το ενδιαφέρον τους να συμμετάσχουν στην ομάδα υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Στις 12 Δεκεμβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έδωσε τη συγκατάθεσή του με συντριπτική πλειοψηφία (81 % των εκφραζόμενων ψήφων) στη διαδικασία, ενώ οι συζητήσεις για την εξουσιοδότηση της μικρότερης ομάδας κρατών μελών να εισαγάγει έναν εναρμονισμένο ΦΧΣ συνεχίζονται στο Συμβούλιο. Η εν λόγω απόφαση λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία. Όταν δοθεί αυτή η έγκριση, η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση σχετικά με το περιεχόμενο, το πεδίο εφαρμογής και τις λεπτομέρειες εφαρμογής του φόρου.

Κρατικές ενισχύσεις

Ο ρόλος της Επιτροπής στο πλαίσιο των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις ⁽³¹⁾ έχει εξασφαλίσει μια συντονισμένη προσέγγιση για την αναδιάρθρωση του τραπεζικού κλάδου, διατηρώντας παράλληλα ισότιμους όρους ανταγωνισμού. Οι κανόνες για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων σε τράπεζες λόγω κρίσης επιδιώκουν τον τριπλό στόχο της διατήρησης ισότιμων όρων ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά, της διαφύλαξης της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και της ενίσχυσης της αναδιάρθρωσης των δικαιούχων με μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα χωρίς κρατική στήριξη. Οι τράπεζες κλήθηκαν να εγκαταλείψουν μη διατηρήσιμα επιχειρηματικά μοντέλα που βασίζονται στην υπερβολική μόχλευση και στην υπέρμετρη εμπιστοσύνη σε βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση χονδρικής και ενθαρρύνθηκαν να επικεντρωθούν εκ νέου στην κύρια επιχειρηματική τους δραστηριότητα. Η Επιτροπή είναι το μόνο θεσμικό όργανο που ρητά επιβάλλει όρους επιμερισμού των βαρών για τη διάσωση, γεγονός που συμβάλλει στον μελλοντικό περιορισμό του πηλικού κινδύνου και απαιτεί αναλογικά μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που προκαλούνται από την ενίσχυση.

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2012 η Επιτροπή εξακολούθησε να χρησιμοποιεί τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων προκειμένου να συμβάλει στην αποκατάσταση ενός υγιούς χρηματοπιστωτικού τομέα. Ακόμη και όταν οι τράπεζες βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στις κρατικές ενισχύσεις, όταν πρόκειται για μέρη των δραστηριοτήτων τους που εξακολουθούν να έχουν μια ρεαλιστική προοπτική να επιστρέψουν στη βιωσιμότητα, μπορούν να έχουν το δικαίωμα να παραμείνουν στην αγορά. Αυτό ισχύει υπό τον όρο ότι μειώνουν το μέγεθός τους σε μεγάλο βαθμό και μεταβάλλουν σημαντικά το επιχειρηματικό τους μοντέλο για να επικεντρωθούν μόνο σε βιώσιμες δραστηριότητες. Με τον τρόπο αυτό, η Επιτροπή εξασφαλίζει ότι, από τα χρήματα των φορολογουμένων, οι τράπεζες χρησιμοποιούν μόνο ό,τι χρειάζεται για την αναδιάρθρωση καθώς και ότι μπορούν να λειτουργήσουν χωρίς κρατική στήριξη

στο μέλλον. Η αποκατάσταση ενός πιο υγιούς χρηματοπιστωτικού τομέα, ικανού να χρηματοδοτεί την πραγματική οικονομία είναι απαραίτητη για την οικονομική ανάκαμψη στην Ευρώπη.

Η προσέγγιση αυτή απεικονίζεται, για παράδειγμα, στην έγκριση της αναδιάρθρωσης της τράπεζας Banco Português de Negócios (BPN). Το σχέδιο αναδιάρθρωσης περιλαμβάνει την πώληση της BPN στην Banco BIC Portugal.

Η Επιτροπή εξέτασε επίσης μια σειρά περιπτώσεων ενισχύσεων αναδιάρθρωσης σχετικά με τις γερμανικές Landesbanken, οι οποίες βασίστηκαν προηγουμένως σε μεγάλο βαθμό στις ενισχύσεις. Οι τράπεζες έχουν αναδιάρθρωθεί σε μεγάλο βαθμό με μια ρεαλιστική προοπτική να επανέλθουν στη βιωσιμότητα. Τον Ιούλιο η Επιτροπή ολοκλήρωσε τις δύο τελευταίες περιπτώσεις που ήταν η BayernLB και η NordLB. Τους επιτράπηκε να παραμείνουν στην αγορά, με την προϋπόθεση ότι θα αλλάξουν το επιχειρηματικό τους μοντέλο και θα επικεντρωθούν σε βιώσιμες δραστηριότητες. Ιδίως όσον αφορά την BayernLB, η Επιτροπή επέβαλε σημαντική μείωση του μεγέθους της τράπεζας και την υποχρέωση να εξοφλήσει 5 δισεκατ. ευρώ από την ενίσχυση διάσωσης που υπερέβαινε το αναγκαίο ελάχιστο όριο των κρατικών ενισχύσεων που απαιτούνται για την αναδιάρθρωση.

Επιπλέον, η Επιτροπή αντέδρασε τον Μάιο για τη μερική ακύρωση από το Πρωτοδικείο της απόφασης ING του 2009, με την έκδοση νέας απόφασης αναδιάρθρωσης —με την πρόσθετη ανάλυση που είχε ζητηθεί από το Δικαστήριο— επιβεβαιώνοντας ότι το σχέδιο για την ING που υποβλήθηκε το 2009 επέτρεψε την αποκατάσταση της βιωσιμότητας και τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή ενέκρινε την ομαλή εξυγίανση της Dexia Group. Από το 2008 και μετά, η Dexia ωφελήθηκε από σημαντικά δημόσια μέτρα στήριξης, τα οποία εγκρίθηκαν από την Επιτροπή το 2010 βάσει του σχεδίου αναδιάρθρωσης. Δεδομένου ότι η Dexia δεν ήταν σε θέση να υλοποιήσει το σχέδιο αναδιάρθρωσης και αντιμετώπισε περαιτέρω δυσκολίες το Βέλγιο, η Γαλλία και το Λουξεμβούργο αναγνώρισαν την αναγκαιότητα εξυγίανσης του ομίλου Dexia. Ενώ ο υπόλοιπος όμιλος συρρικνώνεται, ο βελγικός φορέας αγοράστηκε από το βελγικό κράτος και μετονομάστηκε σε Belfius και οι κυριότερες γαλλικές δραστηριότητες που αφορούν δημοτικές δανειοδοτήσεις εντάχθηκαν στο πλαίσιο νέας αναπτυξιακής τράπεζας στη Γαλλία.

Ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων έχει επίσης καθοριστική σημασία στο πλαίσιο της αξιολόγησης της Επιτροπής όσον αφορά τα σχέδια αναδιάρθρωσης των τραπεζών στις χώρες του προγράμματος. Στον τομέα αυτό, ο ρόλος της Επιτροπής έχει εξελιχθεί σημαντικά τους τελευταίους μήνες και, στην περίπτωση της Ισπανίας, παραλίγο να διεξαχθεί διαδικασία εξυγίανσης ⁽³²⁾. Η Επιτροπή διαδραμάτιζε πάντα κεντρικό ρόλο στην εξυγίανση των τραπεζών, αλλά οι αρμοδιότητές της ενισχύθηκαν πρόσφατα στο ισπανικό πρόγραμμα.

Με το μνημόνιο συμφωνίας (ΜΣ) με την Ισπανία η χορήγηση στήριξης από τον ΕΜΣ για την ανακεφαλαιοποίηση των ισπανικών τραπεζών εξαρτήθηκε από την έγκριση της Επιτροπής για τα σχέδια αναδιάρθρωσης αυτών των τραπεζών. Αυτό σημαίνει ότι δεν θα μπορούν να εκταμιευτούν κονδύλια αν η Επιτροπή δεν κρίνει ότι ικανοποιήθηκαν τα κριτήρια των αντίστοιχων κανόνων κρατικής ενίσχυσης —αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας, κατάλληλος επιμερισμός των βαρών και κατάλληλοι περιορισμοί των στρεβλώσεων ανταγωνισμού. Ο μηχανισμός αυτός εξασφαλίζει μεγαλύτερη εποπτεία από την Επιτροπή όσον αφορά τη διάσωση των ισπανικών τραπεζών και οδήγησε σε σημαντική επιτάχυνση της διαδικασίας —χρειάστηκε λιγότερο από έξι μήνες για την έγκριση των σχεδίων αναδιάρθρωσης οκτώ ισπανικών τραπεζών.

*Η έδρα της τράπεζας
Bankia στη Μαδρίτη,
Ισπανία.*

Τον Νοέμβριο η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα σχέδια αναδιάρθρωσης των υπόλοιπων τεσσάρων ισπανικών τραπεζών: BFA/Bankia, NCG Banco, Catalunya Banc και Banco de Valencia συνάδουν με τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ. Η εις βάθος αναδιάρθρωση στην οποία υποβλήθηκαν οι BFA/Bankia, NCG Banco, Catalunya Banc θα τους επιτρέψει να καταστούν βιώσιμες μακροπρόθεσμα χωρίς συνεχή κρατική στήριξη. Επιπλέον, οι τράπεζες και τα ενδιαφερόμενα μέρη τους συμβάλλουν επαρκώς στο κόστος της αναδιάρθρωσης. Τέλος, τα σχέδια προβλέπουν επαρκείς διασφαλίσεις για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που προκαλούνται από την κρατική στήριξη. Επειδή η βιωσιμότητα δεν μπορεί να αποκατασταθεί σε αυτόνομη βάση, η Banco de Valencia θα παύσει να υφίσταται ως ανεξάρτητη οντότητα και θα πωληθεί και θα ενσωματωθεί στην CaixaBank.

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή ενέκρινε εν συνεχεία τα σχέδια αναδιάρθρωσης των τεσσάρων ισπανικών τραπεζών Liberbank, Caja3, Banco Mare Nostrum και Banco CEISS. Τα σχέδια θα εξασφαλίσουν ότι οι τράπεζες θα επιστρέψουν στην μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα, ως υγιή πιστωτικά ιδρύματα στην Ισπανία. Η Banco CEISS πρόκειται να πωληθεί και η Banco Mare Nostrum και η Liberbank θα χρειαστεί να εισαχθούν στο χρηματιστήριο πριν από τη λήξη της περιόδου αναδιάρθρωσης. Η Caja3 θα παύσει να υφίσταται ως ανεξάρτητη οικονομική οντότητα.

Το 2012 η Επιτροπή πρότεινε μεταρρύθμιση των κρατικών ενισχύσεων. Βλέπε κεφάλαιο 3 για περισσότερες λεπτομέρειες.

Χρηματοδότηση του μέλλοντος: εξασφάλιση βιώσιμων δημόσιων εσόδων μέσω του βελτιωμένου συντονισμού της φορολογικής πολιτικής

Η φορολογική πολιτική μπορεί να συμβάλει στη δημοσιονομική εξυγίανση και την ανάπτυξη. Η φορολογία αποτελεί πρωτίστως αρμοδιότητα των κρατών μελών. Αλλά τον Μάρτιο, στο πλαίσιο της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης, οι ευρωπαίοι ηγέτες τους κάλεσαν, κατά περίπτωση, να επανεξετάσουν τα φορολογικά τους συστήματα. Οι επιδιωκόμενοι στόχοι είναι:

- ▶ η άρση των αδικαιολόγητων απαλλαγών, που ενθαρρύνουν ιδίως το χρέος·
- ▶ η διεύρυνση της φορολογικής βάσης·
- ▶ η μετατόπιση της φορολογίας από την εργασία, προς φορολογία ενίσχυσης της ανάπτυξης, όπως η κατανάλωση και η ιδιοκτησία·
- ▶ η αύξηση της φορολογίας για το περιβάλλον·
- ▶ η βελτίωση της αποτελεσματικότητας όσον αφορά τη συγκέντρωση των φόρων και την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής.

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαρτίου 2012 τα κράτη μέλη ζήτησαν από την Επιτροπή «να αναπτύξει με γοργούς ρυθμούς συγκεκριμένες μεθόδους για την καλύτερη καταπολέμηση της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής, μεταξύ άλλων και σε σχέση με τρίτες χώρες, και να υποβάλει έκθεση έως τον Ιούνιο του 2012». Το μέγεθος της παραοικονομίας εκτιμάται ότι είναι περίπου το ένα πέμπτο του ΑΕγχΠ κατά μέσο όρο μεταξύ των κρατών μελών, 2,4 τρισεκατ. ευρώ, η οποία καταλήγει σε μια κατ' εκτίμηση απώλεια περίπου ενός τρισεκατομμυρίου ευρώ σε φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή κάθε χρόνο στην ΕΕ. Με δεδομένη την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και την τεχνολογική πρόοδο, είναι σαφές ότι οι μεμονωμένες εθνικές προσπάθειες για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού δεν θα έχουν αποτέλεσμα.

Σε απάντηση, η Επιτροπή πρότεινε διάφορα μέτρα για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας και της σταθερότητας των δημόσιων οικονομικών:

- ▶ Στις 2 Μαΐου το Συμβούλιο εξέδωσε κανονισμό ⁽³³⁾ για τη θέσπιση νέων κανόνων για τη διοικητική συνεργασία στον τομέα των ειδικών φόρων κατανάλωσης. Η έγκριση του παρόντος κανονισμού θα διευκολύνει τα κράτη μέλη στον έλεγχο της κυκλοφορίας των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης και θα επισπεύσει την είσπραξη των ειδικών φόρων κατανάλωσης.
- ▶ Στις 27 Ιουνίου, η Επιτροπή υπέβαλε στη σύνοδο κορυφής της ΕΕ ορισμένα συγκεκριμένα μέτρα ⁽³⁴⁾ που πρέπει να αναλυθούν περαιτέρω, όπως τις ελάχιστες κυρώσεις για φορολογικά εγκλήματα, τον διασυνοριακό αριθμό φορολογικού μητρώου και το χάρτη φορολογουμένου της ΕΕ.
- ▶ Στις 31 Ιουλίου, η Επιτροπή πρότεινε ένα νέο μέσο ⁽³⁵⁾ για την ταχεία ανταπόκριση στις απάτες στον τομέα του ΦΠΑ τύπου καρουσέλ που κοστίζει στην ΕΕ και στους εθνικούς προϋπολογισμούς αρκετά δισεκατ. ευρώ ετησίως. Για παράδειγμα, από τον Ιούνιο του 2008 έως τον Δεκέμβριο του 2009, περίπου 5 δισεκατ. ευρώ απωλέσθηκαν ως αποτέλεσμα της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ σε δικαιώματα εκπομπής αερίων θερμοκηπίου. Βάσει του προτεινόμενου μηχανισμού ταχείας αντίδρασης, ένα κράτος μέλος που αντιμετωπίζει σοβαρή περίπτωση αιφνίδιας και μαζικής απάτης στον τομέα του ΦΠΑ θα είναι σε θέση να εφαρμόσει ορισμένα επείγοντα μέτρα, κατά τρόπο που, επί του παρόντος, δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται βάσει της νομοθεσίας για τον ΦΠΑ. Αυτό θα βελτιώσει σημαντικά τις πιθανότητες για την αποτελεσματική αντιμετώπιση πολύπλοκων συστημάτων απάτης, όπως απάτης τύπου καρουσέλ, και τη μείωση των διαφορετικά ανεπανόρθωτων οικονομικών ζημιών.

- Στις 6 Δεκεμβρίου η Επιτροπή παρουσίασε ένα σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της απάτης και της φοροδιαφυγής ⁽³⁶⁾, με ειδικά μέτρα που θα μπορούσαν να αναπτυχθούν με ταχείς ρυθμούς. Παράλληλα, η Επιτροπή υπέβαλε επίσης δύο συστάσεις για να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αναλάβουν άμεση και συντονισμένη δράση εναντίον των φορολογικών παραδείσων ⁽³⁷⁾ και της επιθετικής φορολογίας ⁽³⁸⁾. Με τη χρήση κοινών κριτηρίων τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να προσδιορίσουν φορολογικούς παραδείσους, να τους τοποθετήσουν σε εθνικές μαύρες λίστες και να εφαρμόσουν μέτρα για να πείσουν τις εν λόγω τρίτες χώρες να εφαρμόσουν ενωσιακά πρότυπα διακυβέρνησης. Στη σύσταση περί επιθετικής φορολογίας τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να ενισχύσουν τις συμβάσεις τους περί διπλής φορολογίας, ώστε να αποτρέψουν τα νομικά κενά που ορισμένες εταιρείες εκμεταλλεύονται για να αποφύγουν την καταβολή φόρων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (¹) http://european-council.europa.eu/media/639235/st00tscg26_en12.pdf
- (²) Πρόταση κανονισμού για την ενίσχυση της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας των κρατών μελών τα οποία αντιμετωπίζουν ή απειλούνται με σοβαρές δυσκολίες αναφορικά με τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα στη ζώνη του ευρώ [COM(2011) 819].
- (³) Πρόταση κανονισμού σχετικά με κοινές διατάξεις για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων και τη διασφάλιση της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ [COM(2012) 821].
- (⁴) http://ec.europa.eu/economy_finance/focuson/crisis/documents/131201_en.pdf
- (⁵) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Σχέδιο στρατηγικής για μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση — Έναρξη συζήτησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο [COM(2012) 777].
- (⁶) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/134069.pdf
- (⁷) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/134353.pdf#page=2
- (⁸) http://www.european-council.europa.eu/media/582311/05-tesm2_en12.pdf
- (⁹) Απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Νοεμβρίου 2012 στην υπόθεση C-370/12, Pringle.
- (¹⁰) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης 2012 [COM(2011) 815].
- (¹¹) Έκθεση της Επιτροπής — Έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης [COM(2012) 68].
- (¹²) http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/economic_reforms/eip/sbh/index.cfm
- (¹³) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Δράση για τη σταθερότητα, την ανάπτυξη και την απασχόληση [COM(2012) 299].
- (¹⁴) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης 2012 [COM(2012) 750].
- (¹⁵) http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2010/pdf/ocp61_en.pdf
- (¹⁶) http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp94_en.pdf
- (¹⁷) Τριμηνιαία έκθεση, Δεκέμβριος 2012 — http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/pdf/q3_e.pdf
- (¹⁸) <http://www.esm.europa.eu/about/assistance/spain/index.htm>
- (¹⁹) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Χάρτης πορείας προς μια τραπεζική ένωση [COM (2012) 510]. Πρόταση κανονισμού για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα όσον αφορά τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων [COM(2012) 511]. Πρόταση κανονισμού σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών), την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα όσον αφορά τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων [COM (2012) 512].
- (²⁰) Πρόταση οδηγίας για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων [COM(2012) 280].
- (²¹) Πρόταση κανονισμού για τα βασικά έγγραφα πληροφοριών για επενδυτικά προϊόντα [COM(2012) 352].
- (²²) Πρόταση οδηγίας σχετικά με την ασφαλιστική διαμεσολάβηση [COM(2012) 360].
- (²³) Πρόταση οδηγίας για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) όσον αφορά τις λειτουργίες θεματοφύλακα, τις πολιτικές αποδοχών και τις κυρώσεις [COM(2012) 350].
- (²⁴) Κανονισμός (ΕΕ) 236/2012 για τις ανοικτές πωλήσεις και ορισμένες πτωχές των συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικής αθέτησης, (ΕΕ L 86 της 4.3.2012).
- (²⁵) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 648/2012 για τα εξωχρηματοπιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών (ΕΕ L 201 της 27.7.2012).
- (²⁶) http://ec.europa.eu/internal_market/finances/policy/map_reform_en.htm
- (²⁷) Πράσινη Βίβλος της Επιτροπής — Σκιάδες τραπεζικό σύστημα [COM(2012) 102].
- (²⁸) http://ec.europa.eu/internal_market/bank/regcapital/new_proposals_en.htm
- (²⁹) Πρόταση οδηγίας για ένα κοινό σύστημα φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών [COM(2011) 594].
- (³⁰) Βέλγιο, Γερμανία, Εσθονία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Αυστρία, Πορτογαλία, Σλοβενία και Σλοβακία.
- (³¹) Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Εκσυγχρονισμός των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις» [COM(2012) 209].
- (³²) Στις περιπτώσεις εξυγίανσης, όπως η κατάληψη μιας τράπεζας και η πώληση των υγιών τμημάτων, όταν τα κράτη μέλη χορηγούν δημόσια υποστήριξη, αυτό θεωρείται κρατική ενίσχυση. Πρέπει να εγκριθεί από την Επιτροπή.
- (³³) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 389/2012 για την διοικητική συνεργασία στον τομέα των ειδικών φόρων κατανάλωσης (ΕΕ L121 της 8.5.2012).
- (³⁴) Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τους συγκεκριμένους τρόπους για την ενίσχυση της καταπολέμησης της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής, επίσης και σε σχέση με τρίτες χώρες [COM (2012) 351].
- (³⁵) Πρόταση οδηγίας σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας όσον αφορά τον μηχανισμό ταχείας αντίδρασης για την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ [COM (2011) 428].
- (³⁶) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Σχέδιο δράσης για την ενίσχυση της καταπολέμησης της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής [COM (2012) 722].
- (³⁷) Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με μέτρα που αποσκοπούν στην ενθάρρυνση τρίτων χωρών να εφαρμόσουν ελάχιστα πρότυπα χρηστής διακυβέρνησης επί φορολογικών θεμάτων [C(2012) 8805].
- (³⁸) Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τον επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό [C(2012) 8806].

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

ccvision.de, σελίδα 29

Dominique Faget/AFP, σελίδα 46

Ευρωπαϊκή Ένωση, σελίδες 23, 25, 26, 27, 34, 39

Krebs Photographie, σελίδα 22

1972

Εργαζόμενες στο τμήμα συσκευασίας κεριών
ενός εργοστασίου στο Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο.

2012

Σύγχρονες μέθοδοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ισχυρότερη ανάπτυξη

- ▶ Οι πολιτικές της ΕΕ για την ανάπτυξη — Ευρώπη 2020
- ▶ 20 χρόνια ενιαίας αγοράς
- ▶ Ο προϋπολογισμός της ΕΕ

Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανάπτυξη και την απασχόληση «Ευρώπη 2020» ήταν ο ακρογωνιαίος λίθος της προσέγγισης της Ένωσης το 2012 όσον αφορά τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Ενώ η διαχείριση της κρίσης συνέχισε να είναι στο επίκεντρο, η ανάπτυξη και η διατηρήσιμη απασχόληση απέκτησαν τον χαρακτήρα του επείγοντος. Στην προσπάθειά τους να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες της ανεργίας και τα παρεπόμενα κοινωνικά προβλήματα, οι αρχηγοί κρατών της Ευρώπης κατέληξαν σε ένα «Σύμφωνο ανάπτυξης και απασχόλησης», το οποίο ήρθε να συμπληρώσει τη στρατηγική «Ευρώπη 2020». Η ανανεωμένη πεποίθηση ότι η βιομηχανία θα μπορούσε να διαδραματίσει σημαντικότερο ρόλο στην επίτευξη της ανάπτυξης ενισχύθηκε και από άλλες πρωτοβουλίες πολιτικής που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως μοχλός ανάπτυξης σε ποικίλους τομείς όπως οι τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών, η γεωργία, η αλιεία. Η εξεύρεση τρόπων για την εκμετάλλευση του δυναμικού της ενιαίας αγοράς για ανάπτυξη ήταν κεντρικό θέμα των πολιτικών εξελίξεων όλο το έτος στο οποίο η 20ή επέτειος χαρακτηρίστηκε κυρίως από τις προσπάθειες για αφύπνιση των δυνατοτήτων δημιουργίας θέσεων εργασίας. Καταβλήθηκαν ιδιαίτερα επίμονες προσπάθειες για να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες όσων βρίσκονται σε δυσχερέστερη θέση στην κοινωνία και για να ανοιχτούν δρόμοι για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την απασχόληση.

Οι πολιτικές της ΕΕ για την ανάπτυξη — Ευρώπη 2020

Σύμφωνο ανάπτυξης

Τον Δεκέμβριο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατέγραψε την πρόοδο που σημειώθηκε ως προς τις εργασίες για την ώθηση στην ανάπτυξη και την απασχόληση, ενώ το 2013 θα κληθούν τα κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να εγκρίνουν και να θέσουν σε εφαρμογή πολλές προτάσεις για την ενίσχυση της ανάπτυξης τις οποίες έχει καταθέσει η Επιτροπή. Ειδικότερα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε τους συννομοθέτες να συνεχίσουν το έργο που έχει γίνει με τις πρόσφατες συμφωνίες για μερικές από τις προτάσεις στο πλαίσιο της Πράξης για την Ενιαία Αγορά Ι, να εγκρίνουν χωρίς καθυστέρηση τις εκκρεμούσες προτάσεις και να ολοκληρώσουν τις εργασίες για τις προτάσεις που αφορούν την Πράξη για την Ενιαία Αγορά ΙΙ έως το τέλος της τρέχουσας κοινοβουλευτικής περιόδου. Σημαντική συμβολή στην οικονομική ανάκαμψη θα ήταν να δοθεί ταχεία και αποτελεσματική συνέχεια στη δέσμη μέτρων για την απασχόληση των νέων και τη νέα ανακοίνωση σχετικά με την κατ'αλληλότητα της νομοθεσίας της ΕΕ ⁽¹⁾.

«Η Επιτροπή υποστηρίζει πάντα ότι η δημοσιονομική εξυγίανση πρέπει να συνοδεύεται από διατηρήσιμη ανάπτυξη με μοχλό τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις σε συνδυασμό με στοχευμένες επενδύσεις» — José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, 3 Ιουλίου 2012.

Εκπαίδευση και κατάρτιση

Στο ευρωπαϊκό εξάμηνο 2012, η Επιτροπή πρότεινε ειδικές για κάθε χώρα συστάσεις ⁽²⁾ στα κράτη μέλη στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, οι οποίες εστιάζονται στις ακόλουθες προτεραιότητες:

- ▶ στις επιδόσεις των χωρών σε σχέση με τους πρωταρχικούς στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» που αφορούν την εκπαίδευση, δηλαδή τα ποσοστά για την πρόωπη εγκατάλειψη του σχολείου και την ολοκλήρωση σπουδών τριτοβάθμιας ή ισότιμης εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων στρατηγικών για την πρόωπη εγκατάλειψη του σχολείου και την ποιότητα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- ▶ μεταρρυθμίσεις στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της μαθητείας, στο πλαίσιο της παρακολούθησης της συνέχειας που δίνεται στην πρωτοβουλία «Ευκαιρίες για τους νέους/Ομάδες δράσης για τη νεολαία»
- ▶ αντιμετώπιση των προκλήσεων που αφορούν συγκεκριμένες ομάδες σε μειονεκτική θέση.

Στο πλαίσιο των συστάσεων αυτών, υπογραμμίστηκε η ανάγκη για τη διατήρηση των επενδύσεων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση στο πλαίσιο της φιλικής προς την ανάπτυξη δημοσιονομικής εξυγίανσης.

Αν και πρέπει να ληφθούν πολλά από τα άμεσα μέτρα που χρειάζονται για να αντιμετωπιστεί το θέμα των δεξιοτήτων και των προσόντων σε επίπεδο κρατών μελών, το έτος που πέρασε δρομολογήθηκαν ορισμένες πρωτοβουλίες ευρωπαϊκού επιπέδου.

Τον Απρίλιο η Επιτροπή ξεκίνησε την εκστρατεία «We mean business» για να ενθαρρυνθούν οι εταιρείες να δημιουργήσουν περισσότερες θέσεις για ασκούμενους ώστε να αυξηθούν οι δεξιότητες και η απασχολησιμότητα των νέων. Το 2012 η Επιτροπή παρείχε χρηματοδοτική ενίσχυση ύψους συνολικά 130 000 θέσεων εργασίας στις εταιρείες μέσω των προγραμμάτων Leonardo da Vinci και Erasmus για φοιτητές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και σπουδαστές της επαγγελματικής κατάρτισης.

Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή δρομολόγησε πρωτοβουλία για την προώθηση της αναγνώρισης των δεξιοτήτων και των προσόντων που αποκτώνται εκτός σχολείου ή πανεπιστημίου. Σκοπός της η αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης, ιδίως για τους νέους άνεργους και για όσους έχουν λίγα τυπικά προσόντα, όπως είναι οι εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας και οι ανειδίκευτοι. Με την πρωτοβουλία αυτή επιδιώκεται επίσης η πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ιδίως μεταξύ των φοιτητών μεγαλύτερης ηλικίας. Οι προτεραιότητες στο πλαίσιο της ατζέντας για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας εξακολούθησαν να είναι στο επίκεντρο των εργασιών το 2012, μεταξύ αυτών και η δρομολόγηση του πανοράματος δεξιοτήτων της ΕΕ και του ευρωπαϊκού διαβατη-

ρίου δεξιοτήτων. Τη χρονιά αυτή είδε το φως της μέρας και η πρώτη έκδοση της ευρωπαϊκής ταξινόμησης δεξιοτήτων, ικανοτήτων και επαγγελμάτων (ESCO), ενώ η Επιτροπή πρότεινε, επίσης, να εκσυγχρονιστούν τα συστήματα αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων και να διευκολυνθεί η κινητικότητα των εργαζομένων εντός της ΕΕ.

Τον Νοέμβριο η Επιτροπή δημοσιοποίησε τη στρατηγική της με τίτλο «Ανασχεδιασμός της εκπαίδευσης», όπου διατύπωσε συστάσεις για τον εκσυγχρονισμό και τη χρηματοδότηση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρώπη. Στη στρατηγική περιέχεται και το πρώτο παρατηρητήριο για την εκπαίδευση και την κατάρτιση με το οποίο δίνεται αναφορά για την πρόοδο και τις αδυναμίες στην εκπλήρωση του σκέλους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» που αφορά την εκπαίδευση και την κατάρτιση. Από την ανάλυση για κάθε χώρα φάνηκαν οι επιδόσεις κάθε χώρας ως προς τους πρωταρχικούς στόχους για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, τα σημεία αναφοράς και τους δείκτες.

Απασχόληση και κοινωνική ένταξη

Η δέσμη νομοθετικών μέτρων για την απασχόληση

Η δέσμη αυτή δημοσιοποιήθηκε τον Απρίλιο ⁽³⁾. Με τη δέσμη νομοθετικών μέτρων επιδιώκεται ο εντοπισμός των πλέον αποτελεσματικών εργαλείων και μεθόδων για μια ανάκαμψη με άφθονες θέσεις απασχόλησης και σκιαγραφούνται τρόποι για τη βελτίωση της διακυβέρνησης και του συντονισμού της απασχόλησης στην ΕΕ.

Στην εν λόγω δέσμη τονίζεται ότι οι πολιτικές της αγοράς εργασίας που σχετίζονται με το κομμάτι της προσφοράς, όπως βελτίωση της απασχολησιμότητας και δραστηριοποίηση, είναι σημαντικές αλλά, λόγω της έλλειψης ζήτησης, πρέπει να συνοδεύονται από τις κατάλληλες πολιτικές για τη ζήτηση. Συνεπώς, προσδιορίζονται πολιτικές όπως επιδοτήσεις των προσλήψεων σε νέες θέσεις εργασίας· μετατόπιση της φορολογίας, με ουδέτερες για τον προϋπολογισμό συνέπειες, από τη φορολόγηση της εργασίας σε περιβαλλοντικούς φόρους· και μεγαλύτερη στήριξη των επιχειρήσεων που ξεκινούν τη λειτουργία τους, της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας, με σκοπό την ενίσχυση της ζήτησης. Επιπλέον, η πράσινη οικονομία, οι τεχνολογίες των πληροφοριών και επικοινωνιών και οι υπηρεσίες υγείας χαρακτηρίζονται ως τομείς στους οποίους μπορούν να δημιουργηθούν πολλές ευκαιρίες για θέσεις εργασίας και προτείνονται συγκεκριμένα και λεπτομερή σχέδια δράσης για την υποστήριξη και την ανάπτυξη δυναμικού απασχόλησης για τους τομείς αυτούς.

Ο κ. László Andor,
επίτροπος για θέματα
απασχόλησης, κοινωνικών
υποθέσεων και ένταξης,
κατά την έναρξη των
ευρωπαϊκών ημερών
απασχόλησης 2012.

Στη δέσμη νομοθετικών μέτρων δίνεται έμφαση στη δυναμική της αγοράς εργασίας και προσδιορίζονται οι βασικές συνιστώσες, όπως επένδυση στις δεξιότητες και δημιουργία μιας αληθινής ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας.

Επιπλέον, η εν λόγω δέσμη συμβάλλει στην ενισχυμένη διακυβέρνηση της πολιτικής για την απασχόληση. Προτείνεται επίσης η καλύτερη ανάμειξη των κοινωνικών εταίρων στην ευρωπαϊκή διακυβέρνηση, ιδίως με τη σύσταση —χωρίς να θίγεται η αυτονομία των κοινωνικών εταίρων— ευρωπαϊκού τριμερούς σχήματος για την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με μισθολογικές εξελίξεις. Επίσης, καλούνται τα κράτη μέλη να υποβάλουν, ως αναπόσπαστο τμήμα του εθνικού μεταρρυθμιστικού τους προγράμματος, το εθνικό τους σχέδιο για την απασχόληση.

Προστασία των δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης για τα άτομα που αλλάζουν θέσεις εργασίας

Σε αντίθεση με τις συντάξεις που δίνονται στο πλαίσιο των υποχρεωτικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, τα οποία υπόκεινται σε συντονισμό δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 ⁽⁴⁾, τα δικαιώματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης ενδέχεται να απολεσθούν σε περίπτωση που ο εργαζόμενος μεταβαίνει σε άλλο κράτος για εργασία.

Στην πρόταση οδηγίας που υπέβαλε η Επιτροπή το 2005 ⁽⁵⁾ [τροποποιήθηκε το 2007 ⁽⁶⁾] επιχειρείται η επίλυση του προβλήματος, αλλά δεν έχει επιτευχθεί συμφωνία στο Συμβούλιο.

Η λευκή βίβλος που εξέδωσε η Επιτροπή το 2012 για τις συντάξεις ⁽⁷⁾ επανέφερε στο επίκεντρο της συζήτησης το θέμα αυτό και η κυριακή προεδρία ανέλαβε την προεδρία των συζητήσεων στο πλαίσιο του Συμβουλίου.

Απασχόληση των νέων

Η πρωτοβουλία της ΕΕ «Ευκαιρίες για τους νέους» ⁽⁸⁾ εξακολούθησε να είναι βασική συνιστώσα στην προσπάθεια για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων. Βασίζεται στη συναίνεση των κρατών μελών ως προς τη δράση που πρέπει να αναληφθεί σε τέσσερις βασικούς τομείς: αποτροπή της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου· ανάπτυξη δεξιοτήτων που είναι σχετικές με την αγορά εργασίας· συνδρομή προς τους νέους για να αποκτήσουν την πρώτη τους εργασιακή εμπειρία και επαγγελματική κατάρτιση, ιδίως στο πλαίσιο μαθητείας και πρακτικής άσκησης· βοήθεια προς τους νέους για πρόσβαση στην αγορά εργασίας και τον κόσμο της απασχόλησης.

Η Επιτροπή δρομολόγησε πιλοτική άσκηση για την κινητοποίηση των διαρθρωτικών ταμείων με 15 κράτη μέλη στα οποία τα ποσοστά της ανεργίας ξεπέρασαν τον μέσο όρο της ΕΕ. Τα πρώτα αποτελέσματα ήταν ενθαρρυντικά. Η χρηματοδότηση της ΕΕ ανήλθε σε 10,4 δισεκατ. ευρώ περίπου, μέσω της πρωτοβουλίας αυτής, από τα οποία ωφελήθηκαν τουλάχιστον 540 000 νέοι και 56 000 ΜΜΕ.

Για να βοηθηθούν οι νέοι να βρουν εργασία σε ένα άλλο κράτος μέλος, δρομολογήθηκε, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το πρόγραμμα «Η πρώτη σας θέση εργασίας μέσω του EURES». Πρόκειται για πιλοτική πρωτοβουλία που έχει ως σκοπό την παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών για την εξεύρεση εργασίας που απευθύνεται σε νέους αλλά και σε εργοδότες.

Στο τέλος του 2012, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση σύστασης του Συμβουλίου για τις εγγυήσεις για τους νέους, όπου περιλαμβάνεται σημαντική σύσταση για να εξασφαλίζεται ποιοτική προσφορά εργασίας, εκπαίδευσης και κατάρτισης εντός τεσσάρων μηνών από την είσοδο στην ανεργία ή την ολοκλήρωση της επίσημης εκπαίδευσης, καθώς και άλλες συστάσεις ως κατευθυντήριες γραμμές για την επίτευξη του στόχου αυτού.

Η εκστρατεία «Νεολαία σε κίνηση» εξακολούθησε την ενημέρωση σχετικά με ευκαιρίες εργασίας και σπουδών στο εξωτερικό, που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και απευθύνονται στους νέους. Το 2012 στο πλαίσιο της εκστρατείας «Νεολαία σε κίνηση» διοργανώθηκαν εκδηλώσεις στο Βέλγιο, την Τσεχική Δημοκρατία, τη Γερμανία, την Ιρλανδία, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Κύπρο, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Αυστρία, την Πορτογαλία, τη Ρουμανία, τη Σλοβενία, τη Σλοβακία, τη Φινλανδία, τη Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο για να δοθεί η δυνατότητα στους νέους να ενημερωθούν για σπουδές, κατάρτιση, εργασία ή εθελοντισμό σε άλλη χώρα.

Το πρόγραμμα διανομής τροφίμων και το προτεινόμενο Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους

Το πρόγραμμα της ΕΕ για τη διανομή τροφίμων στους απόρους στην Ευρωπαϊκή Ένωση λειτουργεί από τον Δεκέμβριο του 1987, όταν το Συμβούλιο θέσπισε κανόνες για την διάθεση γεωργικών προϊόντων από τα δημόσια αποθέματα παρέμβασης στα κράτη μέλη που ήθελαν να τα χρησιμοποιήσουν ως επισιτιστική βοήθεια για τους απόρους της Κοινότητας. Ύστερα από συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, οι νέοι κανόνες ⁽⁹⁾ εγκρίθηκαν στις 15 Φεβρουαρίου, με αναδρομική ισχύ από την 1η Ιανουαρίου. Οι κύριες διατάξεις του αναθεωρημένου προγράμματος είναι οι εξής:

- ▶ Το καθεστώς εξακολουθεί να χρηματοδοτείται πλήρως από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, με ανώτατο όριο 500 εκατ. ευρώ ανά δημοσιονομικό έτος.
- ▶ Το ισχύον καθεστώς λήγει μετά από περίοδο σταδιακής κατάργησης, η οποία θα λήξει με την ολοκλήρωση του ετήσιου προγράμματος το 2013.
- ▶ Η νομική βάση του προγράμματος για τους απόρους της ΕΕ παραμένει αμετάβλητη [άρθρο 42 και άρθρο 43 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)] για τη διάρκεια της περιόδου σταδιακής κατάργησης.
- ▶ Οι αγορές τροφίμων καθίστανται η συνήθης πηγή εφοδιασμού του προγράμματος ώστε να συμπληρώνονται τα αποθέματα παρέμβασης. Εντούτοις, προτεραιότητα θα δίνεται στη χρησιμοποίηση κατάλληλων αποθεμάτων παρέμβασης, όταν είναι διαθέσιμα.
- ▶ Τα κράτη μέλη επιλέγουν τα είδη διατροφής βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, στα οποία περιλαμβάνονται η θρεπτική αξία και η καταλληλότητα προς διανομή.
- ▶ Τα κράτη μέλη μπορούν να προτιμούν είδη διατροφής προέλευσης Ένωσης.
- ▶ Οι δαπάνες αποθεματοποίησης που αναλαμβάνονται από φιλανθρωπικές οργανώσεις είναι επιλέξιμες για επιστροφή.

Τον Οκτώβριο η Επιτροπή παρουσίασε πρόταση για τη σύσταση νέου Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους, στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2014–2020 για να βοηθήσει τα άτομα που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη στην ΕΕ. Το Ταμείο θα υποστηρίξει τα συστήματα των κρατών μελών μέσω των οποίων διανέμονται τρόφιμα στους απόρους και ρούχα και άλλα βασικά αγαθά στους αστέγους και τα παιδιά που υποφέρουν από σοβαρές υλικές στερήσεις.

Παιδική φτώχεια

Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή ετοίμασαν μια νέα εμπειριστατημένη έκθεση για την παιδική φτώχεια ⁽¹⁰⁾ που εγκρίθηκε τον Ιούνιο. Θα αποτελέσει τη συμβολή της Επιτροπής στη προπαρασκευή σύστασης για την παιδική φτώχεια που θα παρουσιάσει το 2013.

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» δίνει νέα ώθηση στις προσπάθειες πολιτικής για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας. Ένας από τους πέντε πρωταρχικούς στόχους για το 2020 είναι η μείωση κατά 20 εκατομμύρια, δηλαδή κατά 20 %, του αριθμού των ατόμων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν θέσει ειδικούς στόχους για την παιδική φτώχεια, ενώ τα δύο τρίτα αναφέρουν την παιδική φτώχεια ως σημαντική πρόκληση στα εθνικά μεταρρυθμιστικά τους προγράμματα.

Ένταξη των Ρομά

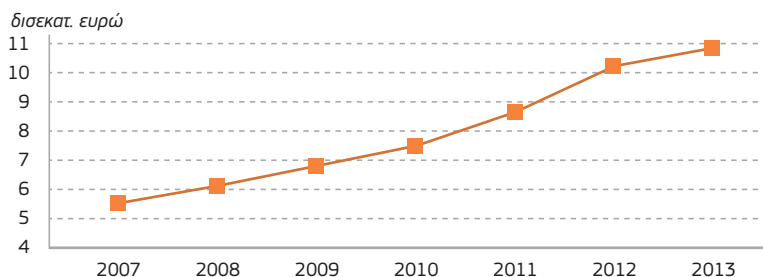
Τον Μάιο η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση ⁽¹¹⁾, στην οποία αξιολογεί τις εθνικές στρατηγικές για την ένταξη των Ρομά που υπέβαλαν τα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου, η Επιτροπή αξιολόγησε επίσης τη συνέπεια των εθνικών στρατηγικών για την ενσωμάτωση των Ρομά με τις οριζόντιες πολιτικές που έχουν προταθεί στα εθνικά μεταρρυθμιστικά προγράμματα. Βάσει αυτού, διατυπώθηκαν συστάσεις για τη Βουλγαρία, την Ουγγαρία και τη Σλοβακία όσον αφορά την ενσωμάτωση των Ρομά.

Έρευνα, ανάπτυξη, καινοτομία

Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας

Ο Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας (ΕΧΕ) συμβάλλει στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» ως βασική συνιστώσα της εμβληματικής πρωτοβουλίας «Ένωση καινοτομίας» ⁽¹²⁾. Το 2012 διατηρήθηκε ο ταχύς ρυθμός υλοποίησης με την έκδοση της ανακοίνωσης «Μια ενισχυμένη σύμπραξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας για αριστεία και ανάπτυξη» ⁽¹³⁾. Προσδιορίστηκαν πέντε τομείς προτεραιότητας: αποτελεσματικότερα εθνικά συστήματα έρευνας, βέλτιστη διακρατική συνεργασία και ανταγωνισμός· ανοικτή αγορά εργασίας για τους ερευνητές· ισότητα μεταξύ των δύο φύλων και ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην έρευνα· και βέλτιστη κυκλοφορία, πρόσβαση και μεταφορά επιστημονικών γνώσεων, μέσω, μεταξύ άλλων, και της υλοποίησης του ψηφιακού ΕΧΕ. Η ανακοίνωση ανταποκρίνεται στις εκκλήσεις των ευρωπαίων ηγετών για επίτευξη του ΕΧΕ έως το 2014.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΠΟ ΤΟ 2007 ΕΩΣ ΤΟ 2012 ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ 2013

Ένωση καινοτομίας

Η ΕΕ εξακολούθησε να σημειώνει πρόοδο στην υλοποίηση μέτρων που στοχεύουν στην επίτευξη της εμβληματικής πρωτοβουλίας «Ένωση καινοτομίας» της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Νέα ώθηση για την ιδιωτική έρευνα και τις επενδύσεις στην καινοτομία θα προέλθει από τέσσερα μέτρα που στοχεύουν στη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς καινοτομίας:

- ▶ περικοπή των δαπανών των ευρεσιτεχνιών στην Ευρώπη κατά 80 % χάρη σ' ένα ενιαίο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τον Δεκέμβριο του 2012 ⁽¹⁴⁾.
- ▶ εκσυγχρονισμός και επιτάχυνση της τυποποίησης για την ανάπτυξη και την κατάκτηση μελλοντικών αγορών·
- ▶ εξάλειψη του κατακερματισμού των ευρωπαϊκών αγορών επιχειρηματικού κεφαλαίου μέσω ενός «Ευρωπαϊκού Ταμείου Επιχειρηματικών Κεφαλαίων»· και
- ▶ αξιοποίηση της δύναμης της αγοράς των δημόσιων συμβάσεων για την καινοτομία, μέσω συγκεκριμένων, φιλικών στην καινοτομία, προτάσεων στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις στην ΕΕ.

Η κ. Máire Geoghegan-Quinn, επίτροπος για την έρευνα, την καινοτομία και τις επιστήμες, μπροστά σε λεωφορείο μηδενικών εκπομπών που λειτουργεί με υδρογόνο.

Επιπλέον, η Ένωση καινοτομίας ενισχύεται από την τρέχουσα χρηματοδότηση της καινοτομίας. Για τον σκοπό αυτό δημοσιεύτηκε το μεγαλύτερο μέχρι σήμερα πακέτο προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για την έρευνα, ύψους 8,1 δισεκατ. ευρώ, εντός του εβδομίου προγράμματος-πλαισίου (ΠΠ7). Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων έχουν ως αντικείμενο τόσο την καινοτομία όσο και μια σειρά από κοινωνικές προκλήσεις, αποτελώντας τη γέφυρα για την πρωτόβουλία «Ορίζοντας 2020», το επόμενο πρόγραμμα χρηματοδότησης της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία για το διάστημα 2014–2020. Θα υποστηριχθούν σχέδια και ιδέες που θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης και την αντιμετώπιση ζητημάτων, όπως η υγεία, η προστασία του περιβάλλοντος και η αναζήτηση νέων λύσεων σε ολόένα και μεγαλύτερες προκλήσεις που συνδέονται με την αστικοποίηση και τη διαχείριση αποβλήτων. Οι εν λόγω προσκλήσεις υποβολής προτάσεων του ΠΠ7 αφορούν ένα πολύ μεγαλύτερο κομμάτι του κύκλου «καινοτομία» σε σχέση με τα όσα συνέβαιναν στο παρελθόν. Χάρη στην ενίσχυση πιλοτικών σχεδίων, την αξιοποίηση των υφιστάμενων ερευνητικών αποτελεσμάτων, τις δραστηριότητες τυποποίησης, τις δημόσιες συμβάσεις στον χώρο της καινοτομίας, τις ειδικές δράσεις για τις ΜΜΕ και χάρη σε πολλά άλλα μέσα, οι ιδέες θα γίνουν πράξη στην αγορά πολύ συντομότερα.

Ευρωπαϊκές συμπράξεις καινοτομίας

Οι ευρωπαϊκές συμπράξεις καινοτομίας ακολουθούν νέα προσέγγιση για την επιτάχυνση πρωτοποριακών λύσεων για συγκεκριμένα κοινωνικά προβλήματα, κινητοποιώντας τα ενδιαφερόμενα μέρη της αλυσίδας έρευνα-ανάπτυξη-καινοτομία και φέρνοντας σε επαφή δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς από τη ζήτηση και την προσφορά, από όλους τους τομείς και ανεξαρτήτως συνόρων. Ο στόχος για τις συμπράξεις είναι φιλόδοξος για το 2020 και αναμένεται να αποδώσει αποτελέσματα εντός δύο-τριών ετών.

Οι ευρωπαϊκές συμπράξεις καινοτομίας έχουν ήδη δρομολογηθεί για τους εξής τομείς:

- ▶ της ενεργού και υγιούς γήρανσης
- ▶ των πρώτων υλών
- ▶ των υδάτων
- ▶ της γεωργικής παραγωγικότητας και βιωσιμότητας.

Επίσης, δρομολογήθηκε η ευρωπαϊκή σύμπραξη καινοτομίας για τις «Ευφυείς πόλεις και κοινότητες».

Οι πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της διαδικασίας του κοινού προγραμματισμού έχουν αρχίσει ήδη να αποδίδουν με την ανάληψη κοινών δράσεων και προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος για μεγάλες κοινωνικές προκλήσεις όπως είναι η δημογραφική γήρανση, οι γνώσεις για το κλίμα ή ο ασφαλής εφοδιασμός σε τρόφιμα. Με τον τρόπο αυτό δομείται ο ΕΧΕ όπως προβλέπεται στην αρχική ανακοίνωση της Επιτροπής⁽¹⁵⁾. Η Επιτροπή στηρίζει και τις δέκα πρωτοβουλίες του κοινού προγραμματισμού μέσω δράσεων ενίσχυσης και συντονισμού για να επιταχυνθεί η συντελούμενη πρόοδος. Για τέσσερις από τις δέκα πρωτοβουλίες κοινού προγραμματισμού εγκρίθηκαν φέτος στρατηγικά θεματολόγια έρευνας⁽¹⁶⁾ και για ορισμένες από αυτές γίνονται ήδη επενδύσεις σε κοινές δράσεις και προσκλήσεις υποβολής προτάσεων ύψους 50 περίπου εκατ. ευρώ το 2012.

Βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής — Γέφυρα για ανάπτυξη και απασχόληση

Τον Ιούνιο δημοσιεύτηκε μια ανακοίνωση περί κοινής στρατηγικής για τις βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής ⁽¹⁷⁾. Η παγκόσμια αγορά βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής (BTGE), που περιλαμβάνει τη μικρο/νανοηλεκτρονική, τα προηγμένα υλικά, τη βιομηχανική βιοτεχνολογία, τη φωτονική, τη νανοτεχνολογία και τα προηγμένα συστήματα κατασκευής προβλέπεται να αυξηθεί από 650 δισεκατ. ευρώ σε περισσότερα από 1 τρισεκατ. ευρώ έως το 2015. Οι στόχοι της Επιτροπής είναι: προώθηση της έρευνας για τις βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής με τη χορήγηση 6,7 δισεκατ. ευρώ σε βιομηχανικές υποδομές, κατάρτιση και υλοποίηση πολυετούς προγράμματος εργασίας για σχέδια και υλοποίηση συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ). Η αξιοποίηση των BTGE έχει μεγάλη σημασία τόσο για τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα όσο και για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων, ενώ ο οριζόντιος και πολύπλευρος ρόλος τους αντανακλάται στον αριθμό των ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στον εν λόγω τομέα και στον αριθμό των θέσεων εργασίας υψηλής ποιότητας. Αργότερα τον ίδιο χρόνο η Επιτροπή παρουσίασε ανακοίνωση σχετικά με τις ρυθμιστικές πτυχές των νανοϋλικών ⁽¹⁸⁾, όπου επισημαίνει τα ενδεχόμενα κενά και προτείνει ενέργειες για την πλήρωσή τους και την καλύτερη εφαρμογή του υπάρχοντος νομοθετικού πλαισίου.

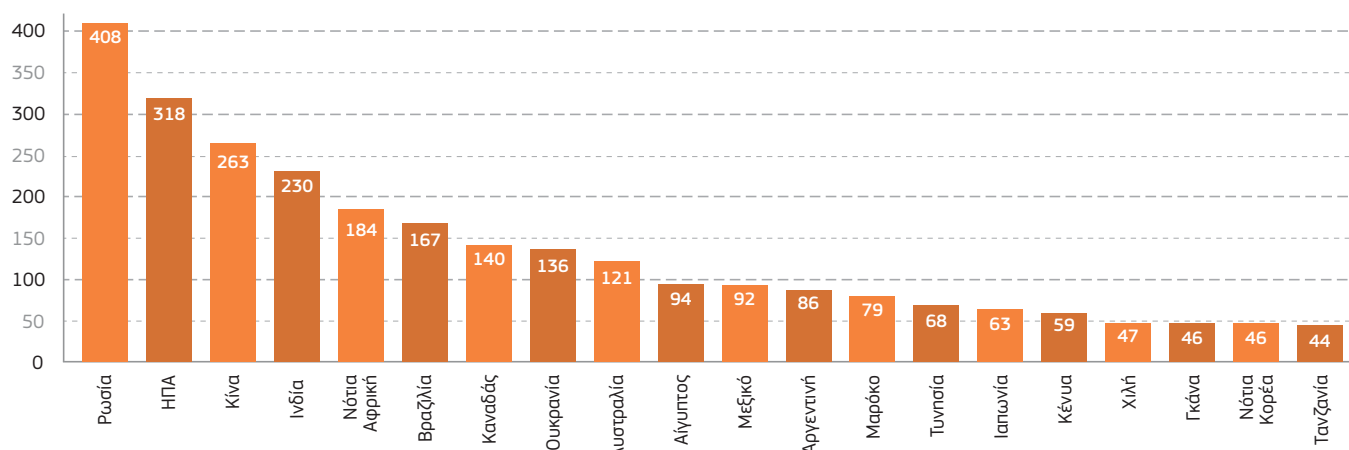
Ανοικτή πρόσβαση στα αποτελέσματα της χρηματοδοτούμενης από την ΕΕ έρευνας για να αξιοποιηθεί το δυναμικό καινοτομίας της Ευρώπης

Τον Ιούλιο η Επιτροπή παρουσίασε ανακοίνωση ⁽¹⁹⁾ και σύσταση ⁽²⁰⁾ για τη βελτίωση της πρόσβασης στις επιστημονικές πληροφορίες που παράγονται στην Ευρώπη, ιδίως χάρη σε χρηματοδότηση της έρευνας από την ΕΕ. Η μεγαλύτερη και ταχύτερη πρόσβαση σε επιστημονικές εργασίες και δεδομένα θα διευκολύνει τους ερευνητές και επιχειρηματίες που θέλουν να αξιοποιήσουν τα ευρήματα της δημόσια χρηματοδοτούμενης έρευνας. Με τον τρόπο αυτόν θα αξιοποιηθεί το δυναμικό της Ευρώπης για καινοτομία και οι πολίτες θα έχουν ταχύτερη πρόσβαση στα οφέλη από τις επιστημονικές ανακαλύψεις.

Διεθνής συνεργασία στην έρευνα και την καινοτομία

Η ΕΕ είναι ένας σημαντικός διεθνής παίκτης και βρίσκεται μεταξύ των περιοχών που έχουν ηγετική θέση παγκοσμίως στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας. Η διεθνής συνεργασία είναι, συνεπώς, σημαντικό στοιχείο των δραστηριοτήτων της ΕΕ στους τομείς αυτούς, όπως φαίνεται από το γεγονός ότι ένα στα πέντε σχέδια που χρηματοδοτείται από το ΠΠ7 έχει εταίρο μια τρίτη χώρα στην κοινοπραξία του. Άλλες σημαντικές διεθνείς πρωτοβουλίες που χρηματοδοτεί το ΠΠ7 είναι: η σύμπραξη μεταξύ της Ευρώπης και των αναπτυσσόμενων χωρών για την πραγματοποίηση κλινικών δοκιμών (EDCTP), που συμβάλλει στην καταπολέμηση του HIV/AIDS, της φυματίωσης και της ελονοσίας, ιδίως στη νοτίως της Σαχάρας Αφρική· οι δράσεις Marie Curie, που έχουν προσελκύσει συμμετέχοντες από 80 και πλέον διαφορετικές χώρες· και το επιστημονικό πρόγραμμα «Ανθρώπινα Σύνορα», στο οποίο η ΕΕ και 13 άλλες χώρες χρηματοδοτούν τη διεθνή συνεργασία στη βασική έρευνα.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΤΑΙΡΟΙ ΤΟΥ ΠΠ7 — ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ

Η ανακοίνωση με θέμα «Ενίσχυση και επικέντρωση της διεθνούς συνεργασίας της ΕΕ στην έρευνα και καινοτομία: μια στρατηγική προσέγγιση» δημοσιεύτηκε τον Σεπτέμβριο του 2012 ⁽²¹⁾ για την προετοιμασία του «Ορίζοντα 2020». Εντοπίζονται τρεις κυρίως στόχοι για τη διεθνή συνεργασία: ενίσχυση της αριστείας της ΕΕ και της ελκυστικότητάς της όσον αφορά την έρευνα και την καινοτομία, καθώς και της οικονομικής και βιομηχανικής ανταγωνιστικότητάς της· αντιμετώπιση των παγκόσμιων κοινωνικών προκλήσεων· και υποστήριξη των εξωτερικών πολιτικών της Ένωσης. Υποβάλλονται προτάσεις για χάρτες πορείας πολυετούς διάρκειας για τη συνεργασία με χώρες και περιφέρειες που είναι σημαντικοί εταίροι, ενώ προωθούνται επίσης κοινές αρχές και ενισχύεται η σύμπραξη με κράτη μέλη και σημαντικούς εταίρους.

Ισχυρότερη ευρωπαϊκή βιομηχανία για την ανάπτυξη και την οικονομική ανάκαμψη

Η Ευρώπη χρειάζεται τώρα, περισσότερο από ποτέ, ενίσχυση της ανάκαμψης της οικονομικής ανάπτυξης και απασχόλησης και χρειάζεται ενίσχυση της βιομηχανικής βάσης της σύμφωνα με τις προκλήσεις του 21ου αιώνα. Πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα για αναστροφή της παρακμής στη βιομηχανία, με σκοπό τη δημιουργία βιώσιμης ανάπτυξης και θέσεων εργασίας υψηλής αξίας. Σήμερα, η βιομηχανία αντιπροσωπεύει στο 16 % περίπου του ΑΕγχΠ της ΕΕ, ενώ η Επιτροπή έχει προτείνει να τεθεί ο στόχος του 20 % έως το 2020 ⁽²²⁾.

Η βιομηχανία της Ευρώπης βρίσκεται σε καλή αφετηρία για την επίτευξη αυτού του στόχου: η Ευρώπη κατέχει ηγετική θέση σε πολλούς στρατηγικούς τομείς, όπως η αυτοκινητοβιομηχανία, η αεροναυπηγική, η μηχανική, το διάστημα, τα χημικά και τα φαρμακευτικά προϊόντα. Η βιομηχανία εξακολουθεί να αντιστοιχεί στα τέσσερα πέμπτα των ευρωπαϊκών εξαγωγών, ενώ το 80 % των επενδύσεων του ιδιωτικού τομέα στην Ε & Α προέρχεται από τη βιομηχανική παραγωγή.

Οι πυλώνες της ενισχυμένης βιομηχανικής πολιτικής έχουν ως εξής:

- Επενδύσεις στην καινοτομία — ώστε να διαμορφωθεί το σωστό πλαίσιο για επενδύσεις, ταχεία επαναφορά στα επίπεδα προ της κρίσης, με εστίαση σε έξι τομείς προτεραιότητας που έχουν τεράστιες δυνατότητες για ανάπτυξη και απασχόληση στην Ευρώπη: προηγμένες τεχνολογίες μεταποίησης για «καθαρή» παραγωγή· βιώσιμη βιομηχανική και κατασκευαστική πολιτική, και πρώτες ύλες· μη ρυπαίνοντα οχήματα· προϊόντα βιολογικής προέλευσης· βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και έξυπνα ενεργειακά δίκτυα.

- Καλύτερες συνθήκες αγοράς — βελτιώσεις στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και άνοιγμα των διεθνών αγορών. Η Επιτροπή θα επικεντρωθεί σε επιλεγμένους τομείς για τους οποίους μπορεί να επιτευχθεί σημαντική βελτίωση ταχύτητα: βελτίωση της εσωτερικής αγοράς εμπορευμάτων· ενίσχυση του επιχειρηματικού πνεύματος σε ό,τι αφορά την ψηφιακή ενιαία αγορά, που αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 10 % επτίως έως το 2016· προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας· και περαιτέρω προώθηση της διεθνούς δραστηριοποίησης των ΜΜΕ της ΕΕ σε όλο τον κόσμο, με σκοπό την επίτευξη του στόχου του 25 % (από 13 %) μεσοπρόθεσμα.
- Πρόσβαση στη χρηματοδότηση και το κεφάλαιο — βελτίωση του δανεισμού στην πραγματική οικονομία με καλύτερη κινητοποίηση και στόχευση των δημόσιων πόρων, συμπεριλαμβανομένων αυτών της ΕΤΕπ που αναμένεται να χορηγήσει από 10 έως 15 δισεκατ. ευρώ επιπροσθέτως για δανεισμό των ΜΜΕ και των διαρθρωτικών ταμείων, και αποδέσμευση ιδιωτικών κεφαλαίων με την εξάλειψη των εμποδίων που υφίστανται ακόμα για τα κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου, και διευκόλυνση των διασυνοριακών συναλλαγών με μικρότερες εταιρείες.
- Ανθρώπινο δυναμικό και δεξιότητες — εφοδιασμός του εργατικού δυναμικού για αντιμετώπιση των βιομηχανικών μεταβολών, ιδίως με καλύτερη πρόγνωση για τις ανάγκες σε δεξιότητες και τα κενά στην αντιστοίχιση ζήτησης και προσφοράς θέσεων εργασίας. Στον τομέα αυτόν, η Επιτροπή θα προωθήσει τη συνεργασία εργοδοτών, εργαζομένων και των σχετικών αρχών μέσω της δημιουργίας ευρωπαϊκών τομεακών δεξιοτήτων και τομεακών συμμαχιών δεξιοτήτων.

CARS 2020: για μια ισχυρή, ανταγωνιστική και βιώσιμη ευρωπαϊκή αυτοκινητοβιομηχανία

Η Επιτροπή παρουσίασε τον Οκτώβριο το σχέδιο δράσης της ⁽²³⁾ που περιλαμβάνει 12 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας, ο οποίος είναι ζωτικής σημασίας για την ευημερία της Ευρώπης και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Η ΕΕ πρέπει να διατηρήσει παγκόσμιου κύρους αυτοκινητοβιομηχανία, που να παράγει τα ενεργειακά αποδοτικότερα και ασφαλέστερα οχήματα παγκοσμίως και να προσφέρει θέσεις εργασίας υψηλής ειδίκευσης σε εκατομμύρια εργαζομένους. Στο σχέδιο δράσης προτείνεται μια μαζική και καινοτομική ώθηση μέσω του εξορθολογισμού της έρευνας και της καινοτομίας στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας για «πράσινα» οχήματα. Θα ενισχυθεί η συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για να χρηματοδοτηθεί η ώθηση στην καινοτομία και να διευκολυνθεί η πρόσβαση των ΜΜΕ σε πιστώσεις. Μια πρότυπη ενωσιακή διεπαφή επαναφόρτισης θα παράσχει την κανονιστική ασφάλεια που απαιτείται για την εξασφάλιση της παραγωγής ηλεκτρικών αυτοκινήτων σε ευρεία κλίμακα. Η καινοτομία στην αυτοκινητοβιομηχανία θα τονωθεί επίσης χάρη σε μια ολοκληρωμένη δέσμη μέτρων για τη μείωση των εκπομπών CO₂, των εκπομπών ρύπων και των εκπομπών θορύβου, με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας και την ανάπτυξη τεχνολογικά προηγμένων ευφυών συστημάτων μεταφορών.

Ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στην παρουσίαση του σχεδίου Hiriko για την κινητικότητα στην πόλη.

Η ευρωπαϊκή εβδομάδα για τις ΜΜΕ, 15–21 Οκτωβρίου 2012

Η εν λόγω ετήσια εκστρατεία παρέχει πληροφορίες για την ενίσχυση των ΜΜΕ και την προώθηση της επιχειρηματικότητας σε 37 χώρες. Το 85 % των νέων θέσεων εργασίας στην ΕΕ μεταξύ 2002 και 2010 δημιουργήθηκαν από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης της απασχόλησης, στο 1 %, ήταν υψηλότερος για τις ΜΜΕ απ' αυτόν για τις μεγάλες επιχειρήσεις (0,5 %). Σε γενικές γραμμές, «πράσινες» θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν από τις ΜΜΕ και εκτιμάται ότι θα αυξηθούν δυναμικά κατά 35 % τα προσεχή δύο χρόνια. Δεδομένου ότι το δυναμικό της γυναικείας επιχειρηματικότητας δεν έχει επί του παρόντος αξιοποιηθεί —οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν μόνο το 34,4 % των αυτοαπασχολούμενων στην Ευρώπη—, η φετινή εβδομάδα για τις ΜΜΕ επικεντρώθηκε σε ένα φάσμα δραστηριοτήτων ώστε να ενθαρρυνθούν οι γυναίκες να συστήσουν δικές τους επιχειρήσεις.

Η κ. Neelie Kroes,
αντιπρόεδρος της
Ευρωπαϊκής Επιτροπής
αρμόδια για το ψηφιακό
θεματολόγιο, στην έκθεση
ΤΠΕ «Made in Europe»
που διοργανώθηκε στο
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη — Επόμενα βήματα

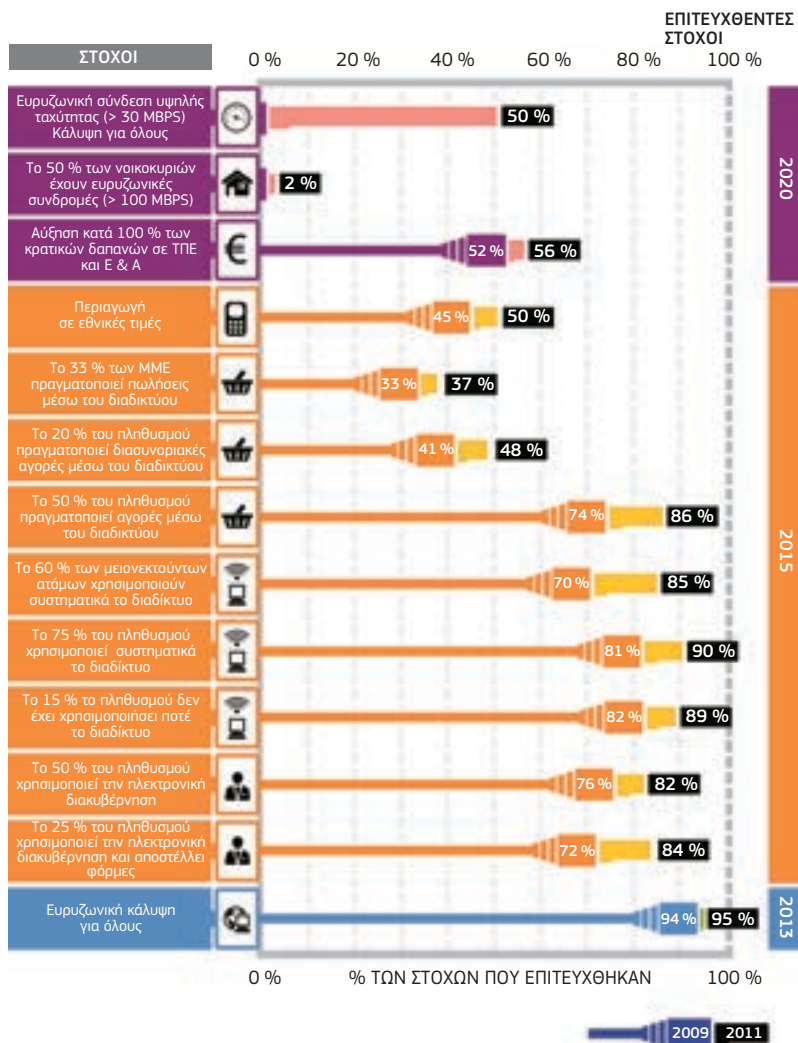
Το 2012 ήταν ένας ενδιάμεσος σταθμός στην υλοποίηση του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη, το οποίο αποτελεί την πενταετή στρατηγική της Ένωσης για την τόνωση της ψηφιακής οικονομίας και την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων μέσω των ψηφιακών τεχνολογιών. Τον Δεκέμβριο του 2012, μια εμπεριστατωμένη ανασκόπηση πολιτικής ⁽²⁴⁾ έδειξε ότι πολλοί από τους στόχους του ψηφιακού θεματολογίου είχαν επιτευχθεί και αρκετοί άλλοι βρίσκονταν σε καλό δρόμο. Είχαν ολοκληρωθεί 38 από τις 101 δράσεις του ψηφιακού θεματολογίου. Η τακτική χρήση του διαδικτύου αυξάνεται σταθερά, ιδίως μεταξύ των μειονεκτουσών ομάδων. Ο αριθμός των πολιτών που δεν έχουν χρησιμοποιήσει ποτέ το διαδίκτυο μειώνεται. Ομοίως, οι διαδικτυακές αγορές συνεχίζουν να αυξάνονται, μολοντί ο ρυθμός αύξησης του διασυνδεδεμένου ηλεκτρονικού εμπορίου είναι πολύ βραδύς. Είναι σημαντικό ότι οι ευρυζωνικές επικοινωνίες υψηλού ρυθμού παρουσιάζουν τα πρώτα σημάδια επιτυχίας, συμπεριλαμβανομένων των υπερταχειών συνδέσεων, πάνω από 100 Mbps. Ωστόσο, σημαντικές διαφορές εξακολουθούν να υπάρχουν μεταξύ των κρατών μελών, διαφορές που απαιτούν ενεργητικές ευρωπαϊκές πολιτικές.

Στην ανασκόπηση εντοπίστηκαν επτά τομείς στους οποίους η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα λάβει πιο στοχευμένα μέτρα την περίοδο 2013–2014:

- ▶ διαμόρφωση νέου και σταθερού κανονιστικού πλαισίου για τις ευρυζωνικές υπηρεσίες·
- ▶ νέες δημόσιες ψηφιακές υποδομές υπηρεσιών μέσω της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη»·
- ▶ δρομολόγηση μεγάλης συμμαχίας για τις ψηφιακές δεξιότητες και θέσεις εργασίας·
- ▶ πρόταση στρατηγικής και οδηγίας της ΕΕ για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο
- ▶ επικαιροποίηση του πλαισίου της ΕΕ για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας·
- ▶ επιτάχυνση της υλοποίησης του υπολογιστικού νέφους μέσω της αγοραστικής δύναμης του δημόσιου τομέα·
- ▶ δρομολόγηση νέας βιομηχανικής στρατηγικής στον τομέα της ηλεκτρονικής.

Η εφαρμογή του τρέχοντος επικαιροποιημένου ψηφιακού θεματολογίου θα μπορούσε να αυξήσει το ευρωπαϊκό ΑΕγχΠ κατά 5 %, ή 1 500 ευρώ κατά κεφαλή, την επόμενη οκταετία, με αύξηση των επενδύσεων στον τομέα των ΤΠΕ, με βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού, πραγματοποίηση καινοτομικών δράσεων στον δημόσιο τομέα και αναμόρφωση των συνθηκών για τη διαδικτυακή οικονομία.

ΣΤΟΧΟΙ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Αποτελέσματα ψηφιακού θεματολογίου 2012.

Ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου

Ως μέρος του ψηφιακού θεματολογίου και της Πράξης για την Ενιαία Αγορά και σε απάντηση του αιτήματος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για υποβολή χάρτη πορείας για την ολοκλήρωση της ψηφιακής ενιαίας αγοράς έως το 2012, η Επιτροπή παρουσίασε, τον Ιανουάριο ⁽²⁵⁾ 16 στοχευμένες πρωτοβουλίες με σκοπό να διπλασιαστεί έως το 2015 το μερίδιο του ηλεκτρονικού εμπορίου στις λιανικές πωλήσεις (σήμερα είναι 3,4 %) και το μερίδιο που κατέχει το διαδίκτυο στο ευρωπαϊκό ΑΕγχΠ (σήμερα κάτω του 3 %). Έως τότε, η ανάπτυξη και η δημιουργία θέσεων εργασίας στους τομείς του ηλεκτρονικού εμπορίου και των υπηρεσιών σε απευθείας σύνδεση μπορεί να ξεπεράσει το 20 % σε ορισμένα κράτη μέλη. Επιπλέον, η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου και των υπηρεσιών σε απευθείας σύνδεση διαθέτει τεράστιο δυναμικό για ευεργετικές οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές. Η διαδικτυακή οικονομία δημιουργεί 2,6 θέσεις εργασίας για κάθε χαμένη συμβατική θέση εργασίας και παρέχει καλύτερες επιλογές στους καταναλωτές, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που βρίσκονται σε αγροτικές και απομονωμένες περιοχές.

Αξιοποίηση των δυνατοτήτων του υπολογιστικού νέφους στην Ευρώπη

Η στρατηγική της ΕΕ για το υπολογιστικό νέφος που εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο ⁽²⁶⁾ αποβλέπει στην κινητοποίηση της δημιουργικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και του δημόσιου τομέα με τη δημιουργία φιλικότερου περιβάλλοντος για πρόσβαση 24 ώρες το εικοσιτετράωρο επί επτά ημέρες την εβδομάδα. Η Επιτροπή πρότεινε τις εξής ενέργειες: μείωση της πληθώρας των τεχνικών προτύπων, ώστε να υπάρχει διαλειτουργικότητα, φορητότητα των δεδομένων και αναστρεψιμότητα για τους χρήστες του νέφους· ανάπτυξη συστήματος πιστοποίησης σε επίπεδο ΕΕ για αξιόπιστες υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους· και ανάπτυξη υποδειγματικών συμβατικών όρων ώστε να καλύπτονται θέματα που δεν καλύπτονται από το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων ⁽²⁷⁾. Η υλοποίηση των δράσεων της στρατηγικής της ΕΕ για το υπολογιστικό νέφος θα υποστηρίξει τη δημιουργία 3,8 εκατομμυρίων νέων ευρωπαϊκών θέσεων εργασίας και 250 δισεκατ. ευρώ έως το 2020 (έναντι 88 δισεκατ. ευρώ, αν δεν αλλάξει η πολιτική). Ταυτόχρονα, συστάθηκε ευρωπαϊκή σύμπραξη για το υπολογιστικό νέφος με σκοπό την καλλιέργεια της καινοτομίας στον δημόσιο τομέα, που είναι ο μεγαλύτερος αγοραστής υπηρεσιών ΤΠ στην Ευρώπη (με προμήθειες υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους ύψους 5 δισεκατ. ευρώ περίπου το 2011, που θα φτάσουν τα 11 δισεκατ. ευρώ έως το 2014).

Νέα πλεονεκτήματα για τους χρήστες της κινητής τηλεφωνίας

Το καλοκαίρι του 2012 η χρήση του κινητού διαδικτύου έγινε πολύ φθηνότερη για τους καταναλωτές της ΕΕ για τα ταξίδια σε άλλα κράτη μέλη. Επικαιροποιημένοι κανόνες για την περιαγωγή εξασφάλισαν στους καταναλωτές οικονομίες της τάξης του 75 % για πολλές υπηρεσίες περιαγωγής κινητών επικοινωνιών, σε σύγκριση με τις τιμές του 2007, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 1 000 ευρώ και πλέον ανά έτος για ένα τυπικό επιχειρηματία που ταξιδεύει στην ΕΕ ή περίπου 200 ευρώ για μια οικογένεια που πηγαίνει στο εξωτερικό για τις ετήσιες καλοκαιρινές διακοπές της.

Ο αναθεωρημένος κανονισμός της ΕΕ για την περιαγωγή που εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο το πρώτο μισό του 2012 εισάγει, επίσης, διαρθρωτικά μέτρα για την τόνωση του ανταγωνισμού στην αγορά περιαγωγής της ΕΕ. Από το καλοκαίρι του 2014 οι καταναλωτές θα είναι σε θέση να επιλέγουν ξεχωριστά, προτού ταξιδέψουν, τη σύμβαση περιαγωγής που επιθυμούν ή έναν πάροχο στον προορισμό τους, με τον ίδιο τρόπο που επιλέγουν κι ένα δίκτυο Wi-Fi.

Κανόνες για ασφαλείς διασυνοριακές ηλεκτρονικές συναλλαγές στην Ευρώπη

Τον Ιούνιο η Επιτροπή ενέκρινε σχέδιο κανονισμού ⁽²⁸⁾ για τις ηλεκτρονικές διασυνοριακές υπογραφές και για να αξιοποιηθεί περισσότερο η ηλεκτρονική ταυτοποίηση στην ψηφιακή ενιαία αγορά. Ο προτεινόμενος κανονισμός θα εξασφαλίσει ότι ιδιώτες και επιχειρήσεις θα μπορούν να χρησιμοποιούν τα δικά τους εθνικά ηλεκτρονικά συστήματα ταυτοποίησης (e-ID) για την πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες σε άλλες χώρες της ΕΕ όπου διατίθενται e-ID. Δημιουργείται επίσης μια εσωτερική αγορά ηλεκτρονικών υπογραφών και συναφών υπηρεσιών εμπιστοσύνης για ηλεκτρονικές συναλλαγές, αφού διασφαλίζεται ότι οι υπηρεσίες αυτές θα είναι λειτουργικές διασυνοριακά και θα έχουν το ίδιο νομικό καθεστώς όπως και οι έντυπες διαδικασίες.

Ασφαλέστερος και καλύτερος διαδικτυακός κόσμος για παιδιά και εφήβους

Η Επιτροπή κατήρτισε, τον Μάιο του 2012, σχέδιο ⁽²⁹⁾ για να τεθούν στη διάθεση των παιδιών οι ψηφιακές δεξιότητες και τα εργαλεία που τους είναι απαραίτητα για να ωφεληθούν πλήρως και με ασφάλεια από τον ψηφιακό κόσμο. Το διαδίκτυο δεν έχει σχεδιαστεί για παιδιά, αλλά σήμερα το χρησιμοποιεί το 75 % των παιδιών και το ένα τρίτο αυτού του ποσοστού στο κινητό τηλέφωνο. Η νέα στρατηγική αφορά τη διαμόρφωση αγοράς διαδραστικών υπηρεσιών, δημιουργικού και εκπαιδευτικού περιεχομένου, σε σύμπραξη Ευρωπαϊκής Επιτροπής και κρατών μελών, φορέων εκμετάλλευσης κινητής τηλεφωνίας, κατασκευαστών συσκευών και παρόχων υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης.

Κοινή χρήση φάσματος ραδιοσυχνοτήτων για ενίσχυση της καινοτομίας στις ασύρματες επικοινωνίες

Ως πρώτο μέτρο στο πλαίσιο του προγράμματος για την πολιτική για το ραδιοφάσμα, η Επιτροπή παρουσίασε μια συντονισμένη προσέγγιση της ΕΕ ⁽³⁰⁾ για να μπορέσουν οι ασύρματες τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένων των ευρυζωνικών, να χρησιμοποιούν από κοινού το ραδιοφάσμα, ώστε να ανταποκριθούν στην αλματώδη αύξηση της κίνησης δεδομένων μέσω των κινητών και ασύρματων επικοινωνιών. Με τις νέες τεχνολογίες είναι δυνατόν να γίνεται από κοινού χρήση του ραδιοφάσματος από πολλούς χρήστες —όπως παρόχους υπηρεσιών διαδικτύου— ή να χρησιμοποιείται το διαθέσιμο ραδιοφάσμα για τηλεοπτικές συχνότητες. Μια συντονισμένη ευρωπαϊκή προσέγγιση στην από κοινού χρήση του ραδιοφάσματος θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη χωρητικότητα των κινητών δικτύων, σε φθηνότερες ασύρματες ευρυζωνικές επικοινωνίες και σε νέες αγορές όπως είναι τα εμπορεύσιμα δευτερογενή δικαιώματα για δεδομένη κατανομή ραδιοφάσματος.

Διαστημική τεχνολογία

Από τα μέσα του 2012, δεδομένα GPS μπορούν να ληφθούν μέσω διαδικτύου, επιπλέον της πρόσβασης μέσω του υπάρχοντος δορυφορικού σήματος. Η «Ευρωπαϊκή υπηρεσία πρόσβασης στα δεδομένα» (EDAS) —μια νέα εμπορική υπηρεσία της «Ευρωπαϊκής υπηρεσίας υπέρθεσης για τη γεωστατική πλοήγηση» (EGNOS)— έχει σχεδιαστεί για να γίνει πιο αξιόπιστη η δορυφορική πλοήγηση στην Ευρώπη και πιο αποτελεσματική η χρήση της σε εμπορικές εφαρμογές σε δύσκολα περιβάλλοντα. Η EDAS θα υποστηρίξει νέες υπηρεσίες σε πολλούς τομείς, συμπεριλαμβανομένου του αεροψεκασμού υψηλής ακρίβειας, της αυτόματης λειτουργίας διοδίων, της διαχείρισης εμπορικών στόλων, της ναυσιπλοΐας σε εσωτερικές πλωτές οδούς, της μεταφοράς επικίνδυνων προϊόντων και της επακριβούς εμβαδομέτρησης. Η πρόσβαση σε δεδομένα GPS θα είναι επίσης δυνατή μέσω συσκευών χειρός, με τη χρήση ασύρματων επικοινωνιών από παρόχους υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας.

Τον Οκτώβριο του 2012 μπήκαν σε τροχιά ακόμη δύο επιχειρησιακοί δορυφόροι του Galileo. Αυτή η δεύτερη εκτόξευση έθεσε τα θεμέλια για την επικύρωση «σε τροχιά» του συστήματος με τέσσερις συνολικά δορυφόρους Galileo. Από το προσεχές έτος θα εξακολουθήσει η μεγάλης κλίμακας θέση σε τροχιά των δορυφόρων, ώστε να ολοκληρωθεί η εγκατάσταση της πλήρους συστοιχίας Galileo με 30 δορυφόρους. Η ετήσια αγορά για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες του παγκόσμιου συστήματος δορυφορικής πλοήγησης ανέρχεται σε 124 δισεκατ. ευρώ παγκοσμίως και αναμένεται να μεγαλώσει την προσεχή δεκαετία με ρυθμό που εκτιμάται ότι θα φτάσει τα 244 δισεκατ. ευρώ το 2020.

Πολιτική για τη συνοχή

Διαρθρωτικά ταμεία: ο επενδυτικός βραχίονας του προϋπολογισμού της ΕΕ

Η πολιτική της ΕΕ για τη συνοχή είναι πρωτοπόρα στην αντιμετώπιση της τρέχουσας οικονομικής κρίσης, με την προσαρμογή στις αυστηρότερες χρηματοπιστωτικές συνθήκες, αλλά και επειδή συμβάλλει στην ανάπτυξη με μια διαρκώς στενότερη ευθυγράμμιση με τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η πολιτική για τη συνοχή αποτελεί βασικό μέσο για την εφαρμογή της στρατηγικής, διότι η επιτυχία στην επίτευξη των στόχων της ανάπτυξης και της απασχόλησης θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα στήριξης των επενδύσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η πολιτική διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη στροφή των επενδύσεων προς έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη μέσω των ενεργειών που μπορεί να υποστηρίξει για την προώθηση της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και της κοινωνικής ένταξης και για την αντιμετώπιση θεμάτων που αφορούν το κλίμα, την ενέργεια και το περιβάλλον.

Ο κ. Antonio Tajani, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για τη βιομηχανία και την επιχειρηματικότητα, ενώ βγάζει φωτογραφία με το έξυπνο τηλέφωνό του στο αεροναυπηγικό σαλόνι Le Bourget, στο Παρίσι.

Αυτού του είδους οι στρατηγικές επενδύσεις είναι απαραίτητες όχι μόνο στις φτωχότερες περιφέρειες της ΕΕ, αλλά σε όλες τις περιφέρειες της Ευρώπης, ώστε να παραμείνουν ανταγωνιστικές. Η πολιτική για τη συνοχή ωθεί τις περιφέρειες να αξιοποιήσουν τα πλεονεκτήματά τους, να κάνουν πιο αποτελεσματική και καλύτερα συνδυασμένη χρήση των ευρωπαϊκών εθνικών και περιφερειακών δημόσιων πόρων και να αναπτύξουν στρατηγικές «έξυπνης εξειδίκευσης» για την ανάπτυξη. Οι περιφέρειες οφείλουν να θέτουν σαφείς στρατηγικές προτεραιότητες και να εστιάζουν την προσοχή τους στις τοπικές δυνάμεις, στην εξάλειψη των εμποδίων στην καινοτομία και την αξιοποίηση του δυναμικού καινοτομίας. Τα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ έργα, όπως το Eco-World Styria ή UPTec στο πανεπιστήμιο του Πόρτο δείχνουν τον δρόμο, δημιουργώντας συνέργειες μεταξύ των επιχειρήσεων και των πανεπιστημίων σε τομείς που υπάρχουν δυνατότητες καινοτομίας στην τοπική οικονομία. Τα εν λόγω σχέδια και στρατηγικές έχουν καθοριστική σημασία για την εξασφάλιση της ευημερίας και της απασχόλησης στις περιφέρειες, καθώς και στο να κάνουν την Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και προσαρμοσμένη, στο σύνολό της, στη γνώση, σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασίας «Ευρώπη 2020».

*Ο κ. Johannes Hahn,
επίτροπος για την
περιφερειακή πολιτική, στο
ταξίδι που πραγματοποίησε
στην περιοχή του Δούναβη,
για να διαπιστώσει
την πρόοδο των εργασιών
στο πλαίσιο της στρατηγικής
για τον Δούναβη.*

Σύμφωνα με τον στόχο της ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς και για την καταπολέμηση του κινδύνου να χαθεί μια γενιά, πάνω από 10 δισεκατ. ευρώ από τα κονδύλια του ΕΚΤ και του ΕΤΠΑ αναδιευθετήθηκαν, έτσι ώστε να αντιμετωπιστεί η ανεργία των νέων στα οκτώ κράτη μέλη με τη μεγαλύτερη επίπτωση.

Η πολιτική συνοχής κινητοποιεί κατά μέσο όρο 65 δισεκατ. ευρώ επενδύσεων κάθε έτος (αν υπολογιστούν μαζί κεφάλαια της ΕΕ και των κρατών μελών), που αντιστοιχούν σε περισσότερο από το 50 % των συνολικών δημόσιων επενδύσεων σε πολλά κράτη μέλη. Αυτό έχει σοβαρό αντίκτυπο στην οικονομία της ΕΕ: Για παράδειγμα, εκτιμάται ότι το ΑΕγχΠ στα δώδεκα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Ένωση το 2004 ή μετά, θα αυξηθεί κατά περίπου 1,5 % ετησίως κατά τη διάρκεια της υλοποίησης των υφιστάμενων προγραμμάτων συνοχής (δηλαδή μεταξύ 2007 και 2016).

Ο αντίκτυπος της πολιτικής συνοχής είναι διττός: Έχει βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις που απηχούν την εφαρμογή των προγραμμάτων και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο μέσω της βελτίωσης της δομής της οικονομίας και του ανθρώπινου κεφαλαίου. Κατά συνέπεια, ένα σημαντικό μέρος του αντίκτυπου γίνεται αισθητό μόνο μακροπρόθεσμα, δηλαδή μετά την ολοκλήρωση των προγραμμάτων. Για παράδειγμα, μεταξύ του 2007 και του 2025 ο αντίκτυπος για τα δώδεκα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Ένωση το 2004 ή μετά, σημειώνει αύξηση 4,5 % του ΑΕγχΠ ετησίως.

Οι προτάσεις για την περίοδο 2014–2020 εξασφαλίζουν ότι η πολιτική ακολουθεί αυστηρά τους στόχους της έξυπνης, διατηρήσιμης ανάπτυξης για όλους, καθώς οι προτεραιότητές μας μεταφράζονται σε συγκεκριμένες επενδύσεις. Οι δημόσιες επενδύσεις πρέπει να επικεντρωθούν περισσότερο από ποτέ σε ένα μικρό αριθμό προτεραιοτήτων ικανών να τονώσουν την ανάπτυξη όπως τονίζεται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020». Αυτή η «θεματική συγκέντρωση» αποβλέπει στη μεγιστοποίηση της προστιθέμενης αξίας των επενδύσεων για την Ευρώπη στο σύνολό της, έχοντας ως επίκεντρο τις επενδύσεις για την επίτευξη των στόχων για το 2020 μέσω θεματικών προτεραιοτήτων, με ευελιξία που θα προσαρμόζει τις στρατηγικές στις ανάγκες και προκλήσεις των περιφερειών.

ΒΡΑΒΕΙΑ REGIOSTARS TO 2012 ⁽³¹⁾

Τα βραβεία RegioStars 2012 απονεμήθηκαν τον Ιούνιο σε καινοτομικά σχέδια από την Αυστρία, την Πολωνία, τη Σουηδία, και σε δύο διακρατικά σχέδια. Αν' αυτά τα παραδείγματα καλής πρακτικής, που καλύπτουν διαφορετικούς τομείς από «καθαρή» τεχνολογία έως βοήθεια για ηλικιωμένα άτομα σε αγροτικές περιοχές, φαίνεται η μεγάλη ποικιλία των σχεδίων που υποστηρίζονται από την πολιτική της ΕΕ για τη συνοχή.

Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη»

Με προτεινόμενο προϋπολογισμό ύψους 50 δισεκατ. ευρώ μεταξύ 2014 και 2020, η διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (CEF) ⁽³²⁾ θα αποτελέσει βασικό μέσο για την προώθηση της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας μέσω στοχευμένων επενδύσεων υποδομής σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το πρόγραμμα θα υποστηρίξει την ανάπτυξη αποδοτικά συνδεδεμένων βιώσιμων διευρωπαϊκών δικτύων μεγάλων επιδόσεων στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και των ψηφιακών υπηρεσιών.

Η διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» θα πραγματοποιήσει επενδύσεις ύψους 31,7 δισεκατ. ευρώ για την αναβάθμιση των υποδομών της Ευρώπης σε σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές, λιμένες και εσωτερικές πλωτές οδούς, κατασκευή των ελλειπόντων κρίκων και στην εξάλειψη των σημείων συμφόρησης. Εστιαζόμενη στα λιγότερα ρυπογόνα μέσα μεταφοράς, η διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» θα βοηθήσει να καταστεί περισσότερο βιώσιμο το σύστημα μεταφορών μας. Η προτεινόμενη χρηματοδότηση περιλαμβάνει 10 δισεκατ. ευρώ του Ταμείου Συνοχής που προορίζονται για έργα στον τομέα των μεταφορών στις χώρες συνοχής, ενώ τα υπόλοιπα 21,7 δισεκατ. τίθενται στη διάθεση όλων των κρατών μελών για επενδύσεις στις υποδομές στον τομέα των μεταφορών.

Στον τομέα της ενέργειας θα επενδυθούν μελλοντικά 9,1 δισεκατ. ευρώ σε διευρωπαϊκές υποδομές, όπως δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, ώστε να επιτευχθούν οι ενεργειακοί και κλιματικοί στόχοι της ΕΕ για το 2020. Η ΔΣΕ θα βοηθήσει επίσης να καλυφθούν οι οικονομικές ανάγκες και να εξαλειφθούν τα σημεία συμφόρησης.

Στις τηλεπικοινωνίες και τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών, η διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» προβλέπει σχεδόν 9,2 δισεκατ. ευρώ για την υποστήριξη των επενδύσεων σε υψηλού και πολύ υψηλού ρυθμού ευρωζωνικά δίκτυα και πανευρωπαϊκές ψηφιακές υπηρεσίες.

Η «πρωτοβουλία για τα ομόλογα», στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020, για να βοηθήσει στη χρηματοδότηση της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη» και να πολλαπλασιάσει τα αποτελέσματα του προϋπολογισμού της ΕΕ, θα αποτελέσει ένα από τα μέσα επιμερισμού του κινδύνου στα οποία θα μπορεί να βασιστεί η διευκόλυνση για την προσέλκυση ιδιωτικής χρηματοδότησης. Το συνολικό ποσό του προϋπολογισμού ύψους 230 εκατ. ευρώ για μια πιλοτική φάση που διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) αναμένεται να κινητοποιήσει επενδύσεις μέχρι 4,6 δισεκατ. ευρώ.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε για πρώτη φορά τη σύσταση της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη» τον Ιούνιο του 2011, στο πλαίσιο του προτεινόμενου προϋπολογισμού της ΕΕ για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) 2014–2020. Η πρόταση υποβλήθηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, και το Συμβούλιο κατέληξε σε μερική γενική προσέγγιση στις 7 Ιουνίου 2012. Η Επιτροπή θεώρησε το συμφωνημένο κείμενο μια εύλογη βάση για τις τρέχουσες διοργανικές συζητήσεις.

Στις 18 Δεκεμβρίου τα μέλη της επιτροπής μεταφορών και τουρισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εξέφρασαν τη σαφή και σθεναρή στήριξή τους στις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να δώσει νέα ώθηση στην ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (ΔΕΔ-Μ). Η ψηφοφορία για τη διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» αντανάκλα την ισχυρή πεποίθηση ότι η επίτευξη ενός σύγχρονου, καλά συνδεδεμένου και αποτελεσματικού ευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών είναι ζωτικής σημασίας για την ανανέωση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας σε βιώσιμη βάση.

Η πρόταση αναμένεται τώρα να εγκριθεί από τους δύο συννομοθέτες πριν από το τέλος του 2013, μετά τη συμφωνία σχετικά με τον προϋπολογισμό της Ένωσης για την περίοδο 2014 έως 2020.

Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» —
Ευρωπαϊκοί τερματικοί
σταθμοί
εμπορευματοκιβωτίων στο
Rotterdam, Κάτω Χώρες.

Δικαιοσύνη για την ανάπτυξη

Τα αποτελεσματικά και αποδοτικά συστήματα απονομής δικαιοσύνης σε ολόκληρη την Ευρώπη θα συμβάλουν στη δημιουργία ανάπτυξης, την προσέλκυση επενδύσεων και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας. Αν το κράτος δικαίου λειτουργεί πλήρως και αποτελεσματικά, τότε αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία εμπιστοσύνης για επενδύσεις στην οικονομία. Στο πλαίσιο των ειδικών ανά χώρα συστάσεων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, οι χώρες της ΕΕ ενθαρρύνθηκαν επίσης να κάνουν πιο αποτελεσματικά τα δικαστικά τους συστήματα και να υλοποιήσουν τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις στον δικαστικό τομέα ως μέρος των οικονομικών προγραμμάτων τους για την ανάκαμψη της οικονομίας.

Επιπλέον, η πολιτική της Ένωσης στον τομέα της δικαιοσύνης μπορεί να τονώσει την ανάπτυξη, αφού θα βοηθήσει την ενιαία αγορά να αξιοποιήσει τις δυνατότητές της. Η πολιτική στον τομέα της δικαιοσύνης πρέπει να χρησιμοποιείται για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και τον εκσυγχρονισμό των ισχυόντων κανόνων.

Η μεταρρύθμιση των κανόνων της ΕΕ για τις αστικές υποθέσεις μειώνει τη γραφειοκρατία στις διασυνοριακές δικαστικές υποθέσεις

Οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές θα μπορούν να επιλύουν ευκολότερα τις διασυνοριακές νομικές διαφορές, χάρη σε μια μεταρρύθμιση που εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τον Δεκέμβριο του 2012. Οι τροποποιημένοι κανόνες προσδιορίζουν ποιο εθνικό δικαστήριο έχει δικαιοδοσία σε διασυνοριακές υποθέσεις και πώς οι δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται σε μια χώρα της ΕΕ αναγνωρίζονται και εκτελούνται σε άλλο κράτος μέλος. Η μεταρρύθμιση που προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2010 ⁽³³⁾ έχει ως στόχο να ενισχύσει την ενιαία αγορά και να μειώσει τη γραφειοκρατία. Προτείνει την κατάργηση της δαπανηρής διαδικασίας κήρυξης της εκτελεστότητας που αναγκάζει τις εταιρείες να υφίστανται μια χρονοβόρα και δαπανηρή διαδικασία προσφυγής στα δικαστήρια για την απόκτηση απόφασης σε αστικά και εμπορικά ζητήματα που αναγνωρίζεται σε άλλη χώρα της ΕΕ. Η κατάργηση αυτής της διοικητικής διαδικασίας αναμένεται να εξοικονομεί για τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές μέχρι και 48 εκατ. ευρώ ετησίως. Ο κανονισμός θα αρχίσει να ισχύει μετά τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* το 2012· θα αρχίσει να εφαρμόζεται μετά από δύο έτη.

Η Επιτροπή προτείνει εκσυγχρονισμό των κανόνων περί αφερεγγυότητας

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή πρότεινε τον εκσυγχρονισμό των κανόνων που ισχύουν για τις διασυνοριακές διαδικασίες αφερεγγυότητας ⁽³⁴⁾, που χρονολογούνται από το 2000. Μετά τη δεκαετή πείρα που αποκτήθηκε στον τομέα, οι νέοι κανόνες προτείνουν να υπάρξει μετατόπιση από την εκκαθάριση στην ανάπτυξη μιας νέας προσέγγισης, ώστε να μπορέσουν οι επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν τα οικονομικά τους προβλήματα, ενώ παράλληλα θα προστατεύεται το δικαίωμα των πιστωτών να ανακτήσουν τα χρήματά τους. Οι νέοι κανόνες θα ωφελούν και τους πιστωτές, επειδή οι πιθανότητες να ανακτήσουν τα χρήματά τους θα είναι περισσότερες, αν αναδιαρθρωθεί η επιχείρηση παρά αν πτωχεύσει. Οι νέοι κανόνες είναι προσαρμοσμένοι στην αύξηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των διασυνοριακών διαδικασιών αφερεγγυότητας, που εκτιμάται ότι αφορούν 50 000 επιχειρήσεις σε όλη την ΕΕ ετησίως. Αυτό είναι ένα πρώτο βήμα προς μια ΕΕ που λειτουργεί με γνώμονα τη «διάσωση και την ανάκαμψη», με στόχο τη στήριξη επιχειρήσεων και ιδιωτών που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες.

Προστασία του δημοσιονομικού συμφέροντος της ΕΕ, και μέσω του ποινικού δικαίου

Προτάθηκαν νέοι κανόνες ποινικού δικαίου για την καταπολέμηση της απάτης σε σχέση με τον προϋπολογισμό της ΕΕ, ώστε να διασφαλιστούν τα χρήματα των φορολογουμένων. Το σχέδιο οδηγίας ⁽³⁵⁾ δημιουργεί ένα πιο εναρμονισμένο πλαίσιο δίωξης και τιμωρίας αδικημάτων που αφορούν τον προϋπολογισμό της ΕΕ, έτσι ώστε τα άτομα που διαπράττουν τέτοια αδικήματα να μην είναι πλέον σε θέση να εκμεταλλεύονται τις διαφορές μεταξύ των εθνικών νομικών συστημάτων. Η προτεινόμενη νομοθετική πράξη προβλέπει κοινούς ορισμούς για τα αδικήματα σε βάρος του προϋπολογισμού της ΕΕ και ελάχιστες κυρώσεις. Αυτό θα λειτουργήσει αποτρε-

πτικά έναντι των απατεώνων, θα βελτιώσει τα περιθώρια αποτελεσματικών νομικών ενεργειών σε εθνικό επίπεδο και θα διευκολύνει την ανάκτηση απολεσθέντων κεφαλαίων.

Σκάνδαλο LIBOR — Μέτρα για την αποφυγή χειραγώγησης της αγοράς επιτοκίων δανεισμού

Με την αποκάλυψη του σκανδάλου LIBOR το 2012, δημιουργήθηκαν σοβαρές ανησυχίες για χειραγώγηση των κριτηρίων αξιολόγησης που μπορεί να έχει ως συνέπεια σημαντικές απώλειες για τους καταναλωτές και τους επενδυτές ή τη στρέβλωση της πραγματικής οικονομίας. Από τη χειραγώγηση της αγοράς και την εκμετάλλευση εμπιστευτικών πληροφοριών υπονομεύεται και η ακεραιότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών. Στη σύνοδο των υπουργών Δικαιοσύνης στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον Δεκέμβριο επιτεύχθηκε συμφωνία επί των προτάσεων οδηγίων της Επιτροπής σχετικά με τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς ⁽³⁶⁾, κατά τρόπο ώστε οι συμπεριφορές αυτές να αντιμετωπίζονται ως αδικήματα.

Προστασία δεδομένων

Στις αρχές του 2012 η Επιτροπή πρότεινε μια εμπεριστατωμένη μεταρρύθμιση των κανόνων της ΕΕ του 1995 για την προστασία των δεδομένων με σκοπό να ενισχυθούν τα δικαιώματα προστασίας των προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο και να τονωθεί η ψηφιακή οικονομία της Ευρώπης ⁽³⁷⁾. Η καθιέρωση ενιαίας νομοθεσίας θα θέσει τέλος στον κατακερματισμό που παρατηρείται σήμερα και στα δαπανηρά διοικητικά βάρη, πράγμα που θα επιτρέψει στις επιχειρήσεις να εξοικονομούν περί τα 2,3 δισεκατ. ευρώ ετησίως. Η πρωτοβουλία αυτή θα συμβάλει στην τόνωση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στις υπηρεσίες απευθείας σύνδεσης, δίδοντας πολύτιμη ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και την καινοτομία στην Ευρώπη (βλέπε σχετικό τμήμα στο κεφάλαιο 4 για περισσότερες λεπτομέρειες).

Γυναίκες στα διοικητικά συμβούλια

Τον Νοέμβριο η Επιτροπή πρότεινε νομοθεσία ⁽³⁸⁾ με στόχο να ξεπεραστούν τα εμπόδια που εξακολουθούν να κρατούν μακριά από τα διοικητικά συμβούλια των μεγαλύτερων εταιρειών της Ευρώπης τα γυναικεία talenta. Σήμερα, στα διοικητικά συμβούλια υπερτερεί ένα φύλο: το 85 % των μη εκτελεστικών και 91,1 % των εκτελεστικών μελών των διοικητικών συμβουλίων είναι άνδρες, ενώ οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν μόλις το 15 % και το 8,9 % αντιστοίχως. Παρά την έντονη δημόσια συζήτηση και ορισμένες εθελοντικές πρωτοβουλίες σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, η κατάσταση δεν μεταβλήθηκε σημαντικά τα τελευταία χρόνια: η επιπρόσθετη μέση αύξηση του αριθμού των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια ήταν μόλις 0,6 ποσοστιαίες μονάδες ετησίως από το 2003.

Η προτεινόμενη οδηγία ορίζει ως στόχο να καλυφθεί από το υποεκπροσωπούμενο φύλο το 40 % των μη εκτελεστικών διοικητικών στελεχών των εταιρειών που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο ⁽³⁹⁾. Η πρόταση, που κρατά τις ισορροπίες, προτείνει να εφαρμόζεται ποσόστωση σε περίπτωση που υποψήφιος/-α, από το υποεκπροσωπούμενο φύλο, για μια θέση μέλους εποπτικού συμβουλίου, που διαθέτει τα ίδια προσόντα με υποψήφιο/-α του υπερεκπροσωπούμενου φύλου, κατά τρόπον ώστε να δίνεται προτεραιότητα στον/στην υποψήφιο/-α του υποεκπροσωπούμενου φύλου. Επιπλέον, δεν εφαρμόζεται στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (επιχειρήσεις με λιγότερους από 250 απασχολούμενους και ετήσιο παγκόσμιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ) και στις μη εισηγμένες εταιρείες. Επιπροσθέτως, τα κράτη μέλη που έχουν λάβει ήδη άλλα, εξίσου αποτελεσματικά μέτρα για την επίτευξη του στόχου του 40 %, προτού αρχίσει να ισχύει η οδηγία, δεν θα υποχρεούνται να εφαρμόσουν την ποσόστωση αυτή και μπορούν να συνεχίσουν την πολιτική τους.

Η κ. Viviane Reding, αντιπρόεδρος της Επιτροπής αρμόδια για θέματα δικαιοσύνης, θεμελιωδών δικαιωμάτων και ιθαγένειας, σε συνέντευξη Τύπου σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής για την καλύτερη εκπροσώπηση των δύο φύλων στα διοικητικά συμβούλια των εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιρειών.

Αποδοτικότητα των πόρων

Το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε, στα συμπεράσματά του για την οικονομική διακυβέρνηση, να προχωρήσει γρήγορα η εφαρμογή του χάρτη πορείας για μια αποδοτική ως προς τους πόρους Ευρώπη, αίτημα που διατυπώθηκε και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Τον Ιούνιο η Επιτροπή δρομολόγησε μια ευρωπαϊκή πλατφόρμα αποδοτικής χρήσης των πόρων που θα παρέχει βοήθεια και συμβουλές υψηλού επιπέδου σχετικά με μέτρα πολιτικής που έχουν σχεδιαστεί για να στρέψουν την ευρωπαϊκή οικονομία στον δρόμο της βιώσιμης ανάπτυξης. Πρωταρχικό καθήκον της πλατφόρμας είναι να προσδιοριστεί πώς θα επιτευχθούν τα ορόσημα και το όραμα που ξεδιπλώνεται στον χάρτη πορείας, συμπεριλαμβανομένου και του έσχατου στόχου για την αποσύνδεση της χρήσης των πόρων και του αντικτύπου της από την οικονομική μεγέθυνση. Η πλατφόρμα είναι μέρος μιας ευρύτερης κίνησης της Επιτροπής για να έρθουν πιο κοντά τα ενδιαφερόμενα μέρη και να προχωρήσει ο διάλογος για την αποδοτικότητα των πόρων και τις ευκαιρίες που υπάρχουν στο πεδίο αυτό. Η Επιτροπή έχει δρομολογήσει μια πλατφόρμα μέσω διαδικτύου για την αποδοτικότητα των πόρων, όπου προωθεί μια σειρά από ανταλλαγές και διαβουλεύσεις για θέματα μετάβασης προς μια πράσινη οικονομία, για δείκτες σχετικούς με την αποδοτικότητα των πόρων και τη στόχευση.

Στη διάρκεια του έτους, η Επιτροπή ενέκρινε και τις υπόλοιπες πρωτοβουλίες που εντάσσονται στην εμβληματική πρωτοβουλία για την αποδοτικότητα των πόρων. Στην ανακοίνωση της Επιτροπής «Καινοτομία για βιώσιμη ανάπτυξη: μια βιοοικονομία για την Ευρώπη» ⁽⁴⁰⁾ τίθεται ο στόχος για μια περισσότερο καινοτομική οικονομία, με χαμηλές εκπομπές, συμφιλίωση των απαιτήσεων για βιώσιμη γεωργία και αλιεία, ασφαλή τρόφιμα και της αειφόρου χρήσης των ανανεώσιμων βιολογικών πόρων για βιομηχανικές χρήσεις, ενώ θα εξασφαλίζεται η βιοποικιλότητα και η προστασία του περιβάλλοντος. Άλλες πρωτοβουλίες που εγκρίθηκαν αφορούν τη στρατηγική για τη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του κατασκευαστικού τομέα και δύο κανονισμούς για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου ⁽⁴¹⁾, και για την επαλήθευση των εκθέσεων και τη διαπίστευση των ελεγκτών στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου ⁽⁴²⁾.

Η αποδοτικότητα των πόρων κατέστη άξονας του νέου προγράμματος περιβαλλοντικής δράσης και εγκρίθηκαν ορισμένες πρωτοβουλίες με στόχο την αποδοτική χρήση των φυσικών πόρων, ιδίως υδατικών και εδαφικών (βλέπε το τμήμα για το περιβάλλον).

Αποτελεσματική διαχείριση

Στο πλαίσιο της ατζέντας για έξυπνη νομοθεσία, η Επιτροπή συνέχισε να βελτιώνει τον τρόπο χάραξης, εφαρμογής και αξιολόγησης της πολιτικής της. Με τις αλλαγές αυτές ενισχύθηκε η διαφάνεια και η λογοδοσία και προωθήθηκε η χάραξη πολιτικής επί τη βάση εξακριβωμένων στοιχείων.

Έξυπνη νομοθεσία

Σε συνέχεια της δέσμευσής της στην ανακοίνωση του 2010 «Έξυπνη νομοθεσία στην Ευρωπαϊκή Ένωση» ⁽⁴³⁾, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με θέμα την καταλληλότητα της νομοθεσίας της ΕΕ (τον Δεκέμβριο) ⁽⁴⁴⁾. Η νέα ανακοίνωση λαμβάνει υπόψη της την πρόοδο που έχει σημειωθεί και τα διδάγματα από το 2010. Βάσει αυτών, εντοπίζονται συγκεκριμένες ενέργειες για βελτίωση. Τα αποτελέσματα επανεξέτασης της πολιτικής της Επιτροπής για τη δημόσια διαβούλευση ⁽⁴⁵⁾ και η τελική έκθεση του «Προγράμματος δράσης για τη μείωση του διοικητικού φόρτου στην ΕΕ» ⁽⁴⁶⁾ επισυνάπτονται στην εν λόγω ανακοίνωση.

Η φωνή των πολιτών και των ενδιαφερόμενων μερών ενισχύθηκε με την αύξηση, από την αρχή του 2012, της ελάχιστης περιόδου για ανοικτές δημόσιες διαβουλεύσεις από 8 σε 12 εβδομάδες.

Η Επιτροπή συνέχισε να απλοποιεί τη νομοθεσία, έχοντας υποβάλει προτάσεις που υπερβαίνουν σημαντικά τον στόχο του 25 % που έχει τεθεί στο σχέδιο δράσης για τη μείωση του διοικητικού φόρτου ⁽⁴⁷⁾, εγκαίρως ώστε να επιτευχθεί ο εν λόγω στόχος από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την υπόλοιπη περίοδο του προγράμματος έως το τέλος του 2012.

Μια εκστρατεία με θέμα «Πώς να γράφετε με σαφήνεια» στηρίζει την πρωτοβουλία για έξυπνη νομοθεσία, αφού ενθαρρύνει και εκπαιδεύει το προσωπικό της Επιτροπής, ώστε τα κείμενα που συντάσσει να χαρακτηρίζονται από σαφήνεια. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή διέθεσε πολύγλωσσα εργαλεία και βοήθημα στους συντάκτες το 2012 και καθιέρωσε ετήσια βραβεία για το θέμα αυτό.

Η Επιτροπή έλαβε επίσης μέτρα για την ελαχιστοποίηση της κανονιστικής επιβάρυνσης για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις ⁽⁴⁸⁾. Σ' αυτά περιλαμβάνεται αναθεώρηση των σχετικών ευρωπαϊκών νομοθετικών πράξεων, ώστε να εξαιρεθούν οι πολύ μικρές εταιρείες από τον κανονιστικό φόρτο ή να προσαρμοστούν οι διατάξεις στις ανάγκες τους. Πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με τις ΜΜΕ στα κράτη μέλη, ώστε να συγκεντρωθούν παρατηρήσεις, καθώς και μια ευρύτερη δημόσια διαβούλευση για τον εντοπισμό των 10 πιο επιβαρυντικών νομοθετικών πράξεων από τη σκοπιά των ΜΜΕ.

Εκτίμηση επιπτώσεων

Η επιτροπή εκτίμησης επιπτώσεων —το όργανο που διασφαλίζει ότι οι εκτιμήσεις επιπτώσεων της Επιτροπής συμμορφώνονται με τα πρότυπα ποιότητας και διαδικασίας— εξέτασε 97 εκτιμήσεις επιπτώσεων και εξέδωσε 144 γνωμοδοτήσεις σχετικά με την ποιότητα τους, εκ των οποίων 47 αφορούσαν εκ νέου υποβληθείσες εκθέσεις. Προς επίρρωση της ανάλυσης των επιμέρους επιπτώσεων στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης προσέγγισης της Επιτροπής για τα οφέλη και τα κόστη, οριστικοποιήθηκαν νέες επιχειρησιακές κατευθύνσεις για την ανάλυση του αντικτύπου στην τομεακή ανταγωνιστικότητα και τις μικροεπιχειρήσεις.

Εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ

Το πιλοτικό σχέδιο «EU Pilot» λειτουργεί από τον Απρίλιο του 2008 με σκοπό την παροχή πιο γρήγορων και καλύτερων απαντήσεων σε ερωτήσεις που εγείρουν πολίτες ή επιχειρήσεις και λύσεων στα προβλήματα εκείνα που προκύπτουν από την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ. Επίσης, σχεδιάστηκε για τη βελτίωση της επικοινωνίας και της συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και των αρχών των κρατών μελών σχετικά με την εφαρμογή και τη μεταφορά του δικαίου της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο. Από τον Ιούνιο του 2012 όλα τα κράτη μέλη συμμετέχουν στον εν λόγω μηχανισμό επίλυσης προβλημάτων. Οι φάκελοι που υποβλήθηκαν στα κράτη μέλη από την Επιτροπή εντός του EU Pilot το 2012 αφορούσαν κυρίως περιβαλλοντικά ζητήματα (28 %), εσωτερική αγορά (14 %), τη φορολογία (12 %), κινητικότητα και μεταφορές (9 %) και δικαιосύννη, θεμελιώδη δικαιώματα και ιθαγένεια (8 %). Αυτοί οι τομείς πολιτικής αντιπροσωπεύουν το 71 % του συνόλου των αρχείων του σχεδίου «EU Pilot».

Το 2012 ο αριθμός των διαδικασιών παράβασης που κινήθηκαν αρχικά κατά των κρατών μελών λόγω εικαζόμενης παράβασης της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ ανήλθε σε 699 (αριθμός που αντιπροσωπεύει το πρώτο στάδιο της διαδικασίας κατά το οποίο αποστέλλεται προειδοποιητική επιστολή σύμφωνα με το άρθρο 258 της ΣΛΕΕ). Οι τομείς πολιτικής στους οποίους πραγματοποιήθηκαν οι περισσότερες έρευνες ήταν οι μεταφορές, τα περιβαλλοντικά θέματα και η υγεία και καταναλωτές, που αντιστοιχούν περίπου στο 60 % του συνόλου των υποθέσεων.

Η Επιτροπή, αφού κίνησε τις πρώτες διαδικασίες βάσει του άρθρου 260 παράγραφος 3 ΣΛΕΕ το 2011, κίνησε άλλες 35 διαδικασίες το 2012. Το συγκεκριμένο άρθρο, το οποίο θεσπίστηκε με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, αποτελεί την εξαίρεση του γενικού κανόνα ότι στα κράτη μέλη μπορεί να επιβληθεί χρηματική ποινή, μόνο αν με μια δεύτερη απόφαση του Δικαστηρίου διαπιστώνεται η μη συμμόρφωσή τους με την πρώτη απόφαση του Δικαστηρίου. Το άρθρο 260 παράγραφος 3 ΣΛΕΕ επιτρέπει την επιβολή οικονομικών κυρώσεων στα κράτη μέλη που δεν μεταφέρουν εγκαίρως οδηγίες από το πρώτο στάδιο στο οποίο η Επιτροπή παραπέμπει για πρώτη φορά το θέμα στο Δικαστήριο. Δεκαεπτά τέτοιες δίκες εκκρεμούσαν ενώπιον του Δικαστηρίου στα τέλη του 2012 κατά οκτώ κρατών μελών.

Επιστημονικές συμβουλές στη χάραξη πολιτικής

Το Κοινό Κέντρο Ερευνών (ΚΚΕρ), η επιστημονική υπηρεσία που διαθέτει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, παρείχε διαρκή στήριξη στη νομοπαρασκευαστική διαδικασία της ΕΕ για ένα ευρύ φάσμα πολιτικών. Το 2012 το ΚΚΕρ ανέλυσε ποικίλα θέματα όπως οι σύνθετες αλληλεξαρτήσεις του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα, οι πρακτικές συνέπειες της ταξινόμησης των ναυούλικών, σύμφωνα με τον ορισμό που προτείνει η Επιτροπή και ο αντίκτυπος στην αγορά από την εξόρυξη σχιστολιθικού φυσικού αερίου. Εργάστηκε πάνω στα πρότυπα διαλειτουργικότητας για τα ηλεκτρικά οχήματα, εγκαινίασε αποθετήριο για ξένα είδη, δοκίμασε την αντοχή των κτιρίων στους σεισμούς και διεξήγαγε εκστρατείες μέτρησης για να εξασφαλίσει ότι τα ευρωπαϊκά εργαστήρια είναι σε θέση να ανιχνεύουν πολύ μικρές συγκεντρώσεις ρύπων. Παρακολούθησε την ατμοσφαιρική ρύπανση, καθώς και φυσικούς και ανθρωπογενείς κινδύνους, όπως οι κίνδυνοι πλημμύρας και ξηρασίας, υποστήριξε δοκιμές προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε πυρηνικές εγκαταστάσεις και αξιολόγησε την ικανότητα καινοτομίας των κρατών μελών. Το ΚΚΕρ προσδιόρισε νέους τομείς όπου η επιστημονική στήριξη του μπορεί να δώσει αισθητά οφέλη, όπως οι οικολογικές βιομηχανίες, το δυναμικό των διυλιστηρίων, ο παροπλισμός πυρηνικών σταθμών και η διαχείριση των λεκανών απορροής ποταμών όπως του Δούναβη.

Εσωτερικός έλεγχος

Το 2012 η υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής διενήργησε ελέγχους σε διάφορες γενικές διευθύνσεις και αυτόνομα όργανα της ΕΕ για θέματα όπως διαχείριση και παρακολούθηση της κατανομής προσωπικού, ετήσια έκθεση δραστηριότητων, προθεσμίες πληρωμών, δεοντολογία και εφαρμογή της διαχείρισης κινδύνων. Περισσότερη προσοχή δόθηκε στις επιδόσεις στη διενέργεια εσωτερικών ελέγχων, ως παράγοντα που επιτρέπει στη διοίκηση να οργανώνει καλύτερα τους στόχους της με τη βέλτιστη χρήση των πόρων που διαθέτει.

Τον Οκτώβριο η υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου οργάνωσε εκδήλωση ευρείας κλίμακας στην οποία συναντήθηκαν πάνω από 500 επαγγελματίες του τομέα εσωτερικών ελέγχων από όλη την Ευρώπη, την Αφρική, την Ασία και τις ΗΠΑ. Το συνέδριο, αφιερωμένο στον έλεγχο επιδόσεων, είχε ως στόχο να συζητηθούν οι τρόποι με τους οποίους οι εσωτερικοί ελεγκτές του δημόσιου τομέα μπορούν να συμβάλουν σε μια αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη διαχείριση των οργανισμών τους. Η εκδήλωση διευκόλυνε την ανταλλαγή μεθοδολογιών και διδαγμάτων από επαγγελματίες του χώρου, ώστε να εμπλουτιστεί η κοινότητα των εσωτερικών ελεγκτών.

Εκσυγχρονισμός των δημόσιων διοικήσεων

Η ποιότητα της δημόσιας διοίκησης σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο συνιστά καθοριστικό στοιχείο της ανταγωνιστικότητας και σημαντικό παράγοντα παραγωγικότητας. Το πρόγραμμα ISA (Λύσεις διαλειτουργικότητας για τις ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις) ⁽⁴⁹⁾ είναι μοναδικό ως προς την προσφορά του στη διευκόλυνση της διασυνοριακής και διατομεακής συνεργασίας των δημόσιων διοικήσεων και μετατρέπει σε ευκαιρία την πρόκληση της αναδιάρθρωσης των διαδικασιών στον δημόσιο τομέα. Οι ενέργειες του ISA παρακινούν και στηρίζουν τις ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις στην περικοπή δαπανών μέσω λογισμικού που στηρίζεται στη διαλειτουργικότητα, την από κοινού χρήση και επανάχρηση.

Η Επιτροπή έχει δρομολογήσει μια νέα και φιλόδοξη στρατηγική, για την e-Επιτροπή 2012–2015, που στοχεύει στην ενίσχυση της επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας και στην εξασφάλιση της συνέχειας των υπηρεσιών πληροφορικής της Επιτροπής, στην περιστολή των δαπανών και στη δημιουργία αξίας, στη συμβολή στη μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων, στη βελτίωση της διαφάνειας και την εξάλειψη των ψηφιακών φραγμών μεταξύ των δημόσιων διοικήσεων στην Ευρώπη. Για την υποστήριξη της επικοινωνίας σε απευθείας σύνδεση με τους πολίτες και μεταξύ των διοικήσεων, η Επιτροπή αναπτύσσει ένα νέο εργαλείο αυτόματης μετάφρασης (MT@EC) για το οποίο λαμβάνεται ως βάση το έργο των μεταφραστών της Επιτροπής (προς το παρόν έχουν τροφοδοτηθεί 650 εκατομμύρια προτάσεις σε 23 γλώσσες). Εντός της υπηρεσίας χρησιμοποιείται, από τα μέσα του 2012, σε μικρή κλίμακα μια πρώτη έκδοση αυτού του λογισμικού, το οποίο θα είναι πλήρως επιχειρησιακό έως τα μέσα του 2013.

Ανοικτή και δίκαιη εσωτερική αγορά

Η 20ή επέτειος της ενιαίας αγοράς — Η Πράξη για την Ενιαία Αγορά II

Το 2012 είναι η 20ή επέτειος δημιουργίας της ενιαίας αγοράς. Πολλά τα επιτεύγματα. Για τους ευρωπαίους καταναλωτές, η εσωτερική αγορά σημαίνει περισσότερες δυνατότητες επιλογής σε χαμηλότερες τιμές. Η ενιαία αγορά έδωσε τη δυνατότητα στους πολίτες να ταξιδεύουν ελεύθερα, να εγκαθίστανται και να εργάζονται όπου επιθυμούν. Έχει δώσει την ευκαιρία στους νέους να σπουδάζουν στο εξωτερικό — πάνω από 2,5 εκατομμύρια σπουδαστές έχουν αξιοποιήσει την ευκαιρία αυτή την τελευταία 25ετία. Για τα 23 εκατομμύρια εταιρείες στην ΕΕ η ενιαία αγορά σημαίνει πρόσβαση σε 500 εκατομμύρια καταναλωτές και πραγματοποίηση ξένων επενδύσεων. Υπάρχουν σαφή τεκμήρια: μια ισχυρή, βαθιά και ολοκληρωμένη ενιαία αγορά οδηγεί σε ανάπτυξη, δημιουργεί θέσεις εργασίας και παρέχει ευκαιρίες στους ευρωπαίους πολίτες, οι οποίες δεν υπήρχαν πριν από 20 χρόνια.

*Ο κ. Michel Barnier,
επίτροπος για την
εσωτερική αγορά και τις
υπηρεσίες, κατά την έναρξη
της εβδομάδας για την
ενιαία αγορά 2012.*

Η ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς αποτελεί μια συνεχή διαδικασία και βρίσκεται στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού αναπτυξιακού προγράμματος για την αντιμετώπιση της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης. Αυτό είναι το σκεπτικό που συνοδεύει τις προτάσεις που υπέβαλε η Επιτροπή τον Οκτώβριο στη δεύτερη «Πράξη για την Ενιαία Αγορά» στην οποία παρουσιάζει 12 σημαντικές δράσεις που πρέπει να αναληφθούν ταχύτατα από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Αυτές οι δράσεις επικεντρώνονται σε τέσσερις κύριες κινητήριες δυνάμεις για την ανάπτυξη, την απασχόληση και την εμπιστοσύνη: ολοκληρωμένα δίκτυα· διασυννοριακή κινητικότητα των πολιτών και των επιχειρήσεων· ψηφιακή οικονομία· και δράσεις που ενισχύουν τη συνοχή και τα οφέλη για τους καταναλωτές.

Η Πράξη για την Ενιαία Αγορά II ακολούθησε μια πρώτη σειρά μέτρων που παρουσίασε η Επιτροπή το 2011 —την «Πράξη για την ενιαία αγορά I»— και άνοιξε ένα καινούργιο κεφάλαιο όσον αφορά μια διαδικασία προς την κατεύθυνση της πληρέστερης και περισσότερο ολοκληρωμένης ενιαίας αγοράς.

Η Πράξη για την Ενιαία Αγορά II περιλαμβάνει δράσεις στους ακόλουθους τομείς:

- Δίκτυα μεταφορών και ενέργειας: αποδοτικά και πλήρως ολοκληρωμένα δίκτυα μεταφορών και ενέργειας αποτελούν τη σπονδυλική στήλη της ενιαίας αγοράς. Οι ευκαιρίες που προσφέρονται από το Ταμείο Συνοχής και τα διαρθρωτικά ταμεία πρέπει να συνοδεύονται από σταθερή προσήλωση στον ανταγωνισμό, την επιλογή και τις υπηρεσίες υψηλής ποιότητας σε όλη την ΕΕ. Για να γίνει το όραμα αυτό πραγματικότητα, η Επιτροπή προτείνει:
  - › δράση για το άνοιγμα στον ανταγωνισμό των εσωτερικών σιδηροδρομικών μεταφορών επιβατών εντός της ΕΕ·
  - › βελτίωση της ενιαίας αγοράς για τις θαλάσσιες μεταφορές·

- › μέτρα για την επίσπευση της δημιουργίας του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού·
  - › δράσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας της ΕΕ στον τομέα της ενέργειας.
- Κινητικότητα των πολιτών και των επιχειρήσεων: η ελεύθερη κυκλοφορία διά μέσου των συνόρων αποτελεί την κατεξοχήν βάση της ενιαίας αγοράς και ένα από τα θεμέλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν πρακτικά και νομικά εμπόδια στην κινητικότητα των πολιτών, των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και της χρηματοδότησης των επενδύσεων. Με την Πράξη για την Ενιαία Αγορά II, η Επιτροπή προτείνει:
- › την ανάπτυξη της πύλης EURES (αναζήτηση εργασίας), ώστε να αποτελέσει εργαλείο διασυνοριακής τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας και προσλήψεων·
  - › τη θέπιση διατάξεων για την κινητοποίηση μακροπρόθεσμων επενδυτικών κεφαλαίων προς ιδιωτικές επιχειρήσεις και μακροπρόθεσμα έργα·
  - › τον εκσυγχρονισμό των διαδικασιών αφερεγγυότητας, ξεκινώντας με τις διασυνοριακές περιπτώσεις, και συμβολή στο ρυθμιστικό περιβάλλον, ώστε να δίδεται μια δεύτερη ευκαιρία στους πτωχεύοντες επιχειρηματίες.
- Ψηφιακή οικονομία: με την οικονομική της βαρύτητα και τις σημαντικές δευτερογενείς συνέπειες, για παράδειγμα όσον αφορά την παραγωγικότητα και την αντιμετώπιση κοινωνικών προκλήσεων, η επανάσταση στην ψηφιακή οικονομία είναι μια ευκαιρία που δεν πρέπει να χαθεί. Η Επιτροπή, στο πλαίσιο του έργου της για την ολοκλήρωση της ψηφιακής ενιαίας αγοράς μέχρι το 2015, πρότεινε:
- › τη διευκόλυνση του ηλεκτρονικού εμπορίου στην ΕΕ, μέσω της ευκολότερης, πιο αξιόπιστης και ανταγωνιστικότερης χρήσης των υπηρεσιών πληρωμών·
  - › την αντιμετώπιση της βασικής αιτίας έλλειψης επενδύσεων στην ευρυζωνική σύνδεση υψηλής ταχύτητας, δηλαδή το κόστος έργων τεχνικής υποδομής·
  - › την καθιέρωση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στις διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων —που αποδεδειγμένα οδηγεί σε εξοικονόμηση χρήματος.
- Κοινωνική επιχειρηματικότητα, συνοχή και εμπιστοσύνη των καταναλωτών: η επιτυχία της ενιαίας αγοράς είναι επίσης αποτέλεσμα της οικονομικής και της κοινωνικής συμμετοχής στην οποία μπορεί να οδηγήσει. Οι καταναλωτές πρέπει να έχουν τη βεβαιότητα και όλοι οι πολίτες, σε όλες τις χώρες της ΕΕ, τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που προσφέρει η ενιαία αγορά. Η Επιτροπή προτίθεται να συνεχίσει την επιδίωξη αυτού του στόχου με τη χρήση συγκεκριμένων εργαλείων της εσωτερικής αγοράς, μεταξύ άλλων:
- › βελτίωση των κανόνων για την ασφάλεια των προϊόντων και πραγματική εφαρμογή των κανόνων αυτών·
  - › μέτρα για τη διασφάλιση της ευρείας πρόσβασης σε τραπεζικούς λογαριασμούς, διαφανείς και συγκρίσιμες προμήθειες και έξοδα και ευκολότερη αλλαγή τραπεζικού λογαριασμού.

Η 20ή επέτειος της ενιαίας αγοράς

Το 2012 ήταν η 20ή επέτειος από τη δημιουργία της ενιαίας αγοράς, η οποία συνίσταται στην ελεύθερη κυκλοφορία ανθρώπων, αγαθών, υπηρεσιών και κεφαλαίων. Στα 20 χρόνια της ύπαρξής της η ενιαία αγορά έχει να επιδείξει πολλά επιτεύγματα, αλλά η ολοκλήρωσή της βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη και τελειοποιείται, αναβαθμίζεται και επεκτείνεται διαρκώς, όπου χρειάζεται.

Για την επέτειο αυτή πραγματοποιήθηκαν μια σειρά εκδηλώσεων στα 27 κράτη μέλη την εβδομάδα από 15 έως 20 Οκτωβρίου 2012. Οι εκδηλώσεις περιλάμβαναν φόρουμ, εκθέσεις, συνέδρια, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές. Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων αυτών, ήρθαν σε επαφή ευρωπαίοι πολίτες και επιχειρηματίες με μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και τα κράτη μέλη και είχαν την ευκαιρία να συζητήσουν για το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον της ενιαίας αγοράς.

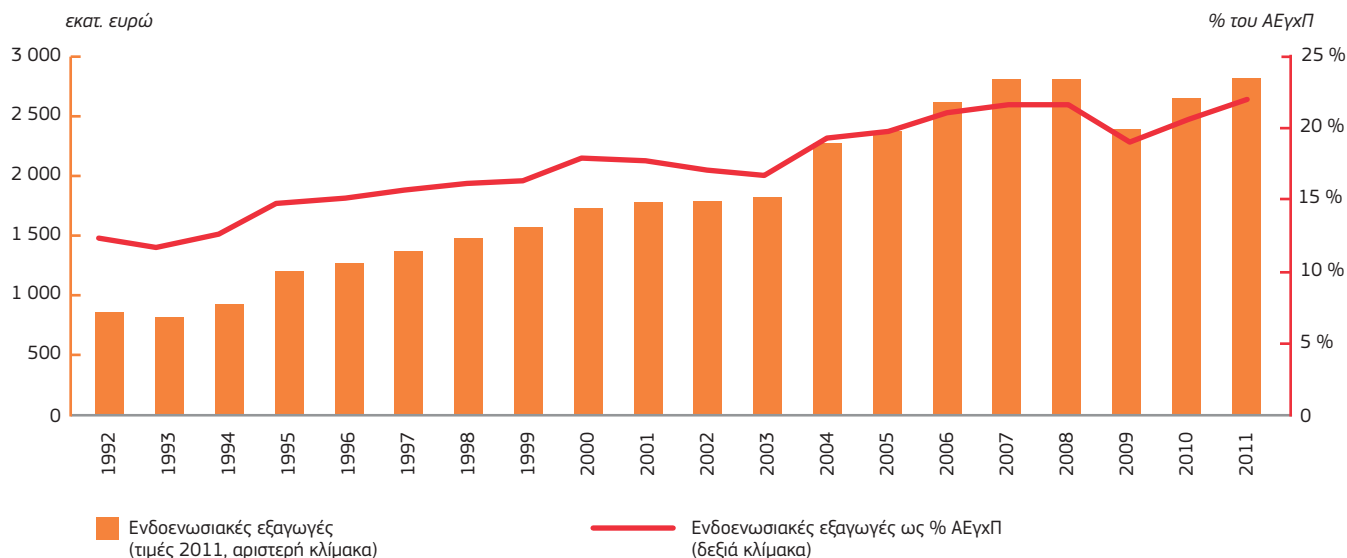
Ο κ. Michel Barnier,
επίτροπος για την
εσωτερική αγορά και τις
υπηρεσίες, με τους νικητές
του διαγωνισμού
«Generation 1992».

Διαγωνισμός «Generation 1992»

Ο διαγωνισμός «Generation 1992» είναι ένας διαγωνισμός στον οποίο οι σημερινοί εικοσάχρονοι, που μεγάλωσαν στην ενιαία αγορά, υπέβαλαν βίντεο, φωτογραφίες, κινούμενα σχέδια, δοκίμια ή εφαρμογές για έξυπνα τηλέφωνα σχετικά με το τι σημαίνει η ενιαία αγορά της Ευρώπης για τη γενιά τους. Οι νικητές παρέλαβαν τα βραβεία τους στην αποχαιρετιστήρια εκδήλωση της εβδομάδας ενιαίας αγοράς.

ΕΝΔΟΕΝΩΣΙΑΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΕΤΑΞΥ 1992 ΚΑΙ 2011

Το ενδοενωσιακό εμπόριο εμπορευμάτων μεταξύ 1992 και 2011 χάρη στην ενιαία αγορά σημείωσε θεαματική αύξηση, φθάνοντας από τα 800 στα 2 800 δισεκατ. ευρώ. Αυξήθηκε δηλαδή από 12 % σε 22 % του ΑΕγχΠ της Ένωσης.

Πηγές: Eurostat, AMECO.

Εσωτερική αγορά ενέργειας ⁽⁵⁰⁾

Στα τέλη του 2012 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Για την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ενέργειας» ⁽⁵¹⁾. Η εν λόγω ανακοίνωση εξετάζει σε ποιο στάδιο θα βρίσκεται η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας έως το 2014 και ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειές τους για να υπογραμμίσουν τα οφέλη από την εσωτερική αγορά ενέργειας για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Στην ανακοίνωση αναγνωρίζεται η ανάγκη για περισσότερες ενέργειες σε πολλούς τομείς, όπως η προστασία των καταναλωτών, η ενίσχυση των υφιστάμενων κανόνων και η επένδυση στον εκσυγχρονισμό των ενεργειακών υποδομών, ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα ενεργειακά συστήματα της Ευρώπης είναι κατάλληλα για τον 21ο αιώνα.

Πρώθηση του θεμιτού ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά

Σε όλο το 2012 η Επιτροπή εξακολούθησε να διασφαλίζει τη λειτουργία του ανταγωνισμού μέσω της επαγρύπνησής της στην επιβολή των κανόνων της ΕΕ για τον ανταγωνισμό. Η πολιτική για τον ανταγωνισμό βοήθησε στη διατήρηση συνθηκών ισότιμου ανταγωνισμού στην αγορά, εξασφαλίζοντας ότι οι καταναλωτές και οι νομοταγείς εταιρείες ωφελούνται από μια αγορά στην οποία επικρατεί ο ανταγωνισμός —όσον αφορά καλύτερες τιμές, μεγαλύτερη επιλογή σε καινοτομικά προϊόντα και προφύλαξη από στρεβλωτικές κρατικές ενισχύσεις.

Συμπράξεις (καρτέλ)

Τα καρτέλ συνιστούν τη σοβαρότερη παραβίαση του δικαίου περί ανταγωνισμού. Εμποδίζουν την υγιή λειτουργία των αγορών και ζημιώνουν τους καταναλωτές, τις εταιρείες και την οικονομία. Διατηρούν τις τιμές τεχνητά υψηλές, καταπνίγουν την καινοτομία και δημιουργούν παράνομο κατακερματισμό της ενιαίας αγοράς. Το 2012 η καταπολέμηση των καρτέλ εξακολούθησε να είναι προτεραιότητα της Επιτροπής.

Η Επιτροπή εξέδωσε τέσσερις αποφάσεις κατά των μεγάλων καρτέλ με πρόστιμα άνω των 1,8 δισεκατ. ευρώ. Τα καρτέλ αυτά δραστηριοποιούνταν σε πολλά κράτη μέλη, με τη συμμετοχή πολλών εταιρειών, για σχετικά μεγάλες χρονικές περιόδους. Η Επιτροπή αποκάλυψε αρκετά καρτέλ που είχαν δημιουργηθεί με σκοπό τον καθορισμό τιμών και επέβαλε πρόστιμο στους συμπράττοντες όπως, μεταξύ άλλων, σε φορείς παροχής υπηρεσιών διαμετακόμισης εμπορευμάτων ή κατασκευαστές παραθύρων.

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμα σε επτά διεθνείς ομίλους εταιρειών, ύψους συνολικά 1,47 δισεκατ. ευρώ για τη συμμετοχή σε καρτέλ στον τομέα των σωλήνων καθοδικών ακτίνων. Τα καρτέλ αυτά λειτουργούσαν για πάνω από δεκαετία. Ήταν από τα πιο οργανωμένα καρτέλ που είχε ποτέ διερευνήσει η Επιτροπή. Οι πρακτικές τους ήταν από τις πλέον επιζήμιες για τον ανταγωνισμό, μεταξύ άλλων καθορισμός τιμών, καταμερισμός της αγοράς, κατανομή πελατών, συντονισμός παραγωγής και παραγωγικής ικανότητας και ανταλλαγές ευαίσθητων εμπορικών πληροφοριών. Το πρόστιμο αντανάκλα τη σοβαρότητα της παράβασης της νομοθεσίας και είναι το μεγαλύτερο που έχει ποτέ επιβληθεί από την Επιτροπή έως σήμερα. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, ορισμένες εταιρείες ωφελήθηκαν από μείωση των προστίμων, διότι βοήθησαν την Επιτροπή με πληροφορίες βάσει του προγράμματος επιεικούς μεταχείρισης.

Αντιμονοπωλιακή νομοθεσία

Εκτός από τα καρτέλ, και άλλα είδη συμπεριφοράς που θίγουν τον ανταγωνισμό —όπως η κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης— έχουν επιζήμιες συνέπειες για την ενιαία αγορά και τους καταναλωτές. Τέτοιου είδους συμπεριφορά περιορίζει τα κίνητρα των εταιρειών για παροχή νέων ή καλύτερων προϊόντων και υπηρεσιών σε ανταγωνιστικές τιμές και, κατά συνέπεια, υποχρεώνει τους καταναλωτές να πληρώσουν περισσότερα για ενδεχομένως χαμηλότερη ποιότητα.

Επιβολή της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας

Το 2012 η Επιτροπή αποδέχθηκε τις δεσμεύσεις της Apple και τεσσάρων άλλων κορυφαίων διεθνών εκδοτικών ομίλων —της Hachette Livre, μέλους του γαλλικού ομίλου Lagardère· του Harper Collins, ιδιοκτησίας News Corporation των ΗΠΑ· του Simon & Schuster του ομίλου CBS, επίσης των ΗΠΑ· και του Macmillan, μέλους του γερμανικού εκδοτικού ομίλου Georg von Holtzbrinck— σε σχέση με εικαζόμενες παραβάσεις στην αγορά για τα ηλεκτρονικά βιβλία στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ).

Η Επιτροπή εξέφρασε ανησυχίες για το ότι οι εταιρείες αυτές μπορεί να συνετέλεσαν στον περιορισμό του ανταγωνισμού στις τιμές λιανικής πώλησης των ηλεκτρονικών βιβλίων στον ΕΟΧ, κατά παράβαση των αντιμονοπωλιακών κανόνων της ΕΕ. Δεδομένου ότι η αγορά αυτή είναι αναδυόμενη στην Ευρώπη, και εξαιρετικά δυναμική, ήταν ανάγκη να ληφθούν γρήγορα και αποφασιστικά μέτρα.

Προς απάντηση στις ανησυχίες της Επιτροπής, οι εταιρείες προσφέρθηκαν να τερματίσουν τις συμφωνίες εμπορικής αντιπροσωπείας και να εξαιρέσουν ορισμένες ρήτρες στις συμφωνίες αυτές τα προσεχή πέντε χρόνια. Οι εκδότες προσφέρθηκαν επίσης να αφήσουν τους λιανοπωλητές ελεύθερους να προσφέρουν εκπτώσεις στα ηλεκτρονικά βιβλία, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, για περίοδο δύο ετών.

Οι δεσμεύσεις που πρότειναν οι εταιρείες αυτές θα αποκαταστήσουν τις κανονικές συνθήκες ανταγωνισμού στη νέα αυτή και δυναμικά εξελισσόμενη αγορά, προς όφελος των αγοραστών και αναγνωστών ηλεκτρονικών βιβλίων.

Η Επιτροπή κατέστησε νομικά δεσμευτικές τις δεσμεύσεις που υπέβαλε η Thomson Reuters για τη δημιουργία νέας άδειας, που θα επιτρέπει στους πελάτες, έναντι μηνιαίας συνδρομής, να χρησιμοποιούν τους κωδικούς Reuters Instrument Codes (RICs) για δεδομένα που αντλούνται από ανταγωνιστές της Thomson Reuters. Η Επιτροπή έχει την υποψία ότι η Thomson Reuters θα μπορούσε να κάνει κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της στην αγορά ενοποιημένων διαβιβάσεων πληροφοριών σε πραγματικό χρόνο μέσω των πρακτικών που εφαρμόζει για τη χορήγηση αδειών, κατά παράβαση των αντιμονοπωλιακών κανόνων της ΕΕ. Οι δεσμεύσεις που προσφέρθηκαν από την Thomson Reuters θα ενισχύσουν τον ανταγωνισμό στην εν λόγω αγορά. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που χρησιμοποιούν τους κωδικούς Reuters Instrument Codes θα είναι πλέον σε θέση να στραφούν σε άλλους παρόχους ευκολότερα.

Η Επιτροπή ξεκίνησε επίσης μια σειρά νέων ερευνών σε σημαντικές αγορές. Στα παραδείγματα περιλαμβάνεται και η έρευνα σε διατλαντική κοινοπραξία μεταξύ ορισμένων επιβατικών αερογραμμών ή οι έρευνες στον τομέα των κατασκευαστών κινητών τηλεφώνων, που εξετάζουν αν η συμπεριφορά ορισμένων κατόχων τυποποιημένων βασικών ευρεσιτεχνιών μπορεί να αντιστοιχεί σε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης. Η Επιτροπή μελετά επίσης και άλλες νέες υποθέσεις που αφορούν τηλεπικοινωνίες, μεταφορές, ενέργεια και φαρμακευτικά προϊόντα.

Συγχωνεύσεις

Το 2012 η Επιτροπή ενέκρινε 253 πράξεις συγχωνεύσεων και απαγόρευσε μόνο μία.

- Στις εκκαθαρισθείσες συγχωνεύσεις στον τομέα των τηλεπικοινωνιών περιλαμβάνεται η εξαγορά της Motorola Mobility, μιας εταιρείας ανάπτυξης έξυπνων τηλεφώνων και τάμπλετ, από την Google, τη μεγαλύτερη παγκοσμίως εταιρεία για αναζήτηση και διαφήμιση στο διαδίκτυο και κατασκευάστρια του Android, ενός από τα πλέον δημοφιλή λειτουργικά συστήματα κινητής τηλεφωνίας. Η Επιτροπή ενέκρινε την πράξη συγχώνευσης, διότι δεν θα τροποποιούσε σημαντικά την κατάσταση της αγοράς στον ΕΟΧ ούτε κανένα σημαντικό τμήμα της σε ό,τι αφορά τα λειτουργικά συστήματα και τις ευρεσιτεχνίες για τις συσκευές αυτές.
- Υπό προϋποθέσεις εγκρίθηκε η απόκτηση του ελέγχου της βρετανικής ED & F MAN, της δεύτερης μεγαλύτερης εμπορικής επιχείρησης παγκοσμίως και δευτερευόντως παραγωγού ζάχαρης, από τη γερμανική Südzucker, τον μεγαλύτερο παραγωγό ζάχαρης στην Ευρώπη. Η έγκριση δόθηκε υπό την προϋπόθεση ότι η ED & F MAN θα πωλήσει τις μετοχές που διαθέτει στη μεγαλύτερη και πλέον σύγχρονη μονάδα παραγωγής που βρίσκεται στο Brindisi. Αυτό θα επιτρέψει επαρκή ανταγωνισμό στην αγορά.

Ο κ. Joaquín Almunia, αντιπρόεδρος της Επιτροπής αρμόδιος για θέματα ανταγωνισμού, συμμετείχε στο ευρωπαϊκό φόρουμ για τον ανταγωνισμό.

- Δεκτή υπό προϋποθέσεις έγινε επίσης συγκέντρωση στον τομέα του ανοξείδωτου χάλυβα που αφορά την απόκτηση του ελέγχου της Inoxum, θυγατρικής της γερμανικής ThyssenKrupp, από τη φινλανδική εταιρεία ανοξείδωτου χάλυβα Outokumpu. Από την έρευνα της Επιτροπής διαπιστώθηκε ότι θα συγχωνεύονταν, στην αγορά ΕΟΧ προϊόντων χάλυβα ψυχρής έλασης, ο πρώτος και ο δεύτερος μεγαλύτερος παίκτης και θα δημιουργούνταν ένας κολοσσός τρεις και πέντε φορές μεγαλύτερος από τον επόμενο στη σειρά ανταγωνιστή του. Η έγκριση δόθηκε υπό την προϋπόθεση ότι θα εκχωρείτο το εργοστάσιο χάλυβα της Inoxum στο Terni όπως και ορισμένα κέντρα διανομής στην Ευρώπη, ώστε να εξασφαλιστεί ότι εταιρεία που θα προέλθει από τη συγχώνευση θα αντιμετωπίζει επαρκή ανταγωνισμό.

Στην αρχή του έτους η Επιτροπή απαγόρευσε τη συγχώνευση Deutsche Börse και NYSE Euronext. Αν δινόταν σύμφωνη γνώμη, η συγχώνευση θα είχε ως αποτέλεσμα οιονεί μονοπώλιο στα διαπραγματεύσιμα ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά παράγωγα, όπου οι δύο εταιρείες έλεγχαν πάνω από το 90 % της παγκόσμιας αγοράς. Η απαγόρευση είχε ως σκοπό την προστασία της ευρωπαϊκής οικονομίας από τις δυσμενείς συνέπειες ενός συνδυασμού που πρακτικά θα σήμαινε την εξάλειψη κάθε πραγματικού ανταγωνισμού στην αγορά, και θα έβλαπτε σημαντικά τους πελάτες.

Κρατικές ενισχύσεις

Η Επιτροπή δρομολόγησε το 2012 μια εκτεταμένη μεταρρύθμιση, που αποσκοπούσε στον εκσυγχρονισμό των κανόνων για τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων —την πρωτοβουλία για τον εκσυγχρονισμό των κρατικών ενισχύσεων (SAM — State Aid Modernisation) ⁽⁵²⁾.

Η πρωτοβουλία αυτή έχει τρεις κύριους στόχους: να εξασφαλίσει ότι οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις υποστηρίζουν τη διατηρήσιμη, έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»· να δοθεί προτεραιότητα στην επιβολή του νόμου σε περιπτώσεις που έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην ενιαία αγορά· και να γίνει ορθολογικότερη η διαδικασία λήψης αποφάσεων της Επιτροπής.

Για να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί, η Επιτροπή θα εστιαστεί ακόμη περισσότερο στις «καλές ενισχύσεις»: αποτελεσματικές και καλά σχεδιασμένες ενισχύσεις που αντιμετωπίζουν πραγματικές αδυναμίες της αγοράς και λειτουργούν πραγματικά ως κίνητρα. Η επαγρύπνησή της θα είναι ακόμη μεγαλύτερη όσον αφορά τις «κακές ενισχύσεις» που λειτουργούν ως επιζήμιες επιδοτήσεις παραγκωνισμού των ιδιωτικών επενδύσεων ή βοηθούν στην επιβίωση αναποτελεσματικών και μη βιώσιμων επιχειρήσεων στην αγορά. Ταυτόχρονα, ο εκσυγχρονισμός των κρατικών ενισχύσεων πρέπει να συμβάλει στις προσπάθειες των κρατών μελών προς μια πιο αποδοτική χρήση των δημόσιων οικονομικών στο πλαίσιο της δημοσιονομικής εξυγίανσης. Η κρίση του δημόσιου χρέους και της ανεπάρκειας των δημοσίων πόρων υπογραμμίζει τη σημασία της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των δημοσίων δαπανών, περιλαμβανομένων των κρατικών ενισχύσεων. Τα κύρια στοιχεία της δέσμης μεταρρυθμίσεων θα πρέπει να έχουν τεθεί σε εφαρμογή έως το τέλος του 2013.

Το 2012 η Επιτροπή έλαβε μια σειρά αποφάσεων οι οποίες θα συμβάλουν στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της καινοτομίας στην Ευρώπη:

- ▶ Εγκρίθηκε ένα καθεστώς στήριξης για το Ηνωμένο Βασίλειο για επενδύσεις σε ευρυζωνικά δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA), «BDUK». Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην υποστήριξη τοπικών έργων σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, όπου τα δίκτυα αυτά θα ήταν απίθανο να αναπτυχθούν με εμπορικούς όρους. Εξάλλου, η Επιτροπή ενέκρινε καθεστώς στήριξης ύψους 2 δισεκατ. ευρώ με σκοπό την προώθηση της ανάπτυξης ευρυζωνικών δικτύων NGA σε περιοχές της Βαυαρίας οι οποίες σήμερα υποεξυπηρετούνται, το οποίο θα εγγυάται την παροχή στήριξης μόνο σε περιοχές όπου δεν προβλέπεται στο εγγύς μέλλον η ανάπτυξη εμπορικού NGA. Τα δύο αυτά καθεστώτα είναι ένα σημαντικό βήμα προς την επίτευξη του στόχου της ΕΕ για το ψηφιακό θεματολόγιο καθώς και ισχυρή ώθηση για την ανάπτυξη και στις δύο περιοχές.
- ▶ Η Επιτροπή ενέκρινε ένα αυστριακό καθεστώς στήριξης της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, το λεγόμενο «2012 Green Electricity Act» (Πράξη για τον πράσινο ηλεκτρισμό, 2012), που έχει ως σκοπό να βοηθήσει την Αυστρία στην επίτευξη, μέχρι το 2020, του υποχρεωτικού εθνικού στόχου για την ανανεώσιμη ενέργεια. Επίσης, ενέκρινε καθεστώς του Ηνωμένου Βασιλείου προς υποστήριξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή θερμότητας στη Βόρεια Ιρλανδία, σύμφωνα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» για διατηρήσιμη ανάπτυξη.
- ▶ Η Επιτροπή ενέκρινε δημόσια χρηματοδότηση ύψους 3 δισεκατ. λιρών στερλινών από το Ηνωμένο Βασίλειο για τη δημιουργία μιας τράπεζας επενδύσεων σε έργα φιλικά προς το περιβάλλον: την Green Investment Bank (Τράπεζα Πράσινων Επενδύσεων). Ο στόχος είναι η μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στο Ηνωμένο Βασίλειο με την επιτάχυνση της ανάπτυξης μιας «πράσινης οικονομίας». Η αποστολή της τράπεζας είναι να επενδύει σε σχέδια σε πρωτοποριακούς, φιλικούς προς το περιβάλλον τομείς για τους οποίους έχει εντοπιστεί έλλειμμα στην αγορά.

Παράλληλα, η Επιτροπή εξακολούθησε να επικαιροποιεί και να βελτιώνει τους κανόνες ανταγωνισμού σε ορισμένους τομείς πολιτικής:

- ▶ Η Επιτροπή ενέκρινε κανονισμό de minimis για τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ) ⁽⁵³⁾. Ο κανονισμός εξαιρεί, από τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις, ενίσχυση ύψους έως 500 000 ευρώ ανά επιχείρηση για περίοδο τριών ετών, η οποία χορηγείται ως αντιστάθμιση για την παροχή υπηρεσιών ΥΓΟΣ. Ο νέος κανονισμός αποτελεί σημαντική απλούστευση τόσο για τις δημόσιες αρχές όσο και για τους παρόχους υπηρεσιών, διότι θα μειώσει σημαντικά τον διοικητικό φόρτο για τη χορήγηση κρατικής αντιστάθμισης για τις ΥΓΟΣ και, συγχρόνως, θα αυξήσει την ασφάλεια δικαίου.
- ▶ Η Επιτροπή έχει θεσπίσει κανόνες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για το κόστος της βιομηχανίας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας των δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου της ΕΕ (ΣΕΔΕ). Το νέο πλαίσιο επιτρέπει στα κράτη μέλη να αποζημιώνουν ορισμένους χρήστες έντασης ηλεκτρικής ενέργειας, όπως οι παραγωγοί χάλυβα και αλουμινίου, για ένα μέρος της αύξησης του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας που αναμένεται να προκύψει από την αλλαγή στο ΣΕΔΕ της ΕΕ από το 2013 και μετά. Οι κανόνες εξασφαλίζουν ότι τα εθνικά μέτρα στήριξης είναι σχεδιασμένα κατά τρόπο που να διατηρεί τον στόχο της ΕΕ για περιορισμό του διοξειδίου του άνθρακα στην ευρωπαϊκή οικονομία και να διασφαλίζει ισότιμους όρους ανταγωνισμού μεταξύ ανταγωνιστών στην εσωτερική αγορά.

Δικαστικός έλεγχος των αποφάσεων της Επιτροπής στον τομέα του ανταγωνισμού

Το 2012 χαρακτηρίστηκε επίσης από ορισμένες σημαντικές αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα Δικαστήρια επιβεβαίωσαν πρόσφατα πολλά θεμελιώδη ζητήματα για την πρακτική σε θέματα ανταγωνισμού. Για παράδειγμα, το Γενικό Δικαστήριο επικύρωσε τις βασικές συνιστώσες της πολιτικής της Επιτροπής ως προς την επιβολή προστίμων, όπως καθορίστηκαν στις κατευθυντήριες γραμμές του 2006, σε τρεις υποθέσεις που εκδίκασε: χλωρικό νάτριο ⁽⁵⁴⁾, διεθνείς μεταφορείς ⁽⁵⁵⁾ και ελαστικά χλωροπρενίου ⁽⁵⁶⁾. Οι αποφάσεις αυτές ενισχύουν τη θέση της Επιτροπής και εδραιώνουν την ασφάλεια δικαίου.

Στον αντιμονοπωλιακό τομέα, η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου στην υπόθεση MasterCard είναι ιδιαίτερα σημαντική. Το Δικαστήριο επιβεβαίωσε τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι οι διασυννοριακές διαπραγματευτικές προμήθειες που χρέωνε η MasterCard για τις καταναλωτικές χρεωστικές και πιστωτικές κάρτες περιορίζουν τον ανταγωνισμό επειδή διογκώνουν το κόστος αποδοχής της κάρτας από τους εμπόρους, χωρίς κανένα όφελος για τους καταναλωτές ⁽⁵⁷⁾.

Το Γενικό Δικαστήριο επικύρωσε επίσης σε μεγάλο βαθμό την απόφαση της Επιτροπής του 2009 να επιβάλει πρόστιμα στον όμιλο E.ON και GDF Suez, επειδή συνήψαν και διατήρησαν συμφωνία καταμερισμού της αγοράς, στις γαλλικές και γερμανικές αγορές φυσικού αερίου. Επιβεβαιώνοντας ότι η Επιτροπή ορθώς διαπίστωσε ότι η συμπεριφορά των επιχειρήσεων παραβίασε την ευρωπαϊκή νομοθεσία περί ανταγωνισμού, το Δικαστήριο έστειλε ισχυρό μήνυμα ότι οι κυρίαρχοι φορείς εκμετάλλευσης στον τομέα του φυσικού αερίου δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούν ανταγωνιστικές πρακτικές για να αντισταθμίσουν τις προσπάθειες για απελευθέρωση της αγοράς ⁽⁵⁸⁾.

Η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου για τη Microsoft ουσιαστικά επικύρωσε την απόφαση της Επιτροπής του 2008 για την επιβολή προστίμου στη Microsoft λόγω μη συμμόρφωσης με την απόφαση Microsoft της Επιτροπής του 2004. Αυτή ήταν η πρώτη απόφαση, στην οποία το Δικαστήριο αποφάνθηκε επί χρηματικής ποινής που επιβάλλεται σε επιχείρηση για μη συμμόρφωση με απόφαση απαγόρευσης δημιουργίας μονοπωλίου ⁽⁵⁹⁾.

Φορολογικές διατάξεις

Τον Απρίλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υποστήριξε ένθερμα την πρόταση ⁽⁶⁰⁾ που είχε υποβληθεί το 2011 για την κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών (ΚΕΒΦΕ), χάρη στην οποία θα εξοικονομούνταν δισεκατ. ευρώ για τις επιχειρήσεις της ΕΕ και η οποία θα συνέβαλε στην προσέλκυση περισσότερων ξένων επενδυτών στην Ευρώπη, μέσω της εξάλειψης των τεράστιων διοικητικών επιβαρύνσεων, του μεγάλου κόστους συμμόρφωσης και της ανασφάλειας δικαίου που αντιμετωπίζουν σήμερα οι επιχειρήσεις όταν δραστηριοποιούνται σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη.

Σε συνέχεια ευρείας δημόσιας διαβούλευσης που είχε ξεκινήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2010 ⁽⁶¹⁾, το Συμβούλιο ενέκρινε τον Μάιο συμπεράσματα σύμφωνα με τα οποία ζητούμενο είναι ένα σύστημα της ΕΕ για τον ΦΠΑ που θα είναι απλούστερο, αποτελεσματικότερο και ουδέτερο, εύρωστο και θωρακισμένο έναντι της απάτης, ώστε να διασφαλιστεί η καλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς.

Τον Οκτώβριο η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τη βελτίωση της συνεργασίας για την επιβολή φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, για λόγους φορολογικής δικαιοσύνης και για μια ισχυρότερη εσωτερική αγορά. Μέχρι σήμερα ένδεκα χώρες εξέφρασαν την επιθυμία τους να συμμετάσχουν στη βάση της πρότασης που υπέβαλε η Επιτροπή το 2011 για έναν ΦΧΣ. Τον Δεκέμβριο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έδωσε την υποστήριξή του για την ενίσχυση της συνεργασίας.

Οι νέοι κανόνες για τον ΦΠΑ θα αρχίσουν να ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2013. Θα κάνουν ευκολότερη τη ζωή των επιχειρήσεων σε όλη την Ευρώπη. Πρώτον, η ηλεκτρονική τιμολόγηση θα πρέπει να έχει την ίδια αντιμετώπιση με την τιμολόγηση σε χαρτί, ώστε οι επιχειρήσεις να μπορούν να επιλέγουν εκείνο τον τρόπο τιμολόγησης για τον ΦΠΑ που τους εξυπηρετεί καλύτερα. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα μπορούν να εξοικονομούν μέχρι το ποσό των 18 δισεκατ. ευρώ ετησίως χάρη στη μείωση των διοικητικών δαπανών. Δεύτερον, τα κράτη μέλη θα μπορούν να προσφέρουν δυνατότητα ταμειακής λογιστικής σε μικρές επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μικρότερο από 2 εκατ. ευρώ ετησίως. Αυτό σημαίνει ότι οι εν λόγω ΜΜΕ δεν θα είναι υποχρεωμένες να καταβάλουν τον ΦΠΑ παρά μόνον αφού τον εισπράξουν από τον πελάτη, αποφεύγοντας κατά τον τρόπο αυτό προβλήματα ταμειακής ροής.

Η δραστηριοποίηση σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη συνεπάγεται συχνά επαφές με διάφορες φορολογικές διοικήσεις σε διάφορες γλώσσες, ενώ η αντιμετώπιση πολλαπλών υποχρεώσεων ΦΠΑ μπορεί να είναι ιδιαίτερα επαχθής και δαπανηρή για τις επιχειρήσεις. Ο κανονισμός ⁽⁶²⁾ που πρότείνει η Επιτροπή στις αρχές του 2012 αποτελεί ένα πρώτο βήμα προς μια θυρίδα ενιαίας εξυπηρέτησης για όλες τις ηλεκτρονικά παρεχόμενες υπηρεσίες, από το οποίο θα ωφεληθούν οι επιχειρήσεις από την 1η Ιανουαρίου 2015. Στο μέλλον, η Επιτροπή θα προσπαθήσει να επεκτείνει την υπηρεσία ενιαίας εξυπηρέτησης βήμα προς βήμα σε άλλα αγαθά και υπηρεσίες.

Ο κ. Algirdas Šemeta, επίτροπος για τη φορολογία και την τελωνειακή ένωση, τον λογιστικό έλεγχο και την καταπολέμηση της απάτης, στη Διάσκεψη 2012 της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου (IAS), με θέμα τον έλεγχο των επιδόσεων των εσωτερικών ελεγκτών του δημόσιου τομέα.

Τελωνεία

Τον Φεβρουάριο η Επιτροπή πρότείνει στην αναδιτύπωση του τελωνειακού κώδικα της Ένωσης ⁽⁶³⁾ να προσαρμοστούν ορισμένες διατάξεις του στην εξέλιξη της τελωνειακής και άλλης σχετικής νομοθεσίας, να ευθυγραμμιστεί με τις διαδικαστικές απαιτήσεις που απορρέουν από τη Συνθήκη της Λισαβόνας και να αναβληθεί η εφαρμογή του. Κύριος σκοπός της νομοθεσίας αυτής είναι η αντιμετώπιση αλλά και η διαχείριση του ηλεκτρονικού περιβάλλοντος για τα τελωνεία και το εμπόριο. Η τελωνειακή ένωση αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της λειτουργίας της ενιαίας αγοράς και μπορεί να λειτουργεί αποτελεσματικά μόνο όταν υπάρχει μια κοινή, συνεκτική εφαρμογή κοινών, σύγχρονων τελωνειακών κανόνων και συστημάτων.

Στις 20 Μαρτίου, η επιχείρηση Neri SpA του Livorno (Ιταλία) έγινε ο 10 000ός εγκεκριμένος οικονομικός φορέας (ΕΟΦ) καθώς προσχώρησε σε ένα πανευρωπαϊκό τελωνειακό καθεστώς το οποίο καθιστά ταχύτερες και ασφαλέστερες τις διεθνείς συναλλαγές κατά τους τελωνειακούς ελέγχους στα σύνορα της ΕΕ. Το καθεστώς ΕΟΦ σε επίπεδο ΕΕ εντοπίζει τις ασφαλείς και αξιόπιστες επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στο διεθνές εμπόριο και επωφελούνται από τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών όσον αφορά τους τελωνειακούς ελέγχους. Μεταξύ των οφελών είναι η αμοιβαία αναγνώριση του καθεστώτος αξιόπιστου εμπόρου της ΕΕ με μείζονες εμπορικούς εταίρους. Ένα σημαντικό βήμα έγινε το 2012 με την αμοιβαία αναγνώριση του καθεστώτος ΕΟΦ με τις ΗΠΑ.

Η συμβολή του εμπορίου στην οικονομική μεγέθυνση

Το εμπόριο ως παράγοντας μεγέθυνσης

Η ΕΕ εξακολουθεί να αποτελεί τον μεγαλύτερο εξαγωγέα, εισαγωγέα και πηγή και αποδέκτη άμεσων ξένων επενδύσεων στον κόσμο, με κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ ύψους 25 000 ευρώ για τα 500 εκατομμύρια καταναλωτές της. Αυτό τοποθετεί την Ευρώπη μεταξύ των πέντε οικονομιών με τις καλύτερες επιδόσεις και αντιστοιχεί σε οικονομία μεγέθους 12,6 τρισεκατ. ευρώ. Επίσης, η ΕΕ κατόρθωσε να διαφυλάξει το μερίδιο 20 % των συνολικών παγκόσμιων εξαγωγών παρά την άνοδο της Κίνας, ενώ τα μερίδια της Ιαπωνίας και των ΗΠΑ σημείωσαν σημαντική πτώση.

Η ΕΕ είναι επίσης ο πρώτος εμπορικός εταίρος για 80 χώρες (συγκριτικά, οι ΗΠΑ είναι ο πρώτος εμπορικός εταίρος για λίγο περισσότερες από 20 χώρες).

Η ΕΕ έχει μια μαζική παραγωγή με εμπορικό πλεόνασμα 281 δισεκατ. ευρώ, ποσό που έχει πενταπλασιαστεί από το 2000 και υπεραντισταθμίζει την αύξηση στην ενεργειακή τιμολόγηση κατά την ίδια περίοδο. Το πλεόνασμα της ΕΕ στον τομέα των υπηρεσιών αυξήθηκε με συντελεστή 17 σε 10 έτη, για να ανέλθει σε 86 δισεκατ. ευρώ το 2010. Επιπλέον, περίπου 30 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην ΕΕ, ή περισσότερο από 10 % του συνολικού εργατικού δυναμικού, εξαρτώνται από τις πωλήσεις προς τον υπόλοιπο κόσμο, αύξηση σχεδόν της τάξης του 50 % από το 1995.

Η στιβαρή εξωτερική ζήτηση είναι η κύρια πηγή ανάπτυξης επί του παρόντος, καθώς οι συνιστώσες της εγχώριας ζήτησης (δημόσιας ή ιδιωτικής) εξακολουθούν να είναι αδύναμες. Και η συμβολή της εξωτερικής ζήτησης στην οικονομική μεγέθυνση θα πρέπει να αυξηθεί περαιτέρω στο μέλλον, καθώς το 90 % της παγκόσμιας οικονομικής μεγέθυνσης από το 2015 αναμένεται να προέρχεται από χώρες εκτός Ευρώπης. Επομένως, η αξιοποίηση των αγορών των βασικών εμπορικών εταίρων θα διαδραματίσει όλο και πιο σημαντικό ρόλο για την ανάπτυξη της Ευρώπης στο μέλλον.

*Ο κ. Karel De Gucht,
επίτροπος για το εμπόριο,
κατά την επίσκεψή του
στο Μεξικό.*

Επιπλέον, η προσφάτως συναφθείσα συμφωνία ελεύθερου εμπορίου ΕΕ–Νότιας Κορέας προσφέρει νέες ευκαιρίες εξαγωγών αξίας ύψους σχεδόν 20 δισεκατ. ευρώ για την ΕΕ. Τα κέρδη παραγωγικότητας θα αυξήσουν περαιτέρω τον αντίκτυπο των εμπορικών συμφωνιών κατά το ήμισυ και πλέον συνολικά. Μια φιλόδοξη ατζέντα θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στη δημιουργία περισσότερων από 2 εκατομμυρίων θέσεων εργασίας σε όλη την ΕΕ.

Στο ίδιο πνεύμα, η εμβάθυνση των σχέσεων μεταξύ της ΕΕ και των βασικών εμπορικών εταίρων της μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην ανάκαμψη στην Ευρώπη. Η επίτευξη των φιλόδοξων στόχων της ΕΕ για το εξωτερικό εμπόριο, θα μπορούσε να αυξήσει το ΑΕγχΠ της ΕΕ κατά 2 % ή περισσότερο από 250 δισεκατ. ευρώ.

Πρωτοβουλία για εξωτερικές δημόσιες συμβάσεις

Σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που είχαν αναληφθεί με τη συμφωνία για τις δημόσιες συμβάσεις του ΠΟΕ τον Μάρτιο του 2012, η Επιτροπή πρότεινε μια πρωτοβουλία που θα βοηθήσει το άνοιγμα των παγκόσμιων αγορών δημοσίων συμβάσεων σε υποψηφίους από την ΕΕ. Συγκεκριμένα, η πρόταση αποσκοπεί στο να εξασφαλίσει ότι οι ευρωπαϊκές και μη ευρωπαϊκές επιχειρήσεις βρίσκονται σε ισότιμη βάση, όταν πρόκειται να ανταγωνίζονται στην επικερδή αγορά των δημοσίων συμβάσεων της ΕΕ. Μακροπρόθεσμα, η πρωτοβουλία αυτή θα διευκολύνει την αύξηση των επιχειρηματικών ευκαιριών για τις εταιρείες της ΕΕ, τόσο εντός της ΕΕ όσο και διεθνώς, θα ενισχύσει τις δυνατότητες που έχουν οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις να λειτούργουν σε μια παγκοσμιοποιημένη οικονομία και, τέλος, θα προωθήσει την καινοτομία στην ΕΕ.

Επενδύσεις

Ως μέρος της γενικότερης επενδυτικής πολιτικής που έχει καταστεί αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ βάσει της Συνθήκης της Λισαβόνας, η Επιτροπή εξέδωσε κανονισμό για τη θέσπιση πλαισίου διαχείρισης της οικονομικής ευθύνης σε σχέση με διαιτητικά δικαστήρια επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών ⁽⁶⁴⁾. Με τον τρόπο αυτόν παρέχεται το νομικό και δημοσιονομικό πλαίσιο που θα συνοδεύει τις μελλοντικές συμφωνίες της ΕΕ σχετικά με την προστασία των επενδύσεων. Όταν συμφωνηθεί από τους συννομοθέτες, ο κανονισμός θα ρυθμίζει τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να επιλύονται οι μελλοντικές διαφορές για επενδύσεις σε υποθέσεις κατά της ΕΕ ή επιμέρους κρατών μελών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπραγματεύεται επί του παρόντος θέματα επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των επενδύσεων, ως μέρος της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών με τον Καναδά, την Ινδία και τη Σιγκαπούρη, ενώ ετοιμάζεται επίσης για μια επενδυτική συμφωνία ΕΕ–Κίνας. Όταν συναφθούν οι συμφωνίες σε επίπεδο ΕΕ, περιλαμβανομένης της προστασίας των επενδύσεων, θα αντικαταστήσουν τις διμερείς επενδυτικές συνθήκες των κρατών μελών με τις εν λόγω τρίτες χώρες.

Για να υπάρχει ασφάλεια δικαίου για τους ευρωπαίους επενδυτές που ωφελούνται από την προστασία των επενδύσεων που προσφέρουν οι διμερείς επενδυτικές συμφωνίες των κρατών μελών, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κανονισμού τον Ιούλιο του 2010, που εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τον Δεκέμβριο του 2012 στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας ⁽⁶⁵⁾.

Ο κανονισμός διευκρινίζει ουσιαστικά το νομικό καθεστώς των διμερών επενδυτικών συμφωνιών σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ και επιβεβαιώνει ότι αυτές μπορούν να διατηρούνται σε ισχύ μέχρις ότου αντικατασταθούν από επενδυτική συμφωνία της ΕΕ. Ταυτόχρονα, ο κανονισμός θεσπίζει επίσης έναν μηχανισμό για την εξουσιοδότηση των κρατών μελών —υπό ορισμένες προϋποθέσεις— να διαπραγματευθούν διμερείς επενδυτικές συμφωνίες με τις χώρες για τις οποίες δεν υπάρχει άμεσος προγραμματισμός για διαπραγματεύσεις για επενδύσεις σε επίπεδο ΕΕ. Αυτό έχει ως σκοπό την επέκταση του πεδίου προστασίας των επενδύσεων για τους ευρωπαίους επενδυτές.

Αγροτική πολιτική και πολιτική για την αλιεία και τη θάλασσα

Γεωργία

Η 50ή επέτειος της κοινής γεωργικής πολιτικής

50ή επέτειος της κοινής
γεωργικής πολιτικής.

Το 2012 σηματοδοτεί την 50ή επέτειο της εφαρμογής της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) ⁽⁶⁶⁾, ακρογωνιαίο λίθο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, που έχει προσφέρει στους ευρωπαίους πολίτες 50 χρόνια επισιτιστικής ασφάλειας και τη διατήρηση της ζωής στην ύπαιθρο. Η ΚΓΠ εξακολουθεί να είναι η μοναδική πολιτική της ΕΕ όπου υπάρχει ένα κοινό πλαίσιο σε επίπεδο ΕΕ και η πλειονότητα των δημόσιων δαπανών σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ προέρχεται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και όχι από εθνικούς ή περιφερειακούς προϋπολογισμούς. Αριθμητικά στοιχεία αποδεικνύουν ότι η ΚΓΠ έχει συμβάλει στη σταθερή αύξηση, από άποψη οικονομικής αξίας, της παραγωγικότητας και του εμπορίου, ενώ συγχρόνως έχει συμβάλει στη μείωση κατά το ήμισυ των δαπανών των νοικοκυριών για τα τρόφιμα.

Η ΚΓΠ είναι μια πολιτική που εξελίσσεται σταθερά για να ανταποκριθεί στις μεταβαλλόμενες περιστάσεις. Για παράδειγμα, η μεταρρυθμιστική διαδικασία από το 1992 έχει σημειώσει στροφή και προσανατολίζεται όλο και πιο πολύ προς την αγορά, ενώ λαμβάνει επίσης υπόψη τις ανησυχίες των καταναλωτών σε θέματα όπως η καλή μεταχείριση των ζώων και η προστασία του περιβάλλοντος.

Οι διαπραγματεύσεις για μια μελλοντική ΚΓΠ συνεχίστηκαν το 2012, ώστε να ανταποκριθούν στις προκλήσεις του παρόντος και του μέλλοντος: την επισιτιστική ασφάλεια· την κλιματική αλλαγή· τη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων· την ισορροπημένη αγροτική ανάπτυξη· την παροχή βοήθειας στον γεωργικό τομέα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης και την αυξημένη αστάθεια των τιμών των γεωργικών προϊόντων· και τη συμβολή στην έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, σύμφωνα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020».

Ο κ. Dacian Cioloș,
επίτροπος για τη γεωργία
και την αγροτική ανάπτυξη,
στη διάρκεια ταξιδιού που
πραγματοποίησε στην Κίνα
για την ενίσχυση της
συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ
και της Κίνας στους τομείς
της γεωργίας και της
αγροτικής ανάπτυξης.

Ορόσημα στην ιστορία της ΚΓΠ

1962: Γεννιέται η ΚΓΠ. Η ουσία της πολιτικής είναι η παροχή οικονομικά προσιτών τροφίμων στους πολίτες της ΕΕ και ενός δίκαιου βιοτικού επιπέδου για τους γεωργούς.

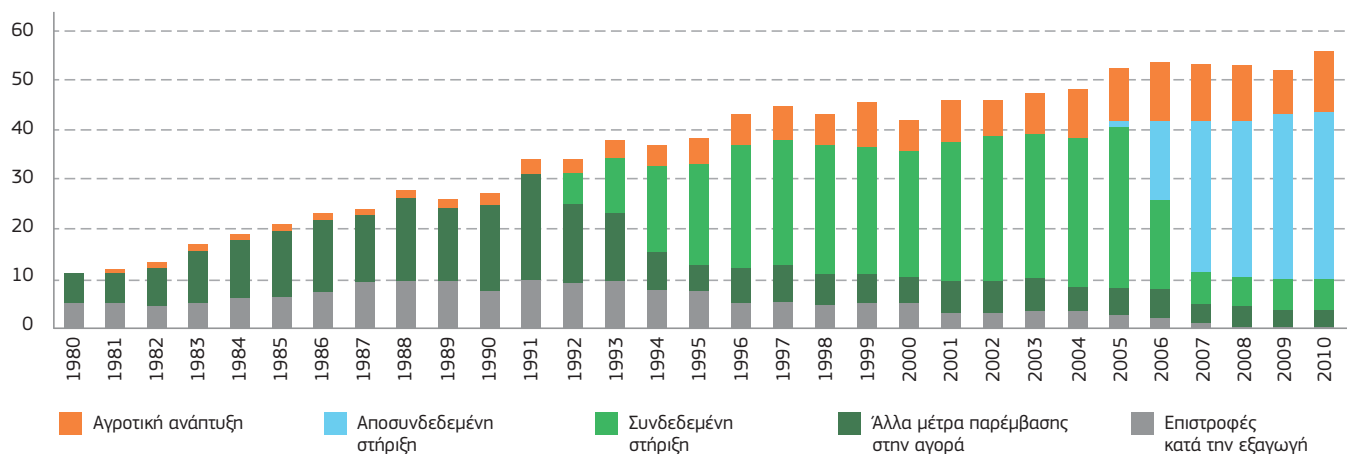
1984: Ποσοστώσεις γάλακτος — Ειδικά μέτρα για την εναρμόνιση της παραγωγής γάλακτος με τις ανάγκες της αγοράς.

2000: Το πεδίο εφαρμογής της ΚΓΠ διευρύνεται για να συμπεριλάβει την ανάπτυξη της υπαίθρου. Η ΚΓΠ εστιάζεται στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της αγροτικής Ευρώπης με στοχευμένα πολυετή προγράμματα, που εκπονούνται σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο.

2012: Διαπραγματεύσεις για νέα μεταρρύθμιση της ΚΓΠ για να ενισχυθεί η οικονομική και οικολογική ανταγωνιστικότητα του γεωργικού τομέα, να προαχθεί η καινοτομία, να αντιμετωπιστεί η κλιματική αλλαγή και να στηριχθεί η απασχόληση και η ανάπτυξη στις αγροτικές περιοχές.

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΗΣ ΚΓΠ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1980–2010

εκατ. ευρώ (τρέχουσες τιμές)

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

	1962	1992	2002	2012
Αριθμός κρατών μελών	6	12	15	27
Αριθμός αγροτών (εκατ.)	6,5	7,2	6,2	13,7
Γεωργικές εκτάσεις (εκατ. εκτάρια)	69	118	126	172
Αξία γεωργικής παραγωγής (πραγματικές τιμές, δισεκατ. €/ECU)	20			350
Μέση απόδοση σε γάλα (kg ανά αγελάδα ανά έτος)	3 000			6 500
Μέση απόδοση σε σίτο (σε τόνους ανά εκτάριο)	2			6
Αξία γεωργικών εξαγωγών (πραγματικές τιμές, δισεκατ. €/ECU)	3			90 (*)
Αξία γεωργικών εισαγωγών (πραγματικές τιμές, δισεκατ. €/ECU)	6			80 (*)
Αξία συναλλαγών γεωργικών προϊόντων (πραγματικές τιμές, δισεκατ. €/ECU)	10			170 (*)
% δαπανών νοικοκυριών για τρόφιμα (μέσος όρος πανευρωπαϊκά)	30 %			16 %

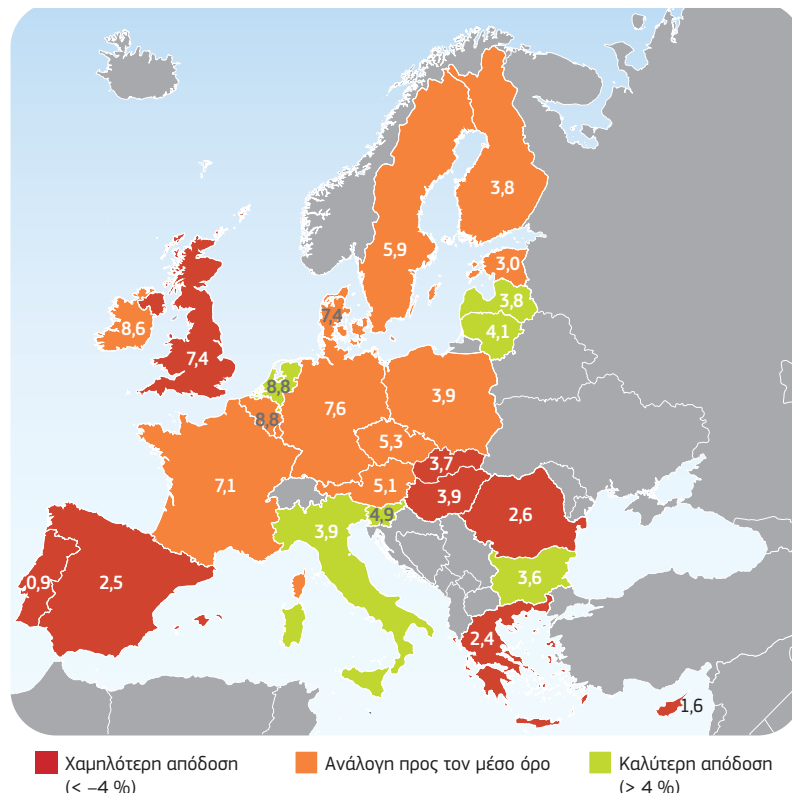
(*) Προσωρινά αριθμητικά στοιχεία Ιανουαρίου–Νοεμβρίου 2011.

Πηγή: ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης.

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΚΚΕρ

Το Κοινό Κέντρο Ερευνών (ΚΚΕρ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πραγματοποιεί προβλέψεις για την απόδοση των καλλιεργειών για να υποστηρίξει τη γεωργική πολιτική της ΕΕ.

Ο χάρτης δείχνει τις προβλέψεις για την απόδοση των καλλιεργειών σίτου το 2012 έναντι του μέσου όρου της περιόδου 2007-2011. Τα αριθμητικά στοιχεία κάθε χώρας αντιπροσωπεύουν τις προβλέψεις σε τόνους ανά εκτάριο, ενώ ο κωδικός χρώματος αντιστοιχεί στη μεταβολή έναντι της προηγούμενης πενταετίας.

Πιο διαφανείς και αποτελεσματικοί κανόνες στη γεωργία

Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση που αποσκοπεί στην εφαρμογή νέων κανόνων όσον αφορά τη δημοσιοποίηση πληροφοριών για τους δικαιούχους των ευρωπαϊκών γεωργικών ταμείων ⁽⁶⁷⁾. Η νομοθετική αυτή αναθεώρηση κατέστη αναγκαία μετά την απόφαση του Δικαστηρίου του 2010 ⁽⁶⁸⁾, με την οποία καταργήθηκε μέρος του κανονισμού της Επιτροπής (ΕΚ) αριθ. 259/2008 ⁽⁶⁹⁾, ιδίως όσον αφορά τη δημοσίευση των πληροφοριών σχετικά με μεμονωμένους δικαιούχους των γεωργικών ταμείων. Η εν λόγω πρόταση λαμβάνει υπόψη τους νομικούς περι-ορισμούς που ενέχει η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή εξέδωσε τη δεύτερη έκθεσή της σχετικά με την εξέλιξη της κατάστασης της αγοράς και τους όρους της ομαλής σταδιακής κατάργησης του συστήματος ποσοτώσεων γάλακτος ⁽⁷⁰⁾, όπως ζητήθηκε από το Συμβούλιο στο πλαίσιο του διαγνωστικού ελέγχου της ΚΓΠ του 2008. Η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η αποκαλούμενη προσέγγιση «ομαλής προσγείωσης» έχει μπει σε τροχιά: στη συντριπτική πλειονότητα των κρατών μελών, οι ποσοτώσεις δεν είναι πλέον απαραίτητες για τον περιορισμό της παραγωγής και η τιμή της ποσότωσης (που καταβάλλουν οι αγρότες που ζητούν πρόσθετη ποσότωση) είναι ήδη μηδενική ή σχεδόν μηδενική.

Ευρωπαϊκή αλιευτική πολιτική

Η κοινή αλιευτική πολιτική χρειάζεται επειγόντως μεταρρύθμιση

Το 2011 η Επιτροπή πρότεινε ριζική μεταρρύθμιση της κοινής αλιευτικής πολιτικής — πρόταση που συζητήθηκε στο Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη το 2012. Με τη μεταρρύθμιση επιδιώκεται ευημερία για τον τομέα της αλιείας, τερματισμός του καθεστώτος εξάρτησης από τις επιδοτήσεις και αναθέριμανση της απασχόλησης και της ανάπτυξης στις παράκτιες περιοχές.

Η διατήρηση του status quo είναι μόνο μία από τις πολλές επιλογές. Περίπου το 47 % των γνωστών αποθεμάτων αλιεύονται καταχρηστικά στον Ατλαντικό και το 80 % στη Μεσόγειο. Ωστόσο, υπάρχει δυνατότητα να σημειωθεί πρόοδος: χάρη στις πρόσφατες προσπάθειες διατήρησης, ο αριθμός των ευρωπαϊκών αποθεμάτων που προέρχονται από αειφόρο αλιεία αυξήθηκε σε 27. Κατά συνέπεια, ορισμένες αλιευτικές ποσοστώσεις μπόρεσαν να αυξηθούν το 2012 με αποτέλεσμα πρόσθετα έσοδα 135 εκατ. ευρώ για τους αλιείς: απτή απόδειξη για το ότι η περιβαλλοντική εξορρόπηση των θαλάσσιων πόρων έχει άμεσα οικονομικά πλεονεκτήματα.

Η αλίευση όλων των αποθεμάτων ιχθυρών σε βιώσιμα επίπεδα θα μπορούσε να οδηγήσει σε αύξηση των αλιευμάτων της τάξης του 20 % έως το 2020. Αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα σημαντικά κοινωνικοοικονομικά οφέλη για τον τομέα και την οικονομία συνολικά.

Μηδενική ανοχή για την παράνομη αλιεία

Από το 2010 εφαρμόζεται αυστηρά η νομοθεσία της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας (ΠΑΑ) ⁽⁷¹⁾. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διενήργησε εξονυχιστικές έρευνες σε πλοία και ήλεγξε τα συστήματα ελέγχου πολλών χωρών σε όλο τον κόσμο. Ως αποτέλεσμα, 12 χώρες επέβαλαν κυρώσεις σε 46 πλοία και η Επιτροπή συνέταξε κατάλογο με οκτώ τρίτες χώρες που θα μπορούσαν να θεωρηθούν μη συνεργαζόμενες σε θέματα ΠΑΑ ⁽⁷²⁾. Η Επιτροπή είναι αποφασισμένη να βοηθήσει τις εν λόγω χώρες να επανορθώσουν την κατάσταση μέσω διαλόγου, συνεργασίας και κατάλληλων σχεδίων δράσης. Πλην όμως, αν οι χώρες αυτές καταλήξουν σε μαύρη λίστα από το Συμβούλιο, δεν θα τους επιτρέπεται πλέον να εξάγουν αλιεύματα στην ΕΕ. Οι πλοιοκτήτες ή διαχειριστές πλοίων ΠΑΑ της ΕΕ δεν θα λαμβάνουν κρατική ενίσχυση ή κονδύλια της ΕΕ. Συνεχίζονται εκτεταμένες έρευνες.

Εκστρατεία
για τη βιώσιμη αλιεία.

Ευρωπαϊκή πολιτική για τη θάλασσα — «Γαλάζια ανάπτυξη»: προοπτικές βιώσιμης ανάπτυξης από τους τομείς της θάλασσας

Ο όρος «γαλάζια ανάπτυξη» αφορά τους τομείς της θάλασσας, τόσο παραδοσιακούς όσο και αναδυόμενους, με σημαντικές οικονομικές δυνατότητες.

*Η κ. Μαρία Δαμανάκη,
επίτροπος για τη θάλασσα
πολιτική και την αλιεία,
κατά τη διάρκεια δήλωσής
της για την καταπολέμηση
της παράνομης αλιείας.*

Σήμερα, η «γαλάζια οικονομία» αντιστοιχεί σε 5,4 εκατομμύρια θέσεις εργασίας και σχεδόν 500 δισεκατομμύρια ευρώ ετήσιας ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας. Έως το 2020, η ΕΕ ελπίζει ότι οι αριθμοί αυτοί θα ανέλθουν σε 7 εκατομμύρια θέσεις εργασίας και 600 δισεκατ. ευρώ ετησίως. Για να επιτευχθεί αυτό, η Επιτροπή παρουσίασε τον Σεπτέμβριο του 2012 τη στρατηγική της ⁽⁷³⁾. Η στρατηγική προσδιορίζει πέντε ειδικούς τομείς όπου θα μπορούσε, με στοχευμένη δράση, να σημειωθεί σημαντική πρόοδος: θαλάσσιος, παράκτιος τουρισμός και τουρισμός κρουαζιέρας· γαλάζια ενέργεια· θαλάσσιος ορυκτός πλούτος· υδατοκαλλιέργεια· και γαλάζια βιοτεχνολογία. Οι ενέργειες στο πλαίσιο αυτό θα στοχεύουν στην άρση των παραγόντων εκείνων που αναχαιτίζουν την ανάπτυξη και στην εφαρμογή έξυπνων λύσεων για την προώθηση αυτών των τομέων. Προάγοντας τη θάλασσα έρευνα, στηρίζοντας τις καινοτομικές ΜΜΕ, ικανοποιώντας τις ανάγκες για δεξιότητες και ενθαρρύνοντας τη δημιουργία πρωτοποριακών προϊόντων, η Ευρώπη θα μπορούσε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες της θαλάσσιας οικονομίας, διασφαλίζοντας παράλληλα τη βιοποικιλότητα και το περιβάλλον.

Τον Οκτώβριο οι υπουργοί Θαλάσσιων Υποθέσεων και η Επιτροπή υπέγραψαν τη δήλωση της Λεμεσού ⁽⁷⁴⁾ για ένα θεματολόγιο θαλάσσιων και ναυτιλιακών θεμάτων για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Η δήλωση αυτή συνιστά σαφή δέσμευση των κρατών μελών για μια στρατηγική για γαλάζια ανάπτυξη και για όλες τις συναφείς με τη θάλασσα πολιτικές, της πολιτικής για την αλιεία συμπεριλαμβανομένης.

Προϋπολογισμός

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2013

Δημοσιονομικός προγραμματισμός και προϋπολογισμός της ΕΕ το 2012

Το 2012 ήταν ένα έτος σημαντικών προκλήσεων για τη διαχείριση του ετήσιου προϋπολογισμού της ΕΕ, ιδίως εξαιτίας των χαμηλότερων επιπέδων των πιστώσεων πληρωμών, το οποίο συμφωνήθηκε στην αρχική του έκδοση. Εκτός από την εκτέλεση, οι προϋπολογισμοί του 2011 και 2010 πέρασαν από τα διάφορα στάδια εξέτασης και αξιολόγησης. Επιπλέον, μια βασική δραστηριότητα ήταν η προετοιμασία του προϋπολογισμού για το 2013 που είναι ο τελευταίος προϋπολογισμός της τρέχουσας επταετούς περιόδου προγραμματισμού. Εκτός από την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού, το έτος αυτό συνέβη ένα σημαντικό γεγονός, η έκδοση του νέου δημοσιονομικού κανονισμού. Μετά την παρουσίαση όλων των σχετικών προτάσεων από την Επιτροπή, οι εντατικές διαπραγματεύσεις για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της περιόδου 2014–2020 συνεχίστηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2012

Στον προϋπολογισμό για το 2012 αντικατοπτρίζονταν οι στόχοι της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για την ανάπτυξη και την καινοτομία. Ταυτόχρονα έπρεπε να ληφθούν υπόψη σημαντικοί περιορισμοί λόγω της αρνητικής οικονομικής κατάστασης σε πολλά κράτη μέλη. Αυτή η συμβιβαστική προσέγγιση παρουσίασε σημαντικές προκλήσεις για τη διαχείριση του προϋπολογισμού καθ' όλη τη διάρκεια του έτους για να εξασφαλιστεί ότι θα ήταν διαθέσιμα τα κατάλληλα επίπεδα χρηματοδότησης που θα επέτρεπαν τη σωστή και αποτελεσματική υλοποίηση των προγραμμάτων της Ένωσης ώστε να τηρηθούν οι δεσμεύσεις των κρατών μελών.

Απαλλαγή της Επιτροπής για τον προϋπολογισμό της ΕΕ το 2010

Στις 10 Μαΐου 2012 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο χορήγησε απαλλαγή στην Επιτροπή για την εκτέλεση του προϋπολογισμού του 2010. Αυτή η θετική και σημαντική απόφαση σήμανε το τέλος μιας περιόδου αρκετών μηνών όταν και τα δύο σκέλη της δημοσιονομικής αρχής (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο) καθώς και το Ελεγκτικό Συνέδριο εξέταζαν τον τρόπο με τον οποίο είχαν χρησιμοποιηθεί οι πόροι από τον προϋπολογισμό του 2010. Στο πλαίσιο της διαδικασίας απαλλαγής ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ως αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή απαλλαγής καθώς και το Συμβούλιο και το Ελεγκτικό Συνέδριο εξέδωσαν διάφορες αιτήσεις και συστάσεις όσον αφορά τη δημοσιονομική διαχείριση της ΕΕ που εκτελείται από τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

Στις 6 Νοεμβρίου 2012 το Ελεγκτικό Συνέδριο δημοσίευσε την ετήσια έκθεσή του σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2011. Στην έκθεσή του, το Ελεγκτικό Συνέδριο επιβεβαίωσε ότι το συνολικό ποσοτικοποιημένο ποσοστό λαθών στις δαπάνες της ΕΕ παρέμεινε σταθερό το 2011, σε επίπεδο κατώτερο από 4 %. Όσον αφορά την τήρηση λογιστικών καταστάσεων της ΕΕ, για πέμπτο συνεχές έτος το Ελεγκτικό Συνέδριο διαπίστωσε ότι δεν παρουσίαζε ελλείψεις.

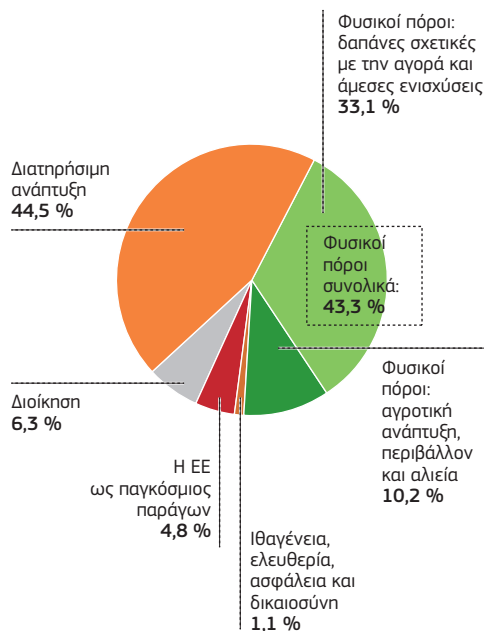
Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2013: επενδύοντας στην ανάπτυξη και την απασχόληση

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2013, που εγκρίθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2012, απηχεί τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σύμφωνα με τα οποία η ανάπτυξη και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην ΕΕ μπορούν να επιτευχθούν μόνο με τον συνδυασμό δημοσιονομικής εξυγίανσης και επενδύσεων στη μελλοντική μεγέθυνση. Συνολικά, ο προϋπολογισμός του 2013 ανέρχεται σε 150,9 δισεκατ. ευρώ σε αναλήψεις υποχρεώσεων, ποσό που αντιστοιχεί σε αύξηση 1,7 % το 2012, σύμφωνα με το τρέχον ποσοστό πληθωρισμού. Οι πληρωμές αντιπροσωπεύουν 132,8 δισεκατ. ευρώ, ποσό που ισοδυναμεί με μείωση της τάξης του 2,2 %.

Ο κ. Janusz Lewandowski, Επίτροπος για τον δημοσιονομικό προγραμματισμό και τον προϋπολογισμό, στη συνέντευξη Τύπου για την παρουσίαση της πρότασης για τον προϋπολογισμό 2013 της ΕΕ.

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΣΕ % ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2013

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ συμπληρώνει επωφελώς τις προσπάθειες των κρατών μελών της ΕΕ στο θέμα αυτό μέσω της συγκέντρωσης των επενδύσεων στους τομείς προτεραιότητας που καθορίζονται στην αναπτυξιακή στρατηγική της ΕΕ «Ευρώπη 2020», λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τη δύσκολη οικονομική συγκυρία και τις πιέσεις που ασκούνται στους εθνικούς προϋπολογισμούς. Ο προϋπολογισμός του 2013 παγώνει τις μελλοντικές δαπάνες: η αύξηση των αναλήψεων υποχρεώσεων (δηλαδή των μελλοντικών πληρωμών) είναι στο επίπεδο του πληθωρισμού (1,7 %). Επίσης, παγώνει τον διοικητικό προϋπολογισμό της Επιτροπής σε επίπεδο σαφώς χαμηλότερο από τον πληθωρισμό, με ταυτόχρονη μείωση του προσωπικού κατά 1 %, ως πρώτο βήμα προς τον στόχο της μείωσης του προσωπικού κατά 5 % εντός μιας πενταετίας.

Από τις πληρωμές τα 59 δισεκατ. ευρώ διατίθενται για ανάπτυξη που ευνοεί την απασχόληση στην Ευρώπη. Ιδιαίτερη προσπάθεια καταβλήθηκε όσον αφορά τα προγράμματα-πλαίσια έρευνας (7,8 δισεκατ. ευρώ, αύξηση 5,6 % έναντι του 2012), το πρόγραμμα για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (435,1 εκατ. ευρώ, αύξηση 17,7 %), τα διαρθρωτικά ταμεία και το ταμείο συνοχής (47,2 δισεκατ. ευρώ, μείωση 2,1 %).

Τα αριθμητικά στοιχεία του προϋπολογισμού για το 2013, που ψηφίστηκε τον Δεκέμβριο του 2012, δεν έλαβαν υπόψη το κόστος προσχώρησης της Κροατίας που θα ενταχθεί στην ΕΕ τον Ιούλιο του 2013.

Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ)

Ύστερα από έντονες συζητήσεις στο πλαίσιο των διαφόρων οργάνων του Συμβουλίου, που διοργανώθηκαν από τη δανική και κυπριακή προεδρία, καθώς και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθ' όλο το έτος, πραγματοποιήθηκε έκτακτη σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 22 και 23 Νοεμβρίου 2012 με αποκλειστικό θέμα το ΠΔΠ 2014–2020. Πριν από την εν λόγω σύνοδο, είχαν υποβληθεί προτάσεις πρώτα από την κυπριακή προεδρία και, στη συνέχεια, από τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Herman Van Rompuy που είχε επίσης διμερείς συναντήσεις με καθέναν από τους επικεφαλής κρατών και κυβερνήσεων. Ωστόσο, δεν κατέστη δυνατή η επίτευξη συμφωνίας κατά τη διάρκεια αυτών των συνεδριάσεων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πρέπει να συμφωνήσει για το προσεχές ΠΔΠ όσο το δυνατόν νωρίτερα το 2013 και εγκαίρως ώστε να μην υπάρξει καθυστέρηση στην εφαρμογή της νέας γενιάς προγραμμάτων της ΕΕ από την 1η Ιανουαρίου 2014. Η απαιτούμενη ομόφωνη έγκριση του κανονισμού ΠΔΠ από το Συμβούλιο θα πρέπει στη συνέχεια να λάβει την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η Επιτροπή είχε δημοσιεύσει τις προτάσεις της για το προσεχές πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο τον Ιούνιο του 2011. Στο έγγραφο αυτό η Επιτροπή προτείνει προτεραιότητες και ανώτατα όρια για τις μελλοντικές δαπάνες, καθώς και τροποποιήσεις όσον αφορά τα έσοδα και απλούστευση των μηχανισμών δημοσιονομικής διόρθωσης. Στις 6 Ιουλίου 2012, η Επιτροπή εκπόνησε τεχνική επικαιροποίηση.

Το δημοσιονομικό πλαίσιο 2014–2020 προσανατολίζεται κυρίως σε επενδύσεις στα 27 κράτη μέλη που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων: προώθηση της ανάπτυξης και δημιουργία θέσεων εργασίας σε όλη την ΕΕ, ασφαλέστερη Ευρώπη και αύξηση της επιρροής της Ευρώπης σε παγκόσμιο επίπεδο. Σκοπός του δεν είναι να χρηματοδοτήσει ό,τι θα μπορούσαν να χρηματοδοτήσουν οι ίδιοι οι εθνικοί προϋπολογισμοί, αλλά εστιάζει την προσοχή του εκεί όπου η ευρωπαϊκή χρηματοδότηση μπορεί να δημιουργήσει πραγματική προστιθέμενη αξία. Χρηματοδοτεί ό,τι δεν θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί ή ό,τι θα ήταν πιο δαπανηρό να χρηματοδοτηθεί από τους εθνικούς προϋπολογισμούς.

Στον παρακάτω πίνακα θα βρείτε τα βασικά αριθμητικά στοιχεία της πρότασης της Επιτροπής, όπως επικαιροποιήθηκαν στις 6 Ιουλίου 2012 ⁽⁷⁵⁾.

ΤΟ ΠΟΛΥΕΤΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ 2014–2020

Η πρόταση της Επιτροπής για το ΠΔΠ στις 6 Ιουλίου 2012 εκφραζόμενη σε συγκεκριμένα ποσά για όλους τους σχετικούς τομείς πολιτικής

(σε εκατ. ευρώ – τιμές 2011)

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Σύνολο 2014–2020
1. Έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη	64 769	67 015	68 853	70 745	72 316	74 386	76 679	494 763
ειδικότερα: οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή	50 464	51 897	53 177	54 307	55 423	56 474	57 501	379 243
2. Διατηρήσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι	57 845	57 005	56 190	55 357	54 357	53 371	52 348	386 472
ειδικότερα: δαπάνες σχετικές με την αγορά και άμεσες πληρωμές	42 363	41 756	41 178	40 582	39 810	39 052	38 309	283 051
3. Ασφάλεια και ιθαγένεια	2 620	2 601	2 640	2 679	2 718	2 757	2 794	18 809
4. Μια παγκοσμιοποιημένη Ευρώπη	9 400	9 645	9 845	9 960	10 150	10 380	10 620	70 000
5. Διοίκηση	8 622	8 755	8 872	9 019	9 149	9 301	9 447	63 165
ειδικότερα: διοικητικές δαπάνες των θεσμικών οργάνων	7 047	7 115	7 184	7 267	7 364	7 461	7 561	51 000
6. Αντισταθμίσεις	27	0	0	0	0	0	0	27
Σύνολο πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων	143 282	145 021	146 400	147 759	148 690	150 195	151 888	1 033 235
ως ποσοστό του ΑΕΕ	1,10 %	1,09 %	1,08 %	1,08 %	1,07 %	1,06 %	1,06 %	1,08 %
Σύνολο πιστώσεων πληρωμών	133 976	141 175	144 126	138 776	146 870	144 321	138 356	987 599
ως ποσοστό του ΑΕΕ	1,03 %	1,06 %	1,06 %	1,01 %	1,06 %	1,02 %	0,96 %	1,03 %

Ο δημοσιονομικός κανονισμός

Ο δημοσιονομικός κανονισμός περιέχει τους κανόνες που διέπουν την κατάρτιση του προϋπολογισμού της ΕΕ και τον τρόπο με τον οποίο δαπανάται. Στις 27 Ιουνίου 2012 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή κατέληξαν σε πολιτική συμφωνία σχετικά με τη μεταρρύθμιση του δημοσιονομικού κανονισμού που είχε δρομολογήσει η Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2010, απαντώντας στις κυριότερες ανησυχίες των δικαιούχων των κονδυλίων της ΕΕ.

Μετά την επίσημη έκδοση του φθινόπωρο του 2012, οι περισσότερες από τις διατάξεις του νέου δημοσιονομικού κανονισμού πρέπει να εφαρμόζονται από την 1η Ιανουαρίου 2013. Από τη στιγμή αυτή η χορήγηση των κονδυλίων της ΕΕ σε επιχειρήσεις, ΜΚΟ, ερευνητές, φοιτητές, κοινότητες και άλλους δικαιούχους θα γίνει απλούστερη και ταχύτερη χάρη σε απλοποιημένες διαδικασίες. Χάρη στη νέα νομοθεσία θα υπάρξει μεγαλύτερη διαφάνεια και καλύτερη λογοδοσία όλων των εμπλεκόμενων μερών στα δημοσιονομικά της ΕΕ. Εξασφαλίζεται η υψηλότερου επιπέδου προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ.

Το 80 % περίπου των κονδυλίων της ΕΕ διανέμονται υπό «κοινή διαχείριση», με άλλα λόγια τα ίδια τα κράτη μέλη επιλέγουν και διαχειρίζονται τα σχέδια. Οι νέοι κανόνες θα αυξήσουν την υποχρέωση λογοδοσίας των κρατών μελών, ιδίως στον τομέα της περιφερειακής πολιτικής. Οι εθνικές αρχές που είναι υπεύθυνες για τη χρηματοδότηση της ΕΕ θα πρέπει να υπογράφουν και να υποβάλουν στην Επιτροπή ετήσιες δηλώσεις που να πιστοποιούν ότι τα κονδύλια της ΕΕ έχουν χρησιμοποιηθεί σωστά.

Στο μέλλον, διάφορα χρηματοδοτικά μέσα, όπως δάνεια, ίδια κεφάλαια ή εγγυήσεις θα χρησιμοποιούνται για τον πολλαπλασιασμό του δημοσιονομικού αντικτύπου των κεφαλαίων της ΕΕ. Καθιερώνονται νέες δυνατότητες για μια πιο ευέλικτη υλοποίηση των εταιρικών σχέσεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ευρωπαϊκών κοινωνικών εταίρων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (¹) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Καταλληλότητα της νομοθεσίας της ΕΕ [COM(2012) 746].
- (²) http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/index_el.htm
- (³) http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/andor/headlines/news/2012/04/20120418_en.htm
Ανακοίνωση της Επιτροπής — Στοχεύοντας σε μια ανάκαμψη με άφθονες θέσεις απασχόλησης [COM(2012) 173].
- (⁴) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ L 166 της 30.4.2004).
- (⁵) Πρόταση οδηγίας σχετικά με τη βελτίωση της δυνατότητας μεταφοράς των δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης [COM(2005) 507].
- (⁶) Τροποποιημένη πρόταση οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις για την αύξηση της κινητικότητας των εργαζομένων με τη βελτίωση της απόκτησης και της διατήρησης δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης [COM(2007) 603].
- (⁷) Λευκή βίβλος «Ατζέντα για επαρκείς, ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις» [COM(2012) 55].
- (⁸) <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1006&langId=el>
- (⁹) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 121/2012 όσον αφορά τη διανομή τροφίμων στους απόρους της Ένωσης (ΕΕ L 44 της 16.2.2012).
- (¹⁰) «Αντιμετώπιση και πρόληψη της παιδικής φτώχειας, προώθηση της παιδικής ευημερίας», βλέπε <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=758&langId=el&moreDocuments=yes>
- (¹¹) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Εθνικές στρατηγικές για την ένταξη των Ρομά: ένα πρώτο βήμα προς την εφαρμογή του πλαισίου της ΕΕ [COM (2012) 226].
- (¹²) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Εμβληματική πρωτοβουλία στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» — Ένωση καινοτομίας [COM(2010) 546].
- (¹³) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Μια ενισχυμένη σύμπραξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας για αριστεία και ανάπτυξη [COM(2012) 392].
- (¹⁴) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1257/2012 για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της δημιουργίας ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών (ΕΕ L 361 της 31.12.2012). Συμπεράσματα του Συμβουλίου — Ανταγωνιστικότητα, 17 Δεκεμβρίου 2012 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/intm/134394.pdf)
- (¹⁵) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Προς κοινό προγραμματισμό στην έρευνα: συνεργασία για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων [COM(2008) 468].
- (¹⁶) Βλέπε <http://www.neurodegenerationresearch.eu/home>, <http://www.faccejpi.com>, <https://www.healthydietforhealthylife.eu> και <http://www.jpi-climate.eu>
- (¹⁷) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ευρωπαϊκή στρατηγική για βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής — Γέφυρα για ανάπτυξη και απασχόληση [COM(2012) 341].
- (¹⁸) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Δεύτερη ρυθμιστική επισκόπηση σχετικά με τα ναυούλικα [COM (2012) 572]. Τα ναυούλικα είναι χημικές ουσίες ή υλικά που κατασκευάζονται και χρησιμοποιούνται σε πολύ μικρή κλίμακα και τα οποία παρουσιάζουν καινοφανή χαρακτηριστικά (π.χ. αυξημένη ισχύ, χημική δραστηριότητα ή αγωγιμότητα) εν συγκρίσει προς το αυτό υλικό χωρίς γνωρίσματα ναυοκλίμακας. Χρησιμοποιούνται ήδη εκατοντάδες προϊόντα που περιέχουν ναυούλικα: μπαταρίες, επικαλύψεις, αντιβακτηριακός ρουχισμός κ.λπ. και η ναυοκαινοτομία θα κάνει την εμφάνισή της σε πολλούς τομείς, όπως η δημόσια υγεία, η απασχόληση, η ασφάλεια και υγεία στον χώρο εργασίας, η κοινωνία της πληροφορίας, η βιομηχανία, το περιβάλλον, η ενέργεια, οι μεταφορές, η ασφάλεια και το διάστημα. Σύμφωνα με αναλυτές, οι αγορές θα γνωρίσουν ανάπτυξη που θα αντιστοιχεί σε εκατοντάδες δισεκατ. ευρώ έως το 2015. Τα ναυούλικα έχουν τη δυνατότητα να βελτιώσουν την ποιότητα της ζωής μας και να συμβάλουν στη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα στην Ευρώπη. Ωστόσο, τα νέα υλικά ενδέχεται να περικλείουν κινδύνους για το περιβάλλον και να προκαλούν ανησυχίες σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια.
- (¹⁹) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Βελτίωση της πρόσβασης στις επιστημονικές πληροφορίες: Αύξηση της απόδοσης των δημόσιων επενδύσεων στην έρευνα [COM(2012) 401].
- (²⁰) Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με την πρόσβαση στις επιστημονικές πληροφορίες και με τη διαφύλαξή τους [C(2012) 4890].
- (²¹) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ενίσχυση και επικέντρωση της διεθνούς συνεργασίας της ΕΕ στην έρευνα και καινοτομία: Μια στρατηγική προσέγγιση [COM(2012) 497].
- (²²) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Μια ισχυρότερη ευρωπαϊκή βιομηχανία για την ανάπτυξη και την οικονομική ανάκαμψη. Επικαιροποίηση της ανακοίνωσης για τη βιομηχανική πολιτική [COM(2012) 582].
- (²³) Ανακοίνωση της Επιτροπής — CARS 2020: Σχέδιο δράσης για μια ανταγωνιστική και βιώσιμη αυτοκινητοβιομηχανία στην Ευρώπη [COM(2012) 636].
- (²⁴) Ανακοίνωση της Επιτροπής — The Digital Agenda for Europe: Driving European growth digitally [COM(2012) 784].
- (²⁵) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ένα συνεκτικό πλαίσιο για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης στην ενιαία ψηφιακή αγορά ηλεκτρονικού εμπορίου και διαδικτυακών υπηρεσιών [COM(2011) 942].
- (²⁶) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Αξιοποίηση των δυνατοτήτων του υπολογιστικού νέφους [COM(2012) 529].
- (²⁷) Πρόταση κανονισμού σχετικά με τη θέσπιση κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων [COM(2011) 635].
- (²⁸) Πρόταση κανονισμού σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά [COM(2012) 238].
- (²⁹) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Διαδίκτυο καλύτερα προσαρμοσμένο στα παιδιά: μια ευρωπαϊκή στρατηγική [COM(2012) 196].
- (³⁰) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Προαγωγή της από κοινού (μεριζόμενης) χρήσης πόρων ραδιοφάσματος στην εσωτερική αγορά [COM(2012) 478].
- (³¹) <http://ec.europa.eu/regiostars>
- (³²) Πρόταση κανονισμού για τη σύσταση της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη» [COM(2011) 665].
- (³³) Πρόταση κανονισμού για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις [COM(2010) 748].
- (³⁴) Πρόταση κανονισμού περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας [COM(2012) 744].
- (³⁵) Πρόταση οδηγίας σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης [COM(2012) 363].
- (³⁶) Πρόταση οδηγίας σχετικά με τις ποινικές κυρώσεις για καταχρήσεις εμπιστευτικών πληροφοριών και για χειραγώγηση αγοράς [COM(2011) 654].
- (³⁷) Πρόταση κανονισμού για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων) [COM(2012) 11].
- (³⁸) Πρόταση οδηγίας σχετικά με τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε θέσεις μη εκτελεστικών διοικητικών στελεχών των εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιρειών [COM(2012) 614].

- (39) Περισσότερες πληροφορίες και πληροφοριακά δελτία για τα 27 κράτη μέλη στον δικτυακό τόπο: http://ec.europa.eu/justice/newsroom/gender-equality/news/121114_en.htm
- (40) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Καινοτομία για βιώσιμη ανάπτυξη: μια βιοοικονομία για την Ευρώπη [COM(2012) 60].
- (41) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 601/2012 για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (ΕΕ L 181 της 12.7.2012).
- (42) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 600/2012 για την επαλήθευση των εκθέσεων που αφορούν τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και τα τονοχιλιόμετρα και για τη διαπίστευση των ελεγκτών (ΕΕ L 181 της 12.7.2012).
- (43) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Έξυπνη νομοθεσία στην Ευρωπαϊκή Ένωση [COM(2010) 543].
- (44) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Καταλληλότητα της νομοθεσίας της ΕΕ [COM(2012) 746]. Ως συνεισφορά στην εν λόγω ανακοίνωση, η Επιτροπή πραγματοποίησε ανοικτή δημόσια διαβούλευση σχετικά με την έξυπνη νομοθεσία (http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/smart_regulation/consultation_2012/consultation_docs_el.htm).
- (45) Έγγραφο της Επιτροπής — Επανεξέταση της πολιτικής της Επιτροπής για τη διαβούλευση [SWD(2012) 422].
- (46) Έγγραφο της Επιτροπής — Πρόγραμμα δράσης για τη μείωση του διοικητικού φόρτου στην Ευρωπαϊκή Ένωση [SWD(2012) 423].
- (47) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Πρόγραμμα δράσης για τη μείωση του διοικητικού φόρτου στην Ευρωπαϊκή Ένωση [COM(2007) 23].
- (48) Έκθεση της Επιτροπής — Ελαχιστοποίηση του κανονιστικού φόρτου για τις ΜΜΕ — Προσαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ στις ανάγκες των πολύ μικρών επιχειρήσεων [COM(2011) 803].
- (49) <http://ec.europa.eu/isa/>
- (50) http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/index_en.htm
- (51) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Για την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ενέργειας [COM(2012) 663].
- (52) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Εκσυγχρονισμός των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις [COM(2012) 209].
- (53) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 360/2012 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΕΕ L 114 της 26.4.2012).
- (54) Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 17ης Μαΐου 2011 στην υπόθεση T-299/08, Elf Aquitaine κατά Επιτροπής.
- (55) Αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 16ης Ιουνίου 2011 στην υπόθεση T-199/08, Ziegler κατά Επιτροπής, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-204/08 Team Relocations κ.λπ. και T-212/08 Amertrans Euro International κ.λπ. κατά Επιτροπής, και στην υπόθεση T-211/08 Putters International κατά Επιτροπής.
- (56) Αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 2ας Φεβρουαρίου 2012 στην υπόθεση T-76/08, El du Pont de Nemours κ.λπ. κατά Επιτροπής, στην υπόθεση T-77/08, Dow Chemical κατά Επιτροπής και στην υπόθεση T-83/08, Denki Kagaku Kogyo και Denka Chemicals κατά Επιτροπής.
- (57) Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 24ης Μαΐου 2012 στην υπόθεση T-111/08, MasterCard κ.λπ. κατά Επιτροπής.
- (58) Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 29ης Ιουνίου 2012 στην υπόθεση T-360/09, E.ON Ruhrgas και E.ON κατά Επιτροπής και στην υπόθεση T-370/09 GDF Suez κατά Επιτροπής.
- (59) Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 27ης Ιουνίου 2012 στην υπόθεση T-167/08, Microsoft κατά Επιτροπής.
- (60) Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών (ΚΕΒΦΕ) [COM(2011) 121].
- (61) Ανακοίνωση της Επιτροπής για το μέλλον του ΦΠΑ — Προς ένα απλούστερο, ισχυρότερο και αποτελεσματικότερο σύστημα ΦΠΑ προσαρμοσμένο στην ενιαία αγορά [COM(2011) 851].
- (62) Πρόταση κανονισμού όσον αφορά τα ειδικά καθεστώτα για μη εγκατεστημένους υποκείμενους στο φόρο οι οποίοι παρέχουν τηλεπικοινωνιακές, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές ή ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε μη υποκείμενους στο φόρο [COM(2012) 2].
- (63) Πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα [COM(2012) 64].
- (64) Πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση πλαισίου διαχείρισης της οικονομικής ευθύνης σε σχέση με διαιτητικά δικαστήρια επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών που προβλέπονται από διεθνείς συμφωνίες στις οποίες η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος [COM(2012) 335].
- (65) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1219/2012 που αφορά τη θέσπιση μεταβατικών ρυθμίσεων στο πλαίσιο διμερών επενδυτικών συμφωνιών μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών (ΕΕ L 351 της 20.12.2012).
- (66) Για τα οφέλη για τους πολίτες από τα 50 έτη της ΚΓΠ, βλ. «Κοινή γεωργική πολιτική: Μια ιστορία που συνεχίζεται».
- (67) Τροποποίηση της πρότασης COM(2011) 628/2 της Επιτροπής για κανονισμό για τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής [COM(2012) 551].
- (68) Απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Νοεμβρίου 2010 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-92/09 και C-93/09, Volker und Markus Schecke και Eifert.
- (69) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 259/2008 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 του Συμβουλίου σχετικά με τη δημοσιοποίηση πληροφοριών για τους δικαιούχους κονδυλίων προερχόμενων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ L 76 της 19.3.2008).
- (70) Έκθεση της Επιτροπής — Εξέλιξη της κατάστασης της αγοράς και των επακόλουθων όρων όσον αφορά την ομαλή σταδιακή κατάργηση του συστήματος ποσοτώσεων γάλακτος — δεύτερη έκθεση για την «ομαλή προσγείωση» [COM(2012) 741].
- (71) http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/illegal_fishing/index_el.htm
- (72) Απόφαση της Επιτροπής για την κοινοποίηση των τρίτων χωρών που η Επιτροπή θεωρεί πιθανό να χαρακτηριστούν ως μη συνεργαζόμενες τρίτες χώρες (ΕΕ C 354 της 17.11.2012).
- (73) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Γαλάζια ανάπτυξη: Ευκαιρίες για βιώσιμη ανάπτυξη στους τομείς της θάλασσας και της ναυτιλίας [COM(2012) 494].
- (74) http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/documents/limassol_en.pdf
- (75) Για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. http://ec.europa.eu/budget/mff/index_en.cfm

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση, σελίδες 51, 54, 58, 61, 62, 65, 66, 67, 69, 74, 79, 83, 84, 86, 89, 90, 91
 Ευρωπαϊκή Ένωση/Dati Bento, σελίδα 76
 John Minihan/Hulton Archive/Getty Images, σελίδα 50

1985

Αυτοκίνητα σχηματίζουν ουρά στον μεθοριακό σταθμό Zgorzelec (Πολωνία), στα γερmano-πολωνικά σύνορα, κοντά στη γερμανική πόλη Görlitz.

2012

Η γενιά Erasmus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Μεγαλύτερη έμφαση στους πολίτες της ΕΕ

- ▶ Θεμελιώδη δικαιώματα και ιθαγένεια
- ▶ Δικαιοσύνη
- ▶ Εσωτερικές υποθέσεις
- ▶ Αντιμετώπιση των καθημερινών ανησυχιών των πολιτών

Οι θεμελιώδεις αξίες και αρχές στις οποίες βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν ήταν ποτέ άλλοτε τόσο σημαντικές όσο αυτή τη χρονιά που η Ευρωπαϊκή Ένωση τιμήθηκε με το Βραβείο Νομπέλ. Η ενίσχυση του κύρους του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων έγινε πιο εμφανής αυτή τη χρονιά από τότε που θεσπίστηκε επίσημα με τη Συνθήκη της Λισαβόνας. Στο ίδιο πνεύμα, η 20ή επέτειος της ενιαίας αγοράς κατέστησε ακόμη πιο επιτακτική την ανάγκη να προστατεύονται τα δικαιώματα των πολιτών και να διευκολύνεται η επιβολή τους. Η συνεχής αύξηση του αριθμού των νομοθετικών πράξεων στους αλληλένδετους τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας νέας έννομης τάξης. Σε τόσους άλλους τομείς, από το περιβάλλον έως τη γεωργία, από την προστασία έως την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, από τα δικαιώματα των επιβατών έως την ενεργειακή απόδοση, ο σχεδιασμός των πολιτικών της Ένωσης έγινε με γνώμονα τη διευκόλυνση της καθημερινής ζωής των πολιτών.

Θεμελιώδη δικαιώματα και ιθαγένεια

Τα θεμελιώδη δικαιώματα γίνονται πραγματικότητα για τους πολίτες

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων

Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης — ο οποίος έχει τεθεί σε ισχύ και είναι νομικά δεσμευτικός εδώ και περισσότερο από δύο χρόνια — κατευθύνει τη νομοθετική διαδικασία της ΕΕ από την κατάρτιση του πρώτου σχεδίου μιας νομικής πράξης έως και τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα. Ο Χάρτης θεσπίζει θεμελιώδη δικαιώματα — όπως την ελευθερία έκφρασης και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα — που αντανακλούν τις κοινές αξίες και τη συνταγματική παράδοση της Ευρώπης. Στη δεύτερη ετήσια έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ⁽¹⁾ για τον Χάρτη διαπιστώθηκε ότι η μέριμνα για τα θεμελιώδη δικαιώματα ενσωματώνεται όλο και περισσότερο στη διαδικασία χάραξης των πολιτικών της ΕΕ.

«Πρωταρχικός μου στόχος κατά την προηγούμενη διετία, αφότου ο Χάρτης κατέστη νομικά δεσμευτικός, ήταν να διαμορφώσω ένα σταθερό πνεύμα υπέρ των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε ολόκληρη την ΕΕ. Φρόντισα ώστε ο Χάρτης να καταστεί η πυξίδα για όλες τις πολιτικές που χαράσσονται σε επίπεδο ΕΕ», δήλωσε η Viviane Reding, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδια για τη δικαιοσύνη, τα θεμελιώδη δικαιώματα και την ιθαγένεια. «Χρειάζεται τώρα να βοηθήσουμε τους πολίτες να ασκήσουν τα δικαιώματά τους στην πράξη και να συνεργαστούμε με τα κράτη μέλη, ώστε να είμαστε σίγουροι ότι οι πολίτες θα ξέρουν πού μπορούν να απευθυνθούν σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων τους.»

Ο πρωταρχικός ρόλος του Χάρτη είναι να εξασφαλίζει τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, όταν αυτά καταρτίζουν νέες ευρωπαϊκές νομικές πράξεις. Η Επιτροπή όχι μόνον εγγυάται ότι οι προτάσεις της είναι συμβατές με τον Χάρτη, αλλά διασφαλίζει και τον σεβασμό του Χάρτη, όταν τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το ενωσιακό δίκαιο.

Πρόλογος στον Χάρτη των
Θεμελιωδών Δικαιωμάτων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εξακολουθεί να παρατηρείται το φαινόμενο οι πολίτες της ΕΕ να παρανοούν συχνά τον σκοπό του Χάρτη και τις περιπτώσεις στις οποίες αυτός εφαρμόζεται ή δεν εφαρμόζεται, καθώς και τον ρόλο της ΕΕ. Μεγάλο μέρος των πολιτών έχει την εντύπωση ότι ο Χάρτης παρέχει στην Επιτροπή το γενικό δικαίωμα να παρεμβαίνει, όποτε έχει την υποψία ότι παραβιάζονται θεμελιώδη δικαιώματα οπουδήποτε στην ΕΕ. Όμως δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο — ο Χάρτης έχει εφαρμογή στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το δίκαιο της ΕΕ. Κάθε κράτος μέλος της ΕΕ προστατεύει τα δικαιώματα των πολιτών μέσω του δικού του συντάγματος και δικαστικού συστήματος. Ο Χάρτης δεν τα υποκαθιστά.

Κυριότερα σημεία των αποφάσεων του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου για τα θεμελιώδη δικαιώματα, τη μη διακριτική μεταχείριση και την ιθαγένεια της Ένωσης

- ▶ Ούτε το δικαίωμα προσφυγής σε δικαστήριο ούτε η αρχή της ισότητας των μέσων που θεσπίζονται με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στερούν από την Επιτροπή το δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή σε εθνικό δικαστήριο, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για ζημία που υπέστη σε συνέχεια συμφωνίας ή πρακτικής που είχε διαπιστωθεί προηγουμένως με απόφαση της Επιτροπής ότι συνιστά παραβίαση του άρθρου 81 ΕΚ ή του άρθρου 101 της ΣΛΕΕ ⁽²⁾.
- ▶ Η οδηγία 2000/43/ΕΚ περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής, η οδηγία 2000/78/ΕΚ για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και στο επάγγελμα και η οδηγία 2006/54/ΕΚ για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα απασχόλησης και επαγγέλματος δεν παρέχουν το δικαίωμα σε έναν εργαζόμενο ο οποίος προβάλλει ευλογοφανή ισχυρισμό ότι πληροί τις απαιτήσεις που αναφέρονται σε προκήρυξη πλήρωσης θέσης απασχόλησης και του οποίου η αίτηση απορρίπτεται, να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που αναφέρουν αν ο εργοδότης προσέλαβε άλλον υποψήφιο στο τέλος της διαδικασίας πρόσληψης. Παρ' όλα αυτά, δεν αποκλείεται τυχόν άρνηση χορήγησης πρόσβασης σε πληροφορίες να μπορεί να αποτελέσει στοιχείο ικανό να συνεκτιμηθεί στο πλαίσιο της καταγραφής περιστατικών από τα οποία εικάζεται ότι έχει υπάρξει άμεση ή έμμεση διακριτική μεταχείριση ⁽³⁾.
- ▶ Σύμφωνα με την οδηγία 2000/78/ΕΚ για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και το επάγγελμα, η δραστική μείωση της ηλικίας συνταξιοδότησης για τους ούγγρους δικαστές, συνιστά αθέμιτη διακριτική μεταχείριση λόγω ηλικίας. Το μέτρο αυτό δεν είναι αναλογικό προς τους στόχους του ούγγρου νομοθέτη που επιδιώκει την εναρμόνιση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης για τα επαγγέλματα του δημόσιου τομέα και την καθιέρωση μιας πιο ισόρροπης ηλικιακής διάρθρωσης στον τομέα της διοίκησης της δικαιοσύνης ⁽⁴⁾.
- ▶ Υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος διαμένει νόμιμα στο κράτος μέλος καταγωγής της κόρης του και της συζύγου του, ενώ εκείνες έχουν μετακινηθεί σε άλλο κράτος μέλος, δεν μπορεί να επικαλεστεί την ευρωπαϊκή τους ιθαγένεια, προκειμένου να βασίσει το δικαίωμα διαμονής του είτε στην οδηγία 2004/38/ΕΚ σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών είτε στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν η άρνηση χορήγησης δικαιώματος διαμονής σ' αυτόν δεν εμποδίζει την κόρη και τη σύζυγό του να απολαμβάνουν των δικαιωμάτων τους που συνδέονται με το καθεστώς τους ούτε να ασκούν το δικαίωμά τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών ⁽⁵⁾.

Κράτος δικαίου

Το κράτος δικαίου καθώς και η ανεξαρτησία του δικαστικού κλάδου είναι θεμελιώδεις αρχές στις οποίες βασίζεται η Ένωση, οι οποίες θα πρέπει να διατηρηθούν μέσω της αδιάκοπης επαγρύπνησης και της ανάληψης δράσης από την Επιτροπή. Σε ό,τι αφορά τις εξελίξεις στην Ουγγαρία και τη Ρουμανία, η Επιτροπή έχει αντιμετωπίσει με σθεναρότητα καταστάσεις στις οποίες απειλούνται το κράτος δικαίου καθώς και η ανεξαρτησία του δικαστικού κλάδου.

Μετά από λεπτομερείς ανταλλαγές πληροφοριών που είχε με τις συγγρικές αρχές όσον αφορά τους νόμους που εκδόθηκαν δυνάμει του νέου συντάγματος της Ουγγαρίας, η Επιτροπή διαπίστωσε την επίτευξη προόδου σχετικά με ορισμένα θέματα, κυρίως όσον αφορά το καθεστώς της Κεντρικής Τράπεζας της Ουγγαρίας, καθώς η κυβέρνηση της Ουγγαρίας ανέλαβε τη δέσμευση να λάβει υπόψη της ορισμένες ανησυχίες νομικού χαρακτήρα της Επιτροπής και να τροποποιήσει την εθνική της νομοθεσία. Σε δύο άλλες περιπτώσεις, αντιθέτως, οι ανησυχίες νομικού χαρακτήρα της Επιτροπής δεν έγινε δυνατόν να αντιμετωπιστούν. Η Επιτροπή, ως εκ τούτου, αποφάσισε να παραπέμψει την Ουγγαρία στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για δύο παραβάσεις σχετικά με την ανεξαρτησία της αρχής προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ηλικία συνταξιοδότησης των δικαστών, εισαγγελέων και συμβολαιογράφων.

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιτηρεί τη νομοθεσία για τη συνταξιοδότηση των δικαστικών στην Ουγγαρία

Σύμφωνα με το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽⁶⁾, η εξαναγκαστική πρόωγη συνταξιοδότηση εκατοντάδων δικαστών και εισαγγελέων κατά τη διάρκεια του 2012, καθώς και συμβολαιογράφων το 2014, βάσει του νέου συγγρικού νόμου συνιστά αδικαιολόγητη διάκριση λόγω ηλικίας κατά παράβαση της οδηγίας 2000/78/ΕΚ ⁽⁷⁾. Με βάση τον νέο θεμελιώδη νόμο της, η Ουγγαρία εξέδωσε εφαρμοστική νομοθεσία με την οποία εντός βραχείας μεταβατικής περιόδου μειώθηκε από τα 70 στα 62 έτη η υποχρεωτική ηλικία συνταξιοδότησης για τους δικαστές, τους εισαγγελείς και τους συμβολαιογράφους. Τον Ιανουάριο του 2012 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία επί παραβάσει και να παραπέμψει την υπόθεση στο Δικαστήριο. Κατόπιν αίτησης της Επιτροπής και δεδομένου του επείγοντος χαρακτήρα της υπόθεσης, το Δικαστήριο επιλήφθηκε του ζητήματος με την ταχεία διαδικασία και εξέδωσε την απόφασή του τον Νοέμβριο του 2012, σε λιγότερο από πέντε μήνες από την αίτηση της Επιτροπής. Οι συγγρικές αρχές υπέβαλαν στην τελευταία το σχέδιο μέτρων που υποβλήθηκαν στο κοινοβούλιο της χώρας τον Δεκέμβριο του 2012, ώστε να συμμορφωθούν με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί την κατάσταση εκ του σύνεγγυς.

Όσον αφορά τη Ρουμανία, η Επιτροπή υπέβαλε έκθεση τον Ιούλιο του 2012 σχετικά με την πρόοδο που έχει πραγματοποιήσει στο πλαίσιο του μηχανισμού συνεργασίας και ελέγχου (ΜΣΕ) ⁽⁸⁾. Η έκθεση επικεντρώθηκε κυρίως στα βήματα προόδου που πραγματοποίησε η χώρα από το 2007 όσον αφορά τους νόμους και τους θεσμούς της, καθώς και τον βαθμό στον οποίο οι μεταρρυθμίσεις που έγιναν είναι βιώσιμες και αμετάκλητες. Ωστόσο, καθώς η έκδοση της έκθεσης συνέπεσε με έντονη αμφισβήτηση σχετικά με το κράτος δικαίου και την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας στη Ρουμανία, στην έκθεση περιλαμβάνονται ειδικές συστάσεις για την αποκατάσταση του σεβασμού προς αυτές τις θεμελιώδεις αρχές. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την πρόοδο που πραγματοποιείται και θα υποβάλει έκθεση στις αρχές του 2013 σχετικά με τη διαδικασία των μεταρρυθμίσεων.

Άρση των εμποδίων για τους πολίτες — Προετοιμασίες για το ευρωπαϊκό έτος των πολιτών 2013

Κατά το υπό εξέταση έτος, συνεχίστηκαν οι εργασίες για την εφαρμογή των δεσμεύσεων που ανέλαβε η Επιτροπή στην έκθεση για την ιθαγένεια που δημοσίευσε τον Οκτώβριο του 2010. Σχεδόν και τα 25 μέτρα εφαρμόστηκαν στο ακέραιο ή βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο προετοιμασίας ⁽⁹⁾. Για παράδειγμα, η ευρωπαϊκή δράση πέτυχε:

- ▶ την ενίσχυση των δικαιωμάτων των θυμάτων εγκληματικών πράξεων που ανέρχονται σε περίπου 75 εκατομμύρια άτομα ετησίως σε ολόκληρη την ΕΕ·
- ▶ την περιστολή της γραφειοκρατίας για 3,5 εκατομμύρια άτομα που ταξινομούν αυτοκίνητο σε άλλη χώρα της ΕΕ ετησίως, γεγονός που συνεπάγεται εξοικονόμηση 1,5 δισεκατ. ευρώ·
- ▶ την απαγόρευση επιπλέον επιβαρύνσεων στις πιστωτικές κάρτες και των προσυμπληρωμένων τετραγωνιδίων στις ηλεκτρονικές αγορές·
- ▶ την ενίσχυση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη για όλους τους πολίτες της ΕΕ, που εφαρμόζεται σε 8 εκατομμύρια δικαστικές διαδικασίες ανά έτος περίπου·
- ▶ τη διασαφήνιση των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας για τα 16 εκατομμύρια μεικτά ζευγάρια της Ευρώπης.

ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ
ΣΕ ΑΦΟΡΑ

ΜΠΕΣ ΚΙ ΕΣΥ ΣΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Επίσημο λογότυπο
του ευρωπαϊκού έτους
των πολιτών 2013.

Στο πλαίσιο της εκπόνησης της δεύτερης έκθεσης για την ιθαγένεια το 2013, η Επιτροπή ξεκίνησε τη μεγαλύτερη μέχρι στιγμής δημόσια διαβούλευση της ΕΕ για τα δικαιώματα των πολιτών. Η διαβούλευση διήρκεσε τέσσερις μήνες, περίοδο κατά την οποία το ευρύ κοινό ρωτήθηκε σχετικά με τα εμπόδια που αντιμετωπίζει κατά την άσκηση των δικαιωμάτων του που απορρέουν από την ιδιότητα του πολίτη της ΕΕ, για παράδειγμα, όταν ταξιδεύει στην Ευρώπη, όταν ψηφίζει ή θέτει υποψηφιότητα σε εκλογές ή όταν κάνει αγορές μέσω διαδικτύου. Τα αποτελέσματα βρίσκονται στο στάδιο της αξιολόγησης και τον Μάιο του 2013 προβλέπεται να ξεκινήσει η δεύτερη έκθεση ως πρωταρχικό στοιχείο του ευρωπαϊκού έτους των πολιτών 2013.

Προστασία δεδομένων

Στις αρχές του έτους η Επιτροπή πρότεινε μια συνολική μεταρρύθμιση των अपαρκαίωμένων κανόνων της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων, με σκοπό την ενίσχυση των δικαιωμάτων στην ιδιωτική ζωή στο διαδίκτυο. Η θέσπιση ενός ενιαίου νομικού πλαισίου θα αντικαταστήσει τους κατακερματισμένους κανόνες μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και τον δαπανηρό διοικητικό φόρτο στον τομέα αυτό και θα επιτρέψει στις επιχειρήσεις να εξοικονομήσουν περίπου 2,3 δισεκατ. ευρώ ανά έτος. Η πρωτοβουλία αυτή θα συμβάλει στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες, κάτι που θα προωθήσει την ανάπτυξη, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την καινοτομία στην Ευρώπη, και θα ξεκαθαρίσει τους όρους χρήσης των δεδομένων, π.χ. για την έρευνα και για ιατρικούς σκοπούς.

Οι νέοι κανόνες έχουν σκοπό να εξασφαλίσουν ότι παρέχονται σαφείς και κατανοητές πληροφορίες κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Όποτε απαιτείται συγκατάθεση, θα πρέπει να παρέχεται ρητά πριν η εταιρεία μπορέσει να επεξεργαστεί δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Το σχέδιο κανόνων ενισχύει το δικαίωμα των φυσικών προσώπων στην «ψηφιακή ληψιοσύνη» —δηλαδή αν ένα πρόσωπο δεν θέλει πλέον να αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα που το αφορούν και η επιχείρηση δεν έχει θεμιτό λόγο να τα τηρεί, τα δεδομένα πρέπει να διαγράφονται. Οι προτάσεις επιδιώκουν να εξασφαλίσουν στα φυσικά πρόσωπα την ελεύθερη και απρόσκοπτη πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν, ώστε να μπορούν να βλέπουν ποιες πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν έχουν στη διάθεσή τους οι επιχειρήσεις και οι δημόσιες αρχές. Επιπλέον, θα πρέπει να καταστεί ευκολότερη η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ παρόχων υπηρεσιών —η λεγόμενη αρχή της «φορητότητας των δεδομένων». Οι ανεξάρτητες αρχές προστασίας των δεδομένων θα ενισχυθούν, ώστε να μπορέσουν να εφαρμόσουν καλύτερα στην εθνική έννομη τάξη τους κανόνες της ΕΕ. Θα εξουσιοδοτηθούν να επιβάλουν πρόστιμα ύψους έως και 1 εκατ. ευρώ ή έως και 2 % του συνολικού ετήσιου κύκλου εργασιών σε εταιρείες που παραβιάζουν τους κανόνες προστασίας των δεδομένων της ΕΕ. Οι κανόνες αυτοί θα πρέπει επίσης να ισχύουν ακόμα και για εταιρείες που χρησιμοποιούν προσωπικά δεδομένα εκτός της ΕΕ, αλλά δραστηριοποιούνται στην ΕΕ και προσφέρουν υπηρεσίες σε πολίτες της ΕΕ.

Στις προτάσεις περιλαμβάνονται σημαντικά μέτρα προστασίας και καινοτομίες.

Οι προτάσεις της Επιτροπής επικαιροποιούν και εκσυγχρονίζουν τις αρχές που κατοχυρώνονται στην οδηγία για την προστασία των δεδομένων του 1995, προκειμένου να εξασφαλιστεί στο μέλλον το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή. Περιλαμβάνουν μια ανακοίνωση πολιτικής που παρουσιάζει τους στόχους της Επιτροπής και δύο νομοθετικές προτάσεις: έναν κανονισμό που οριοθετεί το γενικό πλαίσιο της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων και μια οδηγία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας για λόγους πρόληψης, ανίχνευσης, έρευνας ή δίωξης ποινικών αδικημάτων και συναφών δραστηριοτήτων των δικαστικών αρχών ⁽¹⁰⁾.

Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στο εσωτερικό της Ένωσης

Οι νέοι κανόνες συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης της ΕΕ που θεσπίστηκαν το 2010 επεκτάθηκαν τον Απρίλιο του 2012 στην Ελβετία ⁽¹¹⁾ και τον Ιούνιο του 2012 σε τρεις χώρες ΕΟΧ-ΕΖΕΣ: την Ισλανδία, το Λίχτενστάιν και τη Νορβηγία ⁽¹²⁾. Επίσης, τον Ιούνιο θεσπίστηκαν νέοι, βελτιωμένοι και απλουστευμένοι κανόνες ⁽¹³⁾ για τα πληρώματα αεροσκαφών και τους διασυννοριακούς αυτοαπασχολούμενους με την έναρξη ισχύος του νέου κανονισμού, ο οποίος τροποποιεί τους υφιστάμενους κανονισμούς για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης. Ως εκ τούτου, οι αεροσυνοδοί, οι φροντιστές και οι χειριστές πρέπει να καταβάλλουν εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και είναι επιλέξιμοι για παροχές στη χώρα όπου αρχίζουν και τελειώνουν τη βάρδιά τους, δηλαδή στην «έδρα βάσης», αντί στη χώρα όπου είναι εγκατεστημένη η αεροπορική εταιρεία. Για τους παραμεθόριους ελεύθερους επαγγελματίες, οι νέοι κανόνες εξασφαλίζουν ότι, σε περιπτώσεις όπου η χώρα κατοικίας δεν έχει σύστημα παροχών ανεργίας για αυτοαπασχολούμενους, το επίδομα ανεργίας θα το καταβάλλει η χώρα της τελευταίας επαγγελματικής δραστηριότητας. Με τον τρόπο αυτό, ο ενδιαφερόμενος θα έχει ανταπόδοση από εισφορές που κατέβαλε.

Αφίσα της έκτης
ευρωπαϊκής ημέρας
προστασίας δεδομένων.

Ενώ τα δικαιώματα για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στην ΕΕ είναι παγιωμένα και υφίστανται για πάνω από 40 έτη, ορισμένοι δείκτες δείχνουν ότι εξακολουθούν να υφίστανται διακρίσεις λόγω ιθαγένειας και, κατά συνέπεια, υπάρχει χάσμα μεταξύ των *de jure* και *de facto* δικαιωμάτων των πολιτών της ΕΕ. Από την αξιολόγηση της νομοθεσίας της ΕΕ για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και τη διαδικασία εκτίμησης επιπτώσεων προέκυψε ότι η υποβολή νομοθετικής πρότασης αναμένεται να αυξήσει το επίπεδο ασφάλειας δικαίου, δεδομένου ότι θα προβλέπει τη ρητή προστασία και την ενημέρωση σχετικά με τις διακρίσεις λόγω ιθαγένειας.

Οι φορολογικές διατάξεις των κρατών μελών μπορούν να οδηγήσουν σε διακρίσεις σε βάρος των διασυνοριακών εργαζομένων. Κατά τη διάρκεια του 2012, η Επιτροπή προέβη σε διεξοδική αξιολόγηση των εθνικών άμεσων φόρων, ώστε να διαπιστωθεί εάν δημιουργούν αθέμιτα μειονεκτήματα για τους εργαζομένους που ζουν σε ένα κράτος μέλος και εργάζονται σε άλλο. Όπου διαπιστώνονται διακρίσεις ή παραβάσεις από τις θεμελιώδεις ελευθερίες της ΕΕ, η Επιτροπή θα τις επισημαίνει στις εθνικές αρχές και θα επιμένει ώστε να γίνουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις.

Νομολογία

Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων: Το Δικαστήριο έκρινε ότι το δικαίωμά της ΕΕ δεν παρεμποδίζει ένα κράτος μέλος να χορηγεί οικογενειακές παροχές σε αποσπασμένους ή εποχικά εργαζόμενους για τους οποίους δεν είναι καταρχήν το αρμόδιο κράτος μέλος ⁽¹⁴⁾. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι η επιλεξιμότητα ενόψει της χρηματοδότησης σπουδών αποτελεί κοινωνικό πλεονέκτημα στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων και δεν μπορεί να υπόκειται σε απαίτηση κατοικίας. Συνεπώς, τα εξαρτώμενα μέλη μιας οικογένειας διακινούμενων εργαζομένων είναι αυτομάτως επιλέξιμα να λάβουν χρηματοδότηση, ώστε να πραγματοποιήσουν σπουδές στο εξωτερικό, ακόμα και αν δεν διαμένουν στη χώρα απασχόλησης του εργαζομένου ⁽¹⁵⁾.

Απόσπαση εργαζομένων

Για να βελτιώσει τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς της ΕΕ για τους εργαζομένους και τις επιχειρήσεις, η Επιτροπή πρότεινε νέους κανόνες για την ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων που έχουν αποσπαστεί προσωρινά στο εξωτερικό. Παρόλο που η προστασία των εργαζομένων και ο θεμιτός ανταγωνισμός αποτελούν τις δύο όψεις του νομίσματος της ενιαίας αγοράς της ΕΕ, έχει διαπιστωθεί ότι, στην περίπτωση του περίπου 1 εκατομμυρίου αποσπασμένων εργαζομένων στην ΕΕ, συχνά δεν τηρούνται οι ελάχιστοι όροι απασχόλησης και εργασίας. Για να αντιμετωπιστούν τα ειδικά θέματα παραβάσεων στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι εργαζόμενοι δεν χαίρουν των πλήρων δικαιωμάτων τους σε θέματα, για παράδειγμα, πληρωμών ή διακοπών, ειδικά στον τομέα των δομικών κατασκευών, η Επιτροπή διατύπωσε συγκεκριμένες, πρακτικές προτάσεις στο πλαίσιο μιας οδηγίας επιβολής της εφαρμογής. Με τις προτάσεις αυτές θα ενισχυθεί η παρακολούθηση και η συμμόρφωση και θα βελτιωθεί ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζονται στην πράξη οι ισχύοντες κανόνες σχετικά με τους αποσπασμένους εργαζομένους.

Για να δώσει ένα ηχηρό μήνυμα ότι τα δικαιώματα των εργαζομένων και το δικαίωμά τους στην απεργία βρίσκονται σε ισότιμη βάση με την ελευθερία της παροχής υπηρεσιών, η Επιτροπή πρότεινε, επίσης, μια νέα οδηγία ⁽¹⁶⁾ η οποία ενσωματώνει την υπάρχουσα νομολογία. Η εξέλιξη αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική στο πλαίσιο της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, όπως η απόσπαση εργαζομένων. Ωστόσο, η Επιτροπή, αντιλαμβανόμενη ότι η πρότασή της ήταν απίθανο να λάβει την απαραίτητη πολιτική στήριξη, ιδίως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, ώστε να εγκριθεί, την απέσυρε.

Ευρωπαϊκό έτος για την ενεργό γήρανση και την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών 2012

Τον Ιανουάριο του 2012 εγκαινιάστηκε επίσημα στην Κοπεγχάγη το Ευρωπαϊκό έτος ενεργού γήρανσης και αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών, κατά τη διάρκεια διάσκεψης που διοργανώθηκε από τη δανική Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έτους, η Επιτροπή απένειμε τα βραβεία του Ευρωπαϊκού Έτους 2012 για να τιμήσει οργανισμούς και φυσικά πρόσωπα που, μέσω των δραστηριοτήτων τους, προάγουν την παράταση του ενεργού επαγγελματικού βίου. Οι κατηγορίες των βραβείων ήταν έξι: χώροι εργασίας για όλες τις ηλικίες· δημιουργία περιβάλλοντος φιλικού προς τους ηλικιωμένους· επιχειρηματίες του κοινωνικού τομέα· υποβολή εκθέσεων για τη γήρανση και τις σχέσεις μεταξύ των γενεών· διαγωνισμός με θέμα ιστορίες ζωής· και ο διαγωνισμός generations@school. Η τελετή απονομής των βραβείων πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο με νικητές από τέσσερα κράτη μέλη (Δανία, Εσθονία, Γαλλία και Φινλανδία).

Ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και ευρωπαϊκά πολιτικά ιδρύματα

Η Επιτροπή ενέκρινε νομοθετική πρόταση ⁽¹⁷⁾ για να ενισχύσει την ικανότητα των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων να διαμορφώνουν την ευρωπαϊκή δημόσια σφαίρα και να εκφράζουν τη βούληση των πολιτών της ΕΕ, έτσι ώστε να ενισχυθεί η προβολή, η αναγνώριση, η αποτελεσματικότητα, η διαφάνεια και η λογοδοσία τους.

Η πρόταση παρέχει ένα ευρωπαϊκό νομικό καθεστώς στα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και τα συνδεδεμένα ιδρύματά τους. Τα περισσότερα από αυτά έχουν ιδρυθεί ως σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του Βελγίου («asbl»).

Για να αναγνωριστούν ως ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα ή ως ευρωπαϊκά πολιτικά ιδρύματα, οι οργανώσεις του τύπου αυτού θα πρέπει να πληρούν υψηλά πρότυπα όσον αφορά τις εσωτερικές δημοκρατικές διαδικασίες, τη διακυβέρνηση, τη λογοδοσία, τη διαφάνεια και τον σεβασμό των αξιών στις οποίες εδράζεται η Ένωση. Όλες οι πτυχές χρηματοδότησης των κομμάτων θα υπόκεινται σε ένα ολοκληρωμένο σύνολο κανόνων και ειδικότερα σε αυστηρές απαιτήσεις υποβολής στοιχείων και ελέγχου. Επιπλέον, θα θεσπιστεί ένα σύστημα διοικητικών κυρώσεων για περιπτώσεις παραβάσεων.

Εναρκτήρια εκδήλωση του ευρωπαϊκού έτους για την ενεργό γήρανση στην Κοπεγχάγη, Δανία.

Η πρωτοβουλία πολιτών

Τον Ιανουάριο του 2012 έγινε η επίσημη έναρξη της πρωτοβουλίας των ευρωπαίων πολιτών⁽¹⁸⁾, που αποτελεί απόρροια της Συνθήκης της Λισαβόνας. Με μια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία πολιτών καλείται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προτείνει νομοθεσία σχετικά με τις υποθέσεις όπου η ΕΕ έχει αρμοδιότητα να νομοθετεί. Μια πρωτοβουλία πολιτών πρέπει να υποστηρίζεται από τουλάχιστον 1 εκατομμύριο πολίτες της ΕΕ, που προέρχονται από τουλάχιστον επτά από τα 27 κράτη μέλη. Όσοι ενδιαφέρονται να ξεκινήσουν μια πρωτοβουλία πολιτών μπορούν πλέον να χρησιμοποιούν το λογισμικό που ανέπτυξε η Επιτροπή με την υποστήριξη του προγράμματος για λύσεις διαλειτουργικότητας για τις ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις (ISA) για τη συλλογή των απαιτούμενων υπογραφών σε απευθείας σύνδεση. Η πρωτοβουλία ευρωπαίων πολιτών αποτελεί ένα νέο και ισχυρό εργαλείο για να γίνει αισθητή η φωνή των ευρωπαίων πολιτών.

Βραβείο Προσβάσιμης Πόλης 2013

Το βραβείο αυτό απονεμήθηκε στην πόλη του Βερολίνου τιμώντας την για την ολοκληρωμένη και στρατηγική προσέγγιση για τη δημιουργία μιας πόλης προσβάσιμης σε όλους. Η απονομή του βραβείου διοργανώθηκε από κοινού από την Επιτροπή με το ευρωπαϊκό φόρουμ των ατόμων με αναπηρία. Στόχος του βραβείου είναι να ενθαρρυνθούν οι πόλεις να ανταλλάσσουν τις εμπειρίες τους και να βελτιώσουν την προσβασιμότητά τους προς όφελος όλων. Το Βερολίνο επελέγη για τη στρατηγική και ολοκληρωμένη πολιτική του για την αναπηρία, στο πλαίσιο της οποίας επενδύθηκαν σημαντικά ποσά για τη μετατροπή της πρώην διχοτομημένης πόλης σε μία προσβάσιμη χωρίς εμπόδια πόλη. Προβλήθηκαν πτυχές όπως το συγκοινωνιακό δίκτυο της πόλης και οι επενδύσεις σε θέματα προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία στο πλαίσιο έργων ανοικοδόμησης. Η συνολική προσέγγιση του Βερολίνου σε θέματα προσβασιμότητας εντάσσεται πλήρως στις πολιτικές της πόλης και έτυχε ευρείας στήριξης από τις οικείες αρχές.

Η κ. Viviane Reding,
αντιπρόεδρος
της Επιτροπής
αρμόδια για θέματα
δικαιοσύνης, θεμελιωδών
δικαιωμάτων και
ιθαγένειας, με
εκπροσώπους
της βραβευθείσας πόλης
του Βερολίνου, Γερμανία,
κατά την απονομή
του Βραβείου Προσβάσιμης
Πόλης 2013.

Δικαιοσύνη

Ένας από τους θεμελιώδεις στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να παρέχει στους πολίτες της έναν χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης χωρίς εσωτερικά σύνορα. Για τον σκοπό αυτό, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι τα διαφορετικά εθνικά δικαστικά συστήματα όλων των κρατών μελών της ΕΕ συνεργάζονται αποτελεσματικά χωρίς να δημιουργούν εμπόδια στους πολίτες της ΕΕ, όποτε αυτοί προσφεύγουν στη δικαιοσύνη. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τους συννομοθέτες, εξακολούθησε το 2012 να αναζητεί λύσεις για ορισμένα από τα εμπόδια αυτά σύμφωνα με το πρόγραμμα της Στοκχόλμης 2010–2014. Ορισμένα από τα κυριότερα μέτρα περιγράφονται κατωτέρω.

Δικαστική συνεργασία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις

Οι κανόνες της ΕΕ για τη διευκόλυνση των διασυνοριακών κληρονομικών διαδοχών έχουν τώρα καταστεί δίκαιο

Οι νέοι κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον περιορισμό των νομικών σκοπέλων στην περίπτωση θανάτου ενός μέλους που έχει ιδιοκτησία σε άλλη χώρα της ΕΕ αποτελούν δίκαιο της ΕΕ από τον Ιούλιο. Ο νέος κανονισμός⁽¹⁹⁾ για τις διασυνοριακές κληρονομικές διαδοχές θα διευκολύνει τον χειρισμό των νομικών πτυχών ενός διεθνούς κληρονομηπτηρίου ή κληρονομικής διαδοχής για τους ευρωπαίους πολίτες. Οι εν λόγω κανόνες θα δημιουργήσουν ασφάλεια δικαίου για τις περίπου 450 000 ευρωπαϊκές οικογένειες που έρχονται κάθε χρόνο αντιμέτωπες με ζητήματα διεθνούς κληρονομικής διαδοχής. Τα κράτη μέλη έχουν στη διάθεσή τους τρία έτη για να ευθυγραμμίσουν την εθνική τους νομοθεσία, ούτως ώστε να εφαρμοστούν στην πράξη οι νέοι κανόνες της ΕΕ. Η νέα νομοθεσία καθιστά πολύ πιο εύκολη τη διευθέτηση ζητημάτων διεθνών κληρονομικών διαδοχών παρέχοντας ένα ενιαίο κριτήριο για τον προσδιορισμό τόσο της διεθνούς δικαιοδοσίας όσο και του εφαρμοστέου δικαίου σε διασυνοριακές υποθέσεις: πρόκειται για τον τόπο συνήθους κατοικίας του αποβιώσαντος. Επιτρέπει επίσης στους πολίτες να τακτοποιούν εκ των προτέρων την κληρονομική τους διαδοχή με πλήρη ασφάλεια δικαίου. Η νομοθεσία προβλέπει επίσης ένα ευρωπαϊκό κληρονομηπτήριο, το οποίο θα επιτρέπει στον ενδιαφερόμενο να αποδεικνύει χωρίς περαιτέρω διατυπώσεις την ιδιότητά του ως κληρονόμου ή ως διαχειριστή κληρονομικής διαδοχής σε ολόκληρη την ΕΕ. Η εξέλιξη αυτή συνιστά σημαντική βελτίωση σε σχέση με την παρούσα κατάσταση στην οποία οι πολίτες αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες, προκειμένου να ασκήσουν τα δικαιώματά τους. Το αποτέλεσμα θα είναι ταχύτερες και λιγότερο δαπανηρές διαδικασίες, που θα εξοικονομούν τόσο χρόνο όσο και χρήμα από άποψη νομικών εξόδων.

Δικτυακή πύλη e-Justice: Η δικτυακή πύλη ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης πρόκειται να αποτελέσει μια μελλοντική ηλεκτρονική μονοαπευθυντική θυρίδα στον τομέα της δικαιοσύνης. Ως πρώτο βήμα η πύλη φιλοδοξεί να διευκολύνει τη ζωή των πολιτών μέσω της παροχής πληροφοριών, σε 22 γλώσσες, σχετικά με τη δικαιοσύνη και τη βελτίωση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη σε όλη την ΕΕ⁽²⁰⁾.

Ποινική δικαιοσύνη

Το έγγραφο δικαιωμάτων είναι πλέον νόμος

Τον Ιούνιο θεσπίστηκε το πανευρωπαϊκό δικαίωμα ενημέρωσης σε περίπτωση σύλληψης⁽²¹⁾. Οι νέοι κανόνες, όταν τεθούν σε ισχύ, θα εξασφαλίζουν ότι κάθε πρόσωπο που συλλαμβάνεται ή υπάγεται στη διαδικασία του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης σε οποιοδήποτε κράτος μέλος θα έχει στη διάθεσή του ένα έγγραφο δικαιωμάτων στο οποίο αναφέρονται τα βασικά δικαιώματά του κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας. Τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν πλέον στη διάθεσή τους δύο έτη για να μεταφέρουν τους νέους κανόνες στα οικεία εθνικά νομικά συστήματα.

Προτεραιότητα στα θύματα: οι νέοι κανόνες σχετικά με τα δικαιώματα των θυμάτων γίνονται νόμος

Τον Νοέμβριο εκδόθηκε μια νέα ευρωπαϊκή νομοθετική πράξη που βελτιώνει τα δικαιώματα περίπου 75 εκατομμυρίων θυμάτων εγκληματικών πράξεων σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η νέα οδηγία για τα πρότυπα για τους κανόνες που ισχύουν για τα θύματα θεσπίζει τα ελάχιστα δικαιώματα των θυμάτων, οπουδήποτε και αν βρίσκονται στην ΕΕ. Τα κράτη μέλη έχουν στη διάθεσή τους τρία χρόνια για να μεταφέρουν τις διατάξεις στην εθνική τους νομοθεσία. Η οδηγία θα εξασφαλίζει ότι, στο σύνολο των 27 κρατών μελών: τα θύματα αντιμετωπίζονται με σεβασμό και η αστυνομία, οι εισαγγελείς και οι δικαστές είναι κατάλληλα καταρτισμένοι για τον σκοπό αυτό· τα θύματα ενημερώνονται για τα δικαιώματα και την υποθήκη τους με κατανοητό για αυτά τρόπο· τους παρέχεται στήριξη· μπορούν, εάν το επιθυμούν, να συμμετέχουν στην ποινική διαδικασία και τους παρέχεται στήριξη, ώστε να παραβρισκονται στη δίκη· εντοπίζονται τα ευάλωτα θύματα, όπως παιδιά, θύματα βιασμού ή θύματα με αναπηρία, και τους παρέχεται η κατάλληλη προστασία· τα θύματα προστατεύονται για όσο διάστημα η αστυνομία διενεργεί έρευνες και κατά τη διάρκεια της δίκης.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΛΑΣΤΙΓΓΑ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ 2012

Τον Οκτώβριο το περιφερειακό δικαστήριο της Αμβέρσας απέσπασε το βραβείο για καινοτόμους δικαστικές πρακτικές.

Η τελετή απονομής έγινε στο Βίλνιους, με την ευκαιρία της ευρωπαϊκής ημέρας πολιτικής δικαιοσύνης, παρουσία του υπουργού Δικαιοσύνης της Λιθουανίας Remigijus Šimašius.

Η κριτική επιτροπή εξέτασε 38 αιτήσεις από 18 ευρωπαϊκά κράτη.

Ομάδα εμπειρογνομένων για την ποινική πολιτική της ΕΕ

Τον Ιούνιο, η κ. Viviane Reding, αντιπρόεδρος της Επιτροπής αρμόδια για θέματα δικαιοσύνης, θεμελιωδών δικαιωμάτων και ιθαγένειας, προήδρευσε της εναρκτήριας συνεδρίασης της ομάδας εμπειρογνομένων για την ποινική πολιτική της ΕΕ. Είκοσι ανώτεροι νομικοί εμπειρογνώμονες, ακαδημαϊκοί και επαγγελματίες θα συνέχονται δύο φορές το έτος για να συζητούν και να δίνουν τη γνώμη τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με βασικά ζητήματα ποινικού δικαίου της ΕΕ. Η ομάδα εμπειρογνομένων περιλαμβάνει δικαστές, εισαγγελείς και συνηγόρους υπεράσπισης από 13 διάφορα κράτη μέλη τα οποία αντιπροσωπεύουν τις σημαντικότερες νομικές παραδόσεις που υπάρχουν στην ΕΕ. Η ομάδα θα συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας της νομοθεσίας της ΕΕ στον τομέα του ποινικού δικαίου, υπό το φως των νέων κανόνων της Συνθήκης της Λισαβόνας και του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

Νομολογία

Σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών και το άρθρο 18 της ΣΛΕΕ, κανένα κράτος μέλος δεν μπορεί να περιορίζει μόνο στους υπηκόους του τη μη εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, με σκοπό την εφαρμογή στην επικράτειά του της στερητικής σε ελευθερία ποινής που έχει επιβληθεί σε άλλο κράτος μέλος· η απαγόρευση των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας δεν επιτρέπει σε νομοθεσία κράτους μέλους να προβλέπει ότι οι υπήκοοι άλλων κρατών μελών, οι οποίοι διαμένουν ή είναι εγκατεστημένοι στο πρώτο κράτος μέλος αποκλείονται αυτομάτως και απολύτως από το να εκτίσουν την ποινή τους στο εν λόγω κράτος μέλος ⁽²²⁾.

Στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά

Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή παρουσίασε δύο προτάσεις ⁽²³⁾ για τη θέσπιση αυστηρότερων ελέγχων στην ΕΕ των πρόδρομων ουσιών της μεθαμφεταμίνης και της ηρωίνης. Οι πρόδρομες ουσίες ναρκωτικών είναι νόμιμες χημικές ουσίες που περιέχονται σε ένα ευρύ φάσμα προϊόντων, περιλαμβανομένων των φαρμακευτικών προϊόντων, αρωμάτων και πλαστικών υλών, αλλά που μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν παράνομα για την παραγωγή ναρκωτικών. Η προτεινόμενη νομοθεσία επιδιώκει να μειώσει τα κενά της ισχύουσας νομοθεσίας σχετικά με τις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών που θα μπορούσαν να τα εκμεταλλευτούν παραγωγικοί ναρκωτικών. Με τον τρόπο αυτό, οι προτεινόμενοι νέοι κανόνες μπορούν να συμβάλουν στην πρόληψη της παράνομης χρήσης ναρκωτικών σε αρχικό στάδιο παρασκευής, η οποία αποτελεί σημαντικό πυλώνα της στρατηγικής της ΕΕ για τα ναρκωτικά.

Εσωτερικές υποθέσεις

Ένας από τους πρωταρχικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να εξασφαλίσει στους πολίτες της έναν χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης χωρίς εσωτερικά σύνορα. Για να τον επιτύχει, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τους συννομοθέτες, εξακολούθησε το 2012 να εργάζεται σύμφωνα με το πρόγραμμα της Στοκχόλμης 2010–2014. Ορισμένα από τα μέτρα αυτά περιγράφονται παρακάτω.

Μετανάστευση

Τον Ιούνιο, η Επιτροπή δημοσίευσε την τρίτη ετήσια έκθεσή της για τη μετανάστευση και το άσυλο, η οποία παρέχει μια ανάλυση για το τι μέλλει γενέσθαι με βάση τις εξελίξεις που σημειώθηκαν το 2011, σε συνδυασμό με έρευνα του Ευρωβαρόμετρου ⁽²⁴⁾ σχετικά με τη στάση των ευρωπαίων πολιτών σε θέματα διασυνοριακής κινητικότητας, μετανάστευσης και ασφάλειας.

Νόμιμη μετανάστευση και ένταξη

Τον Φεβρουάριο και τον Μάιο η Επιτροπή άσκησε προσφυγή κατά των κρατών μελών ⁽²⁵⁾ που δεν είχαν ακόμη μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία της ΕΕ για την μπλε κάρτα ⁽²⁶⁾. Η οδηγία αυτή θεσπίζει κοινούς και αποτελεσματικούς κανόνες που επιτρέπουν σε άτομα υψηλής ειδίκευσης από χώρες εκτός Ευρώπης να έρθουν και να εργαστούν στις αγορές εργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καλύπτοντας έτσι κενά τα οποία δεν είναι δυνατόν να πληρωθούν από τους υπηκόους της ΕΕ. Η εν λόγω νομοθεσία της ΕΕ θα έπρεπε να είχε υλοποιηθεί έως τα μέσα Ιουνίου του 2011.

Τον Ιούνιο, άρχισε να λειτουργεί στη Φλωρεντία, Ιταλία, το κέντρο μεταναστευτικής πολιτικής (ΚΜΠ). Το ΚΜΠ που ιδρύθηκε με τη στήριξη της ΕΕ, διεξάγει έρευνα για θέματα παγκόσμιας μετανάστευσης που συνδέονται με τις ευρωπαϊκές πολιτικές.

Τον Οκτώβριο πραγματοποιήθηκε η όγδοη συνάντηση του Ευρωπαϊκού Φόρουμ για την Ένταξη με κεντρικό θέμα τη συμβολή των μεταναστών στην οικονομική ανάπτυξη της ΕΕ.

Μετά τη δημοσίευση της πράσινης βίβλου τον Νοέμβριο του 2011, η Επιτροπή ξεκίνησε μια δημόσια συζήτηση σχετικά με την οικογενειακή επανένωση (οδηγία 2003/86/ΕΚ) ⁽²⁷⁾, η οποία διήρκεσε έως τον Μάρτιο του 2012 και από την οποία προέκυψε ότι η συντριπτική πλειονότητα των ενδιαφερομένων δεν επιθυμούν να γίνουν αλλαγές στην οδηγία, αλλά ζητούν καλύτερη εφαρμογή της και την έκδοση κατευθυντήριων γραμμών από την Επιτροπή.

Πραγματοποιήθηκαν αρκετές διαδικασίες επανεξέτασης, συμπεριλαμβανομένης μιας έκθεσης για την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού δικτύου μετανάστευσης που προβαίνει σε απολογισμό της συντελεσθείσας προόδου και εξετάζει με ποιους τρόπους θα πρέπει να προχωρήσει το δίκτυο μετά το 2013. Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή εξέδωσε ενδιάμεση έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τους ασυνόδευτους ανηλίκους (2010–2014), η οποία παρέχει επισκόπηση της προόδου και εντοπίζει τους τομείς που απαιτούν περισσότερη προσοχή και στοχοθετημένη δράση κατά τα επόμενα δύο έτη.

Νομολογία

Τον Μάιο, το Δικαστήριο εξέδωσε δύο σημαντικές αποφάσεις που αφορούν υπηκόους τρίτων χωρών που είναι επί μακρόν διαμένοντες στην ΕΕ (δυνάμει της οδηγίας 2003/109/ΕΚ).

Πρώτον, σε μια υπόθεση που αφορά στεγαστικά επιδόματα ενός αλβανού υπηκόου που ζει στην Ιταλία, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η νομοθεσία της ΕΕ απαγορεύει σε εθνική ή περιφερειακή νομοθεσία να προβλέπει διαφορετική μεταχείριση μεταξύ υπηκόων τρίτων χωρών και υπηκόων του κράτους μέλους της ΕΕ στο οποίο διαμένουν, εφόσον το στεγαστικό επίδομα εμπίπτει στο τομείς που καλύπτει η αρχή της ίσης μεταχείρισης που προβλέπονται στην οδηγία σχετικά με τους επί μακρόν διαμένοντες και αποτελεί ένα βασικό επίδομα ⁽²⁸⁾.

Δεύτερον, σε μια υπόθεση που εξετάζει τα τέλη άδειας διαμονής στις Κάτω Χώρες, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επιβάλει υπερβολικές και δυσανάλογες επιβαρύνσεις για τη χορήγηση αδειών διαμονής στους υπηκόους τρίτων χωρών που είναι κάτοικοι μακράς διάρκειας, και στα μέλη των οικογενειών τους ⁽²⁹⁾.

Παράνομη μετανάστευση

Τον Φεβρουάριο, τον Απρίλιο, τον Μάιο και τον Ιούνιο η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει διαδικασίες λόγω παράβασης κατά των κρατών μελών ⁽³⁰⁾ που είχαν παραλείψει να μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο τους κανόνες της ΕΕ σχετικά με τις κυρώσεις και τα μέτρα κατά των εργοδοτών που εκμεταλλεύονται παράνομους μετανάστες. Η οδηγία για τις κυρώσεις κατά εργοδοτών θέτει στο στόχαστρο εργοδότες που εκμεταλλεύονται την επισφαλή θέση λαθρομεταναστών και τους απασχολούν σε χαμηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας υπό κακές συνθήκες απασχόλησης. Η οδηγία έπρεπε να είχε εφαρμοστεί από τα μέσα Ιουλίου 2011.

Νέα συσκευή σάρωσης που χρησιμοποιείται για την επιθεώρηση των σιδηροδρομικών βαγονιών στο σιδηροδρομικό σημείο διέλευσης των συνόρων Ουκρανίας και Πολωνίας.

Τον Ιούνιο, η Επιτροπή και η Τουρκία μονογράφησαν συμφωνία επανεισδοχής, η οποία αντικατοπτρίζει το κοινό τους ενδιαφέρον για μια αποτελεσματικότερη διαχείριση της μετανάστευσης και της διαχείρισης των συνόρων. Το εγκριθέν κείμενο ορίζει σαφείς υποχρεώσεις και διαδικασίες για τις αντίστοιχες αρχές για την ταχεία επιστροφή προσώπων (συμπεριλαμβανομένων των υπηκόων τρίτων χωρών) που κατοικούν παράνομα στην επικράτειά τους, με πλήρη σεβασμό του διεθνούς δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Μόλις τεθεί σε ισχύ, η συμφωνία θα ενισχύσει επίσης περαιτέρω τον διάλογο και τη συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Τουρκίας στον τομέα των εσωτερικών υποθέσεων πολιτικής και θα ενθαρρύνει και τις δύο πλευρές να σημειώσουν πρόοδο όσον αφορά την προοπτική ελευθέρωσης του καθεστώτος των θεωρήσεων.

Η συμφωνία αυτή είναι παρόμοια με τις συμφωνίες επανεισδοχής που έχει ήδη συνάψει η ΕΕ με άλλες τρίτες χώρες, οι οποίες βρίσκονται υπό συνεχή παρακολούθηση, ιδίως, μέσω των τακτικών συνεδριάσεων των μικτών επιτροπών επανεισδοχής. Το 2012, η Επιτροπή πραγματοποιεί τις εν λόγω συνεδριάσεις με τη Γεωργία, τη Μολδαβία, το Πακιστάν, τη Ρωσία και την Ουκρανία. Επιπλέον, μονογραφήθηκε μια συμφωνία επανεισδοχής μεταξύ του Πράσινου Ακρωτηρίου και της ΕΕ και βρίσκεται προς το παρόν στο στάδιο της επικύρωσης.

Εξωτερική πολιτική της ΕΕ όσον αφορά τη μετανάστευση

Το 2012 σημειώθηκε πρόοδος, με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου που εγκρίθηκαν τον Μάιο, όσον αφορά τη συνολική προσέγγιση της μετανάστευσης και της κινητικότητας (GAMM). Η GAMM αποτελεί το βασικό πλαίσιο της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ για την πολιτική στον τομέα της μετανάστευσης. Συγκεκριμενοποιεί τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ επιθυμεί να οργανώσει το διάλογο και τη συνεργασία με τρίτες χώρες στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου. Η GAMM ενσωματώνει όλες τις πολιτικές που αφορούν τη μετανάστευση και συνδέονται με τρίτες χώρες (π.χ. καλύτερη οργάνωση της νόμιμης μετανάστευσης/βελτίωση της ορθά διαχειριζόμενης κινητικότητας· αποτρέπει και καταπολεμά την παράνομη μετανάστευση/καταπολεμά την εμπορία ανθρώπων· μεγιστοποιεί τον αντίκτυπο της ανάπτυξης της μετανάστευσης και της κινητικότητας· προωθεί τη διεθνή προστασία και βελτιώνει την εξωτερική διάσταση του ασύλου). Η GAMM είναι καλά εναρμονισμένη με την εξωτερική πολιτική της ΕΕ και την αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ. Συνδέεται με τις εσωτερικές πολιτικές, τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», καθώς και τις πολιτικές για την απασχόληση και την εκπαίδευση. Εφαρμόζεται από κοινού από την Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (EYED) και τα κράτη μέλη, έτσι ώστε να μπορεί η ΕΕ να ομιλεί με μία φωνή στον εν λόγω τομέα, σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισαβόνας.

Το θεματικό πρόγραμμα «Συνεργασία με τις τρίτες χώρες στους τομείς της μετανάστευσης και του ασύλου» (384 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2007–2013) αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο για τη στήριξη της εξωτερικής διάστασης της μετανάστευσης και του ασύλου.

Εξωτερικά σύνορα

Σένγκεν

Τον Μάιο η Επιτροπή εξέδωσε την πρώτη από μια σειρά εξαμηνιαίων επισκοπήσεων σχετικά με τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν. Πάνω από 400 εκατομμύρια Ευρωπαίοι απολαμβάνουν τα ταξίδια χωρίς ελέγχους στα σύνορα στον χώρο αυτό. Με περισσότερα από 1,25 δισεκατομμύρια ταξίδια διά μέσου των εσωτερικών συνόρων, απαιτείται επαγρύπνηση για την προάσπιση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας. Η έκθεση παρέχει τη βάση για τη διεξαγωγή συζήτησης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο και συμβάλλει στην ενίσχυση της πολιτικής καθοδήγησης και συνεργασίας μεταξύ των 26 χωρών που αποτελούν μέρη του χώρου Σένγκεν (όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης με εξαίρεση τη Βουλγαρία, την Ιρλανδία, την Κύπρο, τη Ρουμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και τις χώρες που δεν ανήκουν στην ΕΕ, την Ισλανδία, το Λίχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία).

Η δεύτερη εξαμηνιαία έκθεση σχετικά με τη λειτουργία του Σένγκεν, που υποβλήθηκε τον Νοέμβριο, επικεντρώθηκε στην κατάσταση που επικρατεί στα εξωτερικά σύνορα και στο εσωτερικό του χώρου Σένγκεν, στην εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν, καθώς και στην προσφυγή σε ειδικά συνοδευτικά μέτρα —στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (SIS) και στο σύστημα πληροφοριών για τις θεωρήσεις (VIS).

Όσον αφορά την προσχώρηση της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στον χώρο Σένγκεν, το Συμβούλιο δεν μπόρεσε να λάβει απόφαση, αν και οι αξιολογήσεις για το Σένγκεν είχαν ολοκληρωθεί το 2011.

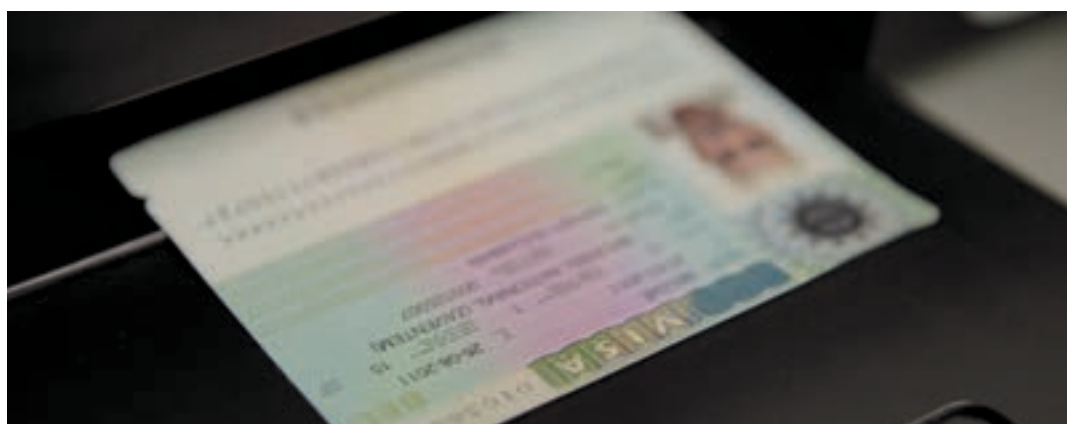
Ευρωπαϊκό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου EURO 2012

Τον Ιούνιο καθώς οι ομάδες προετοιμάζονταν να ξεκινήσουν τους αγώνες, η Επιτροπή μεριμνούσε σε συνεργασία με τις πολωνικές αρχές ώστε να διασφαλίσει ένα ασφαλές πρωτάθλημα ποδοσφαίρου EURO 2012. Για να ενισχυθεί η προστασία των φιλάθλων, η Επιτροπή παρείχε τεχνική υποστήριξη και καθοδήγηση στα πολωνικά σώματα ασφαλείας και στους συνοριοφύλακες στον τομέα της κατάρτισης και της ανάπτυξης μεθοδολογίας για τη χρήση κινητού εξοπλισμού χημικής και βιολογικής ανίχνευσης για εκρηκτικά και όπλα στα πολωνικά στάδια και τους αερολιμένες. Ήταν η πρώτη φορά που χρησιμοποιήθηκε στην ΕΕ κινητός εξοπλισμός ανίχνευσης εκρηκτικών, χημικών και βιολογικών απειλών στη διάρκεια μιας εκδήλωσης με τόσο υψηλή θεαματικότητα. Το επόμενο έτος η Επιτροπή αναμένεται να ξεκινήσει πιο πρακτικές δοκιμές των εξοπλισμών ανίχνευσης σε άλλους τομείς δημόσιας ασφάλειας.

Τον Ιούνιο και τον Ιούλιο, ο Frontex συντόνισε μια κοινή επιχείρηση υπέρ των πολωνών και ουκρανών συνοριοφυλάκων. Πάνω από 100 υπάλληλοι από 23 κράτη μέλη της ΕΕ τοποθετήθηκαν στα σύνορα Πολωνίας–Ουκρανίας για να βοηθήσουν στους ελέγχους στα σύνορα και στην επιτήρηση των συνόρων. Ταυτόχρονα συνοριοφύλακες από διάφορα κράτη μέλη και τρίτες χώρες εργάζονταν σε στρατηγικούς αερολιμένες της Πολωνίας και της Ουκρανίας.

Θεώρηση εισόδου

Τον Ιανουάριο, η Επιτροπή ξεκίνησε συνομιλίες για ταξίδια χωρίς θεώρηση εισόδου με το Κοσσυφοπέδιο και τον Φεβρουάριο δημοσίευσε τη δεύτερη έκθεση προόδου σχετικά με την εφαρμογή των αντίστοιχων σχεδίων δράσης για την ελευθέρωση των θεωρήσεων εισόδου από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας και της Ουκρανίας. Τον Ιούνιο ξεκίνησαν συνομιλίες για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων με τη Γεωργία. Στόχος της διαδικασίας είναι να αρθεί, σε τελικό στάδιο, η υποχρέωση θεώρησης εισόδου για τους πολίτες των χωρών αυτών, εφόσον υλοποιήσουν σημαντικές μεταρρυθμίσεις σε ορισμένους καίριους τομείς, όπως η ασφάλεια των ταξιδιωτικών εγγράφων, το άσυλο, η μετανάστευση και η διαχείριση των συνόρων και η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς. Τον Νοέμβριο η Επιτροπή πρότεινε οι πολίτες από 16 νησιά της Καραϊβικής και του Ειρηνικού να είναι σύντομα σε θέση να ταξιδεύουν στον χώρο Σένγκεν χωρίς να χρειάζεται θεώρηση εισόδου.

Το σύστημα πληροφοριών
για τις θεωρήσεις
εισόδου (VIS) διασυνδέει
τις προξενικές αρχές
τρίτων χωρών και
όλα τα εξωτερικά σημεία
διέλευσης των συνόρων
του χώρου Σένγκεν με μια
κεντρική βάση δεδομένων
που επιτρέπει τη χρήση
βιομετρικών δεδομένων.

Στο πλαίσιο του διαλόγου για τις θεωρήσεις μεταξύ της ΕΕ και της Ρωσίας, η εφαρμογή της διαδικασίας «κοινά βήματα προς την κατεύθυνση των ταξιδιών βραχείας διάρκειας χωρίς υποχρέωση θεώρησης στους πολίτες της Ρωσικής Ομοσπονδίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης» άρχισε μετά την έγκριση του ίδιου αυτού εγγράφου από τη διάσκεψη κορυφής ΕΕ–Ρωσίας τον Δεκέμβριο του 2011.

Τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο, αντίστοιχα, η Επιτροπή ξεκίνησε διαπραγματεύσεις για συμφωνίες απλούστευσης της έκδοσης θεωρήσεων εισόδου με την Αρμενία (που μονογραφήθηκε τον Οκτώβριο) και το Αζερμπαϊτζάν και τον Οκτώβριο υπέγραψε συμφωνία με το Πράσινο Ακρωτήριο σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων εισόδου. Τον Ιούνιο, η Επιτροπή υπέγραψε μια τροποποιημένη συμφωνία για την απλούστευση των θεωρήσεων με τη Μολδαβία και τον Ιούλιο με την Ουκρανία, διευκολύνοντας περαιτέρω τις διαπροσωπικές επαφές και καθιστώντας ευκολότερο για τους πολίτες της Ουκρανίας και της Μολδαβίας να ταξιδεύουν στην ΕΕ. Οι τροποποιήσεις προβλέπουν μεταξύ άλλων την παράταση ορισμένων διευκολύνσεων για πρόσθετες κατηγορίες ατόμων με μολδαβική και ουκρανική ιθαγένεια που αιτούνται θεώρησης εισόδου, όπως εκπρόσωποι των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών ή νεαρά άτομα που συμμετέχουν σε εκδηλώσεις που οργανώνονται από μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, καθώς και για τη βελτίωση των υφιστάμενων διευκολύνσεων για κατηγορίες αιτούντων όπως δημοσιογράφοι.

Τον Νοέμβριο, η Επιτροπή επεσήμανε τρόπους που εξασφαλίζουν ότι οι κανόνες σε θέματα θεώρησης εισόδου βοηθούν την ΕΕ να παραμείνει ελκυστικός προορισμός, ιδιαίτερα για τις χώρες που παρουσιάζουν υψηλό τουριστικό δυναμικό. Η διευκόλυνση των ταξιδιών των υπηκόων τρίτων χωρών στην ΕΕ, έχει σημαντικό αντίκτυπο στην οικονομία συνολικά. Ο τουρισμός, στον οποίο αναλογούν 18,8 εκατομμύρια θέσεις το 2011, έχει αποτελέσει μία από τις σημαντικότερες πηγές δημιουργίας θέσεων απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με τους ξένους επισκέπτες να δαπανούν πάνω από 330 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις αυτοί οι αριθμοί ενδέχεται να φθάσουν τα 20,4 εκατομμύρια θέσεις εργασίας και τα 430 ευρώ δισεκατ. ευρώ το 2022.

Τον Νοέμβριο η Επιτροπή εξέδωσε επίσης την έβδομη (και τελική) έκθεση περί αμοιβαιότητας στον τομέα των θεωρήσεων ⁽³¹⁾, σχετικά με τη διατήρηση από ορισμένες τρίτες χώρες υποχρεώσεων θεώρησης κατά παράβαση της αρχής της αμοιβαιότητας.

Οργανισμός για τα συστήματα πληροφοριών

Τον Μάρτιο στο Τάλιν της Εσθονίας πραγματοποιήσε την εναρκτήρια συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου του ένας νέος Οργανισμός για τη διαχείριση των ευρείας κλίμακας συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ, και τον Δεκέμβριο του 2012 ανέλαβε τα καθήκοντά του. Πρωταρχικό μέλημα του οργανισμού θα είναι η διασφάλιση της λειτουργίας των συστημάτων Visa Information (VIS) και Eurodac όλο το εικοσιτετράωρο επί επτά ημέρες την εβδομάδα. Επίσης, ο Οργανισμός θα διαχειρίζεται το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II), το οποίο θα προσφέρει προστιθέμενη αξία στην ασφάλεια και στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων εντός του χώρου Σένγκεν. Το SIS II θα τεθεί σε λειτουργία κατά το πρώτο τρίμηνο του 2013.

Καταπολέμηση της παραποίησης στα σύνορα της ΕΕ

Τα τελωνεία της ΕΕ διαδραματίζουν καίριο ρόλο για την ανάσχεση της εισαγωγής στην εσωτερική αγορά προϊόντων που παραβιάζουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Σε μια οικονομία που βασίζεται στη γνώση, η ανταγωνιστικότητα εξαρτάται από την ικανότητα προστασίας της καινοτομίας και της δημιουργικότητας. Για να επιτευχθεί η προστασία αυτή είναι πολύ σημαντική η εφαρμογή ενεργητικής πολιτικής για την καταπολέμηση των παραποιημένων και πειρατικών εμπορευμάτων. Πέρυσι, οι τελωνειακές αρχές κατάσχεσαν 115 εκατομμύρια τέτοια είδη, προστατεύοντας κατά τον τρόπο αυτό τις νόμιμες επιχειρήσεις της ΕΕ. Πρόκειται για αύξηση κατά 15 %, έναντι των 103 εκατ. ευρώ το 2010. Η αξία των κατασχεθέντων εμπορευμάτων αντιπροσωπεύει ποσό ύψους περίπου 1,3 δισεκατ. ευρώ σε σύγκριση με 1,1 δισεκατ. ευρώ το 2010. Οι βασικές κατηγορίες προϊόντων που κατασχέθηκαν από τα τελωνεία ήταν φάρμακα (24 %), υλικά συσκευασίας (21 %) και τσιγάρα (18 %). Τα προϊόντα καθημερινής χρήσης και τα προϊόντα που θα μπορούσαν να είναι επικίνδυνα για την υγεία και την ασφάλεια των καταναλωτών αντιπροσωπεύουν 28,6 % των παρακρατηθέντων ειδών, έναντι 14,5 % το 2010.

Δράση εταίρων της OLAF στη Λιθουανία για την καταπολέμηση της απάτης: κατά τη διάρκεια ελέγχου σιδηροδρομικής μηχανής που προερχόταν από τη Λευκορωσία, εντοπίστηκε στο τμήμα του κινητήρα κρύπτη με τσιγάρα.

Οι συζητήσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την πρόταση ⁽³²⁾ που υπέβαλε η Επιτροπή το 2011 για έναν νέο κανονισμό για την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) από τα τελωνεία συνεχίστηκε το 2012, ιδίως για να αποσαφηνιστεί ο ρόλος των τελωνείων όσον αφορά τα φάρμακα κοινόχρηστης ονομασίας σε καθεστώς διαμετακόμισης. Οι διαπραγματεύσεις περατώθηκαν στο τέλος του 2012 επιτρέποντας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο να εγκρίνουν επίσημα τον κανονισμό στις αρχές του 2013. Επίσης, το Συμβούλιο υιοθέτησε τον Δεκέμβριο ένα νέο σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση των παραβιάσεων των ΔΔΙ για την περίοδο 2013–2017. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αυξανόμενη τάση όσον αφορά τα μικροδέματα που συνδέονται με αγορές μέσω του διαδικτύου και στην ενίσχυση της συνεργασίας με το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο παραβίασης των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και τις αρχές επιβολής του νόμου σχετικά με τις παραβιάσεις των ΔΔΙ.

Κοινό ευρωπαϊκό καθεστώς ασύλου

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έθεσε ως στόχο την ολοκλήρωση του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου (ΚΕΣΑ) μέχρι το 2012. Το πρώτο στοιχείο της δέσμης μέτρων, η αναθεωρημένη οδηγία για την αναγνώριση ⁽³³⁾, εκδόθηκε τον Νοέμβριο του 2011.

Τον Μάρτιο η ΕΕ ενέκρινε το «κοινό πρόγραμμα της ΕΕ για την επανεγκατάσταση» ⁽³⁴⁾. Η επανεγκατάσταση των προσφύγων δεν αποτελεί μόνο μέτρο που σώζει ζωές, αλλά σημαντική χειρονομία αλληλεγγύης από την πλευρά των χωρών της ΕΕ προς τρίτες χώρες που φιλοξενούν μεγάλους αριθμούς μεταναστών. Το πρόγραμμα επανεγκατάστασης θα προσδιορίσει έναν ευρύτερο κατάλογο των προσφύγων των οποίων η επανεγκατάσταση θα είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση από την ΕΕ. Θα υπάρχουν επίσης ευρωπαϊκές προτεραιότητες επανεγκατάστασης, προσδιορίζοντας τις εθνικότητες των προσφύγων και τις χώρες από τις οποίες θα πρέπει να λάβει χώρα η επανεγκατάσταση ως προτεραιότητα και για τις οποίες διατίθεται χρηματοδότηση από την ΕΕ. Επίσης, το πρόγραμμα θα προσφέρει πρόσθετα οικονομικά κίνητρα για τα κράτη μέλη που αρχίζουν να συμμετέχουν σε δραστηριότητες επανεγκατάστασης.

Τον Ιούλιο, επετεύχθη πολιτική συμφωνία σχετικά με την αναθεώρηση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής που εναρμονίζει περαιτέρω τους κανόνες της Ένωσης, ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι συνθήκες υποδοχής των αιτούντων άσυλο σε όλη την ΕΕ είναι ανθρώπινες. Για πρώτη φορά σε μια νομική πράξη της Ένωσης, εγκρίθηκαν λεπτομερείς κανόνες σχετικά με την κράτηση των αιτούντων άσυλο, καθώς και ένας κατάλογος των λόγων για τους οποίους μπορεί να διαταχθεί η εν λόγω κράτηση.

Τον Νοέμβριο επετεύχθη πολιτική συμφωνία σχετικά με τον κανονισμό του Δουβλίνου με την οποία προσδιορίζεται το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την αίτηση ασύλου. Ο παρών κανονισμός θα επιτρέψει επίσης την έγκαιρη διάγνωση των προβλημάτων στα εθνικά συστήματα ασύλου και υποδοχής, την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων τους, πριν εξελιχθούν σε πλήρως αναπτυγμένους κρίσεις, και την παροχή πρόσθετων εγγυήσεων για την προστασία των αιτούντων άσυλο.

Οι διαπραγματεύσεις βρίσκονταν στο τελευταίο στάδιο για τις δύο σημαντικές νομοθετικές πράξεις: την οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου και τον κανονισμό Eurodac.

Τρομοκρατία και οργανωμένο έγκλημα

Εμπορία ανθρώπων

Τον Ιούνιο η Επιτροπή εξέδωσε τη στρατηγική της ΕΕ ⁽³⁵⁾ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (2012–2016), η οποία συνίσταται σε μια σειρά συγκεκριμένων και πρακτικών μέτρων που πρέπει να υλοποιηθούν μέσα στην επόμενη πενταετία. Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στη στρατηγική, τα περισσότερα από τα θύματα στην ΕΕ αποτελούν αντικείμενο σεξουαλικής εκμετάλλευσης (76 % το 2010). Άλλοι εξαναγκάζονται σε εργασία (14 % το 2010), επαιτεία (3 %) και οικιακή δουλεία (1 %). Όσον αφορά το φύλο, από τα ίδια στοιχεία προκύπτει ότι κύρια θύματα είναι οι γυναίκες και τα κορίτσια. Γυναίκες θύματα αντιπροσώπευαν το 79 % (12 % κορίτσια) και άνδρες το 21 % (3 % αγόρια) κατά την περίοδο 2008–2010. Ο αριθμός των θυμάτων αναγκαστικής εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, εκτιμάται σε 20,9 εκατ. ευρώ παγκοσμίως (στις ανεπτυγμένες οικονομίες είναι περίπου 1,5 εκατ. σε αναγκαστική εργασία). Η στρατηγική προσδιορίζει ως τομείς προτεραιότητας την πρόληψη, την προστασία και τη στήριξη των θυμάτων, καθώς και τη δίωξη των σωματοεμπόρων. Έχει ως επίκεντρο τα θύματα, δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στα θέματα φύλου, και προβλέπει τη δημιουργία πολλαπλών μονάδων επιβολής του νόμου, κοινών ομάδων έρευνας, ενός συνασπισμού των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων κατά της εμπορίας ανθρώπων, μιας ενωσιακής πλατφόρμας της κοινωνίας των πολιτών, συστημάτων προστασίας του παιδιού, καθώς και την αντιμετώπιση των πτυχών του φαινομένου σχετικά με τη ζήτηση, το φύλο και τα δικαιώματα του ανθρώπου. Η στρατηγική θα υποστηρίξει και θα συμπληρώσει την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με την εμπορία ανθρώπων (οδηγία 2011/36/ΕΕ), η προθεσμία για τη μεταφορά της οποίας λήγει τον Απρίλιο του 2013.

Καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών μέσω του διαδικτύου

Τον Δεκέμβριο, η ΕΕ και οι ΗΠΑ ξεκίνησαν έναν παγκόσμιο συνασπισμό κατά της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών μέσω του διαδικτύου. Υπουργοί από 48 χώρες που συμμετέχουν στην πρωτοβουλία αυτή ανέλαβαν τη δέσμευση να προβούν σε συγκεκριμένες ενέργειες σε εθνικό επίπεδο και να εντείνουν τις προσπάθειες τους για τον εντοπισμό και τη στήριξη θυμάτων παιδικής ηλικίας, τη διερεύνηση των υποθέσεων, τη δίωξη των δραστών, την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τους κινδύνους σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών μέσω του διαδικτύου, και τον περιορισμό της διάθεσης υλικού παιδικής πορνογραφίας.

Δήμευση περιουσιακών στοιχείων από εγκληματικές ενέργειες

Τον Μάρτιο η Επιτροπή πρότεινε νέους κανόνες ώστε να καταστεί πιο αποτελεσματική και να αποκτήσει μεγαλύτερη εμβέλεια η δήμευση κεφαλαίων και άλλων περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται μέσω εγκληματικών δραστηριοτήτων. Οι νέοι κανόνες θα ενισχύσουν την ικανότητα των κρατών μελών να δημεύουν περιουσιακά στοιχεία που έχουν μεταβιβαστεί σε τρίτους, θα καταστήσουν ευκολότερη τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων παράνομης προέλευσης, ακόμη και όταν ο ύποπτος έχει

διαφύγει, και θα διασφαλίσουν ότι οι αρμόδιες αρχές μπορούν να δεσμεύουν προσωρινά περιουσιακά στοιχεία που διατρέχουν τον κίνδυνο να εξαφανιστούν αν δεν αναληφθεί καμία δράση. Η πρόταση αυτή εντάσσεται σε σειρά μέτρων που επιδιώκουν την προστασία της νόμιμης οικονομίας από την εγκληματική διείσδυση, μέτρων που συνδέονται με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και το θεματολόγιο για την οικονομική ανάπτυξη. Περιλαμβάνεται η δέσμη μέτρων κατά της διαφθοράς στην ΕΕ και η στρατηγική της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης.

Ευρωπαϊκό κέντρο για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο

Τον Μάρτιο η Επιτροπή πρότεινε τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού κέντρου για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο με σκοπό την προστασία των ευρωπαίων πολιτών και των επιχειρήσεων της Ευρώπης από τις αυξανόμενες απειλές στον κυβερνοχώρο. Εκτιμάται ότι, σε παγκόσμιο επίπεδο, πάνω από 1 εκατομμύριο άτομα πέφτουν καθημερινά θύματα εγκληματικών πράξεων στον κυβερνοχώρο και ότι το κόστος τους ανέρχεται περίπου σε 300 δισεκατ. ευρώ παγκοσμίως. Το κέντρο θα ξεκινήσει τη λειτουργία του τον Ιανουάριο του 2013 στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας, της Ευρωπόλ, με έδρα τη Χάγη (Κάτω Χώρες), και θα ασχολείται με παράνομες δραστηριότητες στο διαδίκτυο που ασκούν ομάδες του οργανωμένου εγκλήματος, ιδίως εκείνες που δημιουργούν τεράστια παράνομα κέρδη, όπως απάτες στο διαδίκτυο με πιστωτικές κάρτες και τραπεζικά προσωπικά δεδομένα.

Η κ. Cecilia Malmström,
επίτροπος για τις
εσωτερικές υποθέσεις,
σε συνέντευξη Τύπου
για την καταπολέμηση
της εγκληματικότητας
στον κυβερνοχώρο.

Παραδείγματα αστυνομικής συνεργασίας

Τον Ιανουάριο, εξαρθώθηκε ένα διεθνές δίκτυο οργανωμένου εγκλήματος, που ευθύνεται για την ευρείας κλίμακας παραγωγή και διακίνηση συνθετικών ναρκωτικών, στο πλαίσιο της επιχείρησης «Operation Fire», ύστερα από εκτεταμένη έρευνα που πραγματοποίησαν η Ευρωπόλ και αρκετές άλλες ευρωπαϊκές αρχές επιβολής του νόμου. Στη Σουηδία κατασχέθηκαν περίπου 30 kg αμφεταμίνης και συνελήφθησαν τρεις ύποπτοι, καθώς και δύο ύποπτοι στη Γερμανία και ένας στις Κάτω Χώρες. Επιπλέον, η συνεργασία με τις βουλγαρικές αρχές οδήγησε στη σύλληψη τριών μελών του εν λόγω δικτύου οργανωμένου εγκλήματος και στην καταστροφή τριών εγκαταστάσεων παραγωγής παράνομων συνθετικών ναρκωτικών. Οι βουλγαρικές αρχές κατέσχεσαν περίπου 75 λίτρα βάσης αμφεταμίνης (που επαρκεί για την παραγωγή περίπου 120 kg καθαρής αμφεταμίνης), 15 kg ουσίας αμφεταμίνης και πάνω από 1 400 λίτρα διαφόρων χημικών ουσιών για την παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών. Επίσης κατασχέθηκε ο εξοπλισμός, που περιελάμβανε δύο δισκιοποιτικές μηχανές, πέντε πυροβόλα όπλα, 150 φυσίγγια και 6,4 kg τρινιτροτολουένιο (TNT).

Τον Ιούνιο, η αστυνομία εξάρθρωσε με επιτυχία μια διεθνή ομάδα οργανωμένου εγκλήματος που ευθυνόταν για απάτες με πιστωτικές κάρτες και παράνομες αγορές στο διαδίκτυο κατά τη διάρκεια επιδρομής στη Ρουμανία, με την υποστήριξη της Ευρωπόλ και της Eurojust. Το αποτέλεσμα της επιδρομής ήταν δέκα συλλήψεις. Μεταξύ των κλοπιμαίων που κατασχέθηκαν περιλαμβάνονται μετρητά, υπολογιστές, κινητά τηλέφωνα και άλλες ηλεκτρονικές συσκευές και πολυτελή αυτοκίνητα. Οι ύποπτοι πιστεύεται ότι διέπρατταν απάτες επί σειράς ετών σε πολλές χώρες της ΕΕ.

Συμφωνία με τις ΗΠΑ για τα μητρώα ονομάτων επιβατών

Τον Απρίλιο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έδωσε τη σύμφωνη γνώμη του για τη νέα συμφωνία με τις ΗΠΑ για τα μητρώα ονομάτων επιβατών (PNR). Βάσει της συμφωνίας που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2012 τα στοιχεία των επιβατών που ταξιδεύουν στις ΗΠΑ θα χρησιμοποιούνται για την καταπολέμηση σοβαρών μορφών διεθνών εγκληματικών και τρομοκρατικών ενεργειών. Η συμφωνία προβλέπει επίσης την ενίσχυση της προστασίας του δικαιώματος των πολιτών της ΕΕ στην ιδιωτική ζωή και μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου για τους αερομεταφορείς και τηρεί πλήρως τις ανάγκες ασφάλειας των ΗΠΑ και της ΕΕ.

Πυροβόλα όπλα

Την άνοιξη του 2012 εγκρίθηκε η νέα νομοθεσία της ΕΕ για την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της παράνομης εμπορίας όπλων προς και από την ΕΕ. Καθορίζει απαιτήσεις αδειοδότησης για τις εξαγωγές, τις εισαγωγές και τη διαμετακόμιση, και καθιστά ευκολότερη την ιχνηλάτηση όπλων. Κατά τον τρόπο αυτό διευκολύνεται η τελική επικύρωση του πρωτοκόλλου του ΟΗΕ για τα πυροβόλα όπλα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πρόδρομες ουσίες εκρηκτικών

Τον Δεκέμβριο η ΕΕ θέσπισε νέους κανόνες για την κυκλοφορία στην αγορά και τη χρήση πρόδρομων ουσιών εκρηκτικών υλών. Οι κανόνες αυτοί έχουν ως σκοπό να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της κατάχρησης ορισμένων χημικών προϊόντων. Τα χημικά αυτά προϊόντα απαιτούνται για την παράνομη παρασκευή εκρηκτικών υλών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν, για παράδειγμα για τη διάπραξη τρομοκρατικών επιθέσεων. Οι νέοι κανόνες απαγορεύουν γενικά στο ευρύ κοινό την απόκτηση, την κατοχή ή τη χρήση ειδικών χημικών ουσιών πάνω από ορισμένα επίπεδα συγκέντρωσης.

Καταπολέμηση της διαφθοράς

Η διαφθορά εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό πρόβλημα στην ΕΕ και πιστεύεται ότι κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριών ετών τα επίπεδα διαφθοράς αυξήθηκαν, σύμφωνα με έρευνα του Ευρωβαρομέτρου ⁽³⁶⁾ που δημοσιεύθηκε από την Επιτροπή τον Φεβρουάριο. Τα στοιχεία δείχνουν ότι σχεδόν τα τρία τέταρτα των Ευρωπαίων συνεχίζουν να θεωρούν τη διαφθορά σοβαρότατο πρόβλημα και πιστεύουν ότι υφίσταται σε όλα τα επίπεδα της κυβέρνησης. Περίπου 8 % των ερωτηθέντων απάντησαν ότι, τον προηγούμενο χρόνο τους ζητήθηκε ρητά ή έμμεσα να προβούν σε πράξη χρηματισμού. Η πρώτη έκθεση της ΕΕ για την καταπολέμηση της διαφθοράς, η οποία κάνει σαφή απολογισμό των αποτελεσμάτων των προσπαθειών καταπολέμησης της διαφθοράς και στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, είναι υπό προετοιμασία και προβλέπεται να δημοσιευτεί το επόμενο έτος.

Αντιμετώπιση των καθημερινών ανησυχιών των πολιτών

Εκπαίδευση και πολιτισμός

Στις 10 και 11 Μαΐου συνήλθαν σε δημόσια σύσκεψη οι υπουργοί Παιδείας και οι υπουργοί Πολιτισμού της ΕΕ για να συζητήσουν για πρώτη φορά τις προτάσεις της Επιτροπής για τα προγράμματα «Ευρώπη της Δημιουργίας» ⁽³⁷⁾ και «Erasmus για όλους» ⁽³⁸⁾ για την περίοδο 2014–2020.

25η επέτειος του προγράμματος Erasmus

Εικοσιπέντε έτη μετά την έναρξή του, το πρόγραμμα Erasmus έχει καταστεί το πιο δημοφιλές πρόγραμμα της ΕΕ και το πιο επιτυχημένο σχέδιο ανταλλαγής σπουδαστών στον κόσμο. Με την εστίαση που δίνει στις γλώσσες, στην ικανότητα προσαρμογής, στη διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση και στον ηγετικό ρόλο, το Erasmus προσφέρει στους νέους τις απαιτούμενες δεξιότητες για την ενίσχυση της απασχολησιμότητάς τους και της προσωπικής τους εξέλιξης. Από την έναρξή του το 1987 το πρόγραμμα έχει προσφέρει σε περισσότερα από 2,5 εκατομμύρια ευρωπαίους σπουδαστές την ευκαιρία να μεταβούν στο εξωτερικό για να σπουδάσουν σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή να τοποθετηθούν σε μια θέση απασχόλησης σε μια εταιρεία. Με τις σημερινές τάσεις, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα επιτύχει τον στόχο της στήριξης των 3 εκατομμυρίων φοιτητών Erasmus έως το 2013.

Πολιτισμός και MEDIA

Ευρωπαϊκά βραβεία και πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης

Οι πόλεις Guimarães (Πορτογαλία) και Maribor (Σλοβενία), ήταν οι δύο πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης για το 2012. Το Συμβούλιο ανακήρυξε επίσημα τη Donostia–San Sebastián (Ισπανία) και το Βρότσλαβ (Πολωνία) πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης για το 2016. Η Επιτροπή πρότεινε επίσης τις χώρες που θα φιλοξενήσουν τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης μετά το 2019.

Εικοσιεπτά σχέδια κέρδισαν το Βραβείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2012 για την Πολιτιστική Κληρονομιά και το Βραβείο Europa Nostra

Τα βραβεία απονεμήθηκαν την 1η Ιουνίου κατά τη διάρκεια τελετής στη μονή Jerónimos στη Λισαβόνα. Από τα 28 έργα που βραβεύτηκαν, τα έξι κέρδισαν τη διάκριση «grand prix» ως τα σημαντικότερα επιτεύγματα πολιτιστικής κληρονομιάς του 2012 δηλαδή το κτίριο Αβέρωφ – Σχολή αρχιτεκτονικής της Αθήνας (Ελλάδα), η Υψικάμινος αριθμός 2, Sagunto (Ισπανία), το Roundstock Gildhouse (το παλιό ενοριακό κέντρο), Bude, Κορνουάλη (Ηνωμένο Βασίλειο), μια μελέτη για τον βοτανικό κώδικα του Αυγούστου στο μουσείο ARA Pacis, Ρώμη (Ιταλία), η ειδική υπηρεσία πολιτιστικής κληρονομιάς Paraschiwa Kovacs, Satu Mare, επαρχία Harghita (Ρουμανία) και ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για έναν τόπο πολιτιστικής κληρονομιάς που ανέπτυξε το Νορβηγικό Ίδρυμα Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Vågå (Νορβηγία).

Πρόγραμμα Erasmus —
25η επέτειος.

Νικητές του Βραβείου Λογοτεχνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2012

Το βραβείο αυτό τιμά τους καλύτερους νέους ή πρωτοεμφανιζόμενους συγγραφείς στην ΕΕ. Τα ονόματα των νικητών ανακοινώθηκαν στην έκθεση βιβλίου της Φρανκφούρτης στις 9 Οκτωβρίου και είναι: Anna Kim (Αυστρία), Lada Žigo (Κροατία), Laurence Plazenet (Γαλλία), Viktor Horváth (Ουγγαρία), Kevin Barry (Ιρλανδία), Emanuele Trevi (Ιταλία), Giedra Radvilavičiūtė (Λιθουανία), Gunstein Bakke (Νορβηγία), Piotr Paziński (Πολωνία), Afonso Cruz (Πορτογαλία), Jana Beňoná (Σλοβακία) και Sara Mannheimer (Σουηδία). Κάθε νικητής έλαβε χρηματικό βραβείο ύψους 5 000 ευρώ και, το σημαντικότερο, προτεραιότητα για χρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Πολιτισμός» της ΕΕ για τη μετάφραση του βιβλίου του σε άλλες γλώσσες.

Βραβείο Σύγχρονης Μουσικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης/Ευρωπαϊκά Βραβεία «Border Breakers»

Οι νικητές του 2012 ήταν οι: Elektro Guzzi (Αυστρία), Selah Sue (Βέλγιο), Agnes Obel (Δανία), Ben l'Oncle Soul (Γαλλία), Boy (Γερμανία), James Vincent McMorrow (Ιρλανδία), Afrojack (Κάτω Χώρες), Alexandra Stan (Ρουμανία), Swedish House Mafia (Σουηδία) και Anna Calvi (Ηνωμένο Βασίλειο).

Το νέο βραβείο MEDIA της ΕΕ

Το βραβείο για το καλύτερο έργο με υψηλό δυναμικό πωλήσεων που υπέβαλε σεναριογράφος και εταιρεία παραγωγής απονεμήθηκε στον ιρανό σκηνοθέτη Asghar Farhadi τον Μάιο στο πλαίσιο τελετής στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου των Καννών.

Η κροατικής καταγωγής συγγραφέας κ. Lada Žigo, νικήτρια του Βραβείου Λογοτεχνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2012, στα αριστερά, δέχεται συγχαρητήρια από την κ. Ανδρούλλα Βασιλείου, επίτροπο για την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, την πολυγλωσσία και τη νεολαία.

Υγεία των πολιτών και τα δικαιώματά τους ως καταναλωτών

Δικαιώματα και ασφάλεια των καταναλωτών

Το ευρωπαϊκό θεματολόγιο των καταναλωτών ⁽³⁹⁾, που αποτελεί το στρατηγικό όραμα για την κοινοτική πολιτική καταναλωτών για τα επερχόμενα έτη, εγκρίθηκε τον Μάιο. Παρουσιάζει μέτρα πολιτικής που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για την ανάπτυξη της ΕΕ. Επίσης αξιοποιεί και συμπληρώνει άλλες πρωτοβουλίες, όπως η έκθεση για την ιθαγένεια της ΕΕ, η πράξη για την ενιαία αγορά, το ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη, και ο χάρτης πορείας για την αποδοτικότητα των πόρων. Το θεματολόγιο επικεντρώνεται σε τέσσερις κύριους στόχους: ενίσχυση της ασφάλειας των καταναλωτών· εμπλουτισμός των γνώσεων· ενίσχυση της επιβολής του νόμου και εξασφάλιση ένομης προστασίας· εναρμόνιση των δικαιωμάτων των καταναλωτών και των πολιτικών με τις αλλαγές στην κοινωνία και την οικονομία. Παρουσιάζει επίσης μια σειρά βασικών ενεργειών που πρέπει να υλοποιηθούν μέχρι το 2014.

Το 2012 τα κράτη μέλη και η Επιτροπή συνέχισαν να ανταλλάσσουν με αποτελεσματικό τρόπο πληροφορίες για επικίνδυνα προϊόντα που εντοπίστηκαν σε ολόκληρη την Ευρώπη, μέσω του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης για τα επικίνδυνα μη εδωδима προϊόντα που ονομάζεται RAPEX. Η συνεργασία με την Κίνα και τις ΗΠΑ ενισχύθηκαν ακόμη περισσότερο. Μια παγκόσμια πύλη υπενθύμισης για την επέκταση του συστήματος RAPEX εκτός της ΕΕ άρχισε να λειτουργεί τον Οκτώβριο. Επιτρέπει στις δημόσιες αρχές σε ολόκληρο τον κόσμο να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με επικίνδυνα προϊόντα που έχουν αποσυρθεί από την αγορά. Το σχέδιο αναπτύσσεται από κοινού από την ΕΕ και τις χώρες του ΟΟΣΑ, συμπεριλαμβανομένης της Αυστραλίας, του Καναδά και των ΗΠΑ.

Επιπλέον, συνεχίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο οι συζητήσεις για τη δέσμη προτάσεων «Πράξη Ι για την Ενιαία Αγορά» σχετικά με την εναλλακτική και την ηλεκτρονική επίλυση διαφορών, που ολοκληρώθηκαν με την έγκρισή τους, καθώς και με το πρόγραμμα για τους καταναλωτές 2014–2020.

Υγεία των πολιτών

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή παρουσίασε ένα σχέδιο δράσης για την ηλεκτρονική υγεία ⁽⁴⁰⁾ προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα εμπόδια στη χρήση ολοκληρωμένων ψηφιακών λύσεων στα ευρωπαϊκά συστήματα υγειονομικής περίθαλψης. Στόχος είναι να βελτιωθεί η υγειονομική περίθαλψη προς όφελος των ασθενών, να αποκτήσουν οι ασθενείς μεγαλύτερο έλεγχο στην περίθαλψή τους και να μειωθούν οι δαπάνες για την υγεία. Καθώς οι ασθενείς και οι επαγγελματίες του κλάδου της υγείας είναι ενθουσιώδεις χρήστες τηλεματικών λύσεων και εκατομμύρια Ευρωπαίοι έχουν μεταφορτώσει στα έξυπνα κινητά τους εφαρμογές για να παρακολουθούν την εξέλιξη της υγείας και της φυσικής τους κατάστασης, ο κλάδος της υγείας αναμένεται να αξιοποιήσει τις σημαντικές δυνατότητες που προσφέρουν οι ψηφιακές εφαρμογές για τη βελτίωση της υγειονομικής περίθαλψης και την αποδοτική εξοικονόμηση πόρων.

Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή εξέδωσε προτάσεις ⁽⁴¹⁾ για την αναθεώρηση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας ιατροτεχνολογικών προϊόντων, η οποία καλύπτει ένα ευρύ φάσμα ιατροτεχνολογικών ειδών, από φακούς επαφής έως σαρωτές. Ο εν λόγω τομέας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διάγνωση, την πρόληψη, την παρακολούθηση και τη θεραπεία των ασθενειών. Οι κύριες αλλαγές αφορούν την ενίσχυση των κριτηρίων ορισμού και παρακολούθησης των κοινοποιημένων οργανισμών, την επαγρύπνηση και την εποπτεία της αγοράς, και την καλύτερη ανιχνευσιμότητα των ιατροτεχνολογικών προϊόντων. Οι προτάσεις αυτές έχουν στόχο να εξασφαλίσουν την ενιαία αξιολόγηση προτύπων, ειδικότερα όσον αφορά την κλινική αξιολόγηση του κατασκευαστή, και την έγκαιρη ενημέρωση των αρμόδιων αρχών σχετικά με (ιδιαίτερα καινοτόμους) συσκευές υψηλού κινδύνου, πριν αυτές φτάσουν στην αγορά.

Η νέα πύλη κοινοποίησης για τα καλλυντικά προϊόντα ⁽⁴²⁾ άρχισε να λειτουργεί τον Ιανουάριο. Χάρη στην πύλη αυτή αυξάνεται σε μεγάλο βαθμό η ασφάλεια των καταναλωτών στην ΕΕ, επειδή επιτρέπει στα κράτη μέλη να εκτελούν τα καθήκοντά τους για την εποπτεία της αγοράς με πιο αποτελεσματικό τρόπο και παρέχει σε όλα τα ευρωπαϊκά κέντρα δηλητηριάσεων τις απαραίτητες πληροφορίες για ταχεία θεραπευτική αγωγή σε περίπτωση δηλητηρίασης με καλλυντικά προϊόντα.

ΝΕΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΡΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

Η ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθενείας (EHIC) εξακολουθεί να διευκολύνει την πρόσβαση πολιτών από 31 ευρωπαϊκές χώρες σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης κατά τις προσωρινές επισκέψεις τους στο εξωτερικό. Επί του παρόντος περίπου 192 εκατομμύρια άτομα διαθέτουν κάρτα EHIC. Για την καλύτερη ενημέρωση του κοινού σχετικά με την κάρτα και τους τρόπους χρήσης της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέπτυξε μια εφαρμογή για έξυπνα τηλέφωνα με τη μορφή ενός εύχρηστου οδηγού για τους τρόπους χρήσης της κάρτας στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν, στη Νορβηγία και στην Ελβετία. Ο οδηγός περιλαμβάνει γενικές πληροφορίες για την κάρτα, τους αριθμούς τηλεφώνου έκτακτης ανάγκης, τις καλυπτόμενες θεραπείες και το σχετικό κόστος, τον τρόπο επιστροφής των δαπανών σας, καθώς και με ποιον μπορείτε να επικοινωνήσετε, εάν χάσετε την κάρτα σας. Η εφαρμογή διατίθεται σε 24 γλώσσες και προσφέρει τη δυνατότητα στους χρήστες να μεταπηδούν από τη μια γλώσσα στην άλλη.

Τον Ιούλιο, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση κανονισμού ⁽⁴³⁾ σχετικά με τις κλινικές δοκιμές φαρμάκων που προορίζονται για τον άνθρωπο. Κλινικές δοκιμές, που συνίστανται σε πειραματικές δοκιμές φαρμάκων στον άνθρωπο, είναι καίριας σημασίας για την ανάπτυξη νέων φαρμάκων και τη βελτίωση των υφιστάμενων θεραπειών. Η πρόταση αποσκοπεί στην ενίσχυση της κλινικής έρευνας στην Ευρώπη μέσω της απλούστευσης και του εξορθολογισμού των κανόνων για τη διεξαγωγή κλινικών δοκιμών διασφαλίζοντας παράλληλα την ασφάλεια των ασθενών.

Όλα τα φάρμακα στην ΕΕ υπόκεινται σε αυστηρό έλεγχο και αξιολόγηση της ποιότητας, αποτελεσματικότητας και ασφάλειάς τους, προτού λάβουν έγκριση. Μόλις κυκλοφορήσουν στην αγορά, εξακολουθούν να υπόκεινται σε συνεχή παρακολούθηση, που ονομάζεται «φαρμακοεπαγρύπνηση». Ύστερα από τα πρόσφατα γεγονότα, ιδίως τα γεγονότα που αφορούν το φάρμακο «Mediator», η Επιτροπή πραγματοποίησε λεπτομερή ανάλυση της ισχύουσας νομοθεσίας και εντόπισε ορισμένες αδυναμίες στο σύστημα φαρμακοεπαγρύπνησης της ΕΕ. Στη συνέχεια η Επιτροπή υπέβαλε νέες προτάσεις για να τροποποιηθεί η νομοθεσία για τα φαρμακευτικά προϊόντα ώστε να ενισχυθεί η διαφάνεια και να βελτιωθούν η παρακολούθηση και η υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις ανεπιθύμητες ενέργειες των φαρμάκων. Οι σχετικές τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 726/2004 ⁽⁴⁴⁾ και της οδηγίας 2001/83/ΕΚ ⁽⁴⁵⁾ εγκρίθηκαν στις 25 Οκτωβρίου 2012.

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση για την αναθεώρηση της οδηγίας σχετικά με τα προϊόντα καπνού (οδηγία 2001/37/ΕΚ). Η αναθεώρηση έχει ως στόχο να βελτιώσει τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και παράλληλα να εξασφαλίσει υψηλού επιπέδου προστασία της υγείας, καθώς και τη βελτίωση της δημόσιας υγείας. Η αναθεώρηση της οδηγίας ⁽⁴⁶⁾ αντιμετωπίζει τα ακόλουθα κύρια θέματα:

- ▶ ρύθμιση των προϊόντων που περιέχουν νικοτίνη, όπως είναι τα ηλεκτρονικά και τα φυτικά τσιγάρα·
- ▶ επισήμανση και συσκευασία των προϊόντων καπνού·
- ▶ πρόσθετα, όπως τα αρωματικά που χρησιμοποιούνται στα προϊόντα καπνού·
- ▶ πωλήσεις προϊόντων καπνού μέσω του διαδικτύου·
- ▶ εντοπισμό και ικνηλασιμότητα αυτών των προϊόντων.

Μεταξύ των λοιπών νομοθετικών πράξεων που εξέδωσε το 2012 η Επιτροπή περιλαμβάνεται:

- ▶ μια δέσμη 14 νέων προειδοποιήσεων υγείας υπό μορφή κειμένου που θα εμφανίζονται στις συσκευασίες προϊόντων καπνού —η σχετική απόφαση εκδόθηκε τον Μάρτιο·
- ▶ μια εκτελεστική απόφαση που θα διευκολύνει τη διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών στην ΕΕ όσον αφορά τα όργανα προς μεταμόσχευση και τους δότες, που εκδόθηκε τον Οκτώβριο·
- ▶ και μια εκτελεστική οδηγία για τη θέσπιση κοινών κανόνων σχετικά με τις διασυνοριακές ιατρικές συνταγές, που εκδόθηκε τον Δεκέμβριο.

Επιπλέον, συνεχίστηκαν οι συζητήσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τις προτάσεις για τις σοβαρές διασυνοριακές απειλές για τη δημόσια υγεία, και με το πρόγραμμα για την υγεία 2014–2020.

Υλικό αναφοράς για την εναρμόνιση των μετρήσεων για την παρακολούθηση της λευχαιμίας, που ανέπτυξε το Κοινό Κέντρο Ερευνών.

ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΚΑΡΚΙΝΟΠΑΘΕΙΣ

Η επιστημονική υπηρεσία της Επιτροπής, το Κοινό Κέντρο Ερευνών (ΚΚΕρ), ανέπτυξε ένα νέο υλικό αναφοράς για την υποστήριξη της παρακολούθησης της χρόνιας μυελογενούς λευχαιμίας (CML), που είναι ένας καρκίνος των λευκών αιμοσφαιρίων που προσβάλλει περίπου 9 600 νέους ασθενείς στην ΕΕ κάθε χρόνο. Η ασθένεια δεν μπορεί επί του παρόντος να θεραπευτεί, αλλά μπορεί να παραμείνει υπό έλεγχο. Για τη βέλτιστη θεραπεία, οι ασθενείς πρέπει να παρακολουθούνται τακτικά. Υλικό αναφοράς του ΚΚΕρ επιτρέπει τη σύγκριση των αποτελεσμάτων από διαφορετικά εργαστήρια, και, ως εκ τούτου, θα βελτιώσει τη θεραπεία των ασθενών.

Ασφάλεια και ποιότητα των τροφίμων

Σε συνέχεια της έκθεσης του Κοινοβουλίου με την οποία καλείται η Επιτροπή να λάβει πρακτικά μέτρα για τη μείωση κατά το ήμισυ των αποβλήτων τροφίμων μέχρι το 2025 και της εμβληματικής πρωτοβουλίας της «ΕΕ 2020» για την αποτελεσματική χρήση των πόρων και τον σχετικό χάρτη πορείας, η Επιτροπή έλαβε ορισμένα πρακτικά μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Πραγματοποιήθηκαν διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, τα κράτη μέλη και τους εμπειρογνώμονες για τον τρόπο ελαχιστοποίησης των αποβλήτων τροφίμων, χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια των τροφίμων, και για τον καθορισμό των πλέον ενδεδειγμένων δράσεων της ΕΕ για τη συμπλήρωση των διαδικασιών που υφίστανται σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Η Επιτροπή δημιούργησε επίσης έναν ειδικό ιστότοπο ⁽⁴⁷⁾ και ένα βιντεοκλίπ και διέδωσε ενημερωτικό υλικό όπως οι «Δέκα έξυπνοι τρόποι για τη μείωση των αποβλήτων» σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ καθώς και για τις ημερομηνίες που αναγράφονται στις ενδείξεις «ανάλωση κατά προτίμηση πριν από» και «χρήση πριν από».

Τον Μάιο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε έναν πρώτο κατάλογο από 222 επιτρεπόμενους ισχυρισμούς υγείας, που αποτελεί σημαντικό ορόσημο στην εφαρμογή του κανονισμού σχετικά με τους ισχυρισμούς διατροφής και υγείας που διατυπώνονται στα τρόφιμα. Ο κατάλογος ⁽⁴⁸⁾, ο οποίος θα πρέπει να επικαιροποιείται με την πάροδο του χρόνου, στηρίζεται στις γνωμοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και έλαβε τη στήριξη των κρατών μελών, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Από τις 14 Δεκεμβρίου 2012, οι ισχυρισμοί που δεν τεκμηριώνονται επιστημονικά, όπως «κάνει καλό στην καρδιά», ή «μειώνει τη χοληστερόλη» θα πρέπει να αποσυρθούν από την αγορά.

Το Γραφείο Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων (ΓΤΚΘ) ⁽⁴⁹⁾, που είναι το Σώμα Επιθεωρητών της Επιτροπής και έχει έδρα την Ιρλανδία, ασχολείται με τη διασφάλιση αποτελεσματικών συστημάτων ελέγχου και με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τα ευρωπαϊκά πρότυπα εντός και εκτός της Ένωσης. Διενεργεί ελέγχους στα κράτη μέλη και σε τρίτες χώρες που πραγματοποιούν εξαγωγές προς την ΕΕ, με σκοπό να προωθηθεί η υψηλού και ομοιόμορφου επιπέδου προστασία της ανθρώπινης υγείας και να διασφαλιστεί ότι το εμπόριο μπορεί να πραγματοποιείται σε ασφαλή βάση. Το 2012 διεξήχθησαν περίπου 160 έλεγχοι στα κράτη μέλη και 80 σε τρίτες χώρες.

Κατά τη διάρκεια του έτους, εντάθηκαν οι προσπάθειες για την ενίσχυση της συνεργασίας με την Κίνα στους τομείς της γεωργίας και της ποιότητας των προϊόντων διατροφής και για τη βελτίωση της συνεργασίας στον τομέα της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης· εγκρίθηκε χάρτης πορείας για την αμοιβαία αναγνώριση βιολογικών προϊόντων.

Όσον αφορά την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων, τον Ιούνιο υπεγράφη συμφωνία μεταξύ της ΕΕ και της Μολδαβίας. Τον Νοέμβριο ολοκληρώθηκε ένα σχέδιο που αποβλέπει στην εξασφάλιση της προστασίας δέκα δημοφιλών ονομασιών τροφίμων της ΕΕ στην Κίνα, που είναι η μεγαλύτερη αγορά καταναλωτών στον κόσμο. «Grana Padano», «Prosciutto di Parma» και «White Stilton cheese»/«Blue Stilton cheese» είναι μερικές από τις δέκα ονομασίες που προστατεύονται ως γεωγραφικές ενδείξεις (ΓΕ) της ΕΕ στην Κίνα, στο πλαίσιο του ονομαζόμενου σχεδίου «10+10». Με τη σειρά της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε δέκα κινέζικες ονομασίες ειδών διατροφής που χαίρουν προστασίας στην ΕΕ ως ΓΕ. Αυτές οι δέκα κινέζικες ονομασίες προστέθηκαν στις πάνω από 1 000 ονομασίες γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, που προστατεύονται στην ΕΕ (μεταξύ των οποίων 13 ΓΕ εκτός ΕΕ). Το σύστημα των ΓΕ όχι μόνο παρέχει σημαντική προστασία από τις απομιμήσεις, αλλά αναγνωρίζεται και ως χρήσιμο εργαλείο μάρκετινγκ.

Από την 1η Ιουλίου 2012, το βιολογικό λογότυπο της ΕΕ είναι υποχρεωτικό για όλα τα προσυσκευασμένα βιολογικά τρόφιμα που παράγονται σε κράτη μέλη της ΕΕ και τα οποία ικανοποιούν τα απαιτούμενα πρότυπα.

Τον Δεκέμβριο το φόρουμ υψηλού επιπέδου, που θεσπίστηκε το 2010, παρουσίασε την έκθεσή του για τη βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων. Από την έκθεση αυτή προκύπτει ότι το 80 % περίπου των πρωτοβουλιών που περιλαμβάνονται στον χάρτη πορείας του φόρουμ έχουν εφαρμοστεί με ικανοποιητικό τρόπο. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει όλες τις πιθανές επιλογές για την αντιμετώπιση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών στον τομέα της τροφικής αλυσίδας, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας, και θα ξεκινήσει μια εκτίμηση των επιπτώσεων.

Καλή μεταχείριση των ζώων

Η νέα στρατηγική της ΕΕ για την καλή μεταχείριση των ζώων 2012–2015 ⁽⁵⁰⁾, που εγκρίθηκε τον Ιανουάριο του 2012, σκοπό έχει να βελτιώσει περαιτέρω την προστασία και την καλή μεταχείριση των ζώων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα ζώα έχουν σημαντική αξία στην καθημερινή ζωή μας και συμβάλλουν σημαντικά στην ευρωπαϊκή οικονομία. Η νέα στρατηγική προβλέπει την προετοιμασία, για το 2014, ενός συνολικού, νέου νομοθετικού πλαισίου για την προώθηση μιας αποτελεσματικής προσέγγισης που θα εστιάζει στην παροχή πληροφοριών, στην εκπαίδευση όλων των ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και στη διασφάλιση αποτελεσματικών μηχανισμών επιβολής.

Περιβάλλον

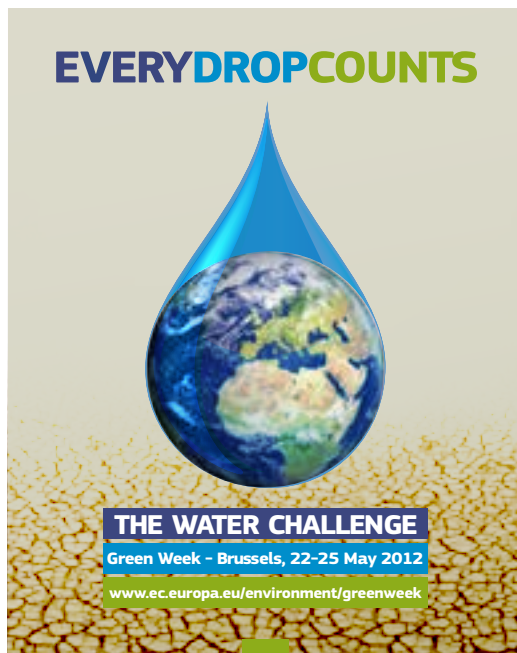
Τον Νοέμβριο, η Επιτροπή ενέκρινε ένα νέο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον (ΠΔΠ) για την κάλυψη της περιόδου έως το 2020. Το έβδομο ΠΔΠ παρουσιάζει έναν μακροπρόθεσμο σχεδιασμό της περιβαλλοντικής πολιτικής, με βάση το όραμα του 2050 που περιλαμβάνεται στον χάρτη πορείας για την αποδοτικότητα των πόρων που εγκρίθηκε το 2011. Σύμφωνα μ' αυτόν, οι πολίτες της ΕΕ θα ζουν σε ασφαλές και υγιές φυσικό περιβάλλον, η διαχείριση του οποίου θα γίνεται με τρόπο που εγγυάται την τήρηση των περιβαλλοντικών ορίων και την ανθεκτικότητα του οικοσυστήματος. Οι δράσεις επικεντρώνονται σε εννέα τομείς προτεραιότητας, μεταξύ των οποίων:

- ▶ η προστασία, η διατήρηση και ο εμπλουτισμός του φυσικού κεφαλαίου για την εξασφάλιση της απρόσκοπτης παροχής αγαθών και υπηρεσιών που παρέχει η φύση, όπως είναι η τροφή, το καθαρό νερό και ο αέρας, καθώς και του μετριασμού των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν·
- ▶ η μετατροπή της ΕΕ σε μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, πιο πράσινη και πιο ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, για να εξασφαλισθεί η βιώσιμη οικονομική πρόοδος·
- ▶ η προστασία των πολιτών της ΕΕ από περιβαλλοντικές πιέσεις και από τους κινδύνους για την υγεία και την ευημερία τους, ώστε το περιβάλλον στο οποίο ζουν και εργάζονται να ευνοεί την υψηλή ποιότητα ζωής.

Τον Μάρτιο η Επιτροπή εξέδωσε έγγραφο πολιτικής σχετικά με τη βελτίωση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Στο έγγραφο αυτό υπογραμμίζονται τα οφέλη της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και παρουσιάζεται πώς η πρόληψη ζημιών στο περιβάλλον μπορεί να κοστίσει πολύ λιγότερο από την αντίστοιχη μακροπρόθεσμη αποκατάστασή τους. Η περιβαλλοντική νομοθεσία μπορεί να προσφέρει πλεονεκτήματα στη βιομηχανία: η πλήρης εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα θα δημιουργήσει 400 000 επιπλέον θέσεις εργασίας, για παράδειγμα, ενώ οι καθαρές δαπάνες θα ανέλθουν σε 72 δισεκατ. ευρώ λιγότερο από ό,τι στο εναλλακτικό σενάριο της μη εφαρμογής. Η ανακοίνωση έχει ως στόχο να εντείνει τον διάλογο με τις κυβερνήσεις και όλα τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη όσον αφορά την καλύτερη εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ μέσω της βελτίωσης της συλλογής και της ανταλλαγής γνώσεων και της μεγαλύτερης ανάληψης ευθύνης από όλους για την υλοποίηση των περιβαλλοντικών στόχων.

*Ο κ. Janez Potočnik,
επίτροπος για το
περιβάλλον, στη Διάσκεψη
των Ηνωμένων Εθνών
για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη
(Rio+20).*

Το κύριο θέμα της πράσινης εβδομάδας 2012 ήταν το νερό.

Μάιος 2012: Πράσινη εβδομάδα «Η πρόκληση του νερού — Κάθε σταγόνα μετράει»

Η φετινή έκδοση της πράσινης εβδομάδας αφιερώθηκε στο νερό. Περίπου 3 000 φορείς, ΜΚΟ, εκπρόσωποι των κυβερνήσεων και υπάλληλοι της ΕΕ συναντήθηκαν για τρεις ημέρες για να συζητήσουν θέματα που σχετίζονται με τους υδάτινους πόρους και να αναζητήσουν λύσεις για βασικά προβλήματα ύδατος, όπως και για τον τρόπο διασφάλισης της διαθεσιμότητας ύδατος καλής ποιότητας σε μια συγκυρία που χαρακτηρίζεται από ταχεία αύξηση του πληθυσμού και την ολοένα και πιο ορατή αλλαγή του κλίματος. Η εβδομάδα περιλάμβανε επίσης την απονομή των ευρωπαϊκών επιχειρηματικών βραβείων για το περιβάλλον, με τα οποία τιμήθηκαν καινοτόμοι εταιρείες που συνδυάζουν την καινοτομία, την ανταγωνιστικότητα και την εξαιρετική περιβαλλοντική απόδοση, και την τρίτη ευρωπαϊκή διάσκεψη για το νερό, μία υψηλού επιπέδου εκδήλωση στην οποία συμμετείχαν ενδιαφερόμενα μέρη.

Τον Οκτώβριο, η Επιτροπή πρότεινε την αναδιτύπωση της οδηγίας για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ, κάθε έργο που ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον πρέπει να μελετάται προσεκτικά πριν από την έγκρισή του. Κατά τον τρόπο αυτό θα ελαχιστοποιούνται οι τυχόν αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, και θα αποφεύγονται προβλήματα σε πιο μακροπρόθεσμη βάση. Αλλά μετά από περισσότερες από δύο δεκαετίες εφαρμογής, ο εν λόγω νόμος έπρεπε να επικαιροποιηθεί. Σύμφωνα με την αναθεωρημένη πρόταση, η διαδικασία για τον προσδιορισμό του κατά πόσον ένα έργο πρέπει να υποβάλλεται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα αναπροσαρμοστεί, ώστε να διασφαλίζεται ότι μόνο τα έργα με σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις υπόκεινται σε εκτιμήσεις επιπτώσεων. Οι κανόνες της διαδικασίας για τις εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα πρέπει να ενισχυθούν για να εξασφαλίζεται ότι θα οδηγήσουν στη λήψη καλύτερων αποφάσεων και στην αποφυγή ή τον μετριασμό της περιβαλλοντικής ζημίας.

Απόβλητα

Από την έκθεση που δημοσιεύθηκε τον Αύγουστο για το πώς διαχειρίζονται τα κράτη μέλη τα αστικά απόβλητα προέκυψαν μεγάλες διαφορές σε όλη την ΕΕ. Η έκθεση κατέταξε τα 27 κράτη μέλη με βάση 18 κριτήρια, που χρησιμοποιούν πράσινες, πορτοκαλί και κόκκινες σημαίες σε τομείς όπως η συνολική ανακύκλωση αποβλήτων, η τιμολόγηση της διάθεσης των αποβλήτων και οι παραβάσεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Ο πίνακας επιδόσεων που προέκυψε χρησιμοποιήθηκε από τα κράτη μέλη για να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους στη διαχείριση των αποβλήτων ⁽⁵¹⁾.

Δράση για το κλίμα

Στον τομέα των οδικών μεταφορών η Επιτροπή υπέβαλε νομοθετικές προτάσεις ⁽⁵²⁾ για την υλοποίηση στόχων που θα συμβάλουν σημαντικά στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) από τα νέα επιβατηγά αυτοκίνητα και τα ελαφρά επαγγελματικά οχήματα (τύπου βαν) έως το 2020. Η Επιτροπή έλαβε επίσης μέτρα για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από άλλους τομείς. Τον Μάρτιο υποβλήθηκε από την Επιτροπή πρόταση ⁽⁵³⁾ για τη θέσπιση κοινών κανόνων λογιστικής για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τους τομείς της γεωργίας και των δασών και της σχετικής απορρόφησής τους, και εγκρίθηκε σε πρώτη ανάγνωση τον Δεκέμβριο. Τον Νοέμβριο, μετά από την αναθεώρηση της ισχύουσας νομοθεσίας, η Επιτροπή πρότεινε μέτρα για την περαιτέρω μείωση των εκπομπών φθοριούχων αερίων βιομηχανικής χρήσης, οι περισσότερες από τις οποίες είναι ισχυρά αέρια του φαινομένου του θερμοκηπίου. Η πρόταση θα μειώσει τις εκπομπές φθοριούχων αερίων κατά τα δύο τρίτα των σημερινών επιπέδων μέχρι το 2030 ⁽⁵⁴⁾.

Τον Οκτώβριο η Επιτροπή πρότεινε αυστηρότερους κανόνες για τη βιωσιμότητα των βιοκαυσίμων ⁽⁵⁵⁾, ώστε να παρέχουν σημαντικές μειώσεις των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε σύγκριση με τη βενζίνη και το ντίζελ. Οι νέοι κανόνες θα συνεκτιμούν επίσης τις εκπομπές λόγω έμμεσης αλλαγής της χρήσης γης. Η πρόταση αποσκοπεί στη μεταστροφή της χρήσης βιοκαυσίμων, από τα βιοκαύσιμα με βάση τα τρόφιμα προς τη μεγαλύτερη χρήση προηγμένων ζωοτροφών, όπως απόβλητα, φύκια, και άχυρα. Επιπλέον, θα παρέχει κίνητρα για την παραγωγή βιοκαυσίμων με χαμηλές έμμεσες εκπομπές λόγω αλλαγής της χρήσης γης. Κατά τον τρόπο αυτό θα εξασφαλίζεται ότι τα βιοκαύσιμα που χρησιμοποιούνται στην Ευρώπη δεν προκαλούν σημαντικές αυξήσεις στις τιμές των τροφίμων ή αποψίλωση των δασών.

Ενέργεια με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα

Τον Δεκέμβριο, η Επιτροπή, στο πλαίσιο του προγράμματος NER300, που είναι ένα από τα μεγαλύτερα χρηματοδοτικά προγράμματα στον κόσμο για καινοτόμα έργα επίδειξης σχετικά με την ενεργειακή απόδοση με χαμηλές εκπομπές άνθρακα, χορήγησε συγχρηματοδότηση άνω του 1,2 δισεκατ. ευρώ για 23 καινοτόμα έργα επίδειξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε 16 κράτη μέλη ⁽⁵⁶⁾. Τα κεφάλαια του πρώτου γύρου χρηματοδότησης αντλήθηκαν από την πώληση 200 εκατομμυρίων δικαιωμάτων εκπομπής στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της ΕΕ. Η χρηματοδότηση, που αναμένεται να αποδώσει 2 δισεκατ. ευρώ σε ιδιωτικές επενδύσεις, θα συμβάλει στη διασφάλιση της πρωτοπορίας της ΕΕ στις τεχνολογίες χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Μια δεύτερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων θα προκηρυχθεί το 2013.

Ο τομέας των αεροπορικών μεταφορών προσχώρησε στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ της ΕΕ) στις αρχές του έτους και ζήτησε από τις αεροπορικές εταιρείες να παραδώσουν τα δικαιώματα εκπομπής για να καλυφθούν οι εκπομπές CO₂ από τις εγχώριες και διεθνείς πτήσεις προς και από τους αερολιμένες της ΕΕ, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν και της Νορβηγίας. Ωστόσο, τον Νοέμβριο, η Επιτροπή πρότεινε την αναβολή της εφαρμογής του συστήματος στις πτήσεις του 2013 από και προς χώρες εκτός του ομίλου αυτού ως ένδειξη καλής θέλησης για να δοθεί περισσότερος χρόνος για τη σύναψη παγκόσμιας συμφωνίας για την αντιμετώπιση των εκπομπών των αερομεταφορών στο πλαίσιο της Διεθνούς Οργάνωσης Πολιτικής Αεροπορίας (ΔΟΠΑ) ⁽⁵⁷⁾. Η νομοθεσία εξακολουθεί να εφαρμόζεται σε όλες τις πτήσεις εντός και μεταξύ των 30 ευρωπαϊκών χωρών.

Οι τελικές προετοιμασίες για την εφαρμογή των πτυχών των κλιματικών μεταβολών της «δέσμης μέτρων για το κλίμα και την ενέργεια» συνεχίστηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Στο πλαίσιο της αποκαλούμενης «απόφασης επιμερισμού των προσπάθειών», η Επιτροπή όρισε τις ακριβείς ποσότητες αερίων θερμοκηπίου από τους τομείς που δεν καλύπτονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ, τις οποίες μπορεί να εκπέμπει ετησίως κάθε κράτος μέλος, από το 2013 έως το 2020 ⁽⁵⁸⁾. Η μεταρρύθμιση του ΣΕΔΕ της ΕΕ που ισχύει από 1ης Ιανουαρίου 2013, ημερομηνία έναρξης της τρίτης περιόδου του συστήματος εμπορίας, ήταν μια άλλη σημαντική πτυχή των προετοιμασιών. Η Επιτροπή επέτρεψε την προσωρινή δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής στους υπάρχοντες σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σε οκτώ κράτη μέλη —τη Βουλγαρία, την Τσεχική Δημοκρατία, την Εσθονία, την Κύπρο, τη Λιθουανία, την Ουγγαρία, την Πολωνία και τη Ρουμανία— κατά παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα που προβλέπει ότι οι μονάδες ηλεκτροπαραγωγής θα πρέπει να αγοράζουν όλα τα δικαιώματά τους σε πλειστηριασμό ή στη δευτερογενή αγορά ⁽⁵⁹⁾.

Ένα σημαντικό βήμα προς την πρώτη πλήρη διηπειρωτική διασύνδεση των συστημάτων εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αποτέλεσε η συμφωνία μεταξύ της Επιτροπής και της Αυστραλίας τον Αύγουστο, για τον τρόπο διασύνδεσης του ΣΕΔΕ της ΕΕ με το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της Αυστραλίας ⁽⁶⁰⁾. Από την 1η Ιουλίου 2015 θα λειτουργεί ένας ενδιάμεσος σύνδεσμος που θα επιτρέπει στις επιχειρήσεις της Αυστραλίας να χρησιμοποιούν τα δικαιώματα εκπομπής της ΕΕ, προκειμένου να καλύπτουν τις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με το σύστημα εμπορίας της Αυστραλίας.

Δεδομένου του μεγάλου πλεονάσματος δικαιωμάτων εκπομπής που έχουν συσσωρευθεί στο πλαίσιο του συστήματος ΣΕΔΕ της ΕΕ λόγω της οικονομικής κρίσης, η Επιτροπή έλαβε την πρωτοβουλία να αναβάλει τον πλειστηριασμό των 900 εκατομμυρίων δικαιωμάτων εκπομπής από την περίοδο 2013–2015 για την περίοδο 2019–2020, ώστε να συμβάλει στην επανεξισορρόπηση της προσφοράς και της ζήτησης. Στην πρώτη έκθεσή της σχετικά με την κατάσταση της ευρωπαϊκής αγοράς άνθρακα, η Επιτροπή καθόρισε επίσης έξι επιλογές για τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση του συστήματος ⁽⁶¹⁾, που θα μπορούσαν να παράσχουν μια βιώσιμη λύση για το πλεόνασμα μακροπρόθεσμα, και δρομολόγησε δημόσια διαβούλευση για να συγκεντρώσει τις απόψεις των ενδιαφερομένων μερών.

Μεταφορές

Υποδομές

Τον Νοέμβριο η Επιτροπή δημοσίευσε μια εκτεταμένη πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος υποδομών μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) συνολικού ύψους 1,265 δισεκατ. ευρώ ⁽⁶²⁾. Αυτή η διοχέτευση χρημάτων στην ευρωπαϊκή οικονομία θα τονώσει άμεσα την ανάπτυξη και την απασχόληση και θα δημιουργήσει ένα καλύτερα συνδεδεμένο δίκτυο μεταφορών. Η εν λόγω πρόσκληση θα αποτελέσει τη γέφυρα με το επικείμενο νέο πλαίσιο προσανατολισμών ⁽⁶³⁾ για το ΔΕΔ-Μ και τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» ⁽⁶⁴⁾.

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΔΕΔ-Μ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΟΙ ΔΙΑΔΡΟΜΟΙ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

- Βαλτική-Αδριατική
- Βαρσοβία-Βερολίνο-Άμστερνταμ/Ρότερνταμ-Felixstowe-Midlands
- Μεσόγειος
- Αμβούργο/Ροστόκ-Μπουργκάς/Τουρκικά σύνορα/Πειραιάς-Λευκωσία
- Ελσίνκι-Βαλέτα
- Γένοβα-Ρότερνταμ
- Λισαβόνα-Στρασβούργο
- Δουβλίνο-Λονδίνο-Παρίσι-Βρυξέλλες
- Άμστερνταμ-Βασιλεία/Λυών-Μασσαλία
- Στρασβούργο-Δούναβης
- Άλλα τμήματα του κεντρικού δικτύου

Οδικές μεταφορές

Τον Ιούλιο η Επιτροπή παρουσίασε τη νέα δέσμη μέτρων για τους τεχνικούς ελέγχους ⁽⁶⁵⁾, σε συνδυασμό με προτάσεις για την ενίσχυση των ελέγχων των οχημάτων, προκειμένου να βελτιωθεί η οδική ασφάλεια. Οι τεχνικές βλάβες εξακολουθούν να ευθύνονται για το 6 % του συνόλου των σοβαρών αυτοκινητιστικών ατυχημάτων και για το 8 % του συνόλου των ατυχημάτων με μηχανές και μοτοποδήλατα στην ΕΕ. Σκοπός των προτάσεων είναι η ενίσχυση και εναρμόνιση των προτύπων σε ολόκληρη την Ένωση —ώστε να μένουν μακριά από τους δρόμους τα δυνητικά επικίνδυνα οχήματα.

Όσον αφορά τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων οδικών τηλεδιοδίων, η ευρωπαϊκή υπηρεσία τηλεδιοδίων (EYT) που θα επιτρέπει στους χρήστες του οδικού δικτύου να πληρώνουν εύκολα τα διόδια σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, χάρη σε συνδρομητική σύμβαση με έναν πάροχο υπηρεσιών και σε μία ενιαία μονάδα στο όχημα. Ωστόσο, η προβλεπόμενη ημερομηνία του Οκτωβρίου 2012 για τη θέση σε λειτουργία της EYT για τα βαρέα φορτηγά οχήματα δεν ήταν δυνατόν να τηρηθεί λόγω καθυστερήσεων στα κράτη μέλη. Η Επιτροπή ζήτησε από τα κράτη μέλη να επιταχύνουν την εφαρμογή της EYT και να τηρήσουν επείγοντως τις υποχρεώσεις τους που προβλέπονται από τη νομοθεσία. Η ανάπτυξη της EYT σε περιφερειακό επίπεδο, θα μπορούσε να αποτελέσει το πρώτο βήμα προς την πλήρη ευρωπαϊκή διαλειτουργικότητα.

Σιδηρόδρομοι

Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατέληξαν σε συμφωνία για την αναδιτύπωση της υπάρχουσας νομοθεσίας για την πρόσβαση στην αγορά σιδηροδρομικών μεταφορών τον Ιούνιο του 2012. Το συμφωνηθέν νομοθετικό κείμενο τέθηκε σε ισχύ πριν από το τέλος του 2012 και: 1) θα δημιουργήσει μια νέα χρηματοπιστωτική αρχιτεκτονική για τον τομέα των σιδηροδρόμων τονώνοντας τόσο τις δημόσιες όσο και τις ιδιωτικές επενδύσεις· 2) θα διευκολύνει την πρόσβαση στην αγορά σιδηροδρομικών μεταφορών με πιο διαφανείς όρους αγοράς και αυστηρούς κανόνες για την παροχή υπηρεσιών που σχετίζονται με τις σιδηροδρομικές μεταφορές· και 3) θα ενισχύσει την ικανότητα, την ανεξαρτησία και τις εξουσίες των εθνικών ρυθμιστικών αρχών στον τομέα των σιδηροδρόμων.

Θαλάσσιες μεταφορές

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή πρότεινε την ουσιαστική επικαιροποίηση ⁽⁶⁶⁾ της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορά τον θαλάσσιο εξοπλισμό ⁽⁶⁷⁾. Πρόκειται για ένα σημαντικό μέσο στον τομέα της θαλάσσιας ασφάλειας, διότι καθορίζει τις απαιτήσεις ασφαλείας για είδη όπως π.χ. σωσίβιες λέμβους ή πυροσβεστήρες που πρέπει να χρησιμοποιούνται σε πλοία που φέρουν τη σημαία κράτους μέλους της ΕΕ, σύμφωνα με τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα.

Όσον αφορά τους όρους εργασίας των ναυτικών, η Επιτροπή εξέδωσε το 2012 δύο νομοθετικές προτάσεις που στοχεύουν στην επιβολή της εφαρμογής της σύμβασης για τη ναυτική εργασία του 2006, η οποία είχε ενσωματωθεί εν μέρει στο δίκαιο της ΕΕ με την οδηγία 2009/13/ΕΚ ⁽⁶⁸⁾. Ειδικότερα, μία από τις προτάσεις προβλέπει ελέγχους σε όλα τα πλοία που καταπλέουν σε λιμένες της ΕΕ —ανεξάρτητα από τη σημαία που φέρουν— με βάση τα κοινωνικά πρότυπα που καθορίζονται από τη σύμβαση. Κατά τον τρόπο αυτό θα βελτιωθεί σημαντικά η εφαρμογή συνθηκών αξιοπρεπούς εργασίας παγκοσμίως, και θα εξασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τη ναυτιλία.

Αεροπορία

Τον Σεπτέμβριο του 2012, η Επιτροπή υπέβαλε ανακοίνωση σχετικά με τις μελλοντικές προκλήσεις της πολιτικής αερομεταφορών της ΕΕ ⁽⁶⁹⁾, στην οποία προτείνει μια πιο φιλόδοξη εξωτερική πολιτική αερομεταφορών, ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα και οι επιχειρηματικές ευκαιρίες της ευρωπαϊκής αεροπορικής βιομηχανίας στην παγκόσμια αγορά. Η μελλοντική εστίαση της προτεινόμενης πολιτικής περιλαμβάνει τη διαπραγμάτευση νέων συμφωνιών αεροπορικών μεταφορών με τις γειτονικές χώρες και τους διεθνείς εταίρους, την ανάπτυξη αποτελεσματικών μέτρων για την ενίσχυση του θεμιτού ανταγωνισμού σε ανοικτές αγορές και τη μεταρρύθμιση των περιορισμών σε θέματα ιδιοκτησίας και ελέγχου για τις αεροπορικές εταιρείες. Από τη σύστασή της το 2005, η εξωτερική πολιτική αεροπορικών μεταφορών της ΕΕ είχε ως αποτέλεσμα τη συμμόρφωση με το δίκαιο της ΕΕ 1 000 διμερών συμφωνιών στον τομέα των αεροπορικών υπηρεσιών, την ανάπτυξη ενός ευρύτερου κοινού εναέριου χώρου με διάφορες γειτονικές χώρες της ΕΕ, και τη διαπραγμάτευση συνολικών συμφωνιών για τις αεροπορικές μεταφορές με ορισμένους σημαντικούς εταίρους.

Τον Δεκέμβριο προτάθηκε ένας νέος κανονισμός για την αναφορά περιστατικών στην πολιτική αεροπορία ⁽⁷⁰⁾. Ενώ η ασφάλεια των αεροπορικών μεταφορών βελτιώθηκε σταθερά με την πάροδο των ετών, η Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για την προστασία των ευρωπαίων πολιτών, καθώς και για την εξασφάλιση ασφαλών αεροπορικών μεταφορών στην ΕΕ. Ο στόχος του νέου προτεινόμενου κανονισμού είναι να εξασφαλίσει ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη αξιοποιούν την πείρα που αποκτούν για τη βελτίωση της ασφάλειας στην πολιτική αεροπορία. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω της συλλογής των αεροπορικών συμβάντων, τα οποία στη συνέχεια θα αναλύονται και θα εξετάζονται για την εξαγωγή διδαγμάτων στα θέματα ασφάλειας πτήσεων.

Ο κ. Siim Kallas, αντιπρόεδρος της Επιτροπής αρμόδιος για τις μεταφορές, στη διάσκεψη υψηλού επιπέδου «Ενιαίος εναέριος χώρος: ώρα για δράση», στη Λεμεσό, Κύπρος.

Η ολοκληρωμένη δέσμη μέτρων για καλύτερα αεροδρόμια, την οποία υπέβαλε η Επιτροπή, έχει ως στόχο να αυξήσει την ικανότητα υποδοχής των ευρωπαϊκών αεροδρομίων, να μειώσει τις καθυστερήσεις και να βελτιώσει την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται στους επιβάτες. Οι προτάσεις αυτές συζητήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά τη διάρκεια του 2012. Τα προτεινόμενα μέτρα εστιάζουν στην ποιότητα των επίγειων υπηρεσιών προς τους επιβάτες και τις αεροπορικές εταιρείες πριν από την απογείωση και μετά την προσγείωση, όπως είναι ο χειρισμός των αποσκευών, ο έλεγχος των εισιτηρίων και ο ανεφοδιασμός των αεροσκαφών ⁽⁷¹⁾, η διαφάνεια των αποφάσεων σχετικά με τον θόρυβο των αερολιμένων ⁽⁷²⁾, καθώς και στην αποτελεσματικότητα του πολύπλοκου δικτύου των χρονοθυρίδων απογείωσης και προσγείωσης που διαμορφώνουν κάθε δρομολόγιο ⁽⁷³⁾. Ο νομοθέτης αναμένεται να καταλήξει σε συμφωνία επί της δέσμης κατά το 2013.

Εφαρμογή ευφυών
τηλεφώνων για τα
δικαιώματα των επιβατών.

Δικαιώματα των επιβατών

Όσον αφορά τα δικαιώματα των επιβατών θαλάσσιων μεταφορών, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1177/2010 ⁽⁷⁴⁾ εφαρμόζεται από τις 18 Δεκεμβρίου 2012. Οι επιβάτες που ταξιδεύουν με πλοίο απολαμβάνουν πλέον τα ίδια δικαιώματα με εκείνους που ταξιδεύουν με το αεροπλάνο και το τρένο.

Στις 4 Ιουλίου, λίγο πριν από τις καλοκαιρινές διακοπές, η Επιτροπή εγκαίνιασε ένα νέο εργαλείο που παρέχει στους επιβάτες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά τους, όταν ταξιδεύουν με το αεροπλάνο και το τρένο. Το εργαλείο είναι μια δωρεάν εφαρμογή για έξυπνα τηλέφωνα και εντάσσεται στην ενημερωτική εκστρατεία της Επιτροπής «Τα δικαιώματα των επιβατών στη διάθεσή σας» ⁽⁷⁵⁾. Στόχο έχει να βοηθήσει τους επιβάτες να κατανοήσουν καλύτερα τα δικαιώματά τους, όταν ένα ταξίδι δεν εξελίσσεται ομαλά.

Καινοτομικές και βιώσιμες μεταφορές

Τον Σεπτέμβριο ξεκίνησε η πρωτοβουλία για την έρευνα και την καινοτομία για τη μελλοντική κινητικότητα στην Ευρώπη, η οποία αποσκοπεί στην επιτάχυνση της ανάπτυξης νέων μέσων μεταφοράς και στην εξεύρεση λύσεων για την επίτευξη ενός ανταγωνιστικού, βιώσιμου και προσιτού ευρωπαϊκού συστήματος μεταφορών. Η στρατηγική προβλέπει ότι το 2013 θα καθοριστεί ένα σύνολο χαρτών πορείας με επίκεντρο την ανάπτυξη τεχνολογιών και καινοτομίας σε δέκα κρίσιμους τομείς των μεταφορών. Η βιομηχανία, ο δημόσιος τομέας και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς που ασχολούνται με την εισαγωγή στην αγορά καινοτόμων τεχνολογιών και υπηρεσιών στον τομέα των μεταφορών θα συμμετέχουν στην ανάπτυξη και την εφαρμογή της εν λόγω στρατηγικής, για παράδειγμα μέσω συμφωνίας πάνω σε κοινούς στόχους, μέσω του συντονισμού της ανάπτυξης θεματολογιών, της εξέτασης των αναγκών σε πρότυπα και του εντοπισμού προβλημάτων χρηματοδότησης.

Σταθμός επαναφόρτισης
μπαταριών
ηλεκτρικών αυτοκινήτων,
με συγχρηματοδότηση
από την ΕΕ, στο αεροδρόμιο
Schiphol, Άμστερνταμ,
Κάτω Χώρες.

Η διασύνδεση, προϋπόθεση ανταγωνιστικότητας

Η πρώτη ευρωπαϊκή διάσκεψη κορυφής για τις μεταφορές, με θέμα «Η διασύνδεση, προϋπόθεση ανταγωνιστικότητας», πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες τον Νοέμβριο του 2012. Επικεφαλής επιχειρήσεων και βασικοί παράγοντες της βιομηχανίας και της οικονομίας καθώς και μεγάλοι πάροχοι μεταφορικών υπηρεσιών και χρήστες συναντήθηκαν για να πραγματοποιήσουν μια ανοιχτή συζήτηση για ζητήματα πολιτικής και για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο τομέας των μεταφορών στην Ευρώπη σήμερα. Η διάσκεψη κορυφής προέβαλε τον ουσιαστικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει ο τομέας των μεταφορών στο πλαίσιο της στρατηγικής που ακολουθεί η Ευρώπη για την ανάπτυξη και για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ενέργεια

Πυρηνική ενέργεια ⁽⁷⁶⁾

Το ατύχημα στον πυρηνικό σταθμό της Fukushima στην Ιαπωνία τον Μάρτιο του 2011, κατέστησε επιτακτική την ανάγκη συνεχούς βελτίωσης του πλαισίου πυρηνικής ασφάλειας και προστασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό πρέπει να γίνει με βάση πρότυπα υψίστης ασφάλειας. Ως εκ τούτου, η πυρηνική ασφάλεια παρέμεινε κορυφαίο ζήτημα στο θεματολόγιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2012.

Δοκιμές προσομοίωσης ακραίων πυρηνικών καταστάσεων: εκτιμήσεις ασφάλειας και προστασίας

Η Επιτροπή εξακολούθησε να συμμετέχει ενεργά στη διεξαγωγή συνολικών εκτιμήσεων επικινδυνότητας και ασφάλειας («δοκιμές προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων») των σταθμών πυρηνικής ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και με τις γειτονικές χώρες.

Το τελευταίο βήμα της διαδικασίας, δηλαδή μια εκτεταμένη διαδικασία εκτίμησης από ομοτίμους σε επίπεδο ΕΕ, διενεργήθηκε από πολυεθνικές ομάδες, σε δύο φάσεις, από τον Ιανουάριο έως τον Απρίλιο του 2012.

Τον Ιούλιο, η «Ομάδα ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας» (ENSREG) και η Επιτροπή συμφώνησαν σχετικά με ένα πρόγραμμα δράσης για την παρακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων της εκτίμησης από ομοτίμους. Τον Οκτώβριο η Επιτροπή παρουσίασε τα κύρια πορίσματα καθώς και συστάσεις και πρότεινε μέτρα παρακολούθησης στο πλαίσιο της ανακοίνωσής της προς το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ⁽⁷⁷⁾ όσον αφορά τις «δοκιμές προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της ΕΕ (stress tests), ως προς τα σκέλη της ασφάλειας και της προστασίας, και το πλαίσιο πυρηνικής ασφάλειας της ΕΕ».

Εκτός από την επανεξέταση της υλικής ασφάλειας των εγκαταστάσεων, η Επιτροπή αξιολόγησε επίσης τη θεσμική διάρθρωση και το νομικό πλαίσιο της πυρηνικής ασφάλειας στην Ευρώπη, κατόπιν αιτήματος του εαρινού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Λαμβανομένων υπόψη των δοκιμών προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, των εκθέσεων από την Ιαπωνία και του έργου της διεθνούς κοινότητας στο πλαίσιο του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ), η Επιτροπή εντόπισε ορισμένες αδυναμίες στο υφιστάμενο κοινοτικό πλαίσιο για την πυρηνική ασφάλεια. Για την αντιμετώπισή τους, η Επιτροπή θα εγκρίνει μια πρόταση για αναθεώρηση της οδηγίας για την πυρηνική ασφάλεια το 2013 ⁽⁷⁸⁾.

Προστασία από τις ακτινοβολίες ⁽⁷⁹⁾

Η Επιτροπή συνέχισε να παρακολουθεί την κατάσταση στην Ιαπωνία σε ό,τι αφορά τους ελέγχους για τις ζωοτροφές και τα τρόφιμα, με βάση την εξέλιξη της κατάστασης όσον αφορά τη ραδιενέργεια στην περιοχή γύρω από τον πυρηνικό σταθμό της Fukushima, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι ζωοτροφές και τα τρόφιμα δεν περιέχουν απαράδεκτα επίπεδα ραδιενέργειας.

Η Επιτροπή προτείνει επίσης να ενισχυθεί η προστασία από τους κινδύνους που προκύπτουν από την έκθεση σε ιοντίζουσες ακτινοβολίες. Τον Μάιο η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση ⁽⁸⁰⁾ για νέα οδηγία για τους βασικούς κανόνες ασφαλείας, που αποσκοπεί στο να διαμορφώσει ένα ολοκληρωμένο σύστημα προστασίας των εργαζομένων, των ασθενών και του ευρέος κοινού, καθώς και των ζωικών ειδών από ιοντίζουσες ακτινοβολίες, τόσο από ανθρωπογενείς όσο και από φυσικές πηγές ακτινοβολίας. Επιπλέον, η πρόταση επιφέρει σημαντική απλούστευση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας με την αντικατάσταση πέντε οδηγιών (δηλαδή της οδηγίας για την έκθεση για ιατρικούς λόγους, της οδηγίας για τις κλειστές πηγές ραδιενέργειας, την οδηγία για τους εξωτερικούς εργαζομένους, την οδηγία για την ενημέρωση του κοινού και την οδηγία για τους βασικούς κανόνες ασφαλείας) από μια ενιαία νομοθετική πράξη.

Η σύμπραξη για τις ευφυείς πόλεις και τις ευρωπαϊκές κοινότητες καινοτομίας δρομολογήθηκε στα μέσα του έτους με σκοπό την τόνωση της ανάπτυξης έξυπνων τεχνολογιών στις πόλεις —μέσω της συγκέντρωσης των ερευνητικών πόρων από τους τομείς της ενέργειας, των μεταφορών και των ΤΠΕ και της αξιοποίησής τους σε έναν μικρό αριθμό σχεδίων επίδειξης που θα υλοποιηθούν σε συνεργασία με τις πόλεις.

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ⁽⁸¹⁾

Τον Ιούνιο του 2012 δημοσιεύτηκε ανακοίνωση σχετικά με την πολιτική για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ⁽⁸²⁾, που παρουσιάζει τις εναλλακτικές λύσεις για την περίοδο μετά το 2020. Επιβεβαιώνεται η εμπορική αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η ανάγκη για την ανάπτυξή τους στις δεκαετίες μετά το 2020. Η ανακοίνωση ζητά επίσης μια περισσότερο συντονισμένη ευρωπαϊκή προσέγγιση του καθορισμού και της μεταρρύθμισης των καθεστώτων στήριξης και την αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μεταξύ των κρατών μελών.

Ο κ. Günther Oettinger,
επίτροπος για την ενέργεια,
στα εγκαίνια του νέου
σταθμού επαναφόρτισης
ηλεκτρικών αυτοκινήτων,
κοντά στην έδρα
της Γενικής
Διεύθυνσης Κινητικότητας
και Μεταφορών
στις Βρυξέλλες, Βέλγιο.

Ενεργειακή απόδοση ⁽⁸³⁾

Η οδηγία για την ενεργειακή απόδοση ⁽⁸⁴⁾ τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 2012. Το νομοθετικό αυτό μέσο είναι καθοριστικής σημασίας για την επίτευξη ενός από τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», δηλαδή της αύξησης κατά 20 % της ενεργειακής απόδοσης. Τα κυριότερα στοιχεία του περιλαμβάνουν:

- ▶ τη νομική υποχρέωση θέσπισης προγραμμάτων ενεργειακής απόδοσης ή μέτρων πολιτικής σε όλα τα κράτη μέλη, ώστε να γίνουν οι απαραίτητες βελτιώσεις όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση στα νοικοκυριά, τις βιομηχανίες και τους τομείς μεταφορών·
- ▶ την πρόσκληση προς τον δημόσιο τομέα να διαδραματίσει υποδειγματικό ρόλο, ιδίως σε σχέση με την ανακαίνιση δημόσιων κτιρίων·
- ▶ τη θεμελίωση του δικαιώματος των καταναλωτών να γνωρίζουν πόση ενέργεια που καταναλώνουν·
- ▶ την ενθάρρυνση διενέργειας ενεργειακών ελέγχων για τις ΜΜΕ και τα νοικοκυριά, καθώς και την υποχρέωση για τις μεγάλες επιχειρήσεις να αξιολογούν τις δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας που έχουν·
- ▶ την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας όσον αφορά την παραγωγή, μεταφορά και διανομή ενέργειας.

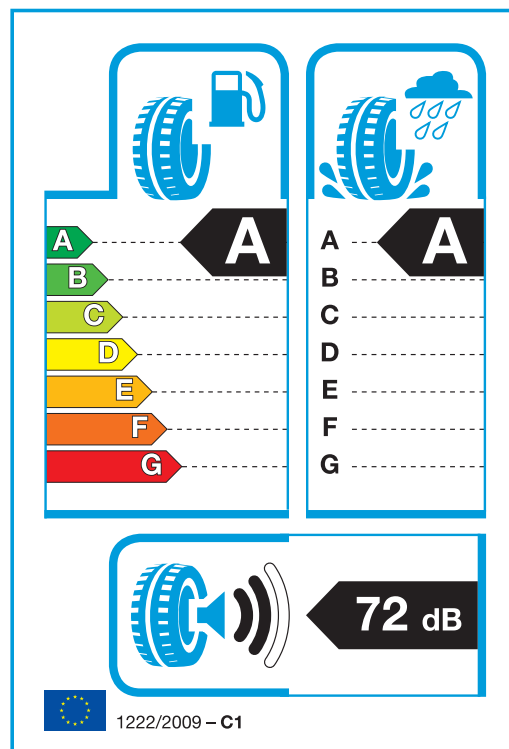
Ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού ⁽⁸⁵⁾

Τον Σεπτέμβριο του 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση σχετικά με την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και τη διεθνή συνεργασία ⁽⁸⁶⁾. Επίσης καθόρισε για πρώτη φορά μια συνολική στρατηγική για την εξωτερική ενεργειακή πολιτική της ΕΕ και είχε τη στήριξη των υπόλοιπων ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων. Η εν λόγω ανακοίνωση συνοδευόταν από πρόταση απόφασης ⁽⁸⁷⁾ για τη συγκρότηση μηχανισμού ανταλλαγής πληροφοριών όσον αφορά τις διακυβερνητικές συμφωνίες μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών στον τομέα της ενέργειας, η οποία αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγμάτευσης, εγκρίθηκε από τους συννομοθέτες το 2012, και τέθηκε σε ισχύ το Νοέμβριο του 2012. Με την καθιέρωση της διαδικασίας κοινοποίησης των διακυβερνητικών συμφωνιών των κρατών μελών και την παροχή δυνατότητας ελέγχου της συμμόρφωσης, ο μηχανισμός σχετικά με τις διακυβερνητικές συμφωνίες αποσκοπεί στην προώθηση της διαφάνειας και της συνοχής στις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ στον τομέα της ενέργειας καθώς και στη διασφάλιση της τήρησης των κανόνων της εσωτερικής αγοράς και των στόχων ενεργειακής προστασίας.

Οικολογικός σχεδιασμός και ενεργειακή επισήμανση των προϊόντων ⁽⁸⁸⁾

Από τον Νοέμβριο του 2012 ισχύει ο κανονισμός της ΕΕ σχετικά με τη σήμανση των ελαστικών επισώτρων. Το σήμα παρέχει πληροφορίες για την απόδοση των καυσίμων, την πρόσφυση σε υγρό οδόστρωμα και τον εξωτερικό θόρυβο κύλισης μέσω σαφών εικονογραμμάτων. Το σήμα θα παρέχει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να προβαίνουν σε τεκμηριωμένες επιλογές όταν αγοράζουν ελαστικά, και θα διαβαθμίζεται σε μια κλίμακα από το Α (άριστο) έως το G (κακό).

Το 2012 εγκρίθηκαν επτά μέτρα για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των προϊόντων που καταναλώνουν ενέργεια στα στάδια του σχεδιασμού ή της χρήσης. Πρόκειται για τα ακόλουθα προϊόντα: κλιματιστικά, οικιακά στεγνωτήρια ρούχων, λαμπτήρες και φωτιστικά και υδραντλίες. Επιπλέον, εγκρίθηκε προαιρετική συμφωνία με βάση τις δεσμεύσεις που ανέλαβε ο κλάδος, για τους πολύπλοκους αποκωδικοποιητές.

Ο κανονισμός της ΕΕ
για την επισήμανση
των επισώτρων
ισχύει από την
1η Νοεμβρίου 2012.

Μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ

Δεκαεπτά χώρες που επλήγησαν από καταστροφές ζήτησαν βοήθεια μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ το 2012. Το κέντρο παρακολούθησης και ενημέρωσης της Επιτροπής (MIC) συντόνισε την ανταπόκριση της ΕΕ στα αιτήματα αυτά και παρακολούθησε στενά 28 καταστροφές που σημειώθηκαν στην Ευρώπη και εκτός αυτής.

Θέματα δεοντολογίας και θρησκευτικός διάλογος

Ευρωπαϊκή ομάδα δεοντολογίας (ΕΟΔ)

Η Ευρωπαϊκή Ομάδα Δεοντολογίας (ΕΟΔ) είναι ένα ανεξάρτητο, πλουραλιστικό και διεπιστημονικό όργανο που συμβουλεύει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε θέματα δεοντολογίας των επιστημών και των νέων τεχνολογιών σε σχέση με την προετοιμασία και την εφαρμογή των ενωσιακών πολιτικών και, σε τελική ανάλυση, της νομοθεσίας. Το 2011 ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Επιτροπής, ζήτησε από την ΕΟΔ να γνωμοδοτήσει σχετικά με τις δεοντολογικές επιπτώσεις της τεχνολογίας της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) ⁽⁸⁹⁾. Η ΕΟΔ διατύπωσε τη γνώμη της στις αρχές του 2012 και στη συνέχεια συναντήθηκε με την κ. Neelie Kroes, αντιπρόεδρο της Επιτροπής και επίτροπο αρμόδια για την ψηφιακή ατζέντα, για να συζητήσουν τις δράσεις που πρότεινε. Η γνωμοδότηση ήταν απόρροια μιας σειράς επικοινωνιακών συνεδριάσεων με εξωτερικούς εμπειρογνώμονες και σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς ⁽⁹⁰⁾ (συμπεριλαμβανομένων της βιομηχανίας, της κοινωνίας των πολιτών, των ΜΚΟ, της ακαδημαϊκής κοινότητας και των προέδρων των εθνικών συμβουλίων δεοντολογίας των κρατών μελών). Στη γνωμοδότηση εξετάζονται πτυχές διακυβέρνησης (ηθικές, νομικές, κοινωνικές και πολιτικές πτυχές) σχετικά με τους διάφορους τομείς του ψηφιακού θεματολογίου της ΕΕ, όπως τα κοινωνικά δίκτυα, η ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση (e-Government), το ηλεκτρονικό εμπόριο, η εταιρική κοινωνική ευθύνη (ΕΚΕ), το ψηφιακό χάσμα, οι ηλεκτρονικές δεξιότητες, η ηλεκτρονική διαφήμιση, το έγκλημα στον κυβερνοχώρο, κ.λπ.

Τον Μάρτιο, η ΕΟΔ άρχισε να καταρτίζει τη γνώμη της σχετικά με τη δεοντολογία της ενέργειας, κατόπιν αιτήματος του προέδρου Barroso. Η γνώμη, που θα εγκριθεί τον Ιανουάριο του 2013, θα συνεισφέρει στη συζήτηση για έναν βιώσιμο συνδυασμό ενεργειακών πηγών στην Ευρώπη.

Τον Νοέμβριο η ΕΟΔ ενέκρινε τη θέση της επί της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις κλινικές δοκιμές ⁽⁹¹⁾.

Διεθνής διάλογος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη βιοηθική

Στον τομέα των επιστημών και των νέων τεχνολογιών, η Επιτροπή προωθεί την υπεύθυνη χρήση της επιστήμης και της τεχνολογίας, τόσο στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η πλατφόρμα διεθνούς διαλόγου σχεδιάστηκε για να χρησιμεύσει ως μέσο συνεργασίας των προέδρων των εθνικών συμβουλίων δεοντολογίας ή ισοδύναμων οργανισμών από διάφορες περιοχές του κόσμου, προκειμένου να υπάρξει καλύτερη ανταλλαγή πληροφοριών και επικοινωνία μεταξύ των οργανισμών αυτών και να διευκολυνθούν οι αλληλεπιδράσεις και οι διασυνδέσεις μεταξύ τους και με την Επιτροπή. Στις 19 Ιουνίου, πραγματοποιήθηκε η τέταρτη συνάντηση Διεθνούς Διαλόγου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη Βιοηθική, που διοργανώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, υπό την αιγίδα της δανικής Προεδρίας του Συμβουλίου. Μεταξύ των προσκληθέντων συγκαταλέγονται μέλη της ΕΟΔ, οι πρόεδροι των εθνικών συμβουλίων δεοντολογίας των κρατών μελών και των 15 εθνικών συμβουλίων δεοντολογίας τρίτων χωρών καθώς και εκπρόσωποι διεθνών οργανισμών ⁽⁹²⁾. Το θέμα της συζήτησης ήταν «Η διακυβέρνηση των μεγάλων βάσεων δεδομένων στους τομείς της έρευνας και της ιατρικής στις πολυκεντρικές κλινικές και ερευνητικές δοκιμές».

Θρησκευτικός διάλογος

Το Σώμα Συμβούλων Ευρωπαϊκής Πολιτικής (ΒΕΡΑ) ⁽⁹³⁾ εντατικοποίησε τον διάλογο με εκκλησίες, θρησκευτικές κοινότητες καθώς και φιλοσοφικές και μη ομολογιακές οργανώσεις, με βάση το άρθρο 17 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τον διάλογο αυτό έχει διεξάγει η Επιτροπή εδώ και αρκετές δεκαετίες.

Οι πρόεδροι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πραγματοποίησαν συνεδριάσεις τόσο με τους θρησκευτικούς ηγέτες, καθώς και με αντιπροσώπους των φιλοσοφικών και μη ομολογιακών ενώσεων. Λόγω του ευρωπαϊκού έτους για την παράταση του επαγγελματικού βίου και την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών το 2012, οι συζητήσεις αφορούσαν κυρίως το ζήτημα «Αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών: Διαμορφώνοντας ένα πλαίσιο για την κοινωνία του αύριο στην Ευρώπη». Επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν πέντε σεμινάρια διαλόγου: δύο με κεντρικές οργανώσεις της καθολικής και προτεσταντικής εκκλησίας σχετικά με τη θρησκευτική ελευθερία και τις προκλήσεις μιας «ευρωπαϊκής κοινωνικής οικονομίας της αγοράς», ένα μεγάλο συμπόσιο με ελεύθερους στοχαστές σχετικά με την πολιτική της ΕΕ απέναντι στις χώρες της Αραβικής Άνοιξης, ένα σεμινάριο με μη δογματικούς εκπροσώπους του ελευθεροτεκτονισμού σχετικά με το θέμα της αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών και, τέλος, ένα σεμινάριο με εκπροσώπους της Ορθόδοξης Εκκλησίας σχετικά με τη συμβολή της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης.

Συμμετοχή του κ. José Manuel Barroso, προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τον οποίο πλαισιώνουν ο κ. Herman Van Rompuy, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και ο κ. Jerzy Buzek, πρώην πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στη συνάντηση θρησκευτικών ηγετών υψηλού επιπέδου με θέμα «Αλληλεγγύη μεταξύ γενεών: Διαμορφώνοντας ένα πλαίσιο για την κοινωνία του αύριο στην Ευρώπη», στις 12 Ιουλίου 2012.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (¹) Έκθεση της Επιτροπής — Έκθεση 2011 για την εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων [COM(2012) 169].
- (²) Απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Νοεμβρίου 2012 στην υπόθεση C-199/11, Otis κ.λπ.
- (³) Απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Απριλίου 2012 στην υπόθεση C-415/10, Meister.
- (⁴) Απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Νοεμβρίου 2012 στην υπόθεση C-286/12, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας.
- (⁵) Απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Νοεμβρίου 2012 στην υπόθεση C-40/11, Iida.
- (⁶) Απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Νοεμβρίου 2012 στην υπόθεση C-286/12, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας.
- (⁷) Οδηγία 2000/78/ΕΚ, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ L 303 της 2.12.2000).
- (⁸) Έκθεση σχετικά με την πρόοδο που συντελείται στη Ρουμανία βάσει του Μηχανισμού Συνεργασίας και Ελέγχου [COM(2012) 410]. Την ίδια στιγμή η Επιτροπή υπέβαλε έκθεση σχετικά με την πρόοδο της Βουλγαρίας με βάση τον Μηχανισμό Συνεργασίας και Ελέγχου (ΜΣΕ).
- (⁹) http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/redoing/factsheets/index_en.htm
- (¹⁰) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Διασφάλιση της ιδιωτικής ζωής σε έναν συνδεδεμένο κόσμο: Ευρωπαϊκό πλαίσιο προστασίας δεδομένων για τον 21ο αιώνα [COM(2012) 9]. Πρόταση κανονισμού για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων) [COM(2012) 11]. Πρόταση οδηγίας για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών [COM(2012) 10].
- (¹¹) Απόφαση αριθ. 1/2012 της Μεικτής Επιτροπής που συστάθηκε βάσει της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων (ΕΕ L 103 της 13.4.2012).
- (¹²) Απόφαση αριθ. 76/2011 της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ (ΕΕ L 262 της 6.10.2011).
- (¹³) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 465/2012 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ L 149 της 8.6.2012).
- (¹⁴) Απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιουνίου 2012 στις κοινές υποθέσεις C-611/10 και C-612/10, Hudziński και Wawrzyniak.
- (¹⁵) Απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιουνίου 2012 στην υπόθεση C-542/09, Επιτροπή κατά Βασιλείου των Κάτω Χωρών.
- (¹⁶) Πρόταση οδηγίας για την επιβολή της οδηγίας 96/71/ΕΚ σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών [COM(2012) 131].
- (¹⁷) Πρόταση κανονισμού σχετικά με το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων [COM(2012) 499].
- (¹⁸) <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome>
- (¹⁹) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 650/2012 σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου (ΕΕ L 201 της 27.7.2012).
- (²⁰) <https://e-justice.europa.eu/home.do?plang=el&action=home>
- (²¹) Οδηγία 2012/13/ΕΕ σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (ΕΕ L 142 της 1.6.2012).
- (²²) Απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Σεπτεμβρίου 2012 στην υπόθεση C-42/11, Lopes Da Silva Jorge.
- (²³) Πρόταση κανονισμού σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για την παρακολούθηση του εμπορίου προδρόμων ουσιών ναρκωτικών μεταξύ της Κοινότητας και τρίτων χωρών [COM(2012) 521]. Πρόταση κανονισμού περί των προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών [COM(2012) 548].
- (²⁴) Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 380 (2012).
- (²⁵) Ελλάδα, Κύπρος, Αυστρία και Σλοβενία.
- (²⁶) Οδηγία 2009/50/ΕΚ σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την απασχόληση υψηλής ειδίκευσης (ΕΕ L 155 της 18.6.2009).
- (²⁷) Οδηγία σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης (ΕΕ L 251 της 3.10.2003).
- (²⁸) Απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Απριλίου 2012 στην υπόθεση C-571/10, Kamberaj.
- (²⁹) Απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Απριλίου 2012 στην υπόθεση C-508/10, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών.
- (³⁰) Το Βέλγιο, η Κύπρος, η Λιθουανία, το Λουξεμβούργο, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Σλοβενία, η Φινλανδία και η Σουηδία.
- (³¹) Έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τη διατήρηση από ορισμένες τρίτες χώρες υποχρεώσεων θέωσης κατά παράβαση της αρχής της αμοιβαιότητας [COM(2012) 681].
- (³²) Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την τελωνειακή επιβολή των δικαιωμάτων διανομητικής ιδιοκτησίας [COM(2011)285].
- (³³) Οδηγία 2011/95/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ L 337 της 20.12.2011).
- (³⁴) Απόφαση αριθ. 281/2012/ΕΕ για την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 573/2007/ΕΚ σχετικά με τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσφύγων για την περίοδο 2008 έως 2013 ως μέρος του γενικού προγράμματος «Αλληλεγγύη και διαχείριση των μεταναστευτικών ροών» (ΕΕ L 92 της 30.3.2012).
- (³⁵) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Η στρατηγική της ΕΕ για την εξάλειψη της εμπορίας ανθρώπων 2012–2016 [COM(2012)286].
- (³⁶) Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 374 (2012).
- (³⁷) http://ec.europa.eu/culture/news/20120511_en.htm
- (³⁸) http://ec.europa.eu/education/news/20120515_en.htm
- (³⁹) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τους καταναλωτές — Προώθηση της εμπιστοσύνης και της ανάπτυξης [COM(2012) 225].
- (⁴⁰) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Σχέδιο δράσης 2012–2020 για την ηλ-υγεία — Καινοτομική υγειονομική περίθαλψη για τον 21ο αιώνα [COM(2012) 736].
- (⁴¹) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ασφαλή, αποτελεσματικά και καινοτομικά ιατροτεχνολογικά προϊόντα και in vitro διαγνωστικά ιατροτεχνολογικά προϊόντα, προς όφελος των ασθενών, των καταναλωτών και των επαγγελματιών υγείας [COM(2012) 540]. Πρόταση κανονισμού για τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα [COM(2012) 542]. Πρόταση κανονισμού για τα in vitro διαγνωστικά ιατροτεχνολογικά προϊόντα [COM(2012) 541].
- (⁴²) http://ec.europa.eu/consumers/sectors/cosmetics/cpnpl/index_en.htm
- (⁴³) Πρόταση κανονισμού για τις κλινικές δοκιμές φαρμάκων που προορίζονται για τον άνθρωπο [COM(2012) 369].

- (⁴⁴) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1027/2012 όσον αφορά τη φαρμακοεπαγρύπνηση (ΕΕ L 316 της 14.11.2012).
- (⁴⁵) Οδηγία 2012/26/ΕΕ όσον αφορά τη φαρμακοεπαγρύπνηση (ΕΕ 299 της 27.10.2012).
- (⁴⁶) Πρόταση οδηγίας για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση των προϊόντων καπνού και των συναφών προϊόντων [COM(2012) 788].
- (⁴⁷) http://ec.europa.eu/food/food/sustainability/index_en.htm
- (⁴⁸) <http://ec.europa.eu/nuhclaims/>
- (⁴⁹) http://ec.europa.eu/food/fvo/index_en.cfm
- (⁵⁰) Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία και την καλή διαβίωση των ζώων 2012–2015 [COM(2012) 6].
- (⁵¹) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-888_el.htm
- (⁵²) Πρόταση κανονισμού με σκοπό τον καθορισμό των λεπτομερειών της επίτευξης του στόχου μείωσης των εκπομπών CO₂ από καινούργια επιβατηγά αυτοκίνητα το 2020 [COM(2012) 393]. Πρόταση κανονισμού για τον καθορισμό των λεπτομερειών της επίτευξης του στόχου μείωσης των εκπομπών CO₂ από καινούργια ελαφρά επαγγελματικά οχήματα το 2020 [COM(2012) 394].
- (⁵³) Πρόταση απόφασης σχετικά με λογιστικούς κανόνες και σχέδια δράσης για τις εκπομπές και τις απορροφήσεις αερίων θερμοκηπίου λόγω δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις χρήσεις γης, τις αλλαγές χρήσεων γης και τη δασοκομία [COM(2012) 93].
- (⁵⁴) Πρόταση κανονισμού για τα φθориούχα αέρια που επιδεινώνουν το φαινόμενο του θερμοκηπίου [COM(2012) 643].
- (⁵⁵) Πρόταση οδηγίας σχετικά με την ποιότητα των καυσίμων βενζίνης και ντίζελ και σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές [COM(2012) 595].
- (⁵⁶) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1385_el.htm
- (⁵⁷) http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-854_en.htm
- (⁵⁸) http://ec.europa.eu/clima/news/articles/news_2012101702_en.htm
- (⁵⁹) http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/cap/auctioning/documentation_en.htm
- (⁶⁰) http://ec.europa.eu/clima/news/articles/news_2012082801_en.htm
- (⁶¹) http://ec.europa.eu/clima/policies/brief/eu/index_en.htm
- (⁶²) http://tentec.europa.eu/en/apply_for_funding/follow_the_funding_process/calls_for_proposals_2012.htm
- (⁶³) Πρόταση κανονισμού σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών [COM(2011) 650].
- (⁶⁴) Πρόταση κανονισμού για τη σύσταση της Διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη» [COM(2011) 665].
- (⁶⁵) Πρόταση κανονισμού για τον περιοδικό τεχνικό έλεγχο των μηχανοκίνητων οχημάτων και των ρυμουλκούμενων τους [COM(2012) 380]. Πρόταση οδηγίας σχετικά με τα έγγραφα κυκλοφορίας οχημάτων [COM(2012) 381]. Πρόταση κανονισμού σχετικά με τον οδικό τεχνικό έλεγχο της κατάστασης των οχημάτων επαγγελματικής χρήσεως που κυκλοφορούν στην Κοινότητα [COM(2012) 382].
- (⁶⁶) Πρόταση οδηγίας σχετικά με τον εξοπλισμό πλοίων [COM(2012) 772].
- (⁶⁷) Οδηγία 96/98/ΕΚ (ΕΕ L 46 της 17.2.1997).
- (⁶⁸) Οδηγία 2009/13/ΕΚ για την εφαρμογή της συμφωνίας που συνήψαν η Ένωση Εφοπλιστών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕCSA) και η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία των Ενώσεων Εργαζομένων στις Μεταφορές (ETF) σχετικά με τη σύμβαση ναυτικής εργασίας του 2006 (ΕΕ L 124 της 20.5.2009).
- (⁶⁹) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Η ΕΕ για την εξωτερική πολιτική αερομεταφορών — Να αντιμετωπιστούν οι μελλοντικές προκλήσεις [COM(2012) 556].
- (⁷⁰) Πρόταση κανονισμού για την αναφορά περιστατικών στην πολιτική αεροπορία [COM(2012) 776].
- (⁷¹) Πρόταση κανονισμού για τις υπηρεσίες εδάφους στους αερολιμένες της Ένωσης [COM(2011) 824].
- (⁷²) Πρόταση κανονισμού για την καθιέρωση των κανόνων και διαδικασιών για τη θέσπιση λειτουργικών περιορισμών σε συνάρτηση με τον προκαλούμενο θόρυβο στους αερολιμένες της Ένωσης στο πλαίσιο μιας εξισορροπημένης προσέγγισης [COM(2011) 828].
- (⁷³) Πρόταση κανονισμού σχετικά με τους κοινούς κανόνες κατανομής των χρονοθυρίδων (slots) στους αερολιμένες της Ευρωπαϊκής Ένωσης [COM(2011) 827].
- (⁷⁴) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1177/2010 σχετικά με τα δικαιώματα των επιβατών στις θαλάσσιες και εσωτερικές πλωτές μεταφορές (ΕΕ L 334 της 17.12.2010).
- (⁷⁵) <http://ec.europa.eu/transport/passenger-rights/en/index.html>
- (⁷⁶) http://ec.europa.eu/energy/nuclear/index_en.htm
- (⁷⁷) Ανακοίνωση της Επιτροπής που αφορά τη συνολική αξιολόγηση των κινδύνων και της ασφάλειας (προσομοίωση ακραίων καταστάσεων) των πυρηνοπλεκτρικών σταθμών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τις συναφείς δραστηριότητες [COM(2012) 571].
- (⁷⁸) Πρόταση οδηγίας περί θεσπίσεως κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια [COM(2008) 790].
- (⁷⁹) http://ec.europa.eu/energy/nuclear/radiation_protection/radiation_protection_en.htm
- (⁸⁰) Πρόταση για τον καθορισμό βασικών κανόνων ασφαλείας για την προστασία από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιονίζουσες ακτινοβολίες [COM(2011) 593].
- (⁸¹) http://ec.europa.eu/energy/renewables/index_en.htm
- (⁸²) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές: σημαντικός παράγοντας στην ευρωπαϊκή αγορά ενέργειας [COM(2012) 271].
- (⁸³) http://ec.europa.eu/energy/efficiency/index_en.htm
- (⁸⁴) Οδηγία 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση (ΕΕ L 315 της 14.11.2012).
- (⁸⁵) http://ec.europa.eu/energy/international/security_of_supply/cooperation_en.htm
- (⁸⁶) Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και τη διεθνή συνεργασία — «Η ενεργειακή πολιτική της ΕΕ: Η συνεργασία με τους πέραν των συνόρων μας εταίρους» [COM/2011/539].
- (⁸⁷) Πρόταση απόφασης για τη συγκρότηση μηχανισμού ανταλλαγής πληροφοριών όσον αφορά τις διακυβερνητικές συμφωνίες μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών στον τομέα της ενέργειας [COM(2011) 540].
- (⁸⁸) http://ec.europa.eu/energy/efficiency/ecodesign/eco_design_en.htm
- (⁸⁹) http://ec.europa.eu/bepa/european-group-ethics/docs/publications/ict_final_22_february-adopted.pdf
- (⁹⁰) http://ec.europa.eu/bepa/european-group-ethics/welcome/activities/index_en.htm
- (⁹¹) http://ec.europa.eu/bepa/european-group-ethics/docs/pdf/proposal_for_a_regulation_of_the_european_parliament_and_the_council_on_clinical_trials_on_medicinal_products_for_human_use.pdf
- (⁹²) http://ec.europa.eu/bepa/european-group-ethics/bepa-ethics/ec-international-dialogue-bioethics/meetings_en.htm
- (⁹³) <http://ec.europa.eu/bepa>

1992

Η Υπηρεσία Ανθρωπιστικής Βοήθειας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ECHO) συστάθηκε το 1992 σε ένδειξη αλληλεγγύης της Ευρώπης προς εκείνους που χρειάζονται βοήθεια σε ολόκληρο τον κόσμο. Στα 20 χρόνια λειτουργίας της έχει προσφέρει ανθρωπιστική βοήθεια ύψους 14 δισεκατ. ευρώ σε θύματα ένοπλων συγκρούσεων και φυσικών καταστροφών σε 140 χώρες σε ολόκληρη την υφήλιο.

2012

Αστυνομική αποστολή της ΕΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Μια ισχυρότερη ΕΕ στην παγκόσμια σκηνή

- ▶ Γειτονικές χώρες και διεθνείς εταίροι
- ▶ Πολυμερής διακυβέρνηση
- ▶ Παγκόσμια αλληλεγγύη και ευθύνη

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί τεράστια πηγή έμπνευσης για πολλούς ανθρώπους σε όλο τον κόσμο. Η πολυμερής προσέγγιση της ΕΕ βασίζεται στη διττή αρχή της παγκόσμιας αλληλεγγύης και της παγκόσμιας ευθύνης. Η αρχή αυτή εμπνέει τη δέσμευσή μας έναντι των γειτονικών μας χωρών και των διεθνών εταίρων, από τη Μέση Ανατολή έως την Ασία και από την Αφρική έως την Αμερική. Προσδιορίζει τη θέση μας έναντι της θανατικής ποινής και υπαγορεύει την προσήλωσή μας στη διεθνή δικαιοσύνη που ενσαρκώνεται από το διεθνές δικαστήριο και το διεθνές ποινικό δικαστήριο στο πλαίσιο ενός πολυμερούς παγκόσμιου συστήματος διακυβέρνησης υπό την καθοδήγηση των Ηνωμένων Εθνών.

Οι αρχές της παγκόσμιας αλληλεγγύης και ευθύνης κατευθύνουν τον ηγετικό ρόλο που διαδραματίζει η Ένωση στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και στις προσπάθειες για επισιτιστική και ενεργειακή ασφάλεια. Εδραιώνουν τις πολιτικές μας στον τομέα του αφοπλισμού και κατά της διάδοσης των πυρηνικών όπλων, καθώς και στον τομέα της ανάπτυξης και της ανθρωπιστικής βοήθειας.

Το έτος 2012 χαρακτηρίστηκε από την καλλιέργεια πιο εμπεδωμένων σχέσεων με τους γείτονες της Ευρώπης, με σκοπό την προαγωγή της δημοκρατίας, της σταθερότητας και της ευημερίας, τη συνεχή οικοδόμηση κραταιών στρατηγικών συμπράξεων με ήδη υφιστάμενους και αναδυόμενους παγκόσμιους παράγοντες, καθώς και από το δεύτερο πλήρες έτος της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικών Σχέσεων, η οποία επιβλέπει τώρα 141 αντιπροσωπείες της Ένωσης σε όλο τον κόσμο. Οι κύριες εξελίξεις του έτους στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων παρουσιάζονται στο παρόν κεφάλαιο.

Η ευρωπαϊκή γειτονία

Στήριξη των μετασχηματισμών στην περιοχή της γειτονίας

Το 2012, η Ένωση, μαζί με τους εταίρους της, σημείωσε πρόοδο στην εφαρμογή της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας (ΕΠΓ), έτσι ώστε να διασφαλιστεί ότι οι σημαντικές προσπάθειές τους θα έχουν τον μεγαλύτερο δυνατό αντίκτυπο. Παράλληλα, η ΕΕ αντέδρασε με αποφασιστικότητα σε μια ταχέως μεταλλασσόμενη κατάσταση στις γειτονικές της χώρες, με σκοπό να στηρίξει και να ενθαρρύνει τη βιώσιμη δημοκρατική μετάβαση. Η αναθεωρημένη ΕΠΓ παρέσχε το συνολικό πλαίσιο. Εφαρμόζοντας τη λογική «περισσότερα για περισσότερα» που αποσκοπεί στην υποστήριξη των μεταρρυθμίσεων, η ΕΕ στήριξε όσους εταίρους ανέλαβαν πολιτικές μεταρρυθμίσεις. Η ΕΕ περιόρισε αμέσως τις σχέσεις με χώρες που παραβιάζουν τα δικαιώματα του ανθρώπου και επέβαλε ευρέως φάσματος περιοριστικά μέτρα κατά των καταπιεστικών καθεστώτων. Η στήριξη διοχετεύτηκε προς την κοινωνία των πολιτών και τους θιγόμενους πληθυσμούς. Η πολιτική μας βασίζεται στην αμοιβαία λογοδοσία μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων της, την ανάγκη να συγκροτηθούν ολοκληρωμένες εταιρικές σχέσεις με τις κυβερνήσεις χάρη στη σφυρηλάτηση στενών σχέσεων και τη στήριξη της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και την αναγνώριση του ειδικού ρόλου των γυναικών στη διαμόρφωση τόσο των πολιτικών όσο και της κοινωνίας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατάρτισε γενικά χρηματοδοτικά προγράμματα για τον Νότο [Στήριξη της εταιρικής σχέσης, των μεταρρυθμίσεων και της ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς (SPRING)] και την Ανατολή [Ολοκλήρωση και συνεργασία της ανατολικής εταιρικής σχέσης (EaPIC)] με συνολικό προϋπολογισμό 670 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2011–2013. Έχει ήδη εξαγγελθεί η χορήγηση σημαντικών κονδυλίων στη νότια γειτονία για την Αίγυπτο, την Αλγερία, την Ιορδανία, τον Λίβανο, το Μαρόκο και την Τυνησία, καθώς και στην ανατολική γειτονία για την Αρμενία, τη Γεωργία και τη Μολδαβία.

Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα γειτονίας για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη (Enpard) είναι μια νέα πρωτοβουλία που εγγράφεται στη δέσμευση της ΕΕ για χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και σταθερότητα στην περιοχή της γειτονίας της, η οποία αναγνωρίζει τη δυνητική σημασία της γεωργίας από την άποψη της επισιτιστικής ασφάλειας, της βιώσιμης παραγωγής και της απασχόλησης στον αγροτικό τομέα. Με τη δρομολόγηση αυτού του προγράμματος, σκοπός της ΕΕ είναι να ανταποκριθεί στις ανάγκες των χωρών της Νότιας Μεσογείου και να προωθήσει μια πιο συμμετοχική ανάπτυξη, μέσω του προσδιορισμού και της εφαρμογής δράσεων που μπορούν να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του νέου προγράμματος Spring.

Εξάλλου, η Επιτροπή και η κ. Catherine Ashton, ύπατη εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας/αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έλαβαν καινοτόμα μέτρα για να κινητοποιήσουν χρηματοδοτική βοήθεια εκτός του παραδοσιακού κοινοτικού προϋπολογισμού για τη στήριξη της μετάβασης στις χώρες της γειτονίας. Τα ανώτατα όρια δανειοδοσίας από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων αυξήθηκαν σε 1,15 δισεκατ. ευρώ προς τις χώρες εταίρους και η εντολή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης επεκτάθηκε προκειμένου να καλύψει τις χώρες της Νότιας και Ανατολικής Μεσογείου.

Νότια γειτονία και Μέση Ανατολή

Οι διάφορες εξελίξεις στη νότια γειτονία προκάλεσαν ελπίδες και ανησυχίες ταυτόχρονα. Η θετική δυναμική επέτρεψε να συναντηθούν οι ομάδες δράσης με την Αίγυπτο, την Ιορδανία και την Τυνησία, οι οποίες κινητοποιήσαν περαιτέρω στήριξη της ΕΕ τόσο από τον δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα για τις πολιτικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις σε αυτές τις χώρες.

Από την άλλη πλευρά, αντιδρώντας στη δραματική επιδείνωση της κατάστασης στη Συρία, η ΕΕ αποφάσισε να αναστείλει τη διμερή χρηματοδοτική βοήθεια και να επιβάλει δέσμη αυστηρών κυρώσεων. Η ΕΕ αύξησε τη βοήθειά της προς τον πληθυσμό της Συρίας που πλήττεται από την κρίση και η συνολική ενωσιακή συνεισφορά για ανθρωπιστική βοήθεια έφθασε περίπου σε 300 εκατ. ευρώ το 2012. Παρά το γεγονός ότι δεν μπόρεσε να επιτευχθεί συμφωνία για τη Συρία στο Συμβούλιο Ασφαλείας των ΗΕ, η ΕΕ συνέχισε να καλεί τα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΕ να αναλάβουν τις ευθύνες τους για την εξεύρεση πολιτικής λύσης στη σύγκρουση και, στο πλαίσιο αυτό, επανέλαβε την υποστήριξή της όσον αφορά τον κοινό ειδικό απεσταλμένο των Ηνωμένων Εθνών και του Συνδέσμου Αραβικών Κρατών, Lakhdar Brahimi. Το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων του Δεκεμβρίου αποδέχθηκε τον εθνικό συνασπισμό των συριακών επαναστατικών και αντιπολιτευόμενων δυνάμεων ως νόμιμο αντιπρόσωπο του συριακού λαού.

*Η κ. Catherine Ashton,
αντιπρόεδρος
της Επιτροπής και ύπατη
εκπρόσωπος της Ένωσης
σε θέματα εξωτερικής
πολιτικής και πολιτικής στον
τομέα της ασφάλειας, στην
Τύνιδα, Τυνησία, όπου
συμμετείχε στη συνάντηση
«Φίλοι της Συρίας».*

Ανταποκρινόμενη στην ανθρωπιστική κρίση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χορήγησε 90 εκατ. ευρώ για να βοηθήσει τους Σύριους που επλήγησαν από τη σύγκρουση, τόσο εντός της Συρίας όσο και αυτούς που κατέφυγαν σε γειτονικές χώρες, όπως στην Ιορδανία, τον Λίβανο, την Τουρκία και το Ιράκ. Η οικονομική βοήθεια, η οποία διοχετεύτηκε μέσω των ανθρωπιστικών εταιρών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συνεισέφερε σε προγράμματα βοήθειας από τα οποία επωφελήθηκαν πάνω από 1,5 εκατ. άνθρωποι στη Συρία και ένα μεγάλο ποσοστό των πάνω από 250 000 Σύριων που είχαν περάσει τα σύνορα για να καταφύγουν στην Ιορδανία, τον Λίβανο, την Τουρκία και το Ιράκ. Χορηγήθηκε επίσης βοήθεια σε περίπου 500 000 παλαιστίνιους πρόσφυγες καθώς και σε 87 000 ιρακινούς πρόσφυγες που διέμεναν στη Συρία, οι περισσότεροι από τους οποίους είχαν παραμείνει στη χώρα.

Στην περίπτωση της Λιβύης, η ΕΕ προσπάθησε να διεξαγάγει διάλογο με τις προσωρινές αρχές σχετικά με βασικά θέματα που αποτελούν πηγή ανησυχίας. Συνέχισε να συνοδεύει τη διαδικασία δημοκρατικής μετάβασης, ιδίως μέσω της αποστολής εκλογικών παρατηρητών της ΕΕ στις εκλογές του Ιουλίου για το Γενικό Εθνικό Κογκρέσο, καθώς και μέσω παροχής βοήθειας στην κοινωνία των πολιτών στον τομέα της ασφάλειας και στη διακυβέρνηση.

Μια νέα γενιά πιο φιλόδοξων σχεδίων δράσης στο πλαίσιο της ΕΠΓ αποτέλεσαν ή αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεων με την Αλγερία, τον Λίβανο, το Μαρόκο, την Παλαιστινιακή Αρχή και την Τυνησία. Μετά την έγκριση των οδηγιών διαπραγματεύσεων για τη σύναψη σφαιρικών και σε βάθος συμφωνιών ελευθέρων συναλλαγών (DCFTA) με την Αίγυπτο, την Ιορδανία, το Μαρόκο και την Τυνησία, ετοιμάζεται τώρα η διεξαγωγή διαπραγματεύσεων με την Ιορδανία, το Μαρόκο και την Τυνησία.

Ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή

Η ύπατη εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος συνέχισε τις προσπάθειές της για τη δημιουργία αξιόπιστης προοπτικής για την επανένταξη άμεσων συνομιλιών μεταξύ του Ισραήλ και των Παλαιστινίων προκειμένου να προχωρήσει η ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή, βασιζόμενη ιδίως στην πρώτη μετά από ένα έτος και πλέον άμεση προπαρασκευαστική συνάντηση των μερών που διοργανώθηκε στις 3 Ιανουαρίου 2012. Η ΕΕ καθόρισε επανειλημμένα σαφείς παραμέτρους για τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων και η ύπατη εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος και ο πρόεδρος της Επιτροπής επισκέφθηκαν την περιοχή κατά τη διάρκεια του έτους. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2012, η ύπατη εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος παρέμεινε σε στενή επαφή με πολλά ενδιαφερόμενα μέρη. Η ΕΕ συνέχισε να παρέχει άμεση χρηματοδοτική στήριξη στην Παλαιστινιακή Αρχή και συνέβαλε στις προσπάθειες που καταβάλλονται για την οικοδόμηση κράτους. Στο πλαίσιο του έκδηλου πολιτικού αδιεξόδου, η ΕΕ εξέφρασε τις σοβαρές ανησυχίες της για τις εκεί εξελίξεις που απειλούν να καταστήσουν ανέφικτη τη λύση που βασίζεται στη συνύπαρξη δύο κρατών: η συνεχιζόμενη επέκταση των οικισμών και η βία των εποίκων, η αυξανόμενη απομόνωση της Ανατολικής Ιερουσαλήμ από την υπόλοιπη Δυτική Όχθη, τα εμπόδια για την ανάπτυξη των παλαιστινιακών κοινοτήτων σε όλο το έδαφος της Δυτικής Όχθης, η οποία παραμένει ακόμη στο μεγαλύτερο μέρος της υπό τον πλήρη έλεγχο του Ισραήλ, και η όλο και πιο επισφαλής χρηματοοικονομική κατάσταση της Παλαιστινιακής Αρχής. Η ΕΕ καταδίκασε όλες τις μορφές βίας κατά των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των επιθέσεων με ρουκέτες από τη Γάζα, και συνέχισε να παροτρύνει τη Φατάχ και τη Χαμάς να εφαρμόσουν τις συμφωνίες τους για συμφιλίωση υπό την ηγεσία του προέδρου Mahmoud Abbas. Μετά την αναζωπύρωση της βίας στη Γάζα και στο Ισραήλ, στην ψηφοφορία στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών για το καθεστώς της Παλαιστίνης στα Ηνωμένα Έθνη και τη συνακόλουθη απόφαση για επέκταση των οικισμών, η ΕΕ επανέλαβε ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη για λήψη θραυτικών και συγκεκριμένων μέτρων προς την κατεύθυνση της ειρήνης και κάλεσε τα μέρη να κινήσουν εκ νέου τη διαδικασία άμεσων διαπραγματεύσεων.

Ανατολική γειτονία

Η ΕΕ είναι αποφασισμένη να στηρίξει ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και να προωθήσει την ατζέντα της πολιτικής σύνδεσης και της οικονομικής ολοκλήρωσης με τους εταίρους της. Ο κύριος στόχος της ανατολικής γειτονίας, που είναι η ανατολική διάσταση της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας, είναι να δημιουργήσει τις συνθήκες για την επιτάχυνση της πολιτικής σύνδεσης και για την εμβάθυνση της οικονομικής ολοκλήρωσης μεταξύ της ΕΕ και των χωρών εταίρων της Ανατολικής Ευρώπης που είναι η Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, η Γεωργία, η Λευκορωσία, η Μολδαβία και η Ουκρανία.

Τον Μάιο του 2012, η ύπατη εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσαν έναν χάρτη πορείας για την ανατολική εταιρική σχέση ⁽¹⁾ ο οποίος περιλαμβάνει τους προς επίτευξη στόχους, τις μεταρρυθμίσεις τις οποίες δεσμεύτηκαν να εφαρμόσουν οι εταίροι, τη στήριξη από την ΕΕ και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Η πολιτική εγκρίθηκε από τους υπουργούς Εξωτερικών της ανατολικής εταιρικής σχέσης στη συνεδρίασή τους του Ιουλίου 2012.

Το 2012 σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στην εφαρμογή της ανατολικής εταιρικής σχέσης. Η συμφωνία σύνδεσης με την Ουκρανία μονογράφηκε, συμπεριλαμβανομένης της σφαιρικής και σε βάθος συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών, αλλά η υπογραφή αναβλήθηκε εν αναμονή της λήψης διορθωτικών μέτρων από την Ουκρανία για την αντιμετώπιση της επιδείνωσης της εσωτερικής κατάστασης της χώρας. Η ΕΕ εξακολούθησε να ανησυχεί για την επιλεκτική χρήση της δικαιοσύνης κατά μελών της προηγούμενης κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένης της πρώην πρωθυπουργού Yulia Tymoshenko και του πρώην υπουργού Εσωτερικών Yuriy Lutsenko. Στην κοινή δήλωση της 12ης Νοεμβρίου 2012, η ύπατη εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος και ο επίτροπος Stefan Füle, αρμόδιος για τη διεύθυνση και την πολιτική γειτονίας, δήλωσαν ότι οι κοινοβουλευτικές εκλογές της 28ης Οκτωβρίου 2012 αντιπροσώπευαν επιδείνωση σε πολλούς τομείς σε σύγκριση με τα πρότυπα που είχαν επιτευχθεί προηγουμένως. Τον Δεκέμβριο, το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων επανέλαβε ότι η ταχύτητα της πολιτικής σύνδεσης και της οικονομικής ολοκλήρωσης με την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της υπογραφής της συμφωνίας σύνδεσης, καθορίζεται ιδίως από την πρόοδο που σημειώνει η Ουκρανία όσον αφορά την αντιμετώπιση των ζητημάτων της επιλεκτικής δικαιοσύνης και των εκλογικών ελλείψεων, καθώς και την εφαρμογή των βασικών ρυθμίσεων που καθορίζονται στην ατζέντα για τη σύνδεση.

Σημειώθηκε ικανοποιητική πρόοδος στις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνιών σύνδεσης με την Αρμενία, τη Γεωργία και τη Μολδαβία, καθώς και στις διαπραγματεύσεις με το Αζερμπαϊτζάν. Οι διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνιών για τη δημιουργία σε βάθος και σφαιρικής ζώνης ελευθέρων συναλλαγών δρομολογήθηκαν επιτυχώς με την Αρμενία, τη Γεωργία και τη Μολδαβία ως αναπόσπαστο μέρος των διεξαγόμενων διαπραγματεύσεων για τη σύναψη συμφωνιών σύνδεσης με αυτές τις χώρες εταίρους.

Όσον αφορά τη Γεωργία, η ΕΕ εξέφρασε την ικανοποίησή της για τη διεξαγωγή των κοινοβουλευτικών εκλογών τον Οκτώβριο και στήριξε την ομαλή μεταβίβαση εξουσίας, γεγονός που αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα για την εδραίωση της δημοκρατίας στη Γεωργία. Συγχρόνως, η ΕΕ παρείχε ενεργό στήριξη για την εδαφική ακεραιότητα της Γεωργίας.

Οι σχέσεις της ΕΕ–Μολδαβίας χαρακτηρίστηκαν από σημαντική εμβάθυνση και ενίσχυση. Υπογράφηκαν συμφωνίες για ένα φάσμα τομεακών θεμάτων. Παρομοίως, οι σχέσεις με την Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν αναπτύχθηκαν δυναμικά, μεταξύ άλλων μέσω προετοιμασιών για την έναρξη εταιρικής σχέσης ΕΕ–Αρμενίας για τις μεταρρυθμίσεις και μιας εταιρικής σχέσης ΕΕ–Αζερμπαϊτζάν για τον εκσυγχρονισμό.

Η ΕΕ συνέχισε να συμμετέχει ενεργά στις προσπάθειες για τη διευθέτηση της σύγκρουσης στην περιοχή της Υπερδνειστερίας της Μολδαβίας, ως μέρος του καλούμενου σχήματος 5+2, καθώς και στις προσπάθειες για την επίλυση των συγκρούσεων στη Γεωργία, με τη συμμετοχή της στην από κοινού προεδρία των συνομιλιών της Γενεύης. Η επιτόπου παρουσία της αποστολής επιτήρησης της ΕΕ (EUMM) στη Γεωργία συνεχίστηκε. Η ΕΕ υποστήριξε τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης τόσο στην περίπτωση της Γεωργίας όσο και της Μολδαβίας. Εκτός από τον κεντρικό του ρόλο στις συνομιλίες της Γενεύης, ο ειδικός εντεταλμένος της ΕΕ για τον νότιο Καύκασο, Philippe Lefort, διερεύνησε τις δυνατότητες για ισχυρότερη στήριξη από την ΕΕ των προσπαθειών για την επίλυση της σύγκρουσης Ναγκόρνο-Καραμπάχ.

Ο κ. Stefan Füle, Επίτροπος
για τη διεύθυνση και
την ευρωπαϊκή πολιτική
γειτονίας, με τις κυρίες
Natalia Pinchuk (αριστερά)
και Marina Adamovich
(δεξιά), συζύγους πολιτικών
κρατουμένων στη
Λευκορωσία.

Η ΕΕ καταδίκασε δημοσίως τις σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λευκορωσία, μεταξύ άλλων την παρενόχληση και τον εκφοβισμό εκπροσώπων αντιπολίτευσης και των μέσων ενημέρωσης, τις αυθαίρετες κρατήσεις, την απαγόρευση ταξιδιού, τους ισχυρισμούς για βασανιστήρια και την παραβίαση άλλων θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως η ελευθερία της έκφρασης και η ελευθερία του συνέρχεσθαι ή του συνεταιρίζεσθαι. Υπό την ηγεσία της ΕΕ, το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων θέσπισε, τον Ιούλιο 2012, την ανάθεση εντολής στον ειδικό εισηγητή για τη Λευκορωσία, ο οποίος θα παρακολουθεί την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα, θα διατηρεί στενή επαφή με την κοινωνία των πολιτών και θα διατυπώνει συστάσεις προς τις αρχές της Λευκορωσίας. Η ΕΕ κάλεσε επανειλημμένα τις αρχές της Λευκορωσίας να ελευθερώσουν και να αποκαταστήσουν όλους τους πολιτικούς κρατουμένους, να σταματήσουν κάθε πράξη παρενόχλησης και εκφοβισμού και να διασφαλίσουν την ελεύθερη και διαφανή διεξαγωγή των κοινοβουλευτικών εκλογών της 23ης Σεπτεμβρίου, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής των συστάσεων στις οποίες έχουν προβεί η Οργάνωση για την ασφάλεια και τη συνεργασία στην Ευρώπη και το Γραφείο των δημοκρατικών θεσμών και των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Δυστυχώς, οι εκλογές αυτές δεν ανταποκρίθηκαν στα διεθνή πρότυπα. Ήδη τον Μάρτιο, αντιδρώντας στη δύσκολη κατάσταση που επικρατεί στη Λευκορωσία όσον αφορά τη δημοκρατία και τα δικαιώματα του ανθρώπου, το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων ενίσχυσε τα ήδη εφαρμοζόμενα περιοριστικά μέτρα κατά της Λευκορωσίας. Τα μέτρα παρατάθηκαν κατά ένα ακόμη έτος από το Συμβούλιο του Οκτωβρίου.

Στρατηγικές εταιρικές σχέσεις

Ως στρατηγικοί εταίροι νοούνται οι πολύ σημαντικοί παράγοντες της διεθνούς σκηνής με τους οποίους η ΕΕ πρέπει να εργαστεί για να βρει λύσεις σε παγκόσμιες και περιφερειακές προκλήσεις.

ΗΠΑ

Οι σχέσεις ΕΕ–ΗΠΑ είναι εξαιρετικές, αν μη τι άλλο λόγω της ταυτότητας των απόψεων των εταίρων. Οι αποτελεσματικές σχέσεις που καλλιεργήσε η ύπατη εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος με την υπουργό Εξωτερικών των ΗΠΑ Hillary Clinton για θέματα εξωτερικής πολιτικής παρέμειναν ένα ισχυρό στοιχείο σε αυτόν τον τομέα. Υπήρξε στενός συντονισμός όσον αφορά τη διαδικασία μεταρρύθμισης στη Βόρεια Αφρική και τη Μέση Ανατολή, την πολιτική και ανθρωπιστική κατάσταση στη Λιβύη, καθώς και τα περιοριστικά μέτρα που εφαρμόστηκαν έναντι του Ιράν και της Συρίας, πέρα από την καθιέρωση ουσιαστικού διαλόγου για την μακροπρόθεσμη προοπτική της περιοχής. Συνεχίζεται ο στενός συντονισμός για τις διαπραγματεύσεις στον τομέα των πυρηνικών με το Ιράν οι οποίες διεξάγονται υπό την αιγίδα της ύπατης εκπροσώπου/αντιπροέδρου. Επίσης, στην περίπτωση της ανατολικής γειτονίας και των Βαλκανίων, η ΕΕ και οι ΗΠΑ συνεργάστηκαν στενά όσον αφορά την Ουκρανία, τη Λευκορωσία και τη Γεωργία. Τον Οκτώβριο του 2012, η ύπατη εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος και η υπουργός Εξωτερικών επισκέφτηκαν μαζί τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, το Κοσσυφοπέδιο και τη Σερβία. Ο διατλαντικός διάλογος για την ενεργειακή ασφάλεια, την πολιτική και την έρευνα συνεχίστηκε με τη συνάντηση του Συμβουλίου Ενεργείας ΕΕ–ΗΠΑ⁽²⁾ τον Δεκέμβριο 2012 και, τέλος, μετά από τη δέσμευση που ανελήφθη κατά τη διάσκεψη του Νοεμβρίου 2011 μεταξύ ΕΕ–ΗΠΑ, ο διάλογος μεταξύ ΕΕ–ΗΠΑ για την περιοχή της Ασίας–Ειρηνικού ενισχύεται.

Κατά τη διάρκεια των δέκα τελευταίων ετών, οι σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ στον τομέα της δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων εξελίχθηκαν σε σημαντικό πυλώνα της διατλαντικής συνεργασίας και οι δεσμεύσεις της διάσκεψης κορυφής ΕΕ–ΗΠΑ 2011 όσον αφορά αυτό το θέμα έχουν τηρηθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό. Από την άποψη της ασφάλειας των μεταφορών, η ΕΕ και οι ΗΠΑ κατέληξαν σε συμφωνία, την 1η Ιουνίου 2012, σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των αντίστοιχων καθεστώτων ασφάλειας της αεροπορικής μεταφοράς φορτίου. Άλλα σημαντικά ορόσημα ήταν: η συμφωνία με τις ΗΠΑ για τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών, η οποία ετέθη σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2012· η αμοιβαία αναγνώριση των εταιρειών που έχουν οριστεί ως «έμποροι που χαίρουν εμπιστοσύνης» τόσο από το πρόγραμμα των ΗΠΑ τελωνειακής–εμπορικής εταιρικής σχέσης κατά της τρομοκρατίας (C-TPAT) όσο και από το καθεστώς εγκεκριμένων οικονομικών φορέων της ΕΕ (ΑΕΟ)· και η αμοιβαία αναγνώριση των καθεστώτων ασφαλείας αεροπορικής μεταφοράς φορτίου η οποία ετέθη σε ισχύ την 1η Ιουνίου 2012.

Στη διάσκεψη κορυφής ΕΕ–ΗΠΑ του 2011 αποφασίστηκε να δημιουργηθεί μία ομάδα εργασίας υψηλού επιπέδου ΕΕ–ΗΠΑ για την απασχόληση και την ανάπτυξη με σκοπό να διερευνήσει όλες τις δυνατότητες για την ενίσχυση του διατλαντικού εμπορίου και των επενδύσεων, ώστε να δοθεί ώθηση στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και στην οικονομική ανάπτυξη. Στις 20 Ιουνίου 2012, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Herman Van Rompuy και ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής José Manuel Barroso εξέδωσαν κοινή ανακοίνωση με τον πρόεδρο Barack Obama στην οποία χαιρετίζουν την ενδιάμεση έκθεση της ομάδας εργασίας υψηλού επιπέδου, που κατέληξε στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι «μια συνολική συμφωνία για ένα ευρύ φάσμα διμερών εμπορικών και επενδυτικών πολιτικών, καθώς και για θέματα κοινού ενδιαφέροντος σε σχέση με τρίτες χώρες, θα απέφερε τα πλέον σημαντικά οφέλη σε σχέση με τις διάφορες εναλλακτικές δυνατότητες που εξετάσαμε». Το έργο της ομάδας υποστηρίζεται θερμά από τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Η υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ, κ. Χίλαρι Κλίντον, και η κ. Catherine Ashton, αντιπρόεδρος της Επιτροπής και ύπατη εκπρόσωπος της Ένωσης σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής στον τομέα της ασφάλειας, ανταλλάσσουν χειραψία.

Καναδάς

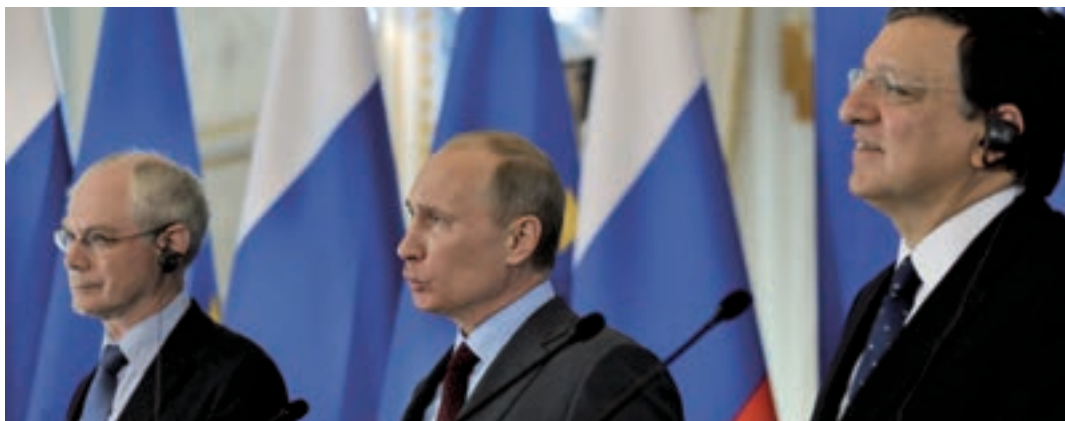
Οι σχέσεις ΕΕ–Καναδά ενισχύονται και διερευνάται τώρα η δυνατότητα για αύξηση της οικονομικής και πολιτικής συνεργασίας, μέσω των διαπραγματεύσεων για μια συνολική οικονομική και εμπορική συμφωνία και για μια στρατηγική συμφωνία εταιρικής σχέσης (ΣΣΕΣ). Από την έναρξη των διαπραγματεύσεων για τη σύναψη ΣΣΕΣ, στα τέλη του 2011 και μετά από μεγάλο αριθμό διαπραγματευτικών γύρων, η σύναψη συμφωνίας είναι πλέον εφικτή.

Τον Ιούλιο του 2012, η ΕΕ και ο Καναδάς ολοκλήρωσαν τις διαπραγματεύσεις για ένα σχέδιο συμφωνίας σχετικά με την ασφάλεια των πληροφοριών η οποία θα καθορίζει κανόνες προστασίας των διαβαθμισμένων πληροφοριών. Διεξάγονται επίσης διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνίας σχετικά με τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών. Ο διατλαντικός διάλογος ΕΕ–Καναδά πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο και εστιάστηκε σε διεθνή θέματα και στις υπό εξέλιξη διαπραγματεύσεις για ΣΣΕΣ.

Ρωσία

Η επικοινωνιακή δέσμευση της ΕΕ όσον αφορά τη Ρωσία παρήγαγε σημαντικά αποτελέσματα κατά τη διάρκεια του έτους, από την προσχώρηση της Ρωσίας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ), η οποία άρχισε να ισχύει στις 22 Αυγούστου, μέχρι τη συνεχιζόμενη εφαρμογή της εταιρικής σχέσης για τον εκσυγχρονισμό και τα «κοινά μέτρα» για βραχυπρόθεσμα ταξίδια χωρίς θεώρηση. Μαζί με την ενδεχόμενη επανέναρξη των διαπραγματεύσεων για τη σύναψη νέας συμφωνίας, η ορθή εφαρμογή αυτών των συμφωνιών και των δεσμεύσεων έχει ουσιαστική σημασία για την περαιτέρω ανάπτυξη της σχέσης.

Η 29η διάσκεψη κορυφής ΕΕ–Ρωσίας, πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο 2012 κοντά στην Πετρούπολη. Αυτή η διάσκεψη κορυφής, που ήταν η πρώτη μετά την αναγόρευση του Βλαδμίρ Πούτιν ως προέδρου στις 7 Μαΐου, έδειξε ότι η νέα ρωσική ηγεσία έλαβε την απόφαση να ενισχύσει και να εμβυθύνει περαιτέρω τη συνεργασία ΕΕ–Ρωσίας, ιδίως από την άποψη του ενδιαφέροντος της Ρωσίας για εκσυγχρο-

Σύνοδος κορυφής
ΕΕ–Ρωσίας.

σμό, αποκάλυψε όμως και ότι υπάρχουν ακόμη ορισμένες διαφορές, για τις οποίες χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες και από τις δύο πλευρές. Η 30ή διάσκεψη κορυφής ΕΕ–Ρωσίας, που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες τον Δεκέμβριο 2012, αποτέλεσε ευκαιρία για να δοθεί ώθηση στην ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για τη σύναψη νέας συμφωνίας στο εγγύς μέλλον.

Η ΕΕ παρακολούθησε με προσοχή τις εξελίξεις που συνδέονται με την εσωτερική κατάσταση της Ρωσίας, η οποία χαρακτηρίστηκε από διαδηλώσεις αποδοκιμασίας που πραγματοποιήθηκαν από βασικές κοινωνικές ομάδες. Η ΕΕ εξέφρασε ανησυχίες για τις αρνητικές εξελίξεις τόσο δημοσίως όσο και στο πλαίσιο πολιτικών διαλόγων, ιδίως όσον αφορά τη μεταχείριση των διαδηλωτών, καθώς και τη θέσπιση περιοριστικής νομοθεσίας για τις δημόσιες συγκεντρώσεις και τις ΜΚΟ.

Κίνα

Η ΕΕ και η Κίνα πραγματοποίησαν κατ' εξαίρεση δύο διασκέψεις κορυφής το 2012, μία που είχε μετατεθεί από το 2011 και τη 15η διάσκεψη κορυφής ΕΕ-Κίνας που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 20 Σεπτεμβρίου. Η συνεργασία ΕΕ-Κίνας ενισχύθηκε σε ορισμένους τομείς, συμπεριλαμβανομένων της αστικοποίησης, της ενέργειας —με μια κοινή δήλωση για την ενεργειακή ασφάλεια ⁽³⁾—, των διαπροσωπικών επαφών, της έρευνας και της καινοτομίας, τομείς οι οποίοι προστέθηκαν στην ήδη υπάρχουσα ισχυρή οικονομική και εμπορική σχέση. Αμφότερες οι πλευρές συμφώνησαν να προετοιμαστούν για διαπραγματεύσεις σχετικά με τη σύναψη επενδυτικής συμφωνίας. Η ύπατη εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος ενίσχυσε τη συνεργασία με την Κίνα για την ασφάλεια και την άμυνα κατά τη διάρκεια της επίσκεψής της στο Πεκίνο, τον Ιούλιο. Ταυτόχρονα, τα δικαιώματα του ανθρώπου εξακολούθησαν να αποτελούν μια από τις προτεραιότητες της δέσμευσης της ΕΕ με την Κίνα. Υπήρξαν ορισμένα προβλήματα που συνδέονται με σημαντικές εμπορικές διαφωνίες, εξακολουθεί ωστόσο να υφίσταται υψηλός βαθμός κοινής δέσμευσης για επικήντρωση στις σημαντικές δυνατότητες για περαιτέρω επέκταση του εμπορίου και των επενδύσεων, καθώς και την ενίσχυση των εμπορικών σχέσεων.

Ιαπωνία

Σύνοδος κορυφής
ΕΕ-Κίνας.

Η ΕΕ και η Ιαπωνία ολοκλήρωσαν επιτυχώς τη «διερευνητική μελέτη» που είχε δρομολογηθεί το 2011 και είχε ως σκοπό να καθορίσει το περίγραμμα ενός περιεκτικού και φιλόδοξου συνολικού πλαισίου για τις διμερείς σχέσεις. Σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή εξέδωσε, τον Ιούλιο, συστάσεις προς το Συμβούλιο για την έναρξη παράλληλων διαπραγματεύσεων σχετικά με τη σύναψη συμφωνίας-πλαισίου (που καλύπτει πολιτικά, παγκόσμια και τομεακά θέματα) και μιας σφαιρικής και σε βάθος συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών. Το Συμβούλιο ενέκρινε, τον Νοέμβριο, τις δύο αντίστοιχες διαπραγματευτικές εντολές, ανοίγοντας έτσι το δρόμο για μια από τις πλέον σημαντικές διαδικασίες διαπραγματεύσεων που διεξήγαγε ποτέ η ΕΕ με έναν από τους στρατηγικούς εταίρους της.

Νότια Κορέα

Η νέα στρατηγική εταιρική σχέση με τη Νότια Κορέα, που βασίζεται σε μια αμοιβαία συμφωνία ελευθέρων συναλλαγών και συμφωνία πλαίσιο, δίνει ώθηση σε όλες τις πτυχές της σχέσης: στις συναλλαγές και σε πολιτικά, τομεακά και παγκόσμια θέματα. Κατά το πρώτο έτος εφαρμογής της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών αυξήθηκαν οι διμερείς εμπορικές συναλλαγές και επενδύσεις και, μέσω των μηχανισμών της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών, αντιμετωπίστηκαν εκκρεμή θέματα που συνδέονται με μη εμπορικούς φραγμούς. Στην έκτη διμερή διάσκεψη κορυφής, η οποία πραγματοποιήθηκε στη Σεούλ, στις 28 Μαρτίου, ταυτόχρονα με τη διάσκεψη κορυφής για την πυρηνική ασφάλεια, συμφωνήθηκαν πρακτικοί τρόποι επέκτασης της στρατηγικής εταιρικής σχέσης και σε άλλους τομείς, όπως στους τομείς της ανάπτυξης, της θαλάσσιας ασφάλειας, της πράσινης ανάπτυξης της έρευνας και της εκπαίδευσης.

Ινδία

Ο κ. José Manuel Barroso,
πρόεδρος της Ευρωπαϊκής
Επιτροπής, με τον κ.
Manmohan Singh,
πρωθυπουργό της Ινδίας.

Η ΕΕ και η Ινδία επιβεβαίωσαν το ενδιαφέρον τους για την ενίσχυση της πολιτικής διάστασης της στρατηγικής εταιρικής σχέσης, με έμφαση στην ασφάλεια, επανέλαβαν τη σημασία της σύναψης ουσιαστικής και σφαιρικής συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών το συντομότερο δυνατό και ενίσχυσαν τη συνεργασία σε ένα ευρύτερο φάσμα τομέων, όπως της έρευνας και της καινοτομίας, της πυρηνικής ενέργειας για μη στρατιωτικούς σκοπούς, της ενέργειας, με μια κοινή δήλωση για την ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας, που υπεγράφη κατά τη σύνοδο κορυφής του Φεβρουαρίου 2012 ⁽⁴⁾, καθώς και της μετανάστευσης και της κινητικότητας. Η ΕΕ και η Ινδία συμφώνησαν να ενισχύσουν τη συνεργασία τους στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής με σκοπό να προωθήσουν από κοινού αποτελεσματικότερα την παγκόσμια σταθερότητα, ασφάλεια και ευημερία.

Βραζιλία

Οι σχέσεις ΕΕ–Βραζιλίας ενισχύθηκαν μέσω της εφαρμογής του κοινού σχεδίου δράσης και διαλόγων σε πλέον των 30 τομείς κοινού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, του εμπορίου, των υπηρεσιών, των ναρκωτικών, του οργανωμένου εγκλήματος, της διεθνούς ασφάλειας, της κλιματικής αλλαγής, της αποψίλωσης των δασών, της κοινωνικής ανάπτυξης και των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Τον Φεβρουάριο του 2012 η ύπατη εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος επισκέφτηκε τη Βραζιλία, όπου συναντήθηκε με τον υπουργό Εξωτερικών Antonio Patriota. Η συνεργασία για θέματα δικαιωμάτων του ανθρώπου προχώρησε μέσω της διοργάνωσης κοινής εκδήλωσης, στη Γενεύη, για τις «Γυναίκες που υπερασπίζονται τα δικαιώματα του ανθρώπου». Τον Σεπτέμβριο πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες ο τρίτος γύρος του διαλόγου ΕΕ–Βραζιλίας για τα δικαιώματα του ανθρώπου.

Μεξικό

Οι σχέσεις ΕΕ–Μεξικού ενισχύθηκαν σημαντικά κατά την τελευταία δεκαετία, μετά τη θέση σε ισχύ της παγκόσμιας συμφωνίας, το 2000, και την έγκριση της στρατηγικής εταιρικής σχέσης ΕΕ–Μεξικού το 2008. Η επίσκεψη της ύπατης εκπροσώπου/αντιπρόεδρου στο Μεξικό στις αρχές του 2012 ενίσχυσε τις προοπτικές για περαιτέρω συνεργασία με το Μεξικό. Στη διάσκεψη κορυφής ΕΕ–Μεξικού, η οποία πραγματοποιήθηκε στο Los Cabos στις 17 Ιουνίου, οι ηγέτες συζήτησαν θέματα ασφάλειας και πολυμερή θέματα, ιδίως την οικονομική κρίση και την ενδεχόμενη αναθεώρηση της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών. Στη συνάντηση υπογραμμίστηκε ότι το Μεξικό σημείωσε σημαντική πρόοδο στον τομέα των δικαιωμάτων του ανθρώπου, αλλά ότι παραμένουν ορισμένες πτυχές οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν.

Νότιος Αφρική

Η ΕΕ και η Νότιος Αφρική πραγματοποίησαν την πέμπτη τους ετήσια διάσκεψη κορυφής τον Σεπτέμβριο του 2012 στις Βρυξέλλες. Η διάσκεψη κορυφής ήταν η κατάληξη ενός έτους σημαντικού πολιτικού διαλόγου και σημαντικών δραστηριοτήτων συνεργασίας όσον αφορά τις πολιτικές. Στις δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνονται οι τέταρτες διμερείς διαβουλεύσεις για την ειρήνη και την ασφάλεια που πραγματοποιήθηκαν στις Βρυξέλλες, στις 30 Απριλίου, το 13ο κοινό συμβούλιο συνεργασίας που πραγματοποιήθηκε στις 17 Ιουλίου στην Πρετόρια, και ο ενδέκατος υπουργικός διάλογος πολιτικής, στον οποίο συμμετέσχαν η ύπατη εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος και η υπουργός Εξωτερικών της Νότιας Αφρικής Maite Nkoana-Mashabane, που πραγματοποιήθηκε τον Αύγουστο στην Πρετόρια. Τα γεγονότα αυτά είχαν ως αποτέλεσμα να σημειωθεί σημαντική πρόοδος στην εταιρική σχέση και να ενισχυθεί σταδιακά ο πολιτικός διάλογος σε θέματα εξωτερικής πολιτικής. Από την άποψη του εμπορίου, οι ηγέτες εξέπεμψαν ένα σημαντικό πολιτικό μήνυμα, ζητώντας να αποτελέσει η ολοκλήρωση των διεξαγόμενων συνομιλιών για τη συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης ΕΕ–Κοινότητας Ανάπτυξης της Μεσημβρινής Αφρικής (SADC) «θέμα προτεραιότητας».

Ανθρώπινα δικαιώματα και δημοκρατία

Επισκόπηση

Το 2012, τα ανθρώπινα δικαιώματα επιβεβαιώθηκαν ως ύψιστη προτεραιότητα στις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ. Ένα ενιαίο στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία ⁽⁵⁾ εκδόθηκε τον Ιούνιο, καθώς και ένα σχέδιο δράσης για την εφαρμογή του. Βασιζόμενο στην ανακοίνωση με τίτλο «Τα ανθρώπινα δικαιώματα και η δημοκρατία στο επίκεντρο της εξωτερικής δράσης της ΕΕ — Προς μια αποτελεσματικότερη προσέγγιση» ⁽⁶⁾, το πλαίσιο ορίζει τις αρχές, τους στόχους και τις προτεραιότητες, που έχουν σχεδιαστεί για να βελτιώσουν την πολιτική της ΕΕ όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα που παρέχουν μία συμφωνηθείσα βάση για μια συλλογική προσπάθεια, στην οποία συμμετέχουν τα κράτη μέλη, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και η κοινωνία των πολιτών. Προκειμένου να συμβάλει στην εφαρμογή του στρατηγικού πλαισίου και του σχεδίου δράσης, τον Ιούλιο, η ύπατη εκπρόσωπος όρισε τον κ. Σταύρο Λαμπρινίδη ως τον πρώτο ειδικό εντεταλμένο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Προτεραιότητες της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα στα Ηνωμένα Έθνη

Η ΕΕ ενέμεινε στη δέσμευσή της για ένα ισχυρό πολυμερές σύστημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων το οποίο θα είναι σε θέση να λειτουργεί ως παρατηρητήριο της εφαρμογής των κανόνων για τα ανθρώπινα δικαιώματα και να καλεί όλα τα κράτη σε λογοδοσία. Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, η ΕΕ διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο σε μείζονα διεθνή φόρουμ για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η ΕΕ δραστηριοποιήθηκε για την προώθηση του απαραίτητου ρόλου του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών στην αντιμετώπιση επείγουσών περιπτώσεων παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, κυρίως με τη σύγκλιση ειδικών συνόδων και επείγουσών συζητήσεων σχετικά με τη Συρία, εξασφαλίζοντας ισχυρή υποστήριξη για την έγκριση ψηφισμάτων με συγκεκριμένα αποτελέσματα, όπως η αποστολή διεθνούς εξεταστικής επιτροπής με σκοπό την απαίτηση λογοδοσίας για τις κατάφωρες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπράττονται σε αυτή τη χώρα. Επίσης, η ΕΕ πρωτοστάτησε στη διεξαγωγή αυστηρού ελέγχου της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λευκορωσία, διά του διορισμού ειδικού εισηγητή. Κατά τη διάρκεια της 67ης Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, η ΕΕ διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην επιτυχή έκδοση ενός διαπεριφερειακού ψηφίσματος σχετικά με ένα μορατόριουμ για τη θανατική ποινή. Στο πλαίσιο του ίδιου φορέα, η ΕΕ πρωτοστάτησε επίσης στα ψηφίσματα σχετικά με την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Βιρμανία/Μιανμάρ και στη Βόρεια Κορέα, καθώς και υπέρ της ελευθερίας της θρησκείας ή των πεποιθήσεων.

Αποστολές παρακολούθησης των εκλογών

Οι αποστολές παρακολούθησης εκλογών της ΕΕ, οι οποίες αποτελούνται από παρατηρητές τόσο από κράτη μέλη όσο και από τρίτες χώρες εταίρους, όπως η Νορβηγία και ο Καναδάς, με τη συμμετοχή μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ως επικεφαλής παρατηρητών, αποτελούν όντως αντιπροσωπευτική ευρωπαϊκή συμβολή στις προσπάθειες για εκδημοκρατισμό και για τα ανθρώπινα δικαιώματα παγκοσμίως. Το 2012, σύμφωνα με τις στρατηγικές της προτεραιότητες, η ΕΕ απέστειλε αποστολές παρακολούθησης των εκλογών στην Αλγερία, το Ανατολικό Τιμόρ, την Ιορδανία, τη Σενεγάλη και τη Σιέρα Λεόνε. Παράλληλα με τις πλήρεις αποστολές παρακολούθησης των εκλογών, η ΕΕ απέστειλε επίσης ομάδα εκλογικής αξιολόγησης στη Λιβύη και αποστολές εκλογικών εμπειρογνομώνων στην Ινδονησία (Aceh), στην Υεμένη, στο Ελ Σαλβαδόρ, στη Γουινέα Μπισάου, στην Αίγυπτο, στο Μεξικό, στη Σενεγάλη (βουλευτικές εκλογές), στην Αγκόλα και στην Γκάνα.

Καταμέτρηση ψήφων
στις εκλογές της Αλγερίας.

Στήριξη της δημοκρατίας: σύσταση Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Δημοκρατία

Με μια κοινή προσπάθεια των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων και όλων των κρατών μελών, συστάθηκε στις Βρυξέλλες Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Δημοκρατία (ΕΤΔ) τον Οκτώβριο 2012. Το ΕΤΔ δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της ανανεωμένης ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας. Το ΕΤΔ είναι συνεπώς η έκφραση της συγκεκριμένης δέσμευσης της ΕΕ για ενεργή προώθηση της δημοκρατίας στη γειτονική της περιοχή, καθώς και πέραν αυτής. Το ΕΤΔ θα έχει ως στόχο να συνδράμει τους συντελεστές της αλλαγής και τους αναδυόμενους φορείς που αντιμετωπίζουν εμπόδια στην πρόσβασή τους στη χρηματοδότηση της ΕΕ. Θα προσφέρει έναν ταχύ και ευέλικτο μηχανισμό χρηματοδότησης για τους δικαιούχους που δεν είναι επιλέξιμοι για ενίσχυση ή είναι επιλέξιμοι ανεπαρκώς, ιδίως για νομικούς ή διοικητικούς λόγους. Στους εν λόγω φορείς μπορεί να περιλαμβάνονται: δημοσιογράφοι, μπλόγκερς, μη εγγεγραμμένες ΜΚΟ, πολιτικά κινήματα συμπεριλαμβανομένων και εκείνων στην εξορία ή από τη διασπορά, ιδίως όταν όλοι αυτοί οι φορείς λειτουργούν σε ένα πολύ αβέβαιο πολιτικό πλαίσιο.

Πολυμερής διακυβέρνηση και παγκόσμιες προκλήσεις

Πολυμερής διακυβέρνηση

Η ΕΕ στα Ηνωμένα Έθνη

Η ΕΕ είναι ένας ένθερμος υποστηρικτής της πολυμερούς προσέγγισης, με επίκεντρο ένα ισχυρό και αποτελεσματικό σύστημα των Ηνωμένων Εθνών. Η ενίσχυση των Ηνωμένων Εθνών εξακολουθεί να αποτελεί βασικό στοιχείο της εξωτερικής δράσης της ΕΕ. Για το 2012, η ΕΕ συνέχισε να επιδιώκει, ως προτεραιότητες, τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, τη βιώσιμη ανάπτυξη και τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και την αποτελεσματική μεταρρύθμιση του οργανισμού. Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στην παρακολούθηση και εφαρμογή των αποτελεσμάτων της διάσκεψης Ρίο+20 και στην προετοιμασία της επανεξέτασης των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας (ΑΣΧ) 2013 και στο πλαίσιο ανάπτυξης μετά το 2015. Επιπλέον, η ΕΕ συνέχισε την περαιτέρω προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου. Μετά την έκδοση του ψηφίσματος το 2011 από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, η ΕΕ ενίσχυσε την ικανότητά της να εκπροσωπεί αποτελεσματικά την Ένωση στα Ηνωμένα Έθνη, όπως προβλέπεται από τη Συνθήκη της Λισαβόνας.

Η ΕΕ ενίσχυσε τη δέσμευσή της στις περιφερειακές και παγκόσμιες προκλήσεις με την προώθηση μιας περισσότερο συνεκτικής προσέγγισης με την ανάληψη διπλωματικών πρωτοβουλιών και πολιτικού διαλόγου, ανθρωπιστικής βοήθειας, αναπτυξιακής βοήθειας και μέσων ασφάλειας όπως επιχειρήσεις της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας (ΚΠΑΑ) (π.χ. Κέρας της Αφρικής, Σαχέλ). Επίσης, στοχεύει στην ενίσχυση μιας πιο ολοκληρωμένης προσέγγισης στις σημαντικότερες παγκόσμιες προκλήσεις εξωτερικής πολιτικής, όπως η ενεργειακή ασφάλεια, η ασφάλεια των υδάτινων πόρων και η εκπαίδευση σε μετασυγκρουσιακές καταστάσεις.

Τα Ηνωμένα Έθνη αποτελούν βασικό εταίρο της ΕΕ στη διεθνή προσπάθεια για την καταπολέμηση και την πρόληψη της τρομοκρατίας, και η παγκόσμια αντιτρομοκρατική στρατηγική των Ηνωμένων Εθνών (που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών το 2006) αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της προσέγγισης της ΕΕ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Η ΕΕ συμμετείχε ενεργά στην πιο πρόσφατη επανεξέταση της παγκόσμιας στρατηγικής τον Ιούνιο 2012, και διατηρεί στενό διάλογο με ένα φάσμα υπηρεσιών των Ηνωμένων Εθνών όσον αφορά ζητήματα καταστολής της τρομοκρατίας.

Έτος των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ενέργεια για όλους

Αναγνωρίζοντας τον ζωτικό ρόλο της πρόσβασης σε σύγχρονες ενεργειακές υπηρεσίες για την επίτευξη των ΑΣΧ, η Ευρωπαϊκή Ένωση προωθεί την πρόσβαση στη βιώσιμη ενέργεια για όλους. Χαιρετίζοντας την κινητοποίηση των Ηνωμένων Εθνών στο πλαίσιο του έτους για τη βιώσιμη ενέργεια για όλους, η Επιτροπή παρουσίασε ένα φιλόδοξο πρόγραμμα δράσης για να συμβάλει στην επίτευξη αυτού του βασικού στόχου εντός του 2030. Στις 16 Απριλίου 2012, η Ευρωπαϊκή Ένωση διοργάνωσε διάσκεψη με θέμα τη βιώσιμη ενέργεια για όλους, τονίζοντας τη σημασία της παροχής πρόσβασης στις σύγχρονες ενεργειακές υπηρεσίες για όλους.

Κατά τη διάρκεια της συνόδου κορυφής, η ΕΕ ανακοίνωσε ότι θα στηρίξει τις αναπτυσσόμενες χώρες για την παροχή πρόσβασης στην ενέργεια σε επιπλέον 500 εκατομμύρια άτομα.

Στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης ΕΕ-Αφρικής στον τομέα της ενέργειας (ΑΕΕΡ), η Ευρωπαϊκή Ένωση δρομολόγησε ένα φιλόδοξο πρόγραμμα προώθησης καθαρής ενέργειας στην Αφρική, ένα πρόγραμμα συνεργασίας στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (RECP). Το RECP θα επιδιώξει να καταστήσει την ήπειρο τον βασικό προορισμό για επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, καθώς και να ενισχύσει τη θεσμική, επιστημονική και τεχνολογική συνεργασία μεταξύ Αφρικής και Ευρώπης.

Ο κ. Herman Van Rompuy, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη, ΗΠΑ.

Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (Rio+20): ένα αγόρι κρατά ένα φυτό στη διάρκεια της δράσης «Ένα φυτό για τον πλανήτη» που διοργανώθηκε στο περιθώριο της διάσκεψης.

Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη (Ρίο+20)

Τον Ιούνιο 2012, η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (Ρίο+20) εξέδωσε τη διακήρυξη «Το μέλλον που θέλουμε». Μολονότι μια σειρά φιλοδοξιών της ΕΕ δεν είχε εκπληρωθεί, η ΕΕ χαιρέτισε τη διακήρυξη του Ρίο ως σημαντική βάση για περαιτέρω έργο. Η πράσινη οικονομία αναγνωρίστηκε για πρώτη φορά ως ένα σημαντικό εργαλείο επίτευξης της βιώσιμης ανάπτυξης και της μείωσης της φτώχειας. Η διάσκεψη Ρίο+20 συμφώνησε επίσης να καθιερώσει μία διαδικασία διαφανή και χωρίς περιορισμούς για την ανάπτυξη των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης, να καθιερώσει ένα υψηλού επιπέδου πολιτικού φόρουμ για την αντικατάσταση της επιτροπής για τη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς και να ενισχύσει ορισμένες λειτουργίες του προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEP).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση προώθησε με επιτυχία τη συμπερίληψη του δικαιώματος στη διατροφή στα αποτελέσματα της συνόδου Ρίο+20 και την αναγνώριση της σημασίας της μικρής κλίμακας γεωργίας για την αντιμετώπιση της επισιτιστικής ανασφάλειας.

Συνεργασία για τη διατήρηση της ειρήνης, την εδραίωση της ειρήνης και τη διαμεσολάβηση

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, η ΕΕ διαδραμάτισε ενεργό ρόλο στην επιτροπή για την εδραίωση της ειρήνης (PBC), συνεχίζοντας τις προσπάθειες για την ενίσχυση της αρχιτεκτονικής των Ηνωμένων Εθνών για την εδραίωση της ειρήνης. Ταυτόχρονα, ως ο μεγαλύτερος χορηγός μεταξύ των έξι χωρών της ατζέντας της PBC, η ΕΕ επικέντρωσε την προσοχή της στην επίτευξη ουσιαστικών αποτελεσμάτων. Γενικότερα, η ΕΕ συνέβαλε στην επίτευξη των δεσμεύσεων του Busan για ευάλωτα κράτη ⁽⁷⁾, πράγμα που αποτελεί βασική επιτυχία στην οικοδόμηση ενός διεθνούς πλαισίου στήριξης για τις χώρες που διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο συγκρούσεων και κατάρρευσης.

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2012, η σημαντική συνεργασία μεταξύ ΕΕ και Ηνωμένων Εθνών για τη διαχείριση πολιτικών και στρατιωτικών κρίσεων, όπως των ακτών της Σομαλίας (Αταλάντα) και του Κοσσυφοπεδίου (EULEX), συνέχισε να αποτελεί σημαντικό μέρος των εταιρικών μας σχέσεων, παγκοσμίως.

Η ΕΕ στον ΠΟΕ

Η ΕΕ επανέλαβε την προσήλωσή της στην πολυμερή προσέγγιση και αναγνώρισε τη θεμελιώδη σημασία του ΠΟΕ στο διεθνές εμπορικό σύστημα. Η ΕΕ υπό την ιδιότητά της ως μεγαλύτερου παγκόσμιου παράγοντα του διεθνούς εμπορίου, υποστηρίζει το έργο του ΠΟΕ όσον αφορά τη θέσπιση πολυμερών κανόνων, την ελευθέρωση του εμπορίου και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Η συνεχιζόμενη σημασία του ΠΟΕ αποδεικνύεται από τις νέες προσχωρήσεις που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια του 2012: η Ρωσία κατέστη μέλος του ΠΟΕ τον Ιούλιο 2012 και υπήρξε συμφωνία για την προσχώρηση της Λαϊκής Δημοκρατίας του Λάος και του Τατζικιστάν. Επιπλέον, τα μέλη του ΠΟΕ, συμπεριλαμβανομένης της ΕΕ, χρησιμοποιούν ευρέως τον μηχανισμό επίλυσης διαφορών. Ιδίως, το 2012, η ΕΕ κίνησε υποθέσεις σχετικά με τους περιορισμούς των εξαγωγών σπανίων γαιών της Κίνας και τους περιορισμούς του καθεστώτος έκδοσης αδειών εισαγωγής της Αργεντινής.

Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ)

Ο ΟΑΣΕ συνέχισε να διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο για την ασφάλεια της ΕΕ λόγω του μεγάλου αριθμού των μελών του, της συνολικής προσέγγισής του στην ασφάλεια και του ρόλου του στην επίλυση συγκρούσεων, αφού εμπλέκεται άμεσα στις διαπραγματεύσεις για την επίλυση των συνεχιζόμενων συγκρούσεων στη Γεωργία και στη Μολδαβία, καθώς και της σύγκρουσης στο Ναγκόρνο-Καραμπάχ.

Οι κύριες προτεραιότητες της ΕΕ στον ΟΑΣΕ το 2012 ήταν η ενίσχυση της ικανότητας του ΟΑΣΕ να προλαμβάνει συγκρούσεις, περιλαμβανομένης της έγκαιρης προειδοποίησης και της πρόληψης και διαχείρισης των συγκρούσεων, ο εκσυγχρονισμός των συμβατικών όπλων και των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης και ασφάλειας, η ενίσχυση της εφαρμογής των δεσμεύσεων του ΟΑΣΕ στην ανθρώπινη διάσταση, και η καταπολέμηση των υπερεθνικών απειλών (αστυνομική συνεργασία, εγκληματικότητα στον κυβερνοχώρο, καταπολέμηση των ναρκωτικών και της τρομοκρατίας).

Η ομάδα των οκτώ (G8)

Το αποτέλεσμα της συνόδου κορυφής της G8 στο Camp David στις 18 και 19 Μαΐου περιλάμβανε την ανανέωση της δέσμευσης για την προώθηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης, παράλληλα με την εντατικοποίηση των προσπάθειών για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, καθώς και των προσπάθειών για εξορθολογισμό και σταδιακή κατάργηση των αναποτελεσματικών επιδοτήσεων των ορυκτών καυσίμων. Επίσης, αναλήφθηκαν δεσμεύσεις για την επισιτιστική ασφάλεια και τη διατροφή, για το Αφγανιστάν και τις μεταβατικές περιόδους στη Μέση Ανατολή και στη Βόρεια Αφρική.

Η G8 θέσπισε μια «Νέα συμμαχία για την επισιτιστική ασφάλεια και τη διατροφή». Η νέα συμμαχία αποτελεί δέσμευση των μελών της G8, των αφρικανών εταίρων και του ιδιωτικού τομέα για έξοδο 50 εκατομμυρίων ατόμων από τη φτώχεια κατά τα επόμενα δέκα έτη, μέσω της γεωργικής ανάπτυξης.

Η ομάδα των είκοσι (G20)

Στη σύνοδο κορυφής της G20 στο Los Cabos τον Ιούνιο, η μηχανική προεδρία διατήρησε την επισιτιστική ασφάλεια ως υψίστη προτεραιότητα και απέστειλε ισχυρό μήνυμα για τη διατήρηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της επισιτιστικής ασφάλειας στα πρώτα θέματα της διεθνούς ατζέντας. Έμφαση δόθηκε για: την εφαρμογή του σχεδίου δράσης 2011 σχετικά με την αστάθεια των τιμών των τροφίμων και της γεωργίας· τη στήριξη στην πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών «Scaling up nutrition» (SUN)· τις συνεχιζόμενες προσπάθειες για διάφορες έρευνες, τη διαχείριση των κινδύνων και τις πρωτοβουλίες για τις πληροφορίες σχετικά με την αγορά· και την ενθάρρυνση της εφαρμογής των προαιρετικών κατευθυντηρίων γραμμών για την υπεύθυνη διακυβέρνηση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος γης. Για περισσότερες πληροφορίες για τη σύνοδο κορυφής βλέπε κεφάλαιο 2.

Από αριστερά προς τα δεξιά: η κ. Cristina Fernández de Kirchner, πρόεδρος της Αργεντινής, ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Susilo Bambang Yudhoyono, πρόεδρος της Ινδονησίας, ο κ. Barack Obama, πρόεδρος των ΗΠΑ, ο κ. Hu Jintao, πρόεδρος της Κίνας και ο κ. Felipe Calderon, πρόεδρος του Μεξικού, φωτογραφίζονται στο πλαίσιο της συνόδου κορυφής αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της ομάδας G20, στο Los Cabos, Μεξικό.

Το Συμβούλιο Συνεργασίας του Κόλπου

Η ΕΕ και το Συμβούλιο Συνεργασίας του Κόλπου (ΣΣΚ) συνέχισαν τον διάλογό τους, τόσο στο πολιτικό επίπεδο όσο και μέσω της εφαρμογής του κοινού προγράμματος δράσης 2010–2013 ΕΕ–ΣΣΚ, σε πολλούς τομείς. Η 22η κοινή συνάντηση του συμβουλίου και υπουργών ΕΕ–ΣΣΚ, πραγματοποιήθηκε στο Λουξεμβούργο στις 25 Ιουνίου 2012, υπό την κοινή προεδρία του υπουργού Εξωτερικών της Σαουδικής Αραβίας, πρίγκιπα Saud Al Faisal, και της ύπατης εκπροσώπου/αντιπροέδρου Catherine Ashton. Στη συνάντηση αυτή αποφασίστηκε να προχωρήσουν περαιτέρω οι σχέσεις ΕΕ–ΣΣΚ, βάσει προτάσεων που θα πρέπει να εγκριθούν από τους υπουργούς Εξωτερικών των δύο περιοχών κατά την 23η υπουργική συνάντηση του 2013.

Ένωση για τη Μεσόγειο

Η ΕΕ συνέχισε να συμμετέχει ενεργά σε περιφερειακές οργανώσεις, ιδίως στην Ένωση για τη Μεσόγειο. Η ΕΕ ανέλαβε τη βόρεια προεδρία της οργάνωσης, ενώ η Ιορδανία ανέλαβε τη νότια προεδρία.

Σύνδεσμος Αραβικών Κρατών

Η υπουργική συνάντηση ΕΕ–Συνδέσμου Αραβικών Κρατών (ΣΑΚ) πραγματοποιήθηκε στις 13 Νοεμβρίου στο Κάιρο. Η ΕΕ υποστήριξε τις πολιτικές πρωτοβουλίες της ΣΑΚ για τη Συρία και καθιέρωσε έναν πιο διαρθρωμένο διάλογο και προγράμματα.

Παγκόσμιες προκλήσεις

Κλιματική αλλαγή και ενέργεια

Η ΕΕ ενίσχυσε τις εταιρικές σχέσεις με τους κυριότερους ενεργειακούς της εταίρους, συνέχισε τις μεταρρυθμίσεις της αγοράς της βιώσιμης ενέργειας και την περιφερειακή ολοκλήρωση των αγορών στη γειτονία της και τη στρατηγική της όσον αφορά τη διαφοροποίηση των πόρων, ιδίως τον «νότιο διάδρομο» που εκτείνεται μέχρι την περιοχή της Κασπίας.

Η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Κλίμα τον Δεκέμβριο στην Ντόχα του Κατάρ, έλαβε μία σειρά αποφάσεων οι οποίες έδωσαν στη διεθνή δράση για το κλίμα ένα μικρό βήμα προς τα εμπρός. Με τη σύναψη νέας παγκόσμιας συμφωνίας για το κλίμα που απαιτεί δράση από όλες τις χώρες η οποία όμως δεν θα εγκριθεί μέχρι το 2015, η διάσκεψη επέτυχε τους κύριους στόχους της ΕΕ όσον αφορά την προετοιμασία του εδάφους και την προώθηση του θέματος. Συμφωνήθηκε λεπτομερές σχέδιο εργασίας για το 2013 και τα επόμενα έτη, για την κατάρτιση ενός νέου παγκόσμιου καθεστώτος, το οποίο θα τεθεί σε ισχύ το 2020, και για τον εντοπισμό τρόπων αύξησης της φιλοδοξίας όσον αφορά την παγκόσμια δράση για το κλίμα σε βραχυπρόθεσμη βάση. Επιπλέον, στη Ντόχα δρομολογήθηκε η διαδικασία διαπραγματεύσεων των Ηνωμένων Εθνών για το κλίμα μέσω κλεισίματος δύο ομάδων εργασίας, επιτρέποντας στις μελλοντικές διαπραγματεύσεις να εστιαστούν στην προετοιμασία της παγκόσμιας συμφωνίας και στα μέτρα για την αύξηση της φιλοδοξίας για το υπόλοιπο της παρούσας δεκαετίας.

Επίσης, η διάσκεψη οριστικοποίησε και ενέκρινε κανόνες για τη δεύτερη περίοδο του Πρωτοκόλλου του Κιότο, που επιτρέπει την έναρξή του την 1η Ιανουαρίου 2013. Οι κανόνες πληρούν τις βασικές απαιτήσεις της ΕΕ: η δεύτερη περίοδος θα διαρκέσει οκτώ έτη, ως το 2020, εξασφαλίζοντας ότι δεν θα υπάρχει κενό μεταξύ της λήξης της και της έναρξης ισχύος της νέας παγκόσμιας συμφωνίας· ως «μηχανισμός φιλοδοξίας» νοείται ότι οι στόχοι εκπομπών των ανεπτυγμένων χωρών που συμμετέχουν θα επανεξεταστούν το 2014· επίσης, θεσπίστηκαν σημαντικοί κανόνες για την ενίσχυση της περιβαλλοντικής ακεραιότητας.

Η ΕΕ εφαρμόζει τους κανόνες της δεύτερας περιόδου στην πράξη από την 1η Ιανουαρίου 2013 μολοντί η επίσημη επικύρωσή τους από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη ενδέχεται να απαιτήσει κάποιο χρονικό διάστημα.

Παρά τη δύσκολη οικονομική κατάσταση που αντιμετωπίζει η Ευρώπη, η ΕΕ ήταν σε θέση να αποδείξει ότι τήρησε τη δέσμευσή της να χορηγήσει 7,2 δισεκατ. ευρώ για χρηματοδότηση «ταχείας εκκίνησης» προς τις αναπτυσσόμενες χώρες για την περίοδο 2010–2012 και να καθυστερήσει τους εταίρους της ότι η οικονομική βοήθεια προς τις φτωχότερες χώρες ώστε να αντιμετωπίσουν την αλλαγή του κλίματος θα συνεχιστεί και κατά τα επόμενα έτη. Η ΕΕ και μία σειρά κρατών μελών προχώρησαν σε χρηματοδότηση της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής συνολικού ύψους περίπου 7 δισεκατ. ευρώ για το 2013 και 2014, γεγονός που αντιπροσωπεύει αύξηση σε σχέση με τα δύο τελευταία έτη ⁽⁸⁾.

Η κ. Connie Hedegaard, επίτροπος για τη δράση για το κλίμα, παραβρέθηκε στη συνάντηση των αφρικανών υπουργών Περιβάλλοντος στην Τανζανία. Εδώ, με μια ομάδα γυναικών Μασάι με παραδοσιακές ενδυμασίες.

Οι πυκνοκατοικημένες
Νήσοι του Σολομώντος.

Συμμαχία όσον αφορά την αλλαγή του κλίματος του πλανήτη

Ένα σημαντικό στοιχείο του έργου της ΕΕ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής είναι η συμμαχία όσον αφορά την αλλαγή του κλίματος του πλανήτη (GCCA), που αποτελεί εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ για την ενίσχυση του διαλόγου και της συνεργασίας όσον αφορά την κλιματική αλλαγή με τις αναπτυσσόμενες χώρες. Η GCCA επικεντρώνεται στις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες και τα αναπτυσσόμενα μικρά νησιωτικά κράτη, που συχνά είναι εκείνα που επηρεάζονται μεν περισσότερο από την κλιματική αλλαγή, αλλά διαθέτουν τους λιγότερους πόρους για την αντιμετώπιση της. Οι πέντε τομείς προτεραιότητας της GCCA είναι: η ενσωμάτωση της κλιματικής αλλαγής στις στρατηγικές για τη μείωση της φτώχειας και τις στρατηγικές ανάπτυξης· η προσαρμογή, η μείωση του κινδύνου καταστροφών· η μείωση των εκπομπών από την αποψίλωση και την υποβάθμιση των δασών· και η ενίσχυση της συμμετοχής στην παγκόσμια αγορά άνθρακα και του μηχανισμού καθαρής ανάπτυξης. Στα τέλη του 2012, θα βρίσκονται σε εξέλιξη ή υπό προετοιμασία άνω των 45 προγραμμάτων GCCA σε περισσότερες από 35 χώρες και τέσσερις περιοχές με προβλεπόμενο κονδύλιο άνω των 285 εκατ. ευρώ, που προέρχονται από τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης και κρατών μελών της ΕΕ (Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Ιρλανδία, Κύπρος και Σουηδία).

Μη διάδοση και αφοπλισμός

Όπως και στο παρελθόν, κατευθυντήρια αρχή και γενικός στόχος της ΕΕ το 2012 ήταν η προώθηση της οικουμενικότητας των διεθνών συνθηκών, συμβάσεων και άλλων μέσων και η εφαρμογή τους σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με τους στόχους της στρατηγικής της ΕΕ για τα όπλα μαζικής καταστροφής (ΟΜΚ) και την ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας. Ως εκ τούτου, η ΕΕ επεδίωξε αυτούς τους στόχους σε όλες τις κύριες εκδηλώσεις το 2012, ιδίως κατά τη διάρκεια της πρώτης συνεδρίασης της προπαρασκευαστικής επιτροπής της συνθήκης περί μη διαδόσεως των πυρηνικών όπλων (NPT), στη διάσκεψη για τον αφοπλισμό, στην ετήσια γενική διάσκεψη του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ), στις συνεδριάσεις της συνθήκης για την πλήρη απαγόρευση των πυρηνικών δοκιμών (CTBT), στην υπουργική σύνοδο στο πλαίσιο της σύμβασης για τα χημικά όπλα, στην πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, στη σύνοδο των κρατών μερών της σύμβασης για τα βιολογικά και τοξινικά όπλα (BTWC), καθώς και σε σειρά άλλων συναφών διεθνών φόρουμ, όπως η σύνοδος για την πυρηνική ασφάλεια στη Σεούλ.

Η σύνοδος της Σεούλ για την πυρηνική ασφάλεια τον Μάρτιο 2012 αποτέλεσε την επιτυχή συνέχεια της συνόδου της Ουάσινγκτον το 2010. Στα κύρια ζητήματα που συζητήθηκαν από τους συμμετέχοντες (συμπεριλαμβανομένης της ΕΕ) περιλαμβάνονται μέτρα συνεργασίας για την καταπολέμηση της απειλής της πυρηνικής τρομοκρατίας, για την προστασία των πυρηνικών υλικών και των συναφών εγκαταστάσεων, καθώς και για την πρόληψη της παράνομης διακίνησης πυρηνικού υλικού. Η σύνοδος κορυφής εξέδωσε ανακοινωθέν με το οποίο ουσιαστικά επιβεβαιώνει τις προηγούμενες δεσμεύσεις της και το πρόγραμμα εργασίας για την προστασία ευάλωτων πυρηνικών υλικών και επισημαίνει ορισμένες πρόσθετες προτεραιότητες, όπως η ασφάλεια των ραδιενεργών πηγών, η ασφάλεια των πληροφοριών στον πυρηνικό τομέα, καθώς και η διεπαφή μεταξύ πυρηνικής ασφάλειας και προστασίας.

Το μέσο συνεργασίας σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας

Το μέσο συνεργασίας σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας χρηματοδοτεί μέτρα για την προώθηση πυρηνικής ασφάλειας υψηλού επιπέδου και την εφαρμογή αποτελεσματικών και αποδοτικών μέτρων ασφάλειας για τα πυρηνικά υλικά σε χώρες εκτός της ΕΕ. Το μέσο καλύπτει τρίτες χώρες παγκοσμίως και διαθέτει προϋπολογισμό ύψους 525 εκατ. ευρώ για τη χρονική περίοδο 2007–2013.

Η ΕΕ εργάστηκε για την αποτελεσματική και συμπληρωματική χρήση όλων των διαθέσιμων μέσων και χρηματοοικονομικών πόρων [προϋπολογισμός της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας (ΚΕΠΑΑ), μέσο σταθερότητας, άλλα μέσα], ώστε να μεγιστοποιήσει τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων της στη στήριξη των διεθνών οργανισμών και τρίτων χωρών, χορηγώντας μεταξύ άλλων το 2012 επιπλέον 5 εκατ. ευρώ για τον εκσυγχρονισμό του εργαστηρίου Seibersdorf του ΔΟΑΕ, 10 εκατ. ευρώ για τη στήριξη της τράπεζας ουρανίου χαμηλού βαθμού εμπλουτισμού του ΔΟΑΕ και πάνω από 5 εκατ. ευρώ για το έργο της προσωρινής τεχνικής γραμματείας του οργανισμού για τη συνθήκη για την πλήρη απαγόρευση των πυρηνικών δομικών (CTBTO).

Το 2012, η ΕΕ συνέχισε να προωθεί σταθερά την επίτευξη συμφωνίας για μια νομικά δεσμευτική συνθήκη για το εμπόριο όπλων, ένα νέο διεθνές μέσο που αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγματεύσεων κατά τη ρύθμιση από τα Ηνωμένα Έθνη των διεθνών μεταφορών συμβατικών όπλων ώστε να καταστούν περισσότερο διαφανείς και υπεύθυνες. Μολονότι δεν υπήρξε συμφωνία όσον αφορά το τελικό κείμενο της συνθήκης στη διάσκεψη του Ιουλίου 2012, το κείμενο του σχεδίου της συνθήκης που προέκυψε από τις διαπραγματεύσεις πλησιάζει πολύ σε μια συνθήκη και θα μπορούσε να έχει παγκόσμια υποστήριξη. Η ΕΕ πρωτοστάτησε σε αυτές τις διαπραγματεύσεις και υπήρξε μεταξύ των βασικών φορέων προώθησης του νέου ψηφίσματος της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών του 2012 το οποίο συγκαλεί μία τελική διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών τον Μάρτιο 2013, στην οποία ακολούθως θα πρέπει να υπάρξει συμφωνία όσον αφορά τη συνθήκη.

Για τη δεύτερη διάσκεψη αναθεώρησης του προγράμματος δράσης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με το παράνομο εμπόριο φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού, η οποία πραγματοποιήθηκε τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο 2012, η ΕΕ προώθησε συγκεκριμένες συστάσεις για ενέργειες με τις οποίες θα εξασφαλιστεί η πλήρης και αποτελεσματική εφαρμογή αυτού του μέσου, μερικές από τις οποίες αντανakλώνται τελικά στα τελικά έγγραφα της διάσκεψης. Ιδίως, η ΕΕ στηρίζει τη δημιουργία συγκεκριμένων μηχανισμών για την αποτελεσματική πρόληψη της εκτροπής των φορητών όπλων και του ελαφρού οπλισμού, καθώς και για την αυξημένη συνεργασία των κρατών μελών των Ηνωμένων Εθνών με ειρηνευτικές αποστολές στήριξης προκειμένου να βελτιωθεί ο εντοπισμός παράνομων φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού.

Μετανάστευση

Μετά τη δρομολόγηση της συνολικής προσέγγισης της μετανάστευσης και της κινητικότητας (ΣΠΜΚ), τον Νοέμβριο 2011, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θέσπισαν μία ευρεία και πραγματικά συνολική μεταναστευτική πολιτική η οποία εξετάζει όλες τις πτυχές της μετανάστευσης και της κινητικότητας βάσει των ανησυχιών και των στόχων των χωρών εταίρων. Η ΣΠΜΚ, ευθυγραμμισμένη πλήρως με τις εξωτερικές πολιτικές της Ένωσης, έλαβε πλήρη στήριξη από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατά τη διάρκεια του 2012.

Δράση για την καταπολέμηση των παράνομων ναρκωτικών και της εμπορίας ανθρώπων

Η ΕΕ ενέτεινε τις προσπάθειές της για την αντιμετώπιση των διαφόρων παγκοσμίων προκλήσεων που συνδέονται με το οργανωμένο έγκλημα, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και της εμπορίας ανθρώπων, που είναι άκρως πολύπλοκες και πρέπει να αντιμετωπιστούν σφαιρικά και ολοκληρωμένα, λαμβάνοντας υπόψη κάθε πτυχή του προβλήματος.

Ναρκωτικά

Στον τομέα των ναρκωτικών, η ΕΕ ανέπτυξε στενή συνεργασία με τις χώρες των δυτικών Βαλκανίων, της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής, της δυτικής Αφρικής, της κεντρικής Ασίας και το Αφγανιστάν, την Ανατολική Εταιρική Σχέση, τη Ρωσία και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι εγκληματικές δραστηριότητες που συνδέονται με την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών υπονομεύουν τη δημοκρατική σταθερότητα σε περιοχές όπως η Κεντρική Αμερική, η Καραϊβική και η δυτική Αφρική, και ώθησαν ορισμένα ήδη πολύ ευάλωτα κράτη στο χείλος της καταστροφής. Η διεθνής συνεργασία αποτελεί βασικό τομέα στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για τα ναρκωτικά, η οποία ανανεώθηκε για την περίοδο 2013–2020 (εγκρίθηκε από το Συμβούλιο τον Δεκέμβριο 2012), και στο πλαίσιο της οποίας η ΕΕ συμμετέχει ενεργά στα επιτεύγματα της προσέγγισης της ΕΕ στην πολιτική για τα ναρκωτικά, η οποία είναι ισόρροπη μεταξύ της μείωσης της ζήτησης ναρκωτικών και της μείωσης της προσφοράς ναρκωτικών, βάσει επιστημονικών στοιχείων και πληροφοριών, καθώς και στο πλαίσιο του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Εμπορία ανθρώπων

Η εμπορία ανθρώπων είναι επίσης ένα παγκόσμιο και πολύπλευρο φαινόμενο και οποιοσδήποτε και αν είναι ο σκοπός της, είτε σεξουαλική είτε εργασιακή εκμετάλλευση, αποτελεί σοβαρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων γυναικών και ανδρών, αγοριών και κοριτσιών. Στη νέα στρατηγική της ΕΕ για την εξάλειψη της εμπορίας ανθρώπων 2012–2016, που εκδόθηκε από την Επιτροπή τον Ιούνιο, η ΕΕ επιδιώκει μία συνολική προσέγγιση με έμφαση στην πρόληψη της εμπορίας, τη δίωξη των εγκλημάτων, την προστασία των θυμάτων και την ανάπτυξη εταιρικής σχέσης με τους διάφορους φορείς, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών. Η προσέγγιση αυτή είναι επικεντρωμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα και σχετίζεται με το φύλο.

Παγκόσμιο Αντιτρομοκρατικό Φόρουμ (GCTF)

Η ΕΕ υποστηρίζει σθεναρά το GCTF, ένα πολιτικό, πολυμερές αντιτρομοκρατικό σχήμα στο οποίο συμμετέχουν 30 ιδρυτικά μέλη (29 χώρες συν η ΕΕ) και το οποίο δρομολογήθηκε στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών τον Σεπτέμβριο 2011. Η ΕΕ παρέσχε ουσιαστική συνδρομή στο GCTF ως συμπρόεδρος (με την Τουρκία) στην ομάδα εργασίας για την ανάπτυξη ικανοτήτων του Κέρατος της Αφρικής, μία από τις πέντε (δύο θεματικές και τρεις περιφερειακές) ομάδες εργασίας του GCTF. Η εναρκτήρια συνεδρίαση της ομάδας εργασίας του Κέρατος της Αφρικής πραγματοποιήθηκε στο Dar es Salaam, Τανζανία, τον Φεβρουάριο 2012, και τον Οκτώβριο 2012 η ΕΕ φιλοξένησε μια συνεδρίαση του GCTF στις Βρυξέλλες, η οποία επικεντρώθηκε στην ενίσχυση της ικανότητας καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (AML/CFT) στην ευρύτερη περιοχή του Κέρατος της Αφρικής.

Η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο

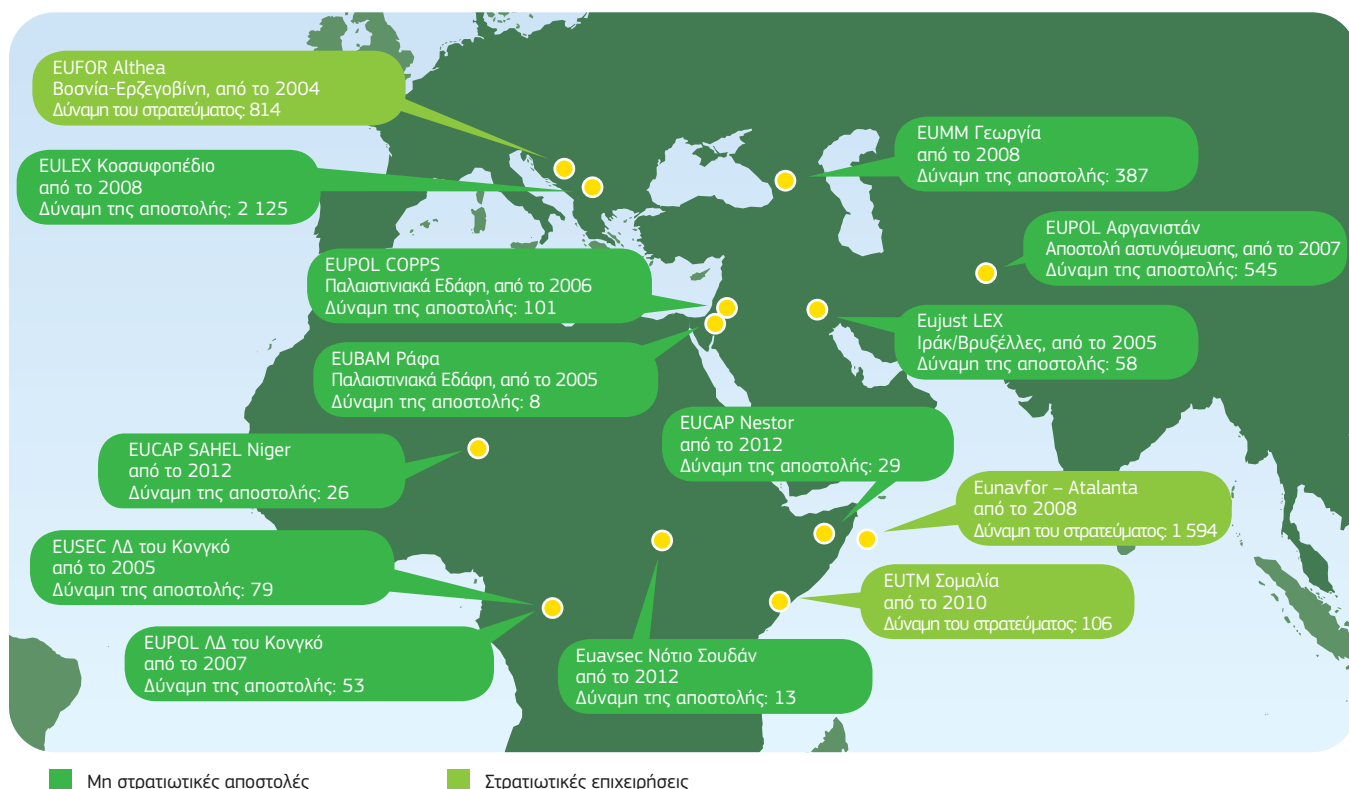
Το 2012, η Επιτροπή και η ύπατη εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος δρομολόγησαν την προετοιμασία κοινής ανακοίνωσης για τη στρατηγική της ΕΕ σχετικά με την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο. Η ύπατη εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος παρουσίασε το όραμα της ΕΕ για τις εξελίξεις στον κυβερνοχώρο στη διάσκεψη της Βουδαπέστης για τον κυβερνοχώρο, τον Οκτώβριο 2012. Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκαν τακτικοί διάλογοι για ζητήματα σχετικά με τον κυβερνοχώρο με ορισμένους από τους στρατηγικούς εταίρους της ΕΕ και βασικούς διεθνείς οργανισμούς, ιδίως με το ΝΑΤΟ.

Ειρήνη και ασφάλεια

Κοινή ασφάλεια και άμυνα: η συμβολή της ΕΕ στην ασφάλεια

Με 15 αποστολές και ενέργειες στον τομέα της ΚΠΑΑ, η ΚΠΑΑ παραμένει ένα ορατό, αναγκαίο και πρακτικό μέσο στο πλαίσιο της ευρύτερης εργαλειακής που έχει στη διάθεσή της η ΕΕ. Αυτό καταδεικνύει τη βούληση και την ικανότητα της Ένωσης να αντιμετωπίζει τις τρέχουσες προκλήσεις σε θέματα ασφάλειας. Σε μία συγκυρία στην οποία εντείνεται συνεχώς η απαίτηση να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση ικανότερος, συνεκτικός και στρατηγικός παγκόσμιος παράγοντας, η ΚΠΑΑ αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο μιας ευρύτερης συνολικής προσέγγισης.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΤΟ 2012 (ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2012)

Επί του παρόντος, η ΕΕ διεξάγει δώδεκα μη στρατιωτικές αποστολές και τρεις στρατιωτικές επιχειρήσεις. Τρεις νέες αποστολές της ΚΠΑΑ εγκαταστάθηκαν το 2012: EUCAP (EU Capacity building) Nestor στο Κέρας της Αφρικής, EUCAP SAHEL στον Νίγηρα και Eunavsec (Aviation Security — αεροπορική ασφάλεια) στο Νότιο Σουδάν. Οι εργασίες προγραμματισμού συνεχίστηκαν με στόχο την πιθανή στήριξη από την ΕΕ της συνοριακής ασφάλειας στη Λιβύη και την εκπαίδευση των ενόπλων δυνάμεων του Μάλι. Τον Μάρτιο 2012, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισε να ενεργοποιήσει, για πρώτη φορά, το Κέντρο Επιχειρήσεων της ΕΕ για να συντονίσει και να αυξήσει τις συνέργειες μεταξύ των τριών αποστολών της ΚΠΑΑ στο Κέρας της Αφρικής (Eunavfor — Atalanta, EUTM Somalia και EUCAP Nestor). Η επιχείρηση Eunavfor — Atalanta (αντιπειρατική επιχείρηση της Ένωσης) παρατάθηκε μέχρι το 2014. Η EULEX Κοσσυφοπέδιο, η μεγαλύτερη μη στρατιωτική αποστολή, αναδιαμορφώθηκε με επιτυχία. Η αστυνομική αποστολή της στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη — η πλέον μακρόχρονη εν δράσει μη στρατιωτική αποστολή — έκλεισε.

Η Ευρώπη για να αναλάβει δράση χρειάζεται ικανότητες: τον Δεκέμβριο του 2012, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα σχετικά με την ΚΠΑΑ, θέτοντας τις βάσεις για τη συζήτηση μεταξύ αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων τον Δεκέμβριο του 2013 όσον αφορά τις ικανότητες καθώς και την αμυντική βιομηχανία και αγορά.

*Επιχείρηση Αταλάντα
στον Κόλπο του Άντεν,
Σομαλία.*

Μέσο σταθερότητας

Το 2012, το μέσο σταθερότητας (ΜΣ) εξακολούθησε να ενισχύει σημαντικά την ικανότητα της ΕΕ να παρεμβαίνει σε καταστάσεις κρίσης ανά τον κόσμο σε όλα τα στάδια του κύκλου σύγκρουσης. Δρομολογήθηκαν 41 δράσεις συνολικού ύψους 195,8 εκατ. ευρώ στο πλαίσιο της συνιστώσας «βραχυπρόθεσμη αντίδραση στις καταστάσεις κρίσης» του μέσου σταθερότητας (ΜΣ). Σύμφωνα με τις αρμοδιότητες του μέσου, αυτές οι δράσεις είχαν ευρύ γεωγραφικό και θεματικό πεδίο εφαρμογής, συμβάλλοντας ιδίως στις προσπάθειες της ΕΕ για ανταπόκριση στην κρίση/μετρίασμό της κρίσης που συνδέονται με τις ακόλουθες βασικές προκλήσεις του τρέχοντος έτους.

Χορηγήθηκε εκλογική στήριξη σε διάφορες περιφέρειες, ενώ δρομολογήθηκαν σχέδια του ΜΣ στη Γουινέα Μπισάου, στο Τόγκο, στην Μπουρκίνα Φάσο, στη Ζιμπάμπουε, στη Μαδαγασκάρη, στην Κένυα, στο Πακιστάν και στην Αϊτή, το 2012. Το ΜΣ ανταποκρίθηκε ταχέως στη διασφάλιση των υπό εξέλιξη παρεμβάσεων στην περιοχή της Μέσης Ανατολής και βόρειας Αφρικής (MENA), με συνδρομή στις προσπάθειες ανταπόκρισης στην εξελισσόμενη αναταραχή στη Συρία και στην παροχή στήριξης στους πληγέντες πληθυσμούς. Άλλοι κύριοι τομείς παρέμβασης περιλαμβάνουν την παροχή βοήθειας στη Λιβύη με σκοπό την ανάπτυξη εθνικών ικανοτήτων αντιμετώπισης της κατάστασης κρίσης, για την προστασία των ευάλωτων ομάδων και για την εξουδετέρωση μη εκραγέντων εκρηκτικών μηχανισμών. Όσον αφορά την Ασία, το ΜΣ δρομολόγησε σχέδια στη Βιρμανία/Μιανμάρ για την προώθηση των μεταρρυθμίσεων, της τοπικής ειρηνευτικής διαδικασίας και της επανεγκατάστασης μέσω υποστήριξης της εκκαθάρισης ναρκοπεδίων.

Το μέσο διαθέτει επίσης μία συνιστώσα που επιδέχεται προγραμματισμό (άρθρο 4 παράγραφος 3), η οποία περιλαμβάνει πιο μακροπρόθεσμες δράσεις του ΜΣ. Το 2012, η καλούμενη εταιρική σχέση για την εδραίωση της ειρήνης δέσμευσε χρηματοδοτικό κονδύλιο ύψους 8,5 εκατ. ευρώ για τη βελτίωση των ικανοτήτων των μη κρατικών παραγόντων όσον αφορά τη πρόληψη των συγκρούσεων. Οι αντιπροσωπείες της ΕΕ στη Βραζιλία, στο Ελ Σαλβαδόρ, στη Νικαράγουα, στην Αϊτή, στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, στην Ινδία και στην Κιργιζία, δρομολογούν τώρα τοπικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για τέσσερις τομείς προτεραιότητας που αφορούν την εδραίωση της ειρήνης.

Στον τομέα της έγκαιρης προειδοποίησης και της ανάλυσης των συγκρούσεων δρομολογήθηκαν δύο ενέργειες: η μία σε συνεργασία με παγκόσμιους μη κρατικούς φορείς για τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων έγκαιρης προειδοποίησης και ανάλυσης συγκρούσεων και η άλλη με περιφερειακές και υποπεριφερειακές οργανώσεις για την προώθηση των ικανοτήτων έγκαιρης προειδοποίησης των εταίρων και την ενίσχυση της σύνδεσης μεταξύ των μονάδων κρίσης 24 ώρες το 24ωρο και 7 ημέρες την εβδομάδα.

Η εταιρική σχέση για την εδραίωση της ειρήνης δρομολόγησε επίσης ένα σχέδιο για την κλιματική αλλαγή και την ασφάλεια στην ανατολική Ευρώπη και στον νότιο Καύκασο και ένα άλλο για την προώθηση της βιοτεχνικής εξόρυξης διαμαντιών στην Ακτή του Ελεφαντοστού.

Τέλος, η επιτυχία του προγράμματος ENTRI (νέα πρωτοβουλία κατάρτισης για τη μη στρατιωτική διαχείριση των κρίσεων) για την κατάρτιση μη στρατιωτικών εμπειρογνομόνων στη διαχείριση κρίσεων και σε αποστολές σταθεροποίησης για την ανάπτυξη των διεθνών αποστολών για την αντιμετώπιση κρίσεων συνεχίστηκε με την ανανέωση του προγράμματος το 2012.

Ενίσχυση των ικανοτήτων πρόληψης των συγκρούσεων, εδραίωσης της ειρήνης και διαμεσολάβησης

Στη διάρκεια του 2012 —και σύμφωνα με τον στόχο της «διατήρησης της ειρήνης, πρόληψης των συγκρούσεων και ενίσχυσης της διεθνούς ασφάλειας» όπως ορίζεται στο άρθρο 21 της Συνθήκης της Λισαβόνας— συνεχίστηκαν οι εργασίες με στόχο τη βελτίωση των ικανοτήτων της ΕΕ όσον αφορά την πρόληψη των συγκρούσεων, την εδραίωση της ειρήνης και τη διαμεσολάβηση. Συνεχίζονται οι προσπάθειες για: τη δημιουργία συστημάτων, εργαλείων και αντιλήψεων που θα συμβάλλουν στον εντοπισμό χώρων που παρουσιάζουν μεσοπρόθεσμο-μακροπρόθεσμο κίνδυνο βιαιάς σύγκρουσης, και επιλογών έγκαιρης δράσης για την αντιμετώπιση αυτών των κινδύνων· ανάπτυξη των ικανοτήτων του προσωπικού μέσω κατάρτισης, εγγραφών καθοδήγησης, διδαγμάτων που αντλήθηκαν και βέλτιστης πρακτικής, ιδίως στην ανάλυση των συγκρούσεων και στη διαμεσολάβηση· και για την παροχή επιχειρησιακής στήριξης στο προσωπικό που ασχολείται με την πρόληψη των συγκρούσεων, την εδραίωση της ειρήνης και τη διαμεσολάβηση. Στην προώθηση αυτής της εργασίας, υπάρχει ανάγκη να υιοθετηθεί μια συνολική προσέγγιση, που θα διασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα των δομών της ΕΕ αντίδρασης και διαχείρισης των κρίσεων, και τη στενή συνεργασία με εταίρους, συμπεριλαμβανομένων των Ηνωμένων Εθνών, περιφερειακών οργανώσεων, της κοινωνίας των πολιτών και του ακαδημαϊκού χώρου.

Ενίσχυση των ικανοτήτων της Αφρικής στον τομέα της ειρήνης και της ασφάλειας

Ο μηχανισμός του ειρηνευτικού μέσου για την Αφρική για την άμεση στήριξη των πρώιμων σταδίων πρόληψης, διαχείρισης ή επίλυσης κρίσεων από την Αφρικανική Ένωση (ΑΕ) και τις περιφερειακές οικονομικές κοινότητες ενεργοποιήθηκε τρεις φορές το 2012, συγκεκριμένα στην Κένυα και στη Μαδαγασκάρη, καθώς και για τη στήριξη της πρωτοβουλίας της ΑΕ κατά του Αντιστασιακού Στρατού του Κυρίου (Lord's Resistance Army — LRA) υπό την ηγεσία του Joseph Kony. Σημαντική στήριξη παρέχεται στις επιχειρήσεις στήριξης της ειρήνης στην Αφρική, όπως στις τρέχουσες αποστολές στη Σομαλία (African Union Mission in Somalia — Amisom) και στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία (Αποστολή για τη σταθεροποίηση της ειρήνης στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία — Mission for the Consolidation of Peace in the Central African Republic — Micopax), καθώς και στην επικύρωση της επιχειρησιακής ετοιμότητας των Αφρικανικών Δυνάμεων Επιφυλακής μέσω του προγράμματος «Amani Africa II».

Με την εφαρμογή συνολικής προσέγγισης για την καταπολέμηση της πειρατείας στο Κέρας της Αφρικής, η ΕΕ δεν προσπαθεί μόνο να αντιμετωπίσει αυτή την απειλή όσον αφορά την ασφάλεια στη θάλασσα, αλλά και να δημιουργήσει ευνοϊκό περιβάλλον για την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Για τον σκοπό αυτό, η ΕΕ συνδυάζει τα παραδοσιακά της προγράμματα εξωτερικής βοήθειας με στρατιωτικές παρεμβάσεις (Eunavfor — Operation Atalanta) και με παρεμβάσεις για την ενίσχυση των περιφερειακών ναυτικών ικανοτήτων (π.χ. EUCAP Nestor, το πρόγραμμα για τους κρίσιμους ναυτιλιακούς διαύλους που χρηματοδοτείται από τον μηχανισμό σταθερότητας και το πρόγραμμα για τη θαλάσσια ασφάλεια).

Διεύρυνση

Κροατία

Σύμφωνα με τη συνθήκη προσχώρησης του Δεκεμβρίου 2011, η Επιτροπή συνέχισε να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις προετοιμασίες προσχώρησης της Κροατίας, εστιαζόμενη, κυρίως, στον ανταγωνισμό, τη δικαστική εξουσία και τα θεμελιώδη δικαιώματα, καθώς και στη δικαιοσύνη, την ελευθερία και την ασφάλεια. Τον Οκτώβριο του 2012, υποβλήθηκε συνολική έκθεση παρακολούθησης ⁽⁹⁾ μαζί με το υπόλοιπο της «δέσμης μέτρων για τη διεύρυνση» ⁽¹⁰⁾. Η έκθεση αυτή επιβεβαίωσε ότι, συνολικά, οι προετοιμασίες για την προσχώρηση της Κροατίας εξελίσσονταν ομαλά και επισήμανε ορισμένες ειδικές δράσεις που πρέπει να ολοκληρωθούν εντός των επόμενων μηνών.

Τοποθέτηση σφραγίδας
στη Συνθήκη Προσχώρησης
της Κροατίας.

Ισλανδία

Οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την Ισλανδία προχώρησαν καλά, δεδομένου ότι άνοιξαν 16 κεφάλαια, ενώ 3 κεφάλαια έκλεισαν προσωρινά, στο πλαίσιο των τεσσάρων διακυβερνητικών διασκέψεων που πραγματοποιήθηκαν το 2012. Έτσι, ο αριθμός των κεφαλαίων που έχουν ανοίξει μέχρι σήμερα είναι 27, εκ των οποίων 11 έχουν κλείσει προσωρινά. Επιπλέον, η Ισλανδία έχει αρχίσει προετοιμασίες σε βασικούς τομείς πολιτικής, όπως η περιφερειακή πολιτική και η γεωργία. Προκλήσεις εξακολουθούν να υπάρχουν στον τομέα της αλιείας, της γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης, της ασφάλειας τροφίμων, του περιβάλλοντος, της κυκλοφορίας των κεφαλαίων, των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, της φορολογίας και της τελωνειακής ένωσης.

Τουρκία

Η Τουρκία εξακολουθεί να αποτελεί βασική χώρα για την ΕΕ, λαμβανομένου υπόψη του δυναμισμού της οικονομίας της, της στρατηγικής της θέσης και του σημαντικού ρόλου της σε περιφερειακό επίπεδο. Η ΕΕ υπογράμμισε ότι είναι προς το συμφέρον της ΕΕ και της Τουρκίας να αναθερμανθούν σύντομα οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης, διασφαλίζοντας ότι η ΕΕ παραμένει βασικό σημείο αναφοράς για τις μεταρρυθμίσεις στην Τουρκία. Για να υποστηριχθεί και να συμπληρωθεί η διαδικασία των διαπραγματεύσεων προσχώρησης (κανένα νέο κεφάλαιο δεν άνοιξε το 2012 στο πλαίσιο αυτών των διαπραγματεύσεων) δρομολογήθηκε από την Επιτροπή θετική ατζέντα για τη βελτίωση της συνεργασίας σε ορισμένους τομείς κοινού ενδιαφέροντος: πολιτικές μεταρρυθμίσεις, ευθυγράμμιση με το κεκτημένο, συμμετοχή της Τουρκίας σε προγράμματα της ΕΕ, διάλογος στους τομείς της εξωτερικής πολιτικής, των θεωρήσεων, της κινητικότητας και μετανάστευσης, τους εμπορίου, της ενέργειας και της καταπολέμησης της τρομοκρατίας. Οι εργασίες για την υλοποίηση της θετικής ατζέντας, καθώς και η συγκρότηση τεχνικών ομάδων εργασίας για την προώθηση, μεταξύ άλλων, της ευθυγράμμισης με το κεκτημένο της ΕΕ, στέφθηκαν με επιτυχία.

Το γεγονός ότι η Τουρκία δεν σημείωσε καμία ουσιαστική πρόοδο όσον αφορά την πλήρη ικανοποίηση των πολιτικών κριτηρίων δημιουργεί όλο και περισσότερες ανησυχίες. Η Τουρκία δεν έχει ακόμη εφαρμόσει πλήρως το πρόσθετο πρωτόκολλο της συμφωνίας της Άγκυρας. Η ΕΕ εκφράζει βαθιά απογοήτευση για το πάγωμα των σχέσεων της Τουρκίας με την Προεδρία της ΕΕ κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2012, για τις δηλώσεις που έκανε σχετικά η Τουρκία, καθώς και για τη μη ευθυγράμμιση της με τις θέσεις ή τις δηλώσεις της ΕΕ σε διεθνή φόρουμ.

Όσον αφορά τη συνεργασία στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) έχει διευρύνει και εντατικοποιήσει σημαντικά τον τακτικό πολιτικό διάλογο μεταξύ της ΕΕ και της Τουρκίας, καλύπτοντας διεθνή θέματα κοινού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των εξελίξεων στη Συρία, τη βόρεια Αφρική, τη Μέση Ανατολή και τις χώρες του Κόλπου, της ειρηνευτικής διαδικασίας στη Μέση Ανατολή, τα δυτικά Βαλκάνια, το Αφγανιστάν/Πακιστάν, τη Ρωσία και τον νότιο Καύκασο, καθώς και θέματα σχετικά με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και τη μη διάδοση όπλων μαζικής καταστροφής.

Μαυροβούνιο

Μετά την έγκριση της έναρξης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, οι διαπραγματεύσεις με το Μαυροβούνιο άρχισαν στις 29 Ιουνίου 2012. Στα μέσα Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε δεύτερη διάσκεψη για την προσχώρηση, κατά τη διάρκεια της οποίας ένα κεφάλαιο άνοιξε και μετά έκλεισε προσωρινά. Η διαδικασία ελέγχου συνεχίζεται και αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Ιουνίου 2013.

Σερβία

Κότορ, Μαυροβούνιο.

Τον Μάρτιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χορήγησε στη Σερβία καθεστώς υποψήφιας χώρας. Η Σερβία συνεχίζει την πορεία της προς την ικανοποίηση των πολιτικών κριτηρίων. Η Σερβία πρέπει να επισπεύσει τις μεταρρυθμίσεις της, κυρίως όσον αφορά το κράτος δικαίου, στους τομείς της δικαστικής μεταρρύθμισης και της καταπολέμησης της διαφθοράς. Η Σερβία έχει εντείνει τις προσπάθειές της για την εξομάλυνση των σχέσεών της με το Κοσσυφοπέδιο και το γεγονός αυτό οδήγησε σε συνεδριάσεις μεταξύ του Ivica Dačić, πρωθυπουργού της Σερβίας, και του Hashim Thaci, πρωθυπουργού του Κοσσυφοπεδίου (βλέπε κατωτέρω), στο πλαίσιο του διαλόγου με διαμεσολάβηση της ΕΕ. Προκειμένου να αρχίσουν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις, απαιτείται περαιτέρω πρόοδος για την ορατή και βιώσιμη βελτίωση των σχέσεων με το Κοσσυφοπέδιο. Στο πλαίσιο αυτό, τον Δεκέμβριο, το Συμβούλιο αποφάσισε να εξετάσει κατά τη διάρκεια της ιρλανδικής Προεδρίας την πρόοδο που σημείωσε η Σερβία με βάση την έκθεση της Επιτροπής και της ύπατης εκπροσώπου/ αντιπροέδρου.

Η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας

Ο ενταξιακός διάλογος υψηλού επιπέδου (HLAD) που εγκαινιάστηκε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την άνοιξη του 2012 χρησίμευσε ως καταλύτης για την επίσπευση των μεταρρυθμίσεων. Η συμφωνία-πλαίσιο της Οχρίδας εξακολουθεί να αποτελεί βασικό στοιχείο δημοκρατίας και κράτους δικαίου στη χώρα. Τον Οκτώβριο, η Επιτροπή επανέλαβε τη σύστασή της για έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων. Το Συμβούλιο έλαβε δεόντως υπόψη τη σύσταση, αναγνωρίζοντας την πρόοδο που έχει συντελεστεί. Το Συμβούλιο υπενθύμισε ότι η διατήρηση σχέσεων καλής γειτονίας παραμένει ουσιώδης και εξέφρασε την ικανοποίησή του για τη δυναμική που δημιουργήθηκε με την πρόσφατη εντατικοποίηση του διαλόγου μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών. Ζήτησε από την Επιτροπή να εκπονήσει, έως την άνοιξη του 2013, έκθεση για την αξιολόγηση της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του ενταξιακού διαλόγου υψηλού επιπέδου, καθώς και των μέτρων που λήφθηκαν για την προώθηση σχέσεων καλής γειτονίας και για τη διαπραγματεύση και εξεύρεση, υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών, αμοιβαίας αποδεκτής λύσης με την Ελλάδα για το ζήτημα της ονομασίας. Εν όψει της ενδεχόμενης έναρξης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, με βάση την έκθεση αυτή, το Συμβούλιο θα αξιολογήσει τη σημειωθείσα πρόοδο κατά την επόμενη Προεδρία.

Αλβανία

Η Αλβανία σημείωσε σημαντική πρόοδο όσον αφορά την εκπλήρωση των βασικών προτεραιοτήτων που ορίζονται στη γνωμοδότηση της Επιτροπής του 2010 για την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων ⁽¹⁾. Αναγνωρίζοντας την πρόοδο που σημειώθηκε, η Επιτροπή πρότεινε, τον Οκτώβριο του 2012, να χορηγήσει το Συμβούλιο στην Αλβανία το καθεστώς υποψήφιας χώρας υπό την προϋπόθεση της ολοκλήρωσης βασικών μέτρων στους τομείς της μεταρρύθμισης της δικαιοσύνης και της δημόσιας διοίκησης και της αναθεώρησης των διατάξεων του κανονισμού του κοινοβουλίου. Τον Δεκέμβριο, το Συμβούλιο ενέκρινε τη συνολική αξιολόγηση της Επιτροπής και ζήτησε από αυτήν να υποβάλει έκθεση μόλις επιτευχθεί η απαιτούμενη πρόοδος, ώστε να αποφασίσει αν θα χορηγήσει στην Αλβανία το καθεστώς υποψήφιας χώρας.

Βοσνία-Ερζεγοβίνη

Στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη επιτεύχθηκε περιορισμένη πρόοδος ως προς την εκπλήρωση των πολιτικών κριτηρίων και των απαιτήσεων του χάρτη πορείας για την έναρξη ισχύος της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης, καθώς και για αξιόπιστη αίτηση προσχώρησης. Η χώρα πρέπει να εστιαστεί εκ νέου στην υλοποίηση της ατζέντας της ΕΕ. Το πιο σημαντικό βήμα προόδου θα ήταν η τροποποίηση του συντάγματος της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης ώστε να καταργηθούν οι ασυμβατότητες με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Μέχρι σήμερα έχει σημειωθεί ελάχιστη πρόοδος για την επίτευξη περισσότερο λειτουργικών, συντονισμένων και βιώσιμων θεσμικών δομών. Ο διαρθρωμένος διάλογος με την ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης στο πλαίσιο της διαδικασίας σταθεροποίησης συνεχίζεται. Ο διάλογος υψηλού επιπέδου με την Επιτροπή για την ενταξιακή διαδικασία εγκαινιάστηκε τον Ιούνιο, και τον Νοέμβριο πραγματοποιήθηκε δεύτερη συνεδρίαση. Η ΕΕ, της οποίας η παρουσία ενισχύθηκε, ανέλαβε ηγετικό ρόλο σε διάφορους τομείς προκειμένου να βοηθήσει τις αρχές της χώρας να εφαρμόσουν την ατζέντα της ΕΕ. Το 2012, η ΕΕ ενίσχυσε περαιτέρω την παρουσία της επιτόπου, μεταξύ άλλων, με το άνοιγμα γραφείου στην περιοχή Brčko μετά την αναστολή της διεθνούς εποπτείας, τον Μάιο του 2012.

Τον Ιούνιο του 2012 η ΕΕ ολοκλήρωσε την αστυνομική αποστολή της στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη (EUPM BiH), την πρώτη αποστολή στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας (ΕΠΑΑ), που δρομολογήθηκε τον Ιανουάριο του 2003.

Στο πλαίσιο σχεδόν δεκαετούς δράσης, η αστυνομική αποστολή (EUPM) εργάστηκε με επιμέλεια για να δημιουργήσει, υπό την ευθύνη της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, μια σύγχρονη, βιώσιμη, επαγγελματική και πολυεθνική αστυνομική δύναμη, εκπαιδευμένη, εξοπλισμένη και έτοιμη να αναλάβει πλήρως την αποστολή της για την τήρηση του νόμου σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Η αστυνομική αποστολή παρείχε επίσης επιχειρησιακές συμβουλές στον ειδικό εντεταλμένο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EEEE) και εξασφάλισε την πλήρη ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις εξελίξεις στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

*Μόσταρ,
Βοσνία-Ερζεγοβίνη.*

Κατά την τελευταία δεκαετία, πάνω από 2 300 άνδρες και γυναίκες συμμετείχαν στην αστυνομική αποστολή στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη: 1 786 αστυνομικοί και 154 διεθνείς εμπειρογνώμονες από διάφορους επαγγελματικούς τομείς και από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, τον Καναδά, την Ισλανδία, τη Νορβηγία, την Ελβετία, την Τουρκία και την Ουκρανία, καθώς και 487 άτομα από τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

Κοσσυφοπέδιο ⁽¹²⁾

Το Κοσσυφοπέδιο συνέχισε να σημειώνει πρόοδο σε ζητήματα που σχετίζονται με την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Ωστόσο, εξακολουθεί να αντιμετωπίζει μείζονες προκλήσεις, κυρίως στον τομέα του κράτους δικαίου, της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, της εκλογικής μεταρρύθμισης, της ενσωμάτωσης κοινοτήτων και της οικονομίας. Η Επιτροπή δρομολόγησε διάλογο για τις θεωρήσεις με το Κοσσυφοπέδιο τον Ιανουάριο, και τον Ιούνιο δημοσίευσε χάρτη πορείας στον τομέα αυτό. Τον Μάιο εγκαينιάστηκε δομημένος διάλογος με την Επιτροπή σχετικά με το κράτος δικαίου. Η Επιτροπή δημοσίευσε τη μελέτη σκοπιμότητας για τη σύναψη συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης με το Κοσσυφοπέδιο, τον Οκτώβριο. Εν όψει πιθανής απόφασης για την έναρξη διαπραγματεύσεων με σκοπό την σύναψη συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης με το Κοσσυφοπέδιο, το Συμβούλιο αποφάσισε να εξετάσει τον Δεκέμβριο, κατά τη διάρκεια της ιρλανδικής Προεδρίας, την πρόοδο που σημείωσε το Κοσσυφοπέδιο με βάση έκθεση της Επιτροπής και της ύπατης εκπροσώπου/αντιπροέδρου. Τον Φεβρουάριο διορίστηκε νέος ειδικός αντιπρόσωπος της ΕΕ για το Κοσσυφοπέδιο, ο κ. Samuel Žbogar, και η εντολή της αποστολής EULEX παρατάθηκε μέχρι τον Ιούνιο 2014.

Διάλογος Βελιγράδι–Πρίστινα

Η ΕΕ διευκόλυνε τον διάλογο Βελιγραδίου–Πρίστινας ο οποίος επιβραδύνθηκε κατά τη διάρκεια της εκλογικής περιόδου στη Σερβία, δηλαδή το πρώτο εξάμηνο του 2012, αλλά οι προσπάθειες εφαρμογής συνεχίστηκαν (μεταξύ άλλων, στον τομέα των ληξιαρχείων, των πανεπιστημιακών πτυχίων και της ελεύθερης κυκλοφορίας). Οι εργασίες υλοποίησης επισπεύσθηκαν, ιδίως όσον αφορά την εφαρμογή της ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων (integrated border/boundary management — IBM). Ο διάλογος συνεχίστηκε σε υψηλό πολιτικό επίπεδο τον Οκτώβριο, και από τον Οκτώβριο έως τον Δεκέμβριο 2012 πραγματοποιήθηκαν τρεις συνεδριάσεις μεταξύ των πρωθυπουργών Dačić και Thaci.

Προενταξιακή βοήθεια — ΜΠΒ

Το 2012 η συνολική χορήγηση από το μέσο προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ) για τις υποψήφιες προς διεύρυνση χώρες ανήλθε σε 1 846 εκατ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας σε πολλαπλούς δικαιούχους. Συγκριτικά ανήλθε σε 1 746 εκατ. ευρώ το 2011 και σε 1 543 εκατ. ευρώ το 2010. Έως το τέλος του 2012, η συνολική προενταξιακή βοήθεια που έχει διατεθεί στις χώρες αυτές από το 2007, ανήλθε συνολικά σε 9 298 εκατ. ευρώ.

ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΥΠΟΨΗΦΙΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΟ 2012

Χώρα	Χορηγήσεις ΜΠΒ 2012 (σε τρέχουσες τιμές· εκατ. ευρώ)
Αλβανία	94,57
Βοσνία-Ερζεγοβίνη	107,87
Κροατία	155,59
Η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας	101,47
Ισλανδία	12,00
Κοσσυφοπέδιο	68,80
Μαυροβούνιο	34,95
Σερβία	202,10
Τουρκία	856,32
Πρόγραμμα πολλαπλών δικαιούχων	212,70
Σύνολο	1 846,37

Η βοήθεια προς την τουρκοκυπριακή κοινότητα για κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη το 2012 ανήλθε πάλι σε 28 εκατ. ευρώ.

Περιφερειακές πολιτικές και ανάπτυξη

Ανάπτυξη

Κατά τη διάρκεια του έτους πραγματοποιήθηκε μια γενική επανεξέταση των αναπτυξιακών πολιτικών της ΕΕ. Ορισμένες από τις σημαντικότερες αλλαγές επισημαίνονται παρακάτω.

Με την έγκριση της ατζέντας αλλαγών [ανακοίνωση της Επιτροπής του Οκτωβρίου 2011 ⁽¹³⁾ και συμπεράσματα του Συμβουλίου του Μαΐου 2012 ⁽¹⁴⁾] και τις νέες οδηγίες προγραμματισμού, η αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ θα επικεντρωθεί στις χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη και στους τομείς όπου η ΕΕ μπορεί να έχει τον μεγαλύτερο αντίκτυπο όσον αφορά τη μείωση της φτώχειας. Επιπλέον, θα δοθεί προτεραιότητα σε θέματα όπως η διακυβέρνηση, τα ανθρώπινα δικαιώματα και η βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Ο στόχος είναι να επιτευχθούν μεγαλύτερα αποτελέσματα, μεγαλύτερη προβολή, μείωση του κόστους συναλλαγής, καθώς και να προωθηθεί μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ των διαφορετικών πολιτικών και παραγόντων.

Αποτελούν επίσης υψηλή προτεραιότητα και συνάδουν με τους στόχους της ατζέντας αλλαγών οι νέες ιδέες για την προσέλκυση χρηματοδότησης. Καθορίζονται στην κοινή ανακοίνωση ⁽¹⁵⁾ που στοχεύει στην αύξηση της απόδοσης των πόρων ΕΕ, με την ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων με άλλες πηγές χρηματοδότησης, όπως ο ιδιωτικός τομέας και οι τράπεζες ανάπτυξης, καθώς και με την εφαρμογή των πλέον πρόσφατων πολιτικών για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας.

Βοήθεια για το εμπόριο και προτιμήσεις εισαγωγών

Επιβεβαιώθηκε για μία ακόμη φορά ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη της είναι ο μεγαλύτερος χορηγός βοήθειας για το εμπόριο στον κόσμο, παρά την τρέχουσα οικονομική κρίση. Η βοήθεια της ΕΕ για το εμπόριο απέτελεσε περίπου το ένα τρίτο της συνολικής παγκόσμιας βοήθειας για τον τομέα αυτόν, με συνολικό ποσό περίπου 10,7 δισεκατ. ευρώ. Η βοήθεια για το εμπόριο βοηθά τις χώρες να αναπτύσσουν εμπορικές στρατηγικές, να κατασκευάζουν υποδομές που συνδέονται με το εμπόριο και να βελτιώνουν την παραγωγική τους ικανότητα προκειμένου να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη και να μειωθεί η φτώχεια.

Η ΕΕ αναθεώρησε επίσης το σύστημα προτιμσιακής εισαγωγής —γνωστό ως σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων (ΣΓΠ)— για τις αναπτυσσόμενες χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη το οποίο θα αρχίσει να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2014. Το νέο σύστημα θα επικεντρωθεί σε λιγότερους δικαιούχους (89 χώρες) ώστε να διασφαλιστούν μεγαλύτερα αποτελέσματα στις χώρες που έχουν περισσότερη ανάγκη. Ταυτόχρονα, θα παρασχεθεί μεγαλύτερη υποστήριξη σε χώρες που ασχολούνται σοβαρά με την εφαρμογή των διεθνών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των εργαζομένων και του περιβάλλοντος και των συμβάσεων χρηστής διακυβέρνησης.

Ενίσχυση της στήριξης του προϋπολογισμού και κινητοποίηση εγχώριων πόρων

Τον Μάιο του 2012, το Συμβούλιο ενέκρινε την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη μελλοντική προσέγγιση για τη δημοσιονομική στήριξη της ΕΕ στις τρίτες χώρες ⁽¹⁶⁾. Η δημοσιονομική στήριξη, ως «κινήτριος μοχλός αλλαγής», στοχεύει στην αντιμετώπιση πέντε βασικών αναπτυξιακών προκλήσεων:

- ▶ προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των δημοκρατικών αξιών·
- ▶ βελτίωση της δημοσιονομικής διαχείρισης, της μακροοικονομικής σταθερότητας, της χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και της καταπολέμησης της διαφθοράς και της απάτης·
- ▶ προώθηση τομεακών μεταρρυθμίσεων και βελτίωση της παροχής υπηρεσιών σε τομεακό επίπεδο·
- ▶ δημιουργία κρατικού μηχανισμού στα ευάλωτα κράτη και αντιμετώπιση αναπτυξιακών προκλήσεων των μικρών νησιωτικών αναπτυσσόμενων κρατών (MNAK) και των υπερπόντιων χωρών και εδαφών (ΥΧΕ)· και
- ▶ βελτίωση της κινητοποίησης των εθνικών εσόδων και του περιορισμού της εξάρτησης από ενισχύσεις.

Το 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενίσχυσε τη στήριξή της σε μια τριμερή πρωτοβουλία (με την Παγκόσμια Τράπεζα και τον ΟΟΣΑ) που δρομολογήθηκε το 2011 για τον καθορισμό των τιμών μεταβίβασης. Ο στόχος είναι η δημιουργία ικανότητας στις αναπτυσσόμενες χώρες για την παρακολούθηση και τον έλεγχο διεθνών πρακτικών κοστολόγησης των πολυεθνικών εταιρειών. Η Επιτροπή ξεκίνησε επίσης μια νομοθετική πρωτοβουλία σχετικά με την υποβολή εκθέσεων ανά χώρα για τη βελτίωση της διαφάνειας των πληρωμών από εισηγμένες και μεγάλες ευρωπαϊκές πολυεθνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην εξορυκτική βιομηχανία και την υλοτομία σε χώρες υποδοχής (φόροι, εισφορές, δικαιώματα κ.λπ.).

Αναπτυξιακοί στόχοι της χιλιετίας

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναλάβει τη δέσμευση να επιτύχει τους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας (ΑΣΧ) έως το 2015. Οι ΑΣΧ απετέλεσαν ισχυρό εργαλείο για την πολιτική κινητοποίηση στα αναπτυξιακά θέματα κατά τη διάρκεια των δέκα τελευταίων ετών. Ωστόσο, παρότι αναμφισβήτητα υπήρξαν ορισμένες επιτυχίες (για παράδειγμα, πρόσβαση σε πόσιμο νερό), εξακολουθεί να απαιτείται σημαντική πρόοδος σε άλλους τομείς (για παράδειγμα, παιδική και μητρική υγεία).

Με την αναθεώρηση των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας των Ηνωμένων Εθνών που προγραμματίστηκε για το φθινόπωρο του 2013, η Επιτροπή έχει ξεκινήσει τις συζητήσεις για το ενδεχόμενο μιας διεθνούς ατζέντας για την ανάπτυξη μετά το 2015.

---

32 εκατομμύρια άτομα επωφελήθηκαν από ενέργειες της ΕΕ για το νερό

Η συμβολή στον αναπτυξιακό στόχο της χιλιετίας όσον αφορά την πρόσβαση σε νερό και την αποχέτευση βρίσκεται στο επίκεντρο των εργασιών της ΕΕ για τη μείωση της φτώχειας. Η πρωτοβουλία αναπτυξιακού στόχου της χιλιετίας της ΕΕ χορήγησε συμπληρωματικό ποσό ύψους 1 δισεκατ. ευρώ για τις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) προκειμένου να βοηθηθούν στην επίτευξη του αναπτυξιακού στόχου της χιλιετίας με τη μεγαλύτερη καθυστέρηση (καθώς και περαιτέρω στήριξη εκείνων που έχουν σημειώσει ιδιαίτερα ικανοποιητική πρόοδο). Το νερό και η αποχέτευση είναι ένας από τους τέσσερις ΑΣΧ που έχουν ειδικά στοχοθετηθεί από την πρωτοβουλία, με χορηγηθείσα ενίσχυση ύψους 266 εκατ. ευρώ.

Η βιώσιμη γεωργία και η επισιτιστική ασφάλεια βρίσκονται στην κορυφή της ατζέντας της ΕΕ για τη μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή συνεργασία. Κατά τα τελευταία έτη, σημειώθηκε σε παγκόσμιο επίπεδο αύξηση των καταστροφών, όπως οι ξηρασίες και οι πλημμύρες και παρέμειναν οι παράγοντες καταπόνησης, όπως οι υψηλές τιμές των τροφίμων. Για τις χώρες όπου η επισιτιστική ανασφάλεια είναι χρόνια, οι παράγοντες αυτοί επιδείνωσαν την ευάλωτη κατάσταση των φτωχότερων. Η ΕΕ έχει εντείνει την υποστήριξη της για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας σε τέτοιου είδους κλονισμούς. Η ΕΕ είναι αποφασισμένη να ενισχύσει την υποστήριξη της για την κάλυψη των τριών βασικών αναγκών, που είναι το νερό, η ενέργεια και τα τρόφιμα. Οι προσπάθειες αυτές πράγματι αντανακλώνονται στην ευρωπαϊκή έκθεση του 2012 για την ανάπτυξη («Διαχείριση του νερού, της ενέργειας και της γης για αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη»), όπου παρέχονται αναπτυξιακές κατευθύνσεις για την ενσωμάτωση των αλληλένδετων τομέων του νερού, της ενέργειας και της γης.

Απασχόληση, κοινωνική προστασία και κοινωνική ένταξη

Τον Αύγουστο, η Επιτροπή εξέδωσε την πρώτη της ανακοίνωση σχετικά με την κοινωνική προστασία στο πλαίσιο της αναπτυξιακής συνεργασίας⁽¹⁷⁾. Στην ανακοίνωση περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο η μελλοντική βοήθεια της ΕΕ θα πρέπει να στηρίξει την ανάπτυξη των εθνικών πολιτικών και συστημάτων κοινωνικής προστασίας, σύμφωνα με την ατζέντα αλλαγών, η οποία ζητά την ενίσχυση της κοινωνικής προστασίας στη στήριξη της χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης. Πολύ συχνά, οι πλέον ευάλωτοι (γυναίκες, παιδιά, άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένοι) αφήνονται πίσω στη δημιουργία πλούτου. Η έλλειψη κοινωνικής προστασίας αποτελεί ισχυρό εμπόδιο για τη μακροπρόθεσμη και βιώσιμη ανάπτυξη στις χώρες μεσαίου και χαμηλού εισοδήματος.

Ο κ. Andris Piebalgs, επίτροπος για την ανάπτυξη, κατά τη συνάντησή του με αλιείς στη λίμνη Τουρκάνα στην Κένυα.

Συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης

Μέχρι τώρα έχουν υπογραφεί συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης με τρεις περιοχές [Cariforum, Pacific (Παπουασία-Νέα Γουινέα) και Ανατολική και Νότια Αφρική] και αυτή τη στιγμή δίνεται προσοχή στην εφαρμογή των συμφωνιών αυτών. Διεξάγονται διαπραγματεύσεις μεταξύ της ΕΕ και των λοιπών περιοχών ΑΚΕ και έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος με ορισμένες περιοχές κατά τους τελευταίους μήνες. Η ΕΕ εξακολουθεί να έχει την πεποίθηση ότι οι συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης, παρέχοντας προνομιακή πρόσβαση των χωρών ΑΚΕ στην αγορά της ΕΕ, θα δημιουργήσουν το κατάλληλο πλαίσιο για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και των επενδύσεων.

Ανταπόκριση στην ανθρωπιστική κρίση

20ή επέτειος της ECHO

Μετά από 20 χρόνια από τη σύστασή της, η Υπηρεσία Ανθρωπιστικής Βοήθειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ECHO) αποτελεί σήμερα έμβλημα της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης και βρίσκεται στην πρώτη γραμμή των διεθνών προσπαθειών για τη σωτηρία ζωών και την αποτροπή οδύνης.

Την τελευταία εικοσαετία, η ECHO παρείχε 14 δισεκατ. ευρώ για την κάλυψη των βασικών αναγκών ατόμων που πλήττονται από συγκρούσεις και φυσικές καταστροφές. Συνολικά, η Ευρώπη —Επιτροπή και κράτη μέλη— είναι ο μεγαλύτερος χορηγός βοήθειας στον κόσμο.

Κατά τα τελευταία έτη, η Επιτροπή παρείχε ετησίως βοήθεια ύψους 1 δισεκατ. ευρώ για σχεδόν 150 εκατομμύρια άτομα σε περισσότερες από 80 χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό αντιπροσωπεύει λιγότερο από το 1 % του συνολικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επίσκεψη της κ. Kristalina Georgieva, επιτρόπου για τη διεθνή συνεργασία, την ανθρωπιστική βοήθεια και την αντιμετώπιση κρίσεων, σε καταυλισμό προσφύγων στο Kilis, στα σύνορα Τουρκίας-Συρίας.

Συγκρότηση σώματος εθελοντών βοήθειας ΕΕ (Ευρωπαϊκό Σώμα Εθελοντών Ανθρωπιστικής Βοήθειας)

Με βάση την εμπειρία του 2011 και του 2012 από πιλοτικά σχέδια και εκτενείς διαβουλεύσεις με τις ανθρωπιστικές οργανώσεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, η Επιτροπή ενέκρινε, τον Σεπτέμβριο, σχέδιο κανονισμού⁽¹⁸⁾ για τη συγκρότηση σώματος εθελοντών. Προτείνεται να καταστεί το Ευρωπαϊκό Σώμα Εθελοντών Ανθρωπιστικής Βοήθειας πλήρως λειτουργικό έως το 2014 και να εκπαιδευτούν και να σταλούν περίπου 10 000 εθελοντές ανθρωπιστικής βοήθειας κατά τα προσεχή έτη.

Περιφερειακές πολιτικές

Δυτική Ευρώπη

Συνεργασία με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ)

Οι στενοί δεσμοί μεταξύ της ΕΕ και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν και της Νορβηγίας ενισχύθηκαν περαιτέρω, τόσο σε διμερές επίπεδο όσο και στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ). Καταβλήθηκαν ιδιαίτερες προσπάθειες εντός του 2012 για την εξέταση του μεγάλου αριθμού των εκκρεμουσών πράξεων της ΕΕ σχετικά με την ενιαία αγορά, που δεν είχαν ενσωματωθεί στη συμφωνία για τον ΕΟΧ. Τον Δεκέμβριο του 2012, η ΕΥΕΔ και η Επιτροπή υπέβαλαν την αναθεώρηση της λειτουργίας του ΕΟΧ προς συζήτηση με τα κράτη μέλη της ΕΕ. Το Συμβούλιο ΕΕ–ΕΟΧ συγκλήθηκε τον Μάιο και τον Νοέμβριο του 2012.

Η συνεργασία της ΕΕ με την Ελβετία εντάθηκε με τη σύναψη διοικητικής ρύθμισης για συνεργασία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας (ΕΟΑ) και της Ελβετικής Υπηρεσίας Εξοπλισμού και τη διετή παράταση της συμμετοχής της Ελβετίας στο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο Ευρατόμ — ΠΠ7).

Το Συμβούλιο διατύπωσε την πολιτική του εκτίμηση για τη σχέση με τις τέσσερις χώρες της ΕΖΕΣ στα συμπεράσματά του σχετικά με το θέμα αυτό της 20ής Δεκεμβρίου 2012 ⁽¹⁹⁾.

Ανδόρα, Μονακό και Άγιος Μαρίνος

Στις 20 Νοεμβρίου, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με την ενίσχυση των σχέσεων της ΕΕ με την Ανδόρα, το Μονακό και τον Άγιο Μαρίνο ⁽²⁰⁾ όπου περιλήφθηκαν πέντε εναλλακτικές λύσεις για μια στενότερη συνεργασία τους με την ΕΕ. Τον Δεκέμβριο, το Συμβούλιο εξέδωσε συμπεράσματα, στα οποία εξέφρασε την ικανοποίησή του για την ανακοίνωση και κάλεσε την Επιτροπή να συνεχίσει την ανάλυσή της για δύο εναλλακτικές λύσεις: τη συμμετοχή των μικρών αυτών χωρών στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και τη διαπραγμάτευση ενός ή περισσότερων πλαισίων συμφωνιών σύνδεσης με τις χώρες αυτές.

Περιφερειακή συνεργασία στη νοτιοανατολική Ευρώπη

Σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στην περιφερειακή συνεργασία στη νοτιοανατολική Ευρώπη με την υποστήριξη της ΕΕ και έγιναν βήματα που συνέβαλαν στην περιφερειακή συμφιλίωση, επίσης μέσω πρωτοβουλιών, όπως η πρωτοβουλία Igman και RECOM (επιτροπή για τη συμφιλίωση). Προωθήθηκε επίσης η συνεργασία σε διάφορους τομείς, περιλαμβανομένης της Κοινότητας Ενέργειας και της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών της Κεντρικής Ευρώπης (CEFTA) και της Περιφερειακής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης (ReSPA). Το Συμβούλιο Περιφερειακής Συνεργασίας (RCC) συνέχισε την εφαρμογή της στρατηγικής του και του προγράμματος εργασίας του 2011–2013 που εκπονήθηκε με τη βοήθεια της ΕΕ. Συμμετείχε επίσης στη νέα πρωτοβουλία SEE 2020, που στοχεύει στην προσαρμογή της διαδικασίας Ευρώπη 2020 στις ανάγκες και τις συνθήκες των χωρών της νοτιοανατολικής Ευρώπης. Τον Ιούνιο του 2012 διορίστηκε νέος γενικός γραμματέας RCC ο κ. Goran Svilanovic.

Αρκτική/Βόρεια διάσταση

Η νέα κοινή ανακοίνωση ⁽²¹⁾ της ύπατης εκπροσώπου/αντιπροέδρου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά την αρκτική περιοχή που εκδόθηκε τον Ιούνιο του 2012 υπογραμμίζει ότι, λόγω του ότι η Αρκτική μεταβάλλεται με ταχείς ρυθμούς και ριζικά, οι εξελίξεις στην περιοχή είναι αυξανόμενης στρατηγικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής σημασίας για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ΕΕ επιθυμεί να δεσμευθεί περισσότερο με τους εταίρους της Αρκτικής για να αντιμετωπίσει τις κοινές προκλήσεις της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής περιβαλλοντικής προστασίας σε συνεργατικό και εποικοδομητικό πλαίσιο. Η ανακοίνωση προτείνει μέτρα για την εποικοδομητική συμμετοχή της ΕΕ στην Αρκτική, η οποία μπορεί να συνοψιστεί σε τρεις λέξεις: γνώση, ευθύνη και δέσμευση.

Η πολιτική για τη βόρεια διάσταση και οι δομές της παρέχουν ένα πλαίσιο για μια πρακτική και προσανατολισμένη στην επίτευξη αποτελεσμάτων συνεργασία, όπου η ΕΕ και τα κράτη μέλη της συνεργάζονται με τη Ρωσία, τη Νορβηγία και την Ισλανδία σε από κοινού εγκριθέντα σχέδια. Η θέσπιση του Ταμείου Στήριξης για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της εταιρικής σχέσης στις μεταφορές και την εφοδιαστική ακολουθεί το πρότυπο που ορίστηκε στην περιβαλλοντική εταιρική σχέση και ενισχύει την προσέγγιση της ΕΕ στη βόρεια περιφερειακή συνεργασία.

Αφρική

Η καλή διακυβέρνηση, η τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις παρέμειναν προτεραιότητες της πολιτικής της ΕΕ έναντι της Αφρικής. Υποστηρίζοντας τους οικείους περιφερειακούς οργανισμούς, η ΕΕ συμμετέχει στην εξεύρεση λύσεων στα πολιτικά προβλήματα των χωρών βάσει του άρθρου 96 της σύμβασης του Κοτονού (Γουινέα, Γουινέα Μπισάου, Μαδαγασκάρη, Ζιμπάμπουε). Η ΕΕ υποστήριξε τη μεταβίβαση συνταγματικών εξουσιών στην Αιθιοπία και το Μαλάουι. Η ΕΕ παρέιχε συνδρομή στις εκλογικές διαδικασίες αρκετών χωρών, περιλαμβανομένης της Γκάνας, της Σενεγάλης και της Σιέρα Λεόνε.

Η στενή συνεργασία με την Αφρικανική Ένωση (ΑΕ) εντάχθηκε στην κοινή στρατηγική Αφρικής-ΕΕ (ΚΣΑΕΕ) που αποτελεί το γενικό πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ των δύο ηπείρων. Η στρατηγική εταιρική σχέση ενισχύθηκε από πολιτικές επαφές σε επίπεδο ύπατης εκπροσώπου/αντιπροέδρου και άλλων ανώτερων υπαλλήλων, τακτικές επαφές μεταξύ των δύο επιτροπών και μια σειρά από θεματικές πρωτοβουλίες σε πολιτικό και τεχνικό επίπεδο.

Σαχέλ/Μάλι

Από το 2010 η ΕΕ επεξεργάστηκε και εφαρμόσε, σε στενή συνεργασία με τις κυβερνήσεις του Μάλι, του Νίγηρα και της Μαυριτανίας, τη στρατηγική της για την ασφάλεια και την ανάπτυξη στην περιοχή του Σαχέλ, με στόχο την ταυτόχρονη προώθηση της ασφάλειας, της χρηστής διακυβέρνησης και της ανάπτυξης σε τοπικό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Η κρίση που ανέκυψε στο Μάλι το 2012 τόνισε τη σημασία που έχει αυτή η σφαιρική προσέγγιση. Πρέπει να βρεθεί μια βιώσιμη λύση για την πολιτική κρίση και το κλίμα ανασφάλειας που πλήττει το Μάλι, ώστε να καταστεί δυνατή η ειρήνη και η ανάπτυξη σε όλη την περιοχή του Σαχέλ. Ωστόσο, πρέπει επίσης να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα ασφάλειας και ανάπτυξης που αφορούν το σύνολο της περιοχής του Σαχέλ, καθώς και το Μάλι.

Το 2012, ειδικότερα, η ΕΕ επιτάχυνε την εφαρμογή της στρατηγικής στη Μαυριτανία και στον Νίγηρα. Στον Νίγηρα, μια νέα αποστολή της ΕΕ (EUCAP SAHEL) τέθηκε σε εφαρμογή τον Ιούλιο για την εκπαίδευση εσωτερικών δυνάμεων ασφαλείας και την ενίσχυση του συντονισμού με το Μάλι και τη Μαυριτανία για την καταπολέμηση εγκληματικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων της διακίνησης ναρκωτικών και της τρομοκρατίας. Άρχισε επίσης η εκτέλεση ορισμένων έργων και προγραμματίστηκαν μελλοντικά έργα στον τομέα της ασφάλειας και σε άλλες πτυχές της στρατηγικής, συμπεριλαμβανομένης της αντιμετώπισης της ριζοσπαστικοποίησης.

Στο Μάλι, η ΕΕ είναι αποφασισμένη να συμβάλει σημαντικά στην ανοικοδόμηση, σταθεροποίηση και οικοδόμηση βιώσιμης ειρήνης, ιδιαίτερα στο βόρειο μέρος της χώρας. Σε βραχυπρόθεσμη βάση, η ΕΕ έχει δεσμευθεί να ικανοποιήσει το επίσημο αίτημα της κυβέρνησης του Μάλι σχετικά με τον εκσυγχρονισμό και την εκπαίδευση των αμυντικών δυνάμεων της χώρας, βάσει νόμιμου ελέγχου των πολιτικών αρχών. Αυτή η εκπαιδευτική αποστολή της ΕΕ θα ανταποκριθεί επίσης στην ανάγκη να αποκατασταθεί η δομή διοίκησης, να δημιουργηθεί αξιόπιστη στρατιωτική απειλή, καθώς και να ευαισθητοποιηθεί ο στρατός σχετικά με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο. Η ΕΕ έχει επίσης αναλάβει τη δέσμευση να συμβάλει οικονομικά σε διεθνή αποστολή στήριξης στο Μάλι υπό αφρικανική ηγεσία.

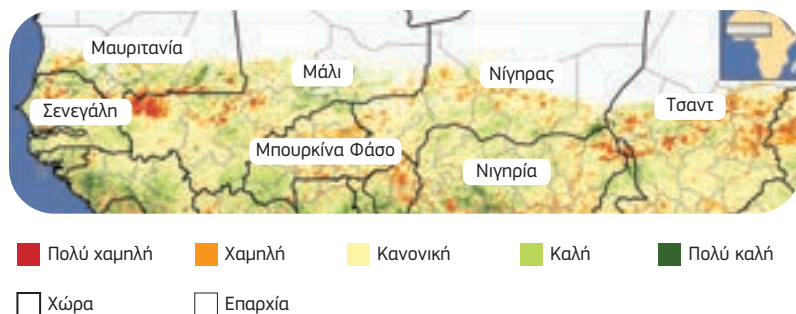
Αυτή η δέσμευση της ΕΕ αποτελεί μέρος συνολικής πολιτικής στήριξης για την αποκατάσταση της κρατικής εξουσίας, την πολιτική μετάβαση, την επανένωση και τη σταθερότητα στο Μάλι.

Επισιτιστική κρίση στο Σαχέλ

Η οξυμμένη επισιτιστική και διατροφική κρίση στο Σαχέλ πλήττει 18 εκατομμύρια άτομα, με 8 εκατομμύρια άτομα και πάνω από 1 εκατομμύριο παιδιά να αντιμετωπίζουν σοβαρό κίνδυνο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χορήγησε πρόσθετο ποσό ύψους 164,5 εκατ. ευρώ για την ενίσχυση και συμπλήρωση των υπαρχουσών αναπτυξιακών δράσεων σχετικά με την επισιτιστική ασφάλεια στην περιοχή. Επιπλέον, χρηματοδοτήθηκε ο τομέας επισιτιστικής ασφάλειας στη Μαυριτανία, την Μπουρκίνα Φάσο, το Μάλι, τον Νίγηρα, το Τσαντ και τη Σενεγάλη, με ποσό περίπου 220 εκατ. ευρώ.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΑΧΕΛ ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟ ΤΟΥ 2011, ΚΟΙΝΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ

Η επισιτιστική κρίση στο Σαχέλ το 2012 οφείλεται εν μέρει στη χαμηλή απόδοση των καλλιεργειών σε διάφορα μέρη της περιοχής αυτής το 2011 λόγω της ξηρασίας.

Επίσης, η ΕΕ ανήγγειλε το 2012 ότι πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για την προστασία των πόρων διαβίωσης ατόμων που ζουν σε ευαίσθητο περιβάλλον με την διάθεση ποσού 250 εκατ. ευρώ για την άμεση στήριξη δραστηριοτήτων ανάκαμψης στο Κέρας της Αφρικής (στήριξη της ανθεκτικότητας στο Κέρας της Αφρικής — SHARE), ενώ κινητοποιήθηκαν 320 εκατ. ευρώ για την αντιμετώπιση των βασικών αιτιών της έλλειψης επισιτιστικής ασφάλειας στο Σαχέλ. Τον Ιούνιο του 2012, η ΕΕ ξεκίνησε μια δεύτερη πρωτοβουλία για να δοθεί τέλος, σε βιώσιμη και διαρκή βάση, στην πείνα και τον υποσιτισμό στην περιοχή του Σαχέλ μέσω παγκόσμιας σύμπραξης, γνωστής ως AGIR-Σαχέλ («Alliance Globale pour l'Initiative Résilience»).

Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (ΛΔΚ)

Το 2012 η χώρα γνώρισε νέα περίοδο αστάθειας στον τομέα της πολιτικής κατάστασης και της ασφάλειας λόγω των προβλημάτων που προκλήθηκαν μετά τις προεδρικές και κοινοβουλευτικές εκλογές της 28ης Νοεμβρίου 2011 και την επανάληψη των συγκρούσεων στο Κίνου/ανατολική ΛΔΚ μετά τη στάση των M23 (Κίνημα της 23ης Μαρτίου) κατά του εθνικού στρατού του Κονγκό (FARDC), τον Απρίλιο. Η αποστολή της ΕΕ για την παρατήρηση των εκλογών διατύπωσε μια σειρά συστάσεων για τη βελτίωση των επόμενων σταδίων του τρέχοντος εκλογικού κύκλου (επαρχιακές και τοπικές εκλογές), συμπεριλαμβανομένης της αναδιάρθρωσης της εθνικής επιτροπής για τις εκλογικές, δηλαδή μιας μεταρρύθμισης που πραγματοποιήθηκε και εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο της ΛΔΚ εντός του 2012.

Στην ανατολική ΛΔΚ, η ΕΕ κινητοποίησε αμέσως τους πόρους και τα διπλωματικά της μέσα, χωρίς να φεισθεί καμίας προσπάθειας για να συγκρατήσει τις συγκρούσεις και να περιορίσει τις ανθρωπιστικές συνέπειες. Ο πρόεδρος Van Rompuy συμμετείχε σε συνάντηση υψηλού επιπέδου των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με την κατάσταση στην ανατολική ΛΔΚ, στην οποία συμμετείχαν επίσης οι πρόεδροι Joseph Kabila (ΛΔΚ) και Paul Kagame (Ρουάντα). Αυτή ήταν μια ευκαιρία για να καταδικαστούν οι επαναστάσεις στη ΛΔΚ και να ενθαρρυνθούν πολιτικές λύσεις που βασίζονται στον διάλογο. Η ύπατη εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος παρακολούθησε εκ του σύνεγγυς την κατάσταση και έστειλε σαφή μηνύματα στους προέδρους της ΛΔΚ και της Ρουάντα να απευθύνουν έκκληση για αυτοσυγκράτηση ενθαρρύνοντας παράλληλα την αναζήτηση λύσεων. Η ύπατη εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος προέβη σε δημόσιες δηλώσεις με τις οποίες καταδικάζει τους M23 και τις ένοπλες ομάδες που δραστηριοποιούνται στην ΛΔΚ, αλλά επίσης υπενθύμισε σε όλα τα μέρη τις ειδικές τους αρμοδιότητες στη διαδικασία, καθώς και την ανάγκη να επιτραπεί η πρόσβαση των ανθρωπιστικών φορέων σε απειλούμενους πληθυσμούς. Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την κατάσταση στην ανατολική ΛΔΚ (25 Ιουνίου, 19 Νοεμβρίου και 10 Δεκεμβρίου) υπενθύμισαν την ανάγκη τήρησης της κυριαρχίας και της ακεραιότητας της ΛΔΚ, ενώ καταδίκασαν κάθε είδος στήριξης προς τους M23. Είναι ουσιαστική ανάγκη να αντιμετωπισθούν τα βασικά αίτια των συγκρούσεων, ώστε να διευκολυνθεί η εσωτερική συναίνεση μεταξύ των περιοχών Κίνυ και να ξαναρχίσει θετική περιφερειακή δυναμική στην περιοχή των Μεγάλων Λιμνών.

Ασία

ASEAN-ASEM

Η ΕΕ και η ASEAN ενίσχυσαν τις σχέσεις τους βάσει ενός σχεδίου δράσης για την περίοδο 2013–2017 που εγκρίθηκε κατά τη 19η συνεδρίαση των υπουργών Εξωτερικών ΕΕ–ASEAN τον Απρίλιο στο Μπρουνέι. Η ύπατη εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος συμμετείχε επίσης στη 19η υπουργική σύνοδο ARF τον Ιούλιο στην Πνομ-Πενχ όπου είχε επίσης την ευκαιρία να υπογράψει από κοινού με τους δέκα υπουργούς Εξωτερικών της ASEAN την προσχώρηση της ΕΕ στη συνθήκη φιλίας και συνεργασίας στη Νοτιοανατολική Ασία. Η διαβούλευση ανώτερων αξιωματούχων ΕΕ–ASEAN για την τρομοκρατία και το διακρατικό έγκλημα, που έλαβε χώρα στην Μπανγκόκ τον Σεπτέμβριο 2012, προώθησε περαιτέρω τον διάλογο για θέματα αμοιβαίων προβλημάτων ασφάλειας.

*Ο κ. José Manuel Barroso,
πρόεδρος της Ευρωπαϊκής
Επιτροπής, στην ένατη
διάσκεψη κορυφής
Ασίας-Ευρώπης.*

Το 2012, η ΕΕ αναβάθμισε σημαντικά τις σχέσεις της με την Ασία. Ιδίως, η ένατη σύνοδος κορυφής ASEM που πραγματοποιήθηκε το 2012 στο Λάος επέτρεψε στην Ευρώπη και την Ασία να συνεχίσουν τον διαπεριφερειακό διάλογο. Η ΕΕ διαπραγματεύεται φιλόδοξες συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών με αρκετές χώρες της ASEAN: η ΕΕ και η Σιγκαπούρη ολοκλήρωσαν τον Δεκέμβριο τις διαπραγματεύσεις για μία από τις πλέον ολοκληρωμένες συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών που διαπραγματεύτηκε ποτέ η ΕΕ. Η συμφωνία αυτή θα δημιουργήσει νέες ευκαιρίες για τις εταιρείες από την Ευρώπη και τη Σιγκαπούρη για κοινή επιχειρηματική δραστηριότητα, καθώς η αναπτυσσόμενη αγορά της Σιγκαπούρης προσφέρει εξαγωγικές δυνατότητες για την ΕΕ στους τομείς της βιομηχανίας, των γεωργικών προϊόντων και των υπηρεσιών. Επίσης, οι διαπραγματεύσεις με τη Μαλαισία και το Βιετνάμ είναι σε εξέλιξη. Επιπλέον της απελευθέρωσης του εμπορίου αγαθών, στα θέματα που είναι υπό διαπραγμάτευση περιλαμβάνονται οι δημόσιες συμβάσεις, η βιώσιμη ανάπτυξη, οι υπηρεσίες και οι επενδύσεις, η πνευματική ιδιοκτησία και ο ανταγωνισμός.

Ιράν

Η ΕΕ παραμένει απολύτως προσηλωμένη στην αναζήτηση διπλωματικής λύσης όσον αφορά το ζήτημα των πυρηνικών στο Ιράν μέσω διαπραγματεύσεων, βάσει της συνθήκης για τη μη διάδοση και της πλήρους εφαρμογής όλων των σχετικών αποφάσεων της ΓΣΗΕ και του διοικητικού συμβουλίου του ΔΟΑΕ. Η ύπατη εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος, μαζί με την ομάδα Ε3+3 που απαρτίζεται από την Κίνα, τη Γαλλία, τη Γερμανία, τη Ρωσία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τις Ηνωμένες Πολιτείες, συνέχισε τις προσπάθειές της με στόχο τη συμμετοχή του Ιράν σε μια σοβαρή διαδικασία διαπραγματεύσεων, συμπεριλαμβανομένων πολλών γύρων συνομιλιών με το Ιράν κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους. Το Ιράν κλήθηκε να λάβει συγκεκριμένα και πρακτικής φύσεως μέτρα που αποσκοπούν στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης όσον αφορά την αποκλειστικά ειρηνική φύση του ιρανικού πυρηνικού προγράμματος, καθώς και να συμμορφωθεί με όλες τις διεθνείς υποχρεώσεις του, προκειμένου να καθυστερήσει τις σοβαρές ανησυχίες της διεθνούς κοινότητας. Εξάλλου, το Ιράν πρέπει να συμμορφωθεί πλήρως με τον Διεθνή Οργανισμό Ατομικής Ενέργειας (ΙΑΕΑ) για τη διευθέτηση εκκρεμών ζητημάτων, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τις ενδείξεις πιθανής στρατιωτικής διάστασης.

Αποκρινόμενη στις ανησυχίες όσον αφορά το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν, η ΕΕ εφαρμόζει κυρώσεις κατά του Ιράν, εφαρμόζοντας τόσο τις αποφάσεις των ΗΕ όσο και αυτόνομα μέτρα. Αποκρινόμενο στην αναζωπύρωση των ανησυχιών που βασίζεται στην έκθεση ΙΑΕΑ του Νοεμβρίου 2011, το Συμβούλιο εξέδωσε, τον Ιανουάριο του 2012, μια νέα δέσμη σοβαρών κυρώσεων κατά του Ιράν, συμπεριλαμβανομένης της απαγόρευσης των εισαγωγών του ιρανικού αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου. Εξάλλου, λόγω της άρνησης του Ιράν να συμμετάσχει σοβαρά σε διαπραγματεύσεις, το Συμβούλιο αποφάσισε να επιβάλει μια πρόσθετη δέσμη σοβαρών κυρώσεων τον Οκτώβριο, προκειμένου να επιβεβαιώσει τη δέσμευσή του όσον αφορά τη διττή προσέγγιση, συμπεριλαμβανομένων των κυρώσεων.

Η ΕΕ συνέχισε να εκφράζει ανησυχίες για την συνεχώς επιδεινούμενη κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Ιράν. Καταδίκασε την έντονη αύξηση των εκτελέσεων, η οποία καθιστά το Ιράν έναν από τους μεγαλύτερους χρήστες της εσχάτης ποινής παγκοσμίως. Η ΕΕ εξέφρασε επίσης ανησυχίες για τη μη προστασία και τον μη σεβασμό εκ μέρους του Ιράν των θεμελιωδών ελευθεριών των πολιτών του, όπως της ελευθερίας της έκφρασης, του συνέρχεσθαι και της ελευθερίας του θρησκευματος ή των πεποιθήσεων. Σ' αυτό το πλαίσιο, η ΕΕ καταδίκασε τη συστηματική καταστολή των πολιτικών αντιπάλων, των καλλιτεχνών, των συντακτών ιστολογίων, των κινηματογραφιστών, των δημοσιογράφων, των γυναικών, καθώς και ανθρώπων που ανήκουν σε θρησκευτικές ή εθνοτικές μειονότητες. Η ΕΕ εφάρμοσε επίσης κυρώσεις με στόχο άτομα τα οποία είναι υπεύθυνα για σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Ιράν, οι οποίες ενισχύθηκαν τον Μάρτιο του 2012. Η ΕΕ υποστηρίζει την εντολή του ειδικού απεσταλμένου των Ηνωμένων Εθνών για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Ιράν, κ. Ahmed Shaheed, και τάσσεται υπέρ της διευκόλυνσης της επίσκεψής του στην Τεχεράνη.

Ιράκ

Η υπογραφή συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας με το Ιράκ στις 11 Μαΐου προώθησε την ανάπτυξη των σχέσεων ΕΕ–Ιράκ. Και οι δύο πλευρές συμφώνησαν για μια έγκαιρη υλοποίηση με βάση την προσωρινή εφαρμογή, περιλαμβανομένης της εμπορικής συμφωνίας, που άρχισε να ισχύει την 1η Αυγούστου, επιτρέποντας τη διεξαγωγή των πρώτων κοινών συνεδριάσεων στις αρχές του 2013.

Υεμένη

Η ΕΕ ήταν ένας από τους βασικούς διεθνείς εταίρους που υποστήριξαν τον εκλεγμένο πρόεδρο της Υεμένης κ. Abd-Rabbu Mansour Hadi στα πρώτα βήματα μιας ευαίσθητης και δύσκολης διαδικασίας μετάβασης. Η διεθνής στήριξη παραμένει ουσιώδους σημασίας για να ενισχυθεί ο πρόεδρος και η κυβέρνηση μετάβασης και να αποφευχθεί η κλιμάκωση της βίας στη χώρα.

*Η βραβευμένη με το
Νομπέλ Ειρήνης κ. Aung
San Suu Kyi, πρόεδρος
της Εθνικής Ένωσης για τη
Δημοκρατία στη Βιρμανία/
Μιανμάρ, ανταλλάσσει
χειραψία με τον κ. José
Manuel Barroso, πρόεδρο
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.*

Βιρμανία–Μιανμάρ

Η ΕΕ δημιούργησε ένα νέο γραφείο στη Γιανγκόν, που εγκαινιάστηκε από την ύπατη εκπρόσωπο/αντιπρόεδρο στις 28 Απριλίου κατά τη διάρκεια επίσκεψής της στη χώρα, και παρακολούθησε στενά τις πρόσφατες θετικές πολιτικές εξελίξεις στη χώρα αυτή. Η ΕΕ ανακοίνωσε τον Φεβρουάριο ένα έκτακτο πακέτο αναπτυξιακής βοήθειας για την περίοδο 2012–2013 ύψους 150 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων ποσό ύψους 96 εκατ. ευρώ είχε ήδη δεσμευθεί από τον Σεπτέμβριο του 2012 για τη στήριξη καλύτερης πρόσβασης στην εκπαίδευση και στην υγεία και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του βιρμανικού πληθυσμού αλλά και την εξασφάλιση της ανάπτυξης ικανοτήτων σε ορισμένα βασικά υπουργεία· η ΕΕ επίσης δεσμεύθηκε πλήρως να υποστηρίξει την εθνική ειρηνευτική διαδικασία για τους εκριζωθέντες πληθυσμούς που πλήττονται από τις συγκρούσεις στη Μιανμάρ. Κατά τη διάρκεια επίσκεψής του στη Μιανμάρ, τον Νοέμβριο, ο πρόεδρος Barroso επιβεβαίωσε τη στήριξη της ΕΕ στις υπό εξέλιξη μεταρρυθμίσεις, ενώ ανήγγειλε συμβολή της ΕΕ, ύψους 700 000 ευρώ, ως αρχική χρηματοδότηση για το Κέντρο Ειρήνης της Μιανμάρ.

Αφγανιστάν

Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου 2012 επιβεβαιώθηκε η μακροπρόθεσμη δέσμευση της ΕΕ και των κρατών μελών της να υποστηρίξουν το Αφγανιστάν κατά τη διάρκεια της μετάβασης και κατά τη δεκαετία του μετασχηματισμού. Οι διεθνείς διασκέψεις που πραγματοποιήθηκαν στο Σικάγο, την Καμπούλ και το Τόκιο παρέχουν ένα πλήρες πλαίσιο για την επιτυχή μετάβαση του Αφγανιστάν. Τον Ιούλιο, στη συνδιάσκεψη του Τόκιο, η ΕΕ επιβεβαίωσε τη μακροπρόθεσμη δέσμευσή της να στηρίξει το Αφγανιστάν και πέραν του 2014. Θεσπίστηκε ένα πλαίσιο αμοιβαίας ευθύνης, που οριοθέτησε τη συνέχιση της στήριξης της διεθνούς κοινότητας. Ξεκίνησαν οι διαπραγματεύσεις της συμφωνίας συνεργασίας για εταιρική σχέση και ανάπτυξη (CAPD). Το 2012, η ΕΕ δεσμεύθηκε για ποσό ύψους 190 εκατ. ευρώ για την υποστήριξη εθνικών προγραμμάτων προτεραιότητας στον τομέα της υγείας και της γεωργίας (NPPs), καθώς και μέτρων κοινωνικής προστασίας για τις γυναίκες που αντιμετωπίζουν κινδύνους και βρίσκονται σε σύγκρουση με τον νόμο. Τα προγράμματα συνάδουν με την εθνική στρατηγική ανάπτυξης του Αφγανιστάν και το μερίδιο βοήθειας της ΕΕ «στον προϋπολογισμό» προοδευτικά αυξάνεται. Η ΕΕ στηρίζει την πολιτική συνεργασία μεταξύ των γειτόνων του Αφγανιστάν στο πλαίσιο της διαδικασίας της Κωνσταντινούπολης μέσω μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης.

Πακιστάν

Η ΕΕ εξακολουθεί να υποστηρίζει την αειφόρο ανάπτυξη των αγροτικών κοινοτήτων. Στην ορεινή περιοχή στα βορειοδυτικά της χώρας, η Επιτροπή χρηματοδοτεί την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από υδροηλεκτρικούς σταθμούς σε 75 000 νοικοκυριά που επί του παρόντος δεν έχουν πρόσβαση σε ηλεκτρική ενέργεια. Η Επιτροπή υποστηρίζει επίσης την ικανότητα των εθνικών και περιφερειακών κοινοβουλίων να ασκήσουν δημοκρατικό έλεγχο. Παρέχει κατάρτιση και εξοπλισμό σε βουλευτές και προσωπικό στήριξης. Η Επιτροπή συνεχίζει να επικουρεί τις τοπικές κυβερνήσεις στο Sindh και Khyber-Pakhtunkhwa στις εκπαιδευτικές τους μεταρρυθμίσεις προκειμένου να υπάρχει μεγαλύτερη προσέλευση παιδιών στο σχολείο, να αυξηθεί το ποσοστό των κοριτσιών που πηγαίνουν στο σχολείο και να βελτιωθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης. Το Συμβούλιο ενέκρινε τον Ιανουάριο του 2012 το πενταετές σχέδιο εμπλοκής ΕΕ-Πακιστάν, το οποίο υποστηρίζει τον στρατηγικό διάλογο μεταξύ ΕΕ-Πακιστάν που δρομολόγησε η ύπατη εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος με την υπουργό Εξωτερικών κ. Hina Rabbani Khar κατά τη διάρκεια επίσκεψής της στο Islamabad, στις 5 Ιουνίου. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2012, τα μέτρα αυτά έγιναν δεκτά ως έκφραση εμπάθυνας και διεύρυνσης της σχέσης της ΕΕ με το Πακιστάν. Συμφωνήθηκε η εισαγωγή αυτόνομων εμπορικών προτιμήσεων έκτακτης ανάγκης για το Πακιστάν από την ΕΕ ως μέρος της αντιμετώπισης των καταστροφικών πλημμυρών. Αυτό σημαίνει ότι ορισμένα εμπορεύματα από το Πακιστάν θα μπορούν να εισέρχονται στην ΕΕ χωρίς δασμούς ή θα υπόκεινται σε ορισμένα όρια (δασμολογικές ποσοστώσεις). Τα μέτρα τέθηκαν σε ισχύ τον Νοέμβριο του 2012 και θα ισχύσουν έως την 31η Δεκεμβρίου 2013.

Μπαγκλαντές

Η ΕΕ συνέχισε να είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος του Μπαγκλαντές, καθώς και ένας από τους σημαντικότερους αναπτυξιακούς του εταίρους. Η ΕΕ προσέφερε βοήθεια στα πλέον ευάλωτα στοιχεία της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων των προσφύγων και των αυτοχθόνων πληθυσμών.

Μαλδίβες

Η ΕΕ προσπάθησε να προωθήσει ένα καλύτερο πολιτικό κλίμα στις Μαλδίβες μετά τη «μεταβίβαση εξουσίας» του Φεβρουαρίου 2012.

Βόρεια Κορέα

Η βοήθεια της ΕΕ συνίστατο κυρίως σε παρεμβάσεις σύνδεσης αρωγής, αποκατάστασης και ανάπτυξης (ΣΑΑΑ) στον τομέα της επισιτιστικής ασφάλειας και της ανθρωπιστικής βοήθειας. Στο πλαίσιο του θεματικού προγράμματος επισιτιστικής ασφάλειας του προϋπολογισμού για την περίοδο 2011-2013, χορηγήθηκαν στη Βόρεια Κορέα 20 εκατ. ευρώ.

Στήριξη και συνεργασία της ΕΕ με το Μπαγκλαντές: Baghjur Pashchhimpara Shikhon School, Baghjur, Hobiginj. (Shikhon: μαθητεία για ευάλωτα παιδιά.)

Βιετνάμ

Η ΕΕ συζητά με την κυβέρνηση του Βιετνάμ ένα νέο πρόγραμμα βοήθειας που θα ξεκινήσει το 2013, για τη βελτίωση της διαχείρισης του συστήματος υγείας και της παροχής υπηρεσιών υγείας στους φτωχούς, καθώς και για την επίτευξη καθολικής ιατροφαρμακευτικής κάλυψης. Μετά την υπογραφή, τον Ιούλιο, του νέου προγράμματος στον τομέα της εμπορικής και οικονομικής συνεργασίας, η ΕΕ επιβεβαίωσε την πρόθεσή της να βοηθήσει τη χώρα στη στήριξη μιας υπέρ των φτωχών οικονομικής ανάπτυξης, μέσω της μεγαλύτερης ενσωμάτωσής της στο παγκόσμιο και στα περιφερειακά συστήματα συναλλαγών. Αυτή η νέα πρωτοβουλία, ύψους 15 εκατ. ευρώ, αποτελεί συνέχεια του επιτυχούς προγράμματος βοήθειας που ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο.

Λατινική Αμερική και Καραϊβική

Το 2012 σημειώθηκε περαιτέρω πρόοδος στην υλοποίηση των συμπερασμάτων της συνόδου κορυφής ΕΕ-LAC (Λατινική Αμερική και Καραϊβική) που πραγματοποιήθηκε τον Μάιο του 2010 στη Μαδρίτη. Η ΕΕ και οι εταίροι LAC συνέχισαν την κοινή ατζέντα, ιδίως για την υπογραφή των συμφωνιών που συνάφθηκαν στη Μαδρίτη (συμφωνία σύνδεσης ΕΕ-Κεντρικής Αμερικής και εμπορική συμφωνία μεταξύ Κολομβίας και Περού) και με στόχο την αντιμετώπιση προτεραιοτήτων σε βασικούς τομείς. Το 2012 ξεκίνησαν οι προετοιμασίες για την επικείμενη σύνοδο κορυφής —που θα πραγματοποιηθεί στο Σαντιάγο της Χιλής τον Ιανουάριο του 2013. Το βασικό θέμα της συνόδου κορυφής («Συμμαχία για τη βιώσιμη ανάπτυξη: προώθηση επενδύσεων κοινωνικής και περιβαλλοντικής ποιότητας») είναι άκρως επίκαιρο στην εταιρική σχέση ΕΕ-CELAC (Κοινότητα Κρατών της Λατινικής Αμερικής και Καραϊβικής).

EU-LAC FOUNDATION

Το EU-LAC Foundation ξεκίνησε τις εργασίες του στις αρχές του 2012 στο Αμβούργο, Γερμανία. Πρόεδρός του η πρώην επίτροπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Benita Ferrero-Waldner, ενώ ο περουβιανός διπλωμάτης Jorge Valdez έγινε εκτελεστικός διευθυντής.

Ο κ. Olaf Scholz, δήμαρχος του Αμβούργου, στο κέντρο, υποδέχεται την κ. Benita Ferrero-Waldner, πρόεδρο του EU-Latin America and Caribbean Foundation, δεξιά, και στα αριστερά ο κ. Jorge Luis Valdez Carrillo, διευθυντής του ιδρύματος, στο Δημαρχείο του Αμβούργου, Γερμανία.

Με τις εντυπωσιακές οικονομικές της επιδόσεις, την όλο και πιο σθεναρή και εκτεταμένη δέσμευσή της έναντι των δημοκρατικών αξιών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και την αυξανόμενη επιρροή της σε πολυμερείς οργανισμούς, η περιοχή της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής συνέχισε να αυξάνει το κύρος της για την ΕΕ κατά τη διάρκεια του 2012. Ωστόσο, το σύνολο των σχέσεων σημάδεύτηκε από την ανησυχητική τάση περιοριστικών εμπορικών πρακτικών, όπως οι περιορισμοί της Αργεντινής στις άδειες εισαγωγών που επηρέασαν την εμπορική δυναμική.

Αρκετά μείζονα επιτεύγματα πραγματοποιήθηκαν το 2012: από τη μία πλευρά, η συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και της Κεντρικής Αμερικής υπογράφηκε τον Ιούνιο 2012, τον ίδιο μήνα που υπογράφηκε και η συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών με την Κολομβία και το Περού. Άλλο ουσιώδες βήμα προόδου ήταν η έγκριση από το Συμβούλιο, τον Νοέμβριο 2012, της κοινής στρατηγικής ΕΕ–Καραϊβικής, ενός σημαντικού εγγράφου για τις σχέσεις με την υποπεριφέρεια της Καραϊβικής.

Το 2012 εγκρίθηκαν πολλές δράσεις συνεργασίας υπέρ της Λατινικής Αμερικής για συνολικό ποσό ύψους 365 εκατ. ευρώ. Ορισμένες αφορούν θέματα ανθρωπίνης ανάπτυξης για τη Γουατεμάλα, τη Βραζιλία, τη Νικαράγουα. Άλλες καλύπτουν πτυχές κοινωνικής συνοχής στο Μεξικό, την Ουρουγουάη, ενώ άλλες στοχεύουν στη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος και της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών όπως η Νικαράγουα και το Περού. Επιπλέον, υποστηρίχθηκαν επίσης δράσεις που αποσκοπούν στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και στη διαφύλαξη των φυσικών πόρων στη Βολιβία και στην Ονδούρα.

Συνεχίστηκε η επιτυχής εφαρμογή της επενδυτικής διευκόλυνσης για τη Λατινική Αμερική (ΕΔΛΑ), για την προώθηση των επενδύσεων σε βασικές υποδομές για δικαιο και βιώσιμη κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη. Οργανώθηκαν έξι επιχειρησιακά συμβούλια, που ενέκριναν δεκαεπτά σχέδια και χορήγησαν προσωρινή έγκριση για δύο σχέδια, με συνολική συνεισφορά από μέρους της ΕΔΛΑ ύψους 92,8 εκατ. ευρώ και συνολική μόχλευση επενδύσεων ύψους 3,3 δισεκατ. ευρώ.

Συνολικά, η ΕΕ υπήρξε πολύ δραστήρια στην προώθηση του κράτους δικαίου και της χρηστής διακυβέρνησης στην περιοχή. Η ασφάλεια εξακολούθησε να αποτελεί μία από τις βασικές προτεραιότητες στην ατζέντα της ΕΕ στην περιοχή Λατινικής Αμερικής και Καραϊβικής (LAC). Θεσπίστηκε μια νέα περιφερειακή στρατηγική για την Κεντρική Αμερική σχετικά με την ασφάλεια, με παρακολούθηση της ΕΕ μέσω του μηχανισμού της «Ομάδας των Φίλων» που συγκεντρώνει όλους τους χορηγούς που δραστηριοποιούνται στον τομέα. Η ΕΕ θα υποστηρίξει ορισμένους άξονες αυτής της περιφερειακής στρατηγικής, μέσω της περιφερειακής συνεργασίας με την Κεντρική Αμερική.

Η συνέχιση και η ενίσχυση του πολιτικού διαλόγου με την περιοχή εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα. Η ΕΕ και οι χώρες της Καραϊβικής συνεργάστηκαν για μια κοινή περιφερειακή στρατηγική που θα ενισχύσει την πολιτική διάσταση της σχέσης τους πέραν της συνεργασίας τους για το εμπόριο και την ανάπτυξη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει ένθερμα το πρόγραμμα περιφερειακής ένταξης της Κοινότητας της Καραϊβικής (Caricom) και τη δέσμευση του Cariforum για τη συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) με την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία διέπει τη συνεργασία των δύο περιοχών σε ευρύ φάσμα θεμάτων που σχετίζονται με το εμπόριο.

Ανακατασκευή οικιών και πολεοδομικός σχεδιασμός στην Αϊτή

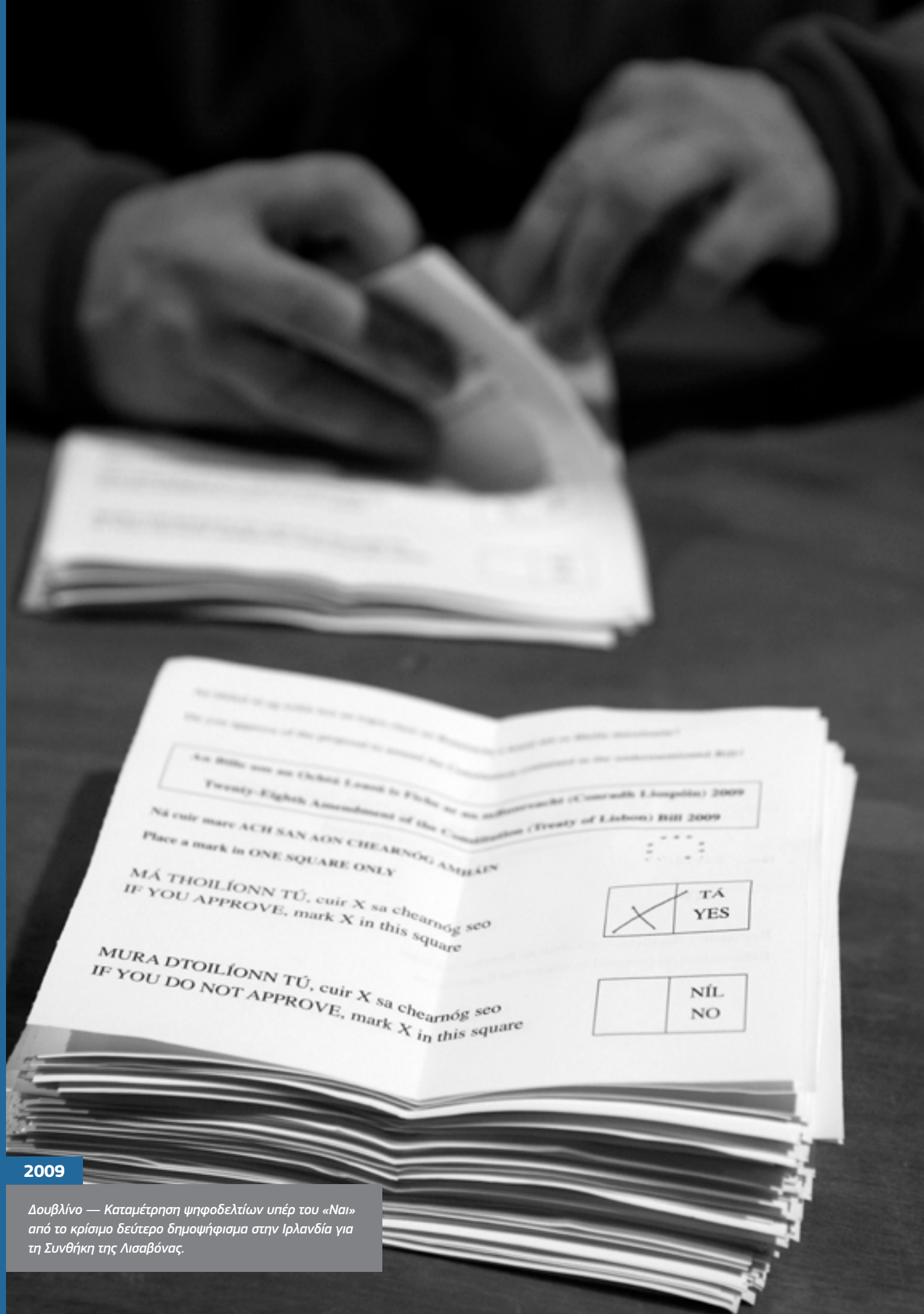
Η Αϊτή παραμένει η φτωχότερη χώρα της Καραϊβικής. Μια κατάσταση που ήταν ήδη σύνθετη πριν από τον σεισμό του 2010 έχει γίνει πολύ πιο περίπλοκη λόγω των επιπτώσεων της καταστροφής σε πολλές υποδομές, καθώς και στις κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες. Σύμφωνα με τις προτεραιότητες των αρχών της Αϊτής, η αναπτυξιακή βοήθεια της ΕΕ και των κρατών μελών της επικεντρώνεται στους ακόλουθους τομείς: υποδομές, ύδρευση και αποχέτευση, εκπαίδευση, υγεία, διακυβέρνηση, γεωργία και αγροτική ανάπτυξη. Το 2012, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην υποστήριξη της στέγασης και της αειφόρου αστικής ανάπτυξης σε άτυπες συνοικίες που επλήγησαν από το σεισμό. Χρηγήθηκε ένα πρόσθετο ποσό ύψους 23,5 εκατ. ευρώ σε ένα εν εξελίξει πρόγραμμα αποκατάστασης οικιών, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης της αποκατάστασης κατοικιών, των αστικών υποδομών και της ικανότητας των τοπικών διοικήσεων για χωροταξικό σχεδιασμό, μείωση του κινδύνου καταστροφών και διαχείριση της γης. Το πρόγραμμα αυτό, ο προϋπολογισμός του οποίου ανέρχεται συνολικά σε 59,4 εκατ. ευρώ, θα συμβάλει στη μετάβαση από την κατάσταση έκτακτης ανάγκης στην αποκατάσταση και την ανάπτυξη.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (¹) Κοινή ανακοίνωση — Ανατολική Εταιρική Σχέση. Ένας χάρτης πορείας για τη σύνοδο κορυφής του Φθινοπώρου 2013 [JOIN(2012) 13].
- (²) http://ec.europa.eu/energy/international/bilateral_cooperation/usa_en.htm
- (³) http://ec.europa.eu/energy/international/bilateral_cooperation/china/china_en.htm
- (⁴) http://ec.europa.eu/energy/international/bilateral_cooperation/india_en.htm
- (⁵) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων, 25 Ιουνίου 2012. http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131181.pdf
- (⁶) Κοινή ανακοίνωση — Τα ανθρώπινα δικαιώματα και η δημοκρατία στο επίκεντρο της εξωτερικής δράσης της ΕΕ — Προς μια αποτελεσματικότερη προσέγγιση [COM(2011) 886].
- (⁷) http://www.aideffectiveness.org/busanhlf4/images/stories/hlf4/OUTCOME_DOCUMENT_-_FINAL_EN.pdf
- (⁸) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1342_el.htm
- (⁹) Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τα κύρια πορίσματα της συνολικής έκθεσης παρακολούθησης όσον αφορά την προετοιμασία της Κροατίας για την προσχώρηση [COM(2012) 601].
- (¹⁰) http://ec.europa.eu/enlargement/countries/strategy-and-progress-report/index_en.htm
- (¹¹) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Γνώμη της Επιτροπής σχετικά με την αίτηση προσχώρησης της Αλβανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση [COM(2010) 680].
- (¹²) Ο χαρακτηρισμός αυτός δεν θίγει τις θέσεις ως προς το καθεστώς, είναι δε σύμφωνος με την ΑΣΑΗ 1244/99 και τη γνωμοδότηση του Διεθνούς Δικαστηρίου για τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.
- (¹³) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Αύξηση του αντίκτυπου της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ: ένα πρόγραμμα δράσης για αλλαγή [COM(2011) 637].
- (¹⁴) Συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων της 14ης Μαΐου 2012 (<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/12/st09/st09369.en12.pdf>).
- (¹⁵) Κοινή ανακοίνωση — Παγκόσμια Ευρώπη: Μια νέα προσέγγιση για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης της ΕΕ [COM(2011) 865].
- (¹⁶) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Η μελλοντική προσέγγιση για τη δημοσιονομική στήριξη της ΕΕ στις τρίτες χώρες [COM(2011) 638].
- (¹⁷) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Η κοινωνική προστασία στην πολιτική αναπτυξιακής συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης [COM(2012) 446].
- (¹⁸) Πρόταση κανονισμού για τη συγκρότηση του Ευρωπαϊκού Σώματος Εθελοντών Ανθρωπιστικής Βοήθειας — EU Aid Volunteers [COM(2012) 514].
- (¹⁹) Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2012 για τις μεταφορές, τις τηλεπικοινωνίες και την ενέργεια (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/trans/134523.pdf).
- (²⁰) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Οι σχέσεις της ΕΕ με το Πριγκιπάτο της Ανδόρας, το Πριγκιπάτο του Μονακό και τη Δημοκρατία του Αγίου Μαρίνου — Εναλλακτικές δυνατότητες για μεγαλύτερη ολοκλήρωση με την ΕΕ [COM(2012) 680].
- (²¹) Κοινή ανακοίνωση — Ανάπτυξη μιας πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αρκτική περιοχή: συντελεσθείσα πρόοδος από το 2008 και επόμενα βήματα [JOIN(2012) 19].

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Antoine Lemasson/Ευρωπαϊκή Ένωση, σελίδα 138
 Associated Press/Reporters, σελίδα 176
 DPA/Reporters, σελίδα 178
 Ευρωπαϊκή Ένωση, σελίδες 142, 144, 145, 146, 147, 148, 150, 151, 155, 162, 169, 170, 174, 177
 Evaristo Sa/AFP, σελίδα 152
 iStockphoto.com/santirf, σελίδα 165
 iStockphoto.com/Valery Shanin, σελίδα 163
 National Disaster Management Office, Solomon Islands, σελίδα 156
 Paul J. Richards/AFP, σελίδα 154
 Reporters/Beatrice Petit, σελίδα 160
 Theo Schneider/Demotix/Corbis, σελίδα 139

2009

Δουβλίνο — Καταμέτρηση ψηφοδελτίων υπέρ του «Ναι» από το κρίσιμο δεύτερο δημοψήφισμα στην Ιρλανδία για τη Συνθήκη της Λισαβόνας.

2012

Σύννοδος ολομελείας
του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
στο Στρασβούργο, Γαλλία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Τα ευρωπαϊκά όργανα και οργανισμοί επί τω έργω

- ▶ Τα ευρωπαϊκά όργανα και οργανισμοί επί τω έργω
- ▶ Βαρυσήμαντες αποφάσεις του Δικαστηρίου
- ▶ Ο ευρωπαϊκός ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων

Τα όργανα της Ένωσης παρέμειναν σε πλήρη εγρήγορση με στόχο την αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης. Στο πλαίσιο αυτό, κλήθηκαν να εξετάσουν δυσχερή ζητήματα και να λάβουν δύσκολες αποφάσεις, αλλά, παρ' όλα αυτά, τα διάφορα θεσμικά όργανα κατάφεραν να ανταποκριθούν στις προσδοκίες παρέχοντας ολοκληρωμένες λύσεις για προβλήματα μεγάλης περιπλοκότητας. Οι αποφάσεις που ελήφθησαν, οι προτάσεις που υποβλήθηκαν, οι γνώμες που εκδόθηκαν και η νομοθεσία η οποία θεσπίστηκε είχαν ως αποτέλεσμα τη δρομολόγηση αποφασιστικών μεταρρυθμίσεων για την αντιμετώπιση της κρίσης και τη δημιουργία στέρεων βάσεων για την ανάκαμψη. Παράλληλα με τον μεγάλο φόρτο εργασίας στο χρηματοπιστωτικό και οικονομικό μέτωπο, τα όργανα και οι οργανισμοί ανέλαβαν επίσης σημαντικό έργο και σε άλλους τομείς, προς όφελος των συμφερόντων των πολιτών της Ένωσης και του κόσμου γενικότερα. Στα αξιοσημείωτα στοιχεία του έτους περιλαμβάνεται ο ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων όσον αφορά την άσκηση των νέων εξουσιών που τους ανατέθηκαν με τη Συνθήκη της Λισαβόνας.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Κύριες συζητήσεις

Κατά το τρίτο έτος της θητείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο φόρτος εργασίας του υπήρξε πλούσιος, ποικίλος και βαρύς, με ιδιαίτερη έμφαση στο έργο της θέσπισης νομοθεσίας και χάραξης πολιτικής επί χρηματοπιστωτικών και οικονομικών ζητημάτων. Μεγάλο μέρος του χρόνου του Κοινοβουλίου αναλώθηκε για τα συγκεκριμένα ζητήματα. Ορισμένες άλλες υψηλού επιπέδου συζητήσεις αφορούσαν, μεταξύ άλλων, την παραδοσιακή παρουσίαση του προγράμματος εργασίας των εναλλασσόμενων Προεδριών (της Δανίας και της Κύπρου), καθώς και τη συζήτηση για την κατάσταση της Ένωσης.

Τον Ιανουάριο πραγματοποιήθηκε συζήτηση στην ολομέλεια με θέμα τις πολιτικές εξελίξεις στην Ουγγαρία· στη συζήτηση αυτή συμμετείχε, έπειτα από δικό του αίτημα, ο ούγγρος πρωθυπουργός Viktor Orbán. Η Προεδρία του Συμβουλίου και ο José Manuel Barroso, πρόεδρος της Επιτροπής, προέβλεσαν σε πολύ προσεκτικά διατυπωμένες δηλώσεις, οι οποίες εστιάζονταν ιδίως στο ζήτημα της συμβατότητας ορισμένων διατάξεων της ουγγρικής νομοθεσίας με το δίκαιο της ΕΕ, συγχρόνως δε υπογράμμιζαν τη σημασία του ευρύτερου σεβασμού των θεμελιωδών αξιών και δικαιωμάτων. Η ολομέλεια του Φεβρουαρίου υιοθέτησε ένα ψήφισμα παρακολούθησης στο οποίο εξέφραζε «σοβαρή ανησυχία για την κατάσταση στην Ουγγαρία» και καλούσε την ουγγρική κυβέρνηση, «προς το κοινό συμφέρον των ούγγρων πολιτών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης», να συμμορφωθεί με τις συστάσεις, τις αντιρρήσεις και τα αιτήματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Επιτροπής της Βενετίας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη Δημοκρατία διά του Δικαίου). Η Επιτροπή καλείτο να παρακολουθήσει επισταμένως τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις και την εφαρμογή της ουγγρικής νομοθεσίας, καθώς και τη συμμόρφωσή της με το γράμμα και το πνεύμα των ευρωπαϊκών συνθηκών, καθώς επίσης να καταρτίσει ενδελεχή μελέτη σχετικά με μια σειρά αρχών και τομέων πρωταρχικής σημασίας.

Το δεύτερο εξάμηνο του έτους ξεκίνησε με παρόμοια συζήτηση με σκοπό την εξέταση της πολιτικής κατάστασης στη Ρουμανία. Η Επιτροπή υπογράμμισε την αμεροληψία την οποία οφείλει να επιδεικνύει ως θεματοφύλακας της Συνθήκης και, συγχρόνως, επεσήμανε την αναγκαιότητα της παρακολούθησης των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης όλων των κρατών μελών.

Το Κοινοβούλιο διεξήγαγε επίσης ειδική συζήτηση στην ολομέλεια σχετικά με το ζήτημα του ιστότοπου που είχε θέσει σε λειτουργία το ολλανδικό Κόμμα PVV, συζήτηση η οποία οδήγησε στη σχεδόν ομόφωνη καταδίκη του εν λόγω κόμματος.

Τέλος, ορισμένες εξελίξεις στο Συμβούλιο είχαν ως αποτέλεσμα να ασκηθούν πιέσεις στη δανική Προεδρία στο τέλος της θητείας της, εξαιτίας της απόφασης του Συμβουλίου να μεταβάλει τη νομική βάση της δέσμης Σένγκεν. Καθώς το Σένγκεν είχε καταστεί ζήτημα καίριας σημασίας, το Κοινοβούλιο πραγματοποίησε τον Ιούλιο μία ακόμη συζήτηση σχετικά με τον μεγάλο αριθμό παραβιάσεων των κανόνων του Σένγκεν (πρόκειται για 11 υποθέσεις που επισημάνθηκαν από την Επιτροπή), προκειμένου να τονισθεί η αναγκαιότητα ενός ενωσιακού μηχανισμού βασισμένου στην κοινοτική μέθοδο.

Μια από τις σπουδαιότερες εξελίξεις κατά τη διάρκεια του έτους ήταν η απόρριψη τον Ιούλιο από το Κοινοβούλιο της «Εμπορικής συμφωνίας καταπολέμησης της παραποίησης» (ACTA). Η Επιτροπή είχε μεν αποφασίσει να παραπέμψει την ACTA στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό την έκδοση από αυτό το τελευταίο γνώμης, σύμφωνα με το άρθρο 218 παράγραφος 11 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με τη συμβατότητα της συμφωνίας με τις Συνθήκες, αλλά τον Δεκέμβριο αποφάσισε να αποσύρει την αίτησή της.

Βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ψηφίζουν σε σύνοδο ολομέλειας στο Στρασβούργο, Γαλλία.

Ο ρόλος του Κοινοβουλίου στην οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση

Εκτός από τις πολιτικές εξελίξεις, οι συζητήσεις της ολομέλειας περιστράφηκαν κυρίως γύρω από την οικονομική κρίση, τις στρατηγικές εξόδου από αυτή, καθώς και ορισμένα πιο μακροπρόθεσμα σχέδια τα οποία κατατείνουν σε περαιτέρω οικονομική, νομισματική και δημοσιονομική ολοκλήρωση. Στις συζητήσεις αυτές συμμετείχε τακτικά ο πρόεδρος Barroso, καθώς και ο Olli Rehn, αντιπρόεδρος αρμόδιος για τις οικονομικές και νομισματικές υποθέσεις και για το ευρώ, και ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Herman Van Rompuy από καιρού εις καιρόν. Ο πρόεδρος Barroso ενημέρωνε τακτικά το Κοινοβούλιο σχετικά με τα σχέδια και τις συγκεκριμένες προτάσεις της Επιτροπής για την αντιμετώπιση της κρίσης (περιλαμβανομένης της παρουσίασης των επίκαιρων ανακοινώσεων της Επιτροπής με θέμα τη δέσμη μέτρων για την απασχόληση και την «Ανάπτυξη για την Ελλάδα»), καθώς επίσης σχετικά με την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης που εκπόνησε η Επιτροπή για το 2013 και το σχέδιο στρατηγικής της Επιτροπής για μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση (ONE)· πέραν αυτού, επεσήμανε επανειλημμένα την ανάγκη να συνδυασθούν η χρηματοπιστωτική σταθερότητα και η δημοσιονομική εξυγίανση με τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη δημιουργία απασχόλησης. Ειδικότερα, ο πρόεδρος Barroso τόνισε σταθερά και με έμφαση τη σπουδαιότητα της κοινοτικής μεθόδου, απέρριψε κατηγορηματικά κάθε συζήτηση περί «κερδισμένων και χαμένων» η οποία σπέρνει τη διχόνοια, ενώ, τον Μάιο, εισηγήθηκε στο Κοινοβούλιο τη σύναψη διοργανικής συμφωνίας σχετικά με την πρωτοβουλία για την ανάπτυξη. Κατά τη διάρκεια του έτους, κατέστη εμφανές ότι, παρά το γεγονός ότι συνεχίστηκε η απόδοση προσοχής σε συστημικά ζητήματα διακυβέρνησης, το ενδιαφέρον επικεντρώθηκε επίσης ολόένα και περισσότερο στις επιπτώσεις της κρίσης. Οι κατέχοντες ηγετικές θέσεις αλλά και άλλα Μέλη αναφέρθηκαν με ολόένα μεγαλύτερη συχνότητα στην επείγουσα ανάγκη να αντιμετωπισθεί η εντεινόμενη κοινωνική κρίση.

Συμμετοχή του κ. Herman Van Rompuy, προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, και του κ. José Manuel Barroso, προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στη Διάσκεψη των Προέδρων για τα αποτελέσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 13 και 14 Δεκεμβρίου.

Κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους, με έναυσμα την ομιλία του προέδρου Barroso σχετικά με την κατάσταση της Ένωσης και τα συνακόλουθα καίριας σημασίας έγγραφα τα οποία υπέβαλε η Επιτροπή (προτάσεις σχετικά με την τραπεζική ένωση/τον ενιαίο εποπτικό μηχανισμό, σχέδιο στρατηγικής για την ONE), αλλά επίσης ως αντίδραση στην επονομαζόμενη «Εκθεση των τεσσάρων προέδρων» και σε γνώμες εκδοθείσες με ιδία πρωτοβουλία, η προσοχή του Κοινοβουλίου μεταστράφηκε σταδιακά στις στρατηγικές και διαρθρωτικές πτυχές της μελλοντικής αρχιτεκτονικής της ONE/της ΕΕ. Καθ' όλη τη διάρκεια των σχετικών διαβουλεύσεων, το Κοινοβούλιο επικεντρώθηκε στην ανάγκη ενίσχυσης της δημοκρατικής νομιμοποίησης της οικονομικής διακυβέρνησης, με την παροχή διευρυμένων εξουσιών στο Κοινοβούλιο. Η Ελλάδα κατείχε κεντρική θέση στις συζητήσεις αυτές, ενώ θεσμικοί ιθύνοντες και άλλοι παράγοντες τάχθηκαν επανειλημμένα υπέρ της αλληλεγγύης με τη χώρα και τον λαό της, υπογραμμίζοντας ταυτόχρονα τη σημασία της τήρησης των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί τόσο από την Ελλάδα όσο και από άλλους.

Τον Φεβρουάριο πραγματοποιήθηκε συζήτηση με τον πρωθυπουργό της Ιταλίας Mario Monti, ο οποίος καταχειροκροτήθηκε από τα Μέλη του Κοινοβουλίου. Η ομιλία του με θέμα τις οικονομικές μεταρρυθμίσεις στην Ιταλία έτυχε ευνοϊκής υποδοχής, οι δε αρχηγοί των πολιτικών ομάδων επαίνεσαν τον ιταλό πρωθυπουργό για το

γεγονός ότι επανέφερε την ιταλική οικονομία σε σωστή τροχιά και έθεσε σε εφαρμογή μέτρα δημοσιονομικής πειθαρχίας. Διεξήχθησαν επίσης συζητήσεις ειδικού χαρακτήρα σχετικά με μια πλειάδα ζητημάτων τα οποία συνδέονται στενά με τις ενέργειες της ΕΕ για την αντιμετώπιση της κρίσης. Στα θέματα των εν λόγω συζητήσεων περιλαμβάνονται τα εξής: το ευρωπαϊκό εξάμηνο και η εφαρμογή του κύκλου του για το 2012· η ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης (το ψήφισμα του Κοινοβουλίου αξιώνει την καταβολή μεγαλύτερων προσπαθειών για την ανάπτυξη, την απασχόληση και την καταπολέμηση της φτώχειας, καθώς και την καταβολή προσπαθειών από τα κράτη μέλη για την υλοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που έχουν εξαγγείλει· οι εισηγητές του Κοινοβουλίου κάλεσαν επίσης μετ' επιτάσεως την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των σχετικών συστάσεων από μέρους των κρατών μελών· η οικονομική ανάπτυξη· η τραπεζική ένωση· η παρέκκλιση λόγω της κρίσης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση· ο αναπρογραμματισμός των διαρθρωτικών ταμείων με στόχο την καλύτερη καταπολέμηση της ανεργίας των νέων και την υποβοήθηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων· η πάταξη της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής· και, τέλος, η πρωτοβουλία σχετικά με τις ευκαιρίες για τους νέους. Κατά τη διάρκεια του έτους, το Κοινοβούλιο εξέδωσε μια σειρά σημαντικών ψηφισμάτων σχετικά με τις οικονομικές και νομισματικές εξελίξεις.

Επίσης, σημαντικές προσπάθειες καταβλήθηκαν προκειμένου να επιτευχθεί συμφωνία επί διαφόρων καίριας σημασίας νομοθετικών φακέλων/δεσμών που άπτονται της οικονομικής διακυβέρνησης, π.χ. σε σχέση με τη δέσμη των δύο μέτρων για την οικονομική διακυβέρνηση, τις προτάσεις CRD IV σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, καθώς επίσης την τραπεζική ένωση/τον ενιαίο εποπτικό μηχανισμό.

Ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης 2012

Τον Σεπτέμβριο ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξεφώνησε την ετήσια ομιλία του σχετικά με την κατάσταση της Ένωσης ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στην οποία τάχθηκε σθεναρά υπέρ της υιοθέτησης νέας κατεύθυνσης και νέας συλλογιστικής για την Ευρώπη. Ο πρόεδρος Barroso περιέγραψε σε αδρές γραμμές τον δρόμο που θα οδηγήσει την Ευρώπη σε μεγαλύτερη ενότητα, ούτως ώστε να ξεπερασθεί η κρίση και να διατηρηθεί η κυριαρχία σε έναν παγκοσμιοποιημένο πλανήτη. Οι προσπάθειες αυτές θα πρέπει να εντάσσονται σε μια ευρύτερη αποφασιστική συμφωνία για την Ευρώπη, με σκοπό να προβάλλουμε τις αξίες μας, την ελευθερία μας και την ευημερία μας στο μέλλον ενός παγκοσμιοποιημένου πλανήτη, περιλαμβανομένης της ολοκλήρωσης μιας βαθιάς και ουσιαστικής οικονομικής ένωσης, η οποία θα συνοδεύεται από μια βαθύτερη πολιτική ένωση.

Ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατά τη διάρκεια ομιλίας του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στα πλαίσια της συζήτησης για την κατάσταση της Ένωσης, στο Στρασβούργο, Γαλλία.

Στο πλαίσιο αυτό, ζήτησε την εγκαθίδρυση μιας ομοσπονδίας εθνικών κρατών και εξήγγειλε ένα σχέδιο στρατηγικής για μια βαθύτερη οικονομική και νομισματική ένωση. Την ίδια ημέρα, η έγκριση πρότασης της Επιτροπής για τη δημιουργία εποπτικού μηχανισμού για τις τράπεζες στη ζώνη του ευρώ αποτέλεσε σημαντικό βήμα προς τη συγκεκριμένη κατεύθυνση. Ο πρόεδρος Barroso υπογράμμισε επίσης την ανάγκη επίτευξης κατάλληλης συμφωνίας σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της περιόδου 2014–2020.

Επίσης τόνισε τη σπουδαιότητα της ενίσχυσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και την ανάγκη για συμπληρωματικότητα και συνεργασία μεταξύ του Ευρωπαϊκού και των εθνικών κοινοβουλίων. Σε σχέση με το θέμα αυτό, αναφέρθηκε στην πρόταση που είχε υποβάλει την ίδια ημέρα η Επιτροπή για τη βελτίωση του κανονισμού λειτουργίας των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων ⁽¹⁾. Εν όψει δε των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο που θα διεξαχθούν το 2014, πρότεινε να παρουσιάσουν όλα τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα τον δικό τους υποψήφιο για το αξίωμα του προέδρου της Επιτροπής ως μέσο εμβάθυνσης του πανευρωπαϊκής εμβέλειας πολιτικού γίνεσθαι.

Ο πρόεδρος υπογράμμισε την ανάγκη για αλληλεγγύη και διατήρηση της ακεραιότητας της Ένωσης και παρότρυνε μετ' επιτάσεως τις φιλοευρωπαϊκές δυνάμεις να απαντήσουν στην πρόκληση που συνιστούν οι λαϊκιστικές και ακραίες δυνάμεις και να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την ενημέρωση των πολιτών σχετικά με τον πραγματικό αντίκτυπο και τα οφέλη της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Η σχετική συζήτηση κατέδειξε την ύπαρξη αδιαμφισβήτητου χάσματος μεταξύ της συντριπτικής πλειονότητας των φιλοευρωπαϊκών δυνάμεων, οι οποίες εξέφρασαν ικανοποίηση για τη φιλόδοξη ομιλία του προέδρου και αξίωσαν την ανάληψη κατάλληλης δράσης σε διάφορους τομείς, και των δυνάμεων εκείνων οι οποίες, αποτελώντας σημαντική μειοψηφία, αρνούνται αυτόν τούτον τον λόγο ύπαρξης της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Ως συνέχεια στην ομιλία του προέδρου Barroso για την κατάσταση της Ένωσης, η Επιτροπή ενέκρινε, τον Οκτώβριο του 2012, το πρόγραμμα εργασίας της για το 2013, προσδιορίζοντας μέτρα για την αντιμετώπιση της κρίσης και την επαναφορά της ΕΕ σε τροχιά βιώσιμης ανάπτυξης. Στο πρόγραμμα εργασίας περιγράφονταν οι ενέργειες που είναι απαραίτητες, περιλαμβανομένων 58 νέων πρωτοβουλιών, οι οποίες πρέπει να εγκριθούν και να αρχίσουν να εφαρμόζονται πριν από τις εκλογές του Ιουνίου 2014 για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Νομοθετικό έργο

Ο νομοθετικός φόρτος εργασίας δεν έπαυσε να αυξάνεται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και, ήδη το φθινόπωρο, είχε λάβει πολύ μεγάλες διαστάσεις.

Επετεύχθησαν σε πρώτη ανάγνωση (με το Συμβούλιο) και ακολούθως εγκρίθηκαν από την ολομέλεια συμφωνίες επί μιας σειράς θεμάτων που είτε συνδέονται στενά με την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης [ομόλογα έργου, εξωχρηματοπιστηριακά παράγωγα (EMIR), μέσα επιμερισμού των κινδύνων για τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσχέρειες σε σχέση με τη χρηματοπιστωτική τους σταθερότητα], είτε προσπορίζουν άμεσα οφέλη στους πολίτες και τις επιχειρήσεις (τέλη περιαγωγής, κληρονομική διαδοχή και ευρωπαϊκό κληρονομητήριο, διασύνδεση μητρώων επιχειρήσεων, τεχνικές απαιτήσεις για τις άμεσες χρεώσεις και τα εμβάσματα σε ευρώ, συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης)· ευρωπαϊκή τυποποίηση· ενεργειακή απόδοση· φαρμακοεπαγρύπνηση· ελάχιστα πρότυπα σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία των θυμάτων εγκληματικών πράξεων· διεθνής δικαιοδοσία και αναγνώριση και εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις («Βρυξέλλες Ι»)· και ευρωπαϊκό έτος των πολιτών 2013.

Μία από τις πλέον σημαντικές νομοθετικές εξελίξεις του έτους υπήρξε η θέσπιση της δέσμης σχετικά με το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας τον Δεκέμβριο, έπειτα από μακροσκελείς διαπραγματεύσεις.

Ορισμένοι φάκελοι κατέστη δυνατό να θεσπισθούν με επιτυχία σε μεταγενέστερο στάδιο του νομοθετικού έργου· συμφωνία σε πρώτη δεύτερη ανάγνωση επετεύχθη, μεταξύ άλλων, σχετικά με την πολιτική για το ραδιοφάσμα, τη διανομή τροφίμων σε απόρους, το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τους Πρόσφυγες και τον ενιαίο ευρωπαϊκό σιδηροδρομικό χώρο. Οι φάκελοι της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων σχετικά με τον άχρηστο ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό (ΑΗΗΕ) και τα βιοκτόνα αποτέλεσαν αντικείμενο συμφωνίας σε δεύτερη ανάγνωση έπειτα από χρονοβόρες διαπραγματεύσεις και μόνον μετά την πραγματοποίηση από πλευράς Επιτροπής ορισμένων δηλώσεων, οι οποίες ανέφεραν με σαφήνεια τις επιφυλάξεις επί μιας σειράς σοβαρών ζητημάτων θεσμικού χαρακτήρα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το Κοινοβούλιο προτίμησε να υιοθετήσει θέση σε πρώτη ανάγνωση, στέλλοντας έτσι ένα ισχυρό μήνυμα στο Συμβούλιο. Τούτο συνέβη, επί παραδείγματι, με τη «Δέσμη ευθυγράμμισης της Λισαβόνας» και την πρόταση σχετικά με τα συστήματα εγγύησης των καταθέσεων.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβουλεύσεων, το Κοινοβούλιο, μεταξύ άλλων, ενέκρινε με άνετη πλειοψηφία τη θέση του επί της πρότασης για την κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών (CCCTB).

Ομοίως στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβουλεύσεων, η ολομέλεια ενέκρινε με συντριπτική πλειοψηφία έκθεση και νομοθετικό ψήφισμα σχετικά με το κοινό σύστημα φορολόγησης των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, περιλαμβανομένου αιτήματος για τη χρήση ενός μέρους των εσόδων από τον μελλοντικό φόρο επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών (ΦΧΣ) ως ιδίων πόρων της ΕΕ.

Η πολιτική συμφωνία που επετεύχθη μεταξύ Κοινοβουλίου και Συμβουλίου επί δύο πράξεων σχετικά με το άσυλο, του κανονισμού του Δουβλίνου και της οδηγίας σχετικά με τις συνθήκες υποδοχής, αποτέλεσε σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της εγκαθίδρυσης του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου.

Το Κοινοβούλιο απέρριψε μια σειρά πρωτοβουλιών:

- Η πρόταση σχετικά με τις «υπηρεσίες εδάφους», που περιλαμβανόταν στη δέσμη για τους αερολιμένες και απέβλεπε στο άνοιγμα μιας σειράς υπηρεσιών σε δύο έως τρεις παρόχους, αποτέλεσε αντικείμενο ισχυρών πιέσεων από την πλευρά των ομάδων συμφερόντων, με αποτέλεσμα να αναπεμφθεί από την ολομέλεια στην επιτροπή TRAN προς επαναδιαπραγμάτευση.
- Τον Δεκέμβριο ομοίως, η ολομέλεια απέρριψε την πρόταση της Επιτροπής για την κατάρτιση ευρωπαϊκών στατιστικών σχετικά με την ασφάλεια από την εγκληματικότητα, λόγω του ότι δεν είχε πεισθεί για τη χρησιμότητα της σχετικής προγραμματισμένης δαπάνης, ύψους 12 εκατ. ευρώ.

*Ετήσια επίσκεψη στην
Ευρωπαϊκή Επιτροπή
αντιπροσωπείας
της επιτροπής προέδρων
του Ευρωπαϊκού
Κοινοβουλίου.*

Από την άλλη πλευρά, επετεύχθη η θέσπιση ενός ευρέος φάσματος σημαντικών νομοθετικών πράξεων:

- Έπειτα από μια πρώτη αποτυχημένη απόπειρα, το Κοινοβούλιο ενέκρινε τον Απρίλιο με πολύ μεγάλη πλειοψηφία τη νέα συμφωνία ΕΕ–ΗΠΑ σχετικά με τα δεδομένα από τις καταστάσεις με τα ονόματα των επιβατών (PNR), η οποία θα αντικαταστήσει τη συμφωνία του 2007.
- Αμφιλεγόμενο απεδείχθη επίσης το θέμα της συμφωνίας ΕΕ–Μαρόκου σχετικά με αμοιβαία μέτρα ελευθέρωσης για τα γεωργικά προϊόντα και τα αλιευτικά προϊόντα· παρά τη δυσκολία των συζητήσεων, η ολομέλεια έδωσε τελικά την έγκρισή της.

Παρομοίως, το Κοινοβούλιο έδωσε, με ισχνή πλειοψηφία, τη συγκατάθεσή του για τη σύναψη της συμφωνίας ΕΕ–Ισραήλ σχετικά με τη διαπίστωση της συμμόρφωσης και την αποδοχή βιομηχανικών προϊόντων (ΣΔΣΑ).

Μη νομοθετικό έργο / Εκθέσεις ιδίας πρωτοβουλίας / Συζητήσεις

Εκτός από τις πολιτικές, οικονομικές και νομοθετικές συζητήσεις που επισημαίνονται ανωτέρω, το Κοινοβούλιο απεδείχθη επίσης λίαν δραστήριο σε σχέση με επίκαιρα ζητήματα που αφορούν την ΕΕ ή παρουσιάζουν ευρύτερο διεθνές ενδιαφέρον. Ως εκ τούτου, πραγματοποιήθηκε μεγάλος αριθμός συζητήσεων μη νομοθετικού χαρακτήρα, γεγονός που έδωσε στο Κοινοβούλιο την ευκαιρία να αναπτύξει τις απόψεις του επί πλήθους ζητημάτων.

Στα θέματα που συζητήθηκαν ποικιλοτρόπως περιλαμβάνονται τα εξής: η διάσκεψη του Ντέρμπαν για την κλιματική αλλαγή και η διάσκεψη Ρίο+20· η κατάσταση ένα έτος μετά τη Fukushima· η κατάσταση των αστέγων μετά τον δριμύ χειμώνα· η κατάσταση των μεταναστών στην Ελλάδα· η νομική ασφάλεια των ευρωπαϊκών επενδύσεων εκτός ΕΕ· μέτρα για την προστασία της αγοράς της ΕΕ από ασυνήθιστα χαμηλές τιμές εισαγωγών με χώρα προέλευσης την Κίνα, ιδίως όσον αφορά τους φωτοβολταϊκούς συλλέκτες· το μέλλον της (Πράξης) Ενιαίας Αγοράς και οι 20 σημαντικότεροι παράγοντες ανησυχίας που απασχολούν πολίτες και επιχειρήσεις και συνδέονται με τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς· η πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση και εξωτερικές αγορές· η αναδιάρθρωση στην αυτοκινητοβιομηχανία της ΕΕ και το μέλλον της χαλυβουργίας της ΕΕ· οι πληρωμές μέσω κάρτας, κινητού τηλεφώνου και μέσω του διαδικτύου· το σκιώδες τραπεζικό σύστημα· η πρωτοβουλία για την κοινωνική επιχειρηματική δραστηριότητα· η κατάσταση των ευρωπαίων παραγωγών γάλακτος· η διαχείριση του τομέα της ζάχαρης· η αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων και ο ορισμός των εντοπίως παραγόμενων τροφίμων· η στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020· η καταπολέμηση της ομοφοβίας· η κατάργηση της υποχρέωσης θεώρησης για τα ταξίδια στον Καναδά και η θέσπιση από την Ελβετία ποσοστώσεων για τις άδειες διαμονής που χορηγούνται σε υπηκόους της ΕΕ· η αναθεώρηση του πλαισίου προστασίας των δεδομένων· τα ελαττωματικά εμφυτεύματα μαστού από σιλικόνη· τα δικαιώματα των ατόμων που ταξιδεύουν αεροπορικώς· και η προστασία των παιδιών στον ψηφιακό κόσμο. Άξια μνείας είναι επίσης η μακρά και έντονη συζήτηση σχετικά με το οξιστολιθικό φυσικό αέριο.

Σε ορισμένες περιπτώσεις το Κοινοβούλιο τοποθετήθηκε επί ζητημάτων τα οποία ήδη αποτελούσαν αντικείμενο μελέτης από πλευράς Επιτροπής (π.χ. σκοπιμότητα καθιέρωσης «ομολόγων σταθερότητας», εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές, εμπορία ανθρώπων), ενώ σε αρκετές περιπτώσεις το Κοινοβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να εντείνει τις προσπάθειές της και, ενδεχομένως, να προτείνει τη θέσπιση νομοθεσίας. Αξιοσημείωτα παραδείγματα ήταν η διατύπωση αιτήματος για την υποβολή πρότασης (στο πλαίσιο της οδηγίας 2007/46/EK) προκειμένου να διασφαλισθεί η υποχρεωτική ανάπτυξη ενός δημόσιου συστήματος e-Call με βάση τον αριθμό 112 έως το 2015 σε όλα τα νέα οχήματα με έγκριση τύπου και σε όλα τα κράτη μέλη, καθώς επίσης η διατύπωση αιτήματος για την υποβολή (εφόσον η σχετική εκτίμηση αντικτύπου καταλήξει στο συμπέρασμα ότι είναι δικαιολογημένη), έως τον Ιανουάριο του 2013, βάσει του άρθρου 114 της ΣΛΕΕ, πρότασης οδηγίας για την εξασφάλιση της πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες πληρωμών για όλους τους καταναλωτές που ζουν νομίμως στην Ένωση.

Επίσης διατυπώθηκαν ισχυρά μηνύματα και καινοτόμες ιδέες σε ένα μεγάλο πλήθος άλλων εκθέσεων, π.χ. σε σχέση με μια ανταγωνιστική ψηφιακή ενιαία αγορά (με την ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως καθοριστικό παράγοντα), την ίση αμοιβή για ίδια εργασία μεταξύ ανδρών και γυναικών, τον πίνακα αποτελεσμάτων για την ενιαία αγορά, το μέλλον της ενιαίας αγοράς, και την έκθεση του 2010 για την ιθαγένεια της ΕΕ «Άρση των εμποδίων στα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ», όπου ζητείται η ανακήρυξη του 2013 ως ευρωπαϊκού έτους των πολιτών.

Εξωτερικές υποθέσεις

Στον τομέα των εξωτερικών υποθέσεων, το Κοινοβούλιο συζήτησε σημαντικό αριθμό επίκαιρων θεμάτων, όπως η κατάσταση στη Μέση Ανατολή και τη βόρεια Αφρική. Οι συζητήσεις επικεντρώθηκαν, ιδίως, στη Συρία, το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν, τις συγκρούσεις στο βόρειο Μαλί και μεταξύ Σουδάν και Νότιου Σουδάν, καθώς και στην κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε πολλά μέρη του κόσμου (π.χ. Αζερμπαϊτζάν, Λευκορωσία, Αίγυπτος, Ρωσία, Τυνησία και Ουκρανία). Το Κοινοβούλιο ασχολήθηκε επίσης με ορισμένα ζητήματα περισσότερο μακροπρόθεσμου ή διαρθρωτικού χαρακτήρα (ετήσια έκθεση σχετικά με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, εξωτερική πολιτική της ΕΕ έναντι των χωρών BRICS (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα και Νότιος Αφρική) και ετήσια έκθεση σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα). Εκτός από τη συζήτηση των εκθέσεων διεύρυνσης της Επιτροπής σχετικά με επιμέρους χώρες (Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Ισλανδία, Κοσσυφοπέδιο ⁽²⁾, Μαυροβούνιο, Σερβία, Τουρκία και πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, το Κοινοβούλιο ενέκρινε την οριζόντια προσέγγιση της Επιτροπής όσον αφορά την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ. Σε ό,τι αφορά το εξωτερικό εμπόριο, η αναβαθμισμένη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην εμπορική πολιτική της ΕΕ, κατά τα προβλεπόμενα στη Συνθήκη της Λισαβόνας, μεταφράστηκε σε αύξηση του όγκου των εργασιών με αντικείμενο εμπορικά θέματα. Στο επίκεντρο των συζητήσεων βρέθηκε η «Εμπορική συμφωνία καταπολέμησης της παραποίησης» (ACTA), καθώς και πλήθος άλλων εμπορικών συμφωνιών, π.χ. με την Κολομβία, το Μαρόκο και το Περού.

Η σύνδεση του εμπορίου με το ζήτημα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τονίζεται με έμφαση στην ετήσια έκθεση του Κοινοβουλίου σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπου αναφερόταν ότι όλες οι συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών που υπογράφονται με τρίτες χώρες είναι σκόπιμο να περιλαμβάνουν ρήτρες για την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και τη διασφάλιση της τήρησης των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και εργασιακών προτύπων, καθώς και της ορθής διαχείρισης των φυσικών πόρων, ιδίως του εδάφους και του νερού.

Φέτος, το Βραβείο Ζαχάρωφ του Κοινοβουλίου απονεμήθηκε σε δύο ιρανοί ακτιβιστές, στον δικηγόρο Nasrin Sotoudeh και στον σκηνοθέτη του κινηματογράφου Jafar Panahi, ως αναγνώριση των δεινών που έχουν υποφέρει και των εξαιρετικών προσπαθειών που έχουν καταβάλει στο πλαίσιο του διαρκούς αγώνα τους για ανθρώπινη αξιοπρέπεια, θεμελιώδεις ελευθερίες και πολιτικές αλλαγές στο Ιράν.

Επάνω αριστερά ο κ. Martin Schulz, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κατά την τελετή απονομής του Βραβείου Ζαχάρωφ στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η κενή καρέκλα προοριζόταν για τον ιρανό δικηγόρο Nasrin Sotoudeh και τον σκηνοθέτη Jafar Panahi. Οι βραβευθέντες δεν μπόρεσαν να παραστούν στην τελετή επειδή δεν τους επιτρέπεται η έξοδος από το Ιράν.

Τέλος, η λήξη του έτους σηματοδοτήθηκε από ένα πολύ σπουδαίο γεγονός, την απονομή στην Ευρωπαϊκή Ένωση του Βραβείου Νομπέλ Ειρήνης για το 2012· ευθύς μετά την επιστροφή της αντιπροσωπείας της ΕΕ από το Όσλο, το Κοινοβούλιο οργάνωσε τελετή στο ημικύκλιο τον Δεκέμβριο, κατά την οποία 20 ευρωπαίοι πολίτες επελέγησαν για να λάβουν συμβολικό πιστοποιητικό του εν λόγω βραβείου.

Θεσμικές εξελίξεις

«Εδώ, σήμερα, προκαλώ οποιονδήποτε ισχυρίζεται ότι περισσότερη Ευρώπη είναι δυνατή με λιγότερο κοινοβουλευτισμό, να το αποδείξει!» — Martin Schulz, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Στρασβούργο, 17 Ιανουαρίου 2012.

Στις αρχές αυτού του έτους, το Κοινοβούλιο, που έφθασε στο πρώτο ήμισυ της θητείας του, προέβη σε μια διαδικασία «ανασύνθεσης», δηλαδή ανανέωσης των ηγετικών θέσεων (προέδρου, αντιπροέδρου, κοσμητόρων, προέδρων και αντιπροέδρων επιτροπών). Πιο συγκεκριμένα, ο κ. Martin Schulz επανεξελέγη, όπως αναμενόταν, ως νέος πρόεδρος του Κοινοβουλίου για το υπόλοιπο της έβδομης νομοθετικής περιόδου. Στην προγραμματική ομιλία του ο κ. Schulz έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στην ανάγκη παραγωγής έργου προς όφελος των πολιτών της Ευρώπης, ιδίως με τη διασφάλιση του μέλλοντος της νεότερης γενιάς, καθώς και στην ανάγκη να υποστηρίζεται το ευρωπαϊκό εγχείρημα και η θεσμική και διαδικαστική του συνάφεια, όπως η δημοκρατική λογοδοσία και ο ρόλος του ίδιου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ο νέος πρόεδρος προέβαλε ισχυρά επιχειρήματα υπέρ της κοινοτικής μεθόδου και υποσχέθηκε να εργάζεται για να ενισχύσει τη φωνή του Κοινοβουλίου, καθιστώντας το κεντρικό πλατφόρμα συζητήσεων, καθώς και να υπεραμύνεται των δικαιωμάτων όλων των Μελών, ελπίζοντας ότι εκείνοι που δεν τον ψήφισαν «θα εκπλαγούν ευχάριστα».

Ο κ. Martin Schulz, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σε συνέντευξη Τύπου στο Στρασβούργο, Γαλλία.

Μεταξύ των εξελίξεων που σημειώθηκαν στο θεσμικό επίπεδο, μπορούν να τονιστούν οι εξής:

- ▶ Κατά την περίοδο συνόδου του Απριλίου, το Κοινοβούλιο χαιρέτισε την άφιξη 12 κροατών Μελών του Κοινοβουλίου που θα συμμετέχουν ως παρατηρητές. Το Κοινοβούλιο αποφάσισε τον Μάρτιο να συστήσει μια ειδική επιτροπή για το οργανωμένο έγκλημα, τη διαφθορά και τη νομιμοποίηση προσόδων από παράνομες δραστηριότητες.
- ▶ Τον Μάιο, και στο πλαίσιο της ειδικής νομοθετικής διαδικασίας, το Κοινοβούλιο εξέδωσε σχέδιο έκθεσης στην οποία προέβαλε τα αιτήματά του όσον αφορά την εναρμόνιση των κανόνων του για τις επιτροπές έρευνας με τις διατάξεις της Συνθήκης της Λισαβόνας. Το νομοθετικό ψήφισμα δεν ετέθη σε ψηφοφορία λόγω των προσεχών διαπραγματεύσεων με το Συμβούλιο και την Επιτροπή.
- ▶ Το Κοινοβούλιο διεξήγαγε, τον Ιούλιο, σύντομη συζήτηση σχετικά με την εκπόνηση του προγράμματος εργασίας της Επιτροπής για το 2013. Μια δεύτερη συζήτηση διεξήχθη τον Σεπτέμβριο, αμέσως μετά την έγκριση από την Επιτροπή του προγράμματος. Τον Σεπτέμβριο, όπως κάθε χρόνο, το Κοινοβούλιο εξέδωσε έκθεση ιδίας πρωτοβουλίας σχετικά με την ετήσια έκθεση της Επιτροπής για την επικουρικότητα και την αναλογικότητα. Το κείμενο περιλαμβάνει σειρά συστάσεων, καθώς και ορισμένες ρηξικέλευθες ιδέες, όπως η επανεξέταση της διοργανικής συμφωνίας του 2003 για «καλύτερη νομοθεσία», η επανεξέταση του χρονοδιαγράμματος που εφαρμόζεται επί του παρόντος για τον έλεγχο της επικουρικότητας από τα εθνικά κοινοβούλια, καθώς και μια αξιολόγηση της ανάγκης να καθοριστούν κριτήρια σε όλη την ΕΕ για την εφαρμογή της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.
- ▶ Η ολομέλεια του Νοεμβρίου ενέκρινε ένα μη νομοθετικό ψήφισμα για τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που θα διεξαχθούν το 2014, το οποίο, μεταξύ άλλων, καλεί τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα να διορίσουν υποψηφίους για την Προεδρία της Επιτροπής και εκφράζει την προσδοκία ότι αυτοί οι υποψήφιοι θα παίξουν ηγετικό ρόλο κατά την κοινοβουλευτική εκλογική εκστρατεία.

- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έπαιξε σημαντικό ρόλο σε διάφορους διορισμούς θεσμικού επιπέδου. Τον Νοέμβριο, σε μυστική ψηφοφορία και με μεγάλη πλειοψηφία, το Κοινοβούλιο εξέφερε ευνοϊκή γνώμη όσον αφορά την πρόθεση του Συμβουλίου να διορίσει τον κ. Tonio Borg ως νέο επίτροπο σε θέματα υγείας και πολιτικής καταναλωτών. Ο κ. Borg συμμετείχε προηγουμένως σε ακρόαση που διοργάνωσε η αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή.

*Ακρόαση ενώπιον του
Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
του κ. Tonio Borg,
επιτρόπου αρμοδίου για την
υγεία και την
πολιτική καταναλωτών.*

- Το Κοινοβούλιο τροποποίησε τον εσωτερικό κανονισμό του για πολλά ζητήματα με διοργανικές επιπτώσεις. Αξίζει κυρίως να σημειωθεί η αναθεώρηση του άρθρου 70 όσον αφορά τους εφαρμοστέους κανόνες σε διοργανικές διαπραγματεύσεις με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας κατά την πρώτη ανάγνωση, καθώς και του κανόνα 42 σχετικά με νομοθετικές πρωτοβουλίες σύμφωνα με το άρθρο 225 της ΣΛΕΕ. Και στις δύο περιπτώσεις, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθόρισε λεπτομερέστερους κανόνες για τη διαφάνεια και τον δημοκρατικό έλεγχο της διαδικασίας (στην πρώτη περίπτωση) και για την υποβολή και την επιλεξιμότητα των πρωτοβουλιών και τη διεκπεραίωσή τους στο εσωτερικό του Κοινοβουλίου (στη δεύτερη περίπτωση).

Η απόφαση του Δικαστηρίου για το Στρασβούργο

Η απόφαση του Δικαστηρίου όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα του Κοινοβουλίου για τις περιόδους συνόδων για το 2012 και το 2013 αναγγέλθηκε στην ολομέλεια τον Δεκέμβριο. Το Δικαστήριο αποφάσισε ότι οι τροποποιήσεις που υιοθέτησε το Κοινοβούλιο με σκοπό τη συγχώνευση των δύο συνόδων ολομέλειας τον Οκτώβριο, ώστε να πραγματοποιούνται μέσα σε μία εβδομάδα, δεν ήταν σύμφωνες με τις απαιτήσεις των Συνθηκών όσον αφορά την έδρα των οργάνων. Το χρονοδιάγραμμα του Κοινοβουλίου για το 2013 θα πρέπει να προσαρμοστεί ανάλογα ⁽³⁾.

Κοινοβουλευτικές ερωτήσεις

Μετά την τεράστια αύξηση των προηγούμενων ετών, ο αριθμός των ερωτήσεων παρέμεινε μεγάλος το 2012, με ένα σύνολο σχεδόν 12 000 γραπτών ερωτήσεων. Ως μέρος των προσπάθειών για να καταστούν οι εργασίες της ολομέλειας πιο ελκυστικές για τα Μέλη του Κοινοβουλίου και το κοινό, η «ώρα των ερωτήσεων» με την Επιτροπή πραγματοποιήθηκε υπό νέα μορφή. Στο πλαίσιο θεμάτων που αποφασίζονται εκ των προτέρων, τα Μέλη του Κοινοβουλίου υποβάλλουν αυθόρμητα ερωτήσεις σε ομάδα επιτρόπων (χωρίς κατάλογο αγορητών —διαδικασία «catch-the-eye»). Τα θέματα που συζητήθηκαν φέτος αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τον τομέα των υπηρεσιών· την οδηγία για τις υπηρεσίες και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας· την ανάπτυξη και την απασχόληση στην Ευρώπη· τον ρόλο της ΕΕ στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας των οικονομιών των κρατών μελών· τα δικαιώματα απασχόλησης σε μια Ευρώπη ανοικτών συνόρων· την τρέχουσα κατάσταση του κεκτημένου της ενεργειακής αγοράς και την ενίσχυση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας για ανάπτυξη και θέσεις εργασίας. Ενώ η εμπειρία του νέου τρόπου διεξαγωγής ήταν σε γενικές γραμμές θετική, επί του παρόντος εξετάζεται η λειτουργία του.

Προϋπολογισμός και έλεγχος του προϋπολογισμού

Όσον αφορά τη διαδικασία απαλλαγής 2010, αφού έλαβε χώρα συναινετική και εποικοδομητική συζήτηση τον Μάιο, με τη συμμετοχή της δανικής Προεδρίας που εκτιμήθηκε ιδιαίτερα, το Κοινοβούλιο χορήγησε την απαλλαγή του 2010 στην Επιτροπή με μεγάλη πλειοψηφία. Η Επιτροπή χαιρέτισε τη θέση του Κοινοβουλίου και τόνισε τη δέσμευσή της να ανταποκριθεί θετικά στα αιτήματα του Κοινοβουλίου. Το Κοινοβούλιο χορήγησε επίσης απαλλαγή στα άλλα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς, με εξαίρεση το Συμβούλιο και τρεις οργανισμούς [τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ), την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (ΕΑΑΤ) και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος]. Τον Νοέμβριο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφάσισε να χορηγήσει απαλλαγή στον ΕΟΦ και στην ΕΑΑΤ, παρόλο που αρνήθηκε να χορηγήσει απαλλαγή στο Συμβούλιο, εκφράζοντας τη λύπη του για τη στάση του Συμβουλίου που θεωρήθηκε ότι εμπόδιζε τον δημοκρατικό έλεγχο, καθώς και τη διαφάνεια και τη λογοδοσία έναντι των φορολογουμένων της Ένωσης.

Όσον αφορά τη διαδικασία απαλλαγής 2011, η σύνοδος ολομέλειας του Νοεμβρίου δρομολόγησε τον νέο κύκλο απαλλαγής, όταν ο πρόεδρος Vítor Manuel da Silva Caldeira υπέβαλε την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου για το 2011.

Το Κοινοβούλιο διεξήγαγε σειρά συζητήσεων σχετικά με τον ετήσιο προϋπολογισμό για το 2013 σύμφωνα με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας του προϋπολογισμού.

- Τον Φεβρουάριο, το Κοινοβούλιο ενέκρινε, με συντριπτική πλειοψηφία, τις κατευθυντήριες οδηγίες του για τον προϋπολογισμό 2013 (τμήματα που δεν αφορούν την Επιτροπή), ζητώντας το πάγωμα των διοικητικών προϋπολογισμών των οργάνων στο αναμενόμενο ποσοστό πληθωρισμού. Τον Ιούλιο, η ολομέλεια συζήτησε και ενέκρινε με ευρεία πλειοψηφία την ανάθεση εντολής στο Κοινοβούλιο για τον προϋπολογισμό του 2013. Οι σημαντικότερες ομάδες συμφώνησαν γενικά ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ συνιστά έναν επενδυτικό προϋπολογισμό και ότι αποτελεί το πιο αποτελεσματικό μέσο που διαθέτει η Ένωση για να ενισχύσει τα μέτρα για περισσότερη ανάπτυξη και θέσεις απασχόλησης.
- Τον Απρίλιο η ολομέλεια ψήφισε με συντριπτική πλειοψηφία το σχέδιο διορθωτικού προϋπολογισμού 1/2012, κατόπιν της συμφωνίας που επετεύχθη με το Συμβούλιο τον Δεκέμβριο 2011 για τις συμπληρωματικές ανάγκες χρηματοδότησης του έργου ITER για τα έτη 2012 και 2013.

- Πέραν τούτου, και σύμφωνα με την εντολή, η ολομέλεια ενέκρινε τον Οκτώβριο τη θέση της εν όψει της προσεχούς συνδιαλλαγής. Το ΕΚ επικύρωσε το σχέδιο προϋπολογισμού της Επιτροπής, ενώ πρότεινε ταυτόχρονα αύξηση των πόρων σε ορισμένα τμήματα του προϋπολογισμού που αφορούν την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.
- Τέλος, μετά από δύσκολες και παρατεταμένες διαπραγματεύσεις, τον Δεκέμβριο, το Κοινοβούλιο ενέκρινε, τον Δεκέμβριο, τη «δέσμη του προϋπολογισμού», που συνίσταται στον διορθωτικό προϋπολογισμό αριθ. 6/2012 και στον προϋπολογισμό 2013, με ευρεία πλειοψηφία, παρόλο που Μέλη όλων των ομάδων εξέφρασαν τη βαθιά ανησυχία τους για το γεγονός ότι ο προϋπολογισμός 2013 δεν θα επαρκεί σαφώς για να καλυφθούν οι ανάγκες πληρωμών το 2013 και ότι η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει έναν διορθωτικό προϋπολογισμό κατά τους πρώτους μήνες του 2013 για την τήρηση των υποχρεώσεων πληρωμών από το 2012.

Επιπλέον, τον Οκτώβριο, διοργανώθηκε ειδική συζήτηση της ολομέλειας με θέμα «Το Erasmus σε κίνδυνο», που αντανάκλασε τις ευρύτερες ανησυχίες του Κοινοβουλίου. Τα περισσότερα Μέλη του Κοινοβουλίου εκδήλωσαν τη σαφή στήριξή τους για να γεφυρωθεί το χάσμα χρηματοδότησης, ώστε να διασφαλιστεί το μέλλον του προγράμματος Erasmus και κάλεσαν το Συμβούλιο να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για την τροποποίηση του προϋπολογισμού 2012, όπως πρότεινε η Επιτροπή.

Όσον αφορά το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) σημειώθηκαν οι ακόλουθες εξελίξεις:

- Η ολομέλεια διεξήγαγε μια πρώτη ειδική συζήτηση τον Ιούνιο. Το Κοινοβούλιο κατέστησε σαφές ότι θα συμφωνούσε ως προς το επόμενο ΠΔΠ μόνον εάν η δέσμη περιείχε συμφωνία για τους ίδιους πόρους και διάφορα στοιχεία ευελιξίας.
- Τον Οκτώβριο, το Κοινοβούλιο εξέδωσε την «ενδιάμεση έκθεση για το επόμενο ΠΔΠ», καθώς και την έκθεσή του για τους ίδιους πόρους, με πολύ μεγάλη πλειοψηφία, αντανακλώντας έτσι την ενότητα του Κοινοβουλίου και επαναλαμβάνοντας σθεναρά τη θέση του, που ήταν εν πολλοίς όμοια με εκείνη της Επιτροπής, εν όψει του Συμβουλίου του Νοεμβρίου, και η οποία ήταν αντίθετη προς οποιοσδήποτε γραμμικές, γενικές περικοπές του ΠΔΠ και των τομέων του.
- Το αποτέλεσμα του έκτακτου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 22ας και 23ης Νοεμβρίου αποτέλεσε αντικείμενο ειδικής συζήτησης της ολομέλειας, η οποία διεξήχθη υπό μορφή ανοιχτής Διάσκεψης των Προέδρων και με τη συμμετοχή του προέδρου Van Rompuy, που υπέβαλε την αναφορά του μετά τη διάσκεψη κορυφής. Ενώ ο κ. Van Rompuy κάλεσε το Κοινοβούλιο να επιδείξει βούληση για συμβιβασμό, ο πρόεδρος Barroso εξέφρασε τη λύπη του για το γεγονός ότι οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων δεν υιοθέτησαν «θετική συλλογιστική» έναντι της ΕΕ και επέστησε την προσοχή στην ασυνέπεια της ανάθεσης συνεχώς περισσότερων καθηκόντων στην Ένωση και στα θεσμικά της όργανα χωρίς να τους παρέχονται ταυτόχρονα τα αναγκαία χρηματοδοτικά και διοικητικά μέσα.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Μέσα σε ένα έτος έντονης δραστηριότητας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έλαβε μακρό-πνους αποφάσεις και αντέδρασε άμεσα σε ταχέως εξελισσόμενα γεγονότα τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Υπό την προεδρία του κ. Herman Van Rompuy, ο οποίος επανεξελέγη το 2012, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνήλθε επτά φορές το 2012, με τη διεξαγωγή επίσημων και έκτακτων συνόδων. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν τέσσερις σύνοδοι των 17 αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Αυτές οι επονομαζόμενες «σύνοδοι κορυφής της ευρωζώνης» πραγματοποιήθηκαν επίσης υπό την προεδρία του κ. Van Rompuy.

Οι συνεδριάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου προετοιμάστηκαν από τον πρόεδρό του σε συνεργασία με το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων και τον πρόεδρο της Επιτροπής. Οι ανταλλαγές απόψεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξασφαλίστηκαν με τακτικές επισκέψεις του προέδρου Van Rompuy, ο οποίος υπέβαλε αναφορά επί των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Επιπλέον, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Martin Schulz απευθύνθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο περιθώριο των συνεδριάσεών του.

Η ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ και η επίλυση της κρίσης του δημόσιου χρέους, καθώς και η ανάπτυξη και η απασχόληση, ήταν σημαντικά θέματα στην ημερήσια διάταξη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Οι 27 αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων ολοκλήρωσαν το ευρωπαϊκό εξάμηνο 2012 και συμφώνησαν επί των προτεραιοτήτων για διαρθρωτική μεταρρύθμιση και δημοσιονομική εξυγίανση.

«Για να επιλυθεί η τρέχουσα κρίση θα χρειασθεί χρόνος. Δεν υπάρχουν θαυματουργές λύσεις ούτε από μηχανής θεός, αλλά θα κάνουμε τα πάντα για να βρούμε από αυτήν»
— Herman Van Rompuy, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Αξίζει να τονιστούν κυρίως τρία ζητήματα. Το πρώτο ήταν το Σύμφωνο Ανάπτυξης και Απασχόλησης που εγκρίθηκε κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου 2012 και το οποίο προβλέπει την ανάληψη δράσης από τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Ένωση με σκοπό την επανεκκίνηση της ανάπτυξης, των επενδύσεων και της απασχόλησης, καθώς και να καταστήσει την Ευρώπη πιο ανταγωνιστική. Το δεύτερο ήταν ο χάρτης πορείας για την ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης, που συζητήθηκε κατά τις συνεδριάσεις του Ιουνίου, Οκτωβρίου και Δεκεμβρίου, με βάση τις εκθέσεις που υπέβαλε ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σε στενή συνεργασία με τους προέδρους της Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωομάδας, καθώς και το σχέδιο στρατηγικής της Επιτροπής για μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση (βλέπε κεφάλαιο 1 για περισσότερες λεπτομέρειες).

Στην τρίτη περίπτωση, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συζήτησε επίσης το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για το 2014–2020, ειδικότερα σε μια έκτακτη συνεδρίαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 22 και 23 Νοεμβρίου, χωρίς να επιτευχθεί συμφωνία.

Η κ. Helle Thoring-Schmidt, πρωθυπουργός της Δανίας, του κράτους μέλους που ασκούσε την Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο κ. Herman van Rompuy, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, και ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε συνέντευξη Τύπου μετά τη λήξη των εργασιών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τον Ιούνιο.

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εκτός από το ενδεχόμενο έγκρισης νομοθετικών πράξεων, τη διαμόρφωση της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, τη σύναψη διεθνών συμφωνιών και τη συζήτηση του προϋπολογισμού της ΕΕ, το 2012, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εστίασε στον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών, ιδίως σε σχέση με τις νέες ρυθμίσεις οικονομικής διακυβέρνησης.

Την εναλλασσόμενη Προεδρία του Συμβουλίου για το 2012 άσκησαν η Δανία και η Κύπρος, το πρώτο και το δεύτερο εξάμηνο του 2012 αντιστοίχως. Η δανική Προεδρία εστίασε κυρίως σε μια υπεύθυνη, δυναμική, πράσινη και ασφαλή Ευρώπη. Η κυπριακή Προεδρία είχε ως βασικές προτεραιότητες μια πιο αποτελεσματική και βιώσιμη Ευρώπη, μια οικονομία με καλύτερες επιδόσεις, στηριζόμενη στην ανάπτυξη, μια Ευρώπη στραμμένη περισσότερο στους πολίτες της, με την αλληλεγγύη και την κοινωνική συνοχή ως θεμελιώδη στοιχεία, και μια Ευρώπη εγγύτερη στους γείτονες και εταίρους της στον κόσμο.

Ο κ. Jeppe Tranholm-Mikkelsen, μόνιμος αντιπρόσωπος της Δανίας στην ΕΕ, και ο υπουργός Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Κύπρου κ. Ανδρέας Μαυρογιάννης, στη συνέντευξη Τύπου με θέμα τον απολογισμό και την παρουσίαση του προγράμματος της αντίστοιχης προεδρίας τους στο Συμβούλιο.

Κατά τις δύο αυτές Προεδρίες, το Συμβούλιο συνήλθε με εννέα από τις δέκα συνθέσεις του (Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων, Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων, Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, Συμβούλιο Απασχόλησης, Κοινωνικής Πολιτικής, Υγείας και Καταναλωτών, Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας (εσωτερική αγορά, βιομηχανία, έρευνα και διάστημα), Συμβούλιο Μεταφορών, Τηλεπικοινωνιών και Ενέργειας, Συμβούλιο Γεωργίας και Αλιείας, Συμβούλιο Περιβάλλοντος, Συμβούλιο Παιδείας, Νεολαίας, Πολιτισμού και Αθλητισμού). Υπό την προεδρία της ύπατης εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, το Συμβούλιο συνήλθε επίσης υπό τη σύνθεσή του Εξωτερικών Υποθέσεων.

Οι ημερήσιες διατάξεις των διαφορετικών συνθέσεων του Συμβουλίου αντανακλούσαν μεγάλη ποικιλία νομοθετικών προτάσεων και συζητήσεων. Τα σημεία της ημερήσιας διάταξης αντανακλούσαν, σε μεγάλο βαθμό, τα γεγονότα που αποτέλεσαν προκλήσεις στην Ευρώπη και πέρα από αυτήν, στα οποία η ΕΕ κλήθηκε να ανταποκριθεί ταχέως, ιδίως την παγκόσμια οικονομική ύφεση, την οικονομική διακυβέρνηση της Ένωσης, τη ρύθμιση και εποπτεία του χρηματοπιστωτικού τομέα, μια βαθύτερη ευρωπαϊκή νομισματική ένωση, τη μετανάστευση και τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν, καθώς και την προστασία των δεδομένων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Κατά τη διάρκεια του έτους, το Σώμα των Ευρωπαϊκών Επιτροπών συνεδρίασε 44 φορές για να λάβει αποφάσεις σχετικά με διάφορα ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία της Ένωσης, καθώς και προτάσεις για τη νομοθεσία, τη δημοσιονομική διαχείριση, την έναρξη διαδικασιών επί παραβάσει, υποθέσεις ανταγωνισμού και διορισμούς υπαλλήλων, μεταξύ άλλων

Η Επιτροπή διαδραματίζει βασικό ρόλο στο υπερεθνικό θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρώτον, καθήκον της είναι να προωθεί το γενικό συμφέρον της Ένωσης και να αναλαμβάνει τις κατάλληλες πρωτοβουλίες για την υλοποίηση αυτού του στόχου, ειδικότερα, με την υποβολή νομοθετικών προτάσεων. Οφείλει να διασφαλίζει την εφαρμογή των Συνθηκών και του ενωσιακού δικαίου, υπό τον έλεγχο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως προς αυτό, ως «θεματοφύλακας των Συνθηκών», η Επιτροπή μπορεί να κινεί διαδικασίες επί παραβάσει κατά κρατών μελών ενώπιον του Δικαστηρίου, όταν έχει λόγους να πιστεύει ότι το ενωσιακό δίκαιο δεν εφαρμόζεται ορθά. Το εν λόγω θεσμικό όργανο διαχειρίζεται επίσης τον προϋπολογισμό και επιβλέπει τα πολλά προγράμματα που έχουν συμφωνηθεί από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Εξασφαλίζει επίσης την εξωτερική εκπροσώπηση της Ένωσης σε ενδεδειγμένες καταστάσεις.

Το 2012, η Επιτροπή υπέβαλε προτάσεις για 168 νομοθετικές πράξεις, εκ των οποίων οι 137 ήταν σχέδια κανονισμών και 31 σχέδια οδηγιών. Το Σώμα των επιτροπών κίνησε επίσης 699 διαδικασίες επί παραβάσει για εικαζόμενες παραβάσεις ή μη εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ.

Στηριζόμενη στο δικαίωμα πρωτοβουλίας που διαθέτει και στον κεντρικό ρόλο της στο πλαίσιο της οικονομικής διακυβέρνησης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε την ανάληψη συνολικής δράσης ως αντίδραση στη χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση. Σ' αυτό το πλαίσιο, τόνισε ότι έπρεπε να τηρηθεί η κοινοτική μέθοδος και προσπάθησε να αποδείξει την αποτελεσματικότητά της. Το έτος 2012 το πρώτο ευρωπαϊκό εξάμηνο οικονομικού συντονισμού έκανε χρήση των νέων εργαλείων που εισήχθησαν από το ενισχυμένο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, την επονομαζόμενη «δέσμη των έξι μέτρων». Ειδικότερα, η Επιτροπή συμπεριέλαβε, για πρώτη φορά, διαπιστώσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών. Το νέο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης ενίσχυσε όντως σημαντικά τον ρόλο της Επιτροπής στη διακυβέρνηση της ζώνης του ευρώ. Θα συμπληρωθεί από δύο νέους κανονισμούς για ενισχυμένο δημοσιονομικό συντονισμό και εποπτεία για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ (η επονομαζόμενη «δέσμη των δύο μέτρων») όταν αυτοί εγκριθούν. Σ' αυτό το ευρύ πλαίσιο, η Επιτροπή αύξησε περαιτέρω τις ικανότητες και την εμπειρογνώσιά της στον τομέα της οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής.

*Ο νέος λογότυπος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
από την 1η Φεβρουαρίου
2012.*

Παράλληλα με την προώθηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για τον συντονισμό και τη διευκόλυνση εθνικών μεταρρυθμίσεων, η Επιτροπή πρότεινε μια δέσμη πρωτοβουλιών που τονώνουν την ανάπτυξη σε επίπεδο ΕΕ. Η δέσμη των 12 βασικών μέτρων της Πράξης για την Ενιαία Αγορά, που αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγματεύσεων το 2012, συμπληρώθηκε από την Πράξη για την Ενιαία Αγορά II, που προτάθηκε το φθινόπωρο. Επιπλέον, η Επιτροπή ανέλαβε πλήρη ρόλο στη διασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας, ιδίως με τις διαδικασίες επί παραβάσει όσον αφορά την οδηγία για τις υπηρεσίες. Η Επιτροπή υπέβαλε επίσης προτάσεις για ριζική επανεξέταση της ρύθμισης του χρηματοπιστωτικού τομέα. Υπέβαλε, ειδικότερα, την πρότασή της για τη δημιουργία ενός ενιαίου μηχανισμού εποπτείας των τραπεζών ως απαραίτητο στοιχείο οικοδόμησης μιας τραπεζικής ένωσης που αποτελεί ουσιαστικό συμπληρωματικό στοιχείο για μια ενισχυμένη οικονομική και νομισματική ένωση.

Πολλά από τα μέτρα για την τόνωση της ανάπτυξης που πρότεινε η Επιτροπή και προώθησε ως συμπληρωματικά της τρέχουσας δημοσιονομικής εξυγίανσης ενσωματώθηκαν στο Σύμφωνο για την ανάπτυξη και την απασχόληση που συμφωνήθηκε από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο.

Κατά τη διαδικασία θεσμικών αλλαγών για μια ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση, η Επιτροπή ανέλαβε ισχυρή δράση για να εξασφαλίσει την ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς και στην ενότητα της ΕΕ ως συνόλου. Η στενή συμμετοχή της Επιτροπής στη διαμόρφωση της Συνθήκης για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση διασφάλισε το ότι η Συνθήκη είναι σύμφωνη με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι τηρεί τον ρόλο των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων σε αυτήν.

Πέρα από τις βραχυπρόθεσμες ή ακόμη και τις μεσοπρόθεσμες προοπτικές, η Επιτροπή, ασκώντας τον ρόλο της ως φορέας προώθησης του γενικού συμφέροντος της Ένωσης, εξέδωσε, τον Νοέμβριο, ένα σχέδιο στρατηγικής για την ΟΝΕ ως τη συνεισφορά του οργάνου για την τροφοδότηση ευρύτερης και βαθύτερης συζήτησης σχετικά με τη μορφή της Ένωσης στο απώτερο μέλλον. Ενώ αυτό το σχέδιο περιλαμβάνει αναλύσεις και συγκεκριμένες συστάσεις, βαίνει πέραν της τρέχουσας κατάστασης και επιδιώκει να δώσει μορφή στην πολιτική ένωση που θα στηρίζει την αξιοπιστία και τη βιωσιμότητα της ΟΝΕ μακροπρόθεσμα, αναζητώντας τον κατάλληλο τύπο δημοκρατικών δομών που θα χρειαστούν ενδεχομένως, περιλαμβανομένης της αλλαγής της Συνθήκης (βλέπε κεφάλαιο 1 για περισσότερες λεπτομέρειες).

Σε θεσμικό επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπραγματεύθηκε μια διοικητική συμφωνία⁽⁴⁾ με το Συμβούλιο της Ευρώπης όσον αφορά τη χρήση του ευρωπαϊκού εμβλήματος (κύκλος με 12 κίτρινα αστέρια σε μπλε φόντο) από τρίτα μέρη (π.χ. πολίτες και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών). Για να μειωθούν οι διοικητικές επιβαρύνσεις και να ικανοποιηθεί η ευρεία επιθυμία της κοινωνίας των πολιτών να καταδείξει την εγγύτητά της με την Ευρωπαϊκή Ένωση, η προηγούμενη ατομική άδεια αντικαταστάθηκε από μια γενική άδεια στο κοινό, σε συνδυασμό με το δικαίωμα παρέμβασης σε περίπτωση κατάχρησης.

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης: ορισμένες βαρυσήμαντες αποφάσεις

Το Δικαστήριο και το Γενικό Δικαστήριο εξέδωσαν σημαντικές αποφάσεις που καλύπτουν ευρύ φάσμα τομέων του δικαίου της ΕΕ. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα εξής:

- ▶ Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων: Τα άρθρα 34 και 36 της ΣΛΕΕ δεν απαγορεύουν σε κράτος μέλος να ασκήσει ποινική δίωξη για συνέργεια σε παράνομη διανομή προστατευόμενων κατά το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας έργων χωρίς τη συναίνεση του δικαιούχου κατ' εφαρμογή της εθνικής ποινικής νομοθεσίας, στην περίπτωση που η διανομή στο κοινό αντιγράφων τέτοιων έργων λαμβάνει χώρα στο έδαφος του ως άνω κράτους μέλους στο πλαίσιο πώλησης απευθυνόμενης ειδικώς στο κοινό του κράτους αυτού, αλλά συναφθείσας σε άλλο κράτος μέλος στο οποίο τα έργα αυτά δεν προστατεύονται από διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας ή η προστασία της οποίας καίρουν έναντι των τρίτων είναι στην πράξη ανεφάρμοστη ⁽⁵⁾.
- ▶ Ελευθερία εγκατάστασης: Τα άρθρα 49 και 54 της ΣΛΕΕ απαγορεύουν εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία, μολονότι προβλέπει την ευχέρεια των εταιρειών του εσωτερικού δικαίου να μετατρέπονται, δεν επιτρέπει, κατά τρόπο γενικό, τη μετατροπή εταιρείας που υπόκειται στο δίκαιο άλλου κράτους μέλους σε εταιρεία του ημεδαπού δικαίου μέσω της συστάσεως της δεύτερης. Στο πλαίσιο διασυννοριακής μετατροπής εταιρείας, το κράτος μέλος υποδοχής έχει την ευχέρεια να καθορίζει το εθνικό δίκαιο που πρέπει να εφαρμόζεται σε τέτοιου είδους πράξη και, κατά συνέπεια, να εφαρμόζει τις εθνικές του διατάξεις περί εσωτερικών μετατροπών που διέπουν τη σύσταση και τη λειτουργία εταιρείας, όπως οι απαιτήσεις σχετικά με την κατάρτιση ισολογισμού και απογραφής στοιχείων του ενεργητικού. Εντούτοις, αντιβαίνουν στις αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας, αντιστοίχως, η άρνηση του κράτους μέλους υποδοχής, σε περίπτωση διασυννοριακών μετατροπών, να μνημονεύει ως «δικαιοπάροχο» την εταιρεία που ζήτησε τη μετατροπή, σε περίπτωση που τέτοιου είδους μνεία της δικαιοπαρόχου εταιρείας στο μητρώο εταιρειών προβλέπεται για μετατροπές διεπόμενες από το εθνικό δίκαιο, ή η άρνησή του να λάβει δεόντως υπόψη έγγραφα προερχόμενα από αρχές του κράτους μέλους καταγωγής στο πλαίσιο της διαδικασίας καταχώρισης της εταιρείας ⁽⁶⁾.
- ▶ Φορολογία: Εταιρεία η οποία έχει πωλήσει εμπορεύματα προς μεταφορά σε άλλο κράτος μέλος ενδέχεται να μην τύχει απαλλαγής από τον ΦΠΑ εάν έχει παραλείψει να αποδείξει ότι η προμήθεια αποτελεί ενδοκοινοτική πράξη. Εξάλλου, εάν η εταιρεία υπέβαλε τα απαιτούμενα αποδεικτικά στοιχεία και ενήργησε με καλή πίστη, δεν δύναται να μην τύχει απαλλαγής από τον ΦΠΑ με το επιχείρημα ότι ο αγοραστής δεν μετέφερε τα εμπορεύματα σε προορισμό εκτός του κράτους μέλους αποστολής ⁽⁷⁾.
- ▶ Γεωργία: Η απώλεια του δικαιώματος γεωργού να λάβει ενίσχυση για το έτος ως προς το οποίο υπέβαλε αναληθή δήλωση σχετικά με την έκταση για την οποία μπορεί να χορηγηθεί η σχετική ενίσχυση, καθώς και να τύχει μείωσης της ενίσχυσης την οποία θα μπορούσε να λάβει για τα τρία επόμενα ημερολογιακά έτη κατά το ποσό που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ της δηλωθείσας και της προσδιορισθείσας έκτασης, δεν συνιστά ποινική κύρωση και, ως εκ τούτου, δεν εμποδίζει την επιβολή ποινικής κύρωσης για την ίδια πράξη ⁽⁸⁾.
- ▶ Μεταφορές: Δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1008/2008 σχετικά με κοινούς κανόνες εκμετάλλευσης των αεροπορικών γραμμών στην Κοινότητα, πωλητής αεροπορικού ταξιδιού δεν δύναται να συμπεριλάβει ασφάλιση για την περίπτωση ακύρωσης της πτήσης ως προεπιλεγμένη ρύθμιση κατά την πώληση αεροπορικών εισιτηρίων στο διαδίκτυο, αλλά μια τέτοια ασφάλιση μπορεί να προσφέρεται μόνον με ενεργή συναίνεση, ως «προαιρετική επιπρόσθετη τιμολόγηση» ⁽⁹⁾.

► Προσέγγιση των νομοθεσιών:

- › Διανοτική και εμπορική ιδιοκτησία: Δυνάμει της οδηγίας 2000/31/EK για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά, ο ιδιοκτήτης επιγραμμικού κοινωνικού δικτύου δεν μπορεί να υποχρεωθεί να εγκαταστήσει γενικό σύστημα φιλτραρίσματος που να καλύπτει όλους τους χρήστες του, προκειμένου να αποτρέψει την παράνομη χρήση μουσικών και οπτικοακουστικών έργων ⁽¹⁰⁾.
- › Διανοτική και εμπορική ιδιοκτησία: Δυνάμει της οδηγίας 91/250/EOK για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, οι λειτουργικές δυνατότητες ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, καθώς και η γλώσσα προγραμματισμού δεν μπορούν να προστατευθούν με το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας ⁽¹¹⁾.
- › Διανοτική και εμπορική ιδιοκτησία: Δυνάμει της οδηγίας 96/9/EK σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων, το πρόγραμμα των ποδοσφαιρικών συναντήσεων δεν προστατεύεται με το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας όταν η κατάρτισή του υπαγορεύεται από κανόνες ή περιορισμούς που δεν αφήνουν περιθώρια δημιουργικών παρεμβάσεων ⁽¹²⁾.
- › Προστασία των καταναλωτών: Δυνάμει της οδηγίας 93/13/EOK σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές, ένα κράτος μέλος δύναται να προβλέψει ότι καταχρηστική ρήτρα σύμβασης που έχει κηρυχθεί άκυρη κατόπιν αγωγής την οποία άσκησε προς το δημόσιο συμφέρον μια αρχή προστασίας των καταναλωτών κατά επαγγελματία, δεν δεσμεύει τους καταναλωτές που έχουν συνάψει με τον οικείο επαγγελματία σύμβαση με τους ίδιους γενικούς όρους ⁽¹³⁾.
- › Προστασία των καταναλωτών: Δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1924/2006 σχετικά με τους ισχυρισμούς διατροφής και υγείας που διατυπώνονται στα τρόφιμα, ο οίνος δεν δύναται να χαρακτηριστεί ως «εύπεπτος», δεδομένου ότι τέτοια περιγραφή, που υπονοεί μειωμένη οξύτητα, συνιστά ισχυρισμό επί θεμάτων υγείας που απαγορεύεται σε σχέση με τα αλκοολούχα ποτά ⁽¹⁴⁾.
- Οικονομική και νομισματική πολιτική: Το άρθρο 4 παράγραφος 3 και το άρθρο 13 της ΣΕΕ, το άρθρο 2 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, το άρθρο 3 παράγραφος 1 γ) και παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, τα άρθρα 119 έως 123 της ΣΛΕΕ και τα άρθρα 125 έως 127 της ΣΛΕΕ, καθώς και η γενική αρχή ουσιαστικής δικαστικής προστασίας δεν απαγορεύουν τη σύναψη, μεταξύ των κρατών μελών που έχουν ως νόμισμα το ευρώ, της Συνθήκης για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ) της 2ας Φεβρουαρίου 2012 ούτε την κύρωση αυτής της Συνθήκης από τα εν λόγω κράτη μέλη ⁽¹⁵⁾.
- Κοινωνική πολιτική: Η οδηγία 2003/109/EK σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες απαγορεύει εθνική ή περιφερειακή νομοθεσία η οποία —όταν χορηγείται το ωφέλημα στέγης— προβλέπει διαφορετική μεταχείριση για υπηκόους τρίτων χωρών και υπηκόους του κράτους μέλους στο οποίο διαμένουν, στον βαθμό που το ωφέλημα στέγης εμπίπτει σε ένα από τα τρία πεδία που καλύπτονται από την αρχή της ίσης μεταχείρισης βάσει της οδηγίας σχετικά με υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες και συνιστά βασικό ωφέλημα κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας —ζητήματα υποκείμενα στην κρίση του εθνικού δικαστηρίου— λαμβανομένων υπόψη του στόχου ενσωμάτωσης που επιδιώκει η οδηγία και των διατάξεων του χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων ⁽¹⁶⁾.

► Θεσμικά θέματα:

- Το Δικαστήριο αναίρεσε την ψηφοφορία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όσον αφορά το πρόγραμμα εργασιών του Κοινοβουλίου για τις περιόδους συνόδου της ολομέλειας του 2012 και 2013 με την οποία οι περίοδοι συνόδου της ολομέλειας του Οκτωβρίου 2012 και 2013 θα έπρεπε να χωριστούν σε δύο μέρη, κρίνοντας ότι αυτές οι περίοδοι δεν μπορούν να θεωρηθούν ατομικά ως μηνιαίες περίοδοι συνόδου της ολομέλειας, κατά παράβαση του πρωτοκόλλου αριθ. 6 που επισυνάπτεται στη Συνθήκη ΕΕ και στη ΣΛΕΕ, και του πρωτοκόλλου αριθ. 3 που επισυνάπτεται στη Συνθήκη ΕΚΑΕ που απαιτούν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, του οποίου η έδρα βρίσκεται στο Στρασβούργο, να συνέρχεται σε δώδεκα μηνιαίες περιόδους συνόδου της ολομέλειας ετησίως στο Στρασβούργο ⁽¹⁷⁾.

Τα Μέλη του Δικαστηρίου.

- Το Δικαστήριο, αναιρώντας μερικώς την προσβαλλόμενη απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου, αποφάσισε ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, ερμηνευόμενος υπό το πρίσμα του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να αρνείται την πρόσβαση σε όλα τα επίμαχα έγγραφα σχετικά με διαδικασίες ελέγχου των συγκεντρώσεων, τα οποία ανταλλάσσονται ανάμεσα στην Επιτροπή και τα κοινοποιούντα μέρη και τρίτα μέρη, χωρίς να διεξαγάγει εκ των προτέρων συγκεκριμένη, ατομική εξέταση αυτών των εγγράφων. Τα εσωτερικά έγγραφα της Επιτροπής, που συντάσσονται σε σχέση με έλεγχο συγκέντρωσης, καλύπτονται από αυτό το γενικό τεκμήριο για όλο το διάστημα κατά το οποίο η διαδικασία ελέγχου εκκρεμεί ή ενδέχεται να επανακινηθεί από την Επιτροπή κατόπιν ένδικης προσφυγής ενώπιον των Δικαστηρίων της ΕΕ. Εντούτοις, αυτό το γενικό τεκμήριο δεν αποκλείει το δικαίωμα του ενδιαφερόμενου μέρους να αποδείξει ότι η γνωστοποίηση του αιτούμενου εγγράφου υπαγορεύεται επιτακτικά από το δημόσιο συμφέρον ⁽¹⁸⁾.
- Το Δικαστήριο, αναιρώντας μερικώς την προσβαλλόμενη απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου, αποφάσισε ότι η δημοσίευση σε τρεις γλώσσες των προκηρύξεων διαγωνισμών της ΕΕ και η υποχρέωση πραγματοποίησης των δοκιμασιών επιλογής σε μια από αυτές τις γλώσσες ισοδυναμούν με εισαγωγή διακρίσεων για λόγους γλώσσας· ο περιορισμός επιλογής της δεύτερης γλώσσας διαγωνισμού πρέπει να στηρίζεται σε σαφή, αντικειμενικά και προβλέψιμα κριτήρια ⁽¹⁹⁾.
- Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας: Οι κυρώσεις που εγκρίνει το Συμβούλιο σε σχέση με τρίτη χώρα δεν μπορούν να εφαρμόζονται σε φυσικά πρόσωπα αποκλειστικά για λόγους οικογενειακών δεσμών με πρόσωπα που συνδέονται με τους ηγέτες αυτής της χώρας ⁽²⁰⁾.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Υπό συνθήκες κινδύνων αναθεώρησης προς τα κάτω της οικονομικής προοπτικής για τη ζώνη του ευρώ, πράγμα που αναμενόταν να μετριάσει έτσι περαιτέρω τις πληθωριστικές πιέσεις, το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) μείωσε, στις 5 Ιουλίου, τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ κατά 25 μονάδες βάσης, καθορίζοντας τα επιτόκια στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος στο ιστορικά χαμηλό επίπεδο 0,75 %.

Όσον αφορά τα έκτακτα μέτρα νομισματικής πολιτικής με στόχο την αποκατάσταση της ορθής λειτουργίας του μηχανισμού μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής, η ΕΚΤ:

- ▶ όσον αφορά τη μέθοδο κατανομής και τη ληκτικότητα στις πράξεις της,
  - › συνέχισε να παρέχει άφθονη ρευστότητα στον τραπεζικό τομέα μέσω διαδικασιών δημοπρασιών σταθερού επιτοκίου με πλήρη κατανομή (FRFA) σε όλες τις πράξεις αναχρηματοδότησης (τουλάχιστον) έως τον Ιούλιο του 2013, περιλαμβανομένων των βασικών πράξεων της αναχρηματοδότησης, των πράξεων αναχρηματοδότησης ειδικής διάρκειας ίσης με μία περίοδο τήρησης και μακροπρόθεσμων πράξεων αναχρηματοδότησης διάρκειας τριών μηνών (LTRO) ⁽²¹⁾.
  - › διεξήγαγε τη δεύτερη της πράξη πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης διάρκειας 36 μηνών τον Φεβρουάριο του 2012, επίσης με τη μέθοδο της FRFA ⁽²²⁾.
- ▶ όσον αφορά την παροχή ρευστότητας σε ξένα νομίσματα,
  - › συνέχισε, μέχρι νεωτέρας, τις πράξεις παροχής ρευστότητας σε δολάρια ΗΠΑ με διάρκεια περίπου μιας εβδομάδας και τριών μηνών ⁽²³⁾.
  - › αποφάσισε, σε συνεργασία με την Τράπεζα του Καναδά, την Τράπεζα της Αγγλίας, την Τράπεζα της Ιαπωνίας, την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ και την Ελβετική Εθνική Τράπεζα, να παρατείνει το προσωρινό δίκτυο αμοιβαίων συμφωνιών ανταλλαγής νομισμάτων μέχρι την 1η Φεβρουαρίου 2014 ⁽²⁴⁾.
- ▶ όσον αφορά τα ειδικά προγράμματα,
  - › συνέχισε να εφαρμόζει ενεργά το πρόγραμμά της για τις αγορές τίτλων (SMP), και ακολούθως αποφάσισε να το περατώσει τον Σεπτέμβριο του 2012 (στις 23 Νοεμβρίου 2012, το πρόγραμμα ανερχόταν σε 208,5 δισεκατ. ευρώ, με τη διακράτηση των ομολόγων μέχρι τη λήξη).
  - › αποφάσισε σχετικά με τους τρόπους διεξαγωγής οριστικών νομισματικών συναλλαγών σε δευτερογενείς αγορές κρατικών ομολόγων, χωρίς εκ των προτέρων ποσοτικά όρια, και υπό αυστηρούς και αποτελεσματικούς όρους συνδεδεμένους με κατάλληλο πρόγραμμα για ένα ευρωπαϊκό ταμείο χρηματοπιστωτικής σταθερότητας/ευρωπαϊκό μηχανισμό σταθερότητας (EFSF/ESM), υπό την προϋπόθεση ότι προβλέπουν τη δυνατότητα αγορών πρωτογενούς αγοράς EFSF/ESM ⁽²⁵⁾.

«Η ΕΚΤ είναι έτοιμη να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για τη διάσωση του ευρώ. Και, πιστέψτε με, αυτό θα είναι αρκετό» — Mario Draghi, πρόεδρος της ΕΚΤ, 26 Ιουλίου 2012.

Η ΕΚΤ έλαβε περαιτέρω αποφάσεις με σκοπό τη διατήρηση της βάσης της επιλέξιμης εγγύησης που μπορεί να γίνεται αποδεκτή στις πράξεις της:

- ▶ με την έγκριση των πλαισίων προσωρινών πρόσθετων δανειακών απαιτήσεων ⁽²⁶⁾.
- ▶ με τη μείωση των ορίων πιστοληπτικής διαβάθμισης και την τροποποίηση των απαιτήσεων επιλεξιμότητας για ορισμένους τίτλους που εξασφαλίζονται με περιουσιακά στοιχεία (ABSs) ⁽²⁷⁾ και
- ▶ με την αναστολή της εφαρμογής του ελάχιστου ορίου πιστοληπτικής διαβάθμισης στις απαιτήσεις επιλεξιμότητας πρόσθετης ασφάλειας για τις πιστοληπτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος στην περίπτωση διαπραγματεύσιμων χρεογράφων εκδόσεως ή πλήρους εγγυήσεως της κεντρικής κυβέρνησης, και δανειακών απαιτήσεων που χορηγούνται ή για τις οποίες εγγυάται η κεντρική κυβέρνηση χωρών που είναι επιλέξιμες για οριστικές νομισματικές συναλλαγές ή εκείνων που έχουν ενταχθεί σε πρόγραμμα ΕΕ-ΔΝΤ, τηρουμένων των επισυναπτόμενων όρων όπως έχουν εκτιμηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο ⁽²⁸⁾.
- ▶ με την επέκταση του καταλόγου στοιχείων ενεργητικού δυνάμενων να χρησιμεύσουν ως εγγύηση για διαπραγματεύσιμα χρεόγραφα εκφρασμένα σε άλλα νομίσματα πλην του ευρώ, δηλαδή σε δολάρια ΗΠΑ, λίρα στερλίνα ή ιαπωνικό γιεν, και τα οποία εκδίδονται και διακρατούνται στη ζώνη του ευρώ ⁽²⁹⁾.

Στον τομέα της διεθνούς συνεργασίας, η ΕΚΤ ολοκλήρωσε δύο σημαντικά προγράμματα τεχνικής συνεργασίας, με τα δυτικά Βαλκάνια και την Τουρκία ⁽³⁰⁾ και με την Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου ⁽³¹⁾. Υπέγραψε επίσης ένα μνημόνιο συμφωνίας με την Κεντρική Τράπεζα της Δημοκρατίας της Τουρκίας ⁽³²⁾, καθώς και με την Τράπεζα της Ρωσίας ⁽³³⁾.

Όσον αφορά τα συστήματα πληρωμών, η ΕΚΤ πραγματοποίησε ένα σημαντικό βήμα του προγράμματος Target 2 Securities με την υπογραφή της συμφωνίας-πλαισίου T2S με το Κεντρικό Αποθετήριο Τίτλων ⁽³⁴⁾.

Όσον αφορά τα τραπεζογραμμάτια, η ΕΚΤ ανήγγειλε την εισαγωγή δεύτερης σειράς τραπεζογραμμάτων του ευρώ, τη σειρά «Euro», που θα εισάγεται σταδιακά επί σειρά ετών, με αρχή το τραπεζογραμμάτιο των 5 ευρώ τον Μάιο του 2013 ⁽³⁵⁾.

Ο κ. Mario Draghi, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, στη διάρκεια ομιλίας του στη διάσκεψη Global Investment Conference στο Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο, στις 26 Ιουλίου 2012.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο εξέδωσε την ετήσια έκθεσή του για το οικονομικό έτος 2011 στις 6 Σεπτεμβρίου και την υπέβαλε εν συνεχεία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 22 Νοεμβρίου και στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 4 Δεκεμβρίου.

Αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι να παρέχει, βάσει του ελέγχου που διενεργεί, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο δήλωση αξιοπιστίας όσον αφορά τους λογαριασμούς και τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποκείμενων πράξεων. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διενήργησε τον έλεγχό του σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα και τους κώδικες δεοντολογίας της IFAC και τα διεθνή πρότυπα των Ανωτάτων Οργάνων Ελέγχου INTOSAI. Αυτά τα πρότυπα απαιτούν το Ελεγκτικό Συνέδριο να σχεδιάζει και διεξάγει έλεγχο για να είναι σε θέση να σχηματίζει εύλογη βεβαιότητα ότι οι ενοποιημένοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι απαλλαγμένοι από ουσιώδεις ανακρίβειες και ότι οι υποκείμενες πράξεις είναι νόμιμες και κανονικές.

Ο κ. Vítor Manuel da Silva Caldeira, πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, παρουσιάζει την ετήσια έκθεση του 2011 στη σύνοδο ολομελείας του Κοινοβουλίου στο Στρασβούργο, Γαλλία.

Όσον αφορά την αξιοπιστία των λογαριασμών, το Συνέδριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι ενοποιημένοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρέχουν ακριβή και εικόνα, σε όλες τις σημαντικές πτυχές, τόσο της οικονομικής κατάστασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 31 Δεκεμβρίου 2011, όσο και των αποτελεσμάτων των πράξεων και των ταμειακών ροών της κατά το εν λόγω οικονομικό έτος, σύμφωνα με τις διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού και τους λογιστικούς κανόνες που εξέδωσε ο υπόλογος της Επιτροπής.

Το Συνέδριο δήλωσε επίσης ότι οι αναλήψεις υποχρεώσεων και τα έσοδα που αποτελούν βάση των λογαριασμών είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμα και κανονικά. Το Συνέδριο έκρινε ότι οι υποκείμενες στους λογαριασμούς πληρωμές περιέχουν μικρό σφάλμα της τάξης του 3,9 %.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

Το 2012, στις εννέα συνόδους της ολομέλειας, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε 250 γνωμοδοτήσεις, εκ των οποίων 50 γνωμοδοτήσεις ιδίας πρωτοβουλίας και 12 διερευνητικές γνωμοδοτήσεις (4 ζητήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και 8 από τις Προεδρίες του Συμβουλίου).

Η ΕΟΚΕ συμμετείχε ιδίως στις συζητήσεις για την εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», καθώς και του ευρωπαϊκού εξαμήνου, ιδίως μέσω της πιλοτικής ομάδας της «Ευρώπη 2020». Πολλές συζητήσεις αφιερώθηκαν στη χρηματοπιστωτική κρίση και στους τρόπους αντιμετώπισής της. Η ΕΟΚΕ συζήτησε επίσης τα κύρια επιδιωκόμενα αποτελέσματα της πολιτικής της Ένωσης, όπως μια εκσυγχρονισμένη κοινή γεωργική πολιτική μετά το 2013 και μια μελλοντική πολιτική συνοχής. Η ΕΟΚΕ ήταν, επίσης, ενεργή στις διαβουλεύσεις σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο μετά το 2013. Επιπλέον, ο ενεργειακός τομέας, ο ρόλος των ΜΜΕ και θέματα απασχόλησης κατείχαν προεξάρχουσα θέση στην ημερήσια διάταξη της ΕΟΚΕ.

Η ΕΟΚΕ έπαιξε επίσης ενεργό ρόλο κατά τη Διάσκεψη του Ρίο+20 που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2012, διευκολύνοντας τον ευρύ διάλογο και τη συνεισφορά της κοινωνίας των πολιτών.

Το νέο πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ της ΕΟΚΕ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που επικαιροποιεί το πρώτο πρωτόκολλο του 2005 μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, υπεγράφη τον Φεβρουάριο του 2012.

Ο κ. Maroš Šefčovič, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για τις διοργανικές σχέσεις και τη διοίκηση, και ο κ. Staffan Nilsson, πρόεδρος της ΕΟΚΕ, στη διάρκεια της διάσκεψης «Πρωτοβουλία ευρωπαίων πολιτών: ώρα για δράση!»

Η Επιτροπή των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το έτος 2012 εξελέγη ο νέος πρόεδρος της Επιτροπής των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕτΠ), κ. Ramón Luis Valcárcel Siso, ο οποίος ξεκίνησε τη θητεία του των δύομισι ετών τον Αύγουστο του 2012, αντικαθιστώντας την κ. Mercedes Bresso η οποία ασκούσε την προεδρία της πρώτης θητείας των δύομισι ετών της ΕτΠ.

Ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συνοδευόμενος από τον κ. Ramón Luis Valcárcel Siso, πρόεδρο της Επιτροπής των Περιφερειών, και την κ. Mercedes Bresso, πρώτη αντιπρόεδρο, καθ' οδόν προς τη σύνοδο ολομελείας της Επιτροπής των Περιφερειών.

Στις πέντε συνόδους της ολομέλειας το 2012, η ΕτΠ εξέδωσε 71 γνωμοδοτήσεις, εκ των οποίων 5 γνωμοδοτήσεις ιδίας πρωτοβουλίας και 7 γνωμοδοτήσεις προοπτικής (3 ζητήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και 4 από τις Προεδρίες του Συμβουλίου).

Μέσω της πλατφόρμας παρακολούθησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η ΕτΠ συνέχισε να αξιολογεί τη στρατηγική για την ανάπτυξη και την απασχόληση από την άποψη των περιφερειών και των πόλεων της ΕΕ. Δημοσίευσε επίσης την τρίτη έκθεση παρακολούθησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και εξέδωσε ένα «Εγχειρίδιο επί της στρατηγικής "Ευρώπη 2020" για τους δήμους και τις περιφέρειες».

Μια εκδήλωση «Open Days» του 2012, που διοργανώθηκε από κοινού από την Επιτροπή των Περιφερειών και την Επιτροπή, αφιερώθηκε σε γενικές συζητήσεις για το μέλλον της ευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής. Πολλά στελέχη από τον διοικητικό και ακαδημαϊκό χώρο συμμετείχαν σε εκατοντάδες σεμινάρια και εργαστήρια, ενώ ο πρόεδρος Barroso εκφώνησε τον εναρκτήριο λόγο. Ο πρόεδρος της Επιτροπής συμμετείχε επίσης στην πέμπτη ευρωπαϊκή διάσκεψη κορυφής πόλεων και περιφερειών, που έλαβε χώρα στην Κοπεγχάγη, τον Μάρτιο του 2012, και εστιάστηκε στην καινοτόμο χωροταξία που θα προωθήσει πνευματικές, πολιτιστικές, οικονομικές και κοινωνικές ανταλλαγές κατά τον 21ο αιώνα.

Το 2012, η ΕτΠ ενίσχυσε επίσης το δίκτυο παρακολούθησης της επικουρικότητας, το οποίο δημιουργήθηκε για να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ τοπικών και περιφερειακών αρχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τα διάφορα έγγραφα πολιτικής και τις προτάσεις της Επιτροπής. Εγκαινίασε επίσης τη βάση δεδομένων Regrex, η οποία αποσκοπεί στο να ενισχύσει τη συμμετοχή περιφερειών με νομοθετικές εξουσίες στα αρχικά στάδια της νομοθετικής διαδικασίας της ΕΕ.

Το νέο πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ της ΕτΠ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπεγράφη τον Φεβρουάριο του 2012. Επικαιροποιεί το πρώτο πρωτόκολλο του 2005 μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Ως η τράπεζα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) είναι η μοναδική τράπεζα που ανήκει στα 27 κράτη μέλη και εκπροσωπεί τα συμφέροντά τους, ενώ συνεργάζεται στενά με άλλα όργανα για την εφαρμογή της πολιτικής της ΕΕ. Η ΕΤΕπ είναι ο μεγαλύτερος πολυμερής δανειολήπτης και δανειοδότης σε όγκο, παρέχοντας χρηματοδότηση και εμπειρογνωσία για χρηστά και βιώσιμα επενδυτικά σχέδια που συμβάλλουν στην προώθηση των στόχων πολιτικής της ΕΕ. Η ΕΤΕπ εφαρμόζει επίσης τις χρηματοπιστωτικές πτυχές της εξωτερικής και αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ.

Ο Όμιλος της ΕΤΕπ περιλαμβάνει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ), που επικεντρώνεται σε καινοτόμο χρηματοδότηση για τις ΜΜΕ. Η παροχή δανείων, η συνδυαστική χρηματοδότηση και η παροχή συμβουλών αποτελούν τα σημαντικότερα καθήκοντα της ΕΤΕπ.

Ο Όμιλος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) έπαιξε σημαντικό ρόλο στην τόνωση της χρηματοδότησης της οικονομίας το 2012. Το καταβεβλημένο κεφάλαιο της ΕΤΕπ έχει αυξηθεί κατά 10 δισεκατ. ευρώ, με σκοπό να ενισχυθεί η κεφαλαιακή της βάση, καθώς και να αυξηθεί η συνολική δανειοδοτική ικανότητα της κατά 60 δισεκατ. ευρώ εντός τριών ετών και, επομένως, να αποδεσμευθούν 180 δισεκατ. ευρώ πρόσθετων επενδύσεων, κατανεμημένων στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβανομένων των πλέον ευάλωτων χωρών. Η αύξηση αυτή θα τεθεί σε ισχύ από τις αρχές του 2013.

Η πιλοτική φάση της πρωτοβουλίας για τα ομόλογα χρηματοδότησης έργων ΕΕ–ΕΤΕπ εγκαινιάστηκε τον Ιούλιο του 2012 και θα μπορούσε να κινητοποιήσει πρόσθετη επένδυση μέχρι 4,5 δισεκατ. ευρώ για πιλοτικά έργα στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και της ευρωζωνικής υποδομής. Ανάλογα με την αξιολόγηση της πιλοτικής φάσης, ο όγκος τέτοιων χρηματοδοτικών μέσων θα μπορούσε να αναπτυχθεί περαιτέρω σε όλες τις χώρες και να στηρίξει, μεταξύ άλλων, τη διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη».

Ο κ. José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, υποδέχεται τον κ. Werner Hoyer, πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα στο πλαίσιο των υφιστάμενων κανόνων και πρακτικών να συνεργάζονται με την Επιτροπή με σκοπό να χρησιμοποιήσουν μέρος των χορηγήσεων που λαμβάνουν από τα διαρθρωτικά ταμεία για να επιμεριστεί ο δανειακός κίνδυνος της ΕΤΕπ και να παρασχεθούν δανειακές εγγυήσεις για γνώσεις και δεξιότητες, αποτελεσματική χρησιμοποίηση των πόρων, στρατηγικές υποδομές και πρόσβαση στη χρηματοδότηση για τις ΜΜΕ. Τα διαρθρωτικά ταμεία ανακατένιμαν κεφάλαια υπέρ της έρευνας και καινοτομίας, των ΜΜΕ και της απασχόλησης των νέων, ενώ επιπλέον 55 δισεκατ. ευρώ έχουν διατεθεί για μέτρα τόνωσης της ανάπτυξης.

Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής

Η Επιτροπή, λόγω της φύσης των εξουσιών της και του γεγονότος ότι πολλές από τις αποφάσεις και τις προτάσεις της έχουν άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο στους πολίτες, είναι το θεσμικό όργανο το οποίο εμπλέκεται στις περισσότερες καταγγελίες προς τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή. Το 2012, το 52 % των ερευνών που κίνησε ο Διαμεσολαβητής αφορούσαν την Επιτροπή. Η Επιτροπή έλαβε 190 νέα αιτήματα από τον Διαμεσολαβητή και απάντησε σε 308 από τα αιτήματά του, περιλαμβανομένων εκείνων που υποβλήθηκαν τα προηγούμενα έτη αλλά ήταν ακόμη εκκρεμή το 2012.

Οι καταγγελίες που υποβλήθηκαν από τον Διαμεσολαβητή αφορούν διάφορους τομείς δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων: πρόσβαση σε έγγραφα, υποθέσεις εικαζόμενης παράβασης, διοίκηση και κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης, διαγωνισμοί και διαδικασίες επιλογής, θέματα σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων και επιχορηγήσεις και εκτέλεση συμβάσεων. Μια ειδική έκθεση σχετικά με την Επιτροπή εστάλη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2012, όσον αφορά την ει-καζόμενη έλλειψη εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων στο πλαίσιο της επέκτα-σης του αεροδρομίου της Βιέννης.

*Ο κ. Νικηφόρος
Διαμαντούρος,
ο Ευρωπαίος
Διαμεσολαβητής.*

Οι σχέσεις μεταξύ του Διαμεσολαβητή και της Επιτροπής εξακολούθησαν να ενισχύ-ονται, ενώ ισχυροποιήθηκαν και οι πολιτικοί και διοικητικοί δεσμοί. Ως προς αυτό, το 2012 πραγματοποιήθηκαν πολλές συνεδριάσεις μεταξύ του κ. Νικηφόρου Διαμα-ντούρου, Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή, του Maroš Šefčovič, αντιπροέδρου της Επι-τροπής για τις διοργανικές σχέσεις και τη διοίκηση, και των γενικών διευθυντών της Επιτροπής.

Το 2012 ο Διαμεσολαβητής δημοσίευσε ένα φυλλάδιο που περιείχε τις αρχές δημό-σιας υπηρεσίας οι οποίες θα πρέπει να κατευθύνουν τη συμπεριφορά των δημόσιων υπαλλήλων της ΕΕ. Αυτές οι αρχές αποτελούν ένα ζωτικό στοιχείο του διοικητικού πνεύματος παροχής υπηρεσιών με υπευθυνότητα που τηρούν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, ενώ σκοπός της πρωτοβουλίας του Διαμεσολαβητή είναι να συμβάλει στην οικοδόμηση μεγαλύτερης εμπιστοσύνης μεταξύ των πολιτών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Η Επιτροπή υποστήριξε την πρωτοβουλία αυτή.

Αποκεντρωμένοι οργανισμοί

Η διοργανική ομάδα εργασίας για τους αποκεντρωμένους οργανισμούς της ΕΕ, η οποία συστάθηκε το 2009 με στόχο την εύρεση κοινού εδάφους μεταξύ του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης των εργασιών των οργανισμών, επέτυχε συμφωνία η οποία επικυρώθηκε εν συνεχεία από τα τρία θεσμικά όργανα τον Ιούλιο του 2012.

Αυτή η «κοινή προσέγγιση» αντιπροσωπεύει την πρώτη πολιτική συμφωνία αυτού του είδους για τους αποκεντρωμένους οργανισμούς της ΕΕ και θα χρησιμεύσει ως ένα πολιτικό πρότυπο που θα κατευθύνει τις μελλοντικές οριζόντιες πρωτοβουλίες και τη μεταρρύθμιση μεμονωμένων οργανισμών της ΕΕ. Αποσκοπεί στη βελτίωση της διακυβέρνησης και της αποτελεσματικότητάς τους, ενώ παράλληλα θα εξασφαλίσει μεγαλύτερη διαφάνεια, υποχρέωση λογοδοσίας και νομιμοποίηση γι' αυτούς.

Η συμφωνία αφορά περισσότερους από 30 αποκεντρωμένους οργανισμούς, που εδρεύουν σε πολλά κράτη μέλη, καθώς και οποιονδήποτε μελλοντικό αποκεντρωμένο οργανισμό. Οι τρεις αποκεντρωμένοι οργανισμοί που λειτουργούν στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφαλείας δεν καλύπτονται από τη συμφωνία, ούτε και οι έξι εκτελεστικοί οργανισμοί.

Η Επιτροπή επικύρωσε έναν χάρτη πορείας για την παρακολούθηση αυτής της συμφωνίας, με όλες τις πρωτοβουλίες που πρέπει να αναλάβουν η Επιτροπή, καθώς και οι ίδιοι οι οργανισμοί, το Συμβούλιο, τα κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, για την παρακολούθηση της κοινής προσέγγισης. Ο χάρτης πορείας περιέχει συγκεκριμένες δράσεις και αντίστοιχες προθεσμίες, και τονίζει τις πρωτοβουλίες που η Επιτροπή θεωρεί ως προτεραιότητες. Επιπλέον, υποδεικνύει τότε είναι αναγκαία/χρήσιμη η συνεργασία με τους οργανισμούς και τότε οι οργανισμοί άρχισαν ήδη την εφαρμογή της κοινής προσέγγισης.

Οι αποκεντρωμένοι οργανισμοί της ΕΕ απασχολούν πάνω από 7 000 άτομα και έλαβαν συνεισφορά από τον προϋπολογισμό της ΕΕ ύψους 727,5 εκατ. ευρώ το 2012.

Εθνικά κοινοβούλια και ο ρόλος τους στην ευρωπαϊκή σκηνή

Το 2012, ο πολιτικός διάλογος της Επιτροπής με εθνικά κοινοβούλια παρέμεινε βασικό χαρακτηριστικό των διοργανικών σχέσεων σε επίπεδο ΕΕ. Οι ανταλλαγές, ιδίως για θέματα που συνδέονται με τη χρηματοπιστωτική κρίση και την οικονομική διακυβέρνηση, εντάθηκαν σε όλα τα επίπεδα, ενώ αποτέλεσαν ένα από τα βασικά θέματα στα οποία εστιάστηκε επίσης η διάσκεψη των κοινοβουλευτικών επιτροπών ενωσιακών υποθέσεων των κοινοβουλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (COSAC) κατά τις συνεδριάσεις της ολομέλειας στην Κοπεγχάγη και στη Λευκωσία. Ο αριθμός των γνωμών που απηύθυναν τα εθνικά κοινοβούλια στην Επιτροπή εξακολούθησε να αυξάνεται. Συνολικά, το 2012, τα εθνικά κοινοβούλια έστειλαν 623 γνώμες στην Επιτροπή. Ενώ η αύξηση του αριθμού των γνωμών ήταν σημαντική κατά τα τελευταία έτη, το 2012 οι αριθμοί ήταν μόνο ελαφρά υψηλότεροι από το προηγούμενο έτος. Εντούτοις, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, το 10 % περίπου αυτών των γνωμών ήταν αιτιολογημένες γνώμες που ανέφεραν εικαζόμενη παράβαση της αρχής της επικουρικότητας.

Σύννοδος ολομελείας της XLVIII διάσκεψης των κοινοβουλευτικών επιτροπών ενωσιακών υποθέσεων των κοινοβουλίων της ΕΕ (COSAC), που διοργανώθηκε στη Λευκωσία, Κύπρος, τον Οκτώβριο.

Το 2012, και για πρώτη φορά από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, τα εθνικά κοινοβούλια εξέδωσαν μια επονομαζόμενη «κίτρινη κάρτα» σχετικά με την πρόταση κανονισμού για την άσκηση του δικαιώματος ανάληψης συλλογικής δράσης στο πλαίσιο της ελευθερίας εγκατάστασης και της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών ⁽³⁶⁾. Εντός της προθεσμίας οκτώ εβδομάδων, η Επιτροπή έλαβε αιτιολογημένες γνώμες από 12 κοινοβούλια ⁽³⁷⁾ (που αντιστοιχούν σε 19 ψήφους), στις οποίες συμπεραίνεται ότι η πρόταση της Επιτροπής δεν τηρούσε την αρχή της επικουρικότητας.

Η Επιτροπή εξέτασε προσεκτικά αυτές τις αιτιολογημένες γνώμες και έλαβε υπόψη την κατάσταση των συζητήσεων για το σχέδιο κανονισμού μεταξύ των συννομοθετών. Με βάση τα ανωτέρω, στις 12 και 13 Σεπτεμβρίου η Επιτροπή ενημέρωσε τους συννομοθέτες και τα εθνικά κοινοβούλια σχετικά με την πρόθεσή της να αποσύρει τις προτάσεις της.

Διαφάνεια

Πρόσβαση στα έγγραφα

Οι δύο προτάσεις που υπέβαλε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 (Αναδιατύπωση του κανονισμού που υπεβλήθη στις 30 Απριλίου 2008 και επέκταση του θεσμικού πεδίου του κανονισμού σε όλα τα θεσμικά όργανα, τους φορείς, τις υπηρεσίες και τους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υπεβλήθη στις 21 Μαρτίου 2011) αποτέλεσαν αντικείμενο διοργανικού προβληματισμού. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε τη θέση του όσον αφορά τις δύο προτάσεις στο τέλος του 2011. Η δανική και κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου ήλεγξαν διάφορες εναλλακτικές επιλογές για την προώθηση της νομοθετικής διαδικασίας με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας μεταξύ των θέσεων του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Μητρώο διαφάνειας

Το 2011, το Κοινοβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκριναν διοργανική συμφωνία για την καθιέρωση ενός μητρώου διαφάνειας για οργανώσεις και αυτοαπασχολούμενα άτομα που συμμετέχουν στη διαμόρφωση και εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ ⁽³⁸⁾ —το επονομαζόμενο «μητρώο διαφάνειας για εκπροσώπους ομάδων συμφερόντων». Στα τέλη του Δεκεμβρίου 2012, το μητρώο διαφάνειας, τη διαχείριση του οποίου ασκεί μια από κοινού γραμματεία Κοινοβουλίου/Επιτροπής, περιελάμβανε περίπου 5 500 καταχωρημένες οργανώσεις. Άρχισαν συζητήσεις με το Συμβούλιο με σκοπό την πιθανή συμμετοχή του στο σύστημα σε μεταγενέστερο στάδιο.

Ιστορικά αρχεία

Στις 16 Αυγούστου 2012, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση ⁽³⁹⁾ σχετικά τη δημιουργία μιας υγιούς και μόνιμης βάσης για την εταιρική σχέση μεταξύ της ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου στη Φλωρεντία (Ιταλία) για τη διαχείριση των ιστορικών αρχείων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Η πρόταση αποσκοπεί στην προώθηση της διαχείρισης και χρήσης των ιστορικών αρχείων και λαμβάνει υπόψη την εμφάνιση ψηφιακών υπηρεσιών και ψηφιοποιημένων αρχείων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- ⁽¹⁾ Πρόταση κανονισμού σχετικά με το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων [COM(2012) 499].
- ⁽²⁾ Ο χαρακτηρισμός αυτός δεν θίγει τις θέσεις ως προς το καθεστώς, είναι δε σύμφωνος με την απόφαση 1244/99 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και τη γνωμοδότηση του Διεθνούς Δικαστηρίου για τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπέδιου.
- ⁽³⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 2012 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-237/11 και C-238/11, Γαλλία κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
- ⁽⁴⁾ Διοικητική συμφωνία με το Συμβούλιο της Ευρώπης όσον αφορά τη χρήση του ευρωπαϊκού εμβλήματος από τρίτους (ΕΕ C 271 της 8.9.2012).
- ⁽⁵⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Ιουνίου 2012 στην υπόθεση C-5/11, Donner.
- ⁽⁶⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 2012 στην υπόθεση C-378/10, VALE Építési.
- ⁽⁷⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Σεπτεμβρίου 2012 στην υπόθεση C-273/11, Mecsek-Gabona.
- ⁽⁸⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Ιουνίου 2012 στην υπόθεση C-489/10, Bonda.
- ⁽⁹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Ιουλίου 2012 στην υπόθεση C-112/11, ebookers.com Deutschland GmbH.
- ⁽¹⁰⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Φεβρουαρίου 2012 στην υπόθεση C-360/10, SABAM.
- ⁽¹¹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Μαΐου 2012 στην υπόθεση C-406/10, SAS Institute.
- ⁽¹²⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Μαρτίου 2012 στην υπόθεση C-604/10, Football Dataco κλπ.
- ⁽¹³⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Απριλίου 2012 στην υπόθεση C-472/10, Invitel.
- ⁽¹⁴⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Σεπτεμβρίου 2012 στην υπόθεση C-544/10, Deutsches Weintor.
- ⁽¹⁵⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Νοεμβρίου 2012 στην υπόθεση C-370/12, Pringle.
- ⁽¹⁶⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Απριλίου 2012 στην υπόθεση C-571/10, Kamberaj.
- ⁽¹⁷⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 2012 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-237/11 και C-238/11, Γαλλία κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
- ⁽¹⁸⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Ιουνίου 2012 στην υπόθεση C-404/10 P, Επιτροπή κατά Éditions Odile Jacob.
- ⁽¹⁹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Νοεμβρίου 2012 στην υπόθεση C-566/10 P, Ιταλία κατά Επιτροπής.
- ⁽²⁰⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Μαρτίου 2012 στην υπόθεση C-376/10 P, Tay Za κατά Συμβουλίου.
- ⁽²¹⁾ http://www.ecb.int/press/pr/date/2012/html/pr121206_1.en.html
- ⁽²²⁾ http://www.ecb.int/press/pr/date/2011/html/pr111208_1.en.html
- ⁽²³⁾ <http://www.ecb.int/press/pr/date/2012/html/pr121213.en.html>
- ⁽²⁴⁾ <http://www.ecb.int/press/pr/date/2012/html/pr121213.en.html>
- ⁽²⁵⁾ http://www.ecb.int/press/pr/date/2012/html/pr120906_1.en.html
- ⁽²⁶⁾ http://www.ecb.int/press/pr/date/2012/html/pr120209_2.en.html
- ⁽²⁷⁾ <http://www.ecb.int/press/pr/date/2012/html/pr120622.en.html>
- ⁽²⁸⁾ <http://www.ecb.int/press/pr/date/2012/html/pr120622.en.html>
- ⁽²⁹⁾ http://www.ecb.int/press/pr/date/2012/html/pr120906_2.en.html
- ⁽³⁰⁾ http://www.ecb.int/press/pr/date/2012/html/pr120116_2.en.html
- ⁽³¹⁾ <http://www.ecb.int/press/pr/date/2012/html/pr120315.en.html>
- ⁽³²⁾ <http://www.ecb.int/press/pr/date/2012/html/pr120704.en.html>
- ⁽³³⁾ http://www.ecb.int/press/pr/date/2012/html/pr121030_2.en.html
- ⁽³⁴⁾ <http://www.ecb.int/press/pr/date/2012/html/pr120508.en.html>
- ⁽³⁵⁾ http://www.ecb.int/press/pr/date/2012/html/pr121108_1.en.html
- ⁽³⁶⁾ Πρόταση κανονισμού για την άσκηση του δικαιώματος ανάληψης συλλογικής δράσης στο πλαίσιο της ελευθερίας εγκατάστασης και της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών [COM(2012) 130].
- ⁽³⁷⁾ Chambre des représentants/Kamer van Volksvertegenwoordigers (Βέλγιο), Folketing (Δανία), Sénat (Γαλλία), Saeima (Λετονία), Chambre des Députés (Λουξεμβούργο), Kamra Tad-Deputati (Μάλτα), Tweede Kamer (Κάτω Χώρες), Sejm (Πολωνία), Assembleia da Republica (Πορτογαλία), Eduskunta (Φινλανδία), Riksdag (Σουηδία) και House of Commons (Ηνωμένο Βασίλειο).
- ⁽³⁸⁾ Συμφωνία για την καθιέρωση ενός Μητρώου Διαφάνειας για οργανώσεις και αυτοαπασχολούμενα άτομα που συμμετέχουν στη διαμόρφωση και εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ (ΕΕ L 191 της 22.7.2011).
- ⁽³⁹⁾ Πρόταση κανονισμού σχετικά με την κατάθεση των ιστορικών αρχείων των θεσμικών οργάνων στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο της Φλωρεντίας [COM(2012) 456].

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Associated Press/Reporters, σελίδα 191

Ευρωπαϊκή Ένωση, σελίδες 183, 185, 186, 187, 189, 192, 194, 197, 198, 203, 206, 207, 208, 209, 210, 212

Peter Muhly/AFP, σελίδα 182

UKTI, σελίδα 205

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

ΤΟ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΑΝΑΦΕΡΕΙ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΑ
ΣΥΜΒΑΝΤΑ ΤΟΥ 2012 ΣΤΟΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΤΟΜΕΑ. ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑΚΟ — ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

30

Οι Ευρωπαίοι ηγέτες καθορίζουν τρεις άμεσες προτεραιότητες:

- ▶ τόνωση της απασχόλησης, ιδίως για τους νέους·
  - ▶ ενίσχυση της χρηματοδότησης της οικονομίας, ιδίως των ΜΜΕ·
  - ▶ ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς.
-

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

14

Η Επιτροπή εκδίδει την πρώτη της έκθεση για τον μηχανισμό επαγρύπνησης, το σημείο εκκίνησης της νέας διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών η οποία προσδιορίζει τις χώρες που βρίσκονται σε κίνδυνο.

ΜΑΡΤΙΟΣ

2

Όλοι οι ηγέτες της ΕΕ (εκτός των ηγετών της Τσεχικής Δημοκρατίας και του Ηνωμένου Βασιλείου) υπογράφουν τη συνθήκη για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση. Οι εθνικοί προϋπολογισμοί θα πρέπει να είναι ισοσκελισμένοι ή πλεονασματικοί, ένας «χρυσός κανόνας» τον οποίο κάθε χώρα θα πρέπει να εισαγάγει στην εσωτερική νομοθεσία της εντός ενός έτους.

14

Η Ευρωομάδα εγκρίνει το δεύτερο ελληνικό πρόγραμμα προσαρμογής.

30

Η Ευρωομάδα αποφασίζει να ενισχύσει τις οικονομικές ζώνες ασφάλειας (firewalls) της ευρωζώνης και να αυξήσει το συνδυασμένο ανώτατο όριο για τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) / Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) σε 700 δισεκατ. ευρώ.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

18

Η Επιτροπή εκδίδει ανακοίνωση σχετικά με τις δράσεις προτεραιότητας για την Ελλάδα με σκοπό την ελευθέρωση της ανάπτυξης και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

ΜΑΪΟΣ

16

Οι ευρωπαϊκές οικονομικές προβλέψεις διαπιστώνουν βραδεία ανάκαμψη εν όψει.

23

Η Επιτροπή προτείνει τραπεζική ένωση ως βήμα προς την πλήρη οικονομική και νομισματική ένωση.

26

Εγκαινιάζεται στην Bruges (Βέλγιο) έκθεση για το ευρώ.

30

Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου, οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις για τις 27 χώρες της ΕΕ και για τη ζώνη του ευρώ ως σύνολο αποσκοπούν στην ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Ομοίως, η Επιτροπή δημοσιεύει την πρώτη της δέσμη εμπεριστατωμένων επισκοπήσεων για την αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών.

31

Το Οικονομικό Φόρουμ των Βρυξελλών, η σημαντικότερη ετήσια οικονομική εκδήλωση της Επιτροπής, συζητεί σχετικά με τις πηγές οικονομικής ανάπτυξης.

ΙΟΥΝΙΟΣ

22

Το Συμβούλιο εγκρίνει τις συστάσεις της Επιτροπής σχετικά με τις δημοσιονομικές και οικονομικές πολιτικές. Οι συστάσεις είναι ειδικές ανά χώρα, αλλά αφορούν επίσης και την ευρωζώνη ως σύνολο.

25

Η Ισπανία υποβάλλει αίτηση χρηματοδοτικής συνδρομής για τον τραπεζικό της τομέα.

27

Η Ευρωομάδα δέχεται το κυπριακό αίτημα για χρηματοδοτική συνδρομή.

29

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίζει σχετικά με ένα σύμφωνο ανάπτυξης και απασχόλησης.

Οι πρόεδροι του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της Επιτροπής, της Ευρωομάδας και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) παρουσιάζουν την έκθεσή τους με τίτλο «Προς μια ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση». Σ' αυτήν διατυπώνονται ιδέες για ένα ολοκληρωμένο χρηματοοικονομικό πλαίσιο, ένα ολοκληρωμένο δημοσιονομικό πλαίσιο, ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο οικονομικής πολιτικής και μια ενισχυμένη δημοκρατική νομιμότητα και υποχρέωση λογοδοσίας.

ΙΟΥΛΙΟΣ

10

Το Συμβούλιο εγκρίνει την πιλοτική φάση ενός ομολογιακού δανείου για τη χρηματοδότηση έργων.

Η Επιτροπή υπογράφει συμφωνία εταιρικής σχέσης με τη Λετονία σχετικά με τις δραστηριότητες επικοινωνίας εν όψει της μετάβασης στο ευρώ.

20

Οι ηγέτες της Ευρωομάδας συμφωνούν ως προς τη χρηματοδοτική συνδρομή υπέρ της Ισπανίας με τη μορφή ενός προγράμματος τραπεζικής ανακεφαλαιοποίησης. Θα καλυφθούν ανάγκες έως 100 δισεκατ. ευρώ. Η χώρα πρέπει να διορθώσει το υπερβολικό της έλλειμμα έως το 2014 και να θεσπίσει διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

12

Η Επιτροπή προτείνει έναν ενιαίο εποπτικό μηχανισμό για τις τράπεζες στη ζώνη του ευρώ, τον οποίο θα διαχειρίζεται η ΕΚΤ. Πρόκειται να διατεθεί επίσης και για χώρες εκτός της ζώνης του ευρώ.

Η Επιτροπή προτείνει επίσης το ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων, καθώς και τα επόμενα βήματα για τον ενιαίο μηχανισμό εξυγίανσης των τραπεζών.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

8

Ο ΕΜΣ τίθεται σε ισχύ. Είναι ο μεγαλύτερος διεθνής χρηματοδοτικός οργανισμός με ίδια κεφάλαια ύψους 700 δισεκατ. ευρώ. Παρέχει χρηματοδοτική συνδρομή σε χώρες ΕΜΣ που βρίσκονται σε κρίση. Ο ΕΜΣ αντικαθιστά το ΕΤΧΣ και τον ευρωπαϊκό μηχανισμό χρηματοοικονομικής σταθεροποίησης (ΕΜΧΣ).

9

Το Συμβούλιο παραχωρεί στην Πορτογαλία ένα επιπλέον έτος, μέχρι το 2014, για τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματός της. Αυτό επιτρέπει την εκταμίευση της επόμενης δόσης της χρηματοδοτικής συνδρομής.

12

Η Task Force για την Ελλάδα συμπληρώνει το πρώτο έτος λειτουργίας της.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

7

Σύμφωνα με ευρωπαϊκές οικονομικές προβλέψεις θα σημειωθεί σταδιακή επιστροφή στην ανάπτυξη το 2013.

28

Η Επιτροπή δημοσιεύει την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης για το 2013, η οποία προωθεί το ευρωπαϊκό εξάμηνο για τον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής για το 2013, διασφαλίζοντας την ευθυγράμμιση της δημοσιονομικής και οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών προς το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης και τη στρατηγική «Ευρώπη 2020».

Η Επιτροπή εκδίδει επίσης τη δεύτερή της έκθεση για τον μηχανισμό επαγρύπνησης για την αντιμετώπιση μακροοικονομικών ανισορροπιών σε 14 χώρες της ΕΕ.

Η Επιτροπή παρουσιάζει το σχέδιο στρατηγικής της για μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

5

Ως πρώτη πράξη της χρηματοδοτικής συνδρομής, ο ΕΜΣ εκδίδει ομόλογα για την ανακεφαλαιοποίηση του ισπανικού τραπεζικού τομέα.

Έκθεση σχετικά με την ΟΝΕ — Λεπτομερείς προτάσεις και χάρτης πορείας υποβλήθηκαν στο Συμβούλιο.

Επικοινωνήστε με την ΕΕ

■ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

Πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλες τις επίσημες γλώσσες διατίθενται από τον δικτυακό τόπο

Europa:

<http://europa.eu>

■ ΜΕ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ

Σε όλη την Ευρώπη υπάρχουν εκατοντάδες τοπικά κέντρα πληροφοριών της ΕΕ. Μπορείτε να βρείτε τη διεύθυνση του πλησιέστερου σ' εσάς κέντρου στον δικτυακό τόπο:

<http://europedirect.europa.eu>

■ ΜΕΣΩ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ Ή ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

Η **Europe Direct** είναι μια υπηρεσία που απαντά στα ερωτήματά σας σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μπορείτε να επικοινωνήσετε με αυτή την υπηρεσία τηλεφωνικά, με ατελή κλήση, στον αριθμό

00 800 6 7 8 9 10 11 (ορισμένοι φορείς κινητής τηλεφωνίας δεν παρέχουν ηρόσβαση σε αριθμούς 00800 ή

χρεώνουν τις κλήσεις αυτές), ή πληρώνοντας την κλήση, εφόσον βρίσκεστε εκτός ΕΕ, στον αριθμό

+32 229-99696, ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μέσω του δικτυακού τόπου: <http://europedirect.europa.eu>

■ ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Οι εκδόσεις για την ΕΕ είναι προσιτές απλώς με ένα κτύπημα πλήκτρου στον ιστοχώρο του EU Bookshop:

<http://bookshop.europa.eu>

Για πληροφορίες και δημοσιεύματα σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση στα ελληνικά, μπορείτε να απευθυνθείτε:

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Αντιπροσωπεία στην Ελλάδα

Βασιλίσσης Σοφίας 2

106 74 Αθήνα/Athens

ΕΛΛΑΔΑ/GREECE

Τηλ. +30 2107251000

Δικτυακός τόπος: <http://ec.europa.eu/ellada>

E-mail: comm-rep-athens@ec.europa.eu

Αντιπροσωπεία στην Κύπρο

Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Λεωφόρος Βύρωνος 30

1096 Λευκωσία/Nicosia

ΚΥΠΡΟΣ/CYPRUS

Τηλ. +357 22817770

Δικτυακός τόπος: <http://ec.europa.eu/cyprus>

E-mail: comm-rep-cy@ec.europa.eu

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Γραφείο Ενημέρωσης στην Ελλάδα

Λεωφόρος Αμαλίας 8

105 57 Αθήνα/Athens

ΕΛΛΑΔΑ/GREECE

Τηλ. +30 2103278900

Δικτυακός τόπος: <http://www.europarl.gr>

E-mail: epathinai@europarl.europa.eu

Γραφείο Ενημέρωσης στην Κύπρο

Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Λεωφόρος Βύρωνος 30

1096 Λευκωσία/Nicosia

ΚΥΠΡΟΣ/CYPRUS

Τηλ. +357 22870500

Δικτυακός τόπος: <http://www.europarl.europa.eu/nicosia>

E-mail: epnicosia@europarl.europa.eu

Πηγές πληροφόρησης για την ΕΕ στην Κύπρο αποτελούν και οι ακόλουθοι δικτυακοί τόποι:

http://ec.europa.eu/cyprus/commission/contact_us/index_en.htm

<http://www.eudirectlamaca.eu>

<http://pafouseuropedirect.eu>

Η Ευρωπαϊκή Ένωση

Υπηρεσία Εκδόσεων

ISBN 978-92-79-26602-7

9 789279 266027

doi:10.2775/9087